Angelus Pandolphinius emit
A: R: S: 1781

ΛΟΓΓΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ
ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ
ΤΩΝ ΚΑΤΑ
ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ
ΒΙΒΛΙΑ Δ

LONGI PASTORALIVM

DE

DAPHNIDE ET CHLOE
LIBRI IV

CVRAVIT

VARIETATEM LECTIONIS AC NOTAS

R. COLVMBANII G. IVNGERMANI

P. MOLLI ET SVAS

CVM

LAVRENTII GAMBARAE EXPOSITIS

ADDIDIT

M. BENI. GOTTLIB LAVR. BODEN

PROF. POES. ORD. APVD VITEBERGENSES

LIPSIAE

SVMTIBVS IO. FRIDERICI IVNII

CIƆIƆCCLXXVII

SERENISSIMO PRINCIPI
AC DOMINO
FRIDERICO EVGENIO
DVCI WÜRTEMBERGAE ET TECCAE
COMITI MONTISBELLIGARDI
DYNASTAE HEIDENHEMII
CAET. CAET.
PRINCIPI AC DOMINO SVO
INDVLGENTISSIMO
BENIAMIN GOTTLIB LAVRENT. BODEN

Ex quo licuit augustum vultum TVVM, SERENISSIME PRINCEPS, in hac ciuitate contueri ac venerari coram, TVAque singularis comitas mihi fecit potestatem, TIBI aliquid de meo qualicumque penu litterario sub oculos ferendi, mei me fere poenituit, nihil, quod

TE dignum esset, iuuenientem. Malui tamen hoc tenui exilique munusculo defungi, quam omnem plane occasionem, meqe in TE pietatis ac reuerentiae publice declarandae, dimittere e manibus, meaque deesse animo, qui gratiae beneuolentiaeque TVAE memoriam quotidie secum circumtulit, nullaque temporis longinquitate conuelli patietur. Accipe igitur, qua polles, gratia, Celsissimae Genti TVAE haereditaria, haec Pastoralia Longi, *quae, quum suus et ruri sit honor, Illustrissimus quondam Princeps Nassouiae, D. Guilielmus Fridericus, Belgarum Gubernator, in manibus Molli, Professoris apud Frisios, minime respuit, sed, factus memor, etiam Achillem post arma bellicosque labores ad citharam commeasse, aequus ac lubens sibi dedicari passus est. Nihil dicam de Philippo, celebratissimo illo Duce Aurelianensi, omnes qui* Longi *scenas sua ipse manu picturae honoribus decorauit, quos deinde magnus artifex affabre graphio reddidit in aere. Aliud est, quod ausus meos TIBI excuset. Scio, TE aliquot abhinc mensibus, quum Ornatissimam*

Prin-

Principem Filiam in complexum Augustissimi Sponsi deducebas, in itinere plurima inter omnis aetatis, sexus et ordinum, effusa gaudia, nec rusticos pastoritiosque cultus spreuisse, imo potius ex illa pietate agresti, quae thuris loco TIBI *lacte meroque litarat, pro summa, quae in* TE *est, humanitate, gratam concepisse voluptatem. Siccine vel mihi sit nonnihil de tanta* TVA *indulgentia sperandum, si hanc simplicem rusticarum amoenitatum picturam ad pedes* TVOS *in symbolum debitae obseruantiae collocare fuerit animus? Noli, o noli,* SERENISSIME PRINCEPS, *tenues ruris opes, quas integra haec mea manus offert, contemnere, quum nihil habeam sublimius. Maiora dent alii, eaque* CELSISSIMO TVO *Nomine digniora, dent Homerica, quibus Tanto* DVCI *consecratis, licet in lumina Domus Augustissimae gloriamque auitam excurrere, nec praeterire laudes bellicas, rebus praeclare gestis partas, armorumque scientia ac rei militaris prudentia incredibili, cuius vi toties cum minore manu longe maioris multitudinis impetum nunc susti-*

ſuſtinuiſti, nunc repuliſti, ſemper autem peritiſſimi, exercitatiſſimi ſtrenuique imperatoris lauream TIBI *comparaſti. Mihi vero nihil conceditur, niſi in diuinas animi* TVI *virtutes intueri,* TVI*que nobilitatem pectoris, et ſenſum pulchri ac venuſti, beneuolentiamque in fouendis pacis artibus ſtudiisque doctrinae commendare poſteritati. Faxit modo Numen O. M. vt in* TVI *Perſona principum decus per longam annorum ſeriem generi humano interſit,* TVAE*que mentis aequitas perpetua regiarum virtutum* CONIVGIS *ſalute* CELSISSIMAE*que* DOMVS*, de die in diem laetius efflorescentis, incolumitate, magis magisque ſtabiliatur, vt crebro nouae gratulationes prioribus ſint a bonis omnibus, quorum in numero et me, velim, habeas, ſubiiciendae. Scribeb. Vitebergae Nundinis Lipſienſium Vernalibus A. C.* CIƆIƆCCLXXVII.

LECTO-

LECTORI
GRAECARVM LITTERARVM STVDIOSO

S. D. P

EDITOR

Quae res me haud ita pridem eo mouit, vt Achillis Tatii *fabulam typis repetendam curarem, ea quoque* Longi, *dulcissimi scriptoris,* Pastoralium *nouam editionem prae caeteris eroticis adornare coegit. Quippe longo abhinc tempore in Sosiorum nostrorum tabernis vel omnino frustra quaerebatur ille liber, communi admirationi sat diu a Politianis, Muretis, Barthiis, Scaligeris, Trilleris, Christiis, Hereliis etiam atque etiam commendatus, vel, si difficulter inuentus esset, carissimo tamen venibat pretio, quod in exemplaribus antiquis auxerat raritas, in nouissimo autem constituerat splendor operis, elegantibus chalcographicae typographicaeque artis subsidiis instructi. A manibus haud multis etiamnum teruntur minusque frequenter in catalogis bibliothecarum diuendendarum occurrunt codices huius erotici, vbique fere stellula notati. Quum de ipso* Longo *nihil sit, quod edisseram, quia nihil de eius vita ad nos peruenit, nisi quod Sophista fuerit, ac saeculo, ni fallor, quarto vel quinto, floruisse videatur, age, nonnulla de editionibus huius fabulae, quas omnes in manibus habui, praemonebo.*

4 *Inter*

Inter rariores rarissima, vix in sexcentesima bibliotheca reperiunda, editio prima numeratur, formis quaternis a Raphaele Columbanio *e bibliotheca* Aloisii Alemanni *publici iuris facta Florentiae apud* Philippum Iuntam *A. C.* ∞IↃXCVIII. *Hic liber tandem Dresda in meas manus incidit, quum iam notas ex bibliotheca Goettingensi mihi beneuole descripsisset doctissimus* Heymius, *vbi lectores obseruent, litteris N. et V. codices, nimirum* nostrum, *i. e. Florentinum et Vrsinianum, notari, atque, vbi varietas lectionis probata fuerit Vrsino, P. esse scriptum. Nec minus infrequens altera est, quae vna cum* Achillis Tatii *ac* Parthenii Nicaeensis *Eroticis prodiit octonis ex officina Commeliniana A.* ∞IↃCI. *curantibus* Iuda *et* Nicolao Bonuitiis. *Hanc serie temporis quidem excipit, ordine vero anteit,* Godofredi Iungermani, *eadem forma impressa Hanouiae typis Wechelianis A.* ∞IↃCV. *valore interno nulli, ne ornatissimae quidem, secunda. Tantam curam vir adprime doctus in recensendo, interpretando illustrandoque, textu posuerat. Negat quidem* Petrus Mollus, *Snecanus, I. V. D. et graecarum litterarum Professor in academia Franequerana, qui anno fasculi superioris* LX. *eosdem libros foras dedit, illas se* Iungermani *curas oculis vidisse ante, quam suae iam fuissent typis mandatae atque excusae. Res vero ipsa docet, paratam huic ingenio fuisse dissimulationem, qua singulare plagium protegeretur. Multa enim insunt, clam* Iungermano *subtracta, quae voluit* Snecanus *suo ex ingenio peperisse videri, vt suis locis notaui. Nimium tamen plagiario pudorem imponi, vel ipsum legis Fabiae reum condemnari, nolim, propterea quod longe plura de suis copiis addidit, lectu neque iniucunda, neque plane inutilia graecarum litterarum antiquorumque rituum studiosis, licet ingenue sit fatendum, longius nonnulla esse repetita, locis similibus nonnumquam cumulatis ad fastidium, nec pauca satis iam nota viris in hoc litterarum genere versatioribus. Quo factum est, vt suos Petrus ille et vituperatores*

ratores haberet et laudatores, opus vero ipſum iamdudum in bibliopolarum officinis deficeret, ita, vt, quemadmodum ex indice bibliothecae Chriſtiae *animaduertis, notula raritatis inſigniatur. Tandem ſaeculo noſtro ſplendida veſte* Longum *iterum prodire iuſſit* Nealmus (Neaulme) *bibliopola clarus et illuſtris, graece et latine vna cum emendationibus vncis incluſis Lutetiae Pariſiorum anno* LIV *quaternis, cuius varietatem lectionis ante, quam ipſius libri copia fieret, Lipſiae deſcripſit* Zeunius, *collega nobis coniunctiſſimus. Recte fabula, cuius argumentum in prooemio e tabula picta deſcribenda natum eſſe fingitur, reuocatur ad picturam XXIX. figuris aeri inciſis ab* Alderano, (Audran) *qui eo tempore ante alios callebat arte laminis aeneis picturas radio inſcribendi. Siſtunt hae tabulae partes fabellae potiores, quas olim felici manu* Philippus, *Dux Aurelianenſis, lineis coloribusque expreſſerat, addita tabula, magni* Coypelii *arte delineata. Neque alia deſunt ornamenta initiis et clauſulis librorum, ab A.* Cochin *et a C.* Eiſen *adornata, et a* Sim. Fokke *in aes eleganter inſculpta, quae omnia libri huius praeſtantiae melius, quam noſtris crumenis, reſpondent. Etenim, et nitidiſſimis illis picturae linearis tabulis, et exemplorum paucitate, quorum non niſi CXXV. negotiatori librario aes meruiſſe dicuntur, pretium exardeſcit adeo, vt noſtrae gentis alumni hoc quidem ſaeculo ilicet ab emtione repellantur. Quis autem ſenſu boni venuſtique imbutus, neque ita expers litterarum Graecarum, abſtinere poſſit a lectione ſcriptoris adeo feſtiui, ad quem nos allicit gratia rerum iucunda, imago vitae ruſticae, priſcorum hominum integritas, malorum fuga, tot fortunae ludibria et inopinati euentus palmaque nobilitatae virtutis, cum ſimplici narrationis genere, nullis pigmentis falſisque verborum lenociniis infucato, ſed natura magis, quam arte, facundo, et Athenarum proprium ſaporem redolente. Igitur iubebatur, vt inter principes fabularum Mileſiarum ſcriptores*

5 *ſuauiſſi-*

suauissimus ille Longus *vna cum ipsis doctorum hominum animaduersionibus aere parabili in plurium manus perueniret. Quod vt per me fieret, ad quinque illos libros, supra commemoratos, textum recensui, e variis lectionibus Florentini, potissimum vero Romani, quem Vrsinianum etiam vocant, multa in eo emendaui, nonnullas etiam lacunas suppleui, aliorum ac meis qualibuscunque coniecturis infra subiectis. Animus quidem erat mihi, Molli notas excerpere, quia multa insunt, quae commode possint in arctius contrahi, multa sunt superuacanea, imo ieiuna et vitiosa. Sed auctores fuere docti viri, vt integras adderem, non modo propter tirones, quibus et sint aliquod intelligendae graecitatis auxilium, et ex grammaticis antiquis, a Mollo saepe laudatis, primaria subsidia linguae probe addiscendae commendent; tum propter eruditos, qui, breuitati studentes, lectorem saepe in commentariis criticis ad vberiores has Molli animaduersiones remiserint, easque ipsas modo laudent, modo vituperent. Quum vero in his, vt supra monui, locus non vnus* Columbanio *vel* Iungermano, *quorum curae in vsum doctorum in primis adsuendae videbantur, deberi animaduerteretur, impediui, vbi fieri poterat, quo minus bis dicta nauseam crearent legenti ipsamque libri molem nimis augerent praeter vsum. Ita, fonte, vnde hausisset alter, indicato, quae hinc et inde repetita legebantur, ex altero resecui.*

Vt e regione adponeretur versio Molliana, quae et in editione Parisina retinetur, eaedem postulabant notae, quod in illis haec interpretatio saepe vindicatur. Etenim, nisi periculum fuisset, ne, alia substituta, animaduersiones illae multis obscuriores futurae essent, prius antiquiorem Iungermani dedissem, vtpote cui locis quibusdam debetur principatus. Interea loci curaui tamen, vt a soloecismis, qui magis scribentis festinationi, quam, vt visum nonnullis, ignorantiae, tribuendi sunt, purgaretur, ac simul, vbi opus videbatur, componeretur ad ea, quae vel in texto a me sunt emendata, vel addita. Memoratur quidem a Bailio

Bailio *voc.* Longus, *item a* Lanceloto *in praefatione ad Longum francogallice versum, (hic enim, quantum e commentariis academiae Parisinae in eius vita didici, ille est Anonymus, qui* Amioti *laborem iterum edidit anno huius saeculi* XXXI. *sine loci mentione) alia Latina versio, quae secundum illum sit antiquior Iungermania. Sed dubito, vtrum haec vnquam extiterit in rerum natura. Certe omnes docti, quibuscum ea de re per litteras egi, oculis eam vidisse, vel in aliquo bibliothecae indice reperisse, negant. Dissident etiam hi duumviri in anno editionis, quem* Bailius *in primo,* Lancelotus *autem in sexto, superioris saeculi, posuit. Videntur Commelinianam, cui* Gambarae Expositi *insunt, cum illa confundere. Praeter ea susceperat etiam* Huetius, *quod ipse libro de fabulis Romanensibus p. 67 profitetur, Longum latine interpretandum, sed, falsa ac paene ridicula religione captus, iterum e manibus deposuit.*

Quo maiores gratias agant Francogalli Amioto *suo, quippe qui primus* Longum *reddidit Parisiis* ∞IↃLIX, *aliquoties postea temporis repetitum ac per Lancelotum a maculis repurgatum; Angli vero* Georgio Thornlejo (Thornley) *qui Londini A.* ∞IↃCLVII. *ignotum suis hominem ciuitate donauit; maxime vero nostrates viro eleganter docto ac modesto, qui, celato quidem nomine, ab aliis tamen enunciato, Daphnin et Chloen Teutonum oculis subiecit Berolini ante hos XII. annos caste, ac, si perpauca exceperis, fideliter etiam. In quo vehementer probo, quod, quae obscoena viderentur, sine detrimento fabulae maluit omittere, quam cum* Huetio *abiicere omnia. Sequutus est L.* Gambarae *verecundiam, qui non minus in poematio suo libidinis descriptiones praeterierat. Hos ego* Expositos, *ne iniuria temporis perirent, tollendos iussi, primum, quia carmen ipsum se multis veneribus commendat, paucis laborat vitiis, deinde, quia pro versione latina, vel metaphrasi,* Longi *a multis perperam habetur. Argumentum quidem ex Graeco depromsit poeta, sed vsus*

liber-

libertate sua, multis commutatis, multis aliunde translatis, nouum quasi poemation composuit. Non nego, in Commeliniano libro, e quo Gambaram *typis repetendum curaui, quaedam inesse vitiosa: at haec me commouebant, vt rectam, quae meo ingeniolo videretur, lectionem, alio litterarum genere iuncis inclusam, adscriberem.*

Quod vero ad peccata et mea et operarum attinet, de doctis et aequis lectoribus spero, beneuole ipsos neque omni sine venia de curis meis esse iudicaturos, si quid humani praeter voluntatem acciderit, quod potissimum de Mollianis metuendum, in quibus, quoniam plures quam mille locos corrigendos videbam (plures forte sagaciores viderint) Spartana profecto fuit opus patientia.

Caeterum opus maioris et ornatus et praestantiae exspectent alio tempore a Viro Clarissimo, Ioanne Baptista Gasparo d'Ansse de Villoison, *regiae inscriptionum bonarumque litterarum Academiae, quae Parisiis floret, pluriumque aliarum societatum, celeberrimo sodali, qui, paucis abhinc mensibus, iam operis per aliquod tempus sudantibus, suum euulgandi huius etiam Longi animum mihi significauit. Quam praeclara vero ab eruditione optimi viri, cui et regiis codicibus vti licet, speranda sint, coniici facile potest ex* Apollonii Lexico Homerico, *quo ab se recens edito de re litterata meruit eximie.*

Prius vero, quam calamum ponam e manibus, summas, quas mente concipere possum, gratias ago habeoque doctissimis viris, qui ad caeteros eroticos, in quibus etiam duo surgent ἀνέκδοτοι, *suam mihi operam per litteras promiserunt, ex parte etiam re ipsa conferendi initium fecere. quorum ego nomina suo loco efferam cum debita gloria et praedicatione, additis precibus, vt et in posterum suo me fauore dedignari nolint. Vale. Scrib. Viteb. XII. Kalend. Maias A. C. ∞IↃCCLXXVII.*

SVM,

SVMMARIVM
LIBRI PRIMI.

Auctor in Lesbo insula picturam amatoriam conspicit elegantissimam, eamque quatuor libris describere adgreditur. Mitylenes in Lesbo (vbi tota haec fabula agitur) situs depingitur. Lamo caprarius, capellam suam sequutus, forte inuenit puellum expositum vna cum crepundiis pretiosis: tollit, educit, nominat Daphnin. Biennio post Dryas, opilio, suam quaerens ouem, in antro Nympharum reperit puellam pari fortuna: educat et vocat Chloen. Dryas atque Lamo somnio viso illos expositos simul ad pascenda pecora foras emittunt. Hi laeti ludibundiue agunt. Ibi hircum infectatus Daphnis incautus cadit cum illo in foueam, lupae capiendae paratam; sed viuus et sanus extrahitur. Desunt aliqua de osculo (vt est coniicere) et initio amoris. *Dorco bubulcus petit Chloen a Dryante sibi vxorem; verum frustra. Lupina igitur pelle velatus insidiose illam rapere satagit. sed a canibus pessime accipitur. Daphnis et Chloe varie inter se afficiuntur. Enarratur a Daphnide fabula palumbis. Denique Tyrii piratae populabundi inuadunt agros et abstrahunt simul Daphnin. Dorco moribundus relictus, Chloen superuenientem et inopem consilii, donat mirabili fistula, cuius inflatu boues abducti naues subuertunt, et sic cum Daphnide emergunt incolumes; piratae vero submerguntur. Tum Dorconem sepeliunt, et consueta repetunt.*

SVMMA-

SVMMARIVM LIBRI SECVNDI.

Vindemia celebratur. Post ad pastum redeunt Daphnis et Chloe. Superuenit ipsis Philetas bubulcus, deque Cupidine et amore sermonem habet longum. Amor inter ipsos crescit. Interim Methymnaei iuuenes sui oblectandi veniunt in agros Mitylenaeos, et venatui, aucupio, et aliis voluptatibus indulgent. Nauem, amisso rudente, vimine alligant litori. Vimen rodit capella. Nauis plena argenti et opum venti vi abripitur. Methymnaei irati autorem inquirunt, et nacti Daphnin male multant. Aduolant rustici ad opem ferendam. Philetas constituitur iudex. Accusat Methymnaeus. Respondet Daphnis. Datur lis secundum Daphnin. Vt agentes tum Methymnaei a rusticis accepti fustibus se in fugam dant. Reueniunt domum. publice de iniuria illata (falso re exposita) conqueruntur. Methymnaei statim Bryaxin strategum cum decem nauibus mouere iubent contra Mitylenenses omnium inscios. Agunt, ferunt obuia quaeque Chloen simul, et celeriter abnauigant. Daphnis, hoc cognito, mori vult. Eum solantur Nymphae. Pan immittit terrorem (qui graphice describitur) Methymnaeis, et ducem eorum in somnis monet, reducat statim Chloen. Paret dux, et sic ad Daphnin laetum laeta illa reuertitur. Agitant ferias Pani, aduenitque Philetas. Lamo narrat fabulam de fistula. Philetas fistulam suam artificiosissimam dono dat Daphnidi. Daphnis et Chloe inter se amatorium iuramentum coniurant.

SVMMARIVM LIBRI TERTII.

Mitylenaei illa direptione hostili comperta Hippasum ducem cum copiis terrestribus contra Methymnaeos mittunt. Sed res componitur. Hyeme se disiungi aegre ferunt Daphnis et Chloe. Daphnis, vt cum licuit, profectus,

quasi

quasi alius agens Dryantis ante casam aucupium exercet. Introducitur a Dryante, et Dionysiis celebrandis interest. Vere exorto, rursus sua pastoralia repetunt. Daphnis ignarum se amoris exercendi dolet. Lycaenium callide eum decipit. Daphnis, praeternauigantibus nautis, edissertat Chloae fabellam de Echone. Proci multi et diuites Chloen ambiunt, Dryante partim eorum petitis adnuente. Daphnis vehementer contristatur, vtpote pauper omnino, et omnium rerum egenus. Verum Nympharum ope inuenit crumenam argento refertam. Dat hoc Dryanti et habet sic pactam Chloen; praeter, quod Lamo, cum seruus sit Dionysophanis, dominum hunc suum dicit exspectandum, vt ille ratum habeat. Daphnis donat Chloae eximium pomum.

SVMMARIVM LIBRI QVARTI.

Conseruus quidam Lamonis nunciat mox dominum aduentaturum. Amoenus hortus amoene describitur: Lamo, omnia vt niteant, curat, itidem Daphnis et Chloe. Eudromus, quam mox dominus sit aduenturus, indicat. Lampis, bubulcus, iratus, quod frustra Chloes expetiisset nuptias, iratum illis reddere et acerbum dominum auidus, noctu hortum turpiter vastat, inobseruatusque abit. Lamo cum suis die insequenti miseras querelas fundit. Eudromus iterum aduenit, quo adscito in medium consultunt. Mox venit Astylus minor herus cum parasito Gnathone. Et Astylus promittit se iis veniam impetraturum a patre ob horti damnum. Gnatho homo paedicator Daphnidi vim inferre nequidquam conatur. Venit mox et Dionysophanes dominus cum vxore Clearista, qui inter alia visit capellas, vbi Daphnidis mirabilem fistulandi artem admirantur. Gnatho Astylum rogat, vt al ducat secum Daphnin in vrbem, suae nempe libidinis explendae,

plendae, idque obtinet. Audit clam omnia Eudromus, aperitque Daphnidi. Ibi Lamo tempus eſſe ratus, Dionyſophani omnem rem denarrat, quomodo Daphnis qua inuentus, qua educatus, Dionyſophanes et Cleariſta re accurate perpenſa tandem inueniunt, eum eſſe ſuum filium. Igitur magno omnium gaudio recipiunt; et Dionyſophanes explicat, cur expoſuerit. Aduentant ruſticani gratulabundi. Chloe interim pecora paſcens queritur ſui oblitum Daphnin. Rapitur a Lampide. Hoc vbi comperit Daphnis, ſolus lamentari incipit. Audit Gnatho latens et Chloen liberans Daphnidi adfert, inque gratiam recipitur. Mox Dryas Chloes caſum pariter exponit. Eam abducunt ſecum in vrbem. Ibi in conuiuio apud Dionyſophanem Megacles Mitylenenſis agnoſcit eam ſuam filiam. Mox nuptiae rure Daphnidi et Chloae celebrantur.

ΛΟΓΓΟΥ

ΛΟΓΓΟΥ ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ

ΒΙΒΛΙΑ Δ

LONGI PASTORALIVM

DE

DAPHNIDE ET CHLOE

LIBRI IV

MOLL. pag. 1.

ΛΟΓΓΟΥ[1] ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ[2]

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

ΕΝ Λέσβῳ 3) θηρῶν, ἐν ἄλσει 4) νυμφῶν 5) θέαμα 6) εἶδον κάλλιστον, ὧν εἶδον·

1) ΛΟΓΓΟΣ, Longus. Dubio procul nomen hoc latinum eſt: quippe quibus longior corporis ſtatura erat, Romanis Longuriones, teſte *Varrone*, etiam Longi dicti fuerunt. Anno V. C. 749. Romae conſulem nomine Longum fuiſſe legimus. Ioan. Funccius in chronologia. Quatuor monachi fratres a temporibus Arcadii et Honorii Imper. fuerunt in partibus Aegypti, in Scethi, qui ob corporis proceritatem Longi dicti fuerunt: videlicet Ammonius, Dioſcorus, Euſebius, et Euthumus, vita et doctrina celebres. *Nicephorus* lib. 13. cap. 10. De noſtro vero nihil comperti habemus, τίς δ' οἱ πόλις ἠδὲ τοκῆες. Huius nusquam *Athenaeus*, veterum alioquin nomenclator auctorum ſedulus, mentionem facit. Non *Suidas*, non *Volaterranus* eius meminere: quamobrem, quiſnam is fuerit, aut quando vixerit, ab aliis expectabimus.

MOLLVS.

De Longo apud antiquos ſcri-

LONGI PASTORALIVM
DE
DAPHNIDE ET CHLOE
LIBER PRIMVS

PROOEMIVM

Cum in Lesbo feras indagarem, Nympharum in luco ſpectaui longe omnium,

A 2 quae

ſcriptores nihil ſane me legere memini. Apud recentiores vero aliquoties eum maxime laudatum comperi. Ex quibus tamen, neque quis ille fuerit, neque quando vixerit, potui colligere: hoc igitur alii docebunt. Lectionum varietates, quas in noſtro codice inuenimus, N. litterae ſigno notauimus. Quas vero ex Vrſinianis adiecimus, litterae V. Si quae autem ſunt etiam P. ſigno notatae, eas Vrſino probatas eſſe ſcito.

RAPH. COLVMBANIVS.

[2]) Ποιμενικά] Latine paſtoralia, intellige πράγματα, ea ſiquidem, quae paſtorum ſunt; vel quae ad paſtores pertinent, hac appellatione veniunt: a *Marone* carmina paſtoralia βουκολικὰ inſcripta fuerunt; tanquam bubula pro paſtoralibus diceret. Tria ſunt paſtorum genera, αἰπόλοι, ποιμένες βουκόλοι, caprarii, opiliones, bubulci, ait *Donatus:* imo etiam plura, vt ſunt porcorum, equorum et animantium reliquorum cuſtodes: itaque per ſynecdochen ex ſpecie

εἶδον· εἰκόνος 7) γραφὴν, ἱστορίαν ἔρωτος. Καλὸν μὲν καὶ τὸ ἄλσος, πολύδενδρον, ἀνθηρὸν, κατάῤῥυτον.

specie genus appellatur ποιμενικὸν, sicut βουκολικόν.

Libri huius facit mentionem *Conradus Lycosthenes in suo Elencho scriptorum*, edito ann. 1551. *Longus* quidam scripsit ποιμενικὰ, id est Pastoralia, quae adhuc graece extant in Italia. Quae sua aetate extare in Bibliotheca Strozao scripsit Gesnerus.

MOLLVS.

Quidquid in laudem festiuissimi auctoris dictum fuerit a pluribus, fuere tamen inter ipsos librorum censores, qui ne stilum Longi quidem nossent. *Bernardus a Mallinckrot* in *Paralipomenis de historicis graecis* pag. 39. hosce libros *heroico carmine* scriptos esse autumat, licet eo tempore graecus textus iam quater esset typis excusus. Eumdem errorem errauit *Morerius* in *Diction. Histor.* T. II. p. 441. scribens: *Il laissa quatre Livres de vers Pastoraux ou Eglogues.* Decepti vero sunt boni viri *Laurentii Gambarae* metaphrasi poetica, quam infra dabimus.

BODEN.

7) Ἐν λέσβῳ] Λέσβος, Lesbos insula in Aegeo, dicta a λαιὸς βίος, h. e. sinistra, vel praua vita: vel a λῶος βίος: solet quippe frequenter larga τροφὴ in μάργην τρυφὴν, h. e. libidinosum luxum vertere. Nam Lesbus inter Graecos aeque male audiit, ac Sodoma olim inter Chananaeos. Hinc λεσβίζειν et λεσβιάζειν, est Lesbios obscoenis, atque execrandis imitari moribus. Alii dictam volunt a nomine vrbis eius regionis principis, potentissimaeque. Sunt, qui appellatam tradunt a Lesbo Japeti filio, qui in insulam eam nauigauit. P. Mela: Lesbos est in Troade, haud procul a Tenedo. Ambitus eius est stadiorum centum supra mille, quemadmodum *Strabo* libr. 13. testatur, h. e. 24. fere miliar.

quae oculis vſurpaui vnquam, ſpectaculum pulcherrimum: videlicet tabulam pictam, imaginem, hiſto-

A 3 riam-

liar. Germanicorum. A Borea protenditur in Auſtrum, quingenta et ſexaginta habens ſtadia feraci agro; et multa materia claſſibus conficiendis idonea: vnde non nullis μακαρία, i. e. beata dici meruit. Vrbes in ea memoratu dignae fuere Mitylena, cuius paulo poſt mentio fiet, a qua poſteriori ſeculo tota inſula denominata fuit. Vulgo Metellinum et Metelin, Pyrrha, Ereſſos, Antiſſa, Methymna, de qua libr. 4. in princ. Ex inſula hac prodiere Pittacus, vnus ex ſeptem Graeciae ſapientibus, Alcaeus, Sappho, mulier poetices peritiſſima, quam Strabo θαύμαστόν τι χρῆμα, foeminam admirandam appellat. Haec patria Theophraſti Philoſophi, quem Ariſtoteles ſucceſſorem ſibi habuit.

MOLLVS.

4) Ἐν ἄλσει] Ἄλσος, lucus, ſaltus, vbi ſtirpes ἀλδαίνουσι, h. e. faliunt. Poteſt etiam verti viridarium: *Suet.* in *Tib.* militem praetorianum ob ſurreptum e viridario pauonem capite puniuit. Luci antiquis ſacri erant, quapropter nefas eos caedere. Ea propter Heſiodus ἱερὸν ἄλσος dixit. *Tacit. Annal.* lib. 14. Praeſidium poſthac impoſitum vicis, caeſique luci, ſaeuis ſuperſtitionibus ſacri. *Plinius* libr. 12. c. 1. lucos dicit fuiſſe, Numinum templa, priſcoque ritu ſimplicia rura etiamnum Deo praecellentem arborem dicare. Inde factum, vt rami ſyluarum ſertis coronarentur, non aliter ac Dii. *Ouid.* 8. *Metamor.*

Verba Lelegis:

—Equidem pendentia vidi
Serta ſuper ramos, ponensque recentia dixi,
Cura Deum Di ſint, et qui coluere, colantur.

IDEM.

5) Νυμφῶν] Νύμφη, ſponſa, noua nupta, Graecis dicta quaſi νέα φαίνεσα. Antiquitas Nymphas fontium, montium, ſyluarum praeſides

ρυτον. μία πηγὴ[8]) πάντα ἔτρεφε, καὶ τὰ ἄνθη καὶ τὰ δένδρα· ἀλλ' ἡ γραφὴ τερπνοτέρα, καὶ
pag. 3. τύχην ἔχουσα περιττὴν, καὶ τέχνην ἐρωτικήν·[9]) ὥστε πολλοὶ τῶν ξένων κατὰ φήμην ἤεσαν, τῶν μὲν νυμφῶν ἱκέται, τῆς δὲ εἰκόνος θεαταί. Γυναῖκες ἐπ' αὐτῆς τίκτουσαι, καὶ ἄλλαι σπαργάνοις κοσμοῦσαι[10]) παιδία ἐκκείμενα· ποίμνια τρέφοντα·

des appellauit. *Scholiastes in Theocritum*, Nymphas esse dicit, τὰ ἐν γυναικείῳ σχήματι ἐν τοῖς ὄρεσι φαινόμενα, h. e. spectra muliebri forma in montibus apparentia, quae proprie Graecis ὀρεστιάδες dicuntur.

Νύμφαι ὀρεστιάδες, κοῦραι διὸς αἰγιόχοιο.

Nymphae monticolae, filiae Iouis aegidem quatientis.

Neque duntaxat montium, sed et syluarum, ac locorum credebantur esse, *Hom. Il.*

Οὔτ' ἄρα Νυμφάων, ταὶ τ' ἄλσεα καλὰ νέμονται.

Neque sane Nympharum, quae nemora pulchra habitant. Hae a Graecis vocantur ἁμαδρυάδες, item δρυάδες, ita procul dubio dictae, quod cum quercubus nasci, et vna cum iisdem interire crederentur: dictae et ἀλσηΐδες, ab ἄλσος, i. e. lucus, cui praesidebant, cuiusmodi videntur fuisse illae ipsae, quarum hoc loco fit mentio. Quae floribus et pascuis praesidebant, Napeae et ἐπιμηλίδες dicebantur. Praeerant et fluuiis. *Homerus:*

— νέμονται

Καὶ πηγὰς ποταμῶν, habitant et fontes fluuiorum. *Odyss.*

Νύμφαι κρηναῖαι, Nymphae fontanae.

Nymphae aquarum dicebantur, Ναΐδες, Νηρεΐδες, ὑδριάδες, κρηνίδες, ἐπιποταμίδες, h. e. Naiades, Nereides etc. Quae numina cumprimis colebant pastores. IDEM.

[6]) Θέαμα] Editio Paris. θεαμάτων. BODEN.

[7]) Ei-

riamque amoris continentem. Lucus ille amoenus erat, vtpote arboribus, floribusque densus, aquis irriguus. Cuncta fons vnicus, etiam flores et arbores, vegetabat: at eo iucundior haec pictura, quod eximiam quandam fortunam, artemque amandi haberet, adeo vt multi peregrini, fama exciti, huc ventitarent, cum Nymphis supplices, tum spectatores imaginis huius

7) Εἰκόνος] N. et V. εἰκόνα. COLVMB.

Εἰκόνος γραφὴν] Vtrum hic leg s εἰκόνος, an εἰκόνα per appositionem, vt Gramm. loquuntur, siue participio subintellecto aliquo, vt περιέχουσαν, aut simili, manum non verterim. Nam genitiuus poterit subsistere, cum eadem loquendi forma vsus sit *Achilles Tatius* libr. 8. quando loquitur de tabula, quae continebat fabulam Europae atque Iouis: περιιὼν οὖν καὶ τὴν ἄλλην πόλιν, καὶ περισκοπῶν τὰ ἀναθήματα, ὁρῶ γραφὴν ἀνακειμένην, γῆς ἅμα καὶ θαλάσσης. Εὐρώπης ἡ γραφὴ etc. Deinceps cum alia ciuitatis loca perlustrarem, ac in Deorum templis munera tholis suspensa contemplarer, video tabulam, terram ac mare, nec non Europae fabulam continentem. MOLLVS.

8) Μία πηγὴ] *Diodor. Sicul.* lib. I. εἶχε δὲ πηγὴν μεγάλην, ἐξ ἧς ἀρδεύεσθαι συνέβαινε τὸ φυτούργιον. IDEM.

9) Καὶ τύχην ἔχουσαν περιττὴν καὶ τέχνην ἐρωτικὴν] Mutatur in aliis ordo, secundum edit. Parisin. Καὶ τέχνην ἔχουσα περιττὴν, καὶ τύχην ἐρωτικήν. BODEN.

10) Σπαργάνοις κοσμοῦσαι] Non dicit simpliciter, ἐσπαργάνωσαν, fasciis inuoluerunt; sed ἐκόσμησαν. Ideo quod nobili et splendidiore familia nati infantes σπαργάνοις distingui soleant a plebeiis. Hinc *Commodus* apud *Herodianum* gloriatur, μὴ παραθῆναι ἰδιωτικῶν σπαργάνων, h. e. sese intactum fuisse plebeiis fasciis. Atque alicubi

φοντα· 11) ποιμένες ἀναιρούμενοι· 12) νέοι συντιθέμενοι· λῃστῶν καταδρομή· πολεμίων ἐμβολή· πολλὰ ἄλλα καὶ πάντα ἐρωτικὰ ἰδόντα με καὶ θαυμάσαντα, πόθος ἔσχεν ἀντιγράψαι τῇ γραφῇ. καὶ ἀναζητησάμενος ἐξηγητὴν τῆς εἰκόνος, τέτταρας βίβλους ἐξεπονησάμην, 13) ἀνάθημα μὲν ἔρωτι, καὶ νύμφαις, καὶ Πανί· κτῆμα δὲ τερπνὸν πᾶσιν ἀνθρώποις, ἃ καὶ νοσοῦντα ἰάσεται· καὶ λυπούμενον παραμυθήσεται· τὸν ἐρασθέντα ἀναμνήσει· τὸν οὐκ ἐρασθέντα παιδεύσει. πάντως γὰρ οὐδεὶς ἔρωτα ἔφυγεν, ἢ φεύξεται, μέχρις ἂν κάλλος ᾖ, καὶ ὀφθαλμοὶ βλέπωσιν. 14) Ἡμῖν καὶ ὁ θεὸς παράσχοι 15) σωφρονοῦσι 16) τὰ τῶν ἄλλων 17) γράφειν.

ΚΕΦΑΛ.

cubi homini ignobili obiiciuntur, τὰ εὐτελῆ τῆς γενέσεως σπάργανα, h. e. viles et plebeiae fasciae; quibus in pueritia fasciatus fuerat.
MOLLVS.

11) Ποίμνια τρέφοντα] Per ποίμνια videtur intelligere capram atque ouem, a quibus Daphnis ac Chloe sunt enutriti. Nisi quis malit legere ποίμνια τρεφόμενα, greges, qui pascebantur. IDEM.

12) Ποιμένες ἀναιρούμενοι] Verti, pastores tollentes, nimirum infantes; quippe interfectos pastores interpretari, rerum gestarum veritas minus permittit, cum legamus vnicum tantum bubulcum, nomine Dorconem, a praedonibus periisse. Imo dicit et postea, ἀναιρεῖται μὲν τὸ βρέφος, tollit infantem. IDEM.

13) Ἐξεπονησάμην] Proprie elaboraui, labore meo confeci. IDEM.

14) Ὀφθαλμοὶ βλέπωσιν] *Publius: Amor, vt lacryma, oculis oritur, in pectus cadit.* V. *Barthium* p. 171. sqq. ad *Claud.* BODEN.

15) Ἡμῖν

huius futuri. Erat in hac videre tabula, mulieres ſuos enixas partus, alias infantulos faſciis adornantes expoſitos: pecudes eos alentes; paſtores tollentes: iuuenes ſocietatem componentes: latronum incurſionem: hoſtium impreſſionem. Multa praeterea alia, at omnia amatoria, mihi contemplanti, atque admiranti, cupido inceſſit, commentaria hancce in tabellam ſcribendi, Itaque, perquiſito huius picturae interprete, quatuor conſcripſi libros, donum Cupidini, Nymphis, Panique conſecratum; rem cunctis iucundam hominibus, quae et aegro medelam afferet, et moerentem conſolabitur; amore capto memoriam refricabit, eius immunem erudiet. Nullus quippe omnino amorem effugit, aut effugiet, vſquedum venuſtas fuerit, et oculi viderint. Det nobis Deus, vt caetera caſtis modeſtisque ſcribamus.

CA-

15) Ἡμῖν ὁ θεὸς παράσχοι] Voto tandem concludit τῆς πραγματείας ὑπόθεσιν. Admodum id familiare eſt poetis, vt initio operis ſui Muſarum opem implorent, Idem nonnunquam faciunt oratores et philoſophi. Socrates ille φιλοποιητὴς apud Platonem: ἄγετε, ὦ μοῦσαι, ξύν μοι λάβεσθε τοῦ μύθου, agite, Muſae, exordimini vna dicere. MOLLVS.

Ex ſcriptoribus proſaicis ab numinis inuocatione librum ſuum orſus eſt et *Iamblichus* de vita Pythagorae; Ἐπὶ πάσης μὲν φιλοσοφίας ὁρμῆς θεὸν δήπου παρακαλεῖν ἔθος ἅπασι τοῖς γε σώφροσιν. Vide plura exempla excitata a *Barthio Aduerſ.* L. LVII, cap. 17. item a *Turnebo Aduerſ.* Lib. XIV, cap. 13. Tandem in deſuetudinem abiit hoc exordiendi genus, tamquam nimium commune et peruulgatum, quod *Aſconius* docet ad *Ciceronis* librum de *Diuinatione*. BODEN.

16) Σωφρονοῦσι] Sententia

eſt

ΚΕΦΑΛ. α'.

pag. 3. Πόλις ἐςὶ¹) Λέσβε, Μιτυλήνη,²) μεγάλη καὶ καλή. διείληπται γὰρ εὐρίποις ³) ὑπεισρεούσαις τῇ θαλάττῃ, καὶ κεκόσμηται γεφύραις ξεςῆ

est ambigua. Nam si referatur ad antecedens ὑμῖν, hic sensus est, vt nos sana siue casta mente scribamus: sin referatur ad lectores, vt haec castis scribamus.

MOLLVS.

¹⁷) Τὰ τῶν ἄλλων] Verti caetera, reliqua: quia Graeci dicunt τὰ δὲ τῶν ἐλπίδων, pro ἡ ἐλπὶς spes; Τὰ τῆς ἐκστρατείας, pro ἡ ἐκστρατεία, ipsa expeditio; τὰ τῶν γραμμάτων, pro γράμματα, τὰ τῶν βαρβάρων, pro βάρβαροι. Nisi quis malit τὰ τῶν ἄλλων, πράγματα, vel ὄντα exponere, aliorum fortunas, casus, etc.

IDEM.

¹) Πόλις ἐςί] Talis descriptio Alexandriae, atque eiusdem laus extat apud *Achill. Tat.* libr. 5. initio: Τριῶν δὲ πλεύσαντες ἡμερῶν, εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἤλθομεν etc.

IDEM.

²) Μιτυλήνη] Vrbis nomen, dicta, vt *Diodor. Siculus* libr. 4. refert a Μιτυλήνη, filia Machari. Erat haec vrbs sita in Lesbo, a cuius nomine postea tota insula Mitylene nomen sortita fuit, inter Methymnam et Maleam, a Malea distans septuaginta stadiis. Vrbs haec rebus omnibus instructa fuit, duos habens portus, quorum australis quinquaginta triremium ac nauium capax erat: borealis vero magnus ac profundus, aggere protectus. Vitruuius hanc vrbem testatur magnificenter et eleganter aedificatam fuisse, sed non prudenter positam: in qua auster cum flat, homines aegrotant: quum corus, tussiunt: quando septentrio, sanitati pristinae restituuntur. Huius vrbis facit et mentionem D. *Lucas Act.* 20. v. 14. ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην, recepto

CAPVT I.

Eſt in Lesbo ciuitas, nomine Mitylene, magna atque pulchra. Diuiſa enim eſt foſſis, in mare ſeſe exonerantibus, ornataque pontibus, polito

pto eo venimus Mitylenen. *Cicero* contra *Rullum*, Mitylenas vocat vrbem et natura, ſitu, et deſcriptione aedificiorum, et pulchritudine inprimis nobilem, agros iucundos et fertiles.

IDEM.

3) Εὐρίποις] Εὔριπος ab εὖ et ῥίπτω, quia facile proiicitur, ſeu reiicitur. Proprie pars maris, quae eſt inter Aulidem Boeotiae portum, et Euboeam inſulam, quae ſepties, aut ſaepius potius, vt inciderint paſſim venti, quemadmodum Liuius exiſtimauit, die ac nocte reciprocatur, quod Seneca his teſtatus eſt verſibus, in Hercule Oetaeo.

Euripus vndas flectit instabilis vagas,
Septemque curſus flectit, et totidem refert,
Dum laſſum Titan mergit Oceano iubar.

Suidas: Εὔριπος, πέλαγος στενὸν, ἢ τόπος ὑδατώδης μεταξὺ δύο γαιῶν, τουτέστι Βοιωτίας καὶ Ἀττικῆς. ἑπτάκις δὲ τῆς ἡμέρας τὸ ἐκεῖσε ὕδωρ τρέπεται, h. e. Euripus, anguſtum mare, vel aquoſus locus inter duas terras, hoc eſt inter Boeotiam et Atticam. Septies autem quotidie eius aqua mutatur. Hinc riuuli quoque e mari, aut alio flumine, per locum aliquem deducti, Euripi nomen adepti fuere, ab illorum euriporum ſimilitudine, qui in mari ſunt, terra vtrinque ſepti. Et eo modo hoc loco ſumitur. *Heſych.* certe εὐρίπους interpretatur, τόπους πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ὑδάτων, vt ſunt, quos Latini vocant lacus, lacunas, ſtagna, ciſternas. Tales riuuli noſtratia oppida in Friſia pulcherrime diſtinguunt, ac diſſecant. Olim Romae in profanas aedes aquae, circum theatra, per fiſtulas

ςοῦ καὶ λευκοῦ λίθου. νομίσαις[4]) ἂν πόλιν ὁρᾷν, ἀλλὰ νῆσον. Ἀλλὰ ἐκ ταύτης[5]) τῆς πόλεως τῆς μιτυλήνης ὅσον ἀπὸ ςαδίων διακοσίων,[6]) ἀγρὸς ἦν ἀνδρὸς εὐδαίμονος, κτῆμα κάλλιςον· ὄρη θηροτρόφα· πεδία πυροφόρα· γήλοφοι κλημάτων· νομαὶ ποιμνίων· καὶ ἡ θάλασσα προσέκλυζεν ἐπ' ἠϊόνος ἐκτεταμένη[7]) ψάμμῳ μαλθακῇ.[8]) Ἐν τῷδε τῷ[9]) ἀγρῷ νέμων αἰπόλος, Λάμων τοὔνομα, παιδίον εὗρεν ὑπὸ αἰγὸς τρεφόμενον[10]). δρυμὸς ἦν καὶ λόχμη κάτω βάτων[11]) καὶ κιττὸς ἐπιπλανώμενος, καὶ πόα μαλθακὴ, καθ' ἧς ἔκειτο τὸ παιδίον. Ἐνταῦθα ἡ αἴξ θέουσα συνεχὲς, ἀφανὴς ἐγίνετο πολλάκις, καὶ τὸν ἔριφον ἀπολιποῦσα, τῷ βρέ-

las aut tubos immissae, euripi dicebantur. *Cic.* libr. 5. *de legib.* Ductus aquarum, quos isti Nilos euriposque vocant, quis quum viderit, non irriserit. *Suet.* Circensibus spatio circi ab vtraque parte producto, et in gyrum euripo addito. *Ael. Spart.* in *Heliogab.* Euripis vino plenis nauales circenses exhibuit. *Ioseph.* in *antiq. Iud.* περιήγαγεν εὔριπον μέγαν καὶ βαθὺν, circumduxit euripum magnum ac profundum. IDEM.

N. Εὐρίποις ὑπεισρεούσαις τῇ θαλάττῃ. COLVMB.

Hanc lectionem pro vitio vel librarii, vel typographi, habeas. Retinui veterem: εὐρίποις ὑπεισρεούσαις. Tulerim tamen etiam ἐπεισρεούσαις. BODEN.

4) Νομίσεις] N. et V. νομίσαις. P. COLVMB.

Pro νομίσεις leg. νομίσαις. MOLLVS.

5) Ἀλλὰ ἐκ ταύτης] V. ἀλλὰ ταύτης. COLVMB.

6) Pro εἴκοσιν leg. διακοσίων. MOLLVS.

7) Pro ἐν ἠϊόνι ἐκτεταμένης leg. ἐπ' ἠϊόνι ἐκτεταμένη. IDEM.

8) Pro

lito candidoque lapide compositis: putares, non vrbem, verum insulam, videre te aliquam. Hac ab vrbe ducenta circiter distabat stadia, viri opulenti cuiusdam ager, possessio pulcherrima: montes ferarum, prata tritici feracia: colliculi palmitibus, pascua gregibus abundabant. Mare in littore protento arenam alluebat mollem. Hoc in agro pecudes pascens caprarius quidam, nomine Lamon, capram offendit infantulum nutrientem. Sylua erat, nemusque arbustis, virgultis, atque rubis densum. Insuper hedera inerrans, nec non mollis herba, in qua iacebat infans. Quo continuo accurrens capra, non semel oculis subducebatur,

[8]) Pro ψυχαγωγίας μαλθακῆς, leg. ψάμμῳ μαλθακῇ.
IDEM.

Longus varie deprauatus. In Commeliniana legebatur perperam: Καὶ ἡ θάλασσα προσέκλυζεν ἐν ἠϊόνι, ἐκτεταμένης ψυχαγώγιο (forte ψυχαγώγιον scriptum fuerat) μαλθακής. Aliae: Καὶ ἡ θάλ. προσ. ἐν ἠϊόνι ἐκτεταμένης ψυχαγωγίας μαλθακῆς. Ego vero praetuli codicum lectionem, quam *Vrsinus* probauit, et ex parte noster ipse *Mollus*.
BODEN.

[9]) Εν τῷδε τῷ] Ita principes editiones. *Mollus* desiderat: ἐν τῷ δὲ ᾧ ἀγρῷ.
IDEM.

[10]) Παιδίον ὑπ' αἰγὸς τρεφόμενον. *Lucian. de sacrific.* Idem de Ioue: ἐς τὴν Κρήτην ἐκτεθεὶς, ὑπ' αἰγὸς ἀνετράφη, καὶ ὁ πέρσης Κῦρος ὁ πρότερον ὑπὸ τῆς κυνός. Iupiter in Cretam expositus a capra fuit educatus, primusque Cyrus Persa a cane.
MOLLVS.

Vid. *Caroli Frid. Pezoldi* Diss. de *hominibus a bestiis nutritis.*
BODEN.

[11]) Pro λόχμῃ κάτω βάτων,

βρέφει παρέμενε. Φυλάττει τὰς διαδρομὰς ὁ Λάμων, οἰκτείρας ἀμελούμενον τὸν ἔριφον, καὶ μεσημβρίας ἀκμαζούσης κατ᾽ ἴχνος ἐλθὼν, ὁρᾷ τὴν μὲν αἶγα πεφυλαγμένως περιβεβηκυῖαν, μὴ ταῖς χηλαῖς βλάπτοι πατοῦσα. τὸ δὲ, ὥσπερ ἐκ μητρῴας θηλῆς τὴν ἐπιῤῥοὴν ἕλκον τοῦ γάλακτος,[12] καὶ θαυμάσας, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, πρόσεισιν ἐγγὺς, καὶ εὑρίσκει παιδίον ἄῤῥεν, μέγα καὶ καλὸν καὶ τῆς κατὰ τὴν ἔκθεσιν τύχης ἐν σπαργάνοις κρείττοσι. Χλαμύδιόν[13] τε γὰρ ἦν ἁλουργὲς,[14] καὶ πόρπη χρυσῆ,[15] καὶ ξιφίδιον ἐλεφαντόκωπον.

των, leg. λόχμη βάτων.
MOLLVS.

N. λόχμη βάτων.
COLVMB.

Malim: λόχμῃ κατὰ βάτων.
BODEN.

[12]) Ἐπιῤῥοὴν ἕλκον τοῦ γάλακτος] *Theodoretus* simili phrasi vsus loquitur nostro de Saluatore, oratione 10. οὕτω τοιγαροῦν γεννηθεὶς ὁ δεσπότης Χριστὸς, ἕλκει μὲν μητρῴαν θηλὴν παραπλησίως ἡμῖν. Alibi dicit τὴν θηλὴν ἔσπασεν.
MOLLVS.

[13]) Χλαμύδιον] Diminutiuum a χλαμὺς, chlamys, paludamentum, a χλαίνω, calefacio, quia corpus munit aduersus frigus. Numa, Rex secundus Romanorum, cum Isaurorum, vel vt alii, Albanorum legationem accepisset, atque illorum gestaminis figuram et formam animaduertisset, ab illis acceptam inuenit chlamydis gestationem et vestem, coniuncta regia veste cum senatoria: non extrinsecus addens, at intrinsecus adiiciens purpurae tincturam, vt horum vtroque corpore vnum conficeretur. Vide si *Suidam* in voce Χλαμύς. *Virgilius* dat chlamydem Didoni libr. 4. Aeneid.

Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo.

Conuenit deliciis etiam hoc gestamen, vt patet ex *Polluce*:

tur, suoque relicto foetu apud infantulum permanebat. Lamon tandem misertus neglecti hoeduli, vltro citroque cursitationem obseruat. Soleque iam ad altitudinem mediae lucis producto sequens vestigia, obseruatam capram videt infantem circumeuntem, ne calcando vngulis laederet, cauens. Ille autem, vt par est, miratus, accedensque propius, infantem inuenit masculum, magnum atque formosum, lac haud secus quam maternis educentem mammis, insuper fasciis inuolutum, longe praestantioribus, quam pro expositi fortuna. Erat quippe

luce: πρώτη δὲ, φασὶ, Χλαμύδα ὀνόμασε Σαπφὼ ἐπὶ τοῦ ἔρωτος, εἰποῦσα, ἐλθόντ᾽ ἐξ οὐρανοῦ πορφυρᾶν ἔχοντα προϊέμενον Χλαμύδα. IDEM.

14) Ἀλουργὶς] Dicitur et ἁλουργὴς et ἁλουργὸς, purpureus, purpurissatus; dictum hoc nomen, quasi ἁλὸς ἔργον, i. e. maris opus: quippe πορφύρα, purpura, est concha nobilissima, cuius fuco, quem mediis in faucibus habet, vestes tinguntur. Purpura apud omnes ferme gentes in pretio extitit, quam Romani fecere tanti, vt eius tinctura, eiusque commercio priuatis interdixerint. l. 1. Cod. quae res venire non possunt. IDEM.

15) Πόρπη χρυσῆ] Πόρπη fibula, a πείρω figo, quia infigitur, vt affigat. *Pollux* ait, vestes connecti solitas signate circa humeros, περόναις κατὰ τοὺς ὤμους διῆρτο. *Nonnus* libr. 1. intellexit fibulam illam, canens, Νεβρίδα σφίγξατέ μοι στέρνοισι, ceruinam mihi adstringite pectori. Quando venatum Didonem proficiscentem depingit *Maro* libr. 4. Aeneid. ita fatur:

Aurea purpuream subnectit
fibula vestem.

Ex more venantium foeminarum, quibus vestis substricta fibula, ne impediantur. *Philostratus iunior* dat fibulam Atalantae venatrici

πον.[16]) τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐβουλεύσατο μόνα τὰ γνωρίσματα βαστάσας,[17]) ἀμελῆσαι τοῦ βρέφους. Ἔπειτα

natrici, τῆς ἐσθῆτος εἰς περόνας συνεχομένης, veste ad fibulas contracta, addita ratione, διὰ τὸ ἕνεργον εἶναι, vt prompta sit ad agendum.

IDEM.

[16]) Ξιφίδιον ἐλεφαντόκωπον] Ἐλεφαντόκωπος, comp. ex ἐλέφας, ebur, et κώπη, manubrium, capulus. Hinc ἐλεφαντόκωπον ξίφος, gladius eburneum capulum habens. Huiusmodi gladius solet esse decus, et tutamen in armis. Vnde Reges et magnates legimus sibi curare solitos e dentibus elephantorum conficiendos enses. *Heliodor.* libr. 2. *Aethiopic.* scribit, gladium Thyamidos habuisse caelatam aquilam in ebore: ἐλέφας εἰς ἀετὸν ἐκπτέρυνται, aquila ebore caelata est. Tangit hunc morem *Plin.* libr. 33 c. 12. Et quid attinet haec colligere, cum capuli militum, ebore etiam fastidito, caelentur argento, vaginae bractillis, baltea laminis crepitent? *Ouid.* 7. *Metamor.* id ipsum ad morem vetustissimum referre videtur. Narrat enim, suae vxori vterum ferenti, adductaeque ad saxum soli, Aegea, Athenarum Regem, gladium, cui eburneus erat capulus, calceosque subiecisse, mandato addito, vt, si prolem masculam eniteretur, hunc ensem cum calceis tolleret, filioque, vbi ad adultiorem peruenisset aetatem, traderet.

Cum pater in capulo gladii cognouit eburno.

IDEM.

[17]) Τὰ γνωρίσματα βαστάσας] Est autem γνώρισμα a γνωρίζω, notum facio, et γνωρίζομαι, fio notus, innotesco. Dicuntur etiam σπάργανα, fasciae, quibus infans inuoluitur: Συνθήματα, signa, quae ex composito dantur. *Donatus,* enarrans verba illa Comici: cistellam, Pythia, domo effer: monumenta esse inquit, quae Graeci γνωρίσματα et σπάργανα appellant: sed

quippe illi chlamydula purpurea, quam aurea nectebat fibula: gladiolus, cuius eburneus erat capulus.

Hinc

sed accipiendo monumenta in certa et peculiari significatione, vt sumitur apud praedictum *Comicum* in *Eunuch. Act.* 4. *scen.* 6. Abi, tu, cistellam, Pythia, domo effer cum monumentis. Cuius significationis aptissimum videtur exemplum habere iste *Pausaniae* locus in *Atticis.* libr. 1. κρηπῖδας Αἰγέα ὑπὸ πέτρᾳ, καὶ ξίφος θεῖναι, γνωρίσματα εἶναι τῷ παιδὶ, crepidas Aegeum sub saxo, et ensem deposuisse, quo ea sibi signa in filio agnoscendo forent. Locus ille *Terentii*, vt hoc obiter addam, optime conuenire videtur cum loco illo Plauti in Rudent. Vbi Daemones senex ait: omnia insunt salua: vna cistella excepta est modo cum crepundiis, quibuscum hodie filiam inueni meam. Hinc Latinis ea, quibus ignoti notescunt, dicuntur signa, argumenta, notacula, notationes, characteres, specimina, monumenta, crepundia. Quippe moris erat partus exponentibus suos, praesertim quos casus et necessitas eo adigebant, vna monumenta, siue crepundia quaedam exponere, tanquam fortunae viatica, vt, qui hos in infantulos incidissent, haberent, vnde alerent: vel si desiisset nouercari fortuna, paternis laribus iam, aut olim, redderentur. Hinc illa apud *Heliodorum*: ὥστε ὥρα σοι πάντως ἐπιδεικνύναι μοι τὴν ταινίαν, ἣν τῇ παιδὶ συνεκτεθεῖσαν ὑποδέδεχθαι μετὰ τῶν ἄλλων γνωρισμάτων ἔλεγες· Quamobrem tempus est, vt mihi fasciam ostendas, quam cum filia expositam, te cum caeteris indiciis recepisse dicebas. Quam varia fuerint haec γνωρίσματα, vide clarissimum eruditissimumque virum *Ioan. Bourdelotium* in animaduersionibus suis ad libr. 4. *Heliodor.*

IDEM.

Praeter laudatum *Heliodori* locum Libri IV. p. 174. *edit. Commel.* habes monu-

B menta

Επειτα αἰδεσθεὶς, εἰ μηδὲ*) αἰγὸς φιλανθρωπίαν[18]) μιμήσεται, νύκτα φυλάξας, κομίζει πάντα πρὸς τὴν γυναῖκα,[19]) Μυρτάλην, καὶ τὰ γνωρίσματα, καὶ τὸ παιδίον, καὶ τὴν αἶγα αὐτήν. Τῆς δὲ ἐκπλαγείσης, εἰ παιδία τίκτουσιν αἶγες, ὅδε πάντα αὐτῇ διηγεῖται, πῶς εὗρεν ἐκκείμενον· πῶς εἶδεν[20]) τρεφόμενον· πῶς ᾐδέσθη καταλιπεῖν ἀποθανούμενον· Δόξαν δὴ κἀκείνῃ,[21]) τὰ

menta illa etiam L. V. p. 112. Η μὲν Χαρίκλεια τὸν συνεκκείμενον αὐτῇ πατρῷον ἐλάμβανε δακτύλιον. Et L. VI, p. 286 mentio fit τῶν συνεκτεθέντων μητρῴων κειμηλίων καὶ γνωρισμάτων.

BODEN.

18) Επειτα αἰδεσθεὶς, εἰ μηδὲ αἰγὸς φιλανθρωπίαν] Alia ratio mouit Aegyptium apud *Heliodor.* libr. 2. infantem tollentem expositum, cum inquit: οὐ γὰρ ἦν μοι θεμιτὸν ἐν κινδύνῳ ψυχὴν ἅπαξ ἐνανθρωπήσασαν παριδεῖν, ἓν γὰρ τοῦτο παράγγελμα τῶν γυμνῶν παρὰ ἡμῖν σοφῶν. Neque enim fas erat in periculo verſantem animam, ſemel ingreſſam humanum corpus, deſpicere et negligere; eſt enim hoc etiam vnum ex praeceptis Gymnoſophiſtarum, qui ſunt apud nos.

MOLLVS.

19) Πρὸς τὴν γυναῖκα] Ad eundem modum apud *Dion. Halicarn. libr. 1. antiqu.* Fauſtulus regii pecoris magiſter Romulum et Remum expoſitos, domum ad vxorem ſuam Laurentiam perducit.

IDEM.

*) Εἰ μηδὲ] Notandum hic Grammatices Studioſis, εἰ aliquando politioribus Graecis pro ὅτι vſurpari, praeſertim, ſi ſequatur verbum, affectum aliquem animi ſignificans; vt ſunt ἐκπλήττομαι, attonitus ſum, αἰδέομαι, timeo, verecundor, θαυμάζω, miror, χαίρω, gaudeo, ἄχθομαι, doleo, δακρύω, lugeo, κλαίω, fleo, et ſimilia. Demoſth. de legatione

Hinc primum ſtatuerat, monumentis illis ſolis ſublatis, infantulum habere negle͡ctui. Deinde cum puderet illum, humanitatem non imitari caprae, no͡cte obſeruata, cun͡cta haec ſuam ad vxorem Myrtalem portat: videlicet crepundia, infantulum, nec non capram ipſam. Cui attonitae, quod puerulos etiam caprae parerent, rem totam enarrat. Videlicet, quomodo expoſitum offenderit, quomodo enutriri

tione falſa. καὶ τοὺς Ἀρκάδας ὑμῖν ἀπήγγειλεν ὡς ἔχαιρον εἰ προσέχει τοῖς πράγμασιν ἤδη ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις, Arcades etiam eo vobis laetari nuntiauit, quod iam Athenienſium ciuitas rerum ſatageret. Syn. ἔκλαιον οὐκ εἰ τεθνηξοίμην, flebam non quod paulo poſt moriturus eſſem. *Iſocrat.* θαυμάζω τῶν ἐν ταῖς πόλεσι δυναστευόντων εἰ προσήκειν αὐτοῖς ἡγοῦνται μέγα φρονεῖν, miror equidem ciuitatum principes, quod efferri ſuum eſſe putent. *Pauſan.* ἦν δὲ ἄρα καὶ δήμου δίκαιον βούλευμα, εἰ δὴ καὶ Ἀθηναῖοι μετέδοσαν δούλοις δημοσίας ταφῆναι. Aequitatis autem pleniſſimum illud plebiſcitum fuit, quia publicae ſepulturae honorem ſeruis communicarunt. Vide de hac particula D. *Bez.* ad §. 15. cap. 7. ad Corinth.

IDEM.

20) Εὗρεν] N. et V. εἶδεν. P.

COLVMB.

Praeter codd. etiam interpres legit εἶδεν, quod recepi.

BODEN.

21) Δόξαν δὴ κἀκείνῃ] Locutio Atticis non infrequens, apud quos participia verborum impersonalium pro genitiuo ponuntur. *Lucian.* δόξαν οὖν μοι διὰ πολλοῦ προσειπεῖν Νιγρῖνον τὸν πλατωνικὸν φιλόσοφον, cum igitur viſum mihi eſſet, Nigrinum Platonicum illum philoſophum multis compellare. *Thucyd.* καὶ δόξαν αὐτοῖς ἐχώρει ἐς τὸ τεῖχος. Dicitur et δόξαν δὲ ταῦτα a Platone et Xenophonte: ſic ἐξὸν pro ἐξόντος. *Lucian.*

τὰ μὲν συνεκτεθέντα κρύπτουσι, τὸ δὲ παιδίον αὐτῶν ἐπονομάζουσι, τῇ δὲ αἰγὶ τὴν τροφὴν ἐπιτρέπουσιν. Ὡς δ᾽ ἂν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ παιδίου ποιμενικὸν δοκοίη, Δάφνιν αὐτὸν ἔγνωσαν καλεῖν.[22])

ΚΕΦΑΛ.

Lucian. in *Timone* ἐξὸν δὲ ἀπολαύειν, cum liceret frui. *Demosth.* χηρεύουσα ἠνείχετο, ἐξὸν ἄλλῳ συνοικεῖν, vidua esse sustinebat, quum ei liceret alii nubere. In *apophthegmatibus Alcibiad.* ἐξὸν φυγεῖν, μὴ ζήτει δίκην, cum licet fugere, ne quaeras iudicium. Talia sunt παρὸν, δέον, δεῆσαν, ἐνδεχόμενον, ἀκουσθὲν, γεγραμμένον, et similia, quae passim occurrunt.

MOLLVS.

Locutio Atticis familiaris, quemadmodum ἀρέσαν, βεβουλευμένον et caetera id genus, de quibus *Suidas*, *Bud.* Et Latini *Sall.* in 5. Hist. apud Priscian. lib. 18. de ordinatione verbi: At Lucilius audito Martium regem pro consule per Lycaoniam cum tribus legionibus in Ciliciam tendere. In eodem, legiones Valerianae comperto lege Gabinia Bithyniam et Pontum consuli datam, missos esse.

COLVMBAN.

22) Δάφνιν αὐτὸν ἔγνωσαν καλεῖν] Apud Iudaeos statim post circumcisionem, quae octauo fiebat die, nomen infanti imponebatur. Vide *Lucam* cap. 1. §. 59. ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, et eum patris eius nomine appellabant. Vid. *Gen.* 21. §. 3. 4. Apud Romanos dies infantium lustricus et nominalis dicebatur, eratque octauus, vt apud Iudaeos, puellarum, at nonus puellorum. (Caussam disce ex *Plutarchi Quaest. Roman.* edit. *Boxhorn.* p. 67. qui feminas ideo citius lustratas fuisse contendit, ὅτι αὔξεται τὸ θῆλυ καὶ ἀκμάζεται καὶ τελειοῦται πρότερον τοῦ ἄρρενος. Quod autem puellae die, cuius numerus par, mares, cuius

triri viderit: quo pacto ipſum moribundum deſerere puduerit. Illa factum approbante mariti, cuncta, quae vna erant expoſita, ambo occultant: infantem ſuum nuncupant, eumque caprae alendum permittunt. Quo autem infantis nomen paſtorale videretur, Daphnidem nominare decreuerunt.

cuius impar eſſet, fuerint nominatae, in eo quaerit, quod numerus impar ſit praeſtantior pari ex diuiſione Pythagorica, vnde hunc mari, illum puellae, conuenire putabant. Docet etiam *Caſaubonus* ad *Perſ.* p. 159. cur non prius liberis nomina impoſuerint, nimirum, quia olim, non ſtatim, vt erat natus infans aliquis et tolli iuſſus, pro vitali et γονίμῳ partu fuerit habitus, ſed aliquam multi exſpectati ſint dies, qui fidem vitalis foetus fecerint, quodque ante diem ſeptimum infans pluribus ſit caſibus expoſitus. BOUEN.) Apud Athenienſes decimo die ſacra fiebant, nomenque imponebatur infanti. *Suidas:* Ἀμφιδρομία, ἣν πέμπτην ἄγουσιν ἐπὶ τοῖς βρέφεσιν. ἐν ᾗ ἀποκαθαίρονται τὰς χεῖρας αἱ συναψάμεναι τῆς μαιώσεως, τὸ βρέφος περιφέρουσι τὴν ἑστίαν τρέχοντες, καὶ δῶρα πέμπουσιν οἱ προσήκοντες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πολύποδας, καὶ σηπίας. Τῇ δεκάτῃ δὲ τοὔνομα τίθενται. Hoc eſt, Ἀμφιδρομία, quintus a natis infantibus dicebatur dies, quem ſcil. Graeci ſolenniter celebrant. Hoc die manus purgant illae, quae obſtetricis munere ſunt perfunctae. Infantem autem circum focum ferunt currentes, et propinqui dona puerperae mittunt, plerumque polipodes et ſepias. Decimo vero die infanti nomen imponunt. Vide *Scholiaſt. Ariſtoph.* in *Lyſiſtrat. fol.* mihi 886. Dabantur autem, aut auorum nomina, aut parentum, vt ipſa nominis recordatione ad imitandas eorum virtutes accenderentur: Hinc apud Graecos a Pyrrho plures Pyrrhi, a Philippo Philippi,

ΚΕΦΑΛ. β'.

Ἤδη δὲ διετοῦς χρόνου διηνυσμένου 1) ποιμὴν ἐξ ἀγρῶν ὁμόρων νέμων, Δρύας τὸ ὄνομα, 2) καὶ αὐτὸς
pag. 5. ὁμοίοις ἐπιτυγχάνει καὶ εὑρήμασι καὶ θεάμασι. Νυμφῶν ἄντρον 3) ἦν πέτρα μεγάλη, τὰ ἔνδοθεν κοίλη, ἔξωθεν περιφερής, τὰ ἀγάλματα τῶν νυμφῶν

lippi, a Ptolomaeo Ptolomaei. Legimus et apud Poenos Annibalem aui nomen tulisse. Verum hi ignari parentum et maiorum nominum, exposito infanti nomen pastoris indiderunt, appellantes eum Daphnidem. Daphnis quippe pastoris nomen est apud *Maronem*, vt et apud *Theocrit.* Idyll. 6. n. 1.

Δαμοίτας, καὶ Δάφνις ὁ βουκόλος.

Damoetas et Daphnis bubulcus, et alio loco:

Αὔλει Δαμοίτας, σύρισδε δὲ Δάφνις ὁ βώτας,

Tibia canebat Damoetas, fistula vero ludebat Daphnis bubulcus.

Ego nullus dubito, quin hoc nomen dimanauerit a pastore Daphnide, filio Mercurii, admodum formoso, qui etiam bucolici carminis inuentor perhibetur: nisi malimus hunc puerum fuisse dictum a δαφνίς, ίδος, laurus, vel laurea bacca.

MOLLVS.

Lex fuit Graecorum, τοὺς γονέας θέσθαι τοὔνομα ἐξ ἀρχῆς, καὶ πάλιν ἐξαλεῖψαι. De iure igitur Lamon et Myrtale puero adoptiuo nomen dedere. BODEN.

1) Διηνυμένου] V. διηνυσμένου. COLVMB.

2) Δρύας] Nomen pastoris, qui inuentor fuit, et pater habitus Chloes, ἀ δρῦς, quercus. MOLLVS.

3) Νυμφῶν ἄντρον ἦν] Antron dictum ab ἀνὰ, et τράω perforo. Vide elegantissimam descriptionem apud *Plutarch.* in *vita Crassi*, in quo delituit ille octo menses in Hispania. Nymphae in antris plurimum habitare credebantur antiquis. Hinc

CAPVT II.

Iamque biennio exacto, pastor quidam e vicinis agris, cui Dryas nomen erat pascendo pecora, haud dissimile quid inuenit, atque vidit. Ingentis molis petra, intus cauos habens recessus, forma rotunda, Nympharum antrum erat, quarum

Hinc *Orpheo* in *Nympharum hymno* dicuntur κρυψίδομοι, non vt vulgo scribitur κρυψίδρομοι.

Κρυψίδομοι, Βάκχοιο τροφοὶ, χθόνιαι, πολυγηθεῖς. Ante dixerat: γαίης ὑπὸ κεύθεσιν οἰκί' ἔχουσαι, et postea ἀντροχαρεῖς. Vide sis *Casaub.* libr. 1. de satyrica poesi. *Virg.* libr. 1. *Aeneid.* *Fronte sub aduersa scopulis pendentibus antrum: Intus aquae dulces, viuoque sedilia saxo, Nympharum domus.* *Hom. Odyss.* μ. vers. 317.

Νῆα μὲν ὡρμίσαμεν, κοῖλον σπέος εἰσερύσαντες, ἔνθα δ' ἔσαν νυμφῶν καλοὶ χοροὶ ἠδὲ θόωκοι.

Nauem quidem subduximus in cauam speluncam attractam: Hic autem erant Nympharum pulchri loci, atque sedilia. Ea de caussa crediderim, antra antiquis religiosa fuisse. *Sen. epist.* 41. Si quis specus, saxis penitus exesis, montem suspenderit, non manu factus, sed naturalibus caussis in tantam laxitatem excauatus, animum tuum quadam religionis suspicione percutiet. *Athen.* libr. 5. in pompa Ptolomaei: ἄντρα κατεσκευάσατο, κατὰ μέσον δὲ τῶν ἀντρων νύμφαι ἐλάφθησαν, constructa erant antra, in quorum medio Nymphae erant positae; et libr. 12. Deipnosoph. εἰς τὰ Νυμφῶν ἄντρα ἀποδημοῦντες διετέλουν μετὰ πάσης τρυφῆς, abeuntes ad Nympharum antra viuebant cum omni voluptate. *Pausanias* scribit, ad caput amnis Melis fuisse antrum, in quo tradatur, Homerus fecisse sua carmina. Quo enim ille confugeret commodius, quam ad loca Musis

φῶν αὐτῶν λίθοις ἐπεποίητο. πόδες ἀνυπόδητοι 4) χεῖρες εἰς ὤμες γυμναί, 5) κόμη μέχρι τῶν αὐχένιων λελυμένη· 6) ζῶμα περὶ τὴν ἰξύν· 7) μειδίαμα περὶ

sis sacra? Nymphae hae, quae in antris degebant, dicebantur etiam *Napeae*, *Ecl.* 2.

Quae colitis sylvas Dryades, quaeque antra Napeae.

IDEM.

4) Πόδες ἀνυπόδητοι] Recte: Nymphae quippe venatui addictae erant. Apud *Callimachum* in hymno venatrix Diana a Joue petit, vt det sibi, ἐς γόνυ μέχρι χιτῶνα, tunicam tantum vsque ad genu, addita ratione, ὄφρα ἄγρια θηρία καίνω, vt agrestes feras interficiam.

IDEM.

Ἀνυπόδητος idem qui γυμνόπους negatur a *Suida* scribi posse per ε ἀνυπόδετος, quod *Mollum* fugerat. Dicitur enim et in reliquis ἀνυποδησία et ἀνυποδητεῖν.

BODEN.

5) Χεῖρας εἰς ὤμους γυμναί] Manus adusque humeros nudae. Hoc habitu Atalanta inducitur a *Philostrato iuniore*, venatui indulgens ἐς ὦμον etiam vsque nuda. Ratio διὰ τὸ ἔνεργον εἶναι, vt sit prompta ad agendum.

MOLLVS.

6) Κόμη μέχρι τῶν αὐχένων λελυμένη] Coma vsque ad humeros soluta. Deabus ferme nunquam distinctae comae, aut compositae: Nam quod de Fotide sua *Apuleius* libr. 2. ait, capillorum non operosus, sed inordinatus ornatus est: idem hic de Nymphis, quod vid. I. Metamor. de Daphne.

—*positos sine lege capillos.*

Horat. od. 2. libr. 3. sparsum humeris capillum dixit. *Heliod.* libr. I. dat Chariclíae capillum, bacchico more sub corona iactatum, et occupantem partes tergi. *Valer.* 5. *Argonaut.* de Nymphis venantibus.

— *Tenuis leuis innatat vmbra*
Crinis ad obscurae decurrens cingula mammae.

Inde Dianae a Claudiano dicuntur,

— *In-*

rum simulacra lapidibus efficta, pedes discalceati, palmae atque brachia ad humeros vsque nuda: coma in ceruicem pendula: iuxta lumbos zona erat: mollis

B 5

— *Indociles errare comae.*

IDEM.

7) Ζῶμα περὶ τὴν ἰξὺν] Lege: ζώνη περὶ τὴν ἰξὺν. Ζώνη, latine, Zona, a Icto inter muliebria vestimenta numeratur, qua se mulieres cingebant, sic dicta a verbo ζωννύω, vel ζώννυμι, quod est cingo. Haec alio nomine latino dicitur cingulum. *Festus:* cingulo nona nupta praecingebatur, quod vir in lecto soluebat, de quo *Catullus*:

Ne quaerendum aliud quicquam neruosius illo,
Quod zonam posset soluere virgineam.

et *Ouid.*

Cui mea virginitas auibus libata sinistris,
Castaque fallaci Zona reuincta manu.

At de ea zona hic sermo non est: sed pro mundo muliebri hic sumitur; de quo *Hom.* cum ei dicitur Calypso zonam circumposuisse Nympharum lumbis auream, *Odyss.* ε. vers. 231.

— περὶ δὲ ζώνην βάλετ᾽ ἰξύϊ,
καλὴν, χρυσείην. Hinc mulier bene ornata, εὔζωνος *Homero* dicitur: vt Il. a. v. 529.

Εὐζώνοιο γυναικός. Hic *scholiastes*, καλῶς, καὶ εὐστόλως. *Eustat.* Il. β. ad versum 479. ἔοικε φθάσας καὶ γυναῖκα εὔζωνον εἰπεῖν, τὴν εὐκόσμητον, ἀπὸ μέρους τῆς ζώνης τὸν ὅλον ἐμφήνας καλλωπισμὸν ἐοίκασι δὲ φιλοτίμως καὶ πάλαι γυναῖκες ἔχειν τὸ ζώννυσθαι.

IDEM.

Est locus iste, si quisquam alius, integerrimus, neque opus est, vt cum *Mollo* legas ζώνη pro ζῶμα, quod nesciit vir doctissimus interdum poni pro ζώνη. Porrigit Electra apud *Sophoclem* in tragoedia cognomine Act. I. Sc. 5. p. 102. edit. Stephan. Chrysothemidi ζῶμα, quo parentis sepulcrum coronet. Recte *Camerarius* ζῶμα, ὃ χλιδῶς

περὶ τὴν ὀφρύν.[8] Τὸ πᾶν σχῆμα, χορεία ἦν ὀρχουμένων. Η ὦα τοῦ ἄντρου,[9] τῆς μεγάλης πέτρας ἦν τὸ μεσαίτατον· ἐκ δὲ τῆς πηγῆς ὕδωρ ἀναβλύζον, ῥεῖθρον ἐποίει χεόμενον, ὥστε καὶ λειμὼν πάνυ γλαφυρὸς ἐκτέτατο πρὸ τοῦ ἄντρου, πολλῆς καὶ μαλακῆς πόας ἀπὸ τῆς νότιδος τρεφομένης. Ἀνέκειντο δὲ καὶ γαυλοὶ, καὶ αὐλοὶ πλάγιοι,[10] καὶ σύριγγες, καὶ κάλαμοι, πρεσβυτέρων ποιμένων ἀναθήματα.

δαῖς ἠσκημένον, reddidit *cingulum non spectabili sane opere elaboratum*, quam mentem etiam adsequutus est *Steinbrüchel* Celeb. in translatione teutonica. Nam Scholiastes notat ad h. l. Ζῶμα δὲ νῦν τὴν ζώνην δηλοῖ, οὐ τὸ ἔνδυμα. BODEN.

8) Μειδίαμα περὶ τὴν ὀφρύν] Μειδίαμα suauis ac mollis risus est, qui maxime foemineum sexum decet. Estque a μειδιάω, idem quod μειδάω, leniter et molliter video. Videtur ortum a μεῖον, minus: quoniam ὁ μειδιῶν, subridens, μείονι κέχρηται γέλωτι; minori vtitur risu. Cuiusmodi risus nostratibus patrio sermone dicitur *een Glimlach*. *Lucian.* in *indic. Deor.* γλαφυρόν τι καὶ προσαγωγὸν ἐμειδίασε, blandumque et illecebrosum etiam arrisit. *Heliodor.* libr. 4. ἡ δὲ πυκνὰ τὴν κεφαλὴν ἐπίσειε, καὶ σεσηρὸς ὑπεμειδία. Illa autem identidem caput commouebat, et subridebat. MOLLVS.

9) Η ὦα τοῦ ἄντρου] Lege: ἡ ὦα τοῦ ἄντρου. ὦα cum circumflexu, fastigium forsan ab ouali figura, quam fastigium habebat. *Varinus:* ἐν ῥητορικῷ λεξικῷ δὲ γράφεται, ὅτι ὦα ἡ ἐσχάτη ἄκρα. Si legas τὸ ὦα vertendum fuerit coenaculum, conclaue huius antri. *Eustath.* Τὰ μετέωρα τῶν οἰκημάτων, ἃ καλοῦσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὅθεν ὑπερῷον, τὸ οἷον ὑπερῷον ὑπερύψηλον. Act. I. v. 13. ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον, adscenderunt

mollis commendabat risus ſupercilia. Vniuerſa haec figura, tripudiantium chorea Nympharum erat. Ipſo in medio ingentis huius petrae faſtigium erat antri, cuius e fonte aqua ſcaturiens ſuo liquore frequentem mollemque herbam prati ſubiecti, varietate ſua grati, alebat. Paſtoralia pocula, item tibiae obliquae, fiſtulae et calami, paſtorum

runt in coenaculum, ſiue conclaue. IDEM.

10) Αὐλοὶ πλάγιοι] Tibiae obliquae, Nos *Dwers-pipen* dicimus: *Bion* in *Bucolicis* compoſita dictione πλαγίαυλος dixit, cuius inuentor Pan eſt: εὗρε, inquit, πλαγίαυλον ὁ πὰν, ὡς αὐλὸν Ἀθάνα, Fiſtulam obliquam inuenit Pan, vt tibiam Pallas. Erat autem αὐλὸς πλάγιος, genus tibiae, quae fiebat ex loto, vnde πλάγιος, καὶ λώτινος συνωνύμως *Polluci* dicitur, ſed obliquo ductu. *Pollux* dicit eſſe Libyorum inuentum lib. 4. in ipſo ſtatim initio Cap. περὶ τῶν ὀργάνων. Atque ibi pro πλαγίαλον lege πλαγίαυλον, hinc aiunt gallicum nomen flagiolet, quaſi plagiaulet. Huius meminit *Theocritus* Idyll. 20. v. 29.

Κὴν αὐλῷ λαλέω, κὴν δώνακι, κὴν πλαγιαύλῳ,

Etſi, vel quum tibia loquor, et quum calamo, et quum obliqua tibia. Obliqua haec tibia Graecorum erat, et cum primis paſtorum. *Heliodor.* libr. 5. *Aethiopic.* παιδαρίσκος μὲν πέτρας πρὸς περιωπὴν ἐφεστὼς, τὴν δὲ νομὴν τῇ ἀγέλῃ πλαγίοις αὐλήμασι διατάττων, puer paſcebat oues, non admodum editae rupi circumſpiciendi cauſa, tanquam ſpeculae, inſiſtens, paſcua gregi obliquis tibiis diſtribuens. Vide de obliquis tibiis *Bourdelotium* libr. 1. *Florid.* ad *Apulei*. *Scaliger.* libr. 1. c. 20. *Poet.* Qui aliter quam *Pollux:* quando ita ſcribit: Hac omnes tibiae ab ſummo

ματα. Εἰς τοῦτο τὸ νύμφαιον[11]) οἶς ἀρτιτόκος συχνὰ φοιτῶσα, δόξαν πολλάκις ἀπωλείας παρεῖχε. Κολάσαι δὲ βουλόμενος αὐτὴν, καὶ εἰς τὴν προτέραν εὐνομίαν καταστῆσαι,[12]) δεσμὸν ῥάβδου χλωρᾶς λυγίσας ὅμοιον βρόχῳ τῇ πέτρᾳ προσῆλθεν, ὡς ἐκεῖ ληψόμενος αὐτήν. Ἐπιστὰς δὲ, οὐδὲν εἶδεν, ἂν ἤλπισεν· ἀλλὰ τὴν μὲν, διδοῦσαν πάνυ ἀν-
pag. 6. θρωπίνως τὴν θηλὴν[13]) εἰς ἄφθονον τοῦ γάλακτος ὁλκήν· τὸ δὲ παιδίον ἀκλαυστὶ[14]) λάβρως εἰς ἀμφοτέρας τὰς θηλὰς μεταφέρον τὸ στόμα, καθαρὸν[15]) καὶ φαιδρὸν, οἷα τῆς αἰγὸς τῇ γλώττῃ τὸ πρόσωπον ἀπολιχμωμένης, μετὰ τὸν κόρον τῆς τροφῆς. Θῆλυ ἦν τοῦτο τὸ παιδίον. καὶ παρέκειτο καὶ τούτῳ σπάργανα γνωρίσματα, μίτρα[16]) διάχρυ-

mo inflabantur directo flatu; Afri primo inuenerunt eam, cui Plagion et plagiaulon fecere nomen; non quod esset curua, vt quidam sunt arbitrati, sed quia ab latere inflabatur, quemadmodum et Germanica.

IDEM.

Ἀνέκειτο] Diis rusticis pastores emeritas fistulas consecrabant, quod illustratur paullo infra hoc ipso libro: Ἐστεφάνωσαν τὰ ἀγάλματα, τὴν δὲ τοῦ Δόρκωνος σύριγγα τῆς πέτρας ἐξήρτησαν ἀνάθημα. Et Lib. IV. Ἐνταῦθα ὁ Δάφνις συναθροίσας πάντα τὰ ποιμενικὰ κτήματα, διένειμεν ἀναθήματα τοῖς θεοῖς. Τῷ Διονύσῳ μὲν ἀνέθηκε τὴν πήραν, καὶ τὸ δέρμα, τῷ Πανὶ, τὴν σύριγγα καὶ πλάγιον αὐλόν. Sic et *Nemesianus* Eclog. I, 14.

Iam mea ruricolae dispendet fistula Fauno.

BODEN.

[11]) Τὸ νύμφαιον] Deest ἄντρον. Scribendum tamen νύμφαιον, vt sit proparoxytonum, auctore *Harpocratione* voc. νύμφαιον, vbi consulendus *Maussacus*, p. 256. et

rum aetate prouectiorum consecrata dona, de tholis pendebant. Illud Nympharum antrum recens enixa ouis frequentans, saepiuscule sui interitus opinionem praebuit. Itaque pastor eandem coercere volens, et ad priora pascua reducere, vinculo e virga viridi contorto ad instar laquei, petram adit, haud secus, quam illam capturus. Vbi vero aggressus erat, plane quid inexpectatum oculis incurrit. Vidit hic ouem humaniter vbere suo affluenter lactantem, infantem autem vtraque ad vbera sine fletu vllo, impetu cum quodam os transferentem, nitidam atque hilarem; vt pote, vbi illam lactis cepisset satietas, faciem eius oue sua delambente lingua. Infans

et 344. Editiones habebant νυμφαῖον. IDEM.

[12]) Εἰς τὴν προτέραν εὐνομίαν καταστῆσαι] Ad priorem viuendi statum reducere. Est proprie εὐνομία, recta iuris legumque constitutio, rectaque iuri constituto obtemperatio, quod non nisi metaphorice oui conuenire potest. Nisi velis mecum exponere reducere ad prius pascuum, quippe Herodoto εὐνομιδίεσταται κτήνεσι νομαὶ, dicuntur pascua pecoribus accommodatissima. MOLLVS.

[13]) Θηλὴν] Hoc a quibusdam abest, in primis vero reperitur. BODEN.

[14]) Ακλαυτί] In aliis eodem fere sensu legitur ἀκλαγγὶ, quae vox minus est vsitata. IDEM.

N. et V. ἀκλαυτί. P. COLVMB.

[15]) Τὸ καθαρὸν] Vtrum ad παιδίον an ad στόμα, referas, parum refert. καθαρὸν retuli ad παιδίον, non ad στόμα. MOLLVS.

[16]) Μίτρα] Mitra, a μίτος, licium, filum, voluntque dictam, quasi μιτηρὰν, alii

διάχρυσος, ὑποδήματα ἐπίχρυσα,[17]) καὶ περισκελίδες χρυσαῖ.[18]) Θεῖον δή τι νομίσας τὸ εὕρημα

alii quod ſit περὶ τὰ ἴτρα. Aliquando pro zona capitur, qua venter cingitur apud *Hom.* Saepius pro capitis tegmine foeminis proprio, atque ita hic capitur: quippe mitra mundo muliebri accenſeri ſolet. *Iſidorus Hiſpalenſis* in gloſſis: Calyptra, genus mitrae. *Achill. Tat.* libr. 3. Ὡς μὴ ῥαδίως τὰ σπλάγχνα διαπίπτοι, καὶ ἐνσκευάσαντες τῇ κόρῃ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ στολὴν ἔξωθεν περιβαλόντες, μίτραις τε καὶ ζώσμασι ἐνδιδυμένη, ταύτην τὴν σκευὴν ἐπικρύψομεν. Ne viſcera facile elabantur, hunc in modum, ventrem illum fictitium ex pelle ouilla concinnatum puellae adaptantes, ſtolaque ſuperimpoſita, mitris deinde ac vittis additis, apparatum iſtum occultabimus. Recte *Seruius* ad libr. 9. Aeneid. dicit, pilea eſſe virorum, foeminarum mitras, quas calanticas vocant, quae, teſte Nonio, capiti innectebantur. *Caelius Rhodigin.* libr. 6. antiquarum lection. cap. 10. ex Euripide et Herodot. docet, mitram eſſe, genus faſciae, ſiue taeniae, quo caput obligatur. *Scholiaſt.* ad *Ariſtoph.* μίτρα διάδημα, ἢ ζώνη, ταῦτα δὲ ἐσθήτων ἐστίν; ἁρμόττοντα ταῖς γυναιξὶν, οὐ τοῖς ἀνδράσιν. Mitra diadema, aut zona. Eſt vero haec ſpecies veſtium apta foeminis, non autem viris. Hac de cauſa *Hiarbas* inter alia lib. 4. Aeneid. obiicit Aeneae et veſtitum foeminarum:

Maeonia mentum mitra, crinemque madentem, ſubnixus. Et quae hic dicitur μίτρα διάχρυσος, aliis χρυσόπαστος, auro variegata. Vide Athen. libr. 12.

IDEM.

17) Ὑποδήματα ἐπίχρυσα] Calcei aurei, ſiue inaurati. Graecorum foeminae calceis admodum luxuriarunt. Ita, vt in calceis non tantum ſuberem geſtarint, quo grandiores ſtatura viderentur. *Xen. oecon.* Iſchomachi

fans haec foemella erat. Et huic crepundia, expositi monumenta addita: videlicet mitra auro distincta,

chi vxorem ὑποδήματα ὑψηλὰ habentem introducit, ὅπως, inquit, μείζων δοκέῃ εἶναι, ἢ ἐπεφύκει, quo videretur procerior, quam natura tulerat, verum eo dementiae dilaberentur, vt et aureos calceos sibi aptarent. *Victor.* libr. 14. *variar. lection.* cap. 33. Quem morem grauiter *Clemens Alexandrinus* l. 11. c. 9. paed. taxat. Similiter, inquiens, in calceamentis superbae arrogantesque foeminae magnam quoque ostendunt mollitiem. Vere ergo sunt turpia illa sandalia, in quibus sunt aurea velut donaria, quin etiam circumcirca clauos soleis infigere aequum censent. Multae autem iis quoque amatorias salutationes imprimunt, vt vel per terram immense incedentes, meretricios spiritus incessu insculpant. Valere ergo iubendum est, aureorum et gemmeorum sandaliorum manuum artificium, et crepidas atticae et Sicyoniae, cothurnaeque Persicae et Hetruscae, *Plut.* πλεῖστων γυναικῶν ἂν ὑποδήματα διάχρυσα περιέλης. Pluribus mulieribus ademeris aureos calceos. Huncmorem tangit et *Lucian.* in *Ioh. Aesculap.* et *Herc.* Vbi Herculi Aesculapius exprobrando obiicit, illum vapulasse aureo sandalio, ὅτι ἔξαινεν ἔρια ἐν Λυδίᾳ, καὶ πορφυρίδα ἐνδεδυκώς, καὶ παιόμενος ὑπὸ τῆς ὀμφάλης χρυσῷ σανδάλῳ. Neque lanas in Lydia carpsi, purpura indutus, et ab Omphale aureo sandalio verberatus.

IDEM.

18) Καὶ περισκελίδες χρυσαῖ] Aureaeque periscelides; περισκελὶς a περὶ, circum, et σκέλος, crus. *Caelius Rhodig.* putat idem esse, quod in Italia gremiale vocant, et transuersum. Tribuitur hoc ornamentum puellis, ac mulieribus. *Menand.* apud *Pollucem* libr. 2. dicit, τὰς κόρας φορεῖν περισκελίδας. Idem *Poll.* libr. 5. c. 16. in γυναι-

ϱημα[19]) καὶ διδασκόμενος παρὰ τῆς ὄϊος ἐλεῖν[20]) τε τὸ παιδίον καὶ φιλεῖν, ἀναιρεῖται μὲν τὸ βρέφος ἐπ' ἀγκῶνος, ἀποτίθεται δὲ τὰ γνωρίσματα κατὰ τῆς πήρας, εὔχεται δὲ ταῖς νύμφαις ἐπὶ τύχῃ χρηστῇ[21]) θρέψαι τὴν ἱκέτιν αὐτῶν. Καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν ἀπελαύνειν τὴν ποίμνην, ἐλθὼν εἰς τὴν ἔπαυλιν, τῇ γυναικὶ διηγεῖται τὰ ὀφθέντα, δείκνυσι τὰ εὑρεθέντα· παρακελεύεται θυγάτριον νομίζειν, λανθάνουσαν ὡς ἴδιον τρέφειν. Ἡ μὲν δὴ Νάπη (τοῦτο γὰρ ἐκαλεῖτο) μήτηρ εὐθὺς ἦν, καὶ ἐφίλει τὸ παιδίον, ὥστε ὑπὸ τῆς ὄϊος παρευδοκιμηθῆναι[22]) δεδοικυῖα καὶ τίθεται

καὶ

γυναικείῳ κόσμῳ, h. e. in muliebri mundo, inter alia ponit περισφύρια, περικνημίδας seu περιπέζια, et περισκελίδας, addens, Porphyrio περισκελίδας esse ornamentum pedis circa crura. *Horat.* Epist. 17. libr. I.

Nota refert meretricis acumina, saepe catellam,
Saepe periscelidem raptam sibi flentis, uti mox
Nulla fides damnis, verisque doloribus adsit.

Gloss. Periscelides, ornamenta, vel circuli aurei crurum muliebrium. *Tertullianus de cultu foeminarum:* Nescio, an crus de periscelio in neruum se patiatur arctari. *Petron. Arbiter:* Iam mentum, iam ceruix, iam manus, iam pedum candor intra auri gracile vinculum positus; parium marmor extinxerat. *Aristoph.* vocat has πέδας χρυσᾶς. *Cyprianus* compedes: alii catenas, vincula. Num etiam in conspectum haec foeminae ornamenta dabant? Audi *Clement. Alexandr.* C. 10. *paed.* Quemadmodum igitur vestium compositionem honestam, et ab eo, quod est indecorum, mundam esse oporret, ita etiam vitanda

est

cta, calcei inaurati, nec non periſcelides aureae. Ratus itaque diuinum quid, hocce inuentum, edoctusque ab oue miſereri, amoreque infantem proſequi, vlnis terra ſublatum excipit, inque peram ſuam monumenta reponit, precatus Nymphas, vt felicibus auſpiciis educare dignentur hanc ſibi ſupplicem. Et quoniam iam tempus erat abigendi in paſcua gregem ad ouium caulam, quaecunque viderat, vxori refert, inuenta oſtendit, hortatur, vt pro ſua agnoſcat, atque educet. At Napa (hoc enim illi nomen erat) ſtatim mater erat, amabatque prolem, quaſi verita, ne ab oue affectu humanitatis ſuperaretur. Quin et ipſa

eſt vſus immoderatio. Nec enim ſicut Lacaenas virgines ſupra genu veſtiri honeſtum eſt: nullam enim partem foeminae nudari decorum eſt. IDEM.

19) Εὕρημα] In aliis eſt εὕρεμα, quod recentiorem redolet Graecitatem. BODEN.

20) Ελεεῖν] Vide Cap. I. n. 17. MOLLVS.

21) Επὶ τύχῃ χρηστῇ] *Longus* hoc dictum enunciat cum praepoſitione, vt et *Ariſtophanes*: ὦ φοῖβ' Απολλον πύθι' ἐπ' ἀγαθῇ τύχῃ πρᾶγμ' ὃ μηχανῶμαι. Apollo Pythie, felicibus auſpiciis ſuccedat res, quam machinatur. Sed frequentius Graeci genus hoc dicendi ſine praepoſitione efferunt, dicentes, τύχῃ ἀγαθῇ, τύχῃ χρηστῇ, bonis auſpiciis, quod felix fauſtumque ſit. IDEM.

22) Υπὸ τῆς οἰὸς παρευδοκιμηθῆναι] Ne ab oue ſuperaretur. Eſt, inquit *Budaeus*, in comment. Graec. ling. παρευδοκιμεῖσθαι, vinci, ſuperari ab alio, h. e. inferiorem eſſe claritate famae ac nominis. Vſus eius ſatis frequens eſt, vt: παρευδοκιμεῖται ἡ φιλοσοφία ὑπὸ τῆ ψεύδους παρὰ πολὺ, εὐπρόσωπον γὰρ

καὶ αὐτὴ ποιμενικὸν ὄνομα πρὸς πίστιν αὐτῷ, 23) Χλόην. 24)

ΚΕΦΑΛ. γ΄.

pag. 7. Ταῦτα τὰ παιδία ταχὺ μάλα ηὔξησε, καὶ κάλλος αὐτοῖς ἐφαίνετο κρεῖττον ἀγροικίας. ἤδη ἦν 1) ὁ μὲν, πέντε καὶ δέκα ἐτῶν ἀπὸ γενεᾶς· ἡ δὲ τοσούτων, 2) δυοῖν ἀποδεόντοιν. καὶ ὁ Δρύας καὶ ὁ Λάμων 3) ἐπὶ μιᾶς νυκτὸς ὁρῶσιν ὄναρ 4) τοιόν δέ τι. Εἰδέναι 5) τὰς νύμφας ἐδόκουν ἐκείνας τὰς

γὰρ ἐκεῖνο, καὶ διὰ τοῦτο ἥδιον, vincitur et claritate superatur Philosophia a mendacio: speciosum quippe est illud, et ob hoc iucundum.

IDEM.

23) Πρὸς πίστιν αὐτῷ] Lege πρὸς τὸ εἶναι πίστιν αὐτῷ. Potest referri hoc vel ad ὄνομα, vel potius ad totum illud negotium, quod moliebantur. IDEM.

Si quid propria auctoritate supplendum, equidem mallem scribi, πρὸς τὸ ποιῆσαι πίστιν αὐτῷ, cuius verbi ellipsis admodum est peruulgata. Ita vero referendum erit ad Napam.

BODEN.

24) Χλόην] Chloe nomen infantis erat, a χλόη siue χλόα, dicta. Est proprie χλόη herba virens, viride germen. Aliquando Epithetum Cereris est, quae inde Latinis Poetis flaua Ceres nominatur.

MOLLVS.

Largior equidem in *Pausaniae Attica* Cererem vocari Chloen, consentiente *Eustathio* p. 772. vbi Χλόης Δήμητρος ἱερὸν reperitur, tametsi saepius epitheton εὔχλοος ipsi tributum fuerit: in eo tamen adsentiri Mollo non possum, quod inde Latinis poetis flaua nominetur. Hoc enim potius respondet cognomento ξανθὴ vel εὐστέφανος. BODEN.

1) Ἤδη ἦν] Lege ἤδη τε ἦν.

MOLLVS.

N. et

ipſa nomen illi paſtoritium indidit, vocando Chloen, vt magis hoc illorum molimen fidem mereretur.

CAPVT III.

Vtraque haec proles breui temporis ſpatio ingens cepit incrementum, elucebatque in vtraque forma longe, quam pro ruſtica forte, praeſtantior. Cum iam alter quindecim annorum eſſet: altera totidem, at annis minus duobus. Forte Dryas et Lamon eadem nocte tale quid in ſomniis viderunt,

 Viſae

N. et V. ἤδη τι ἦν. COLVMB.

2) Τοσούτων] Edit. Commel. τοσούτοιν. BODEN.

3) Λάμων] Nomen paſtoris; hic fuit inuentor, et poſtea habitus Daphnidis parens. Λάμων, latine gramioſus, h. e. lippus. *Caelius* apud *Nonium*: gramioſis oculis ipſe, attritis dentibus, filius Herculis ex Omphale natus, Lamon dictus fuit. Fuit et monachus, qui epiſcopatum recuſabat, hoc nomine appellatus. MOLLVS.

4) Ορῶσιν ὄναρ] Ad eundem modum *Xenoph.* ὄναρ εἶδε τοιόνδε, eiuſmodi vidit ſomnium. Dicunt et latini cernere, videre ſomnia. *Ouid.*

— *Cur haec ego ſomnia vidi?*

Lucr. cernere. Nonnumquam Graeci dicunt addita praepoſitione κατὰ. *Matth.* 2. §. 12. χρηματισθέντες κατ᾽ ὄναρ, diuinitus admoniti in ſomnio. Frequentius tamen ſine praepoſitione. *Plut.* in *Peri.* ἡ θεὸς ὄναρ φανεῖσα, Dea per quietem, ſiue in ſomnis ſeſe offerens. *Lucian.* ἔδοξεν ὄναρ ἐπιστάντα οἱ τὸν Ἀλέξανδρον; viſus eſt in ſomnis ſibi adſtare Alexander; quem loquendi modum hic ſequitur *Longus.* IDEM.

5) Εἶναι] Τὸ εἶναι redundat. IDEM.

Εἶναι τὰς] V. τι. τὰς P. COLVMB.

Repo-

τὰς ἐν τῷ ἄντρῳ, ἐν ᾧ ἡ πηγὴ, ἐν ᾧ τὸ παιδίον εὗρεν ὁ Δρύας, Δάφνιν[6]) καὶ τὴν Χλόην παραδιδόναι παιδίῳ μάλα σοβαρῷ καὶ καλῷ, πτερὰ ἐκ τῶν ὤμων φέροντι· βέλη σμικρὰ ἅμα τοξαρίῳ φέροντι. τὸ δὲ ἐφαψάμενον ἀμφοτέρων ἑνὶ βέλει, κελεῦσαι λοιπὸν ποιμαίνειν, τὸν μὲν τὸ αἰπόλιον, τὴν δὲ τὸ ποίμνιον. Τοῦτο τὸ ὄναρ ἰδόντες, ἤχθοντο μὲν οἱ ποιμένες, εἰ ἔσοιντο[7]) καὶ ἴσως οὗτοι[8]) αἰπόλοι, τύχην ἐκ σπαργάνων ἐπαγγελλόμενοι κρείττονα, δι' ἣν αὐτοὺς καὶ τροφαῖς ἁβροτέραις ἔτρεφον, καὶ γράμματα ἐπαίδευον καὶ πάντα ὅσα καλὰ ἦν ἐπ' ἀγροικίᾳ. Ἐδόκει δὲ πείθεσθαι θεοῖς περὶ τῶν σωθέντων προνοίᾳ θεῶν. Καὶ κοινώσαντες ἀλλήλοις τὸ ὄναρ, καὶ θύσαντες τῷ τὰ πτερὰ
pag. 8. ἔχοντι παιδίῳ παρὰ ταῖς νύμφαις (τὸ γὰρ ὄνομα λέγειν οὐκ εἶχον) ὡς ποιμένας ἐκπέμπουσιν αὐτοὺς ἅμα ταῖς ἀγέλαις, ἐκδιδάξαντες ἕκαστα. πῶς δεῖ νέμειν[10]) πρὸ μεσημβρίας, πῶς δεῖ νέμειν κοπάσαντος τοῦ καύματος· πότε ἄγειν ἐπὶ ποτόν· πότε ἀπάγειν ἐπὶ κοῖτον· ἐπὶ τίσι καλαύροπι χρηστέον, ἐπὶ τίσι μόνῃ φωνῇ. Οἱ δὲ, μάλα χαίροντες, ὡς ἀρχὴν μεγάλην παρελάμβανον, καὶ ἐφίλουν τὰς αἶγας καὶ τὰ πρόβατα μᾶλλον ἢ ποιμέσιν

Reposui ex edit. Parisiensi: εἰδίνη.

BODEN.

[6]) Δρύας, Δάφνιν] Vel cum Parisiensi lege: Δρύας, καὶ Δάφνιν κ. τ. λ. vel ex coniectura *Iungermanni:* Δρύας, Δάφνιν τε καὶ τ. λ.

IDEM.

[7]) Εἰ ἔσοιντο] Εἰ subinde disertioribus Graecis significat ὅτι, vid. supra.

MOLLVS.

[8]) Καὶ

Visae sunt eaedem, quae praesidebant antro, Nymphae, in quo fons erat, et inuenerat infantem Dryas, Daphnidem, vna et Chloen, tradere puero cuidam, admodum venusto ac formoso, gestanti alas humeris, ferentique vna cum arculo tenella quaedam spicula, atque, illis vno ambobus telo fixis, iussisse, vt deinceps alter caprarum, altera ouium, greges pasceret. Haec ipsa visio magno moerore afficiebat pastores, propterea quod gregibus pascendis destinarentur, qui meliorem suis monumentis poscerent fortunam, qua de causa etiam delicatioribus cibis enutriti, literisque, et quaecunque ruri praeclara habebantur, edocti erant. Placuit Diis morem gerere, quod illos attinet, qui Deorum prouidentia seruati videbantur. Hi pastores, sibi inuicem hocce communicato somnio, oblatoque apud Nymphas suo sacrificio puero huic alato, (nomen eius dicere nequibant) veluti pastores futuros dimittunt, vna cum gregibus singulis iam informatos: scilicet qua arte pascendi greges ante meridiem, quomodo cessante solis feruore: quando appellendi ad potum, quando abigendi ad caulam: in quos vtendum pedo, in quos voce duntaxat. Illi vero oppido gaudentes, tanquam magnum

 adepti

8) Καὶ ἴσως ἔτοι] N. et V. καὶ ἔτοι. P.

COLVMB.

9) Δι' ἦν] Pro eo lege, διὸ καί. MOLLVS.

N. δι' ὃ καί. V. διὸ καί.

COLVMB.

10) Δεῖ νέμειν] Quomodo debeant pascere; nisi credideris, hic legendum ἐπιμένειν, permanere, perseuerare.

MOLLVS.

N. et

σιν ἔθος· ἡ μὲν ἐς ποίμνιον ἄγουσα τῆς σωτηρίας τὴν αἰτίαν·[11]) ὁ δὲ, μεμνημένος ὡς ἐκκείμενον αὐτὸν αἲξ ἀνέθρεψεν.

ΚΕΦΑΛ. δ'.

Ἦρος ἦν ἀρχὴ, καὶ πάντα ἤκμαζεν ἄνθη, τὰ ἐν δρυμοῖς, τὰ ἐν λειμῶσι, καὶ ὅσα ὄρεια. βόμβος ἦν ἤδη[1]) μελιττῶν· ἦχος ὀρνίθων μουσικῶν· σκιρτήματα[2]) ποιμνίων ἀρτιγεννήτων· ἄρνες ἐσκίρτων ἐν τοῖς ὄρεσιν· ἐβόμβουν ἐν τοῖς λειμῶσιν αἱ μέλιτται· τὰς λόχμας κατῆδον ὄρνιθες. Τοσαύτης δὴ πάντα κατεχούσης εὐωδίας,[3]) οἱ παλαιοὶ καὶ νέοι, μιμηταὶ τῶν ἀκουομένων ἐγίνοντο καὶ βλεπομένων. ἀκούοντες μὲν τῶν ὀρνίθων ᾀδόντων, ᾖδον· βλέποντες δὲ σκιρτῶντας τοὺς ἄρνας, ἥλλοντο κοῦφα, καὶ τὰς μελίττας δὲ μιμούμενοι, τὰ ἄνθη συνέλεγον. καὶ τὰ μὲν εἰς τοὺς κόλπους ἔβαλλον· τὰ δὲ, στεφανίσκους πλέκοντες, ταῖς νύμφαις ἔφε-
pag. 9. ρον. Ἔπραττον δὲ κοινῇ πάντα πλησίον ἀλλήλων νέμον-

N. et V. ἐκκειμένην.

COLVMB.

[11]) Ἡ μὲν ποίμνιον ἄγουσα τῆς σωτηρίας αἰτίαν] Sententia haec ambigua est: quippe si intelligas mecum per, αἰτίαν, τὴν οἶν, hoc est ouem Chloes nutricem, quae procul dubio Chloae semper domi in deliciis pretioque fuit, versio nostra subsistet: sin vero fingas illam ouem iam pridem fuisse extinctam, mens erit: Ad gregem ouium suae salutis caussam referebat: Et tum ἄγουσα idem erit, quod ἀναφέρουσα.

IDEM.

N. et V. ἀναφέρουσα. P.

COLVMB.

[1]) Βόμ-

adepti imperium, amabant capras atque oues, vltra quam pastorum vulgus solet. Haec ad ouium gregem suae salutis autorem adducit: recordante altero, quam largiter ipsum lactasset expositum capra.

CAPVT IV.

Initium veris erat, cum omnes flores, in nemoribus, pratis, montibus, suo in vigore erant. Iam bombus audiebatur apum: nunc modulatio scite canentium auium: hic saltus ouium recens partarum: illic in montibus agni lasciuiebant: inque pratis suos edebant bombos apes: in virgultis suos modulabantur cantus aues. In tanta hac rerum omnium fragrantia, senes iuxta ac iuuenes visa auditaque imitabantur. Audito auium cantu canebant; conspecto lasciuientium agnorum saltu, et ipsi leuiter saltabant; quin et apes aemulantes flosculos legebant, quorum alios sinu exceptos, alios coronis intextos, Nymphis ferebant. Vnanimi consensu omnia, haud longe a se inuicem pascentes,

[1]) Βόμβος ἦν ἤδη] Recte: hic enim sonus apiculis est proprius, dictus ita per onomatopoeiam, ex imitatione literae β. Vel a βοῇ. Vnde βομβεῦσσα μέλισσα. Latini quoque bombum apibus tribuere. MOLLVS.

[2]) Σκιρτήματα] Sic in pictura apud *Heliod.* L. V. p. 225. Γέγραπτο δὲ ἀγρίων ἁπαλὰ σκιρτήματα. BODEN.

[3]) Τοσαύτης κατεχούσης εὐωδίας] Cum iam tanta rerum esset fragrantia. Nisi malis legere pro εὐωδίας, εὐδίας, h. e. cum ita otiarentur, tam securo agerent. MOLLVS.

Εὐωδίας.

νέμοντες. Καὶ πολλάκις μὲν ὁ Δάφνις τῶν προβάτων τὰ ἀποπλανώμενα συνέστελλε. Πολλάκις δὲ ἡ Χλόη τὰς θρασυτέρας τῶν αἰγῶν ἀπὸ τῶν κρημνῶν κατήλαυνεν· ἤδη δέ τις καὶ τὰς ἀγέλας ἀμφοτέρας ἐφρούρησε, θατέρου προσλιπαρήσαντος ἀθύρματι. Ἀθύρματα δὲ ἦν αὐτοῖς ποιμενικὰ καὶ παιδικά. Η μὲν ἀνθερίκους ἀνελομένη ποθὲν ἐξελθοῦσα ἀκριδοθήραν ἀνέπλεκε· 4) καὶ περὶ τοῦτο πονου-

Εὐωδίας. N. et V. εὐωρίας. P. et mox iidem. ἀπαλοὶ pro παλαιοί. P.

COLVMB.

4) Ἀκριδοθήραν ἀνέπλεκε] Ἀκριδοθήρα nomen Theocriteum, decipula ad locustas capiendas. *Idyll.* I. v. 52.

Αὐτὰρ ὅγ' ἀνθερίκεσσι καλὰν
πλέκει ἀκριδοθήραν.

At ille ex culmis pulchram nectit locustis capiendis decipulam. Comp. dictio, ex ἀκρίς, locusta, et θηράω, venor. Belgae haec insecta *Sprinckhaenen* vocant, ita a saltando dicta, quod propter alarum infirmitatem e terra se modicis volatibus attollant, ac ita ferantur, vt saltare potius, quam volare, videantur. Recte ac vtiliter facit decipulam capiendis locustis. Quippe *Plin.* libr. II. cap. 29. locustas pestem irae Deorum nuncupat, easque summe noxias frugibus, quas exedunt, et perdunt ad internecionem, quod maximo mortalium incommodo vniuersus orbis quandoque experitur, quas ita *Claudianus* descripsit.

Horret apex capitis, medio
fera lumina surgunt,
Vertice cognatus dorso durescit amictus:
Armauit natura cutem,
dumique rubentes
Cuspidibus paruis multis
acuere rubores.

Habet humana natura, quamuis saepissime fallatur, suas vires suamque solertiam, quibus, quicquid infestat, a se propellit, et ab inimi-

tes, promiscue agebant. Saepe Daphnis aberrantes cogebat oues. Frequenter Chloe admodum temerarias e praecipitiis deorsum egit capras. Nunc alter, altero ludicris intento, vtriusque gregis custodiam agebat. Quippe habebant etiam sua pastoralia ludicra puerilia que. Haecce digressa, sublatis alicunde culmis, capsulam locustis captandis nectebat, iisque intenta minus curabat gregem. Ille vero,

C 5 exci-

inimico se tutum defendit. Ideo leges non tantum in hominum moribus instituendis, sed etiam in hoc, de quo agimus, euulgauit, et modum praescripsit: vt videlicet locustae, vel procul arceantur; ne irrumpant, vel praesentes iam atque omnia vastantes absumant, quemadmodum optime clarissimus atque doctissimus *Leo Allatius* loquitur. *Plin.* libr. 11. cap. 29. In Cyrenaica regione legem fuisse refert, ter anno eas debellandi, primo ova obterendo, deinde foetum, postremo adultas, desertoris poena in eum, qui cessauerit. Et in Lemno insula certa mensura praefinita est, quam singuli enecatarum ad magistratus referant. Et inferius. Necare et in Syria militari imperio coguntur. Quod et in Lucania, nec non Japygia lege esse sancitum, dum hoc malum terras hominesque infestat; sibi esse relatum, imo se obseruasse clarissimus *Allatius* narrat.

MOLLVS.

N. et V. ἀκριδοθήκην. P.

COLVMB.

Quae hic decipula narratur facta capiendis locustis magis ad lusus vitae agrestis pertinet, quam, vt *Mollo* placet, ad eas propellendas. Quot decipulis, quanto temporis spatio fuisset opus, si vel exiguum horum insectorum numerum internecioni dare voluissent. Venabantur multitudinem fumo facto, quemadmodum con-

πονεμένη, τῶν ποιμνίων ἠμέλησεν. Ο δὲ, καλάμες ἐκτεμὼν λεπτὲς, καὶ τρήσας τὰς τῶν γονάτων διαφυὰς, ἀλλήλες τε κηρῷ μαλθακῷ 5) συναρτήσας, μέχρι νυκτὸς συρίζειν ἐμελέτα· καί ποτε δὲ ἐκοινώνεν γάλακτος καὶ οἴνε· καὶ τροφὰς, ἃς οἴκοθεν ἔφερον, εἰς κοινὸν ἔφερον, θᾶττον ἄν τις εἶδε τὰ ποίμνια καὶ τὰς ἀγέλας ἀπ' ἀλλήλων μεμερισμένας, ἢ Χλόην καὶ Δάφνιν.

ΚΕΦΑΛ. ε'.

Τοιαῦτα δὲ αὐτῶν παιζόντων, τοιάνδε σπεδὴν ἔρως ἀνέπλασε. 1) Λύκαινα τρέφουσα σκύμνες 2) νέες, ἐκ τῶν πλησίον ἀγρῶν ἐξ ἄλλων ποιμνίων

constat ex *Agatharcide:* Κάπνῳ δὲ ταύτας θηρῶσιν, ἐκ τῆ ἀέρος ἐπὶ γῆν καταφέροντες. Quicum *Strabo* consentit: Ἐν ταῖς χαράδραις δὲ ἐμβάλλοντες ὕλην καπνώδη, καὶ ὑφάψαντες μικρόν· ὑπερπετάμεναι γὰρ τὸν καπνὸν σκοτῦνται, καὶ πίπτεσι. Vid. *Bocharti Hieroz.* T. II. p. 495. Exhibui ἀνθερίκες paullo ante, quum in plerisque esset ἀνθερίσκες, praeeunte Parisina.

BODEN.

5) Ἀλλήλες τε κηρῷ συναρτήσας μαλθακῷ] Pan perhibetur primus inuenisse artem calamos conglutinandi cera, vt testatur *Maro Eclog.* 2.

Pan primus calamos cera
coniungere plures
Instituit.

Hinc Aeschylus fistulam κηρόπλαστον dixit, *Pollux*, κηρῷ συνδεθεῖσα. *Theocr.* εἰδ. 1. ἐκ κηρῶ (dorice pro ἐκ κηρῦ) σύριγγα καλάν, ex cera fistulam pulchram. Nota vnamquamque cicutam sonum suum ab aliis discrepantem habuisse. Verba *Scaligeri* notatu digna: Fistulae figuram apprime signant proportione certa alae figuram in summo, qua inflabantur, aequa-

excisa tenui arundine, perforatisque internodiorum interuallis, molli cera conglutinatis calamis, in noctem vsque canendo se exercebat. Nonnunquam lac et vinum inter se communicantes, cibum domo allatum in commune conferebant; citius quis ouium ac caprarum greges a se inuicem disiunctos, quam Chloen atque Daphnidem, vidisset.

CAPVT V.

Interea dum illi puerorum more ita ludebant, rem seriam commentus est Cupido, hoc modo. Lupa quaedam, recentes alens catulos, proximis ex agris,

aequales: inaequales, qua exit spiritus. Ordo itaque fistularum semper decrescebat, iuxta hanc *Tibulli* descriptionem:

Fistula cui semper decrescit arundinis ordo,
Nam calamus cera iungitur vsque minor.

Formam veteris fistulae multis persequitur *Achilles Tatius*. Nota veteres in nuptiis et plerisque solennitatibus laeti argumenti binis fuisse vsos tibiis; ad monodias et planctus singulas adhibuisse. MOLLVS.

[1]) Ἀνέπλασε]. N. et V. ἀνέκαυσε. COLVMB.

[2]) Λύκαινα τρέφουσα σκύμνους] Signate: lupi quippe ferociores ad praedam esse feruntur, cum et ipsi fame, verius ventris rabie agitantur: et cum eorum catuli sicco sunt ore, ac ieiuni, tunc enim magno furore ad praedam conuolant. Firmat dicta mea *Maro* lib. 2. *Aen.* vers. 358.

— Inde lupi ceu
Raptores atra in nebula,
quos improba ventris
Exegit caecos rabies, catulique relicti

Fau-

p. 10. μνίων πολλάκις ἥρπασε, 3) πολλῆς τροφῆς 4) ἐς ἀνατροφὴν τῶν σκύμνων δεομένη. 5) Συνελθόντες οὖν οἱ κωμῆται νύκτωρ, σιρροὺς ὀρύττουσι τὸ εὖρος ὀργυιῶν 6) . . . τὸ βάθος τεσσάρων. Τὸ μὲν δὴ χῶμα τὸ πολὺ σπείρουσι, κομίσαντες μακράν. ξύλα δὲ ξηρὰ τείναντες ὑπὲρ τοῦ χάσματος, τὸ περιττὸν τοῦ χώματος κατέπασαν εἰς πρότερον γῆς εἰκόνα. 7) ὥστε κἂν λαγὼς ἐπιδράμῃ, κατακλᾷ τὰ ξύλα κάρφων ἀσθενέστερα ὄντα, καὶ τότε παρέχει μαθεῖν, ὅτι γῆ οὐκ ἦν, ἀλλὰ μεμίμητο γῆν. Τοιαῦτα πολλὰ ὀρύγματα, κἂν τοῖς ὄρεσι, κἂν τοῖς πεδίοις, ὀρύξαντες, τὴν μὲν λύκαιναν οὐκ εὐτύχησαν λαβεῖν·

Faucibus expectant siccis. *Philostratus* luporum mentione iniecta, ait: ὡς ἀεὶ προσκείμενοι τῷ ἁρπάζειν, qui semper rapinis sunt intenti.

MOLLVS.

3) Πολλάκις ἥρπασε] Placet πολλὰ ἥρπασε.

IDEM.

N. et V. πολλά. P.

COLVMB.

4) Πολλῆς τροφῆς] Nunquam sane magis saeuiunt ferae, quam cum ieiunos esurientesque relinquunt catulos. *Cyrill. Alexandr.* in cap. 13. Oseae ait: Τότε γὰρ μάλιστα φασι τῆς ἐμφύτου μανίας εἰς ἄκρον ἔρχεσθαι τὸ θηρίον. Tunc enim potissimum hanc belluam ferunt peruenire ad summum furoris insiti. Ipsae etenim ferae, vt *Seneca* ait, epistola 99. foetus suos diligunt, quarum concitatus est amor, et pene rabidus. *Plin.* libr. 8. cap. 16. de Leaena: cum pro catulis foeta dimicat, oculorum aciem traditur in terram defigere, ne venabula expauescat.

MOLLVS.

5) Δεομένη] Male in Commelin. διομένη.

BODEN.

6) Τὸ εὖρος ὀργυιῶν] Hic defi-

agris, multa rapiebat saepe de aliis gregibus, vtpote plurimi alimenti ad suos sustentandos catulos, indiga. Noctu itaque congressi vicani, cuniculos fodiunt latos vlnas ..... altitudine quatuor. Longeque ferentes magnum terrae cumulum dispergunt, aridisque lignis eadem super fossa porrectis, id, quod huius superfluum erat cumuli, iniecerunt, adeo, vt complanatum, sicut ante, solum esset. Vt vel lepus, si percurrisset ligna haec, fregisset, vtpote stipulis imbecilliora. Atque tum indicium faciebat, terram non esse, sed illam imitari. Multis id genus fossis in montibus et campis ductis, non tamen

desideratur aliquid: nam non dicitur, quot patuerit vlnas. Estque ὀργυὰ, quod latinis est vlna. *Plin.* arboris crassitudo quatuor hominum vlnas complectentium implebat. *Hesych.* ἡ τῶν ἀμφοτέρων χειρῶν ἔκτασις. Idem *Hesych.* exponit, τρίπηχυ μέτρον, h. e. τρεῖς πήχεις ἔχον. Est et mensura, iuxta *Herodotum* sex pedum. Deriuatur ab ὀρέγω, extendo; et γυῖον, pes. Est quippe extensorum pedum mensura. MOLLVS.

N. et V. ὀργυιᾶς. P. COLVMB.

7) Τῆς πρότερον γῆς εἰκόνα] Quód *Plutarch.* in *Numa* ἰσόπεδον nominat, vbi loquitur de aedicula subterranea, in qua virgo vestalis, conuicta stupri, viua terra obruta, conditur. καὶ καταχρύπτεται τὸ οἴκημα, γῆς πολλῆς ἄνωθεν ἐπιφορουμένης, ὥστε ἰσόπεδον τῷ λοιπῷ χώματι γενέσθαι τὸν τόπον, et aedicula multa iniecta desuper humo contegitur, donec complanatum solum aggeris sit. Quo pacto Aegyptii captent ἱπποποτάμους, videsis *Tat.* l. 4. c. 3. MOLLVS.

Correxi secundum Paris. εἰς πρότερον γῆς εἰκόνα. BODEN.

[1]) Oia

λαβεῖν· αἰϑάνεται γὰρ καὶ γῆς σεσοφισμένης. πολλὰς δὲ αἶγας καὶ ποίμνια διέφϑειραν, καὶ Δάφνιν παρ' ὀλίγον, ὧδε.

ΚΕΦΑΛ ϛʹ.

Τράγοι παροξυνϑέντες εἰς μάχην συνέπεσον. τῷ ἑν ἑτέρῳ τὸ ἕτερον κέρας, βιαιοτέρας γενομένης συμβολῆς, ϑραύεται· καὶ ἀλγήσας, φριμαξάμενος ἐς φυγὴν ἐτράπετο. Ὁ δὲ νικῶν κατ' ἴχνος ἑπόμενος, ἄπαυστον ἐποίει τὴν φυγήν. Ἀλγεῖ Δάφνις
p. 11. περὶ τῷ κέρατι, καὶ τῇ ϑρασύτητι ἀχϑεσϑεὶς, ξύλον καὶ τὴν καλαύροπα λαβὼν, ἐδίωκε τὸν διώκοντα. Οἷα δέει [1]) τοῦ μὲν ὑπεκφεύγοντος, τοῦ δὲ ὀργῇ διώκοντος, οὐκ ἀκριβὴς τῶν ἐν ποσὶν ἡ πρόσοψις ἦν. [2]) ἀλλὰ κατὰ χάσματος ἄμφω πίπτουσιν· ὁ τράγος

[1]) Οἷα δέει] Restitui secundum auctoritatem codd. Perperam in editionibus fuit οἷα δέ. IDEM.

[2]) Οὐκ ἀκριβὴς τῶν ἐν ποσὶν ἡ πρόσοψις ἦν] Πρόσοψις, proprie, adspectus, facies. *Sophocl.* in *Aiace.* τὴν πρόσοψιν ἐσιδεῖν, faciem et os tuum intueri. Atqui hoc loco idem est, quod prospectus: vt et apud *Thucyd.* libr. 4. οὐκ οὔσης τῆς προσόψεως, ᾗ ἀλλήλοις ἐπιβοηϑεῖν, quum prospicere non possent, qua parte auxilia summitti possent. Et libr. 12. μὴ ἔχων τὴν πρόσοψιν τῶν πολεμίων, cum hostes prospicere nequirent. Latini dicunt videre id, quod ante pedes est. *Terent. Istuc est sapere, non quod ante pedes modo est videre.* Quod *Sophocl.* Τὰ πρὸς ποσὶ σκοπεῖν. *Minutius Felix* pro pedibus dixit, in *Octau.* Proinde si quid sapientiae vobis, aut verecundiae est, desinite coeli plagas, aut mundi

tamen captura lupae ex animi ſententia ceſſit, ſentientis terrae huic fraudem ſubeſſe. Sed multas capras et oues perdidit. Atque parum aberat, quin perdidiſſet Daphnidem, et quidem hoc modo.

CAPVT VI.

Hirci, ad pugnam concitati, ſunt congreſſi. Quapropter alterius cornu, inualeſcente pugna, vulneratur, qui dolore correptus frendensque ſeſe in fugam coniecit. Victor autem prope in veſtigiis ſequens fugientem perſequendo non deſtitit. Daphnis amiſſo dolens cornu, offenſusque contumacia illa, ligneo ſuo ſumpto pedo, perſequentem perſequebatur. Quippe dum alter elabi conabatur, alter autem perſequebatur, minus accurate proſpicientes, in foueam ambo incidunt; prior hircus,

mundi fata, ſecretaque rimari, ſatis eſt pro pedibus adſpicere. Noſter hoc loco παροιμιάζεται, reſpiciens abſque dubio ad ſcomma iactum olim in Thaletem Mileſium, qui ſydera contemplans, in foueam incidit, quem ancilla Threſſa irriſit, quod ea, quae in ſublimi eſſent, cognoſcere vellet, cum ea, quae ante pedes eſſent, non videret.

MOLLVS.

Παροιμιώδεις a ſcommate ancillae in Thaletem deductum Latini ante pedes. *Terent. Iſtuc eſt ſapere* caet. Quod ante eum dixerat *Sophocles Oed. Tyr.* τὰ πρὸς ποσὶ σκοπεῖν. Etiam pro pedibus dixerunt. *Minutius Felix* in *Octauio: Proinde ſi quid* caet. Quod ex *Democriti* illo apud *Cic. de diuin.* expreſſum videtur. *Quod eſt ante pedes nemo ſpectat, caeli ſcrutantur plagas.*

COLVMB.

3) Δάφνι

τράγος πρότερος· ὁ Δάφνις δεύτερος. Τοῦτο καὶ ἔσωσε Δάφνιν χρήσασθαι 3) καταφορᾶς ὀχήματι τῷ τράγῳ, ὁ μὲν, τὸν ἀνιμησόμενον, εἴ τις ἄρα γένοιτο, δακρύων ἀνέμενεν. Η δὲ Χλόη θεασαμένη τὸ συμβὰν, δρόμῳ παραγίνεται εἰς τὴν σιρρόν. καὶ μαθοῦσα, ὅτι ζῇ, καλεῖ βουκόλον ἐκ τῶν ἀγρῶν τῶν πλησίων πρὸς ἐπικουρίαν. Ο δὲ ἐλθὼν, σχοῖνον ἐζήτει μακρὰν, ἧς ἐχόμενος, ἀνιμώμενος ἐκβήσεται. καὶ σχοῖνος μὲν οὐκ ἦν. ἡ δὲ Χλόη λυσαμένη ταινίαν, δίδωσι καθεῖναι τῷ βουκόλῳ· καὶ οὕτως οἱ μὲν ἐπὶ τοῦ χείλους ἑστῶτες 4) εἷλκον. Ο δὲ ἀνέβη ταῖς τῆς ὁλκῆς ταινίαις 5) ταῖς χερσὶν ἀκολουθῶν. Ανιμήσαντες δὲ καὶ τὸν ἄθλιον τράγον συντεθραυσμένον ἄμφω τὰ κέρατα, (τοσοῦτον ἄρα ἡ δίκη μετῆλθε 6) τοῦ νικηθέντος τράγου) τοῦτον μὲν
p. 12. δὴ τεθυσόμενοι 7) χαρίζονται σῶστρα τῷ βουκόλῳ.

3) Δάφνιν χρήσασθαι] Leg. Δάφνιν διὰ τὸ χρήσασθαι.
MOLLVS.

4) Επὶ τοῦ χείλους ἑστῶτες] Χεῖλος proprie labrum, dictum παρὰ τὸ χέειν, fundere, quia per labra potum fundimus. Hic metaphorice pro crepidine fossae: quemadmodum et apud *Hom.* Il. μ. v. 51. vbi sermo de equis est, fossam transsilire non audentibus.

— μάλα δὲ χρεμέτιζον ἐπ' ἄκρῳ

Χείλει ἐφεσταότες· ἀπὸ γὰρ δειδίσσετο τάφρος, Εὐρεῖα.

Valde enim hinniebant in summo
Labro stantes: Nam deterrebat fossa lata.

Liu. Extra duplex vallum fossae circumdedit: interiore labro cum turribus crebris obiecit. *Caes.* Quantum summa labra fossa distabant.
IDEM.

Eadem, vt in praecedentibus notauerat *Columbanius.*
BODEN.

5) Ταῖς

cus, posterior Daphnis. Quod ipsum etiam Daphnidem seruauit, vtpote hirco pro vehiculo vsus, quando praeceps deferebatur, qui lacrymans, si quis forte veniret, subducturum praestolabatur. Chloe, conspecto, quod euenerat, cursu contendit ad cuniculum, atque viuere illum intellecto, accersit pastorem vicinis ex agris, vt suppetias ferat, rogans. Ille accedens, longum quaerebat funem, vt, apprehenso eo, extrahatur, atque euadat: verum ad manum non erat funis. Quapropter Chloe suas taenias solutas dat pastori demittendas, stantesque in crepidine trahebant. Ille vero sequendo manibus taenias, quibus trahebatur, adscendit. Postquam autem miserum illum hircum extraxissent, vtroque vulneratum cornu (vsque adeo deuicti hirci poenas persecutor dedit) hunc ipsum iamiam immolaturi, praemium partae salutis bubulco

5) Ταῖς τῆς ὁλκῆς ταινίαις] Pro eo lege, ταῖς τῆς ταινίας ὁλκαῖς.

MOLL. et COLVMB.

6) Η δίκη μετῆλθε] Videlicet τὸν διώκοντα. Habet hoc verbum μετέρχομαι crebro vlciscendi significationem, item persequendi et puniendi. *Antiph.* μετέρχομαι τὸν φονέα τοῦ πατρὸς, vlciscor occisorem patris. *Euripid.* μετελθεῖν γάμους Ἑλένης ὑβρισθέντας, sumere vindictas de violatis Helenae nuptiis. *Aphth.* Τὰ ἁμαρτήματα τῶν παίδων μετέρχονται, peccata puerorum puniunt. *Paus.* fere vt noster, libr. I. Attic. nisi quod vsus fuerit verbo περιέρχεσθαι, quando inquit, Κλεοπάτραν δὲ περιῆλθεν ἡ δίκη τῆς Πτολεμαίου φυγῆς. Digna autem facinore poena Cleopatram consecuta est. *Plut.* in vita Crassi: δίκη Ηρώδην μετῆλθε, poenas dedit Herodes.

MOLLVS.

7) Τυθησόμενοι] Lege τεθυσό-

κόλῳ.[8]) καὶ ἔμελλον ψεύδεσθαι πρὸς τοὺς οἴκοι λύκων ἐπιδρομὴν, εἴ τις αὐτὸν ἐπόθησεν. Αὐτοὶ δὲ ἐπανελθόντες, ἐπισκοποῦντο τὴν ποίμνην καὶ τὸ αἰπόλιον· καὶ ἐπεὶ κατέμαθον ἐν κόσμῳ νεμῆς καὶ τὰς αἶγας καὶ τὰ πρόβατα, καθίσαντες ἐπὶ στελέχει δρυὸς, ἐσκόπουν μή τι μέρος τοῦ σώματος ὁ Δάφνις ᾕμαξε καταπεσών. Τέτρωτο μὲν οὐν οὐδὲν, οὐδὲ ᾕμακτο οὐδέν· χώματος δὲ καὶ πηλοῦ πέπαστο, καὶ τὰς κόμας, καὶ τὸ ἄλλο σῶμα· ἐδόκει δὲ λούσασθαι, πρὶν αἴσθησιν γενέσθαι τοῦ συμβάντος Λάμωνι καὶ Μυρτάλῃ. Καὶ ἐλθὼν ἅμα τῇ Χλόῃ πρὸς τὸ ἄντρον τῶν νυμφῶν,[9]) τῇ μὲν ἔδωκε καὶ τὸν χιτῶνα, καὶ τὴν πήραν — — ἐγένετο.[10])

ΚΕΦΑΛ. ζ'.

Τοιαῦτα πρὸς αὐτὸν ἀπελήρει. τί ποτέ με Χλόης ἐργάσεται φίλημα; χείλη μὲν ῥόδων ἁπαλώτερα, καὶ στόμα κηρίων γλυκύτερον. τὸ δὲ φίλημα,

θυσόμενοι. Nisi quis malit τεθυσόμενον, h. e. iamiam immolandum. IDEM.

V. τεθυσόμενοι. P. COLVMBAN.

An τυθησόμενον; IVNGERM.

8) Σῶστρα τῷ βουκόλῳ] Σῶστρον est praemium, quod conseruatus conseruatori reddit. Apud Romanos quercina corona dari solet τῷ σώσαντι πολίτην ἐν πολέμῳ, qui ciuem in bello seruasset. Apud *Xenophont.* de seruo fugitiuo: ἄλλους παρακαλῶ σῶστρα τούτῳ ἀνακηρύσσειν, vt praemia denuntient ei, qui fugitiuum mihi asseruarit. MOLLVS.

Vide, quae ad *Achillem Tat.* Cap. I. Lib. I. notaui. BODEN.

9) Τῶν Νυμφῶν] Addendum putat *Columbanius*:

ἐν

bubulco donant, ementituri apud ſuos luporum incurſionem, ſi quis illum deſideret. Ipſimet reuerſi ouium caprarumque inſpiciunt gregem. Cumque intellexiſſent, vtrumque gregem decenti ordine paſcere, inſidentes quercus trunco, numquam corporis partem praeceps delapſus cruentaſſet, ſpeculabantur; ſed pars nulla laeſa, aut cruentata erat, coma tantum corporeque reliquo puluere lutoque aſperſo. Quare viſum fuit, prius abluere corpus, quam caſus ille innoteſceret Lamoni atque Myrtalae. Deinde vna cum Chloe ad antrum Nympharum veniens, eidem peram atque tunicam tradidit. — —

CAPVT VII.

Haec et id genus alia deinde apud ſe nugabatur. Quid tandem mihi creabit Chloes oſculum? Labia quidem ipſis roſis delicatiora, osque eius

mellis

ἐν ᾧ ἡ πηγὴ, in quo fons erat. MOLLVS.

[10]) Τὴν πήραν .... ἐγένετο] Velim ſuppleant hanc lacunam, quibus diuerſi in mundo ſint codices. Si mea quid coniectura valeat, hoc modo huic loco medicinam facerem, addendo, καὶ πολλὰ φιλήματα ἐγένετο, multaque interceſſerunt oſcula. Clariſſ. *G. Jungermannus* ſic reſtituendum putat: ἐπεὶ δὲ μόνος ἐγένετο, poſtquam vero ſolus fuit. IDEM.

Labes manifeſtiſſima: cui tamen medicinam neque e libris noſtris, neque ex iis lectionum varietatibus, quas ex *Vrſino* accepimus, facere potuimus. COLVMB.

*) Καὶ

λημα, κέντρου μελίττης πικρότερον.¹) Πολλάκις ἐφίλησα ἐρίφους· πολλάκις ἐφίλησα σκύλακας ἀρτιγενήτους, καὶ τὸν μόσχον, ὃν ὁ Δόρκων ἐχαρίσατο. ἀλλὰ τοῦτο φίλημα καινόν·²) ἐκπηδᾷ μου τὸ πνεῦ-
p. 13. μα, ἐξάλλεται ἡ καρδία,³) τήκεται ἡ ψυχή, καὶ ὅμως πάλιν φιλῆσαι θέλω. ὢ νίκης κακῆς· ὢ νόσου καινῆς, ἧς οὐδὲ εἰπεῖν οἶδα τὸ ὄνομα. ἆρα φαρμά-

¹) Καὶ στόμα κηρίων γλυκύτερον. Τὸ δὲ φίλημα κέντρου μελίττης πικρότερον] *Apuleius*, suae Fotidi osculo fixo, pronus in illam, qua fine summum cacumen capillus ascendit, inquit, mellitissimum illud suauium impressi. Ad quae Fotis: Heus tu, Scholastice, dulce et amarum gustulum carpis, caue, ne nimia mellis dulcedine, diutinam bilis amaritudinem trahas. Est haec sententia Plautina ex *Cistellaria*. Amor, et melle, et felle, est foecundissimus: gustu dat dulce, amarum ad satietatem vsque aggerit. *Clitophon* apud *Achill. Tat.* libr. 2. iactans osculi dulcedinem, ait: ἠσθόμην δὲ ἐπικαθημένου μοι τοῦ φιλήματος ὥσπερ σώματος, καὶ ἐφύλαττον ἀκριβῶς, ὡς θησαυρὸν τὸ φίλημα τηρῶν ἡδονῆς· ὃ πρῶτόν ἐστιν ἐραστῇ γλυκύ. Basium in labris residere sentiebam, et dulcedinem eius, ceu thesaurum quempiam, diligenter custodiebam. Id enim est, quod primum amanti dulce accidit.

MOLLVS.

²) Τοῦτο φίλημα καινόν] Tria sunt, teste *Donato*, osculandi genera: osculum, basium, et suauium; oscula officiorum sunt, basia pudicorum affectuum, suauia libidinum, vel amorum. Addidit non sine causa pronomen τοῦτο. Est enim in pronominibus magnum dicendi pondus, magnusque ex his intellectus nascitur. Nam dicendo τοῦτο φίλημα vult intelligi illud dulcissimum suauium, quod amatori amasia, siue amica, ardenter

mellis fauis dulcius; at osculum quouis apis aculeo acerbius. Saepius oscula fixi haedis, frequenter suauia recens natis catulis, nec non vitulo, dedi, quem donauit Dorco: at hocce osculum admirabile est. Quippe spiritus meus exultat; cor exilit; anima liquescit: attamen iterum suauiari cupio. O improbam victoriam! O nouum morbum! Cuius ne

denter, vel vice versa infigit: illud, quo labella labellis ferruminantur: illud, quod Venus quinta parte sui nectaris imbuit: denique illud, quod libidinis est suscitabulum, et subagitantis anteludium.

IDEM.

3) Ἐκπηδᾷ μου τὸ πνεῦμα, ἐξάλλεται ἡ καρδία] *Achill. Tat.* lib. 2. Τὸ φίλημα βάλλει τὴν καρδίαν. ἡ δὲ ταραχθεῖσα τῷ φιλήματι, πάλλεται, εἰ δὴ μὴ τοῖς σπλάγχνοις ἦν δεδεμένη, ἠκολούθησεν ἂν ἑλκυσθεῖσα τοῖς φιλήμασιν. Cor pulsat basium, quod basio conturbatum salit: ac nisi visceribus nexum haereret, attractum basia sequeretur. Veteres amatoria quadam dementia excoecati, animas credebant inspirari posse, et amatorio osculo in alind transfundi corpus. *Eustathius*: καὶ ὅλην κατέδακνον καὶ ὅλην ἀνέῤῥοφον τοῖς χείλεσι, καὶ ὅλος ὅλην ὡς κίττος ξυνεῖχον κυπάρισσον, ξυνεχόμην αὐτῇ, καὶ τὴν φύσιν ἐζήτουν κοινώσασθαι. Et totam mordebam osculo, et totam exsugebam labris, et totus totam, ceu hedera adstringit cupressum, amplexabar puellam, copulabar ipsi, et naturam, seu animam, quaerebam communicare. *Phavorinus*: τί γὰρ ἄλλο ποιοῦσιν οἱ τῷ στόματι ψαύοντες, ἢ συνάπτουσι τὰς ψυχάς; (Quid enim aliud faciunt ora iungentes (osculantes) quam quod animas coniungant?) *Petronius Arbiter*:

Qualis non fuit illa, Di,
Deaeque!
Quam mollis thorus! haesimus calentes,
Et

φαρμάκων 4) γεύσατο Χλόη μέλλουσά με φιλεῖν; πῶς οὖν οὐκ ἀπέθανεν; οἷον ᾄδουσιν αἱ ἀηδόνες· ἡ δὲ ἐμὴ σύριγξ σιωπᾷ; οἷον σκιρτῶσιν οἱ ἔριφοι, κἀγὼ κάθημαι; οἷον ἀκμάζει τὰ ἄνθη, κἀγὼ στεφάνους οὐ πλέκω; ἀλλὰ τὰ μὲν ἴα καὶ ὁ ὑάκινθος ἀνθεῖ· Δάφνις δὲ μαραίνεται. ἆρά με καὶ Δόρκων 5) εὐμορφότερος ὀφθήσεται; τοιαῦτα ὁ βέλτιστος Δάφνις ἔπασχε καὶ ἔλεγεν, οἷα πρῶτον γενόμενος τῶν ἔρωτος ἔργων καὶ λόγων.

ΚΕΦΑΛ. η΄.

Ὁ δὲ Δόρκων ὁ βουκόλος ὁ τῆς Χλόης ἐραστής, φυλάξας τὸν Δρύαντα φυτὸν κατορύττοντα πλησίον κλήματος, πρόσεισιν αὐτῷ μετὰ τυρῶν καὶ συρίγγων τινῶν γαμικῶν· 1) καὶ τοὺς μὲν τυροὺς

Et transfudimus hinc et
hinc labellis,
Errantes animas.
IDEM.

4) Ἆρα φαρμάκων ἐγεύσατο χλόη] *Moschus:*

— καὶ ἢν ἐθέλῃ σε φιλᾶσαι,
φεῦγε· κακὸν τὸ φίλαμα, τὰ
χείλεα φάρμακον ἐστί.

— *Atque si voluerit te*
osculari,
Fuge: malum est osculum,
ipsa labra sunt venenum.
IDEM.

Hunc *Moschi* locum ex Idyllio I. v. 26, 27. petitum ante *Mollum* iam adduxerat *Raphael Columbanius* in notis. Addo similem *Virgilii* Aeneid. I, v. 691. vbi Venus praecipit filio de Didone:

Cum dabit amplexus atque
oscula dulcia figet,
Occultum inspires ignem
fallasque veneno.

Nullum est dubium, quin poeta respexerit illud Graecorum φάρμακον, quamquam *Seruius*, cui explosa illa veneni

ne quidem nomen dicere possum. Numquid Chloe mihi datura osculum, venenum gustauit? Qui fit igitur, quo minus ipsa perierit? et, vtut lusciniae canunt, mea haec fistula tacet? vtut saliunt hoedi, ego sedeo? vtut flores suo sunt in vigore, ego nullas corollas necto? Violae quidem et Hyacinthi florent, at Daphnis marcescit. Num Dorco me illi etiam videbitur formosior? Hoc animo affectus Daphnis, ita loquebatur, vtpote primum facta dictaque amoris delibans.

CAPVT VIII.

At Dorco, bubulcus ille, amator Chloes, ad Dryantem, iam plantam prope palmitem defodientem, obseruatumque accedit, cum caseis, atque nuptialibus quibusdam tibiis. Atque caseos il-

 los

veneni etymologia nondum displicebat, ideo *venenum* dictum esse osculum putabat, quod per *venas* iret. BODEN.

5) Δόρκων] Nomen Bubulci; est autem δόρκων Graecis, caprea, capreolus. Est et matronae nomen apud D. *Lucam Actor.* 9. §. 39. ὅσα ἐποίει μετ᾽ αὐτῶν οὖσα ἡ Δορκάς. Quaecunque fecerat, dum adhuc cum ipsis esset illa Dorcas, siue caprea. MOLLVS.

6) Τινῶν γαμικῶν] Ita ex Cod. *Vrsini* locum concinnauimus. (Is enim ante, quam nos hunc librum impressioni subiiciendum traderemus, locos aliquot cum suis codicibus collatos, Romae ad nos remiserat.) A nostro τυρῶν aberat, et pro γαμικῶν, γενικῶν legebatur. COLVMB.

Nescio, quid hic sibi velint tibiae nuptiales, quibus in ipsa festiuitate quidem opus fuisset, minus tamen in

τυρὸς ²) δῶρον εἶναι δίδωσι, πάλαι φίλος ὢν ἡνίκα αὐτὸς ἔνεμεν. Ἐντεῦθεν δὲ ἀρξάμενος ἀνέβαλε λόγον περὶ τοῦ τῆς Χλόης γάμου· καὶ εἰ λαμβάνοι γυναῖκα, δῶρα πολλὰ καὶ μεγάλα, ὡς βουκόλος, ἀπηγγέλλετο· ζεῦγος βοῶν ἀροτήρων, σμήνη τέτταρα μελιττῶν, φυτὰ μηλεῶν πεντήκοντα, δέρ-
p. 14. μα ταύρου τεμεῖν ὑποδήματα, μόσχον, ἀνὰ πᾶν ἔτος³), μηκέτι γάλακτος δεόμενον· ὥστε μικροῦ δεῖν ὁ Δρύας θελχθεὶς τοῖς δώροις, ἐπένευσε τὸν γάμον. Ἐννοήσας δὲ ὡς κρείττονος ἡ παρθένος, ἀξία νυμφίου, καὶ δείσας, μὴ φωραθείς ποτε, κακοῖς ἀνηκέστοις περιπέσοι·⁴) τόν τε γάμον ἀνένευσε, καὶ συγγνώμην ἔχειν ᾐτήσατο, καὶ τὰ ὀνομασθέντα δῶρα παρῃτήσατο.

ΚΕΦΑΛ.

in contractu stipulationum ac spe nuptiarum, cum primus sermo de nuptiis et earum conditione habebatur. Vel est locus deprauatus, vt ex diuersis codicum lectionibus fit probabile, vel accipiendus de tibiis amatorum, quibus adolescentes ante amicarum domos vtebantur. *Horatius* L. III. Od. 7. ad Asterien amicam:

Prima nocte domum claude: neque in vias
Sub cantum querulae despice Tibiae:
Et te saepe vocanti
Duram difficilis mane.

Huc etiam pertinet carmen *Propertii* L. II. el. 6.

— *Mea quum tales caneret tibi Cynthia somnos*
Tibia.

Videntur hae σύριγγες γαμικαὶ destinatae fuisse carminibus, quibus Chloes amorem sibi conciliaret Dorco, hanc si pater despondisset. BODEN.

²) Τυρὸς] Scholium esse putat *Vrsinus*, quippe quod ex margine in textum irrepserit, vt plerumque fit, cuius

los dat illi dono, quicum illi iam olim amicitia intercesserat, cum et ipsemet boues pasceret. Inde autem exorsus, sermonem de Chloes nuptiis suscepit, qua accepta vxore, multa magnaque dona, vt bubulcus, promittebat: videlicet par boum aratorum: quatuor apum examina: plantas malorum quinquaginta: corium calceis conficiendis idoneum: vitulum, cui in singulos annos amplius lacte opus non esset. Adeo, vt parum abesset, quin Dryas, hisce delinitus muneribus, ratas habuisset nuptias. Attamen considerans praestantiori dignam esse sponso virginem, veritusque, ne aliquando in eo deprehensus, grauissima in mala incideret, abnuit coniugium, atque, sibi ignoscat, rogans, dicta dona recusat.

cuius opinio eo magis mihi probatur, quod a nostris libris vox illa τυρὸς abest.

COLVMB.

3) Ἀνὰ πᾶν ἔτος] Toto anno, verti, vel, per totum annum. Sic dicimus ἀνὰ πάντα τὸν βίον per totam vitam, vel in tota vita. At si ponas post ἔτος comma, vertes, in singulos annos, siue quotannis.

MOLLVS.

4) Κακοῖς ἀνηκέστοις περιπέσοι] Ne in grauissima mala, seu maxima, et quibus nullum maius esse possit, incideret. Est autem ἀνήκεστος compos. ex α priuante, et ἄκεστος sanabilis, cuius thema ἀκέομαι, sanor, medicor. Est igitur metaphora haec ducta a morbis, qui, cum insanabiles sunt, pro grauissimis habentur. Vel denotat tale malum, ex quo sequatur damnum irreparabile, siue inexpiable. *Isocrat.* in Encom. Helenes. καὶ κακοῖς ἀνηκέστοις περιπεσόντες. In extrema delapsi mala. *Idem* Panathenaiaco, οὐδ᾽ ἄλλο οὐδὲν τῶν ἀνηκέστων κακῶν.

IDEM.

ΚΕΦΑΛ. θʹ.

Δευτέρας δὴ διαμαρτὼν ὁ Δόρκων ἐλπίδος, καὶ μάτην τυροὺς ἀγαθοὺς ἀπολέσας, ἔγνω διὰ χειρῶν ἐπιθέσθαι τῇ Χλόῃ μόνῃ γενομένῃ· καὶ παραφυλάξας, ὅτι παρ' ἡμέραν ἐπὶ τὸν ποτὸν ἄγουσι τὰς ἀγέλας, ποτὲ μὲν ὁ Δάφνις, ποτὲ δὲ ἡ παῖς, ἐπιτεχνᾶται τέχνην ποιμένι πρέπουσαν. Λύκου μεγάλου δέρμα λαβὼν, ὃν ταῦρός ποτε πρὸ τῶν βοῶν μαχόμενος τοῖς κέρασι διέφθαρε, περιέτεινε τῷ σώματι, ποδῆρες κατανωτισάμενος·[1]) ὡς τούς τ' ἐμπροσθίους πόδας ἐφηπλῶσθαι[2]) ταῖς χερσὶ, καὶ τοὺς κατόπιν τοῖς σκέλεσιν ἄχρι πτέρνης, καὶ τοῦ στόματος τὸ χάσμα σκέπειν τὴν κεφαλὴν, ὥσπερ ἀνδρὸς ὁπλίτου κράνος.[3]) Εκθηριώσας δὲ

αὐτὸν

[1]) Περιέτεινε τῷ σώματι, ποδῆρες κατανωτισάμενος] Ita *Apoll.* lib. I. *Argon.*

Δέρμα δ' ὁ μὲν ταύροιο ποδηνεκὲς ἀμφέχετ' ὤμους,
Αργος Αριστορίδης λάχνῃ μέλαν.

Pellem Tauri, demissam ad imum induit circa humeros,
Argus Aristorides atram lanugine.

IDEM.

Artem huic non dissimilem comminiscebatur, vel hunc ipsi *Longi* locum imitando exsequebatur *Guarini*, Italus, in dramate, cui titulus: *Pastor fidus.*

BODEN.

[2]) Εφηπλῶσθαι] Lege ἐφοπλίσασθαι. MOLLVS.

Displicet haec *Molli* coniectura, quam ipsi translationi latinae intulerat: *ita, vt anteriores lupi pedes* armarent *manus*, nimirum bubulci. Fugerat doctum virum idea verbi ἐφαπλόω, cuius simplex ἁπλόω magis est in vsu. Explicat vero *Suidas* ἐφαπλώματα, *integumenta.* Αριστοφάνης, inquit grammaticus, περιπλώματα λέγει. Igitur correxi versionem: *ita, vt anterio-*

res

CAPVT IX.

Altera hac ſpe fruſtratus Dorcon, fruſtraque bonis illis caſeis perditis, decreuit vi ſolam adoriri Chloen. Itaque animaduerſo quotidie ad aquas appellere greges, nonnumquam Daphnidem, nonnumquam puellam ipſam, artem quamdam bubulco conuenientem comminiſcitur. Itaque ingentis molis pellem lupi cuiuſdam ſumptam, quem aliquando pro armentis pugnans taurus ſuis interfecerat cornibus, demiſſamque ab humeris vſque ad talos, corpori obtendebat, ita, vt anteriores lupi pedes integerent manus, poſteriores ad calcaneum vſque crura: atque oris hiatus inſtar viri armati galeae, ipſum operiret caput. Cum

res lupi pedes integerent *manus*, praeeuntibus aliis interpretibus. Verterat Amyotus, graecarum litterarum longe peritiſſimus: *que les pieds de devant luy tomboient jusques ſur les mains.* Quem etiam ſenſum adſequutus eſt interpres Teutonicus: *Daß die Vorderfüße der Haut ſeine Hände, und die Hinterfüße derſelben ſeine Ferſen bedeckten.* BODEN.

5) Καὶ τοῦ ϛόματος τὸ χάσμα σκέπειν τὴν κεφαλὴν, ὥσπερ ἀνδρὸς ὁπλίτου κράνος] Ad eundem modum poetarum princeps *Maro* II. Aeneid.

— caput ingens oris hiatus
Et malae texere lupi cum dentibus albis.

Plut. in vita Marii de Cimbris: Κράνη μὲν εἰκασμένα θηρίων φοβερῶν χάσμασι καὶ προτομαῖς ἰδιομόρφοις ἔχοντες, ἃς ἐπαιρόμενοι λόφοις πτερωτοῖς εἰς ὕψος ἐφαίνοντο μείζους. Galeas gerebant, quae repraeſentarent ſaeuarum belluarum rictus, et inuſitatas figuras, quae

p. 15. αὐτὸν ὡς ἕνι μάλιστα, παραγίνεται πρὸς τὴν πηγὴν, ἧς ἔπινον αἱ αἶγες καὶ τὰ πρόβατα μετά τὴν νομήν. Ἐν κοίλῃ δὲ πάνυ γῇ ἦν ἡ πηγὴ, καὶ περὶ αὐτὴν πᾶς ὁ τόπος ἀκάνθαις, καὶ βάτοις, καὶ ἀρκεύθῳ ταπεινῇ, καὶ σκολύμοις 4) ἠγρίωτο· ῥᾳδίως ἂν ἐκεῖ καὶ λύκος ἀληθινὸς ἔλαθε λόχῳ. Ἐνταῦθα κρύψας ἑαυτὸν, ἐπετήρει τοῦ ποτοῦ τὴν ὥραν ὁ Δόρκων, καὶ πολλὴν εἶχεν ἐλπίδα, 5) τῷ σχήματι φοβήσας, λαβεῖν ταῖς χερσὶ τὴν Χλόην. Χρόνος ὀλίγος διαγίνεται, καὶ Χλόη κατήλαυνε τὰς ἀγέλας εἰς τὴν πηγὴν, καταλιποῦσα τὸν Δάφνιν φυλλάδα χλωρὰν 6) κόπτοντα, τοῖς ἐρίφοις τροφὴν μετὰ

quae alatis fastigiantes cristis, apparebant eminentiores. *Euripides* de Hercule: Δεινῷ χάσματι θηρὸς, terribili rictu ferae. Atque ita se ornabant, quo hosti maiorem incuterent terrorem. Atque, vt hoc obiter addam, hic habitus etiam heroum fuit, atque magno in pretio apud seculum prius, tantum ad ferocitatem quandam praeferendam, aliosque terrendos. Firmat haec *Maro:*

— procul Orphitus armis
Ignotis, et equo venator Iapyge fertur,
Cui pellis latos humeros erepta iuuenco,
Pugnatori operit.

De Achille *Ennod.* in declamatione. Illos humeros, quos spoliati Leonis terga calefecerant, auro distincta, vel murice palla claudebat. Interpres *Apollon.* σύνηθες τοῖς ἥρωσι, δερματοφορεῖν, consuetum erat Heroibus pelles gestare. Apud *Apuleium* lib. 4. Vnus a latronum numero vrsae effigiem subierat, cum Democharis aedes expilaturi venerant, qui mox a canibus venaticis cinctus atque obsessus, multisque numero vulneribus laniatus, interiit.

MOLLVS.

4) Σκο-

Cum se, quoad eius fieri poterat, ita efferasset, accedit ad fontem, ex quo capra atque oues a pastu bibere solent. Erat fons hic omnino caua in valle agroque humili, locusque circa hunc totus spinis, rubis, iuniperis atque scolymis horrebat, vt vel verus lupus facile ibidem in insidiis delituisset. Hic sese abscondens, obseruabat appellendi gregis ad potum horam, magnaque fouebatur spe, fore, vt, eo habitu incusso terrore, manibus suis caperet Chloen. Exiguum intercedebat temporis interuallum, cum Chloe ad fontem cogebat greges, Daphnide, viridem secante frondem, relicto, qua post

4) Σκολύμοις] Σκόλυμος cardui species. *Hesiod.* ἐν ἔργ. ἦμος δὲ σκόλυμος τ' ἀνθεῖ.

Quum vero carduus floret. Vocatur hoc nomine etiam herba, quam alio κυνόγλωσσον nomine appellant.

IDEM.

Distinguit tamen σκόλυμον a Romanorum carduo *Salmasius* in Hyle Iatrica cap. LIX. quem vide. Non vero possumus non ad genus carduorum, tamquam speciem, referre.

BODEN.

5) Πολλὴν εἶχεν ἐλπίδα] N. et V. ταύτην εἶχε τὴν ἐλπίδα.

COLVMB.

Ego vero nihil mutaui. Solent enim Graeci hoc epitheton spei adiicere. *Thucydides* Lib. VIII. Ἐλπίδας δὲ πολλὰς ἔχει κἀκείνοις τὸ στράτευμα διαλλάξειν. Et in numero singulari, vt apud *Longum*, reperitur in *Platonis* Apologia Socratis: ὡς πολλὴ ἐλπίς ἐστιν ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι.

BODEN.

6) Φυλλάδα χλωρὰν] Viridem frondem, *Homerus* θαλλὸν dixit. Od. ρ. Σηκοκόρον τ' ἔμεναι, θαλλόν τ' ἐρίφοισι φορῆναι. Vt esset stabuli curator, et frondem, seu virentem ramum, hoedis ferret. Mirum enim in modum

μετὰ τὴν νομήν· καὶ οἱ κύνες, οἱ τῶν προβάτων ἐπιφύλακες καὶ τῶν αἰγῶν, ἑπόμενοι, οἷα δὴ κυνῶν ἐν ῥινηλασίαις περιεργία [7]) κινούμενον ὑλακτήσαντες, [8]) ὥρμησαν ὡς ἐπὶ λύκον· καὶ περισχόντες, πρὶν ὅλως ἀναστῆναι δι᾽ ἔκπληξιν, ἔδακνον κατὰ τοῦ δέρματος. [9]) Τέως μὲν οὖν τὸν ἔλεγχον αἰδούμενος, καὶ ὑπὸ τοῦ δέρματος ἐπισκέποντος φρουρούμενος, ἔκειτο σιωπῶν
p. 16. ἐν τῇ λόχμῃ. Ἐπεὶ δὲ ἥ τε Χλόη πρὸς τὴν πρώτην θέαν διαταραχθεῖσα, τὸν Δάφνιν ἐκάλει βοηθόν, οἵ τε κύνες περισπῶντες τὸ δέρμα, τοῦ σώματος ἥπτοντο αὐτοῦ, μέγα οἰμώξας, ἱκέτευε βοηθεῖν τὴν κόρην καὶ τὸν Δάφνιν ἤδη παρόντα. Τοὺς μὲν κύνας

δὴ

dum delectatur frondibus hoc animal. *Plut.* de poet. aud. Η μὲν μέλιττα διώκει τὸ ἄνθος, ἡ δὲ αἲξ τὸν θαλλὸν, ἡ δὲ ὗς τὴν ῥίζαν.

MOLLVS.

Sic ſaepe et ſemper *Longus.* Vid. *Caſaubonus* I. Animadu. ad *Athenaeum.*

IVNGERMANN.

7) Ἐν ῥινηλασίας περιεργίᾳ] Legendum eſſe exiſtimo: ἐν ῥινηλασίαις περιεργία. Ita, vt περιεργία ſit nominatiui caſus. Atque ita etiam verti.

MOLLVS.

Hoc ſuo ingenio non debet *Mollus*, ſed, vt ſtatim videbis, *Columbanio.* Legebatur in antiquiſſimis editionibus: ἐν ῥινηλασίας περιεργίᾳ. Vitioſius in Molliana: ἐν ῥινηλασίαις περιεργίᾳ, quod ad mentem Raphaelis emendaui. BODEN.

N. Ῥινηλασίαις. Quod ſi probetur, legendum fortaſſe, οἷα περιεργία, nominandi caſu. COLVMB.

Libanius paraſito: τῶν κευτῶν κυνῶν αἱ ῥινηλαττοῦσαι.

IVNGERM.

8) Κινούμενον ὑλακτήσαντες] V. Κινούμενον τὸν Δόρκωνα πρὸς

τὴν

poſt paſtum alerentur hoedi: at canes illi, quibus ouium caprarumque erat demandata cuſtodia, ſequuti, atque illico, pro ea, quae illis eſt in odorando ſagacitas, allatrantes ſeſe mouentem Dorconem, haud ſecus ac in lupum irruere, ac circumfuſi, antequam omnino prae pauore ſurgeret, eius pellem mordebant. Quippe indicium veritus, pelleque, quae illum tegebat, munitus, tacitus inter virgulta iacebat. Cum autem, Chloe primo perterrita aſpectu, opemque Daphnidis implorante, ipſum corpus, dilacerato iam corio, morſu apprehenderent, vehementer ille plorans, obteſtatur puellam atque Daphnidem iam praeſentem,

τὴν ἐπίθεσιν τῆς κόρης φωράσαντες, πικρὸν μάλα ὑλακτήσαντες. P. IDEM.

Aegre temperare mihi poteram, quin ipſi textui hanc lineam inferrem. Nihil me prohibuit, niſi conſenſio Codicum. Metuendum enim, ne gloſſa interpretis cuiuſdam pro verbis auctoris ſit e margine vendita. BODEN.

9) Ἐδάκνον μετὰ κράτους] Dicunt Graeci μετὰ κράτους, h. e. μετὰ βίας, vi, totis viribus, vehementer, omni ope, eodem ſignificatu; vt κατὰ κράτος τὴν πόλιν ἑλεῖν, vrbem vi capere, vrbem expugnare. *Iſocrat. Plutarch.* et vbique Hiſtorici. MOLLVS.

N. et V. Κατὰ τοῦ δέρματος P. al. V. κατὰ κράτος. COLVMB.

Δάκνειν μετὰ κράτους, quam lectionem *Mollus* receperat, pro genuina non habeo. Praetuliſſem κατὰ κράτος, quod magis Graecum eſt, atque in libris nonnullis reperitur, niſi in optimis legeretur κατὰ τοῦ δέρματος, quod adoptaui. BODEN.

10) Ανα-

δὴ ἀνακλήσει συνήθει [10]) ταχέως ἡμέρωσαν, τὸν δὲ Δόρκωνα κατά τε μηρῶν καὶ ὤμων δεδηγμένον, ἀγαγόντες [11]) ἐπὶ τὴν πηγὴν, ἀπένιψαν τὰ δήγματα,[12]) ἵνα ἦσαν τῶν ὀδόντων αἱ ἐμβολαὶ, καὶ διαμασησάμενοι φλοιὸν [13]) χλωρὸν πτελέας, ἐπέπασαν· ὑπὸ

[10]) Ἀνακλήσει συνήθει] N. et V. ἀνακαλέσαντες συνήθως.
COLVMB.

[11]) Ἀγαγόντες] N. ἄγοντες.
IDEM.

[12]) Ἀπένιψαν τὰ δήγματα] Abluerunt morſus, h. e. vulnera. Adſpergebant Veteres aqua vulnera, rati ſanguinis fluxum aquarum frigore contineri atque ſiſti. *Virg.* 12. Aeneid.

Fouit ea vulnus lympha longaeuus Iapix.

Et mox,

— omnis ſtetit imo vulnere ſanguis.

Et Aeneid. 10.

Interea genitor Tyberini ad fluminis vndas,
Vulnera ſiccabat lymphis.

Item Aeneid. 3.

Poſtquam altos tetigit fluctus, et ad aequora ventum eſt,
Luminis effoſſi fluidum lauit inde cruorem.

Ouidius:

Crudelia vulnera lymphis abluere.

Statius:

Vulnera de lymphis Epidaurius eluit Idmon.

Apul. libr. 8. Ac de hinc vulneribus medelas varias adhibere feſtinant: hic cruorem praeterfluentis aquae rore diluere. *Silius* quoque forma Maroniana libr. 5. *Punicorum:*

Mulcebat lympha purgatum ſanguine vulnus.

Act. 16. §. 33. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς, ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν. Atque ille eodem illos noctis veſtigio cepit, et a plagis abluit. Addo et corpora defunctorum ablui ſolere apud veteres. Videſis *Apuleium* libr. 8. de aur. aſino.
MOLLVS.

[13]) Διαμασησάμενοι φλοιὸν] Ad verbum: manducatum corticem viridem vlmi inſperſerunt: itaque de ſucco intellexi, cum ipſe cortex in-

tem ſuppetias veniant: qui more receptui canentes, otius canes ſedarunt, atque Dorconis humeros femoraque morſibus laeſi, deductique ad fontem, vulnera, vbicunque dentium apparebant veſtigia abluere, manducatum viridemque corticem vlmi vulne-

inſpergi nequiret. Habet enim, teſte *Plinio*, vim contrahendi vulnera atque ſpiſſandi vlmi foliorum et corticis ſuccus. IDEM.

Scio equidem, ſuccum vlmi a priſcis medicis adhibitum eſſe in ſanandis vulneribus, maxime humorem prima germinatione in folliculis enaſcentem, auctore *Dioſcoride* L. I. c. 111. Teſtatur idem *Plinius* H. N. L. XXIV. ſect. 33. atque ex eo fortaſſe carmen recentius repetit. *Caſtor Durant.* in Herbario Ital. apud *Vrſinum* in Arboreto Biblico Cap. VIII.

Folliculis vlmi contento
deinde liquore
Vulnera ſanantur, puerorumque enterocelae.

Sed perſuadere mihi non poſſum, φλοιὸν χλωρὸν pro ſucco ex vlmi cortice expreſſum ab auctore ſumtum, Nolim igitur a vera notione vocabuli φλοιὸς, *cortex*, recedere. Nam Plinius loco laudato prohibet: *Multi*, inquiens, *corticem commanducatum vulneribus vtiliſſimum putant.* Quomodo vero, *Mollus* ait, cortex *inſpergi* poteſt? Reſpondeo, vnica litterula hunc poſſe ſcrupulum euelli. Lege pro ἐπέπασαν, cum editore Pariſienſi ἐπέπλασαν, ac verte: *manducatum corticem viridem vlmi* impoſuerunt. Sic nullo tropo opus eſt. Neſcio, vtrum illud ἐπέπλασαν ſibi e probato codice praecipuam auctoritatem conciliauerit, an ſit editoris coniectura, quoniam vnco includitur. Quae tamen, ſi mea eſſet, eius profecto me numquam poeniteret. Dabo vero, in omnibus libris legi ἐπέπασαν. Quis contendat ἐπιπάσσειν

ὑπό τε ἀπειρίας ἐρωτικῶν τολμημάτων ποιμενικὴν παιδίαν νομίζοντες, τὴν ἐπιβουλὴν τῶ Δόρκωνος [14]) ὐδὲν ὀργισθέντες, ἀλλὰ καὶ παραμυθησάμενοι, καὶ μέχρι τινὸς χειραγωγήσαντες, ἀπέπεμψαν. Καὶ ὁ μὲν κινδύνω παρὰ τοσῦτον ἐλθὼν, καὶ σωθεὶς ἐκ κυνὸς, [15]) φασὶν, ὐ λύκω ςόματος [15]), ἐθεράπευε τὸ σῶμα.

ΚΕΦΑΛ.

πάσσειν non nisi de liquoribus poni? Repugnat *Dioscorides* L. IV. a *Stephano* ac *Budaeo* excitatus, a quo scilicet ἐπιπασθεῖσα ῥίζα vocatur radix in pastillos conformata. Et apud *Theocriti Scholiasten* ad Idyll. XI, v. 2. distinguuntur φάρμακα in ΧΡΙΣΤΑ, ἅπερ χριόμεθα εἰς θεραπείαν, in ΠΟΤΑ, ἅπερ πίνομεν, et in ΕΠΙΠΑΣΤΑ, ἅπερ ἐπιπάττομεν. Vides, hoc loco ἐπιπάττεσθαι conuenire cum verbo ἐπιπλάσσειν eiusdemque esse notionis.

BODEN.

[14]) Τὴν ἐπιβολὴν τῶ δέρματος] Repone, τὴν ἐπιβολὴν τῶ Δόρκωνος.

MOLLVS.

V. ἐπιβωλὴν τῶ Δόρκωνος. P.

COLVMB.

Hanc Vrsiniani codicis lectionem prae caeteris probo. Ferri quidem potest Molli emendatio, την ἐπιβολὴν τῶ Δόρκωνος, (quae vt pleraeque omnes, e Columbanianis est concinnata), magis tamen sibi opponi animaduertes ποιμενικὴν παιδίαν et ἐπιβωλὴν, *lusum agrestem*, atque *insidias pastoris*. Penitus vero improbabis mecum vulgatam lectionem ἐπιβολὴν τῶ δέρματος.

BODEN.

[15]) Σωθεὶς ἐκ κυνὸς, φασὶν, ὐ λύκω ςόματος] Ereptus canis, non lupi faucibus, vt est in prouerbio. Εκ λύκω ςόματος, e lupi rictu, vbi res quaepiam praeter spem omnem recipitur, quae iam plane periisse videbatur, veluti cum pecunia erepta a praedonibus, aut rapaci Tyranno, inopinato aliquo casu

vulneribus imposuere, prae imperitia amatoriorum ausorum rati, insidias has Dorconis, tantum lusum iocumque fuisse pastoritium, ne quidem illi succensentes, sed consolatione adhibita, aliquatenus manuductum dimiserunt. Eo discriminis prouectus ille, et, vt aiunt, e canis, non autem lupi seruatus ore, suum curabat corpus.

casu recuperatur. Solent autem sic recepta esse gratiora. *Flaccus* in odis. *Vel hoedus ereptus lupo.* Nota est metaphora. Totum hoc videtur natum ab Aesopica fabula, quae narrat gruem, cum stipulata mercedem, os, quod lupi gutturi inhaeserat, immisso capite, deduxisset, praemium exigentem irrisam a lupo fuisse; cum is diceret, abunde magnum esse praemium persolutum, quod ex ore lupi caput incolume retulisset. Vide *Suidam.*

MOLLVS.

Ἐκ λύκου στόματος (inquit *Suidas*) ἐπὶ τῶν ἀνελπίστως παρά τινων τι λαμβανόντων, κατὰ τὸν μῦθον τοῦ λύκου καὶ τῆς γεράνου. Huius prouerbii meminit etiam *Apostolius Bisantius* in paroemiis.

COLVMB.

Quae Mollus notauit, suffuratus est ex *Erasmi* Adagiis. Ipsissima verba lege in Chiliad. II. Centur. VII. n. 63. Licet expiare rapinam duobus locis aliis; ad hoc illustrandum prouerbium ex *Aeliano* ac *Phile* desumtis. Ille in *Historia Animal.* L. II. Cap. 11. de trochilo, sanguisugas rostro e faucibus crocodili extrahente narrat, a crocodilo non laedi: Τὸ μηδὲν ἀδικῆσαι τὸν τροχίλον, λογίζεται οἱ μισθόν. Hic vero de eadem aue extremo carmine LXXXII.

— Τὴν κεφαλὴν ἀντὶ μισθοῦ
λαμβάνει,
Μηδὲν κακὸν παθοῦσαν ἐκ τοῦ
θηρίου.

BODEN.

') Ὑπὸ

ΚΕΦΑΛ ί.

Ο δὲ Δάφνις καὶ ἡ Χλόη κάματον πολὺν ἔχον μέχρι νυκτὸς τὰς αἶγας καὶ τὰς ὄϊς συλλέγοντες· ὑπὸ γὰρ τοῦ δέρματος πτοηθεῖσαι,[1]) καὶ
p. 17. ὑπὸ τῶν κυνῶν ὑλακτησάντων ταραχθεῖσαι· αἱ μὲν εἰς πέτρας ἀνέδραμον, αἱ δὲ μέχρι τῆς θαλάττης αὐτῆς κατέδραμον. Καίτοιγε ἐπεπαιδεύοντο καὶ φωνῇ πείθεσθαι, καὶ σύριγγι θέλγεσθαι, καὶ χειρὸς παταγῇ συλλέγεσθαι· ἀλλὰ τότε πάντων αὐταῖς ὁ φόβος λήθην ἐνέβαλε, καὶ μόλις, ὥσπερ

[1]) Ὑπὸ γὰρ τοῦ δέρματος πτοηθεῖσαι] Lupi enim pelle consternatae. Nequaquam hoc mirum: quippe inter illa bruta maxima omnium ἀντιπάθεια est. Hinc Graeci, cum significatum volunt, insanabile esse dissidium, dicere solent: πρίν κεν λύκος ὄϊν ὑμεναιοῖ. *Ante lupus sibi iunget ouem.* Vid. *Aristoph.* in εἰρήνη. Hinc *Virg.* libr. 9. Aeneid.

Ac veluti pleno lupus insidiatur ouili.

Stat. 5. Theb.

Ille velut pecoris lupus expugnator opimi.

Ouid.

More lupi clausas circumeatis oues.

Arnob. lib. I. *Ouilibus insidiatur lupus.*

MOLLVS.

Nubem locorum propius hunc *Longi* spectantium habes in *Bocharti* Hierozoico, qui Libro II. c. 47. multis exponit, quanta sit inter oues et lupos antipathia, vbi vide, quem horrorem vel sola pellis excoriati lupi ouibus incutiat, certe incutere credatur.

BODEN.

[2]) Ἐπεπαιδεύοντο καὶ φωνῇ πείθεσθαι] Habent magistri pecoris voces quasdam proprias, atque peculiares, quibus assuescunt pecudes: vt, σίττα ἢ σίττε apud *Theocritum* Idyll. 8. v. 68.

Σίττα

CAPVT X.

At Daphnis et Chloe in noctem vsque defatigabantur, capris ouibusque colligendis; quippe lupi exuuiis consternatae, canumque latratu perterritae, aliae in petras euaserant, aliae ad mare vsque cursu contenderant: et quantumuis essent edoctae voci obtemperare, fistulaque demulceri, et vel manuum strepitu cogi, eorum omnium terror ille obliuionem induxerat, aegreque tandem, veluti lepores suis vestigiis deprehendentes, cau-

E 3 las

Σίττα νέμεσθε, νέμεσθε.

Heus pascimini, pascimini. *Eustat.* σίττα, ἢ σίττι, inquit, ἐπιφθέγμα ποιμενικὸν, ἐπισπευστικὸν τῶν θρεμμάτων, ὃ καὶ ψίττα λέγεται. Ita pastores hac voce vtuntur, quum suos greges accelerare aliquo, vel alicunde celeriter abducere volunt.

MOLLVS.

Variis modis scribitur vox illa pastoralis Σίττα, vt apud *Theocritum* IV, 45, 46. V, 3, 10. VIII, 69. nec ψίττα solum, vt est apud *Eustathium* ad *Homeri* Iliad. Λ ac *Meursium* de ludis graecorum, pag. 65 sed etiam ψίττον et ψύττα apud *Hesychium* sub his vocc. et *Euripidem* in Cyclope v. 49. item *Luc.* T. II, 504. Variis opilionum dialectis hanc vocem puto fuisse corruptam, originem mihi visus, si coniecturae locus est, in vocabulo Σῖτα, quod notat apud *Suidam*, *cibaria*, *alimenta*, inuenisse. Forte pastores, ouibus cibum praebituri, hac voce vtebantur, eaque pecus ad stabula vel praesepia conuocabant, quam vero deinde, quoties celerrime gregem huic sono adsuefactum abducere volebant, repetebant, ita, vt, quia se pastum iri sperabat, dicto esset audientior. Prae caeteris animalibus hanc obedientiam in ouibus

ὥσπερ λαγὼς ἐκ τῶν ἰχνῶν εὑρίσκοντες,3) εἰς τὰς ἐπαύλεις4) ἤγαγον. Εκείνης μόνης τῆς νυκτὸς ἐκοιμήθησαν βαθὺν ὕπνον,5) καὶ τῆς ἐρωτικῆς λύπης φάρμακον τὸν κάματον ἔχον. Αὖθις δὲ ἡμέρας ἐπελθούσης, πάλιν ἔπαχον παραπλήσια. Εχαιρον ἰδόντες, ἐλυποῦντο ἀπαλλαγέντες, [illegible]γεν ἐθελοντί· ἠγνόουν ὅ,τι θέλουσι. Τοῦτο μόνον ᾔδεσαν, ὅτι τὸν μὲν φίλημα,6) τὴν δὲ λουτρὸν ἀπώλεσεν.

ΚΕΦΑΛ.

ouibus praedicat *Aelianus* Hist. Anim. L. VII, c. 27. Συνειθίσατα δὲ ἄρα τῶν ζώων τὰ πρόβατα ἦν, καὶ ἀρχιεθαι φύσει πεπαιδευμένα. Υπακούουσι γοῦν καὶ τῷ νομεῖ κ. τ. λ. Quem locum, vna cum nostro Longi, notes ad *Io.* I, 3. Τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει. BODEN.

3) Λαγὼς ἐκ τῶν ἰχνῶν εὑρίσκοντες] Lepores vestigiis persequuntur venatores. Hinc Graeci metaphorice: πᾶσιν ἴχνεσι ζητεῖν, pro eo, quod est, omnibus inquirere vestigiis. Dicitur de eo, qui summa cura, summaque diligentia rem peruestigat. Latini etiam dicunt. *Cic.* in orat. pro *Cluent.* Quid? Albiana pecunia, vestigiis ne nobis odoranda est, an ad ipsum cubile nobis ducibus venire possumus? Et paulo post: Cluentii numus nullus iudici datus, vllo vestigio reperitur. MOLLVS.

4) Εἰς ἐπαύλεις] Lege: εἰς τὰς ἐπαύλεις. IDEM.

V. εἰς τὰς ἐπαύλεις. P. COLVMB.

5) Εκοιμήθησαν βαθὺν ὕπνον] Frequens Poetis phrasis haec, βαθὺς ὕπνος, altus, siue profundus somnus. *Theocr.* εἰδ. II. v. 65.

Ω λάμπουρε κύων οὕτω βαθύς
ὕπνος, ἔχει τύ;
οὐ χρὴ κοιμᾶσθαι βαθέως σὺν
παιδὶ νέμοντα.
O Lampre canis, siccine altus
somnus tenet te?
Non oportet dormire profunde
cum puero pascentem.

Diuus

las ad suas reduxerunt. Sola tunc illa nocte profundo correpti somno, dormiuerunt, atque illam eandem defatigationem, suae ex amore conceptae aegritudinis, sibi medicamento habuerunt. Redeunte die, iisdem iterum conflictati malis, mutuo conspectu gaudebant, digressi moerebant, suaque dolebant sponte. Ipsimet, quid vellent, ignorabant. Illud solum modo norant, quod alterum osculum, alteram perdidisset lauacrum.

 Iam

Diuus *Lucas* Act. 2. §. 9. καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ, obrutus somno profundo, vel mersus somno graui, oppressus alto somno. *Virg.* 8. Aeneid. pecudumque genus sopor altus habebat. *Luc.* ὡς βαθὺν ἐκοιμήθης, subaudito accusat. ὕπνον.

MOLLVS.

[6]) Τὸν μεν φίλημα ἀπώλεσεν] *Xenophontis* libr. 1. memorabilium Socratis: Ὦ Ἡράκλεις, ἔφη Ξενοφῶν, ὡς δεινήν τινα λέγεις δύναμιν τοῦ φιλήματος εἶναι. καὶ τοῦτο, ἔφη ὁ Σωκράτης, θαυμάζεις; οὐκ οἶσθα, ἔφη, ὅτι τὰ φαλάγγια οὐδ' ἡμιωβολιαῖα τὸ μέγεθος ὄντα, προσαψάμενα, μόνον τῷ στόματι, ταῖς τ' ὀδύναις ἐπιτρίβει τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοῦ φρονεῖν ἐξίστησι; Ναὶ μὰ δί' ἔφη ὁ Ξενοφῶν ἐνίησι γάρ τι τὰ φαλάγγια, κατὰ τὸ δῆγμα. ὦ μωρὲ, ἔφη Σωκράτης, τοὺς δὲ καλοὺς οὐκ οἴει φιλοῦντας ἐνιέναι τι, ὅ, τι σὺ οὐχ ὁρᾷς? Papae, inquit *Xenophon*, quam grauem mihi narras osculo vim esse. Tum Socrates: an vero id mirare? Nescis quod Phalangia, quae magnitudine ne dimidium quidem obolum aequant, vbi solum attigerunt homines ore, doloribus eos exagitant, et a mente alienant? Verum est, ait *Xenophon*: immittunt enim aliquid phalangia mordendo. O stulte, Socrates inquit, pulchros vero osculantes non inserere putas quippiam, quod visum nostrum effugiat?

IDEM.

[7]) Δέν-

ΚΕΦΑΛ. ια'.

Ἐξέκαε δὲ αὐτοὺς καὶ ἡ ὥρα τοῦ ἔτους. Ἦρος οὖν ἤδη τέλη, καὶ θέρους ἀρχὴ, καὶ πάντα ἐν ἀκμῇ· Δένδρα ἐν καρποῖς· [1]) πεδία ἐν ληΐοις· ἡδεῖα μὲν τεττίγων ἠχή· γλυκεῖα καὶ ἡ τῆς ὀπώρας ὀδμή· τερπνὴ δὲ ποιμνίων βληχή. Εἴκασεν ἄν τις καὶ
p. 18. τοὺς ποταμοὺς ᾄδειν, ἠρέμα ῥέοντας· καὶ τοὺς ἀνέμους συρίττειν [2]) ταῖς πίτυσιν ἐμπνέοντας· καὶ τὰ μῆλα ἐρῶντα [3]) πίπτειν χαμαί· καὶ τὸν ἥλιον φιλόκα-

[1]) Δένδρα ἐν καρποῖς] Verbatim, arbores erant in fructibus, hoc eſt cum fructibus, vel iis onuſtae, et tanquam veſtitae. Dicunt Graeci ἐν πορφύρᾳ aliquem eſſe, pro purpura eſſe amictum. Vel poteſt dici, eſſe hypallagen: vt, καρποὶ ἦσαν ἐν δένδροις. Hoc vult auctor ſignificatum et dictum: Arbores erant onuſtae ſuis fructibus. Nam ἐν praepoſitio hic potius tempus, quam locum, denotat. Ita enim Graeci: ἐν οἴνῳ ὄντες, dum compotabant. Neque ab hoc genere loquendi Latini abhorrent. *Terent.* Vel here in vino, quam immodeſtus fuiſti. Dicunt enim in vino, in ioco, in alea. Quibus loquendi generibus tempus ſignificatur poſt conuiuium. Nam ſublatis epulis, pocula tamen apud veteres relinquebantur, quibus mutuo inter ſe certantes conuiuae, iocis hilarabant animum, aut alea ludebant, aut aliquid faciebant eiuſmodi. IDEM.

[2]) Καὶ τοὺς ἀνέμους συρίττειν] *Achill. Tat.* lib. 5. c. 16. Αἰγυρῶς δὲ συρίζει περὶ τοὺς κάλους καὶ τὸ πνεῦμα. ἐμοὶ μὲν ὑμεναῖον ἄγειν δοκεῖ τὰ τῶν ἀνέμων αὐλήματα. Ipſaque ventorum tam ſuauiter circa rudentes obſtrepentium murmura hymenaeum canere mihi videntur. IDEM.

Orpheus hymn. in Apoll. Πᾶνα

CAPVT XI.

Iam Solis feruor hac anni tempeſtate illos adurebat: ver enim praeceps, atque initium aeſtatis erat, cunctaque vigebant. Arbores ſuo grauidae erant foetu, campi ſegetibus: ſuauis cicadarum cantus, grata pomorum fragrantia, iucundior gregum balatus. Putaſſes flumina ſenſim labentia, modulari cantum, atque ventos pinos inſlantes, fiſtula canere: poma amore capta humi cadere: quin ipſum

Πᾶνα θεὸν δικῇμαι' ἀνέμων συρίγμαθ' ἱέντα.

IVNGERM.

Theocritus hunc arborum ſuſurrum initio Idyllii I. ψιθύρισμα vocat, quod tamen interpres per Syrigma exponit: ψιθύρισμα δὲ, ἢ τὸ μέλισμα, ἢ τὸ σύριγμα, ἢ τὸ κρῦμα. *Claudianus* de raptu Proſerpinae L. I. v. 206.

Stridula coniferis modulantur carmina ramis.

Manil. III, 651.

— Totumque canora
Voce nemus loquitur.

Proxime ad *Longum* accedit *Apuleius* L. II. Aſini Aurei:

Arbores clementi motu brachiorum obſibilabant.

vt et *Claudianus* nupt. Honor. et Mar:

Et platano platanus alnoque aſſibilat alnus.

BODEN.

3) Μῆλα ἐρῶντα] *Cicero* arborum baccas, ſi ad maturitatem perueniunt, vietas vocat et caducas, id eſt languidas, iisque mauult ſenectutem comparari, quam iuuentutem, amori deditam, in *Catone* Cap. II. Diſplicet ſenilis amor: diſplicent μῆλα ἐρῶντα. Et cuius amore capiuntur mala? Tellurisne, cuius gremio excipiuntur? quam granis reddunt praegnantem? Longius haec mihi quidem petita videntur. Si locus eſt coniecturae, ſcriptum fuiſſe putem ἐρῶντι vel εἰς ἔρωτα. Simul enim

λόκαλον ὄντα, πάντας ἀποδύειν.4) Ο μὲν ἦν Δάφνις θαλπόμενος τέτοις ἅπασιν,5) εἰς τὲς ποταμὲς ἐνέβαινε· καὶ ποτὲ μὲν ἐλέετο, ποτὲ δὲ καὶ τῶν ἰχθύων τὲς ἐνδινέυοντας ἐθήρα· πολλάκις δὲ καὶ ἔπινεν ὡς τὸ ἔνδοθεν καῦμα σβέσων. Η δὲ χλόη μετὰ τὸ ἀμέλξαι τὰς ὄϊς καὶ τῶν αἰγῶν τὰς πολλὰς, ἐπὶ πολὺν μὲν χρόνον εἶχε πηγνῦσα τὸ γάλα· δειναὶ γὰρ αἱ μυῖαι λυπῆσαι καὶ δακεῖν, εἰ διώκοιντο.6) Τὸ δὲ ἐντεῦθεν, ἀπολουσαμένη τὸ πρόσωπον, πίτυος ἐξεφανῦτο κλάδοις, καὶ τῇ νεβρίδι ἐζώννυτο,7) καὶ τὸν γαυλὸν ἀναπλήσασα

εἶνε

Veneri ſacra erant, ſimul ab amantibus legebantur, ad prouocandum laceſſendumque amorem. Modo mala muneri ferebant, vt paſtor Theocriteus Amaryllidi *Idyll.* III, 10: Ηνίδε τοι δέκα μᾶλα φέρω, et amaſio Virgilianus *Ecloga* III, 71.

Aurea mala decem miſi:
cras altera mittam.

alter item II, 52.

Ipſe ego cana legam tenera lanugine mala.

Et *Horat.* I, 1, 77. de haeredipetis, viduas diuites ineſcantibus:

Cruſtis et pomis viduas
venentur auaras.

Modo adlictendo amori ſe malis petebant. *Theocritus* Idyll. V, 88.

Βάλλει καὶ μάλοισι τὸν αἰπόλον ἁ Κλεαρίστα,
Τὰς αἶγας παρελῶντα, καὶ ἁδύ τι ποππυλιάσδει.

Idem VI, 6.

Βάλλει τοι, Πολύφαμε, τὸ ποίμνιον ἁ Γαλάτεια
Μάλοισιν, δυσέρωτα τὸν αἰπόλον ἄνδρα καλεῦσα.

vbi Scholiaſtes: Μήλοισι βάλλει, μηλοβολεῖ, εἰς ἔρωτα ὑπάγεσθαι βελομένη. Hoc expreſſit *Maro* Eclog. III, 64.

Malo me Galatea petit,
laſciua puella.

Quo etiam ſpectat epigramma in *Anthologia* L. VII. 203. edit. Lubin.

Τῷ

Solem venuſtatis amantem, omnes veſtibus ſuis exuere. Daphnis autem his omnibus incaleſcens, vndas ingrediebatur, atque inter lauandum nonnunquam piſces, tremula exultantes cauda, venabatur: frequenter etiam bibebat, tanquam internum extincturus calorem. Cum iam oues, atque capras mulxiſſet, diu Chloe intenta lacti coagulando fuit, faceſſentibus illi negotium muſcis, quae maxime vexare, mordereque ſolent, ſi quem perſequantur. Illa deinde, abluta facie, pineis ſeſe coronans ramis, pellem hinnuli induerat, paſtorali quodam poculo

Τῷ μήλῳ βάλλω σε· σὺ δ' εἰ μὲν ἑκοῦσα φιλεῖς με,
Δεξαμένη, τῆς σῆς παρθενίης μετάδος.

Ariſtophanes in Nubibus:

Μήλῳ βληθεὶς ὑπὸ πορνιδίου.

Quod vberius declarat *Heliodorus* Aethiopic. L. III. p. 132. ed. Com. Ἤδη δὲ ἴσασι δημώδεις γυναῖκες καὶ τὸ τῆς ψυχῆς πάθος ἐγκρατείᾳ κρύπτειν ἀδύνατοι, μήλοις τε καὶ ἄνθεσιν ἔβαλλον, εὐμένειαν ἀπ' αὐτοῦ τινα ἑλκόμεναι. Quid? quod ideo in obſcoenam partem ſaepe poma accipiuntur, vt in laudato *Virgilii* loco *cana tenera lanugine mala*, et apud *Propertium* L. I. el. 3. v. 24.

Nunc furtiua cauis poma dabam manibus,

vt nihil dicam de liberiore petulantia Priapeorum carminum. BODEN.

4) Ἀποδύων] Sic vtitur *Lucianus* in Nigrino: Τὴν δὲ ἐσθῆτα τὴν ποικίλην, καὶ τὰς πορφυρίδας ἐκείνας ἀπέδυσαν αὐτὸν, ἀστείως πάνυ τὸ ἀνθηρὸν ἐπισκώπτοντες τῶν χρωμάτων. IDEM.

5) Τοῖσιν ἅπασιν] N. ὑφ' ἅπασιν. COLVMB.

6) Εἰ διώκοιντο] l. ſ: ἰδιώκοντο et comma praecedens delendum. IVNGERM.

7) Τῇ νεβρίδι ἐζώννυτο] Ceruina pelle amictus erat. *Lucian.*

οἴνου καὶ γάλακτος,8) κοινὸν μετὰ τοῦ Δάφνιδος ποτὸν εἶχε. Τῆς δὲ μεσημβρίας ἐπελθούσης, ἐγίνετο ἤδη ὀφθαλμῶν ἅλωσις αὐτοῖς· ἡ μὲν γὰρ γυμνὸν ὁρῶσα Δάφνιν,9) ἐπανθοῦν ἐνέπιπτε τὸ κάλλος,

Lucian. de Maenadibus in *Bacch.* Νιβρίδας ἐνημμένας, ceruina pelle amicti. Hinnuli pellis Satyrorum et Silenorum proprie gestamen erat. *Pollux* libr. 4. c. περὶ ὑποδημ. καὶ ἐσθήτων· ἡ σατυρικὴ ἐσθὴς νεβρὶς, αἰγῆ, ἣν καὶ ἰζάνην ἐκάλουν, ἢ τραγῆν. Satyrica, inquit, vestis est hinnuli pellis; vel caprina, quae vestis dicta αἰγῆ, et ἰζάνη, et τραγῆ. Pro ἰζάνη, vt hoc obiter dicam, legit *Casaubonus* ἰσάλη. Vulgata tamen lectio *Pollucis*, iuxta opinionem *Caes. Scaligeri* subsistit, qui ἰζάνην putat dictam, παρὰ τὸ ἰζάνειν, subsidere; quia sine rugis toti adsidebat corpori, atque adhaerescebat. Videtur hic sumi pro διφθέρα, hoc est coriacea veste, siue tunica e pellibus, vel sago pelliceo, cuiusmodi erant pastoritii rhenones. *Aristoph.* in Nub. ὥσπερ ὁ πατήρ σου διφθέραν ἐνημμένος, loquitur de caprario: Sicuti pater tuus penulam pelliceam indutus. *Pollux* modo citato capite: πήρα, βακτηρία, διφθέρα, ἐπὶ τῶν ἀγροίκων.

MOLLVS.

Sic *Prop.* III, 11. vbi de agrestis olim iuuentutis amoribus: *Hinnulei pellis totos operibat amantes* etc. quae pulchre lusus eroticos vett. syluicolarum exprimunt. IVNGERM.

8) Τὸν γαυλὸν ἀναπλήσασα οἴνου καὶ γάλακτος] Inter vasa rustica γαυλοὺς recenset *Pollux* lib. I. c. περὶ βουκολίων. Γαυλὸς, inquit *Suidas*: τὸ ποιμενικὸν ἀγγεῖον, ὃ δέχεται τὸ γάλα, pastorale vas, quod excipit lac, mulctrale, ἢ οἰνηρὸν ἀγγεῖον ἐκ ξύλων κατεσκευασμένον, ἣν ἰταλοὶ μαγγάναν ὀνομάζουσι, vas vinarium, ex lignis confectum, quam Itali manganam appellant. Apud *Plautum* in Rudente: Gaulus est vasculum in formam Cymbii,

Pareus

culo vino atque lacte impleto: habebat quippe cum Daphnide potum communem. Appetente iam meridie, amborum oculi fuerunt capti. Illa enim nudum conspicata Daphnidem, efflorescentem in eius pulchri-

Pareus in Lexico Plautino. Videtur hic sumi pro poculo pastorali: Quippe apud Athenaeum libr. II. inter pocula connumerari videmus, φιάλας, τριήρεις, τραγελάφους, καρχήσια, γαυλοὺς, ὁλοχρύσους, πλοῖα, τοὺς κάδους μὲν οὖν καλοῦσι γαυλοὺς πάντες οἱ προγάτορες.

Hoc est.

Phialas, triremes, tragelaphos, carchesia,
Gaulos ex auro solidos, nauigia, cados,
Quos etiam Gaulos apellant omnes ventricosi.

Dalechamp. in Athen. Gaulon quidam esse volunt militare, ac viatorium poculum, quod caueum in Pescennio *Spartianus* vocat. Cum milites quosdam in caueo argenteo, inquit, expeditionis tempore bibere vidisset, iussit omne argentum submoueri ab vsu expeditionali.

IDEM.

9) Γυμνὸν ὁρῶσα Δάφνιν] Sensit amóris ardentiores flammas Chloe, nudo, eoque tam formoso conspecto corpore Daphnidis: Quippe, teste *Achille Tatio*, κάλλος ὀξύτερον τιτρώσκει βέλους, καὶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν εἰς τὴν ψυχὴν καταῤῥεῖ, forma ad inferendum vulnus telo acutior est, atque per oculos in animum penetrat. Apud *Xenophont.* Socrates dicit: ἴσως δὲ οἱ ἔρωτες, τοξόται διὰ τοῦτο καλοῦνται, ὅτι καὶ πόῤῥωθεν οἱ καλοὶ τιτρώσκουσιν, fortassis et Cupidines idcirco sagittarii dicuntur, quoniam speciosi a longinquo etiam vulnerant. Nequaquam Chloe suis affectibus coercendis, Liuiae par fuisse dici poterit, quae cum incidisset in iuuenes aliquot nudos, ac ideo morte damnandos, nihil a statuis illos honestis matronis differre dixit. Vide *Xiphilinum* in vita Tiber. Grande

λος, καὶ ἐτήκετο, μηδὲν αὐτοῦ μέρος μέμψασθαι δυναμένη. Ὁ δὲ, ἰδὼν ἐν νεβρίδι καὶ στεφάνῳ πίτυος
p. 19. ὀρέγουσαν τὸν γαυλὸν, μίαν ᾤετο τῶν ἐν τῷ ἄντρῳ νυμφῶν ὁρᾷν. Ὁ μὲν οὖν τὴν πίτυν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἁρπάζων, αὐτὸς ἐστεφανοῦτο, πρότερον φιλήσας τὸν στέφανον·[10]) ἡ δὲ, τὴν ἐσθῆτα αὐτοῦ λουομένου καὶ γυμνωθέντος ἐνεδύετο, πρότερον καὶ αὐτὴ φιλήσασα. Ἤδη ποτὲ καὶ μήλοις ἀλλήλους ἔβαλον,[11]) καὶ τὰς κεφαλὰς ἀλλήλων ἐκόσμησαν,

de nefas viro eſt, denudatum corpus ſuum aliis conſpiciendum praebere. *Herodot.* παρὰ τοῖσι λύδοισι σχεδὸν δὲ καὶ παρὰ τοῖσι ἄλλοισι βαρβάροισι, καὶ ἄνδρα ὀφθῆναι γυμνὸν, αἰσχύνην μεγάλην φέρει. Apud Lydios, quin etiam propemodum et apud caeteros barbaros, vel virum conſpectum fuiſſe nudum, magnam affert ignominiam. Non tamen aeque fuit probroſum hiſce, vtpote veri atque ſinceri glutino amoris nexis. IDEM.

[10]) Πρότερον φιλήσας τὸν στέφανον] More amantium, qui ſibi rebus ab amatis miſſis, oſcula figere amant. Clitophon oſculum dat poculo a Leucippe amica accepto. *Ach. Tat.* libr. 2. καὶ ἅμα κατεφίλουν τὸ ἔκπωμα, ſimulque poculum ſuauiabar. Iuno apud Lucian. ſuo exprobrat Ioui, quod calici, a Ganymede ipſi porrecto, oſculum imprimat, cuius haec verba: πίνεις, ὅθεν καὶ αὐτὸς ἔπιε, καὶ ἔνθα προστήρμασε τὰ χείλη, ἵνα καὶ πίνῃς ἅμα, καὶ φιλῇς, ebibis, qua parte ipſe bibit, et vbi labia applicuit, vt et bibas ſimul, et oſculeris. IDEM.

[11]) Ἤδη ποτὲ καὶ μήλοις ἀλλήλους ἔβαλον] Malis ſe inuicem petierunt. Nugae ſunt amantium hae, quando ſe mutuo ad amorem laceſſunt, prouocantque. Vnde apud *Maronem* Eclog. 3.

Me malo Galatea petit laſciua puella,

Aurea

pulchritudinem incidit, atque contabuit, cum nullam eius partem vilipendere poſſet. Hic vero illam contuitus corona pinea, hinnulique indutam exuuiis, ſibi porrigentem paſtorale poculum, viſusque ſibi videre aliquam ex nymphis antrum incolentibus, coronam illam, pineam de capite illius raptam, ſuomet capiti, primum impreſſo oſculo, imponebat. At illa viciſſim, dato oſculo, veſtem illius, iam loti atque denudati, induebat. Hinc ſeſe mutuo malis

Aurea mala decem miſi, cras altera mittam. *Acontius* apud *Ouid.* ad pedes Cydippae malum deuoluit, carmine quodam inſcriptum. *Ariſtoph.* in Nubilis: Μήλῳ βληθεὶς ὑπὸ πορνίδιος, *a ſcorto malo percuſſus.* Hic interpres adſcribit, malum amoris eſſe ſymbolum. Quod genus pomi ſemper in deliciis habitum, quod natum videtur vel ex natura ipſius, et pulchritudine, qua aliis praeſtat: vel ex tutela, quia ſub praeſidio Veneris eſſe perhibetur. Quod ad primum attinet, ſatellites apud Perſas regii μηλοφόροι, quaſi maligeri dicas, dicebantur, quod geſtarent in haſtis mala aurea: neque hi ſolummodo ad praeſidia comparati, ſed et ad delicias erant. Veneri malum eſſe ſacrum apud omnes in confeſſo. *Scholiaſt. Ariſtoph.* Τὸ μῆλον ἀφροδίτης ἐςὶν ἱερὸν, malum eſt ſacrum veneri. Mala, teſte *Artemidoro* lib. 1. c. 85. in ſomnis rei venereae fruitionem portendunt, et in tutela ſunt Veneris, cum inquit: Ταῦτα ἀνάκειται τῇ ἀφροδίτῃ. *Pauſanias* libr. 2. Veneris adducit ſimulacrum Canachi opus, quae altera manu papauerum capita, altera malum tenebat, τῶν χειρῶν δ᾽ ἔχει τῇ μὲν μήκωνα, τῇ δὲ ἑτέρᾳ μῆλον, *Philoſtratus* ἐν εἰκόσιν, Amorum iconem explicans, inter ſe malis ludentium, eo ſymbolo ſignificari

σαν,[12]) διακρίναντες τὰς κόμας, καὶ ἡ μὲν ἔικασεν αὐτᾶ τὴν κόμην, ὅτι μέλαινα, μύρτοις· ὁ δὲ, μήλῳ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, ὅτι λευκὸν καὶ ἐνερευθὲς[13]) ἦν. Εδίδασκεν αὐτὴν καὶ συρίττειν, καὶ ἀρξα-

ficari amicitiam mutuam, et reciprocum ſtudium, ſcribit, his verbis: οἱ μὲν διὰ τῦ μήλυ παίζοντες πόθυ ἄρχονται, ὅθεν ὁ μὲν ἀφίησι φιλήσας τὸ μῆλον, ὁ δὲ ὑποδέχεται ταῖς χερσὶ, δῆλον ὡς ἀντιφιλήσων ἐι λάβῃ. *Lucian.* in dial. meretr. Ioeſſ. Pyth. et Lyſ. τέλος δὲ τῦ μήλυ ἀποδακὼν, εὐςόχως τῦτο εἰς τὸν κόλπον αὐτῆς προσηκόντισας, poſtremo autem etiam demorſo malo, apte idem in ſinum eius iaculabaris. Eundem hunc ritum etiam *Theocritus* tangit, Idyll. 5.

Βάλλει καὶ μάλοισι τὸν αἰπόλον
ἁ κλεαρίςα.

Et Idyll. 6.

Βάλλει τοι πολύφαμε τὸ ποίμνιον ἁ γαλάτεια,
Μάλοισιν, δυσέρωτα τὸν ἄνδρα καλεῦσα.

Petit caprarium etiam malis Clearista.

Petit tibi Polypheme gregem Galatea,
Malis, difficilem amatorem caprarium hominem vocans,

IDEM.

Vide, quae ſupra n. 3. notaui. BODEN.

[12]) Τὰς κεφαλὰς ἀλλήλων ἐκόσμησαν, διακρίναντες τὰς κόμας] *Apuleius* libr. 2. Aſin. diſtringere τὸ δι..κρίνειν nominat. Tanta denique eſt capillamenti dignitas, vt quamuis auro, veſte, gemmis, omnique caetero mundo exornata mulier incedat, tamen niſi capillum diſtrinxerit, ornata non poſſit videri. *Plut.* in problemat. δια τί τῶν γαμυμένων αἰχμῇ δορατί ṽ τὴν κόμην διακρίνυσιν; cur nuptarum comam diſcriminant haſtae cuſpide. Obeunt hic ornatricum munus Daphnis atque Chloe: quippe ancillarum erat crines diſponere, edoctarum certis magiſtris ad hoc miniſterium, velut artificium l. 65. §. 3. ff. de legat. 3. vocantur dicta lege ornatrices. Alias appellantur teſte *Cuiacio* libr. 11. obſeru. c. 16. cinifiones

malis petebant, atque discriminantes comam, inuicem capita adornabant sibi. Illa caesariem illius, vtpote colore nigricantem, myrteis baccis: hic illius faciem, candidam, et rubore quodam tinctam, cum malo

stones. De id genus foeminis *Galenus* de theriaca ad Pisonem ita scribit: αὗται δὲ ἦσαν αἱ πρὸς τὸ κάλλος αὐτῆς εἰς κόσμον τῦ σώματος ὑπηρετῶν ἡρμοσμέναι. ἡ μὲν ἀναπλέκυσα τὰς τρίχας εὐπρεπῶς. *Iulian.* in Caesar. ὀψοποιῦ καὶ κομμωτρίας βίον ἔχων, qui conuiuiorum instructoris, et exornandae comae artificis, vitam agis. Eiuscemodi ornatrices Graeci κομμωτρίας appellabant. *Hesych.* κομμώτρια κοσμῦσα τὰς τρίχας. Dicantur etiam ψεκάδες, ἀπὸ τῶν ψεκάδων, a guttis et asperginibus crebris. *Polluci* dicuntur κομμωταὶ, et κεμοπλάσται. Talis erat Cypassis Ouidiana, serua Corinnae, de qua ille:

Comendis in mille modos perfecta capillis,
Comere, sed solas digna, Cypassi, deas.

Talis liberta illa, cuius mentionem facit *Sueton.* in Claud: Haec matris meae liberta, et ornatrix fuit. At Daphnis et Chloe, qui mutuum ornabant capillos, affectataeque comae nescii, ornatricibus non egebant illis. MOLLVS.

Conf. Ill. *Trilleri* Obseruat. Critic. Cap. XV. BODEN.

15) Ἐνερευθὴς] Rubenti quid affine est, et a flauo rubrum. Imo remissam rubedinem indigitat, quem esse colorem optimi sanguinis, sunt e medicis, qui scribant, vt *Actuarius* libro de vrinis. cap. 4. Hanc enim vim particula ἐν habet in hac et similibus dictionibus: non enim otiosa est, neque intendit significationem, sed potius imminuit. *Dioscor.* libr. 7. de veneno araneorum: ὁ τόπος, ait, ἐνερευθὴς φαίνεται· quod statim ipse interpretatur, μετρίως ὑπέρυθρος. MOLLVS.

De hac voce *Casaub.* ὁ πάνυ

ἀρξαμένης ἐμπνεῖν,[14]) ἁρπάζων τὴν σύριγγα τοῖς χείλεσιν αὐτὸς τοὺς καλάμους ἐπέτρεχεν·[15]) καὶ ἐδόκει μὲν ἁμαρτάνουσαν διδάσκειν, εὐπρεπῶς δὲ διὰ τῆς σύριγγος τὴν Χλόην ἐφίλει.[16])

ΚΕΦΑΛ. ιβ΄.

Συρίττοντος δὲ κατὰ τὸ μεσημβρινὸν, καὶ τῶν ποιμνίων σκιαζομένων, ἔλαθεν ἡ Χλόη κατανυστάξασα. Φωράσας[1]) τοῦτο ὁ Δάφνις, καὶ καταθέμενος τὴν σύριγγα, πᾶσαν αὐτὴν ἔβλεπεν ἀπλήστως,[2]) οἷα μηδὲν αἰδούμενος, καὶ ἅμα καὶ αὐτῇ ἠρέμα·[3]) ὑπεφθέγγετο. Οἷοι καθεύδουσιν ὀφθαλ-

πάνυ 1. Anim. ad *Athen.* 20. videndus. *Theocrit.* Θαλυσ. Ω μάλοισιν ἔρωτες ἐρευθομένοισιν ὅμοιοι.

IVNGERM.

[14]) Εμπνεῖν] Similis amatoria calliditas eſt illa Clitophontis apud *Achillem Tatium*, in ore vulnus accepiſſe a quadam ape ſimulantis, vt eius labris ſua Leucippe admoueret, indeque ſuauia ipſe furari poſſet.

COLVMB.

[15]) Τοῖς χείλεσιν αὐτὸς τοὺς καλάμους ἐπέτρεχεν] *Calpurnius* Eclog. III, 55.

Ille ego ſum Lycidas, quo te cantante ſolebas
Dicere felicem, cui dulcia ſaepe dediſti
Oſcula, nec medios dubitaſti rumpere cantus,
Atque inter calamos errantia labra petiſti.

Vide *Barthium* ad h. l. qui ſimiles *Ariſtenaeti* locos laudat Lib. I, epiſt. 27. et Lib. II, epiſt. 5.

BODEN.

[16]) Εφίλει] V. ἐξεφίλει. P.

COLVMB.

[1]) Φωράσας] Male emendatur: ὁράσας. Eodem enim ſenſu *Heliodorus* L. II. φωράσας τὴν γυναῖκα.

BODEN.

[2]) Αὐ-

malo conferebat. Docebat illam etiam tibia canere, cui, auspicanti inflare, eandem ereptam ipsemet suis percurrebat labiis: atque, dum videbatur errantem informare, admodum decore fistulae beneficio osculabatur Chloen.

CAPVT XII.

At meridiem circiter, illo canente tibia, dum greges opaca teguntur vmbra, imprudens in somnum dilabitur Chloe; quo animaduerso Daphnis, fistulaque deposita, totam illam inexplebiliter contemplatur, vtpote nihil verecundans, tacitisque simul illam verbis affatur. Quales hi dormiunt oculi?

2) Αὐτὴν ἔβλεπεν ἀπλήστως] Libr. 1. Aeneid. *Virg.*
Praecipue infelix pesti deuota futurae,
Expleri mentem nequit, ardescitque tuendo
Phoenissa.
Catull. in Nuptiis Pelei:
Nec prius ex illo flagrantia declinauit
Lumina, quam toto concepit pectore flammam,
Funditus, atque imis exarsit tota medullis.
Vere hic valet, quod Graeci dicunt,
Γυναικὸς ὄμμα τοῖς ἀκμάζουσι βέλος.
Mulieris facies et oculus est iuuenibus spiculum.
Crescit assidue spectando cura puelli.

Sanctus *Antioch.* Homil. 17. Ipse enim vel adspectus mulieris, telum est veneno lethali litum. *Anacreon.*
Νικᾷ δὲ καὶ σίδηρον
Καὶ πῦρ καλή τις οὖσα.
Vincit ferrum et ignem formosa mulier.
MOLLVS.

3) Ηρίμα] Lege κρύφα. IDEM.

N. et V. κρύφα. P. COLVMB.

4) Δά-

p. 20. ὀφθαλμοί· οἷον δὲ ἀποπνεῖ τὸ ςόμα· ἐδὲ τὰ μῆλα τοιῦτον, ἐδὲ αἱ λόχμαι. ἀλλὰ φιλεῖν μὲν δέδοικα· δάκνει τὸ φίλημα τὴν καρδίαν,4) καὶ ὥσπερ τὸ νέον μέλι,5) μαίνεσθαι ποιεῖ· ὀκνῶ μὴ

4) Δάκνει τὸ φίλημα τὴν καρδίαν] *Achill. Tatius:* καὶ τὸ φίλημα μιχθὲν ἕπεται, καὶ βάλλει τὴν καρδίαν. Ac osculum cum eo coniunctum sequitur, atque cor ferit. *Moschus* in Idyll. quod ἔρως δραπέτης inscribitur.

Φεῦγε· κακὸν τὸ φίλημα, τὰ χείλεα φάρμακον ἐντί.
Fuge: malum est osculum, ipsa labra sunt venenum.
MOLLVS.

5) Καὶ ὥσπερ τὸ νέον μέλι μαίνεσθαι ποιεῖ] Mirum est, ita de melle loqui auctorem nostrum; cum veteres in omni dulciario opere soleant vti melle, vti nunc nos saccharo, quod illis erat incognitum. Mellis enim condimento saporis gratiam palato parabant: et quae tristioris erant et amarioris saporis, eo, quo minus homines offenderentur, condiebant, et imbibebant, et multa etiam inde panificia et potus concinnabant, vt recte *Virgilius* mel coelestia dona, *Plinius* diuinum nectar vocauerint. Graeci Cyrnios putarunt πολυχρονιωτάτους διὰ τὸ μέλιτι ἀεὶ χρῆσθαι, multum viuentes ob assiduum mellis vsum. *Hippocrates* ait: τὸ μέλι, ξὺν μὲν τοῖς ἑτέροις ἐσθιόμενον, καὶ τρέφει, καὶ εὐχροίαν παρέχει, mel cum caeteris sumptum, et nutrit, et coloris bonitatem facit. Itaque quod hic in genere enuntiat, ad speciem restringendum fuerit. Est etenim et mel tale, quod hominem furere facit. Quod *Strabo* μέλι μαινόμενον vocat. Putaui itaque aliquando pro νέον scriptum fuisse μαινόμενον. De hoc melle ita scribit *Strabo* lib. 12. οἱ δὲ ἑπτὰ κωμῆται, τρεῖς πομπηΐε σπείρας κατέκοψαν, διεξιέσας τὴν ὀρεινὴν, κεράσαντες κρατῆρας ἐν ταῖς ὁδοῖς τῦ μαινομένε μέλιτος, ὃ φέρεσι οἱ ἀκρέμονες τῶν δένδρων, πιῦσι γὰρ καὶ παρακόψασιν ἐπιθέμενοι,

li? Quem os exhalat ſpiritum? certe non talem mala, non eum virgulta, ſed oſculum figere vereor: cor quippe mordet ſuauium, et inſtar recentis mellis furorem inducit. Nullus auſim, ne il-

 lam

μενοι, ῥᾳδίως διεχειρίσαντο τοὺς ἀνθρώπους. Septem pagani etiam tres Pompeii cohortes conciderunt, cum eae per montes iſtos iter facerent. Nam inſani mellis crateras eis propinarunt in itinere, quod arborum ſumma ferunt germina: eo poto, iam mente abalienatos adorti facile interfecerant. Inſanioſum mel apud Macronas memorat *Xenophon*, quod qui copioſius ediſſent, et vomere, et excernere cogebantur, neque omnino ſtare poterant, et ad inſaniam adigebantur. Verba eius, quae exſtant, lib. 4. de expeditione Cyri: τὰ δὲ σμήνη πολλὰ ἦν αὐτόθι, καὶ τῶν κηρίων ὅσοι ἔφαγον τῶν στρατιωτῶν πάντες ἄφρονές τε ἐγίγνοντο καὶ ἤμουν, καὶ κάτω διεχώρει αὐτοῖς, καὶ ὀρθὸς οὐδεὶς ἐδύνατο ἵστασθαι, ἀλλ' οἱ μὲν ὀλίγον ἐδηδοκότες, σφόδρα μεθύουσιν ἐῴκεσαν οἱ δὲ πολὺ μαινομένοις. Graeci quoque referente *Diodoro* lib. 12. e Babylone redeuntes, cum in agrum Colchorum deſcendiſſent, ibique ingentem aluealiorum per ea loca multitudinem conſpexiſſent, et fauos multo melle redundantes ad vſum eripuiſſent, guſtaſſentque, in quendam incredibilem caſum inciderunt. Nam deglutito mellis liquore repente in dementiam verſi, humique mox proſtrati, extinctis ſimiles videbantur: cumque multos dulcedo ad edendum traxiſſet, breui creuit proſtratorum eadem cauſa numerus. etc. Quin ergo pro νέον, quid obſtat, quo minus legatur ποντικὸν, vel μανικόν. IDEM.

Locus mirus et vbi mihi non, quod dicitur, aqua, ſed res ipſa haeret. Mel quidem bilem augere ex *Plin.* L. XXII, c. 24. noui, vt et in Ponto apud gentem Sannorum mel naſci, quod

μὴ 6) καὶ Φιλήτας αὐτὴν ἀφυπνίσω. Ω λάλων τεττίγων, οὐκ ἐάσουσιν αὐτὴν καθεύδειν μέγα ἠχοῦντες· ἀλλὰ καὶ οἱ τράγοι τοῖς κέρασι παίουσι μαχόμενοι· ὢ λύκων ἀλωπέκων δειλοτέρων, οἳ τούτους οὐχ ἥρπασαν. Εν τούτοις ὄντος αὐτοῦ λόγοις, τέττιξ φεύγων χελιδόνα θηράσαι θέλουσαν,7) κατέπεσεν εἰς τὸν κόλπον Χλόης· καὶ ἡ χελιδὼν ἑπομένη ἐπ' ἐκείνῃ,8) τὴν μὲν οὐκ ἠδυνήθη λαβεῖν, ταῖς δὲ πτέρυξιν ἐγγὺς διὰ τὴν δίωξιν γενομένη, τῶν παρειῶν αὐτῆς ἥψατο. Η δὲ οὐκ εἰδυῖα τὸ πραχθὲν,

quod ab inſania quam gignit μαινόμενον vocant, ex eodem L. XXI. c. 13. Meminit et *Strabo* L. XII. μέλιτος μαινομένου et *Diod. Siculus* et *Dioſcorides*. Non tamen ideo μαινόμενον pro νέον fuerit ſtatim reponendum. Nouum ſane mel μανιοποιὸν neminem dixiſſe vel ſcripſiſſe puto. Cl. *Rhodomannus*, quem honoris cauſſa nomino, coniiciebat forte leg. ποντικὸν μέλι ſeu νέον ἐν Πόντῳ μέλι etc. Id enim ad inſaniam certi temporis adigere: indicabatque de eo locum *Xenoph.* ἀναβασ. δ. fine. Audaciter etiam primo tentabam legere: κέντρον μελίττης μαίνεσθαι etc. quoniam ſupra ait Daphnis: τὸ δὲ φίλημα κέντρου μελίττης πικρότερον. Scias et τὸν θεῖον *Grotium* adprobare Cl. Rhodomanni, Ponticum interpretantis illud μέλι μαινόμενον, ſententiam. Meas igitur nugas ſuſtineo.

IVNGERM.

Retinui τὸ νέον μέλι, quia Ponticum iſtud mel non, niſi nouum, fuit pernicioſum, quod ex *Plinio* patet L. XXI, c. 13. Mulſum tamen ex eo inueteratum, innocuum eſſe conſtat.

BODEN.

6) Οκνῶ μὴ] V. ὀκνῶ δὲ μὴ P.

COLVMB.

7) Φεύγων χελιδόνα θηρέσαι (lege θηράσαι) θέλουσαν.] Venantur inſecta hirundines, iisque victitant. Hinc *Plut.*

lam basiando expergefaciam. O sonoras cicadas, altum sonando non dormire illam sinentes! sed vt capri, cornibus confligentes, strepitum edunt. O lupos vulpibus magis ignauos, illos non rapientes! Interea dum haec faciebat verba, cicada fugiens captare volentem hirundinem, in Chloes incidit sinum, illamque secuta, spe praedae excidit: sed propius persequendo accedens alis suis illius genas tetigit, quae ignara facti, altum clamans, e somno exiluit. At videns prope etiam-

 num

Plut. Sympos. 8. qu. 7. etiam inter causas ex *Aristot.* citat, cur Pythagoras in aedibus hirundinem haberi vetabat, nimirum quod cicadas venetur, quia hae Musis sunt sacrae, et canorae. Ita *Plutarch.* σαρκοφάγος γὰρ ἐςι (nempe χελιδὼν) μάλιςα τὰς τέττιγας ἱερὰς καὶ μυσικὰς ὄντας ἀποκτίννυσι, καὶ σιτεῖται, καὶ πρόσγειος αὐτῆς ἡ πτῆσίς ἐςι, τὰ μικρὰ, καὶ λεπτὰ τῶν ζώων ἀγρευούσης, ὥς φησιν Ἀριςοτέλης. Carniuora est enim hirundo, et maxime cicadas Musis sacras et canoras interficit, iisque vescitur; propterque terram volitat, exigua vexans animalcula, vt ait *Aristoteles*. *Plinius*, libr. 10. cap. 24. Hirundinem solam auem ex iis, quae aduncos vngues non habent, carnibus vesci notat. Dicta est Grammaticis χελιδὼν a χείλη δονεῖν, quod labra agitet, vel quia χείλη οἰδαίνει, labra ei tumeant: vel potius χείλεσιν ᾄδει, labiis canat. In hanc auem fabulantur poetae Pandionis Atheniensis Regis filiam Prognem, nuptam Thracum regi Thereo, mutatam esse.

MOLLVS.

8) Επομένη, adde ἐκείνη.

IDEM.

N. et V. ἐπ' ἐκείνη.

COLVMB.

Haec in editionibus deficien-

χθὲν, μέγα βοήσασα τῶν ὕπνων ἐξέθορεν.9) Ἰδοῦσα δὲ καὶ τὴν χελιδόνα ἔτι πλησίον πετομένην, καὶ τὸν Δάφνιν ἐπὶ τῷ δέει γελῶντα, τοῦ φόβου μὲν ἐπαύσατο, τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς ἀπέματτεν 10) ἔτι καθεύδειν θέλοντας. Καὶ ὁ τέττιξ ἐκ τῶν κόλπων ἐπήχησεν 11) ὅμοιον ἱκέτῃ χάριν ὁμολογοῦντι τῆς σωτηρίας.

ficientia ob Florentinum et Vrfini codd. fuppleui.

BODEN.

9) Τῶν ὕπνων ἐξέθορεν] *Luc.* in dial. Cyclop. et Neptun. ὡς βαθὺν ἐκοιμήθης, ὦ τέκνον, ὃς οὐκ ἐξέθορες μεταξὺ τυφλούμενος. Vt alte dormiuifti, fili, qui non exilieris interim, dum excoecàris. Alio loco addidit praepofitionem, ἐκθορεῖν ἀπὸ τοῦ ὕπνου, e fomno exilire.

MOLLVS.

10) Τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπέματτεν] Exprimit vere eorum geftus, qui, fomno excuffi, oculos fricare amant.

IDEM.

11) Καὶ ὁ τέττιξ ἐπήχησεν] D. *Euftathius* in Hexaem. οἱ δὲ τέττιγες ἐν ἐπομβρίᾳ γίνονται, ἡσυχάζουσι δὲ καιρὸν, ἐπειδὴ τῇ δρόσῳ πήγνυνται· πλήττειν δὲ καὶ ᾄδειν τὸ πτερὸν αὐτῶν φάσκουσι. Cicadae imbre generantur, et obmutefcunt, quando rore concrefcunt; earum alam et cantum, et ftrepitum edere affeuerant. Hinc Cicadae inter infecta ἐγκέλαδα numerantur, quod fonoram edant vocem, quod Graecis dicitur τεττίζειν, id eft ftridere. *Theocritus* a fono, quem emittunt, vocat λαλαγεῦντας. Idyll. 7. v. 139.

Τέττιγες λαλαγεῦντες ἔχον πόνον,

Cicadae canentes fuftinebant laborem, id eft laborabant. Latini Cicadas dicunt fritinnire, auctore illo, cuius de Philomela extat carmen:

Et cuculus cuculat, fritinnit rauca cicada.

Adrianus Turnebus in fuis ad *Varronem* de lingua latina commentariis, ait: Hirundo fritinnit fuauiter; alii cicadam fritinnire, hirundinem trinfare afferunt.

Incre-

num volantem hirundinem, Daphnidemque illius risu pauorem excipientem oculis absterſis, etiamnum ſomno grauatis, vltra timere deſiit. Atque cicada inſtar ſupplicis gratias agentis de ſalute parta, ipſo e ſinu inſonuit. Iterum altum clamauit Chloe, riſit Daphnis: atque illam occa-

Increpare cicadas *Calpurnius* dixit, hoc eſt cum ſtrepitu, et ſonora voce in aliquem inſurgere. Cauſam, quare Cicadae canant, exponit *Ariſtot.* libr. de iuuent. et ſeneƈt. vita et morte, reſpirat. cap. 11. Videntur enim ex ratione illa ſcilicet membranarum elatione anhelare et refrigerari quodammodo, et lib. 4. de hiſtor. animal. c. 9. declarat modum huius ſoni: ait enim membranas illas ſpiritu interiori, non exteriori illiusque ſpiritus attritu ſonum edi. Τὰ μὲν ἐν ἔντομα, ἔτε φωνεῖ, ἔτε διαλέγεται, ψοφεῖ δὲ τῷ ἔσω πνεύματι, ἐ τῷ θύραζε. ἐδὲν γὰρ ἀναπνεῖ αὐτῶν, ἀλλὰ τὰ μὲν, βομβεῖν, οἷον μέλιττα, καὶ τὰ πτηνὰ αὐτῶν· τὰ δὲ, ᾄδειν λέγεται, οἷον οἱ τέττιγες. πάντα δὲ ταῦτα ψοφεῖ τῷ ὑμένι ὑπὸ τὸ ζῶμα, ὅσον διῄρηται, οἷον τὸ τῶν τεττίγων γένος τῇ τρίψει τἒ πνεύματος. Ideoque ad hoc, vt canant, neceſſe eſt, vt ſint praecinƈtu diuiduae, et ſub ſepto tranſuerſo diſſeƈtum eſſe illis, ſiue maiores ſint, ſiue minores: nam non diuiduis, et quibus non eſt ſciſſum, mutae ſunt omnino. Dorſo illas reſonare ſcripſit *Horus* libr. 2. cap. 55. ἒτος γὰρ διὰ τἒ ςόματος ἐ λαλεῖ. ἀλλὰ διὰ τῆς ῥάχεως φθεγγόμενος καλὸν μέλος ἀείδει. *Aelianus* de hiſtor. animal. lib. 1. cap. 20. Τὰ μὲν ἄλλα τῶν ἰνδικῶν ὀρνίων εὔςομεῖ, καὶ τῇ γλώττῃ φθέγγεται δίκην ἀνθρώπε. οἱ δὲ τέττιγες κατὰ τὴν ἰξὺν εἰσὶ λαλίςατοι. *Proclus Diadochus* arbitrabatur ex alarum ſolo attritu cantum cicadarum prouenire, cum inquit: ὁ τέττιξ ὑπὸ ταῖς πτέρυξι τρίβων ἑαυτὸν, καὶ ἦχον ἐκπέμπων, cicada ſub

p. 21. ῥίας. Πάλιν οὖν ἡ Χλόη μέγα ἀνεβόησεν· ὁ δὲ Δάφνις ἐγέλασε. Καὶ προφάσεως λαβόμενος, καθῆκεν αὐτῆς εἰς τὰ στέρνα τὰς χεῖρας,[12] καὶ ἐξάγει τὸν βέλτιστον τέττιγα, μηδὲ ἐν τῇ δεξιᾷ σιωπῶντα. Η δὲ ἥδετο ἰδοῦσα,[13] καὶ ἐφίλησε λαβοῦσα,[14] καὶ αὖθις ἐνέβαλε τῷ κόλπῳ λαλοῦντα.

ΚΕΦΑΛ. ιγ'.

Ετερψεν αὐτοὺς τότε[1]) φάττα βουκολικὴ[2]) ἐκ τῆς ὕλης φθεγξαμένη. Τῆς Χλόης ζητούσης μαθεῖν

ſub alis ſemet atterens, atque vocem ſiue ſtrepitum emittens. IDEM.

[12]) Καθῆκεν αὐτῆς εἰς τὰ στέρνα τὰς χεῖρας] In ſinum, illius demiſit manus; vel illius pectori manus admouit. Sunt hae merae amantium ineptiae, atque nugae; videlicet inuadere baſiolis amatas, illas improba tractare manu, implere lactentibus papillis manus, easque in ſinum demittere, *Ouid.* 1. Amor.

Forma papillarum, quae fuit apta premi.

Lucian. in dial. meretric. καὶ περιέβαλλον, καὶ τοὺς μαστοὺς ἔθλιβον, et implexabantur, et papillas premebant. Apud *Plaut.* in Pſeud. papillarum horridularum oppreſſiunculae. *Terent.* in Heaut. Vidin' ego te modo manum in ſinum huic meretrici inſerere? IDEM.

[13]) Ηδετο ἰδοῦσα] Haec figura antiquis dicebatur παρήχησις, quae definitur Hermogeni, figura continens ὀνόματα ὅμοια μὲν ἠχοῦντα, διάφοραν δὲ δήλωσιν ἔχοντα. Recentioribus παρανομασία, ſiue adnominatio vocatur: quando dictio, literae, aut ſyllabae alicuius commutatione, ſignificatione quoque commutatur. Tale χῆμα eſt: μωμήσεταί τις μᾶλλον, ἢ μιμήσεται, quod *Plinius*

occaſionem nactus, manu ſuo pectori illius admota, optimam illam cicadam, nequedum in dextera intra ſilentium ſeſe continentem, eduxit: qua conſpecta admodum delectabatur, apprehenſamque deoſculata, iterum ſinu ſuo excipit ſonantem.

CAPVT XIII.

Oblectauit illos etiam palumbes paſtoralis e ſylua canendo. Quaerentem autem Chloen quidnam

nius XXXV, 9. retenta eadem figura, enunciauit hoc modo: inuiſurum aliquem facilius, quam imitaturum. Haec ſententia fuit Apollodori Pictoris Athenienſis. IDEM.

Nota παρήχησις, vt et inferius: ἡ δὲ ἦδε ταῖς ἀηδόσιν ἐρίζουσα, et ἐπὶ πολὺ λυπεῖν ἐ θέλουσα. De hac figura eiusque ſpeciebus latiſſime *Euſtathius* agit in primum Iliad. et *Hermog.* περὶ εὑρεσ. tom. 4. περὶ παρηχήσεως. (Reliqua *Mollus* habet.) COLVMB.

[14]) Εφίλησε καὶ λαβοῦσα] V. ἐφίλησε λαβοῦσα. IDEM.

Forte pro καὶ λαβοῦσα legendum καταλαβοῦσα, vt in editione Pariſ. BODEN.

[1]) Τότε] In Iungermanni, vt et Columbanii editionibus legebatur πότε, quod mendum ope Florentini codicis et Vrſiniani eluendum. IDEM.

N. et V. τότε P. et mox pro βουκολικὸν N. et V. βουκολικὴ P. COLVMB.

[2]) Φάττα βουκολικὴ] Habebatur noſtro in codice βουκολικόν. Itaque ſi quis hoc ipſum retinendum eſſe contendat, non magnopere refragor, vertesque carmen paſtorale: quemadmodum ferale dicimus carmen. Inter caeteras aues, quae ſuo cantu

θεῖν[3]) ὅ, τι λέγει, διδάσκει αὐτὴν ὁ Δάφνις μυθολογεῖν[4]) τὰ θρυλλούμενα. „Ην παρθένος,[5]) παρ„θένε, ὡς σὺ, οὕτω[6]) καλὴ, καὶ ἔνεμε βοῦς πολλὰς „οὕτως ἐν ἡλικίᾳ.[7]). ἦν ἄρα καὶ ᾠδικὴ, καὶ ἐτέρ„ποντο αἱ βόες αὐτῆς τῇ μουσικῇ, καὶ ἔνεμεν οὔτε „καλαύροπος πληγῇ, οὔτε κέντρου προσβολῇ· ἀλ„λὰ καθίσασα ὑπὸ πίτυν, καὶ στεφανωσαμένη „πίτυϊ, ᾖδε πᾶνα καὶ τὴν πίτυν. Καὶ αἱ βόες τῇ „φωνῇ παρέμενον. Παῖς οὐ μακρὰν νέμων βοῦς, καὶ „αὐτὸς καλὸς, ᾠδικὸς ὡς ἡ παρθένος, φιλονεικήσας[8]) πρὸς

cantu paſtores oblectare ſolent, palumbes recenſeri ſolent. *Virg.* Ecl. I. verſ. 58.

Nec tamen interea raucae,
tua cura, palumbes.
Nec gemere aeria ceſſabit
turtur ab vlmo.

Dicta φάσσα a φάζω occido, quod obnoxia occiſioni. *Athenaeus* libr. 9. c. 11. ex Ariſtotele tradit, quod quinque ſint columbarum ſpecies, περιστερὰ, οἰνὰς, φὰψ, φάσσα, τρυγὼν, columba, vinago, palumbes minor, vulgo Biſet, palumbes maior, vulgo Ramier, ita *Dalechampius*. *Euſtat.* in Hexaem. de hac aue ita ſcribit: αἱ δὲ φάσσαι οὐκ ἔνθα τίκτουσιν ἐπωάζονται, ἀλλὰ μεταστᾶσαι διὰ τὸ πλῆθος τῶν θηρευτῶν εἰς ἕτερον τόπον ἐκτρέφουσι τοὺς νεοττούς. καὶ ἐπειδὰν αἴσθονται εἰς θήραν ἀφιγμένους τινὰς, τῶν νεοττῶν ἀνίπτανται, καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων σπουδὴν εἰς ἑαυτὰς περισπῶσι, καιρὸν φυγῆς τοῖς νεοττοῖς παρέχουσαι, καὶ ἐκφυγόντων τῶν νεοττῶν, μάλα θαρσαλέως σὺν τοῖς νεοττοῖς, ἀπάρασαι, αἰθεροβατοῦσιν. Palumbes non, vbi pariunt, pullationem faciunt, ſed multitudine venatorum, locis mutatis, alibi pullos nutriunt; vbi venatores fuerint odoratae, ante pullos excurrentes euolant, et in ſemet venatorum impetum, et ſtudium conuertunt, interim pullos, fuga parata, tutan-

nam auis caneret, docet hanc vulgo celebratam decantare fabulam. Virgo erat, mea virgo, vt tu, admodum formosa, tibique par aetate, quae multas pascebat vaccas. Erat profecto et illa admodum canendi perita, impenseque illius modulatione delectabantur boues, adeo vt non regeret illam pedi plaga, aut vllo stimuli ictu; sed sub pino sedens, pineaque cincta fronde, Pana atque Pinum cantu celebraret, eoque delinitae vaccae ab illa nunquam discederent. Iuuenis non longo illinc interuallo pascens boues,

tutantur, quibus in fugam datis, audacter volatus eorum matres prosequutae, sublimi aeri se committunt. Vtrum sese ita res habeat, nec ne, nos in medio relinquimus.

MOLLVS.

3) Χλόης ζητούσης μαθεῖν] Φιλόμυθον γάρ πως τὸ μὲν γυναικῶν γένος, ait *Tat.* L. V. vbi itidem Leucippe Philomelae et Terei depictas fabulas videns, quaerit ex Clitophonte τί βούλεται τῆς εἰκόνος ὁ μῦθος;

IVNGERM.

4) Μυθολογεῖν] In Paris. pro coniectura μυθολογῶν, quod idem fere est.

BODEN.

5) Ην παρθένος] Απογενήθωσις palumbis.

IVNGERM.

6) Παρθένε, ὡς σὺ] Verba: ὡς σὺ aberant a textu, reperiebantur vero in vtraque versione tam Iungermanni, quam Molli, nec minus in Vrsiniano codice, quare textui inserenda putaui.

BODEN.

V. παρθένε (ὡς σὺ) οὕτω. P.

COLVMB. IVNG. MOLL.

7) Εν ἡλικίᾳ] Nisi malis legere ἐν ὕλῃ, in sylua.

MOLLVS.

N. et V. ὕλῃ. P.

COLVMB.

8) Φιλονεικήσας πρὸς τὴν] V. φιλονεικήσας τὴν. P.

COLVMB.

9) Τῇ

„πρὸς τὴν μελῳδίαν, μείζωνα ὡς ἀνὴρ; ἡδεῖαν ὡς παῖς
„φωνὴν, ἀντεπεδείξατο. Καὶ τῶν βοῶν ὀκτὼ τὰς
p. 22. „ἀρίστας ἐς τὴν ἰδίαν ἀγέλην θέλξας, ἀπεβουκόλη-
„σεν. ἄχθεται ἡ παρθένος τῇ βλάβῃ τῆς ἀγέ-
„λης, τῇ ἥττῃ9) τῆς ᾠδῆς· καὶ εὔχεται τοῖς
„θεοῖς ὄρνις γενέσθαι, πρὶν οἴκαδε ἀφικέσθαι·
„Πείθονται οἱ θεοὶ, καὶ ποιοῦσι τήνδε τὴν ὄρ-
„νιν,10) ὄρειον ὡς παρθένον, μουσικὴν ὡς ἐκείνην.
„Καὶ ἔτι νῦν ᾄδουσα μηνύει11) τὴν συμφορὰν, ὅτι
„βοῦς ζητεῖ πεπλανημένας."

ΚΕΦΑΛ. ιδʹ.

Τοιάσδε τέρψεις αὐτοῖς τὸ θέρος παρεῖχε. Μετοπώρου δὲ ἀκμάζοντος καὶ τοῦ βότρυος,1) Τύριοι λῃσταὶ καρικὴν ἔχοντες ἡμιολίαν,2) ὡς ἴσως

9) Τῇ ἥττῃ] In Paris. τῇ (τι) ἥττῃ, quod probo. BODEN.

10) Τὴν ὄρνιν] N. τὴν abest. COLVMB.

11) Ἄιδουσα μηνύει] Cantum palumbi etiam tribuit *Plinius*, eumque sequutus *Angelus Politianus*, cum canit:

Cum sua Torquati recinunt dictata palumbes.

Palumbi *Maro* raucam dedit vocem, vt videre est in versu supra citato. Sed qualis vox illa sit, alii aliter scribunt. Plausitare palumbes nonnulli dicunt. Auctor Philomelae:

Plausitat arborea clamans de fronde palumbes.

Aelius Spartianus minurrire illas asserit. Vnde minurritiones minorum auium cantus, teste *Festo* appellatae. *Martialis* gemere perhibet ad Bassum:

Gemit

ues, et ipſe formoſus, et muſicus, qualis haec virgo, cumque illa de melodia contendens, maiorem quidem, vtpote mas, dulcem ſonum, vtpote puer, contra edidit. Vnde octo vaccarum optimas, ſuum in armentum pellectas, abegit. Ferens hoc aegre virgo ſui armenti damnum, cantuque ſuccubuiſſe dolens, precatur Deos, vt in auem, antequam reuertatur domum, conuertatur. Morem Dii gerunt, inque auem illam mutant, montanam atque muſicam, virgini iſti ſimilem, quae etiamnum canendo ſuae indicium iacturae, errabundas quaerens vaccas, facit.

CAPVT XIV.

Eiusmodi oblectamenta illis ſuppeditauit aeſtas. At adulto iam autumno, vuaque matureſcente, Tyrii praedones, Hemiolia carica, ne forte barbari vide-

Gemit hinc palumbes.
MOLLVS.

[1]) Βότρυος] Videtur aliquid deeſſe, vnde Pariſienſis addit: ἤδη περκάζοντος.
BODEN.

[2]) Καρικὴν ἔχοντες ἡμιολίαν] Περὶ τῆς ἡμιολίας multis agit Cl. *Salmaſius* in obſeruatt. ad ius atticum et Rom. vbi ita ſcribit: Dicitur ἡ ἡμιολία abſolute de huiuſmodi naue, quae comparatione alterius, magnitudinem eius aequat, et praeterea etiam dimidia illam parte exſuperat. Deinde paulo poſt: At medium genus fuit inter πεντηκόντορον, hoc eſt nauim actuariam quinquaginta remorum, et εἰκόσορον, viginti remorum, ea nempe quam τριακόντορον vocabant. Ipſa eſt, quam quaerimus. Illi duplex nomen. A numero remorum dicta quippe τριακόντορος, et a proportione ad εἰκόσορον ἡμιολία appel-

ἴσως μὴ δοκοῖεν βάρβαροι, προσέχον τοῖς ἀγροῖς· καὶ ἐκβάντες σὺν μαχαίραις καὶ ἡμιθωρακίοις

appellata. Quia tricenarius numerus ἡμιόλιος est vicenarii. Si quae onerariae remis agebantur, eae non plures quam vicenos habuerunt, et εἰκόσοροι ideo appellatae. Quo plures autem remos haberet nauis, eo necessario longior erat. Ideo et πεντηκόντοροι longae nomen meruit. Media inter vtramque, id est, inter πεντηκόντορον et εἰκόσορον fuit ea, quae dicebatur τριακόντορος, atque ἡμιολία. Non tam longa erat, quam πεντηκόντορος, longior εἰκοσόρου, leuiorque et agilior, quia pluribus remis incitabatur. *Thucyd.* libr. 4. τριακόντορον inter piratica nauigia recenset. Veteres quoque Grammatici ἡμιολίαν piraticae genus esse interpretantur. *Suidas*, ἡμιολίοις, πειρατικοῖς πλοίοις. Auctor incertus apud eundem, et forsean *Polybius*. λῃσταί τινες εἰς πολυχειρίαν καὶ πειρατικαῖς ἡμιολίαις τῇ λακωνικῇ προσενεχθέντες εἰς τὰ χωρία ἰσατάμενοι λείαν ἀπήγαγον. Latrones quidam magna manu, et piraticis nauigiis ad Laconicam appulsi, in agros irruptione facta, praedam abegerunt. Non igitur dubium est ex his, quae diximus, quin τριακόντοροι et ἡμιολία idem sit nauigii genus, quo vt plurimum piratae vti consueuerant. Non enim longis nauibus, quales erant πεντηκόντοροι vtebantur, nec rursus onerariis, quales εἰκόσοροι, quia tardiores erant, vtpote paucioribus impulsae remis. Aptissima forma videtur fuisse praedas in mari agentibus τριακόντορος, siue tricenis remis acta, quia breuior esset et velocior εἰκοσόροις, quae vsitatissima species fuit onerariarum remis instructarum, ideo et τριακόντορος, ἡμιολία dicta est τῆς εἰκοσόρου. Plura vide apud praedictum D. *Salmasium* et *Baysium*. At Clarissimus D. *Ioannes Schefferus* in erudito atque stupendo

viderentur, appulere agros, atque e mari exeuntes, insuper gladiis accincti, et dimidiatis armati thoracibus,

pendo scripto de militia nauali, libr. 2. c. 2. negat Hemiolas esse triacontoros, cum *Hesychius* clare dicat, ἡμιόλιον πλοῖον μικρὸν, Hemiolam paruum nauigium; et *Appianus* μικροῖς σκάφεσι περιπλέοντες, paruis scaphis circumnauigantes, deinde addens ἐκαρποῦντο τὴν θάλασσαν μυοπάρωσι, καὶ ἡμιολίαις, quaestum faciebant e mari, myoparonibus ac hemiolis. At Triacontoros μικρὰς σκάφας, aut μικρὰ πλοῖα, id est paruas scaphas et nauigia uocari, nuspiam se obseruasse ait. Quod vt firmius persuadeat, profert verba *Arriani*, quae extant init. VI. Expedit: Παρεσκευάσθησαν αὐτῷ ἐπὶ τῆ ὄχθαις τῆς ὑδάσπε πολλαὶ μὲν τριακόντοροι καὶ ἡμιόλιοι, πολλὰ δὲ ἱππαγωγὰ πλοῖα. Parauerunt ei ad Hydaspis ripas multas triacontoros, et hemiolas, multas etiam hippagines. *Vulcanius* reddidit biremes, secutus *Hesychium*, qui inquit, ἡμιολία, ἡ δίκροτος ναῦς, hemiola est dicroton, vel biremis. Sed existimo plane *Hesychium* minimam nauiculam intelligere, quae binis remis a singulis, inquit Cl. *Schefferus*, ampherum more agitatur. Non quasi omnes fuerint eiusmodi, sed quia aliquae ex iis, quae sic agerentur, ordinibus certe binis intelligere non potuit: sed διηρημιολία potius fuit eo modo structa, sicut τριηρημιολία, id est Hemiola cum duobus ordinibus: quae praeter caetera, in eo quoque differebat a biremibus, quod nec tam longa esset, nec tot remis ageretur, quemadmodum et τριηρημιολία talis fuit, sed cum tribus ordinibus. Haec D. *Schefferus*, quem vide dicto capite. *Baysius* dicit esse genus nauigii, quod a puppi ad malum vsque binis remis, a malo ad proram vnico agitatur, cuiusmodi sunt, quas hodie fustas vocamus. MOLLVS.

οις 3) κατέσυρον πάντα τὰ εἰς χεῖρας ἐλθόντα· οἶνον ἀνθοσμίαν, 4) πυρὸν ἄφθονον, μέλι ἐν κηρίοις, ἤλασάν τινας καὶ βοῦς ἐκ τῆς Δόρκωνος ἀγέλης. Λαμβάνουσι καὶ Δάφνιν 5) περὶ τὴν θάλατταν ἀλύοντα. 6) ἡ γὰρ Χλόη βραδύτερον 7) ὡς κόρη

3) Ἡμιθωρακίοις] Ἡμιθωράκιον, dimidiatus thorax. *Poll.* libr. 1. περὶ ὅπλων ὀνομάτων. Ἰάσων δὲ ὁ Θετταλὸς, καὶ ἡμιθωράκια προσεξεῦρε, Iason ille Theſſalus etiam dimidiatas loricas inuenit. Erat ſimile quiddam hodierno pectorali, ſed minus longum, et aequabiliter quadrum, quod Romani pectorale vocabant, a re, et vſu, quod pectori tegendo eſſet inuentum. Ima ventris ſatis ſcutum muniebat. Hoc genus *Polyaenus* etiam ἡμιθωράκια appellat, h. e. ſemiloricas. *Pauſanias* veterum et homericas loricas deſcribens: duae, inquit, erant aereae partes, illa quidem pectori apta, haec vt dorſo tegmen eſſet. Vocabant et Gyala, ſiue caua, et curua, a forma. Illam antrorſum, hanc retrorſum induebant. Deinde fibula vtramque iungebant. In vtroque item latere loricas illas fibulae iungebant.

IDEM.

4) Οἶνον ἀνθοσμίαν] Ἀνθοσμίας οἶνος, vinum eſt florum odorem habens, odoriferum, odoratum, compoſ. ex ἄνθος, flos, et ὀσμὴ, odor. *Heſych.* Ἀνθοσμίας οἶνος· εὔπνους, ἢ ἄνθος ἔχων. *Suidas:* ἀνθοσμίας· εὐώδης οἶνος, εὔοσμος. ἀπὸ τοῦ τόπου Ἀνθοσμίου, ἢ ὡς ἀπὸ εἴδους ἀμπέλου· ἢ ὁ ἡδὺς, καὶ περίοσμος, καὶ ἀνθηρός. Vinum odoriferum, vinum odoratum, vel ab Anthoſmio loco ſic dictum, vel a vitis genere ſic adpellatum, vel ſuaue, vel quod valde ſuauem odorem habet, et floridum. *Ariſtoph.* in Ran. Διόνυσε πίνεις οἶνον οὐκ ἀνθοσμίαν, Dionyſe, bibis vinum non anthoſmiam, i. e. non generoſum, non ſuaue. Alii exponunt illud *Ariſtophanis*, Dionyſe, florem vini vete-

bus, cuncta, quae in manus incidebant, diripiebant: nempe vinum odoriferum, magnam frumenti copiam, etiam mel, quod suis continebatur fauis. Abegerunt et boues nonnullas de grege Dorconis. Capiunt etiam Daphnidem indignantem, aegreque ferentem

G 2 moram.

veteris haud bibis, flores olens. Dicitur quis ἄνθεος ὀσδόμενος, *Xenoph.* apud Athen.

Ἐν κεράμοις ἄνθεος ὀσδόμενος,
In doliis flores olens.

Ad haec *Casaubonus.* Quod vulgo Graeci anthosmiam vinum appellabant, Xenophanes intellexit illo versu apud *Deipnosophistam:*

Μείλιχος ἐν κεράμοις ἄνθεος
ὀσδόμενος.

Eustath. ad versum hunc, qui exstat Odyss. β.

Ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ
ἡδυπότοιο
Ἕστασαν, ἄκρητον, θεῖον ποτὸν ἐντὸς ἔχοντες.
Ibi vero dolia vini veteris dulcis
Stabant, purum, diuinum potum habentia.

ὃ καὶ ἀπὸ στόματος στάμνων ἀνοιγομένων, ὄζει ἴων, ὄζει δὲ ῥόδων, ὄζει δ' ὑακίνθου ὀσμὴ θεσπεσίη. Deinde addens τὸν δὲ τοιοῦτον, ὑπονοητέον ἀνθοσμίαν εἶναι. Cuius ab ore apertis doliis diuinus odor olet violas, rosas, et hyacinthum: cogitandum est tale esse anthosmiam.

IDEM.

[5]) Καὶ Δάφνιν] V. καὶ τὸν Δάφνιν et statim περὶ τὴν θάλατταν ἀλύοντα. V. ἀλύοντα περὶ τὴν θάλατταν.

COLVMB.

[6]) Ἀλύοντα] Indignantem, ita *Theodoretus* ἐν λόγῳ. 13. ἀλύοντα καὶ δυσχεραίνοντα, indignantem, aegreque ferentem moram. Alias exponitur nauseo. *Plutarch.* in Anton. καὶ μεθ' ἡμέραν μὲν ὕπνους καὶ περιπάτους ἀλύοντος, somnos diurnos ac ambulationes nauseantis. Alias vagor. Idem *Plut.* de Cleopatra: συνεπλανᾶτο καὶ συνηλήλυε, comitabatur per plateas, ac cum eo vagabatur. Laetor, apud *Sophoclem* ἐᾶτέ μ' ὧδ' ἀλύειν, permittite me sic laetari. Sum otiosus,

κόρη[8]) τὰ πρόβατα ἐξῆγε τȣ̃ Δρύαντος, φόβῳ τῶν ἀγερώχων ποιμένων. Ἰδόντες δὲ μειράκιον
p. 23. μέγα καὶ καλὸν, κρεῖττον τῆς ἐξ ἀγρῶν ἁρπαγῆς, μηκέτι μηδὲν εἰς[9]) τὰς αἶγας, μηδὲ εἰς τȣ̀ς ἄλλȣς ἀγρȣ̀ς περιεργαζόμενοι,[10]) κατῆγον αὐτὸν εἰς τὴν ναῦν κλαίοντα καὶ ἠπορημένον, καὶ μέγα Χλόην καλȣ̃ντα. Καὶ οἱ μὲν, τὸ πεῖσμα[11]) ἄρτι ἀπολύσαντες, καὶ τὰς κώπας[12]) ταῖς χερσὶν ἐμβαλόντες, ἀπέπλεον εἰς τὸ πέλαγος. Χλόη δὲ κατήλαυνε τὸ ποίμνιον, σύριγγα καινὴν τῷ

ſus, ſecurus. *Plut.* in vita Anton. ἐν ταῖς περὶ κάνωβον καὶ ταφόσιριν ἀκταῖς ἀλύειν καὶ παίζειν μετ᾽ αὐτῆς, vt oſcitaret luderetque. In qua ſignificatione ſi quis hic ſumpſerit, non valde reluctor: nempe otioſum et ſecurum incedentem. Item errabunda et anxia mente afficior, inquietus oberro, quod etiam non incongruens huic loco fuerit. Auctor Etymologici duo huius verbi ἀλύω etyma tradit, quorum vnum eſt hoc, quod ſit ab ἀλῶ, id eſt, vagor, quod, qui anxii ſunt, vagari ſoleant. Alterum eſt, quod ἀλύω ſit ex λύω, et α priuatiuo, ſitque ἀλύω, quaſi ſolutionem malorum non inuenio, id eſt, rationem nullam inuenio, qua me exſoluam et liberem malis. MOLLVS.

7) Βραδύτερον τȣ̃ Δρύαντος] Tardius, quam Dryas, ſcil. ſolet. Vel tardius Dryantis oues eduxerat, et ſuas dele in verſione.

IDEM.

8) Κόρη] N. γυνή.

COLVMB.

9) Μηδὲν εἰς] V. Μηδὲν μηδὲ εἰς. P. IDEM.

10) Περιεργαζόμενοι] V. περιεργασάμενοι. P.

IDEM.

11) Τὸ πεῖσμα] Πεῖσμα funis nauticus eſt. *Suid.* πείσματα τὰ ἀγκύρεια σχοινία. παρὰ τὸ πείθεσθαι δι᾽ αὐτῶν τὴν

moram. Chloe enim, vtpote puella, tardius Dryante, agreſtium prae metu paſtorum, eduxerat oues. Hi cum vidiſſent iuuenem hunc procerum ac formoſum, ipſa rapina ex agris ablata praeſtantiorem, non vltra ſatagentes caprarum, aut aliarum in agris rerum, illum ad nauem plorantem, conſilii inopem, altaque voce Chloen clamantem, deduxerunt. Hi ilico, ſoluto fune, remiſque manibus iniectis, in altum prouehuntur. Interea Chloe gregem agebat, nouam fiſtulam allatura Daphnidi. At cum

 vide-

τὴν ναῦν. Πείσματα ſunt anchorales funes, quibus nauium anchorae ligantur, ita dicti, quod per eos nauis nautis pareat. Nam eiuſmodi funibus retinetur, atque eorundem beneficio, veluti gubernatori paret. *Hom.* Ἀπέκοψα πείσματα, *Praecidi retinacula. Ouid.*

Lux erat, et querno ſoluunt a ſtipite funem.

Vocauit etiam retinacula, cum inquit: *Soluunt retinacula. Iulian.* Imper. in Caeſar. Σὺ δὲ αὐτοῦ τῶν ἐντολῶν ἔχου πεῖσμα, καὶ ὅρμον ἀσφαλῆ, ζῶντί τε σαυτῷ παρασκευάζων. Tu vero eius praeceptis obtemperato, illum tibi tutum retinaculum, ſtationemque, dum viuis, comparans. Hic πεῖσμα metaphorice non ſine venere ſumitur.

MOLLVS.

12) Τὰς κώπας] Ad remigationem pertinent tranſtra, remi, lora, pelles. Auctor *Pollux* libr. I. c. 9. Remi perticae ſunt longiores, in latitudinem quandam deſinentes, quibus nauis vel impellitur, vel ſtabilitur. Poetae tonſas appellarunt, quod et *Iſidorus* firmat. Remi a remouendis, et tonſae a tondendis et decutiendis fluctibus. Etiam palmulas dixere. Graeci κώπας ab auctoribus, vt opinatur Doctiſſ. *Scheſſerus.* Copas enim eas inueniſſe ferunt. Alii tamen deriuant

τῷ Δάφνιδι δῶρον 13) κομίζεσα. Ἰδεσα δὲ τὰς αἶγας τεταραγμένας, καὶ ἀκέσασα τε Δάφνιδος ἀεὶ μεῖζόν αὐτὴν 14) βοῶντος, προβάτων μὲν ἀμελεῖ, καὶ τὴν σύριγγα ῥίπτει· δρόμῳ δὲ πρὸς τὸν Δόρκωνα παραγίνεται δεησομένη βοηθεῖν. Ὁ δὲ ἔκειτο πληγαῖς νεανικαῖς συγκεκομμένος ὑπὸ τῶν λῃςῶν, καὶ ὀλίγον ἐμπνέων 15) αἵματος πολλε χεομένε. 16) Ἰδὼν δὲ καὶ τὴν Χλόην καὶ ὀλίγον ἐκ τε πρότερον ἔρωτος ἐμπύρευμα λαβών· 17) Ἐγὼ μὲν,

uant a κόπτω, ferio, tundo.

IDEM.

13) Σύριγγα καινὴν τῷ Δάφνιδι δῶρον] More amantium, qui muneribus amorem procreare conseruareque conantur. Corydon etiam suo Alexidi dono offert fistulam, nec non capreolas, apud *Virg.* Eclog. 1.

Est mihi, disparibus septem compacta cicutis,
Fistula.

Sic Eclog. 3. ait Damoetas missurum munera suae Veneri, videlicet, palumbes, Menalcas mala. *Theocrit.* Eἰδ. 5.

Κἠγὼ μὲν δώσω τᾷ παρθένῳ αὐτίκα φάσσαν.

Et ego mox virgini dabo palumbem.

Ouid. libr. 10. Metamorph. agens de Pygmalione, et virginis, quam amabat ille, statua, ita canit:

Munera fert illi conchas, teretesque lapillos;
Et paruas volucres, et flores mille colorum.

IDEM.

14) Αὐτὴν] [illegible]. αὐτῇ.

COLVMB.

15) Ὀλίγον ἐμπνέων] Eodem, quo hic significatu, hoc verbum ἐμπνέω sumitur, in *Acestid.* σμικρὸν ἐμπνέουσι ἔτι. *Plat.* in apologia Socratis: ἕωσπερ ἂν ἐμπνέω, *dum spiritus hos regat artus.* dum anima spirabo mea. lib. 2. de Repub. ἔτι ἐμπνέοντα, καὶ δυνάμενον φθέγγεσθαι.

MOLLVS.

16) Χεομένε] In quibusdam φερομένε. Sed meliores

videret capras perterritas, audiens Daphnidem ſemper magis magisque vociferantem, neglectis ouibus, fiſtulam proiicit, atque ad Dorconem curſu contendit, oratura, vt ſuppetias ferat. Ille vero grauibus plagis a praedonibus exceptus, aegreque ſpiritum, manante ſanguine, ducens, proſtratus iacebat; attamen viſa Chloe, ſcintillaque exigua priori ex amore ſuſcepta, mea Chloe, inquit, ego paulo poſt ſupremum explebo diem: nefarii enim me praedones

res codd. hoc reiiciunt. BODEN.

N. et V. χιομένη. P. COLVME.

Forſan: χιομένη. MOLLVS.

[17]) Εμπύρευμα λαβὼν] Eſt autem ἐμπύρευμα proprie carbo cineribus obrutus, ad accendendum ignem, quum opus eſt, relictus. *Suidas* vocat σπέρμα πυρὸς, λείψανον πυρός. (Falſo. *Suidas* interpretatur ἔναυσμα, σπέρμα πυρός. *Heſychius* autem λείψανον. Clarius exponit hanc vocem, probante *Küſtero*, Etymologus: Εμπύρευμα, κυρίως λείψανον πυρὸς ἐναπομεῖναν σποδιᾷ. καταχρηστικῶς καὶ ἐπὶ λειψάνου. BODEN.) Hic metaphorice pro exiguis amoris priſtini reliquiis. Pari *Nonnus* metaphora, σπινθῆρα ἐρώτων, amoris ſcintillam dixit. Hinc flamma, ardor, ignis, incendium, pariter Graecis ac Latinis, amatoria ſunt. *Virg.*

Heu furiis incenſa feror.

His dictis incenſum animum inflammauit amore.

Idem:

— Et caeco carpitur igni.

Ouid.

Interea tacitae ſerpunt in viſcera flammae.

Ioannes Chryſoſt. γυναῖκα φλέγουσαν λογισμὸν, foeminam vrentem rationem. *Horat.* libr. I. Car. 27.

— Venus

Non erubeſcendis adurit ignibus.

Ouid. in epiſt. Parid.

— Quis

μὲν, εἶπε, Χλόη τεθνήξομαι μετ' ὀλίγον· οἱ γάρ με ἀσεβεῖς λῃσαὶ πρὸ τῶν βοῶν μαχόμενον, κατέκοψαν ὡς βοῦν. Σὺ δέ μοι καὶ Δάφνιν σῶσον,[18) κἀμοὶ

— *Quis namque abſconderet ignem?*
Maximian.
Certe difficile eſt abſcondere pectoris ignes.
Panditur et clauſo ſaepius ore furor.

Sed ſane poetis familiare vſque adeo eſt, ignem pro amore et venerea libidine ponere, vt putidum ſit exemplis id confirmare.

IDEM.

18) Ἐγὼ τεθνήξομαι μετ' ὀλίγον, et paulo poſt, σοὶ δέ μοι vel σὺ δὲ μοι καὶ Δάφνιν σῶσον] Videtur hic Longus Dorconi in vicinia mortis conſtituto vim aliquam vaticinandi aſſignare, poetarum aliorumque exempla ſecutus, qui neſcio quo conſenſu, vaticinia in vitae exitu, moribundis identidem tribuere. Apud *Hom.* Iliad. 16. Patroclus ab Hercule lethaliter percuſſus, et iam moribundus, mortem illi denuntiat.

Οὔ θην ὐδ' αὐτὸς δηρὸν βέῃ ἀλλά τοι ἤδη,
Ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.

Non ſane, neque tu ipſe diutius viues, ſed tibi iam
Prope adeſt mors, et fatum violentum.

Hector etiam pari affectus fato ab Achille, diuinat fore, vt Paris ac Phoebus perdant Achillem. Apud *Calabrum.* lib. 6. Machaon percuſſori ſuo Eurypilo fatum praedicit. Polymeſtor apud *Euripidem* in Hecub. praediuinat Caſſandrae, atque Agamemnoni, vtrique infelicem obitum. Cum Eudemus, apud *Curtium*, libr. 3. iuſſu Darii, ad capitale ſupplicium abſtraheretur, vaticinabundus, et ne tum quidem ſuae libertatis oblitus: Habeo, inquit, paratum mortis meae vltorem, expetet poenas mei conſilii ſpreti ipſe, contra quem tibi ſuaſi. Tu quidem licentia regni ſubito mutatus, documentum eris poſteris; homines, cum ſe per-

nes pro bobus pugnantem, haud ſecus ac bouem percuſſerunt. Tibi, mihique Daphnidem ſeruato: meamque mortem vltum, illosque perditum ito.

permiſere fortunae, etiam naturam dediſcere. *Iſocrates*, orator celeberrimus, nonageſimum iam annum ingreſſus, cum accepiſſet Athenienſes in Chaeronenſi pugna a Philippo Macedonum rege deuictos, quiritando Euripideum verſiculum recitauit, ad ſe ipſum referens:

Σιδώνιόν ποτ' ἄστυ Κάδμος ἐκλιπών.

Sidonis vrbem Cadmus olim deſerens.

Quibus cum adieciſſet, fore, vt Graecia in ſeruitutem redigeretur, e vita deceſſit. Cuius vaticinii veritatem, rerum euentus comprobauit. Fortaſſis hac de cauſa morientibus praedicendi facultas tribuitur, quod animus moribundo corpore iamiam expediendus, ſenſuum vinculis liberandus, propinquiorque loco ſuae originis, creditur acutius intelligere, illa quae poſt hanc vitam ſequutura ſunt. Hinc *Cic.* libr. 1. de Diuinat. affirmat, animam inſtante morte multo eſſe diuiniorem. Vide ſis *Spondan.* ad verſ. 852. Iliad. π. *Ioan. de la Cerda* ad verſ. Virg. 739. Aeneid. 10. Ibidemque loci *Germanum Valentem*. IDEM.

Hic auctor videtur Dorconi animam efflanti vaticinationem adfingere, veterum ſequutus opinionem, de qua *Euſtathius* in Il. π. COLVMB.

Σὺ δέ μοι καὶ Δάφνι σῶσον] Vulgatae habebant: Σοὶ δέ μοι καὶ Δ. σ. Sed editionem ſequutus omnium primam, quicum Florentinus codex, nec non Vrſinianus, atque, vt videtur ex edit. Pariſ. vnus vel alter codd. regg. conſentiunt, reſtitui τὸ σὺ, quod vidi etiam *Iungermanno* placuiſſe, cuius tamen in editione legitur: σοὶ δέ μοι καὶ Δ. σ. Potes vero alio etiam modo huic mederi loco, transponenda

κἀμοὶ τιμώρησον, κἀκείνους ἀπόλεσον. Επαίδευ-
p. 24. σα τὰς βοῦς ἠχῷ σύριγγος ἀκολουθεῖν,[19]) καὶ διώκειν τὸ μέλος αὐτῆς κἂν νέμωνταί μοι[20]) μακράν. Ἴθι δὴ[21]) λαβοῦσα τὴν σύριγγα ταύτην, ἔμπνευσον αὐτῇ μέλος ἐκεῖνο, ὃ Δάφνιν ἐγώ ποτε ἐδιδαξάμην, σὲ δὲ Δάφνις. τὸ δὲ ἐντεῦθεν τῇ σύριγγι μελήσει καὶ τῶν βοῶν ταῖς ἐκεῖ. χαρίζομαι δὲ σοι καὶ τὴν[22]) σύριγγα αὐτὴν, ἣ πολλοὺς ἐρίζων

καὶ

particula καὶ hunc in modum: Σοὶ δὲ καί μοι Δ. σ. BODEN.

Τό μοι forte delendum: nisi potius legendum: σὺ δέ μοι καὶ, quod placet. IVNGERM.

[19]) Επαίδευσα τὰς βοῦς ἠχῷ σύριγγος ἀκολουθεῖν] Boues docui fistulae sonum sequi. *Calpurn.* Eclog. 4.

Experior calamos, herc, quos mihi doctus Iolas
Donauit, dixitque: truces haec fistula tauros
Conciliat, nostroque sonat dulcissima Fauno.

MOLLVS.

[20]) Νέμωνταί μοι] N. ποι. COLVMB.

[21]) Ἴθι δὴ] Estque ἴθι hoc loco aduerbium hortandi. *Xenoph.* ἴθι οὖν ἐπισκεψώμεθα, agedum igitur consideremus. *Plat.* libr. I. de Repub. ἴθι δὴ μετὰ ταῦτα τό δὲ σκέψαι, age hoc deinde considera, et perpende. MOLLVS.

N. et V. ἴσθι. COLVMB.

[22]) Χαρίζομαι δὲ καὶ τὴν] Leg. χαρίζομαι δὲ καί σοι τὴν σύριγγα. Dono tibi hanc tibiam. Verbum χαρίζομαι, teste *Hesychio*, significat, δράω τὰ κεχαρισμένα, facio, quae sunt grata et accepta. Sed hoc loco significat, dono, largior. Ita etiam apud *Moschum* in Idyll. quod ἔρως δραπέτης inscribitur.

Ην δὲ λέγῃ, λαβὲ ταῦτα, χαρίζομαι ὅσσα μοι ὅπλα
Μήτι θίγῃς, πλάνα δῶρα. τὰ γὰρ πυρὶ πάντα βέβαπται.

Si

Meas edocui vaccas tibiae ſonum ſequi, cantumque eius conſectari, quantumuis longe paſcentes. Agedum, tute, accepta hac fiſtula, eandem canito cantiunculam, quam egomet aliquando docui Daphnidem, te autem Daphnis. Reliqua curae erunt fiſtulae, et quae ſunt illic, vaccis: dono tibi et fiſtulam illam, qua contendens multos ſuperaui bubulcos ac caprarios. Tu vero pro hiſce etiamnum ſuperſtitem oſculo

Si vero dixerit: cape haec, dono tibi haec arma, quaecunque mihi ſunt.
Ne quoque attigeris: fallacia dona ſunt, et igne omnia tincta.

Herodian. libr. 3. τῶν ἀναιρεθέντων χαριζόμενος τὰς οὐσίας, dans, ſiue largiens facultates occiſorum. *Idem* lib. 1. τῶν δὲ πλουσίων τὰς οὐσίας χαρίσασθαι ἐβούλετο, bona diuitum largiri volebat. Videtur inter paſtores moris fuiſſe, vt fiſtulam ſuam, qua canere ſolent, alicui ex maxime familiaribus, atque amiciſſimis in morte dono darent. Corydon apud *Virg.* ſe a moriente Damoeta fiſtulam accepiſſe iactat.

Eſt mihi diſparibus ſeptem compacta cicutis
Fiſtula, Damoetas dono mihi quam dedit olim.
Et dixit moriens, te nunc habet iſta ſecundum.

Corydon apud *Theocritum* Idyll. 4. dicit, ſibi dono eſſe relictam fiſtulam.

— ἐπεί ποτε Πῖσαν ἀφέρπων,
Δῶρον ἐμίν νιν ἔλειπεν.

Quoniam ad Piſam abiens
Ipſam mihi dono fiſtulam reliquit.

Propterea forſan, quia magno in pretio ſemper atque ſemper fiſtula magiſtris pecorum fuit, quaque prae caeteris maxime rudior illa aetas, vtpote Panis praeſidis ſui inuento, delectabatur. *Hom.* Il. 6.

Οἱ δὲ τάχα προγένοντο, δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες,
Τερπόμενοι σύριγξι.

Illi vero cito procedebant, duoque ſimul ſequebantur paſtores,
Oblectantes ſeſe fiſtula.

Ideo *Plato* libr. 13. de Repub.

καὶ βουκόλους ἐνίκησα καὶ αἰπόλους· σὺ δὲ ἀντὶ τούτων, καὶ ζῶντα ἔτι φίλησον, καὶ ἀποθανόντα κλαῦσον. Κἂν ἴδῃς ἄλλον νέμοντα τὰς βοῦς, ἐμοῦ μνημόνευσον. Δόρκων μὲν τοσαῦτα εἰπὼν, καὶ φίλημα φιλήσας[23]) ὕστατον, ἀφῆκεν ἅμα καὶ τῷ φιλήματι καὶ τῇ φωνῇ τὴν ψυχήν.[24])

ΚΕΦΑΛ ιέ.

Η δὲ Χλόη λαβοῦσα τὴν σύριγγα, καὶ ἐνθεῖσα τοῖς χείλεσιν, ἐσύριζε μέγιστον ὡς ἐδύνατο· καὶ αἱ βόες ἀκούουσι,[1]) καὶ τὸ μέλος γνωρίζουσι, καὶ ὁρμῇ μιᾷ μυκησάμεναι, πηδῶσιν εἰς τὴν θάλατταν. Βιαίου δὲ πηδήματος εἰς ἕνα τοῖχον τῆς νεὼς γενομένου, καὶ ἐκ τῆς ἐμπτώσεως τῶν βοῶν κοίλης τῆς θαλάττης δια-

pub. lyram et citharam adſignat vrbibus: κατ᾽ ἀγροὺς τοῖς νομεῦσι σύριγγα, hoc eſt, paſtoribus in agris fiſtulam. *Sophocl.* in Philoctet.

Οὐ μολπᾶς σύριγγος ἔχων,
Ὡς ποιμὴν ἀγροβότας.
Non fiſtula canens,
Velut paſtor agreſtis.

MOLLVS.

Ex Vrſiniano codice inſerui τὸ σοι, quod in editionibus deſideratur.

BODEN.

V. Δέ σοι καί. P.

COLVMB.

23) Φίλημα φιλήσας] Haec loquendi ratio Atticis oppido quam familiaris eſt. *Lucian.* ὁ ἀττικώτατος, de his, qui merced. conduct. εἶτα δειπνῶν δεῖπνα θορυβώδη, praeterea tumultuoſa conuiuia agitans. Et ibidem paulo poſt: Τίνα ἄλλον ὁ μάταιος ἐμαυτῷ βιώσομαι βίον; quam tandem aliam mihi demens vitam viuam? *Hom.* μάχην ἐμάχοντο. *Apoll.* lib. 4. δῆριν δηρίσαντο. *Herod.* καμάτους κάμνειν. Id imitati Latini, dicunt: pugnare pugnam,

osculo dignare, mortuumque deplora. Et vbi videris alium pascentem boues, mei memento. Hisce dictis, Dorconem, nouissimoque fixo osculo, vna cum voce ac osculo, vita destituit.

CAPVT XV.

Accepta fistula, Chloe, labiisque eadem admota, quanta posset, voce maxima canebat. Extemplo boues audiunt, cantum agnoscunt, mugituque edito, vno eodemque impetu in mare desiliunt. At violentiori ad alterum nauis latus saltu facto, lapsuque eo cauo diducto mari, nauis euer-

pugnam, viuere vitam.

MOLLVS.

24) Ἀφῆκεν ἅμα τὴν ψυχήν] Quod *Matth.* c. 27. §. 50. ἀφῆκε τὸ πνεῦμα dixit, emisit animam. *Hom.* Il. χ. vers. 467.

— ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσσε.
Et animam exspirauit.

IDEM.

¹) Αἱ βόες ἀκούσι] Fuit in edit. *Molli* αἱ ἀκούσι, omisso vocabulo βόες, quod in plerisque reperi, atque ipse Mollus in notis desiderauit.

BODEN.

Lege: καὶ αἱ βόες ἀκούσι.

MOLLVS.

Ne quis fidem talibus abroget, inueniet apud *Aelianum* L. VIII. περὶ ζω. c. 19. parem et geminam prorsus historiam de porcis, qui pariter suos raptores cum naui dedere pessum. Eam et *Plin.* VIII, c. 51. breuiter sic refert: *Compertum agnita voce suarii furto abactos merso nauigio inclinatione lateris vnius remeasse.*

IVNGERM.

²) Καὶ

διαστάσης, στρέφεται μὲν ἡ ναῦς, 2) καὶ τοῦ κλύδωνος
συνιόντος, ἀπόλλυται. Οἱ δὲ ἐκπίπτουσιν, οὐχ ὁμοί-
p. 25. αν ἔχοντες ἐλπίδα σωτηρίας. Οἱ μὲν γὰρ λῃσταὶ τὰς
μαχαίρας παρήρτηντο, 3) καὶ τὰ ἡμιθωράκια λε-
πιδωτὰ 4) ἐνεδέδυντο, καὶ κνημίδας 5) εἰς μέσην κνή-
μην ὑπεδέδεντο. Ο δὲ Δάφνις, ἀνυπόδητος ὡς ἐν
πεδίῳ νέμων, καὶ ἡμίγυμνος, ὡς ἔτι τῆς ὥρας οὔσης
καύμα-

2) Καὶ ἐκ τῆς ἐμπτώσεως — ὁ ναῦς] Melius cum *Iungermano* reddas: Exque casu boum profundo mari dehiscente, nauis vertitur. BODEN.

3) Οἱ μὲν γὰρ λῃσταὶ τὰς μαχαίρας παρήρτηντο] Ita *Lucian.* in Hercul. καὶ τὸν γωρυτὸν παρήρτηται, et pharetram suspensam ab humeris habet. MOLLVS.

4) Λεπιδωτὰ] Hae loricae ea propter squameae, siue hamatae sunt dictae, quia squamis et laminis constabant; dicebantur quoque φολιδωτὰ, a squamis piscium, vel serpentum. Atque eiuscemodi loricae honestiorum virorum gestamen erant. Iungebantur catenis squamae istae, quas etiam plumas vocabant Romani, vnde et lorica plumata dicta, cuius meminit *Maro* libr. II. Aeneid.

— *Quam pellis ahenis*
In plumas squammis auro conserta tegebat.

Plumarium hoc opus attingit *Sallustius*, cuius haec verba: Equis paria operimenta erant, quae lintea in modum plumae ferreis laminis adnexuerant. Hoc opus plumarium antiquis erat cognitum, laudatum, quodque in armatura ipsa imitabantur, a multiplici liciorum varietate πολύμιτον dictum. Sunt qui versum *Hom.* 384. Il. τ. de plumario hoc opere capiunt, intellectumque volunt. Quod tamen secus est; quippe eo loco poeta Achillem inducit recentia a Vulcano fabrefacta explorantem arma,

euertitur, fluctibusque coeuntibus, perditur. Elabuntur vectores, non tamen eandem ſpem ſalutis habentes. Quippe praedones gladiis accincti, atque dimidiatis ſquamoſisque thoracibus induti, necnon ocreati ad media vſque crura erant. Daphnis autem, tanquam in ſolo paſcens, diſcalceatus, inſuper ſeminudus, vtpote illa anni tempe-
ſtate

ma, an ſibi bene, apteque conuenirent. Quae ita affabre corpori Achillis quadraſſe ait, vt plumae pennaeque decent aues. *Plut.* in vita Luculli eiuſcemodi thoracis mentionem facit, quem hic noſter λεπιδωτὸν appellat, ille φολιδωτόν: θώρακα μὲν ἔχων ἀποςίλβοντα σιδηρῶν φολιδωτόν, habens thoracem ferreum ſquamis refulgentem. Hunc innuit *Silius* libr. 5.

Loricam induitur, tortos huic nexilis hamos
Ferro ſquama rudi permiſtoque aſperat auro.

Item *Virg.* lib. 11. Aeneid.

Cingitur ipſe ferens certatim in praelia Turnus,
Iamque adeo Rutulum thoraca indutus ahenis
Horrebat ſquamis, ſuraſque incluſerat auro.

IDEM.

Notes hanc vocem ad emendandum *Symmachum* in Hexaplorum reliquiis 1. *Sam.* XVII. Quam enim Goliathi loricam *Aquila* recte φολιδωτὸν vocat, *Symmachus* inſcite ἀσπιδωτὸν dixiſſe creditur ab ipſo *Montefalconio*. Sed recte emendauit ex hoc ipſo loco λεπιδωτὸν *Io. Fr. Fiſcher* in proluſ. de verſionibus graecis V. T. litterarum hebr. magiſtris, ſub finem.

BODEN.

5) Καὶ κνημῖδας] Κνημὶς a κνήμη, tibia: eſt itaque tibiale, ocrea, tegumentum tibiae. Auctor numero multitudinis ex more veteri vtitur: quemadmodum *Maro* libr. 8. Aeneid. *Tum laeues ocreas.* Apud ſeculum prius vtrumque muniebant crus ocreis. At me-
dio

καύματος.[6]) Ἐκείνους μὲν οὖν ἐπ᾽ ὀλίγον νηξαμένους τὰ ὅπλα κατήνεγκεν εἰς βυθόν. ὁ δὲ Δάφνις τὴν μὲν ἐσθῆτα ῥᾳδίως ἀπεδύετο, περὶ δὲ τὴν νῆξιν ἔκαμνεν, οἷα πρότερον νηχόμενος ἐν ποταμοῖς μόνοις, ὕστερον δὲ παρὰ τῆς ἀνάγκης τὸ πρακτέον διδαχθεὶς[7]) εἰς μέσας ὥρμησε τὰς βοῦς· καὶ δύο βοῶν κεράτων[8]) ταῖς δύο χερσὶ λαβόμενος, ἐκομίζετο μέσος ἀλύπως καὶ ἀπόνως, ὥσπερ ἐλαύνων ἅμαξαν. Νήχεται δὲ ἄρα βοῦς, ὅσον οὐδὲ ἄνθρωπος· μόνον λείπεται τῶν ἐνύδρων ὀρνίθων, καὶ αὐτῶν ἰχθύων. οὐδ᾽ ἂν ἀπόλοιτο βοῦς νηχόμενος, εἰ μὴ τῶν χηλῶν οἱ ὄνυχες περιπέσοιεν. διάβροχοι γενόμενοι. Μαρτυροῦσι τῷ λόγῳ μέχρι νῦν πολλοὶ τόποι τῆς θαλάσσης Βοὸς πόροι[9]) λεγόμενοι.

ΚΕΦΑΛ.

dio quodam aeuo immutatus mos ille fuit, ita, vt alii populi finiſtrum modo crus armarent, ii videlicet, qui iaculis pugnabant. Ex mente *Vegetii* funditores finiſtrum crus ferro tectum habuere, legionarii contra, dextrum, addita cauſa; quia in proelio cominus dextros pedes inanes milites habere debeant: at, cum miſſilibus certatur, finiſtros. Hique milites *Herodoto* dicuntur κνημιδοφόροι.

MOLLVS.

[6]) Καύματος] In edit. Pariſ. καυματώδους pro variet. lect. BODEN.

[7]) Παρὰ τῆς ἀνάγκης τὸ πρακτέον διδαχθείς. Quod faciendum reſtabat, a neceſſitate edoctus. Pheraulas apud *Xenophont.* lib. 2. Hiſtor. οὐ γάρ ἐστι διδάσκαλος τούτων οὐδεὶς κρείττων τῆς ἀνάγκης, ἣ ἡμᾶς καὶ λίαν ἀκριβοῦν ταῦτα ἐδίδαξε. Nullus enim magiſter in his potior eſt neceſſitate, quae nos haec vt admodum accurate diſceremus, docuit. *Archytas* cum Eratoſthenis Mercurium

ſtate adhuc aeſtu flagrante erat. Reliquos igitur, paululum cum nataſſent, arma in profundum demerſere. Daphnis quidem ſuam facile exuebat veſtem, at natando defatigabatur, vtpote qui ante ſolis in fluminibus natare conſueuerat: verum deinceps, quod facto opus, ab ipſa edoctus neceſſitate, medias in boues ruit, et vtraque manu duarum cornibus boum apprehenſis, medius ſine vlla moleſtia atque negotio, inſtar currum agitantis, ferebatur. Longius ſane bos natat homine, cedens duntaxat auibus aquaticis, ipſisque piſcibus. Neque facile bos natando perierit, niſi vngulae aquis maceratae deciderint. Multi maris loci, ad hanc vſque aetatem bouis traiectus nuncupati, meis dictis teſtimonium perhibent.

CAPVT

rium legiſſet, hunc verſum protulit:

Χρειὼ παντ᾽ ἐδίδαξε· τί δ᾽ οὐ
χρειώ κεν ἀνεύροι;

Neceſſitas omnia docuit. Quid enim illa non inueniret? MOLLVS.

De hoc vide *Plutarchum* libro: quod etiam mulier erudienda ſit, addito illo *Suidae*: Χρειὼ διδάσκει, κἂν ἄμουσος ᾖ, σοφόν.

BODEN.

8) Δύο βοῶν κεράτων] In vulgatis δύο βοῶν δύο κεράτων. Sed poſterius auctoribus codd. expunxi. IDEM.

Lege: δύο βοῶν κεράτων. MOLLVS.

V. βοῶν κεράτων. P. COLVMB.

9) Βοὸς πόροι λεγόμενοι] Βοὸς πόρος, vnica dictione βόσπορος, quaſi dicas: Bouis traiectus, appellatur. Duo ſunt huius nominis freta, quorum alterum Boſporus Thracius, alterum Cimmericus nominatur. Ideo hi loci Boſpori ſunt dicti, vt ſcribit *Ammian. Marcell.* libr. 22. quod per eos quondam Inachi filia, mutata (vt poetae fabulantur)

ΚΕΦΑΛ. ιϛ'.

p. 26. Εκσώζεται μὲν δὴ τῦτον τὸν τρόπον ὁ Δάφνις, δύο κινδύνυς παρ' ἐλπίδα πᾶσαν διαφυγὼν, λῃςηρίυ καὶ ναυαγίυ. Εξελθὼν δὲ καὶ τὴν Χλόην ἐπὶ τῆς γῆς γελῶσαν ἅμα καὶ δακρύυσαν εὑρὼν, ἐμπίπτει τε αὐτῆς τοῖς κόλποις, καὶ ἐπυνθάνετο, τί βυλομένη συρίσειεν. Η δὲ αὐτῷ διηγεῖται πάντα· τὸν δρόμον τὸν ἐπὶ τὸν Δόρκωνα· τὸ παίδευμα τῶν βοῶν· πῶς κελευσθείη συρίσαι· καὶ ὅτι τέθνηκε Δόρκων, μόνον αἰδεσθεῖσα τὸ φίλημα ὐκ εἶπεν. Εδοξε δὴ τιμῆσαι τὸν εὐεργέτην·1) καὶ ἐλθόντες μετὰ

tur) in bouem, ad mare Ionium permeauit. *Scholiast. Apoll.* lib. 2. num. 8. δύο εἰσὶ βόσποροι, κιμμέριος καὶ θρᾴκιος, ὁ πάλαι Μύσιος καλύμενος, etc. Vid. *Strab.* libr. 12. Hoc idem *Aeschylus* in Prometh. indicat.

Εσαι δὲ θνητοῖς εἰς ἀεὶ λόγος μέγας
Τῆς σῆς πορείας, Βόσπορος δὲ ἐπώνυμος κεκλήσεται·

Vnde erit hominibus fama semper ingens de tua traiectione:
Nam Bosporus cognomine vocabitur.

Ioannes Tzetzes Hist. chil. I. n. 832.

Δύο δ' εἰσὶν οἱ βόσποροι, καὶ μάθε τίνες ὗτοι.
Ο σκύθης ὁ κιμμέριος, δι' ὗ μαιῶτις λίμνη
Τῇ ποντικῇ μίγνυται θαλάσσῃ τῦ εὐξείνυ,
Ο παρ' ἡμῖν τε θρᾴκιος, ὁ καὶ ἑλλησποντίας.

Duo autem sunt Bospori, et disce, quinam hi:
Scythiae Cimmerius, per quem Maeotis palus
Pontico commiscetur pelago Euxini:
Qui et apud nos Thracius, et Hellespontias.

Vide sis *Dionysii* descriptionem orbis versu 140 et sequentibus.

MOLLVS.

Etymol. M. βόσπορος οἱονεὶ βοὸς πόρος. Ωνόμασται γὰρ ἀπὸ τῆς Ιοῦς τῆς θυγατρὸς Κάδμυ. (Vbi, pro Κάδμυ, Ινάχυ fortasse legendum: nisi

CAPVT XVI.

Hunc in modum Daphnis, geminis periculis, ſcilicet latrocinii et naufragii, omnem praeter ſpem, defunctus, inque terram egreſſus, Chloen inuenit ridentem ſimul et flentem; in cuius ſinu reclinatus, quidnam ſibi voluiſſet cantus ille, quaerebat. Ad haec illa omnia illi ordine enarrat: nimirum curſum ſuum ad Dorconem inſtitutum; et quicquid edoctae eſſent boues; quomodo ipſa iuſſa tibia canere; et quo pacto Dorco vitam cum morte commutauerit; oſculum ſolum prae pudore

niſi aliter ab aliis fabula narrata ſit. Nam etiam in Phauorini dictionario eſt θυγατρὸς Κάδμου.) Idem fere ait *Stephanus* de vrbibus. Quam fabulam tetigit *Dionyſius* de ſitu orbis, cum cecinit:

Τῇ δ' ἐπὶ Θρηϊκίου στόμα Βοσπόρου, ὅν ποτέ φασιν
Ἥρης ἐννεσίῃσιν ἐνήξατο πόρτις ἰῶσα caet.

Et *Flaccus* in IV. Argon.

— — *rurſusque capeſſunt*
Aequora, qua rigidos eructat boſporus amnes.
Illos, Nile, tuos nondum dea gentibus Io
Tranſierat fluctus, vnde haec data nomina Ponto.

Ad hanc etymologiam reſpexit *Plinius* H. N. VI, 1. cum inquit ad boſporos duos, vel bobus meabili tranſitu. Traditur et alia huius etymi cauſſa, quemadmodum videre licet in *Etymologico* et apud *Euſtath.* in praecitatum Dionyſii locum. COLVMB.

[1]) Ἔδοξε δὴ τιμῆσαι τὴν εὐεργέτην] Honor ſepulturae ſemper, et vbique gentium in pretio fuit. *Virg.* Aeneid. 10.

— *Inhumataque corpora terrae*
Mandemus, qui ſolus honos Acheronte ſub imo eſt.

Hom. Iliad. π. mentionem

μετὰ τῶν προσηκόντων,[2]) Δόρκωνα θάπτουσι τὸν ἄθλιον.[3]) γῆν μὲν οὖν πολλὴν ἐπέθεσαν,[4]) φυτὰ δὲ

nem faciens defunctorum ſepulturae, ita canit:

Ἔνθα ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε ἔταί τε
Τύμβῳ τε στήλῃ τε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.

Ibi ipſum ſepelient fratres, cinesque
Monumento et columnia; Hic enim honor eſt mortuorum.

Liban. Declamat. 15. ἐκοσμήσατε τοὺς ἐν τῇ μάχῃ καλῶς ἀποθανόντας, qui praeclare in bello occubuerunt, decorauiſtis. *Soph.* In Elect. de honore mortuorum loquens, dicit eſſe καλὸν, hoc eſt, honeſtum, pulchrum. Alibi ſepultum ἔντιμον vocat honoratum, vtpote ſepultum. Et in *Antigone* loquens de Creonte ſepeliente Eteoclem, ait: τὸν μὲν προτίσας, hunc quidem honorans: ac de eodem, ſepelire Polynicen recuſante, dixit: τὸν ἀτιμάσας, hunc autem dehoneſtans. Ibidem Antigone dicitur τάφον κοσμοῦσα, cum ſepulchrum adorнaſſet.

MOLLVS.

In primis habita ratio meritorum in decernendo honore ſepulturae, quod factum in Valerio Publicola, vti conſtat ex *Plutarcho* in vita: Ὁ δὲ δῆμος ὥσπερ οὐδὲν εἰς ζῶντα τῶν ἀξίων πεποιηκὼς, ἀλλὰ πᾶσαν ὀφείλων χάριν, ἐψηφίσατο δημοσίᾳ ταφῆναι τὸ σῶμα, καὶ τεταρτημόριον ἕκαστος ἐπὶ τιμῇ συνεισενεγκεῖν. Sic propter merita Menenius Agrippa, qui inter patres et plebem publicae gratiae ſequeſter fuit, aere collato funeratus eſt. *Seneca* ad Alb. c. 10. Et idem grati populi ſpecimen in Q. Fabio Maximo enituit. Val. Max. L. V. c. 2.

BODEN.

[2]) Καὶ ἐλθόντες μετὰ τῶν προσηκόντων] Semper more receptum fuit, vt propinqui ad ſepulturam exequiasque defuncti conueniant. *Ariſtotel.* Eth. 9. c. 2. καὶ εἰς τὰ κήδη δὲ μάλιστα οἴονται δεῖν τοὺς συγγενεῖς ἀπαντᾶν, atque exiſtimant, cognatos maxime funeribus et parentalibus

alto inuoluens ſilentio. Decreuit igitur honore aliquo tam bene de ipſis meritum afficere. Dehinc

 con-

bus intereſſe oportere. *Lucian.* περὶ πένθους. De luctu: καὶ πάρεισιν οἱ προσήκοντες, καὶ τοὺς γονέας παραμυθοῦνται, τετελευτηκότος, adſunt neceſſarii, qui parentes defuncti conſolantur.

MOLLVS.

3) Θάπτουσι τὸν ἄθλιον] Atque eo modo Daphnis atque Chloe vna cum reliquis ſuprema officia celebrant, iuſtis Dorconis corpori ſolutis. *Lactant.* libr. 6. c. 12. Non patiemur figuram Dei iacere feris in praedam, ſed reddamus id terrae, et quamuis in homine ignoto, neceſſarium munus implebimus. *Pauſan.* libr. 1. Attic. πάντως ὅσιον ἀνθρώπου νεκρὸν γῇ κρύψαι, pium omnino eſt, mortuum mandare terrae. Imo adeo receptus, et veluti neceſſarius mos ſepeliendi fuit, vt cadauera quamuis ignota in viis reperta mandarentur ſepulturae. *Quinctil.* declamat. 5. Ignotis cadaueribus humum congerimus. *Aelianus* var. hiſtor. libr. 5. cap. 14. Νόμος γὰρ οὗτος ἀττικὸς, ὃ ἂν ἀτάφῳ περιτύχῃ σώματι ἀνθρώπου πάντως ἐπιβάλλειν αὐτῷ γῆν. Lex attica fuit, vt qui in cadauer inſepultum hominis incideret, ſaltem ei terram iniiceret. Imo execrabilis habebatur, hoc qui neglexiſſet humanitatis officium. Quare Scholiaſtes *Sophoclis* ait: οἱ γὰρ νεκρὸν ὁρῶντες ἄταφον, καὶ μὴ ἐπαμησάμενοι κόνιν, ἐναγεῖς εἶναι ἐδόκουν, qui mortuum cernerent inſepultum, neque puluerem ſuper iniicerent, videbantur eſſe execrabiles. Quamobrem qui de pietatis generibus ſcripſerunt, primum locum in ſepultura voluerunt. Multa de hoc P. *Faber* ſemeſtr. libr. 2. cap. 1. Adde caput 1. *Tobiae.*

IDEM.

4) Γῆν μὲν οὖν πολλὴν ἐπέθεσαν] Multum igitur terrae iniecere. Quippe quo maius ſepulchrum, eo honeſtius. Il. ψ. iubet Achilles Patroclo ſuo ſepulchrum latum

δὲ ἥμερα πολλὰ ἐφύτευσαν,[5]) καὶ ἐξήρτησαν αὐτῷ τῶν ἔργων ἀπαρχάς.[6]) ἀλλὰ καὶ γάλα κατέ-

latum altumque construi. *S. Hieronymus* in vita Pauli de sepulchris diuitum agens, operosa saxis illorum sepulchra esse ait. Haec iniectio terrae variis formis solet apud antiquos exprimi. *Theocriti* interpres, ἐπιχέειν γῆν dixit. *Aelian.* ἐπιβάλλειν γῆν. *Scholiastes Sophocl.* ἐπαμᾶσθαι κόνιν. *Hom.* absolute. Ipse *Sophocl.* κόνιν παλύνας. *Phocyl.* γαίαν ἐπιμοίρασθαι ἀταρχύτοις νεκύεσσι, hoc est, ἀτάφοις, terram impertire insepultis mortuis. *Nonnus* περιχεύειν κονίην. Latini, iniicere, congerere humum, nonnulli simpliciter iacere dixerunt. Nostro videtur hic accipi, atque intelligi τὸ χῶμα, h. e. tumulus, seu terrae egestae cauitas, in qua defunctus deponitur, quaeque recepto corpore, operitur aggesta humo, quae effossa fuerat: ita tamen, vt altior fiat, inque molem quamdam adsurgat. Hoc *Plato* intelligit libr. 11. de legib. χῶμα δὲ μὴ χωννῦναι ὑψηλότερον ἢ πέντε ἀνδρῶν ἔργον ἐν πένθ' ἡμέραις ἀποτελούμενον. Quod *Cic.* de leg. libr. 2. vertit; extrui autem vetat sepulchrum altius, quam quod quinque diebus homines quinque absoluerint. *Homerus* alio loco σῆμα χεῦαι, alio τύμβον χεῦαι, h. e. χῶμα χῶσαι, sepulchrum struere, humo fossione egesta, et iterum in tumulum aggesta. Vnde latinis aggestus. *Quint.* Ignotis cadaueribus humum congerimus, et insepultum quodlibet corpus, nulla festinatio tam rapida transcurrit, vt non quantulocunque veneretur aggestu.

IDEM.

[5]) Φυτὰ δὲ ἥμερα πολλὰ ἐφύτευσαν] Plantas quam plurimas satiuas plantarunt. Solent veteres sepulchra ornare floribus, sertisque, quod ruri etiam factum a nostratibus memini. Huc *Maro* alludit.

— ***Manibus date lilia plenis,*** *Pur-*

congregati vna cum propinquis, misellum Dorconem sepulturae mandant, plurimumque terrae ingerentes,

Purpureos spargam flores,
animamque nepotis
His saltem accumulem donis.

Epigramm. lib. 3.
Βάλλιθ' ὑπὲρ τύμβου πολιὰ κρινά,
Conspergite tymbum liliis candidis.

Antoninus apud *Herodian.* libr. 4. ornat sepulchrum Achill. στεφάνοις τε, καὶ ἄνθεσι, coronis et floribus. Tangit ritum hunc *Pindarus* od. 4. Nem.

Οὕνεκ' Ἀμφιτρύωνος ἀγλαὸν παρὰ τύμβον,
Καδμεῖοί νιν οὐκ ἀέκοντες
ἄνθεσι μίγνυον.
Quandoquidem Amphitryonis
Celebrem apud tumulum
Cadmei illum haud inuiti
Floribus ornabant.

Thessali apud *Philostratum* in heroicis dabant sepulchro Achillis στεφάνους ἀμαρανθίνους, coronas amaranthi, quod factum videtur ad indicandam mortalis vitae fragilitatem. IDEM.

Non solum fuit mos spargere flores in sepulcra, vt *Mollus* rem satis decantatam probare studet, sed etiam plantare flores in terra tumulo aggesta, de quo hic videtur esse sermo, in vicinia etiam serere arbores, vt flores vernas Elysii delicias significarent, arbores vero sanctitatis opinionem, vt in lucis, sepulcris conciliarent crescentesque obumbrarent locum. *Martialis* de *Alcimo* sepulto:

Accipe, non Phario mutantia marmora saxo,
Quae cineri vanus dat ruitura labor.
Sed fragiles buxos et opacas palmitis vmbras,
Quaeque virent lacrymis humida prata meis.

Lib. III. ep. 89. et *Propert.* II, 10, 33.

Sit in exiguo laurus superaddita busto,
Quae legat extincti funeris vmbra locum.

Iuuenalis item VII, 207.

Di

κατέσπεισαν,7) καὶ βότρυας κατέθλιψαν,8) καὶ σύριγγας πολλὰς κατέκλασαν.9) Ηκούσθη καὶ τῶν

Dî maiorum vmbris tenuem
et sine pondere terram,
Spirantesque crocos et in
vrna perpetuum ver.

coll. *Persio* I, 39.

Nunc non e tumulo fortu-
nataque fauilla
Nascentur violae.

Hinc *Lancelotus* locum recte expressit: *Et planteront autour de sa fosse plusieurs arbres.*

BODEN.

6) Απαρχὴν] Lege ἀπαρχὰς· ἐξήρτησαν αὐτῷ τῶν ἔργων ἀπαρχὰς, primitias laborum illi suspenderunt, dicarunt. Ex more, quo sepulchris imponebantur, aut iuxta figebantur ea, quae defunctis in vita cara fuerant, aut quibus frequenter vti consueuere. *Hom.* Odyss. μ.

Πήξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ εὐήρες ἐρετμὸν,
Fiximus in summo sepulcro
bene fabrefactum remum.

Virg.

At pius Aeneas ingenti
mole sepulcrum
Imponit, suaque arma viro,
remumque tubamque.

Loquitur de sacris Miseno factis. Nisi quis contendat, hic pro ἐξήρτησαν, legendum, ἀπήρξαντο αὐτῷ τῶν ἔργων ἀπαρχὴν, libamentum illi frugum fecerunt. Quippe ἔργα in plurali saepe idem significat, quod *Virgilius* dixit, *hominumque boumque labores*, βοῶν καὶ ἀνδρῶν ἔργα. *Philo* metaphorice de vita Mosis lib. 3. Ψυχικοῦ κάλλους ἀπαρχὴν περικαλλεστάτην ἀπήρξαντο, hic ἀπαρχὴ exponitur libamentum.

MOLLVS.

Απαρχὰς praeter *Columbanium* et *Vrsinum* etiam *Iungermanus* legendum esse suadet, sed optime exhaurit locum Gallus: *y pendirent chacun quelque chose de leur métier.* Spectat enim *Longus* munera, quae fusius commemorat *Kirchmannus* de funeribus L. III. c. 5.

BODEN.

7) Καὶ γάλα κατέσπεισαν] Quin et lac libarunt. Lac etiam

rentes, multas ſatiuas plantare plantas, primitiasque laborum ipſi dicarunt. Quin et lacte buſtum perfude-

H 5 runt,

etiam mortuis offerri moris erat. *Sophocl:* in Elect. Ἐπεὶ γὰρ ἦλθον, πατρὸς ἀρχαῖον τάφον ὁρῶ κολώνης ἐξ ἄκρας νεοῤῥύτους πηγὰς γάλακτος, poſtquam veni ad antiquum ſepulchrum patris, video alto ex iugo fuſos nuper fontes lactis. Apud *Euripidem*, vbi Helena inter ālia ait ad Electram:

Μελίκρατ' ἄφες γάλακτος, οἰνωπόν τ' ἄχνην,

Demitte ibi mel cum lacte miſtum et vini ſpumam:

καὶ στᾶσ' ἐπὶ ἄκρου χώματος, λέξον τάδε· Ἑλένη σ' ἀδελφὴ ταῖς δὲ δωρεῖται χοαῖς, *et ſtans ſummo in tumulo, dices ita: Helena ſoror te donat his inferiis. Sen.* in Oedip. lactis liquorem fundit, et Bacchum manu. Imo qui attente Graecos poetas legerit, inueniet is, ſex praecipuas res contineri inferiarum nomine: videlicet, aquam, mel, lac, vinum, ſanguinem, comam. At noſter meminit tantum lactis, atque vini. Apud *Heliodorum* libr. 6. In defuncti ſacris, lac in foſſam infunditur, vt et apud *Philoſtratum* in heroicis γάλα ἐγχέας dicitur. *Maro* in ſacris factis Polydoro III, 66.

Inferimus tepido ſpumantia cymbia lacte.

Haec ſuperſtitioſa credulaque fecit antiquitas, quod putaret, manes iis libationibus ali. *Lucian.* de luctu: τρέφοντας δὲ ἄρα ταῖς ἡμῖν χοαῖς, καὶ τοῖς καθαγιζομένοις ἐπὶ τῶν τάφων. Aluntur autem noſtris libationibus inferiisque, quae ſepulchris inferuntur. MOLLVS.

8) Βότρυας κατέθλιψαν] Vuas preſſerunt. Etiam ex more veterum, qui merum fundebant in defunctorum gratiam, quique ſaepe vino recens expreſſo, et plane muſteo faciebant. Quippe *Thucyd.* 3. in re mortuorum, ait offerri ἀπαρχὰς, h. e. primitias. *Maro* de Aenea, genitori ſuo inferias fundente libanteque, ait:

Hic

τῶν βοῶν ἐλεεινὰ μυκήματα,[10]) καὶ δρόμοι τινὲς ὤφθησαν ἅμα τοῖς μυκήμασιν ἄτακτοι, καὶ ὡς ἐν ποιμέσιν εἰκάζετο καὶ αἰπόλοις ταῦτα, θρῆνος

Hic duo rite mero libans
carchesia Baccho,
Fundit humi, duo lacte nouo,
duo sanguine sacro,
Purpureosque iacit flores.

Hunc ritum salse ridet *Lucianus*, sub persona filii defuncti ad parentes verba facientis, eosque obiurgantis: Τί δὲ ὁ ὑπὲρ τοῦ τάφου λίθος ἐστεφανωμένος; ἢ τί ὑμῖν δύναται τὸν ἄκρατον ἐπιχεῖν; ἢ νομίζετε καταστάξειν αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς, καὶ μέχρι τοῦ ᾅδου διίξεσθαι; Quidne saxum coronis ornatum sepulchro imponitur? aut quid valet, quod merum infunditis? Num putatis, illud ad nos destillaturum? Vide plura apud *Lucian.* de luctu.

In verbis κατέσπεισαν, κατέθλιψαν, κατέκλασαν est epistrophe, quae numerus est, quo similis sonus in clausulis iteratur. *Cic.* pro Pomp. vt eius voluntatibus non modo ciues assenserint, socii obtemperauerint, hostes obedierint: sed etiam venti tempestatesque obsecundarint. IDEM.

9) Σύριγγας πολλὰς κατέκλασαν] Alludit ritum, quo defunctorum absumi alias rogo solent, quae singulis essent carissima. Firmat hoc ipsum *Hom.* Odyss. μ:

Αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ᾽ ἐκάη, καὶ
τεύχεα νεκροῦ.
Sed postquam mortuus combustus,
et arma defuncti essent.

Aelian. var. Hist. libr. 7. c. 8. ὅτε Ἡφαιστίων ἀπέθανεν, Ἀλέξανδρος ὅπλα αὐτῷ εἰς τὴν πυρὰν ἀνέβαλε, cum diem obiisset Hephaestion, Alexander arma in pyram coniecit. Eadem hacce consuetudine etiamnum teneri Barbaros in India occidentali nequedum domitos, ab oculatis testibus accepimus. IDEM.

10) Ηκούσθη καὶ βοῶν ἐλεεινὰ μυκήματα etc.] Auditi sunt et miserabiles boum mugitus. Daphnin apud *Maronem* tam mites, quam immites

runt, vuas presserunt, tibiasque multas fregerunt. Miserabiles sunt et auditi mugitus, visique vna cum mugitibus cursus quidam inconditi. Atque haec ipsa, vt opiliomites deflebant bestiae, Ecl. 5.

Non vlli pastos illis egere diebus
Frigida Daphni boues ad flumina, nulla neque amnem
Libauit quadrupes, nec graminis attigit herbam.

Moschus in epitaphio Bionis Idyll. 3. n. 23.

Ὤρεα δ' ἐστὶν ἄφωνα, καὶ αἱ βόες αἱ ποτὶ ταύροις
Πλαζόμεναι γοάοντι, καὶ οὐκ ἐθέλοντι νέμεσθαι.

Montes vero sunt muti, et vaccae, quae apud tauros
Vagantur, plorant, et non volunt pasci.

Similiter:

Πολλαὶ οἱ παρὰ ποσσὶ βόες, πολλοὶ δέ τι ταῦροι.
Πολλαὶ δ' αὖ δαμάλαι, καὶ πόρτιες ὠδύραντο.

Multi ei ad pedes boues, multi vero etiam tauri,
Multa etiam iuuencae, et vitulae luxerunt.

Eodem modo apud *Virg.* Eclog. 10. dicuntur ob Galli mortem pabulo abstinuisse pecudes, flentesque circumstetisse illum.

Stant et oues circum, nostri nec poenitet illas.

Sueton. in vita I. Caesaris: Proximis diebus equorum greges, quos in traiiciendo Rubicone flumine consecrarat, ac vagos et sine custode dimiserat, comperit pertinacissime pabulo abstinere, vbertimque flere.

IDEM.

Ad eundem morem eleganter cecinit *Nemesianus* Eclog. I, 65 seqq.

Felix o Meliboee vale: tibi frondis odore
Munera dat, lauros carpens, ruralis Apollo.
Dant Fauni, quod quisque valet, de vite racemos,
De campo culmos, omnique ex arbore fruges,
Dat grandaeua Pales spumantia cymbia lacte,
Mella ferunt Nymphae, pictas dat Flora coronas.
Manibus hic supremus honos: dant carmina Musae,
Car-

p. 27. θρῆνος[11]) ἦν τῶν βοῶν ἐπὶ βουκόλῳ τετελευτηκότι. Μετὰ τὴν[12]) τοῦ Δόρκωνος τάφον, λούει τὸν Δάφνιν ἡ Χλόη[13]) πρὸς τὰς νύμφας ἀγαγοῦσα, εἰς τὸ ἄντρον εἰσαγαγοῦσα. καὶ αὐτὴ τότε πρῶτον, Δάφνιδος ὁρῶντος, ἐλούσατο τὸ σῶμα, λευκὸν, καὶ καθαρὸν ὑπὸ κάλλους, καὶ οὐδὲ λουτρῶν ἐς κάλλος δεόμενον· καὶ ἄνθη τε συλλέξαντες, ὅσα ἄνθη τῆς ὥρας ἐκείνης, ἐστεφάνωσαν τὰ ἀγάλματα,[14]) καὶ τὴν τοῦ Δόρκωνος σύριγγα, τῆς πέτρας ἐξήρτησαν ἀνάθημα.[15])

ΚΕΦΑΛ.

Carmina dant Musae: nos te modulamur auena.
Siluestris nunc te platanus, Meliboee, susurrat,
Te pinus reboat, te, quidquid carminis Echo,
Respondent siluae, te nostra armenta loquuntur.

BODEN.

[11]) Ταῦτα θρῆνος] Omnino distingui putaui: αἰπόλοις ταῦτα, θρῆνος.

IVNGERM.

[12]) Μετὰ τὸν] V. Μετὰ δὲ τὸν. P. COLVMB.

[13]) Λούει τὸν Δάφνιν ἡ Χλόη] Et hoc ex ritu, priscaque veterum religione: quippe polluti habebantur, quicunque exequiis interfuerant, proinde purgandi abluendique aqua. *Virg.* libr. 6. Aeneid.

Item ter socios (intellige, qui funeri aderant) *pura circumtulit vnda* (h. e. purgauit vnda)
Spargens rore leui et ramo felicis oliuae,
Lustrauitque viros, dixitque nouissima verba.

Quem ritum *Naso* tangit libr. 4. Metamorph. vbi Iuno, quae inferos adierat, lustratur ab Iride, priusquam coelum repetat.

Laeta redit Iuno, quam coelum intrare parantem,
Roratis lustrauit aquis Thaumantias Iris.

Scholiastes *Aristoph.* in Nub. ἔθος ἦν μετὰ τὴν ἐκκομιδὴν τοῦ νεκροῦ λοῦσθαι τοὺς κατ' οἶκον, καθαρμοῦ χάριν, moris fuit post elationem cadaueris, fami-

opiliones caprariique conie&ctabant, lamentatio boum erant, defunctum suum bubulcum lugentium. Post Dorconis has exequias abluit Daphnidem Chloe ad Nymphas in antrum adductum. Quo tempore et illa, aspiciente Daphnide, suum lauit corpus, candidum et prae pulchritudine purum, neque lauacro opus ad venerem conciliandam habens. Hinc collectis, pro anni tempestate, floribus, Nympharum coronant signa, Dorconisque fistulam, de petra consecratam suspendunt.

CAPVT

familiares lauari, purgationis gratia. *Poll.* libr. 8. καὶ οἱ ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ πενθοῦντος ἀφικνούμενοι, ἐξιόντες ἐκαθαίροντο, ὕδατι περιῤῥαινόμενοι, qui ad aedes lugentis peruenerant, cum inde exibant, purgabantur, aqua circumspersi. MOLLVS.

[14]) Ἐστεφάνωσαν ἀγάλματα] Veteres coronabant statuas Deorum, aut qui in Deorum numerum relati erant. *Lucian.* in Scyth. de Toxari Deorum numero ascripto ab Atheniensibus, verba faciens, ait: πλὴν ἀλλ' ἔστεπταί γε ἀεὶ, verum semper coronatus est. IDEM.

[15]) Καὶ τὴν τοῦ Δόρκωνος σύριγγα, τῆς πέτρας ἐξήρτησαν ἀνάθημα] Id est, ἀνέθεσαν. Sunt enim, vt illud hic obiter dicam, haec verba ἀνατιθέναι, et ἐξαρτᾷν, sacrorum. *Aristoph.* καὶ ταῦτα ἀναθέσων ἔρχομαι πρὸς τὸν θεὸν, et venio, vt haec Deo suspendam, consecrem; quo loco ἀναθέσων idem est, quod ἐξαρτήσων καὶ κρεμάσων. Eodemque modo apud Latinos, verbum suspendere sacrum est.

Virg. Aeneid. 12.

— *et notas suspendere vestes.* Lib. 9.

— *suspendiue tholo.*

Idem 6. Aeneid.

— *Arma patri suspendet capta Quirino.* Catul.

— *Tacito suspendit vota labello.*

IDEM.

[1]) Φρι-

ΚΕΦΑΛ. ιζʹ.

Καὶ μετὰ τοῦτο ἐλθόντες, ἐπεσκόπουν τὰς αἶγας καὶ τὰ πρόβατα. Τὰ δὲ πάντα κατέκειτο, μήτε νεμόμενα, μήτε βληχώμενα· ἀλλ' οἶμαι τὸν Δάφνιν καὶ τὴν Χλόην ἀφανεῖς ὄντας ποθοῦντα. Ἐπειδὴ γοῦν ὀφθέντες καὶ ἐβόησαν τὸ σύνηθες, καὶ ἐσύρισαν, τὰ μὲν ἀνασάντα ἐνέμετο· αἱ δὲ αἶγες ἐσκίρτων φριμμασσόμεναι,[1]) καθάπερ ἡδόμεναι σωτηρίᾳ συνήθους[2]) αἰπόλου.[3]) Οὐ μὴν ὁ Δάφνις χαίρειν ἔπειθε τὴν ψυχήν· ἰδὼν τὴν Χλόην γυμνήν, καὶ τὸ πρότερον λανθάνον κάλλος, ἐκκεκαλυμμένον, ἤλγει τὴν καρδίαν, ὡς ἐσθιομένην ὑ-
p. 28. πὸ φαρμάκων. καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ποτὲ μὲν λάβρον ἐξέπνει,[4]) καθάπερ τινὸς διώκοντος αὐτόν, ποτὲ

[1]) Φριμασσόμεναι] Verbum hoc φριμάττεσθαι caprarum proprium esse voluit *Pollux*. δοκεῖ δὲ ἴδιον ἐπὶ αἰγῶν εἶναι, μᾶλλον ὁ φριαγμός. *Theocr.* Idyll. 5. (quem laudauit etiam *Iungerm.*)

— Φριμάσσεο πᾶσα τραγίσκων

Νῦν ἀγέλα.

Prae gaudio fremat vniuersus hircorum
Nunc Grex.

At *Herodot.* in Thalia etiam equis tribuit φριμάξασθαι καὶ χρεμετίσαι, cum equos dicit infremuisse, ac hinniisse: vel vt aliis placuit, calidum flatum e naribus emisisse. Vide *Suidam.* IDEM.

Scholiastes Theocriti ad Idyll. V, 141. negat, hoc verbum caprarum esse proprium. Φριαγμὸς μὲν γάρ ἐστι κυρίως ἡ τῶν ἵππων· βληχὴ δὲ ἡ τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων. Translate igitur accipiendum, quemadmodum ab illo ipso paullo ante ad laudatum Theocriti locum exponitur: Φριμάσσεο, τουτέστι μεθ' ἡδονῆς σκίρτα. Conuenit hoc verbum cum cognato

CAPVT XVII.

Postea redeuntes capras atque oues inspiciebant, quae omnes iacebant humi, neque pascentes, neque balantes, sed, vt puto, Daphnidem, atque Chloen ex oculis ablatos, desiderantes. Illis igitur conspectis, vt consuetam edidere vocem, tibiaque cecinerunt, ilico surgentes pecudes pascebant. Caprae frementes prae gaudio exultabant, veluti laetae consueti salute pastoris. Non tamen Daphnis vt gauderet animum inducere potuit. Postquam enim nudam vidit Chloen, atque pulchritudinem prius absconditam, nunc detectam, ingentem corde sentiebat dolorem, haud aliter, quam si a veneno depasceretur. Quin spiritum ipsum aliquando

to φυάττομαι, quod proprie quidem notat *fremere*, metaphorice autem, *ferocire*, *superbire*, *prae gaudio se efferre*. Non igitur satis accurate transtulit Teuto: *Die Ziegen sprungen* schnaubend *auf*. Pro quo reddendum erat, *muthig*. Hoc sequentia vberius docent: καθάπερ ἡδόμεναι σωτηρίᾳ συνήθους αἰπόλου. Nec melius verterat Gallo-francus: *en beslant*. Quae vero hic a *Mollo* disputantur, erepta sunt *Stephano* Thes. Gr. L. T. IV. p. 225. BODEN.

2) Συνήθους] N. συνήθει. COLVMB.

3) Αἰπόλου] Αἰπόλος, caprarius, quasi αἰγοπόλος καὶ κατὰ συγκοπὴν, αἰπόλος, ὁ περὶ τὰς αἶγας πολῶν, καὶ στρεφόμενος, qui circa capras versatur, et occupatur. Hinc αἰπολέω, *Theocr.* Idyll. 8. v. 85. αἰπολέοντα διδάξαι, capras pascentem docere. MOLLVS.

4) Καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ποτὲ μὲν λάβρον ἐξέπνει etc.] Multa amoris occulti indicia recensentur a *Luciano* in libel. de Dea Syria. ἔρωτος δὲ ἀφα-

ποτὲ δὲ ἐπέλειπε[5]) καθάπερ ἐκδαπανηθὲν ἐν ταῖς προτέραις ἐπιδρομαῖς.[6]) Ἐδόκει τὸ λουτρὸν εἶναι τῆς θαλάσσης φοβερώτερον. Ἐνόμιζε τὴν ψυχὴν ἔτι παρὰ τοῖς λῃσταῖς μένειν, οἷα νέος ἄγροικος καὶ ἔτι ἀγνοῶν τὸ ἔρωτος λῃστήριον.

ἀφανέος πολλὰ σημήϊα, ὀφθαλμοί τε ἀσθενέες, καὶ φωνὴ, καὶ χροὴ, καὶ δάκρυα, et paulo poſt: τὴν δὲ χροιὴν ἠλλάξατο, καὶ ἱδρώειν ἤρξατο, καὶ τρόμῳ ἔχετο, καὶ ἡ καρδίη ἀνεπάλλετο. Amoris autem occulti multa ſunt ſigna, oculi languentes, vox, color et lachrymae. Deinde colorem mutare, ſudorem emittere incipiebat, et tremore corripiebatur, eique cor ſubſultabat.

IDEM.

Male in vulgatis quibusdam legebatur καὶ αὐτὸν τὸ πνεῦμα. Emendaui ad Iungermani textum καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα, quod Vrſini codex confirmat.

BODEN.

V. αὐτὸ. P. COLVMB.

5) Εκ-

do rapidum, eum tanquam perſequente aliquo, ducebat; nonnunquam prioribus veluti incurſionibus conſumptus, deficiebat. Lauacrum hoc illi ipſo terribilius mari videbatur. Animum ſuum etiamnum apud latrones eſſe, vtpote iuuenis agreſtis, latrociniique cupidinis ignarus, autumabat.

LONGI

[5]) Ἐπέλιπε, leg. ἐπέλειπε. MOLLVS.

N. et V. ἐπέλειπε. P. COLVMB.

[6]) Ἐν ταῖς προτέραις ἐπιδρομαῖς] Praepoſitio ἐν apud bonos auctores ſaepe redundat. *Lucian.* Quom. conſcr. ſit Hiſtor. καὶ ἐλέφαντας ἐν ἀκοντίῳ φονεύοντα, et elephantos ſagitta interfeceris. Idem in Aſin. τεθνηκὼς ἐν ταῖς πληγαῖς ψεύδεται, ſeſe verberibus ſimulat enectum. *Euripid.* ἐν βέλει πληγεὶς, telo percuſſus. *Muſaeus* verſ. 159.

Θυμὸν ἐρωτοτόκοισι παραπλάγξας ἐνὶ μύθοις,

Animum amoribus errare faciens verbis.

Vide D. *Phochen.* §. 47. MOLLVS.

p. 29.

ΛΟΓΓΟΥ ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛ. α΄.

Ἤδη δὲ τῆς ὀπώρας ἀκμαζούσης, καὶ ἐπείγοντος τοῦ τρυγητοῦ, πᾶς ἦν κατὰ τοὺς ἀγροὺς ἐν ἔργῳ·¹) ὁ μὲν, ληνοὺς ἐπεσκεύαζεν· ὁ δὲ, πίθους ἐξεκάθαιρεν· ὁ δὲ, ἀῤῥίχους ἐπελέκιζεν·²) ἔμελέ

τινι

¹) Ἐν ἔργῳ εἶναι] Apud *Thucyd.* pro in ipſo eſſe conflictu. Hinc metaphorice etiam de re venerea dicitur. *Lucian.* in dial. Apoll. ac. Mercur. ἐπεὶ δὲ ἐπέβησαν τοῦ λέχους, καὶ ἐν ἔργῳ ἦσαν, vbi igitur lectum conſcendiſſent, et in opere eſſent. *Vlpian.* l. 23. ff. ad leg. Iul. de adult. *Pomponius* ſcripſit, in ipſis rebus Veneris deprehenſum occidi: et hoc eſt, quod Solon et Draco dicunt ἐν ἔργῳ. Verum enim vero, non ita hic capitur; ſed pro opere, quod ruri fit, quo ſignificatu apud *Hom.* dicitur Od. ξ.

— ἔργον δέ μοι οὐ φίλον ἔσκεν,

Opus autem ruſticum non erat mihi gratum.

Hinc et ἔργα plurali numero vtrique ſcriptores vocant terram, in qua opus factum eſt, i. e. cultam: Quemadmodum et Latini culta neutro genere, arua appellant.

MOLLVS.

²) Ἀῤῥίχους ἐπελέκιζεν] Dolabat:

LONGI PASTORALIVM
DE
DAPHNIDE ET CHLOE
LIBER SECVNDVS

CAPVT I.

Adulto iam autumno, inſtanteque vindemiae tempore, quilibet in agris operi intentus erat: alius prela inſtaurabat: alius dolia expurgabat: alius cophinos texebat: alius faculam vuis prae-

labat: ſed pro eo lege ἔπλεκεν, texebat, nectebat. Eſtque metonymia effecti: quippe intelligit τὰς λύγους, hoc eſt vimina, quibus cophini conficiuntur: Ita *Maro* Eclog. 10.

Serta mihi Phyllis legeret, h. e. flores, vnde ſerta. Ἄῤῥιχος, inquit *Heſychius*, κόφινος ἢ ἀγγεῖον λύγινον, vas vimineum. Ita etiam *Etymolog.* et *Euſtath.* ἄῤῥιχοι ſunt κόφινοι ἰσῦινοι. Patet tamen ex *Ariſtophane* in Auib. prorſus non eſſe idem ἄῤῥιχον, atque κόφινον, dicente:

Ἀλλ' ὡς τάχιστά συ μὲν ἰὼν τὰς ἀῤῥίχους,
Καὶ τοὺς κοφίνους ἅπαντας ἐμπίπλη πτερῶν.

Sed quam citiſſime tu quidem iens, ciſtas
Et cophinos omnes imple pennis.

Ad haec *Scholiaſtes*: vtrumque vas eſt ex genere eodem: habet tamen aliquid differentiae, cum ait: λέγουσι δὲ καὶ τῶν σπαράκων τι εἶδος

τινι δρεπάνης μικρᾶς ἐς βότρυος τομήν· καὶ ἑτέρῳ
p. 30. λίθῳ, θλίψαι τὰ ἔνοινα³) τῶν βοτρύων δυναμένῳ· καὶ ἄλλῳ, λύγῳ ξηρᾶς πληγαῖς κατεξασμένης, ὡς ἂν ὑπὸ φωτὶ νύκτωρ τὸ γλεῦκος φέροιτο. Ἀμελήσαντες οὖν καὶ ὁ Δάφνις καὶ ἡ Χλόη τῶν προβάτων καὶ τῶν αἰγῶν, χειρὸς ὠφέλειαν ἀλλήλοις μετεδίδοσαν· ὁ μὲν ἐβάσταζεν ἐν ἀῤῥίχοις βότρυς, καὶ ἐπάτει ταῖς ληνοῖς ἐμβάλλων, καὶ εἰς τοὺς πίθους ἔφερε τὸν οἶνον. ἡ δὲ τροφὴν παρεσκεύαζε τοῖς τρυγῶσι, καὶ ἐνέχει ποτὸν αὐτοῖς πρεσβύτερον οἶνον,

δος ἀῤῥίχους. Et nunc dicunt σωράκων esse speciem Ἀῤῥίχους. Est vero σώρακος, teste *Hesychio*, ἀγγεῖον εἰς ὃ σῦκα ἐμβάλλεται, vas, in quod fici coniiciuntur. At hoc loco ἄῤῥιχοι significant κοφίνους σταφυλοφόρους, fiscellas, siue cistellas aptas gerendis vuis. IDEM.

V. ἔπλεκεν. P. Quod et in versione mea sum sequutus, vt semper, vbi lectio in Codice F. vel V. visa fuerit verior. Ἄῤῥιχος λέγεται ὁ κόφινος, ἐν ᾧ κομίζουσι τοὺς βότρυς, ait *Etymolog.* in ἀναῤῥιχᾶσθαι. IVNGERM.

Notari meretur alia coniectura in editione Nealmensi proposita, vbi proponitur legendum ἐπελύγιζεν, *vinciebat*, *flectebat*, *contorquebat*, cuius simplex λυγίζω frequentius est, et ab interprete Theocriteo ad Idyll. I, 97. per καταδῆσαι redditur. Certe, quum ἄῤῥιχος apud *Hesychium* sit ἀγγεῖον λύγινον, principatum tenet lectio ἐπιλύγιζεν, vel, si malis, ἐλύγιζεν prae vulgata ἐπελέκιζεν, atque respondet τῷ ἔπλεκεν in codice Romano, quod vero reiicit *Hemsterhusius* ad *Poll.* X, 130. BODEN.

3) Ενοινα] Lege εὔοινα, εὔοινος, bonum vinum ferens, vino abundans, vini ferax. *Pell.* ἄμπελος εὔοινος, vitis vini ferax. MOLLVS.

Infra

praecidendis curabat: alius lapidem, qui vini plenas vuas conterat, alius viticem aridam ictibus contusam praeparabat, quo cum lumine de nocte mustum feratur. Hinc neglectis Daphnis atque Chloe ouibus caprisque, mutuas sibi praestabant operas. Ille gestabat fiscellis vuas, iniectasque torculari calcabat, inque dolia ferebat vinum. Haec vero cibum vindemiantibus apparabat, illisque potum, vinum vetustius, infundebat, nec non humiliores carpebat vuas. Omnis

I 3 quippe

Infra hoc libro Ἐς ἀνολκὴν λίθϗ θλίβοντες τὰ πατηθέντα βοτρύδια etc. Vinaceorum enim vsus in conficienda lora, quam *Turnebus* dictam putat, quod loreo fune prelo adducto exprimatur.

IVNGERM.

Quum nec planum esse putem, corruptum esse hunc Longi locum, tum an sit ita emendandus, ambigo. Videtur enim ἔνοινα quidem ἅπαξ λεγόμενον, quod commodum tamen sensum pariat. Vuae in torculari iam pedibus calcatae subiiciebantur prelis, quae trabes erant, quantum possit succi, paullisper exprimentes. Quum desierat sub prelo fluere mustum, circumcidebantur extrema, atque iterum premebantur folliculi acinorum, addita tandem aqua, vnde οἶνος δευτερίας s. δευτερίνης. *Hesychio* est ὁ μετὰ τὸ ὕδωρ ἐπιχεθῆναι εἰς τὰ στέμφυλα οἶνος. De hoc vino secundario, quod operariis dabatur hyeme, videtur esse hoc loco dictum, vt sint τὰ ἔνοινα τῶν βοτρύων *vinacea*, siue vaginae vuarum iamiam calcatarum ac pressarum, in quibus tamen nonnihil succi supersit, quod, maceratis aqua vinaceis, iniecto lapide, exprimatur. Vid. *Varro* de R. R. I, 54. *Plin.* XIV, 10. *Dioscor.* V, 13. et *Anatolius Geop.* VI, 13.

BODEN.

4) Πο-

οἶνον,⁴) καὶ τῶν ἀμπέλων τὰς⁵) ταπεινοτέρας ἀπετρύγα· πᾶσα γὰρ κατὰ τὴν Λέσβον ἦν ἄμπελος ταπεινὴ, ὀ μετέωρος, ὀδὲ ἀναδενδράς· ἀλλὰ κάτω τὰ κλήματα ἀποτείνουσα, καὶ ὥσπερ κιττὸς νεμομένη· καὶ παῖς ἂν ἐφίκοιτο βότρυος, ἄρτι τὰς χεῖρας ἐκ σπαργάνων λελυμένος.

ΚΕΦΑΛ. β'.

Οἷον οὖν εἰκὸς ἐν ἑορτῇ Διονύσου, καὶ οἴνου γενέσει· αἱ μὲν γυναῖκες ἐκ τῶν πλησίον ἀγρῶν εἰς ἐπικουρίαν¹) κεκλημέναι, τῷ Δάφνιδι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπέβαλλον,²) καὶ ἐπῄνουν ὡς ὅμοιον τῷ Διονύσῳ τὸ κάλλος· καί τις τῶν θρασυτέρων³) καὶ ἐφίλησε,
p. 31. καὶ τὸν Δάφνιν παρώξυνε,⁴) τὴν δὲ Χλόην ἐλύπησεν. Οἱ δὲ ἐν ταῖς ληνοῖς,⁵) ποικίλας φωνὰς

⁴) Ποτὸν πρεσβύτερον οἶνον] Vina noua olim non gustabant, nisi hieme exacta, idque mense ἀνθεστηριῶνι, id est, Maio, qui dies illis dicebatur ἀγαθοῦ δαίμονος, etiam πιθοιγία, quasi doliorum apertio. Erat hoc festum bacchicum apud Graecos; quale est, quod in honorem S. Martini agitatur. Tunc vouebant, priusquam biberent libantes, vt vinum esset salutare, locoque medicamenti.

MOLLVS.

⁵) Αμπέλων τὰς] V. ἀμπέλων δὲ τὰς. P.

COLVMB.

¹) Εἰς ἐπικουρίαν] Adde, οἴνου κεκλημέναι.

COLVMB. et MOLLVS.

²) Τῷ Δάφνιδι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπέβαλλον] Huic affinis locus est ille *Heliod.* Aethiop. libr. 3. ἤδη δὲ ὅσαι δημώδεις γυναῖκες, καὶ τὸ τῆς ψυχῆς πάθος ἐγκρατείᾳ κρύπτειν ἀδύνατοι, μήλοις τε καὶ ἄνθεσιν ἔβαλλον, εὐμένειαν ἀπ᾽ αὐτοῦ τινα, ὡς ἐδόκουν, ἐφελκόμεναι. κρίσις γὰρ αὕτη μία παρὰ

quippe in Lesbo vitis erat humilis, non sublimis, non arboribus maritata: at deorsum pampinos protendens, atque hederae instar serpens. Quin infans facile, modo solutis extra fascias manibus, vuas apprehenderit.

CAPVT II.

Mulieres igitur Bacchi festo, vindemiaeque tempore, vt moris erat, ad opem ferendam proximis ex agris accersitae in Daphnidem oculos coniiciebant, laudantque veluti forma Bacchum referentem. Et quaedam ex audacioribus osculum figendo Daphnidem irritauit, Chloeque aegre fecit. Qui autem in cupis vuas calcabant, varias

παρὰ πᾶσιν ἐκρατύνετο, μὴ ἂν φανῆναί τι κατ' ἀνθρώπους, ὃ καὶ Θεαγένους ὑπερβάλλοι κάλλος. Denique vulgiuagae quaedam mulieres, et quae affectum animi continentia occultare non poterant, malis et floribus illum petebant, beneuolentiam quandam ab ipso, vt videbatur, captantes. Idem enim iudicium apud omnes valebat; non posse quicquam humani apparere, quod Theagenis pulchritudinem superaret. MOLLVS.

3) Θρασιτερῶν] Correxi. Erat in editis θρασυτέρων. BODEN.

4) Παρώξυνε] Verti: irritauit, non ad iram, sed animum commouit, vt *Siluius: pocula irritant luxum;* inflammauit animum. MOLLVS.

5) Οἱ δὲ ἐν ταῖς ληνοῖς] Scil. ὄντες. Innuit praecipue τοὺς ληνοβάτας et τραπιτὰς, videlicet τοὺς ἐν τῷ ληνῷ τὰς σταφυλὰς ἐμπατοῦντας, vuarum calcatores. Nota ληνὸν hoc loco esse generis foeminini,

νὰς ἔῤῥιπτον ἐπὶ τὴν Χλόην, καὶ ὥσπερ ἐπί τινα βάκχην σάτυροι6) μανικώτερον ἐπήδων, 7) καὶ ηὔχοντο γενέσθαι ποίμνια, καὶ ὑπ᾽ ἐκείνης νέμεσθαι. Ὥστε αὖ πάλιν ἡ μὲν ἥδετο, Δάφνις δὲ ἐλυπεῖτο. εὔχοντο δὲ δὴ ταχέως παύσασθαι τὸν τρυγητὸν, καὶ λαβέσθαι τῶν συνήθων χωρίων, καὶ ἀντὶ τῆς ἀμούσου βοῆς, ἀκούειν σύριγγος. ἢ τῶν ποιμνίων αὐτῶν βληχωμένων. Καὶ ἐπεὶ διαγενομένων ὀλίγων ἡμερῶν, αἱ μὲν ἄμπελοι τετρύγηντο, πίθοι δὲ τὸ γλεῦκος εἶχον· ἔδει δὲ οὐκ ἔτι οὐδὲν πολυχειρίας, κατήλαυνον τὰς ἀγέλας εἰς τὸ πεδίον· καὶ μάλα χαίροντες, τὰς νύμφας προσεκύνουν, βότρυς αὐταῖς κομίζοντες ἐπὶ κλημάτων, ἀπαρχὰς τοῦ τρυγητοῦ. 8) οὐδὲ τὴν πρότε-

minini, cum alias ferme ſemper ſit maſculini. Dicitur παρὰ τὸ λεκάνω, τὸ λεπτύνω, comminui, frango. Calcatorium.

IDEM.

Gloſſa Bened. *Calcatorium.* IVNGERM.

6) Ὥσπερ ἐπί τινα βάκχην σάτυροι] Omnium equidem Bacchi comitum praecipui fuerunt ſecundum Bacchas Satyri et Sileni: quos non ſpecie, ſed aetate ſolum, differre Graecorum plerique cenſuere. Sileni Satyrorum propter aetatem grandiorem quaſi Epiſtatae erant, Bacchi ipſius paedagogi, τροφοὶ atque baiuli, Satyri Bacchi colluſores. Hos in venerem pronos credidit antiquitas: vnde et a voce σάθη, quae partem eam denotat, qua viri ſumus. Vnde σάθωνες bene verſati. Nam vt ab ἅλμη ἁλμυρὸς, ſic a σάθη σαθυρὸς, libidinoſus. Sunt qui putent, vocabulum hoc proprium initio fuiſſe Dorum: σάτυρ enim, aut σάτυρ in illorum dialecto ludere ſignificabat: vnde et διασάτυρ pro διαπαίζειν, Lacedaemonii vſurparunt. *Heſych.* διασάτυρ

varias proferebant voces in Chloen, insanoque illam excipiebant cantu, haud secus atque Satyri Baccham aliquam, optantes de grege esse illius, eique pasci. Quare et illa viciſſim delectabatur, Daphnis autem moerebat. Porro non aliud illis in votis erat, quam vt mox, vindemia finita, ſuos habeant conſuetos campos, proque incondito illo clamore fiſtulam, aut ipſos balantes audiant greges. At poſtquam, pauculis interiectis diebus, vuae e vitibus eſſent decerptae, vaſa continerent muſtum, neque vltra haberent opus operarum multitudine, ſuos in paſcuum abigebant greges: atque admodum laeti, Nymphas adorabant, offeren-

σάτυρ, διαπαίζειν, λάκωνες. Hanc coniecturam iuuat, quod Attici et Iones Satyros vocarunt φῆρας, ſiue φηρίας. Etiam poetarum principi φῆρες ſunt Centauri, quibus fuit cum Satyris commune genus. Hinc ſcimus eos a poetis φιλοπαίγμονας vocari, et ſemper ludibundos induci.

MOLLVS.

7) Επήδων] Leg. ἐπῆδον cantabant. Niſi malis retinere ἐπήδων et vertere ſaltabant, qui geſtus Satyrorum eſt. IDEM.

Neſcio, an rectius ſic ἐπή-δων, *ſaltabant*. Saltantes Satyri plerumque inducuntur. Sed mox tamen ait ἀμούσου βοῆς. *Varro* ὄνος λύρας. Homines ruſticos in vindemia incondita cantare, ſarcinatrices in machinis.

IVNGERM.

8) Απαρχὰς τοῦ τρυγητοῦ] *Vindemiae primitias.* Mos antiquorum erat, quando Cereri, Baccho, aut aliis Diis agri annua vota ſoluerent, pro laeto frugum fructuumque prouentu, vt primitias rerum collectarum in lancem congeſtas, cuique Deo

πρότερον χρόνον ἀμελῶς ποτε παρῆλθον, ἀλλ' ἀεί τε ἀρχόμενοι νομῆς, προσήδρευον, καὶ ἐκ νομῆς ἀνιόντες, προσεκύνουν· καὶ πάντως τι ἀπέφερον, ἢ ἄνθος, ἢ ὀπώραν, ἢ φυλλάδα χλωρὰν, ἢ γά-
p. 32. *λακτος σπονδήν· καὶ τούτου μὲν ὕστερον ἀμοιβὰς ἐκομίσαντο παρὰ τῶν θεῶν. Τότε δὲ κύνες,*[9] *φασὶν, ἐκ δεσμῶν λυθέντες ἐσκίρτων, ἐσύριττον, ᾖδον τοῖς τράγοις, καὶ τοῖς προβάτοις συνεπάλαιον.*

ΚΕΦΑΛ. γ'.

Τερπομένοις δὲ αὐτοῖς, ἐφίσταται πρεσβύτης, σισύρας ἐνδεδυμένος,[1] *καρβατίνας ὑποδεδεμένος,*

Deo pro ratione eius cultus offerrent.

MOLLVS.

9) Τότε δὲ κύνες] Alludit ad canes catenarios, qui vinculis exempti suis, liberius vagari solent. Nostrates: Hy is ghelyck een hond die van de band koomt.

IDEM.

De canibus δεσμίοις vid. *Casaub.* in *Theophr.* ad c. περὶ ἀγροικ. et *Dousae* I. Praecid. *Tibull.* V. et *Phaedr.* fab. 46.

IVNGERM.

Cato de R: R. 124. *Canes interdiu clausos esse oportet, vt noctu acriores et vigilantiores sint.* Notes vero ellipsin particulae ὡς, τότε δὲ ὡς κύνες, vt in *Homero* Iliad. ω. 258. θεὸς ἔσχε μετ' ἀνδράσιν, *tamquam Deus erat inter homines.* Ita supplet *Eustathius* ad h. l. Δεῖ κἀνταῦθα προσυπακούειν συνήθως τὸ ὡς, ἵνα λέγῃ, ὡς θεὸς ἦν. Sic et apud Latinos in *Horat.* Arte Poet. v. 133.

Nec verbum verbo curabis reddere fidus
Interpres.

BODEN.

1) Σι-

do vna cum palmitibus vuas, vindemiae primitias: quas nunquam neglectim habuere; sed semper, antequam in pascua greges abigerent, huic cultui incumbebant, eque pascuis redeuntes, adorabant, semper nonnihil afferentes, siue florem, siue poma, siue ramum viridem, siue lac ad libandum, Quod insequenti tempore illis abunde a Deabus est pensatum. Tunc temporis autem, vt canes, quod aiunt, vinculis exempti, tripudiabant, fistula canebant, cantu mulcebant hircos, cumque ouibus colluctabantur.

CAPVT III.

Illis vero tanto delibutis gaudio, senex quidam, rhenone indutus, carbatinis calceatus, suspensam de

[1]) Σισύρας ἐνδεδυμένος] Rhenone indutus. Σισύρα, inquit *Suidas*, ἱμάτιον τραχὺ καὶ παχύ· περιβόλαιον ἀγροικικὸν, δουλικὸν, παλαιόν. ἢ χιτὼν δερμάτινος, h. e. Sisyra est vestis aspera, et crassa, vestimentum rusticum, seruile, antiquum, vel sagum pelliceum. *Aristoph.* in Vespis eius mentionem facit: Καὶ μὴ θρέψαι γ' αὐτὸν, παρέχων ὅτα πρεσβύτῃ ξύμφορα, χόνδρον λείχειν, χλαῖναν μαλακὴν σισύραν.

Alere hunc penitus volo, sufficiens quaecunque seni commoda, lambet alicam, mollicula aderit laena. Ad haec interpres: Σισύρα καλεῖται παρὰ μὲν τισιν, ἡ βαίτη. ἔστι δὲ περιβόλαιον ἐκ δερμάτων συνερραμμένων προβάτων ἐχόντων τὰ ἔρια. οἱ δὲ ἀκριβέστεροί φασιν, χλαῖναν παλαιὰν εἶναι ἀπλοΐδα. Τὴν αὐτὴν δὲ καὶ σισύραν καλοῦσι καὶ σισύνναν. Amictum ex pellibus lanigeris esse autumat *Scholiastes* et aliter βαίτην vocat, et sane credibile est, esse hic διφθέραν, et quem *Caesar* cum *Varrone* dicit Rhenonem ab ouibus pellitis. Antiqui

μένος,[2]) πήραν ἐξηρτημένος, καὶ τὴν πήραν παλαιάν. οὗτος πλησίον καθίσας αὐτῶν, ὧδε εἶπε·
„Φιλητᾶς, ὦ παῖδες, ὁ πρεσβύτης ἐγώ· ὃς πολλὰ

μὲν

tiqui (vt notarunt alii) Tityrum vocabant τὸν κριὸν, inde ego putem σισύρας nomen. Tamen *Hesychius* eam componit ex pellibus caprinis, et contra hunc Scholiastem differre facit, σισύραν a σισύρνα; nam Sisyrnam a Lybicis pastoribus vocari ait vestem ex pellibus villosis consutam; et Sisyram stragulum potius esse et μηλωτήν. Neque consentiunt Grammatici inter se: Nam alii σισύραν faciunt laenam simplicem, alii duplicem. Non est facile nobis has controuersias conciliare, qui tantum abest, vt veterum vestes satis dignoscamus, vt nostras ipsi quotidie mutemus, longe dissimiles Philoclionis istius, qui odio Laconum, baxeas, quae Laconicae dictae, nunquam in animum inducere potuit, vt indueret. Nos hodie non σισύρας, hoc est, tunicas promissas ex corio, sed fericas vestes vario habitu induere gaudemus, exoticarum elegantiarum simioli. MOLLVS.

Σισύραν, vel σισύρνον, et σίσον, tam confundunt, quam distinguunt Grammatici. Quae videantur apud *Hesych. Etymolog. Suid.* ex quibus sane patet, Sisyram fuisse paenulam scorteam vel laenam ex pellibus ouillis consarcinatam. Qua rusticani vtebantur, et ὁδοιπορῦντες, praesertim hyeme. Cubabant autem et in istis Sisyris. *Aristoph.* Init. Νεφελ. v. 10. ἐν πέντε σισύραις ἐγκεκορδυλημένος, quem locum adfert *Etymol.* in σισύρα. Sunt autem verba Strepsiadae de Phidippide secure stertente. Et bene *Frischlinus* vertit. — inuolutus quinque stragulis. Idem Comicus ὄρνιθ. non longe ab initio: Εἴ τινα πόλιν φράσειας ἡμῖν εὔερον ὥσπερ σισύραν ἐγκατακλινθῆναι μαλθακήν. Quid in eadem Sisyra haut mollis princeps Iulianus dor-

de se habens peram, eamque admodum vetustam, superuenit: qui iuxta illos confidens, hunc in modum fatur. Ego sum, pueri carissimi, senex ille Phi-

dormiebat, non e plumis, vt ait *Ammian.* I, 16. vel stragulis sericis, ambiguo fulgore nitentibus, sed ex tapete et sisyra exsurgens. Quod ipse etiam de se praedicat in *Misopog. Hesych.* σισύρα δὲ διφθέρα, εἰς ἀμπεχόνην καὶ στρωμνὴν ἐπιτηδείως ἔχουσα καθάπερ τὰ κώδια καὶ μηλωταί. *Onomast. Graecol.* Lodix σισύρα. Haec eo coaceruabam, si locus *Agathiae* insignis posset mendo liberari iste l. 3. Narrat scilicet Soterichi praefecti, ipsiusque filiorum caedem a Misimanis perpetratam noctu, ipsum cum suis somno indulgentem opprimentibus. Καὶ τοίνυν, ait, ὑπὸ δέους ἐκ τῶν εὐνῶν ἀνεπάλλοντο, ἔτι δὲ τῷ ὕπνῳ καρηβαροῦντες καὶ παρειμένοι, ἀμύνεσθαι αὐτοῖς οὔτι μάλα παρῆν· οἱ μὲν γὰρ ταῖς σκύραις τὼ πόδε περιελιττόμενοι, εἴργοντο τῆς πορείας, etc. Porsena illud σκύραις vertit veste oblonga praepediti. Quem reprehendunt viri doctiss. et interpretantur scrupis inuoluti. A quibus si mihi verecunde dissentire licet, et, quod sentio, proferre, dico, illos scrupos hoc loci nihil agere, nisi quod scrupulum moueant. Posset igitur legi, σύραις, quas pro lacernis vilibus exponunt *Schol. Aristoph.* vel συρίαις, id est, παχείαις χλαίναις, vt ait *Hesych.* Quid multis moror? σισύραις puto legend. apud *Agath.* Iis nempe pedes inuoluere voluerant, ne nocturno frigore humi latentes laederentur; iis igitur prae somno non poterant statim euoluere Soterichiani, et aufugere. Haec quum ita scripsissem, incidi forte fortuna in diu desideratos Comm. *Casauboni* in Apolog. *Apuleii*, vbi vidi illud ἄκρον ἄωτον τῶν φιλολογησάντων pariter σισύραις in Agathia reponere: quod vt mirum quantum fuerim gaui-

μὲν ταῖσδε 3) ταῖς νύμφαις ἦσα, πολλὰ δὲ τῷ Πανὶ ἐκείνῳ ἐσύρισα, βοῶν δὲ πολλῆς ἀγέλης ἡγησάμην μόνῃ μουσικῇ. ἥκω δὲ ὑμῖν, ὅσα εἶδον, μηνύσων· ὅσα ἤκουσα, ἀπαγγελῶν. 4) Κῆπός ἐστί μοι τῶν ἐμῶν χειρῶν· 5) ὅν, ἐξ οὗ νέμειν διὰ γῆρας ἐπαυσάμην, ἐξεπονησάμην· ὅσα ὧραι φέρουσι, πάντα ἔχων ἐν αὐτῷ καθ' ὥραν ἑκάστην. Ηρος, ῥόδα, κρίνα, καὶ ὑάκινθος, 6) καὶ ἴα ἀμφότερα·

gauifus, ita id virorum illi clariſſimo lubens meritoque reſcribo, ne quid alienum nempe in armum tollam. Quid enim bona hora exaudiat, vt ille ait, iſtud a me ſemper alienum fuit, eſt, eritue.

IVNGERM.

[2]) Καρβατίναις ὑποδεδιμένους] Καρβατίνη, teſte *Heſychio*, dictum fuit vile et ruſticum calceamentum vna ſuppactum ſolea. *Xen.* de exped. Cyri libr. 4. fol. mihi 130. Οσοι δὲ ὑποδεδιμένοι ἐκοιμῶντο, εἰσεδύοντο εἰς τοὺς πόδας οἱ ἱμάντες, καὶ τὰ ὑποδήματα, περιεπήγνυντο. καὶ γὰρ ἦσαν, ἐπειδὴ ἀπέλιπε τὰ ἀρχαῖα ὑποδήματα, καρβάτιναι πεποιημέναι ἐκ τῶν νεοδάρτων βοῶν. Quotquot autem calceati cubabant, iis lora in pedes imprimebantur, calceique pedibus adhaereſcebant. Habebant enim, poſteaquam veteres calcei defeciſſent, carbatinas factas de corio recens bobus detracto. Idem dicit *Suidas*, quem vide ſis in voce καρβάτιναι. Scribit *Ariſtoteles* libr. 2. de animalibus, camelos calcari carbatinis, ne ſcilicet in exercitu longiore itinere fatiſcant. Nam, vt *Herodianus* teſtatur lib. 4. cap. 15. αἵτε κάμηλοι μάλιστα ἔχουσι ἁπαλὰ τὰ πέλματα, habent molliſſimas vngulas.

MOLLVS.

Heſychius : Καρπάτινον ἀγροικικὸν ὑπόδημα μονόδερμον. Καρβατίνας ἐκ τῶν νεοδάρτων βοῶν ait *Suidas*. Crepidas autem Carbatinas dixit *Catullus* epigr. 99. in Vectium,

Philetas, qui saepius in honorem harum Nympharum cecini, frequenterque in laudem Panis illius fistula mea sum modulatus. Sola vocis modulatione numerosum armentum boum duxi, venio vobis, quaecunque vidi, indicaturus, et, quaecunque audiui, relaturus. Est hortus mihi, mearum manuum opus, quem ego sedulo, ex quo meam propter senectam pastorem agere desii, excolui, omnia in isto pro

ctium, vt princeps restituit *Politianus* Miscell. c. 2. (vbi locum Longi laudat, et alia de carbatinis docet) quod tamen improbare conatus est *Muretus* ad illud Catulli, improbatus ab Ill. *Ios. Scaligero*, qui *Politiani* lectionem adserit, quam etiam adprobasse patet *Scalig.* patrem. in IV. Poet. 5. et VI. Poet. 7.

IVNGERM.

3) Ταῖς δὲ] Ταῖς δε. Edidi, vt erat pro varia lectione in Parisino.

BODEN.

4) Απαγγελῶν] Lege: ἀπαγγελῶν. IVNGERM.

5) Κῆπος ἐςὶ μοι τῶν ἐμῶν χειρῶν] Subaud. ἔργον. *Curt.* libr. 6. Hanc vestem, qua indutus sum, sororum non donum solum, sed etiam opus vides. Hi homines, qui sua ipsorum manu ac labore terram colunt, vnica dictione αὐτουργοὶ Graecis appellantur. *Xen.* lib. 5. Memorab. καὶ τοὺς μὲν αὐτουργοὺς διὰ τῶν χειρῶν γυμνάζουσα, ἰσχὺν αὐτοῖς προστίθησιν. Eadem illos, qui manibus suis laborant, exercendo magis robustos efficit. Elegantem horti descriptionem vide apud *Lucian.* in dial. qui inscribitur ἔρωτες.

MOLLVS.

6) Υάκινθος] Quia praecessit ἔχων, suspicor legendum ὑακίνθους, sed inemendatum reliqui, quia apud bonos autores eiuscemodi variata loquendi forma non raro occurrit. IDEM.

N. ὑάκινθον, fortasse, quia praecesserat ἔχων. Nihil tamen

p. 33. ρα·7) θέρυς, μήκωνες, καὶ ἀχράδες, καὶ μῆλα πάντα· νῦν, ἄμπελοι, καὶ συκαῖ, καὶ ῥοιαὶ, καὶ μύρτα χλωρά. Εἰς τῦτον τὸν κῆπον ὀρνίθων ἀγέλαι συνέρχονται τὸ ἑωθινόν· τῶν μὲν ἐς τροφὴν, τῶν δὲ ἐς ᾠδήν·8) συνηρεφὴς γὰρ καὶ κατάσκιος,9) καὶ πηγαῖς τρισὶ κατάρρυτος· ἂν περιέλῃ τις τὴν αἱμασιὰν, ἄλσος ὁρᾶν οἰήσεται. Εἰσελθόντι δὲ μοι τήμερον ἀμφὶ μέσην ἡμέραν, ὑπὸ ταῖς ῥοιαῖς καὶ ταῖς μυῤῥίναις, βλέπεται παῖς, μύρτα καὶ ῥοιὰς ἔχων, λευκὸς, ὥσπερ γάλα·10) καὶ ξανθὸς ὡς πῦρ· στιλπνὸς ὡς ἄρτι λελεμένος· γυμνὸς ἦν·11) μόνος ἦν· ἔπαιζεν ὡς ἴδιον κῆπον τρυγῶν. Ἐγὼ μὲν ὖν ὥρμησα ἐπ᾽ αὐτὸν ὡς συλληψόμενος, δείσας μὴ ὑπ᾽ ἀγερωχίας τὰς μυῤῥίνας καὶ τὰς ῥοιὰς κατακλάσῃ. Ὁ δέ με κούφως καὶ ῥαδίως ὑπέφευ-

men muto: ſequitur enim et μήκωνες. Forma autem quaedam loquendi variata reperitur etiam apud *Ariſtot.* in Poet. Ἐπεὶ, ἐὰν μὴ τύχῃ προειρακὼς, ὀχὶ μίμημα ποιήσει τὴν ἡδονὴν· ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπεργασίαν, ἢ τὴν χροίαν. Quem in locum lege *Victorium.* COLVMB.

7) Ἴα ἀμφότερα] Proprie vero ἴα appellantur purpureae nigricantesque violae. Hinc in Epigramm. ἴον κυαναυγές. *Theoph.* καθάπερ τὰ ἴα καὶ τά γε λευκά, vt violae tam nigrae quam candidae. Veruntamen et ἴον μέλαν dicit, Hiſt. plant. lib. I. et ἴον λευκὸν lib. 6. MOLLVS.

Λευκοίον ſcilicet et μελάνιον. Speciem luteum, namque, quam Arabico nomine *Keyri* vocant, Graecos ἴον nomine continaiſſe non arbitror. Nec ſane iſta verno tempore florere ſolent. IVNGERM.

8) Τῶν δὲ εἰς ᾠδὴν] Hae aues *Luciano* appellantur

pro quauis anni tempeſtate habens, verno tempore roſas, hyacinthos, et vtrasque violas. Aeſtiuo mihi ſunt papauera, piraſtra, atque omne genus mala: nunc vites, fici, mali punicae, et baccae viridis myrti. Hunc in hortum tempore conueniunt matutino auium greges: aliae ad paſtum, aliae ad canendum. Etenim vmbroſus eſt et opacus tribusque irriguus fontibus. Si quis ſeptum ſuſtulerit, lucum putabit videre ſe. Illum ingreſſo hodie circa meridiem, viſus mihi puer eſt, ſub punicis myrtisque, manu tenens myrti baccas malaque punica, lac ipſum ſuo candore, flaua coma ignem referens, nitidus, tanquam modo lotus. Hic nudus, ſolusque erat, ludibundus hortum, haud ſecus quam ſuum, vindemiabat. Hac de cauſa irrui in illum, veluti

ἔργα μουσικά. libr. 2. ver. hiſt.

MOLLVS.

9) Συνηρεφὴς γὰρ καὶ κατάσκιος] *Lucian.* in Amoribus· αἳ ταῖς κόμαις εὐθαλέσιν ἄχρι πόῤῥω βρύοντα, τὸν πέριξ ἀέρα συνωρόφουν, quorum arborum frondibus virentibus, in longum vſque promanantibus ambientem aerem contegebant.

IDEM.

10) Λευκὸς ὥσπερ γάλα] Lactis candorem refert. At *Moſch.* Idyll. 1. Cupido negatur Veneri albus, cum inquit:

Χρῶτα μὲν οὐ λευκὸς, πυρὶ δὲ εἴκελος.

Corpore non albus, verum igni ſimilis.

IDEM.

11) Γυμνὸς ἦν] Sola, primaque vt puto, Sappho, amorem veſte tectum finxit, quam deinceps nonnulli ex hiſtoricis atque poetis ſunt ſecuti. Videſis elegantiſſimam Cupidinis deſcriptionem apud *Moſchum* Idyll. 1. quod inſcribitur Amor fugitiuus.

IDEM.

12) Μέ-

ὑπέφευγε. Ποτὲ μὲν ταῖς ῥοδωνιαῖς ὑποτρέχων, ποτὲ δὲ ταῖς μήκωσιν ὑποκρυπτόμενος,[12]) ὥσπερ πέρδικος νεοττός.[13]) Καί τοι πολλάκις μὲν πρᾶγμα[14]) ἔχον ἐρίφους γαλαθηνὲς διώκων· πολλάκις δὲ ἔκαμον μεταθέων μόσχους ἀρτιγεννήτους· ἀλλὰ τοῦτο ποικίλον τι χρῆμα ἦν καὶ ἀθήρατον.
P. 34. Καμὼν οὖν, ὡς γέρων, καὶ ἐπερεισάμενος τῇ βακτηρίᾳ, καὶ ἅμα φυλάττων, μὴ φύγῃ, ἐπυνθανόμην, τίνος ἐστὶ τῶν γειτόνων· καὶ τί βουλόμενος ἀλλότριον κῆπον τρυγᾷ; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο μὲν οὐδὲν, στὰς δὲ πλησίον ἐγέλα πάνυ ἁπαλὸν,[15]) καὶ

[12]) Μήκωσιν ὑποκρυπτόμενος] Sub papaueribus latens; nisi quis μύκωσιν legendum esse existimet: est enim μύκων, teste *Hesychio*, idem quod θυμὼν, siue σωρὸς, aceruus palearum, aut aliarum rerum.

IDEM.

V. Μύκωσιν. COLVMB.

[13]) Ὥσπερ πέρδικος νεοττός] Quemadmodum perdicis pullus. Videtur alludere Auctor ad etymon huius auis, quae nomen habet a πηδᾷν, quod saltet e loco in locum. Huius pulli admodum sunt pernices agilesque. Imo simul ac nati et exclusi sunt, mox educente in agros parente, gradiuntur, atque plumis obuestiti, sibimet cibum capiunt. *Mantuanus:*

Sedula per stipulas tenera cum prole coturnix
Pascitur, et magno natorum examine perdix.

Nisi putemus *Longum* respexisse ad dolum et calliditatem auis, cuius insimulatur. Graecis in prouerbio est: πέρδικος πούς, siue πέρδικος σκέλος, perdicis pes, perdicis tibia. Quod adagium ad dolos et vafritiem spectat, cum videlicet subdolo quempiam ingenio hac progressum speras: ille tamen e vestigio alia se proripit,

luti comprehenſurus, veritus, ne prae inſolentia malos punicas viteſque frangeret. At ille celeriter, et ſine vllo negotio, me effugit, nunc ſubeundo roſaria, nunc ſeſe papaueribus inſtar perdicis pulli, abscondendo. Quamquam ſaepe occupatus fui lactentes perſequendo haedos, ſaepe me defatigaui curſu inſequendo recens natos vitulos: ſed hoc varium quid erat, capique nequibat. Defatigatus igitur, vtpote aetate grauis baculoque ſuffultus, vnaque obſeruans, ne elaberetur, cuiusnam eſſet vicini puer, et quidnam ſibi vellet, decerpendo alienum hortum,

ripit, atque ita vacillatione ſpectantium ſpem eludit, vt iter eius, aut rerum progreſſus, euentumque nunquam poſſis certa coniectura comprehendere. De perdice ita D. *Euſtath.* in Hexaem. Δολερὸν ὁ πέρδιξ, καὶ ζηλότυπον, καὶ κακοῦργον, συμπράττον τοῖς θηρευταῖς πρὸς τὴν ἄγραν etc. Perdix dolo, obtrectationi et malitiae, ſeruit, cum ipſis venantibus auxilio ſit. Spina et frutice, referente *Plinio*, ſic muniunt receptaculum, vt contra feras abunde vallentur. Ouis ſtragulum molli puluere contumulant, nec, in quo loco peperere, incubant, neue, cui frequentior conuerſatio ſit ſuſpecta, alio transferunt. Vnde et *Ariſtophani* fictum verbum in Auibus ἐκπερδικίζειν, id eſt, aſtute elabi, periculumque vitare. Ad id verb. *Schol.* οἱ δὲ πέρδικες πανοῦργοι ὄντες ὕπτιοι γενόμενοι καὶ ἐπιβάλλοντες ἑαυτοῖς κάρφη, paulo ante, οὕτως ἐπικαλύπτουσι καὶ ἐκκλίνουσι ſcil. τὸν κίνδυνον. Porro de auis huius aſturia conſule *Plinium* libr. 10. c. 33.

MOLLVS.

14) Πρᾶγμα] N. et V. πράγματα. P.

COLVMB.

15) Εγίλα πάνυ ἁπαλὸν] Eodem ſignificatu hóc ipſum aduer-

καὶ ἔβαλλέ με τοῖς μύρτοις,[16]) καὶ οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἔθελγε μηκέτι θυμοῦσθαι. Ἐδεόμην οὖν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν,[17]) μηδὲν φοβούμενον ἔτι, καὶ ὤμνυον κατὰ τῶν μύρτων ἀφήσειν, ἐπιδοὺς μήλων καὶ ῥοιῶν, παρέξειν τε ἀεὶ τρυγᾷν τὰ φυτὰ καὶ δρέπειν τὰ ἄνθη, τυχὼν παρὰ αὐτοῦ φιλήματος ἑνός. Ἐνταῦθα πάνυ καπυρὸν γελάσας,[18]) ἀφίησι

aduerbialiter ab *Homero* etiam vſurpatur, Odyſſ. ξ. cum *Vlyſſes* dicit:

— οἶνος γὰρ ἀνώγει
καί θ᾽ ἁπαλὸν γελάσαι, καί τ᾽ ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν,

Vinum enim iubet, et leniter, ſiue molliter ridere, et ſaltare impellit.

MOLLVS.

[16]) Καὶ ἔβαλλέ με τοῖς μύρτοις] *Petebat me myrti baccis.* Μύρτος foem. idem ac μυῤῥίνη, hoc eſt, arbor, myrtus dicta. *Alcaeus*, ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω. At τὸ μύρτον, fructus myrti, i. e. bacca myrti, idque plerumque plurali num. *Plat.* 2. Polit. loquens de bellariis ſuorum ciuium: καὶ μύρτα, καὶ φήγους σποδιοῦσι πρὸς τὸ πῦρ. Ad ignem ſub cinere fagi glandes, et myrti baccas torrebunt. Apte et decore dicitur Cupido illum myrti baccis petere: quippe myrtus ſacra Veneri eſt, vt aeſculus Ioui. Hinc *Gellius* libr. 5. c. 6. myrtum appellat frondem Veneris. *Lucianus* horti faciens Veneris mentionem, ait: περιττόνγε μὴν ἡ πυκνόκαρπος ἐτεθήλει μυῤῥίνη παρὰ τὴν δέσποιναν αὐτῆς. Abunde vero denſa fructu myrtus, apud dominam ſuam (Venerem) pullulauerat.

IDEM.

[17]) Ἐδεόμην οὖν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν] *Rogabam igitur, vt ad manus veniret.* Εἰς χεῖρας ἐλθεῖν. Genus dicendi eſt, quod proprie rem militarem ſpectat, vt videre eſt apud *Thucyd. Xenoph.* caeterosque Hiſtoricos. Quod Latini dicunt, manus conſerere, congredi, confligere, et ad manus venire. Verum

quaerebam? Ne gry quidem ille respondit: at prope adstans molliter risit, petens me myrti baccis, meque demulcens, nescio quomodo, quominus ira efferuescerem. Rogabam itaque illum, vt, omisso metu, propius accederet, coramque ageret, iurans per myrtos me illum dimissurum, addito per mala atque granata, me praebiturum semper vindemian-

 das

rum phrasis illa hoc loco illam significationem non recipit: sed potius εἰς ὁμιλίαν, καὶ δεξίωσιν φιλικὴν ἐλθεῖν. Nam in congressu symbolum beneuolentiae est, manus porrigere. Sicuti etiam εἰς χεῖρας ἰόντα apud *Thucyd.* vsurpari Scholiastes adnotauit. Vt et apud *Polyb.* μετὰ δέ τινας ἡμέρας ἐπιπλεῖον ἐλθὼν εἰς τὰς χεῖρας τῷ Σωσιβίῳ διὰ τοὺς ἵππους. Hic ἐλθὼν εἰς τὰς χεῖρας, *Cum in sermonem, seu colloquium, venisset.* IDEM.

18) Καπυρὸν γελάσας] *In magnum effusus risum.* Est enim καπυρὸς, vehemens, magnus. Sic *Theocrito* dicitur καπυρὰ νόσος, Idyll. 2. v. 85. poet. amor vehemens, qui morbi ardentis instar corpus paulatim absumit. Alias torridus, vt sit a καίω et πῦρ. *Eustath.* dicit esse compositum ἐκ τοῦ καίειν καὶ πυρὸς. Apud *Theocr.* Idyll. 6. v. 16. Ταὶ καπυραὶ χαῖται. Latinus interpres vertit: *Rufae comae.* Graecus: Αἱ κεκαυμέναι ὑπὸ τοῦ ἡλίου διὰ τὴν θερμότητα, a sole ob calorem adustae. Καπυρὸς exponitur ab *Hesychio* καπύων ἐκπνέων, quo ferme modo hoc loco a nostro sumitur; et in Epigrammate:

Καὶ καπυρὸν γελάσας παραμείβεο,

vt proprie sit magno cum cachinno veluti efflans risum. *Lucian.* in deor. dial. Pa. et Mer. μουσικός τε γάρ εἰμι, καὶ συρίζω πάνυ καπυρόν. *Musicus enim sum, et fistula prorsus stridulum cano.* IDEM.

Amat, vt dixi, noster cum *Theo-*

ησι φωνὴν, οἵαν ὔτε χελιδὼν, ὔτε ἀηδὼν, 19) ὔτε κύκνος, ὅμοιος ἐμοὶ γέρων γενόμενος. 20) Εμοὶ μὲν, ὦ φιλητᾶ, φιλῆσαί σε πόνος ὐδείς. Βϐλομαι γὰρ φιλεῖσθαι μᾶλλον, ἢ σὺ γενέσθαι

Theocrito loqui. Hic enim Idyll. VII, 37. Καὶ γὰρ ἐγὼ μοισᾶν καπυρὸν στόμα, vbi ſcholion in Mſ. vet. λαμπρὸν, ἡδὺ, μεταφορικῶς. Τὰ γὰρ ἔξοπτα τῶν ἐδεσμάτων ἡδύνει τὴν γεῦσιν. Καπυρὸς enim, vt *Euſtathius* ad Iliad. δ'. et Il. π'. ἀπὸ τῦ καίειν et πυρῦν dicitur, qualia alia plurima pari modo ἐκ ταυτοσήμων λέξεων συγκείμενα recenſet idem Enarrator ad init. Iliad. δ'. Adferunt et ex *Epigrammate:* Καὶ καπυρὸν γελάτας παραμείβεο. Certe hoc verbum non ſemper *igneum* vel *aridum* quid ſignificare patet ex loco noſtri Longi et ſcholio illo mſ Theocr. quibus addo locum *Luciani*, vbi omnino ſuaue et iucundum denotat. (*Vid. not. ſuper.* B.)

IVNGERM.

Duplicis naturae, eiuſdem tamen ſoni, vocabulum eſt. Alterum componitur, vt legiſti, ex καίειν et πυρῦν, cuius vim vides in *Theocr.* II, 85 et VI, 16. Alterum, quod ad nos pertinet ac VII. *Theocr.* v. 37. deſcendit ab antiquo verbo κάπω, pro quo repoſuit vſus κάπτω, *os aperio ad aerem captandum*, vulgatius κάπτω, *edo auidiuscule.* Dicitur inde reſpiratio vehementior κάπος et κάπυς, quod interpretatur *Heſychius* πνεῦμα, κῆπος. Ex illo κάπυς fit καπυρὸς, *Heſych.* καπύσσων, ἐκπνέων. Optime redditur hoc loco πάνυ καπυρὸν γελᾶν, *in cachinnos effundi, ridere immoderatius, non ſine magna reſpiratione, toto corde.*

BODEN.

19) Αηδὼν] Luſcinia, dicta Graecis ab ἀείδω, cano, quia auicula haec canora eſt. Alii deriuant ab ἀεὶ et ᾄδω, quod propemodum ſine intermiſſione canat, vbi inceperit. Latinis luſcinia, quod lugens canat, vel potius quod ante

das vites, floresque decerpendos, vnico duntaxat potitum osculo. Hic in cachinnos effusus, emittit vocem, qualem neque hirundo, neque luscinia, neque par mihi aetate cygnus. Non est, inquit, Phileta, mi-

 hi

ante lucem canat. Huius cantum praeter *Plinium*, *Homerum*, *Auctor Philomelae* insigniter extulit, ita canens:

Dulcis amica veni, noctis solatia praestans,
Inter aues etenim nulla tibi similis:
Tu philomela potes vocum discrimina mille,
Mille potes varios ipsa referre sonos.
Nam quamuis aliae volucres modulamina tentent,
Nulla potest modulis aequiualere tuis.
Insuper est auium spatiis garrire diurnis;
Tu cantare simul nocte dieque potes.

Quamobrem dicitur ab *Eustathio* in comment. in Hexaem. vbi de luscinia agit: καὶ ἔστιν ἄγρυπνον τῇ μελῳδίᾳ σχολάζουσα. et. *insomnis modulatum edit sonum.*

MOLLVS.

20) Οὔτε κύκνος ὅμοιος ἐμοὶ γέρων γενόμενος] Neque par mihi aetate cygnus. Κύκνος grammaticis dicitur ἀπὸ τοῦ κυκᾷν πλέον τῶν ἄλλων τὴν ἰλὺν ἐπὶ ἀναψηλαφήσει τροφῆς, quod plus caeteris immisceat limi in cibis indagandis. Veteres non poetae duntaxat, sed etiam oratores, fabulati sunt, cygnos, aetate confectos canere cantum suauissimum. Vnde *Auson.*

Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator, cygnus, funeris ipse sui.

Et *Ouid.*

Sic vbi fata vocant, vdis abiectus in herbis,
Ad vada Maeandri concinit albus olor.

Pausanias etiam in Atticis scribit, esse κύκνῳ τῷ ὄρνιθι μουσικῆς δόξαν. *Cic.* in fin. 6. Tusc. Vt cygni praeuidentes, quid in morte boni sit, cum cantu, et voluptate moriuntur, sic omnibus, et bonis, et doctis est faciendum. Hinc cygnea dicitur

ϑαι νέος· ὅρα δὲ, εἴ σοι καθ' ἡλικίαν τὸ δῶρον. ὐδὲν γάρ σε ὠφελήσει τὸ γῆρας, πρὸς τὸ μὴ διώκειν ἐμὲ μετὰ τὸ ἓν φίλημα. Δυσθήρατος ἐγὼ καὶ ἱέρακι[21]) καὶ ἀετῷ,[22]) καὶ εἴ τις ἄλλος
p. 35. τούτων ὠκύτερος ὄρνις. Οὔτοι παῖς ἐγὼ, καὶ εἰ δοκῶ παῖς,[23]) ἀλλὰ τοῦ Κρόνου πρεσβύτερος, καὶ αὐτοῦ

citur cantio, quicquid vel in eloquentia, vel doctrina alicuius ſenis ſedatum, ſuaue et elaboratum eſſe videatur. *Lucianus* in praefat. ſua, quae inſcribitur περὶ τοῦ ἠλέκτρου, ἢ τῶν κύκνων, totum eſſe figmentum, quod de cygnorum narratur cantione, ait: cui etiam quotidiana adſtipulatur experientia. Scribit et eiuſmodi cantum fabuloſum eſſe *Iul. Scaliger* in Cardanum inuectus, cum inquit: De Cygni vero cantu ſuauiſſimo, quem cum mendaciorum parente Graecia iactare auſus es, ad Luciani tribunal, apud quem aliquid noui dicas, ſtatuo te. Apud *Athen.* libr. 9. p. m 393, *Alexander Myndius* dicit: πολλοῖς κύκνοις τελευτῶσι παρακολουθήσας, οὐκ ἀκοῦσαι ᾀδόντων, ſe moribundos plures proſecutum cantum nullum audiuiſſe. IDEM.

[21]) Δυσθήρατος ἐγὼ καὶ ἱέρακι] *Sum difficilis captu etiam accipitri.* Ἱέραξ, ἀπὸ τοῦ ἵεσθαι ῥᾷον, a celeritate volatus; vel ἀπὸ τοῦ ἵεσθαι, ἤγουν φέρεσθαι ἐν τῷ ἀέρι ῥᾳδίως. Sunt, qui malunt dictam ab ἱερὸς, ſanctus, quia Marti ſacer, vtpote pugnax. *Ariſtophani* vocatur παντόφθαλμος, quia eximia oculorum acie praeditus. *Heſiodo* a pernicitate ὠκυπέτης, *Homero*, ὠκύπτερος dicitur. Latinis ab accipiendo, eius rapacitatem indigitantibus. IDEM.

Poſſet et hic eſſe ſenſus: Capi non poſſum, et ſum pernicior, vel pernicitate vinco accipitrem, aquilam et alias aues. Quomodo tamen eſſet legendum: Δυσθήρατος ἐγὼ καὶ ἱέρακι, καὶ ἀετῷ

hi in difficili, figere tibi osculum: malo etenim osculari, quam tu iuuenescere. At vide, num hoc munus tuae conueniat aetati. Nihil enim tua tibi proderit aetas, quominus me affecteris, vel vnicum post osculum. Non accipiter, non aquila, venando capere, et si quis ales hisce pernicior, me potis est. Puer non

 sum,

αἰετῷ καὶ εἴ τις ἄλλος ὄρνις, τούτων ὠκύτερος. Verum, quod fui interpretatus, melius placet. IVNGERM.

[22]) Καὶ αἰετῷ] Αἰετὸς, aquila, ab α intens. et ἔτος, quod viuax, vnde prouerb. *Aquilae senecta;* auis pernix rapaxque, quae praecipue lepores et cygnos, item anseres, venando infestare dicitur, quod notat *Maro* libr. Aeneid. 9.

Qualis vbi aut leporem, aut
candenti corpore cygnum
Sustulit alta petens pedibus
Iouis armiger vncis.

MOLLVS.

[23]) Οὔτοι παῖς ἐγὼ, ἀλλὰ τοῦ κρόνου πρεσβύτερος] Puer non sum, sed Saturno antiquior. *Lucian.* in Dial. *Cupid.* et *Iouis.* σὺ παιδίον, ὦ ἔρως, ὃς ἀρχαιότερος εἶ πολὺ τοῦ ἰαπετοῦ; Tune puer es, Cupido, qui es Iapeto longe antiquior? *Plut.* in Erotico. Διὸ Παρμενίδης μὲν ἀποφαίνει τὸν ἔρωτα τῶν ἀφροδίτης ἔργων πρεσβύτατον, ἐν τῇ κοσμογονίᾳ γράφων:

Πρώτιστον μὲν ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων.

Ἡσίοδος δὲ φυσικώτερον ἐμοὶ δοκεῖ ποιεῖν ἔρωτα πάντων πρεσβύτατον, ἵνα πάντα δι᾽ ἐκεῖνον μετάσχῃ γενέσεως. Itaque *Parmenides* Amorem ostendit Veneris operum esse antiquissimum, in libr. de ortu mundi; sic scribens:

Ante omnes alios superos
generauit Amorem.

Hesiodus autem naturae congruentius mihi constituere videtur Amorem omnium antiquissimum, vt per eum omnia nascantur. *Lucian.* in amoribus: Μόνον ἡμῖν, σὺ δαῖμον οὐράνιε, καίρως παράστηθι, φιλίας εὐγνώμων, ἱεροφάντα μυστηρίων ἔρως, οὐ κακὸν νήπιον, ὁποῖα ζωγράφων παίζει.

τοῦ τοῦ παντὸς χρόνου. 24) καί σε οἶδα νέμοντα πρωθήβην 25) ἐν ἐκείνῳ τῷ ἕλει τὸ πλατὺ βουκόλιον· 26) καὶ παρήμην σοι συρίττοντι πρὸς ταῖς φηγοῖς ἐκείναις ἡνίκα ἤρας Ἀμαρυλλίδος, ἀλλά με οὐχ ἑώρας, καίτοι πλησίον μάλα τῇ κόρῃ παρεστῶτα· σοὶ μὲν οὖν ἐκείνην ἔδωκα, καὶ ἤδη σοι παῖδες ἀγαθοὶ βουκόλοι καὶ γεωργοί. Νῦν δὲ Δάφνιν ποιμαίνω καὶ Χλόην, καὶ ἡνίκα ἂν αὐτοὺς εἰς ἓν συνάγω τὸ ἑωθινὸν, εἰς τὸν σὸν ἔρχομαι κῆπον, καὶ τέρπομαι τοῖς ἄνθεσι καὶ τοῖς φυτοῖς, κἀν ταῖς πηγαῖς ταύταις λούομαι. διὰ τοῦτο καλὰ καὶ τὰ ἄνθη καὶ

τὰ

παλαιοῦσι χεῖρες, ἀλλ' ὃν ἡ πρωτόσπορος ἐγέννησεν ἀρχὴ, τέλειον εὐθὺ τεχθέντα. Tu modo nobis, aetherie Deus, in tempore assiste, amicitiae fautor, et arcanorum sacerdos Cupido, nequaquam prauus infans, qualem pictorum manus iocando fingunt, sed quem primario semine principium creauit, perfectum protinus aeditum. Sentit tamen aliter *Agatho*, qui apud *Platonem* in sympofio, cum Phaedro, de ipso Amore subtiliter disputat, ita differens: Ἐγὼ δὲ Φαίδρῳ πολλὰ ἄλλα ὁμολογῶν, τοῦτο οὐχ ὁμολογῶ ὡς ἔρως κρόνου καὶ ἰαπετοῦ ἀρχαιότερός ἐστι, ἀλλά φημι νεώτατον αὐτὸν εἶναι θεῶν, καὶ ἀεὶ νέον. De multis aliis cum Phaedro consentiens, de hoc ipsi non assentior, videlicet Amorem Saturno atque Iapeto esse antiquiórem; sed dico illum omnium deorum natu minimum, atque semper esse iuuenem.

IDEM.

Alludit fortasse ad *Empedoclis*, *Parmenidis* et aliorum opinionem, amorem et amicitiam antiquissimos esse, quod ex eis omnia generationem nacti sint, vt refert *Simplicius* in *Arist.* Phys. et *Plut.* in Erotico.

COLVMB.

24) Καὶ αὐτοῦ παντὸς τοῦ χρόνου] Negabat hoc olim Peri-

fum, quamuis videar; fed ipfo Saturno, omni et quouis tempore, antiquior. Noui te adolefcentulum late paluftribus in locis diffufum pafcentem armentum. Aderam tibi fiftula canenti prope fagos illas, quando Amaryllidem amabas: at me non videbas, quantumuis puellae adftantem prope admodum. Illam itaque tibi dedi: atque etiamnum tibi funt pueri, boni bubulci agricolaeque. Nunc curam gero Daphnidis atque Chloes, et tempore matutino, in vnum illis coactis, hortum intro, meque floribus plantisque oblecto, fontibusque in hisce lauor. Ob hoc flores

Periander, qui rogatus, quid antiquiffimum? refpondebat, χρόνος, tempus.

MOLLVS.

25) Προθήβην] Malo πρωθήβην. Eft vero πρωθήβης, tefte *Hefychio*, ἀρτίως ἀκμάζων, qui primos pubertatis annos attigit, nunc primum pubefcens. Hom. Il. θ. 518.

Παῖδας πρωθήβας, πολιοκροτάφους τε γέροντας,

Pueros pubefcentes, et temporibus canos fenes.

Auctor Scholiorum breuium: Παῖδας πρωθήβας, πρώτως ἡβῶντας, νέους τοὺς ὄντας, ἀπὸ τῆς ἀκμῆς, ὅ ἐστιν ἡλικίας.

IDEM.

In omnes editiones irrepferat προθήβην. Legebatur in ipfo *Hefychio*, quem *Schreuelius* dederat, vt et in Lexicis nonnullis, προθήβης. Sed ad mentem *Camerarii*, *Salmafii* ipfiusque *Molli* emendaui πρωθήβην. Sunt et apud *Homerum* Od. Θ 263. Κοῦροι πρωθῆβαι, et ά, 431. Fuerat quidem in *Pollucis* Onomaft. L. II. Sect. 9. itidem προθήβης in pr. edit. fed et hic mutatum reperis cura *Seberi* in πρωθήβης.

BODEN.

26) Τὸ πλατὺ βουκόλιον] Armentum late diffufum. Greges dicuntur Graecis πλατεῖς, hoc eft, ampli, late diffufi, fiue late palantes. Il. β. αἰπόλια πλατέα αἰγῶν,

τὰ φυτὰ, τοῖς ἐμοῖς λουτροῖς ἀρδόμενα. ὅρα δὲ μή τί σοι τῶν φυτῶν κατακέκλασται, μή τις ὀπώρα τετρύγηται, μή τις ἄνθους ῥίζα πεπάτηται, μή τις πηγὴ τετάρακται. Καὶ χαῖρε μόνος ἀνθρώπων ἐν γήρᾳ θεασάμενος τοῦτο τὸ παιδίον. 27) Ταῦτα εἰπὼν, ἀνήλατο καθάπερ ἀηδόνος νεοττὸς ἐπὶ τὰς μυῤῥίνας, καὶ κλάδον ἀμείβων ἐκ κλάδου,
p. 36. διὰ τῶν φύλλων ἀνεῖρπεν εἰς ἄκρον. Εἶδον αὐτοῦ καὶ πτέρυγας 28) ἐκ τῶν ὤμων καὶ τοξάριον μεταξὺ

γῶν, *greges late diffuſi caprarum.* Potuiſſet etiam πλατὺ βουκόλιον verti, *magnum armentum:* ὅτι ἐν διαστήματι μεγάλῳ, καὶ πλατεῖ νομῷ νέμεται, quod in ſpatioſo, et lato agro paſcatur. Eſtque βουκόλιον, τὸ τῶν βοῶν πλῆθος, vt ἱπποφόρβιον, τὸ τῶν ἵππων ποίμνιον, τῶν προβάτων συβόσιον, τῶν χοίρων.

MOLLVS.

27) Καὶ χαῖρε μόνος ἀνθρώπων ἐν γήρᾳ τοῦτο τὸ παιδίον] Addatur θεασάμενος, et laetare, qui ſolus mortalium in ſenectute hunc vidiſti puerulum. Niſi quis ita malit vertere: Et ſolus mortalium laetare hocce puerulo. Quippe verbum χαίρω cum accuſatiuo iunctum inuenitur. *Ariſtot.* in *Rhetor.* χαίρω τὴν ἡδονὴν, afficior quadam voluptate. Apud *Demoſth.* Ταυτὰ χαίρειν, pro ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς. At prius malo.

IDEM.

V. Γήρᾳ θεασάμενος τοῦτο. P. COLVMB.

Quum Vrſini codex, ipſo adprobante, *Iungermano*, *Mollo*, *Dorvillioque* ad *Charit.* Libr. II. cap. 9. ſuffragantibus, in ſinum textus receperit, nullus dubitaui et ipſe textui inſerere. Aperte hoc verbum deficit, vel ἰδὼν, vt Charitonis interpres vna coniicit, pluribus eiusdem generis defectibus notatis. Potes etiam hunc locum cum primis editionibus interpungere alio modo, ſenſumque non alienum elicere. Καὶ χαῖρε, μό-

νος

res illi, plantaeque ſunt venuſtae, vtpote meis lauacris irrigatae. Vide num quae planta tibi ſit fracta, num quod pomum decerptum, num quae floris radix conculcata, denique num fons quis turbatus ſiet. Ac toto laetare pectore, qui ſolus mortalium in ſenectute hunc puerulum vidiſti. His dictis, inſtar pulli luſciniae Myrtis inſiliit, et ramum ramo mutando, ſurſum per frondem in cacumen nitebatur. Vidi illius alas humeris enatas, arculosque

νος ἀνθρώπων ἐν γήρᾳ. Τοῦτο τὸ παιδίον ταῦτα εἰπὼν κ. τ. λ. *Tu vero gaude in ſenectute mortalium ſolus. Quibus dictis puerulus iſte tamquam pullus luſciniae myrtis inſiliuit.* Idem vidit Interpres Teutonicus: *Als der Knabe dieſes geſagt hatte, hüpfte er als eine junge Nachtigall auf die Myrten.* Notes tamen σύνθεσιν hoc loco accipi debere, vt genus magis ad ſenſum, quam ad verba reſpiciat, vt *Io.* XV, 26. ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ τῆς ἀληθείας, ΕΚΕΙΝΟΣ μαρτυρήσει. et *Gal.* IV, 19. ΤΕΚΝΙΑ μου ΟΥΣ πάλιν ὠδίνω. it. *Gen.* III, 15. vbi σπέρμα praeceſſerat, ſequitur αὐτὸς, ſimili generis διωτερώσει. BODEN.

28) Εἶδον αὐτοῦ καὶ πτέρυγας] *Vidi etiam illius alas.* Vbique alatum Cupidinem faciunt poetae, vt et *Socrates* apud *Platonem* in Phaedro, vbi de amore hunc citat verſum:

Τὸν δ' ἤτοι θνητοὶ μὲν ἔρωτα
καλοῦσι ποτηνόν.

Mortales Amorem vocant alatum.

Rationem eius addit *Heliodorus* libr. 4. *Aethiop.* οὐκ οἶσθα ὅτι καὶ ἔρωτα πτεροῦσιν οἱ γράφοντες, τὸ εὐκίνητον τῶν ὑπ' αὐτοῦ κεκρατημένων αἰνιττόμενοι. An neſcis, quod Amorem etiam alatum faciunt pictores: agilitatem illorum, qui eo detinentur, quaſi aenigmate quodam ſignificantes? MOLLVS.

29) Καὶ

ξὺ πτερύγων 29) καὶ τῶν ὤμων, καὶ οὐκέτι εἶδον οὔτε ταῦτα, οὔτε αὐτόν. Εἰ δὲ μὴ 30) μάτην ταύτας τὰς πολιὰς ἔφυσα, μηδὲ γηράσας ματαιοτέρας τὰς φρένας ἐκτησάμην, ἔρωτι, ὦ παῖδες, κατέσπεισθε, καὶ ἔρωτι ὑμῶν μέλει."

ΚΕΦΑΛ. δ′.

Πάνυ ἐτέρφθησαν ὥσπερ μῦθον, οὐ λόγον, ἀκούοντες, καὶ ἐπυνθάνοντο· τί ἐστί ποτε ὁ ἔρως, πότερα, παῖς, ἢ ὄρνις, καὶ τί δύναται; Πάλιν οὖν 1) ὁ Φιλητᾶς ἔφη· „Θεός ἐστιν, ὦ παῖδες, ὁ ἔρως· νέος, καὶ καλὸς, 2) καὶ πετόμενος· διὰ τοῦτο καὶ νεότητι χαίρει, 3) κάλλος διώκει, καὶ τὰς ψυχὰς ἀναπτεροῖ. 4) Δύναται δὲ τοσοῦτον, ὅσον οὐδὲ ὁ Ζεύς.

29) Καὶ τοξάρια μεταξὺ πτερύγων] *Et arculos sub alis.* Sine dubio allusit *Longus* ad illud *Chaeremonis Tragici* apud *Athen.* qui duos Cupidini dat arcus, quando ait:

Δίδυμα γὰρ τόξα αὐτὸν ἐκτείνεσθαι,
Χαρίτων τὸ μὲν ἐπ᾽ εὐαίωνι τύχᾳ,
Τὸ δ᾽ ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς.

Duos arcus illum tendere,
Alterum gratiarum, prosperaque fortuna,
Alterum doloris, quo vita permiscetur hominum.

Euripid. in *Aulid.*

Δίδυμ᾽ ἔρως χρυσοκόμας
Τόξ᾽ ἐντείνεται, χαρίτων,
Τὸ μὲν ἐπ᾽ εὐαίωνι πότμῳ,
Τὸ δ᾽ ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς.

Cupido auricomus geminos
Arcus intendit, Gratiarum
Vnum quidem ad facilem vitam,
Alterum vero vitae ad confusionem.

IDEM.

30) Μὴ] Male in Commeliniana legebatur μὶ, quod

que inter alas humerosque medios: at deinde non vidi illa, neque illum amplius. Ac nisi frustra hosce produxi canos, atque senescens magis atque magis deliro, vos pueri, cupidini dicati, cupidinique curae estis.

CAPVT IV.

Omnino delectati sunt, tanquam fabulam, non veram enarrationem, audiendo, quaerentes, quidnam rei esset Cupido? vtrum puer, an auis, et qua polleat virtute? Iterum ad haec Philetas: Deus est, o pueri, hicce Cupido, iuuenis, alatus atque formosus: ob hoc gaudet iuuenta, pulchritudinem sectatur, atque animos cupiditate accendit: tantum potest,

quod pro sphalmate habendum. BODEN.

1) Οὖν] N. Νῦν. COLVMB.

2) Καλὸς] Οὕτω ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ Φαῖδρε, ἔρως πρῶτον αὐτὸς ὢν κάλλιστος, καὶ ἄριστος. Ita mihi videtur, o Phaedre, ipse Amor primum pulcerrimus, primusque esse. MOLLVS.

3) Καὶ νεότητι χαίρει] *Quare iuuenta gaudet. Plato* sub persona Agathonis de Amore loquens, inquit: μετὰ δὲ νέων αἰεὶ ξύνεστί τε καὶ ἔστιν· ὁ γὰρ παλαιὸς λόγος εὖ ἔχει, ὡς ὅμοιον ὁμοίῳ αἰεὶ πελάζει. Semper se iuuenibus miscet. Scite quidem veteri prouerbio fertur: simile semper simili haerere. IDEM.

4) Καὶ τὰς ψυχὰς ἀναπτεροῖ] *Animis alas addit.* Sed metaphorice ἀναπτερόω, excito quempiam ad aliquid agendum, aut ad rei alicuius desiderium, instigo, animum addo, in spem erigo; et in eo significatu hic commode accipi potest. *Aristoph.* in auibus: Λέγων ἀναπτέρηκεν, lege ἀνεπτέρωκεν, ὥσθ'

ζεύς.[5]) *κρατεῖ μὲν στοιχείων· κρατεῖ δὲ ἄστρων· κρατεῖ δὲ τῶν ὁμοίων θεῶν· οὐδὲ ὑμεῖς τοσοῦτον τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων. Τὰ ἄνθη πάντα ἔρωτος ἔργα· τὰ φυτὰ ταῦτα τούτου ποιήματα.*[6]) *διὰ τοῦτον καὶ ποταμοὶ ῥέουσι, καὶ ἄνεμοι πνέουσιν. Εγνων δὲ ἐγὼ καὶ ταῦρον ἐρασθέντα καὶ ὡς οἴστρῳ πληγεὶς ἐμυκᾶτο· καὶ τράγον φιλήσαντα αἶγα,*
p. 37. *καὶ ἠκολούθει πανταχοῦ. Αὐτὸς μὲν γὰρ ἤμην νέος, καὶ ἠράσθην Αμαρυλλίδος· καὶ οὔτε τροφῆς ἐμεμνήμην, οὔτε ποτὸν προσεφερόμην, οὔτε ὕπνον ᾑρούμην.*[7]) *Ηλγουν τὴν ψυχήν· τὴν καρδίαν ἐπαλλόμην·*

ὤσθ' ἱππηλατεῖν. *Alas loquendo affixit, vt iam gestiat equitare.* Erafm. *Meum incendit adolefcentulum ad cupiditatem equorum.*

IDEM.

5) Δύναται δὲ τοσοῦτον ὅσον οὐδὲ ὁ ζεὺς] *Tantum pollet, quantum ne ipfe quidem Iupiter. Lucian.* in dial. Iun. et Iou. Ο δὲ ἔρως βίαιόν τί ἐστι, καὶ οὐκ ἀνθρώπων μόνων ἄρχει, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν αὐτῶν ἐνίοτε. Eft autem amor violentum quiddam, neque folis hominibus, fed etiam nobis ipfis interdum imperat. Ad eundem ferme modum *Achilles Tat.* vt nofter, loquitur libr. I. C. II. Αρχει βρέφος οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ θαλάττης, Infans ille caelo, terrae et mari imperet. *Menand.*

Δέσποιν', ἔρωτος οὐδὲν ἰσχύει πλέον,
Οὐδ' αὐτὸς ὁ κρατῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν
Ζεὺς, ἀλλ' ἐκείνῳ πάντα ἀναγκασθεὶς ποιεῖ.

Hera, nihil eft amore valentius:
Ne ipfe quidem, qui in caelo Diis imperat,
Iupiter, fed eo vrgente nihil non facit.

Atque alio loco:

— ἔρως δὲ τῶν θεῶν
ἰσχὺν ἔχων πλείστην,
— *Amor inter Deos*
Potentiffimus eft.

IDEM.

Adde

poteſt, quantum ne quidem ipſe Iupiter. Dominatur elementis, imperat aſtris, inque Deos ſibi pares imperium obtinet. Neque vos tantum imperii in capras ouesque habetis. Omnes flores ope cupidinis proueniunt. Hae plantae illius opera natae, huius beneficio et flumina labuntur, et venti ſpirant. Memini taurum amore correptum atque veluti oeſtro percitum mugiiſſe, hircum caprae amore captum illam vbique fuiſſe inſecutum. Egomet ipſe iuuenis fui, et amaui Amaryllidem. Ne quidem de cibo cogitabam, non capiebam ſomnum: animo dolebam:

Adde illud *Heliodori* L. IV. Μέγιστος θεῶν ὁ ἔρως, καὶ ἤδη καὶ θεῶν αὐτῶν ποτὲ κρατεῖν λεγόμενος. Hinc *Agapetus* in ſcheda regia ἔρωτας vocat παιδαμάτορας cap. 68. Cf. *Stobaeum* ſerm. 61 et 62. *Luciani* illum *Tatii*que locum ante *Mollum* excitauerat *Columbanius*.

BODEN.

6) Ποιήματα] Verti *factūras*, qua voce *Plinius* L. XXXIV, c. 14. de ferro vtitur. Notum non refugere hanc formam optimos auctores. Sic (vt ne exſcribam, quae *Giſan.* Ind. Lucret. in Diſpoſitura et Preſſura) Curuatura apud *Lactant.* de opif. c. 10. Flatura *Arnob.* L. I. Genitura, *Arnob.* ib. Flexura *Sen.* epiſt. 71. Preſſura *Lact.* L. IV. c. 26. et L. VIII, c. 17. caet.

IVNGERM.

7) Οὔτε ὕπνον ᾔρεύμην] *Neque ſomnum capiebam.* *Charinus* in prologo mercat. reliquas inter aerumnas tribuit et amanti inſomniam. Sed amori etiam haec, quae diximus, accedunt: Inſomnia, aerumnae, error, terror, etc. *Terent.* in Eunuch. Nam aut iam reuertere, aut mox noctu horſum te adiget inſomnia. Clitophon apud *Achill. Tatium* libr. I. c. 6. et 9. idem teſtatur: ὡς δὲ εἰς τὸ δωμάτιον

λόμην· 8) τὸ σῶμα ἐψυχόμην ἐβόων ὡς παιόμενος· ἐσιώπων ὡς νεκρούμενος· εἰς ποταμοὺς ἐνέβαινον ὡς καιόμενος· 9) ἐκάλουν τὸν Πᾶνα βοηθὸν, 10) ὡς καὶ αὐτὸν τῆς πίτυος ἐρασθέντα· 11) ἐπῄνουν τὴν ἠχὼ,

τιον παρῆλθον, ἔνθα μοι καθεύδειν ἔθος ἦν, οὔτε ὕπνου τυχεῖν ἠδυνάμην. Vt vero intra cubiculum me recepi, in quo cubare consueueram, somnum nulla ratione capere quiui. Addita hac ratione: Τὰ γὰρ τῆς ψυχῆς τραύματα, μὴ κινομένου τοῦ σώματος, πολὺ μᾶλλον ὀδυνᾷ. Vulnera quippe animi, quiescente corpore, maiore dolore cruciantur. Quemadmodum hic Philetas, ita et apud *Plautum* adolescens Alcesimarchus in *Cistell.* II, 1. enarrat animi cruciabilitates, ita de iis conquerens: Credo ego amorem primum apud homines carnificinam commentum. Hanc ego de me coniecturam domi facio, ne foris quaeram, qui omnes homines supero, atque antideo cruciabilitatibus animi: iactor, crucior, agitor, stimulor, versor in amoris rota miser, exanimor, feror, differor, distrahor, diripior, ita nullam mentem animi habeo: vbi sum, ibi non sum: vbi non sum, ibi est animus. Ita mihi omnia ingenia sunt. Quod lubet, non lubet id iam continuo. Ita me amor lapsum animi ludificat, fugat, appetit, raptat, retinet, iactat, largitur. Quod dat, non dat, deludit. Modo quod suasit, dissuasit: quod dissuasit, id ostentat etc.

MOLLVS.

8) Τὴν καρδίαν ἐπαλλόμην] Contremiscebam corde. *Plut.* in Cic. καὶ μόλις ἐπαύετο παλλόμενος, vix desinebat contremiscere. Alias apud probatos auctores ἡ καρδία dicitur πάλλειν neutraliter, pro palpitare prae formidine. Quod *Plautus* vocat, ludicram artem facere in *Aulular.* continuo meum cor coepit artem facere ludicram.

IDEM.

Supra

bam: corde contremiſcebam: corpus ſuo deſtituebatur colore: vociferabar tanquam vapulans: tacebam veluti emortuus: flumina ingrediebar haut ſecus, quam ardore inflammatus. Implorabam Panis

L 2 auxi-

Supra Daphnis eodem adfectu motus dixerat: ἐκπηδᾷ μοι τὸ πνεῦμα, ἐξάλλεται ἡ καρδία, τήκεται ἡ ψυχή. *Muſaeus* ℣. 97. Ἔτρεμε μὲν κραδίη. BODEN.

9) Καιόμενος] In quibusdam legitur καόμενος. Neque hoc male. Habetur καόμενος apud *Xenophontem* et *Lucianum*. IDEM.

10) Ἐκάλει τὸν Πᾶνα βοηθόν] *Implorabam Panis auxilium*. Recte. Pan etenim paſtorum Numen eſt. Fingitur, eſſe ſemicaper ſiue capripes, et hirci modo libidinoſus. Hinc veteres πᾶνας dixere, τοὺς σπουδάζοντας περὶ τὰς συνουσίας, nimium in Venerem propenſos. MOLLVS.

11) Ὡς καὶ αὐτὸν τῆς πίτυος ἐρασθέντα] *Vt qui et ipſe olim Pinum deperierat. Egnatius* hanc fabulam ſuis in racemationibus ex Graeco nobis latinam dedit. c. 16. Pityn puellam Pan, et Boreas adamabant, dari ſibi ſemicaper Deus, dari ſibi Thrax inſtabat Boreas. Puella Pana Boreae praetulit. Boreas impatiens, nactus ſolam ſpatioſo in campo, ſolo allidit. Moribundam eam tellus intra gremium exceptam in arborem mutat cognominem, ex cuius poſtea ramis praecinctus ſemper ſpectatur Arcas Deus. *Propert.*

Arcadio pinus amata Deo.

IDEM.

Πίτυος ἐρασθέντα. Pan amauit pinum: amauit pariter et Boreas, qui ſe poſtferri Pani videns, in ſaxa proiectam puellam interfecit, cuius miſerta terra in arborem cognominem mutauit. Eius rami Pani in coronas ſolemnes fuere poſtea. Qui inde puto, πιτυοπίτης: Vt *Suid.* in πίτυς, *Propert.* 1. Eleg. 18. —

Vbi

ἠχὼ,[12]) τὸ Ἀμαρυλλίδος ὄνομα μετ' ἐμὲ καλοῦσαν· κατέκλων τὰς σύριγγας, ὅτι μοι τὰς μὲν βοῦς ἔθελγον, Ἀμαρυλλίδα δὲ οὐκ ἦγον. Ἔρωτος γὰρ οὐδὲν φάρμακον, οὐ πινόμενον, οὐκ ἐσθιόμενον, οὐκ ἐν ᾠδαῖς λαλούμενον.[13]) ὅτι μὴ φίλημα[14]) καὶ περιβολὴ,[15]) καὶ συγκατακλιθῆναι γυμνοῖς σώμασι."

ΚΕΦΑΛ. ε'.

Φιλητᾶς μέντοι ταῦτα παιδεύσας αὐτοὺς, ἀπαλλάττεται, τυροὺς τινας παρ' αὐτῶν καὶ ἔριφον

Vbi tacet *Beroald.* nil etiam *N. Comes* in Mytholog. Non tacuit vero politiss. *Dousa* ad illud *Propert.* c. 5. Vbi fabulam illam e *Constant. Geoponic.* L. XI, c. 11. et *Non. Dionys.* adfert. *Nonnus* meminit statim l. 2. *Dionys.* et deinde sic 42.

— — ἀλλὰ καὶ αὐτὴν
Μελπεπόρον φυγόδεμνον ὀρειάδα σύνδρομον αὔρης,
Πανὸς ἀλυσκάζουσαν ἀνυμφεύτους ὑμεναίους.

Respexisse et nostrum ad hanc fabulam supra l. 1. puto, vbi de palumba: ᾖδε πάντα καὶ τὴν πίτυν. *Lucian.* etiam, cuius verba infra hoc lib. in fine, vbi noster eiusdem rei meminit, reddo. IVNGERM.

Vide *Luciani* dialog. *Pan* et *Mercur.* et *Brouckhusius* ad *Propert.* L. I, el. 18. BODEN.

[12]) Επήχουν τὴν ἠχὼ] Poetae Echo nympham fuisse fabulantur: quae cum a Narcisso, cuius deperibat amore, sperneretur, longo moerore contabuit, atque eius corpore in saxum conuerso, nihil praeter vocem retinuit. *Alexand. Aphrod.* problem. libr. 1. quaest. 154. MOLLVS.

[13]) Οὐκ

auxilium: nam et ipse olim Pinum deperierat. Laudibus extollebam Nympham Echo, vna mecum Amaryllidis nomen vocantem. Meas infringebam tibias, quod mihi boues demulcerent, non autem adducerent Amaryllidem. Nulla amoris medicina est, siue hauriatur, siue deglutiatur, ne quidem carminum illecebrae quicquam valent, nisi osculum, amplexus, nudorumque concubitus corporum accedat.

CAPVT V.

Haecce Philetas illis eruditis, discedit, acceptis nonnullis caseis, hoedoque iam cornuto. Illi relicti

13) Οὐκ ἐν ᾠδαῖς λαλούμενον] Ad verbum: *neque quod per carmina dicitur.* Hoc dicit. Ne carmina quidem sanare possunt. *Plut.* ἐν τῷ ἐρωτικῷ. Amatorium furorem, vbi serio corripuit inflammauitque hominem, nulla iam Musa, non carminis illecebris placant. Neque inconcinne verti poterit: Nec medicina, quae dicitur, siue fit incantamentis, quidquam efficit. Credidit enim vana superstitio carminibus amorem posse conciliari, posse etiam abigi. Dido apud *Maronem* lib. 4. Aeneid.

Haec se carminibus promittit soluere mentes,
Quas velit, ast aliis duras immittere curas.

Lucian. in dial. meretr. ἧκέ μοι, τὸ πλέον ὑπὸ τῆς ἐπῳδῆς ἀγόμενος, venit mihi in cantatione prorsum attractus, et in primo dial. meretr. ἐκείνη ἐξέμηνε τὸν ἄνθρωπον, πιεῖν τῶν φαρμάκων ἐγχέασα, καὶ νῦν τρυγῶσιν αὐτόν. Illa in insaniam vertit hominem, ei temperato pharmaco, quod biberet, et nunc ipsum vindemiant. *Plinius* auctor est, magicas artes in tantum euectas, vt cunctis herbis fidem abrogare possint.

ἔριφον ἤδη κεράστην λαβών. Οἱ δὲ μόνοι καταλειφθέντες, καὶ τότε πρῶτον ἀκούσαντες τὸ ἔρωτος ὄνομα, τάς τε ψυχὰς συνεστάλησαν ὑπὸ λύττης,[1]) καὶ ἐπανελθόντες νύκτωρ εἰς τὰς ἐπαύλεις, παρ-
p. 38. έβαλλον οἷς ἤκουσαν τὰ αὐτῶν. Ἀλγοῦσιν οἱ ἐρῶντες· καὶ ἡμεῖς. Ἀμελοῦσιν ἴσως· καὶ ἡμεῖς ἠμελήκαμεν. Καθεύδειν οὐ δύνανται·[2]) τοῦτο μὲν καὶ νῦν πάσχομεν ἡμεῖς.

Καίεσθαι

sint, Deque ligationibus et solutionibus rerum, multa disputantur apud *Cornelium Agrippam*, libr. de *occulta Philosophia*.

IDEM.

[14]) Ὅτι μὴ φίλημα] Ita fere omnes. *Iungermanus* tamen habet: ὅτι μοὶ φίλημα.

BODEN.

[15]) Περιβολὴν] Capite V. vocat περιπλοκήν.

IDEM.

[1]) Τάς τε ψυχὰς συνεστάλησαν ὑπὸ λύττης] Nisi malis legere pro ὑπὸ λύττης, ὑπὸ λύπης, hoc est, prae moerore animis fuere deiecti. Attamen lectio illa sustineri potest. Quamuis enim λύσσα, siue λύττα, proprie de canibus rabidis dicatur; dici tamen etiam solet de impetu quodam furibundo, siue ἐπιτεταμένη μανία, *Hom.* Il. I, 239.

— κρατερὴ δὲ ἑ λύσσα δέδυκεν.

Ingens autem ipsum rabies inuasit.

Il. Φ. de Achille Troianos vsque ad moenia prosequente. v. 542.

— λύσσα δέ οἱ κῆρ
Αἰὲν ἔχε κρατερή, μενέαινε δὲ κῦδος ἀρέσθαι.

— *Rabiesque eius cor*
Semper habebat, cupiebat enim gloriam referre.

Hinc amantes κακῶς φρονοῦντες Graecis saepissime dicuntur, et latinis malesani. Hinc *Maecius* in Epigrammate contra Cupidinem;

Σωφροσύνης ὑβριστά, φρενοκλόπε, ληστὰ λογισμοῦ.

Prudentiae corruptor, mentis surreptor, fur rationis.

Quatuor furoris constituit species *Plato*, sed illum maximum esse dixit, quo amantes

relicti soli, tum primum audito amoris nomine, animis insano prae amore angebantur, reuersisque de nocte ad casas, sua, cum iis, quae audiuerant, conferebant. Dolent amantes: etiam nos dolemus. Rerum suarum minus satagunt: et nos neglectui habemus. Somnum capere nequeunt: idem et nobis vsu venit. Vri videntur: et nobis inhaeret flam-

tes occupantur. *Gramm.* λύσσαν dictam volunt παρὰ τὴν λύσιν τῶν λογισμῶν, quod rationem soluat.

MOLLVS.

Non modo hanc etymologiam, quam auctor Etymol. M. tradit, anteponendam esse censeo Dammianae, a λύκος, *lupus*, deducenti, quod proprie in lupum rabiosum cadat, sed etiam hanc ipsam lectionem ὑπὸ λύττης retineo, illamque coniecturam ὑπὸ λύπης penitus reiicio. Nam qui sunt aliis ἐρωμανέοντες, iidem sunt vocabulo minus duro, vt mihi quidem videtur, λυσσομανεῖς, de quibus *Nemesianus* Ecl. II.

Formosam Donacen puer Idas et puer Alcon
Ardebant rudibusque annis incensus vterque
In Donaces Venerem furiata mente ruebant.

Est etiam Λύσσα persona, quae Herculem ad insaniam impellit apud *Euripidem* in *Herc. fur.* Act. III. v. 823 seqq. Quid? quod ipsa Venus a *Sophocle* λύσσα μανιὰς vocata legitur apud *Stobaeum* serm. 61. Et *Nonnus* L. III. ἔμφρονα λύσσαν dixit. De his plura vide in *Parei* Comment. in *Musaeum* ad v. 11. et 85.

BODEN.

²) Καθεύδειν οὐ δύναται] *Virg.* 4. Aeneid. de Didone amore flagrante ardens, infit.

— *Nec placidam membris dat cura quietem.*

Clitophon apud *Achill. Tat.* libr. 1. c. 9. ὦ φίλε, κλεινία, τὴν αἰτίαν· ὅλος γάρ μοι προσέπεσεν ὁ ἔρως, καὶ αὐτόν μου διώ-

κει

Καίεσθαι δοκοῦσι, καὶ παρ' ἡμῖν τὸ πῦρ.3) ἐπιθυμοῦσιν ἀλλήλους ὁρᾶν· διὰ τοῦτο θᾶττον εὐχόμεθα γενέσθαι τὴν ἡμέραν. σχεδὸν τοῦτό ἐστιν ὁ ἔρως· καὶ ἐρῶμεν ἀλλήλους οὐκ εἰδότες. εἰ τοῦτο μέν ἐστιν ὁ ἔρως, ἐγὼ δὲ ὁ ἐρώμενος, 4) τί οὖν ταῦτα ἀλγοῦμεν; τί δὲ ἀλλήλους ζητοῦμεν; ἀληθῆ πάντα εἶπεν ὁ Φιλητᾶς. Τὸ ἐκ τοῦ κήπου παιδίον ὤφθη καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν ὄναρ ἐκεῖνο, καὶ νέμειν ἡμᾶς τὰς ἀγέλας ἐκέλευσε. Πῶς ἄν τις αὐτὸ λάβοι; μικρόν ἐστι καὶ φεύξεται. Καὶ πῶς ἄν τις αὐτὸ φύγοι; πτερὰ ἔχει καὶ καταλήψεται.5) ἐπὶ τὰς νύμφας δεῖ βοηθοὺς

καὶ τὸν ὕπνον τῶν ὀμμάτων, Dolori, o Clinia, par esse nequeo: amor enim in me furorem omnem effudit, nullum omnino somno locum vt relinquat. Queritur de eo et illa apud *Nasonem*:

Nec somni faciles, et nox
erat annua nobis,
Et gemitus, nullo laesa
dolore, dabam.
Nec cur hoc facerem poteram mihi reddere causam,
Nec noram, quid amans
esset, at illud erat.

Graeci amoris curam ea de causa ἄϋπνον i. e. insomnem, item πανάγρυπνον appellarunt, i. e. plane insomnem.

MOLLVS.

Vide, quae sunt notata ad huius libri cap. VI. n. 7.

BODEN.

3) Καίεσθαι δοκοῦσι, καὶ παρ' ἡμῖν τὸ πῦρ] *Vri videntur, atque nobis inhaeret flamma.* Ita et Dido, concepto Aeneae amore, ardere dicitur.

Ardet amans Dido; traxit-
que per ossa furorem.

Ac ibidem:

— Et caeco carpitur igni.

Apollonius sagittam amoris dicit esse πυρὶ ἴκελον, igni similem. De qua peste *Philo*: πάντα δίκην ἀσβέστου πυρὸς, ὧν ἂν προσάψηται, καταφλέγουσα. Similis omnino igni perpetuo, quicquid attigerit

flamma. Mutuum desiderant aspectum: ob id ipsum citius oriri diem optamus. Forsan hoc ipsum amor est, atque ignorantes mutuo tenemur amore. Quod si illud amor est, ego sum amasius. Quorsum igitur haec nos male habent? Quid alter alterum quaerimus? Cuncta se ita habent, vt dixit Philetas. Puer ille hortensis visus fuit etiam in somnis parentibus nostris, iussitque nos greges pascere. Sed quo pacto quis illum capere poterit? pusillus est et fugiet. Et qua quis ratione illum effugerit? alas habet et nos assequetur. An confugiendum ad Nympharum opem

rit more ignis adurit. Dido apud *Virg.*

— *Agnosco veteris vestigia flammae.*

Dicitur in Epigrammate quodam πῦρ ἔγκρυφον, et ἐνδόμυχον, quasi ignis in interioribus abditus recessibus. MOLLVS.

4) Ἐγὼ δὲ ὁ ἐρώμενος, τί ἦν] Posset aliquis coniectare, deesse hic tale quid Σὺ δὲ ἡ ἐρωμένη, vel totum locum sic supplendum: εἰ τοῦτο μέν ἐστιν ὁ ἔρως, καὶ σὺ ἡ ἐρωμένη, ἐγὼ δὲ ὁ ἐρώμενος, τί κ. τ. λ. IVNGERM.

5) Πτερὰ ἔχει καὶ καταλήψεται] Idem apud *Achillem Tat.* libr. 2. c. 5. Κάτωθεν δὲ, ὥσπερ ἐκ τῆς καρδίας, ὁ ἔρως ἀντεφθέγγετο. Καὶ τολμηρὲ, κατ᾽ ἐμοῦ στρατεύῃ καὶ ἀντιπαρατάττῃ; ἵπταμαι, καὶ τοξεύω, καὶ φλέγω. Πῶς δυνήσῃ με φυγεῖν; ἂν φυλάξῃ μου τὸ τόξον, οὐκ ἔχεις φυλάξασθαι τὸ πῦρ· ἂν δὲ καὶ κατασβέσῃς, ita lege cum Salmasio: σωφροσύνῃ τὴν φλόγα, αὐτῷ σε καταλήψομαι τῷ πτερῷ. Amor scilicet, qui erat infra in imo pectore, quasi ex corde respondebat. An igitur tantum tibi sumis, vt contra me arma feras, mihique resistere audeas? mihi ad volandum pennae, ad vulnerandum sagittae, ad exurendum faces datae sunt. Quonam te modo euasurum

βοηθȣ̀ς καταφυγεῖν· ἀλλ' ȣ̓δὲ Φιλητᾶν ὁ Πὰν ὠφέλησεν Ἀμαρυλλίδος ἐρῶντα. Ὅσα εἶπεν ἄρα φάρμακα, ταῦτα ζητητέα· φίλημα, καὶ περιπλοκὴν, καὶ κεῖσθαι γυμνȣ̀ς χαμαί. κρύος μὲν, ἀλλὰ μαρτυρήσομεν δεύτερον μετὰ Φιλητᾶν.[6])

ΚΕΦΑΛ. ϛ'.

Τȣ̃το αὐτοῖς γίνεται [1]) νυκτερινὸν παιδευτήριον.
p. 39. καὶ ἀγαγόντες τῆς ἐπιȣ̓́σης ἡμέρας τὰς ἀγέλας εἰς νομὴν, ἐφίλησαν μὲν ἀλλήλȣς ἰδόντες, ὃ μήπω πρότερον ἐποίησαν, καὶ περιέβαλον[2]) τὰς χεῖρας ἐπαλλάξαντες. Τὸ δὲ τρίτον ὤκνȣν φάρμακον, ἀποδυθέντες κατακλιθῆναι, θρασύτερον γὰρ ȣ̓ μόνον παρθένων ἀλλὰ καὶ νέων αἰπόλων. Πάλιν

rum ſperas? Vt ſagittarum ictus declines, faces tu quidem certe nunquam euitabis. Quod ſi earum flammis temperantiae ſcutum opponas, volatu profecto te comprehendam.

IVNGERM. et MOLLVS.

[6]) Ἀλλὰ μαρτυρήσομεν δεύτερον κατὰ Φιλητᾶν] Hic μαρτυρήσομεν, vertimus *probabimus*. Deliberat Daphnis, vtrum confugiendum ipſis ſiet ad Nymphas, an ad oſcula et amplexus etc. Poſterius ſuggeſſerat illi conſilium Philetas, idque ſequendum ſibi eſſe concludit, dicitque δεύτερον μαρτυρήσομεν, alterum nimirum conſilium Philetae comprobabimus. Illam enim ſignificationem verbum μαρτυρέω nonnunquam recipit. *Xen.* ευρήσει αὐτὰ μαρτυρȣ̃ντα, comperiet ipſum ſuo illud teſtimonio comprobare. *Plut.* in *apophthegm. Epaminond.* καὶ τῷ λόγῳ τὸ ἔργον ἐμαρτύρησεν, ὡς εἰδότος ἄριστα τȣ̀ς πολίτας. Et verba eius res comprobauit, ita praeclare ciues ſuos nouerat. Locus hic me aliquandiu

opem? At nihil quicquam Pan profuit Philetae, Amaryllidem amanti. Sunt igitur quaerenda nobis illa, quae dixit remedia, nempe osculum, amplexus, nudusque humi concubitus. Frigus quidem est, sed alterum secuti Philetae consilium probabimus.

CAPVT VI.

Hic ludus illis nocturnus erat: atque in pascua eductis gregibus, vt in conspectum venerunt, mutua oscula dederunt, alternatimque ante, quod nunquam fecerant, in amplexus ruerunt. Tertium illud remedium, nempe exutis concumbere vestibus, prae verecundia non adhibebant. Hoc quippe maioris erat audaciae, quam vt in virgines, vel etiam

diu torsit, vt tandem suspicarer pro μαρτυρήσομεν esse legendum, καρτερήσομεν, tolerabimus, non improbante clarissimo Viro, *Ioachimo Frencelio*, anatomes Profess. ordinario, collega honorando, obque multiiugam eruditionem longe celeberrimo, mihique dilectissimo, quicum huncce locum communicasse memini. Quam emendationem olim etiam placuisse Clariss. Heinsio, Iungermanus refert.

IDEM.

Καρτερήσομεν Cl. Heinsius emendat, quo nil verius. Alterum enim nihil sane est. IVNGERM.

1) Γίνεται] V. γίγνεται. COLVME.

2) Ἐφίλησαν μὲν ἀλλήλους ἰδ. ὃ μ. π. ἐ. κ. π.] Emend. ἐφίλησαν μὲν ἀλλήλους ἰδόντες, ὃ μήπω πρότερον ἐποίησαν καὶ περιέβαλον etc. Patet ex iis, quae mox sequuntur: καὶ ἐφιλήσαμεν, καὶ οὐδὲν ὄφελος. Περιεβάλομεν, καὶ οὐδὲν πλέον σχιδόν.

IVNGERM.

Vitiose in nonnullis editum erat: ἐφίλησα μὲν ἀλλή-

Πάλιν οὖν ἀγρυπνίαν ἔχουσα καὶ ἔννοιαν 3) τῶν γεγενημένων, κατάμεμψις 4) τῶν παραλελειμμένων καὶ ἐφιλήσαμεν, καὶ οὐδὲν ὄφελος· περιεβάλομεν 5), καὶ οὐδὲν πλέον χεδόν· Τὸ οὖν κατακλιθῆναι, μόνον φάρμακον ἔρωτος· πειρατέον καὶ τούτου· πάντως ἐν αὐτῷ τι κρεῖττον ἔσαι φιλήματος. Ἐπὶ τούτοις τοῖς λογισμοῖς οἷον εἰκὸς καὶ ὀνείρατα ἑώρων ἐρωτικά· 6) τὰ φιλήματα, τὰς περιβολάς, καὶ ὅσα δὲ μεθ' ἡμέραν οὐκ ἔπραξαν, ταῦτα ὄναρ ἔπραξαν· 7) γυμνοὶ μετ' ἀλλήλων ἔκειντο.

ΚΕΦΑΛ. ζ'.

Ἐνθεώτεροι δὲ κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν ἀνέστησαν, καὶ ῥοίζῳ τὰς ἀγέλας κατήλαυνον, ἐπειγόμενοι κατὰ τὰ φιλήματα 1) καὶ ἰδόντες ἀλλήλους, ἅμα μειδιάματι κατέδραμον. Τὰ μὲν 2) οὖν φιλήματα ἐγένετο, καὶ ἡ περιβολὴ τῶν χειρῶν ἠκολού-

p. 40.

λους; ἰδόντες δ' μήπω, πρότερον ἐποίησαν, καὶ περιέβαλλον.

BODEN.

3) Ἀγρυπνίαν ἔχουσα καὶ ἔννοιαν] Ita repofui e codice Vrfiniano, probantibus *Columbanio*, *Iungermano* ac *Mollo*, pro eo, quod in vulgatis erat: ἀγρυπνία ἔχουσα καὶ ἔννοιαν τῶν γεγενημένων.

IDEM.

4) Κατάπειμψις] Sic in Commel. et Iungerm. edit.

IDEM.

Mihi vifum fuit leg. Καὶ κατάμεμψις, quod et Cl. Rhodomanno vifum.

IVNGERM.

5) Περιεβάλομεν] *Iungermanus* coniiciebat fcribendum effe περιεβάλλομεν, quod non improbo, fi paullo ante retinueris περιέβαλλον τὰς χεῖρας.

BODEN.

6) Ονεί-

etiam iuuenes caprarios caderet. Iterum anteactorum recordatio insomniam comitem trahens, neglectorum ipsos insimulat. Oscula mutua dedimus; sed nihil profuit. In mutuos ruimus amplexus; sed inde nihil vtilitatis ad nos redundauit. [7] Concubitus igitur solum amoris erit remedium. Illud itaque tentandum: omnino in eo quidpiam erit osculo efficacius. Cum haecce animo agitant, vt par est, somnia amatoria oculis obuersabantur, videlicet oscula, amplexus: et, quaecunque de die non fecerant, illa in somnis peragebant, scilicet nudi concumbentes.

CAPVT VII.

Ac sequenti die maiori iam Cupidinis afflati numine surrexerunt, magnoque cum impetu suos egerunt greges, ad oscula festinantes, seseque inuicem conspicati, risu cum blando sibi mutuo occurrerunt. Intercesserunt igitur oscula nonnulla, amplexi-

[6]) Ονείρατα ἑώρων ἐρωτικά] Clitopho apud *Tat.* L. I. c. 6. Πάντα δὲ ἦν μοι Λευκίππη τὰ ἐνύπνια, διαλεγόμην αὐτῇ, συνέπαιζον, συνεδείπνουν, ἡπτόμην, πλείονα εἶχον ἀγαθὰ τῆς ἡμέρας. Καὶ γὰρ κατεφίλησα, καὶ ἦν τὸ φίλημα ἀληθινόν. IVNGERM.

Vide, quae ad locum excitatum a me notata sunt. BODEN.

[7]) Ταῦτα ὅπερ ἔπραξαν] Haec verba decrant in editione Molliana. IDEM.

[1]) Κατὰ τὰ φιλήματα] N. et V. πρὸς. P. COLVMB.

Lege πρὸς τὰ φιλήματα. MOLLVS.

[2]) Μὴν] Abest ab edit. *Iungerm.* commode vero nequit abesse. BODEN.

[3]) Καθέ-

ἠκολούθησε· τὸ δὲ τρίτον φάρμακον ἐβράδυνε, μήτε τοῦ Δάφνιδος τολμῶντος εἰπεῖν, μήτε τῆς χλόης βουλομένης κατάρχεσθαι, ἔς τε τύχη καὶ τοῦτο ἔπραξαν. Καθέζοντο ἐπὶ στελέχους δρυὸς 3), πλησίον ἀλλήλων· καὶ γευσάμενοι τῆς ἐν φιλήματι τέρψεως, 4) ἀπλήστως ἐνεφοροῦντο 5) τῆς ἡδονῆς. Ησαν δὲ καὶ χειρῶν περιβολαὶ, θλίψιν τοῖς στόμασι παρέχουσαι, 6) κατὰ 7) τὴν τῶν χειρῶν περιβολὴν 8) βιαιότερον δὴ τοῦ Δάφνιδος ἐπισπασαμένου, κλίνεταί πως ἐπὶ πλευρὰν ἡ Χλόη. 9) κἀκεῖνος δὲ συγκατακλίνεται τῷ φιλήματι ἀκολουθῶν. καὶ γνωρίζαντες τῶν ὀνείρων τὴν εἰκόνα, κατέκειντο πολὺν χρόνον ὥσπερ συνδεδεμένοι. Εἰδότες 10) δὲ τῶν ἐντεῦθεν οὐδὲν, καὶ νομίσαντες τοῦτο εἶναι πέρας ἀπολαύσεως ἐρωτικῆς, μάτην τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας δαπανήσαντες, διελύθησαν, καὶ τὰς ἀγέλας ἀπή-

3) Καθίζοντο-στελέχους] Supple ἐπὶ στελέχους.

MOLLVS.

V. καθίζοντας ἐπὶ στελέχους. P.

COLVMB.

Sic L. I. καθίσαντες ἐπὶ στελέχει δρυός.

IVNGERM.

4) Τῆς ἐν φιλήματι τέρψεως] H. e. διὰ φιλήματος γενομένης. Vel dicetur praepositio ἐν hoc loco παρέλκειν. *Paul.* 1. ad *Corinth.* c. 16. §. 16. ἀσπάσασθε ἐν φιλήματι, salutate alii alios.

MOLLVS.

Ἐν φιλήμασι, coniectura *Iungermani* superflua.

BODEN.

5) Ἀπλήστως ἐνεφοροῦντο] Verbatim, insatiabiliter implebantur. Proprie de iis sumitur, qui cibo ac potu implentur. *Xiphilin.* in vita Vitellii: ἀπλήστως τε ἐμφορούμενος, cum insatiabiliter impleretur. At hic metaphorice

amplexibus insecutis: caeterum tertium illud cessabat remedium, Daphnide ne quidem auso dicere, neque Chloe auspicium facere volente, donec casu quodam hoc ipsum fecissent. In quercus sedebant trunco, alter prope alterum: atque gustata, quae est in osculo, dulcedine, expleri voluptate nequibant, inter mutuos amplexus arctius ora prementes. Interea dum Daphnis violentius inter amplexus illam attraheret, in latus vtcunque sese reclinat Chloe, cumque illa osculum sequendo vna procumbit. Hic reuocati in memoriam oblatae sibi in somnis imaginis, longo tempore haud secus ac constricti, iacuere. Cumque inde nihil horum se percipere vltra vidissent, ratique hanc esse fructus summam sui amoris, incassum potissima diei parte consumpta, digressi sunt, gre-

gesque

phorice ad animum refertur: quemadmodum et apud *Maronem* lib. I. Aeneid.

Praecipue infelix pesti devota futurae
Expleri mentem nequit, ardescitque tuendo.

Cedren: ἐμπιπλάς θυμόν. MOLLVS.

6) Θλίψιν τοῖς στόμασι παρέχοντες] Pari forma loquendi vsus est *Theocrit.* χείλεα θλίβειν, *pro premere labra osculando.* IDEM.

7) Κατὰ] N. καὶ. COLVME.

8) Περιβολὴν] N. et V. προσβολήν. IDEM.

9) Κλίνεταί πως ἐπὶ πλευρὰν ἡ χλόη] Vlysses apud *Euripid.* dicit Cyclopi. κλίθητι νῦν μοι πλευρὰν θεὶς ἐπὶ χθονός, *accumbas, vel potius inclines te ad iacendum, huc ponens latera in terra.* MOLLVS.

10) Εἰδότες] Reposui ex Vrsini libro. Legebatur in omni-

ἀπήλαυνον, τὴν νύκτα μισοῦντες. Ἴσως δὲ καὶ τῶν ἀληθῶν τι ἔπραξαν,[11]) εἰ μὴ θόρυβος τοιόσδε
p. 41. πᾶσαν τὴν ἀγροικίαν ἐκείνην κατέλαβε.

ΚΕΦΑΛ. ή.

Νέοι Μηθυμναῖοι πλέσιοι [1]) διαθέσθαι τὸν τρυγητὸν ἐν ξενικῇ τέρψει θελήσαντες, ναῦν μικρὰν καθελκύσαντες, καὶ οἰκέτας προσκώπες καθίσαντες, [2]) τὲς Μιτυληναίων ἀγρὲς περιέπλεον, ὅσοι [3]) θαλάσσης πλησίον. Εὐλίμενός τε γὰρ ἡ παραλία, καὶ οἰκήσεσιν ἠσκημένη πολυτελῶς καὶ λετρὰ συνεχῆ, παράδεισοί [4]) τε καὶ ἄλση

omnibus editionibus ἰδόντες.

BODEN.

V. εἰδότες. P. recte patet ex sequentibus.

IVNGERM.

[11]) Ἴσως δὲ καὶ τῶν ἀληθῶν τι ἔπραξαν] Forsan inceptum patrassent; est autem veteribus patratio rei venereae consummatio. *Herodianus* de Heliogabalo: ἵνα δὴ καὶ τὰ τῶν ἀνδρῶν πράττειν δοκοίη, vt aliquid saltem virile facere videretur. Eodem sensu vsus est noster verbo πράττειν, quo aliquando *facere* vtuntur Latini. *Plaut.* Mauult ancillae facere, quam liberae. Idem. Si tibi cordi est *facere*, i. e. amplecti amicam. *Sen.* epist. 123. Vna felicitas est bonae vitae, facere, esse, bibere, frui patrimonio.

MOLLVS.

[1]) Πλέσιοι] N. πλέσιοι.

COLVMB.

[2]) Καὶ οἰκέτας προσκώπες] Πρόσκωπος, q. d. qui est ad remum, seu iuxta remum, *Bud.* nauta, qui remis adhaeret. *Bayf.* notat apud *Thucyd.* libr. I. p. 4. προσκώπες esse αὐτερέτας et μαχίμες, videlicet remiges, qui etiam, quum opus erat, decertabant et propugnabant. Nisi quis putet hic esse

gesque abegerunt noctem exosi. Fortasse autem non infecta re digressi fuissent, ni eiuscemodi quidam tumultus totum illum agrum occupasset.

CAPVT VIII.

Iuuenes quidam opulenti, natione Methymnaei, vindemiam hilare peregrino in solo agitare volentes, nauicula deducta, famulisque suis remigibus constitutis, Mitylenaeorum oras mari vicinas legebant. Est enim ora illa maritima portubus opportuna, atque magnifice domiciliis instructa; nec non lauacris frequentibus adornata. Erant et horti,

esse legendum πρωκώπυς; Est autem πρόκωπος, qui in versu suo primus sedet ad proram; et ἐπίκωπος, qui postremus est ad puppim. *Baysius* et qui cum eo faciunt, θρανίτας et θαλαμάκους, id genus remiges appellat. IDEM.

3) Οσοι] *Iungerm.* ὅσα. BODEN.

4) Παράδεισοι] Παράδεισος, *hortus*, *viridarium*, *paradisus*. Vox haec deflexa est, quidam vt volunt, a Chaldaeo *Pardes*, quod hortum significat domesticum. Alii ad Graecos vocem hanc transiisse censent ex Hebraeo nomine, quod significat syluam, nemus. Barbaram vero, siue peregrinam esse hanc vocem, non meminit *Suidas*, quum eius originem Graeciae tribuit, adducens geminum etymon. Παράδεισος δε εἴρηται, παρὰ τὸ δεύσω, τὸ βρέχω, ῥηματικὸν ὄνομα, δεῦσος. παράδεισος τροπῇ τοῦ υ ψιλοῦ εἰς ι. οἱ δέ φασι παρὰ τὸ τὴν δεῖσαν ποιεῖσθαι, ὅ ἐστι, βοτανῶν συλλογήν. Παράδεισος vero dictus est a futuro δεύσω, rigabo, quod a δεύω rigo. Vnde formatum verbale nomen δεῦσος, quasi dicas locus, qui rigatur, et com-

 positum

ἄλση·5) τὰ μὲν Φύσεως ἔργα, τὰ δὲ ἀνθρώπων τέχνη· πάντα ἐνοικῆσαι6) καλά. Καταπλέοντες δὲ καὶ ἐνορμιζόμενοι,7) κακὸν μὲν ἐποίουν οὐδέν· τέρψεις δὲ ποικίλας ἐτέρποντο·8) ποτὲ μὲν ἀγκίστροις καλάμων ἀπηρτημένοις ἐκ λίνου λεπτοῦ, πετραίους ἰχθῦς

positum παράδιυσος, versoque υ. in ι. παράδεισος. Alii dicunt παράδεισος dictum esse, quod faciat δεῖσαι, id est, herbarum collectionem. Duplicis paradisi meminit sacer codex, terrestris, et coelestis. Terrestris est ille, in quem primi parentes, initio sancti, translati, ibique, donec laberentur, permanentes, qui a *Mose* describitur *Genes.* II. Coelestis paradisi facit mentionem Seruator *Luc.* 23. §. 43. *Paul.* 2 Cor. c. 14. §. 4. *Ioan. Apocal.* 11. §. 7. Hic pro horto atque viridario simpliciter sumitur, qui bene conseptus, ac diligenter consitus est omnis generis plantis. De tali loquitur *Xenophon.* in *Oeconomico:* ἐπιμελεῖται, ὅπως κῆποί τε ἔσονται, οἱ παράδεισοι καλούμενοι, παντων καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν μεστοὶ, ὁπόσα ἡ γῆ φύειν ἐθέλει, studiose dat operam. Rex, vt horti sint, quos paradisos vocant, omnibus referti, quaecunque pulchra et bona enasci e terra possunt. *Zosimus* libr. 3. Καὶ ἅμα θριγκόν τινα συμπαρατεινόμενον, εἰς ἔρυμα μὲν παραδείσου βασιλικοῦ τὴν ἀρχὴν ᾠκοδομημένον. Et vna sepem quandam (cernentes) ad eam porrectam, ab initio muniendi paradisi causa regii structam. Fuerunt itaque paradisi clausi, atque plerumque in iis alebantur ferae, quarum venatu sese principes delectarent: vnde redditur aliquando ferarum septum, viuarium. *Gell.* libr. 2. cap. 20. Vinaria, quae nunc vulgus dicit, sunt quos παραδείσους Graeci appellant. *Xenoph.* in *Hell.* 4. παραδείσους μεστοὺς δένδρων καὶ θηρίων, paradisos arboribus ac feris plenos.

MOLLVS.

Confer notata nostra ad *Achill.*

ti, atque luci, partim opera naturae, partim industria humana elaborati: cuncta habitatu egregia. Itaque in portum ac stationem appellentes, nihil perpetrabant mali, sed variis semet oblectabant modis. Nonnunquam hamis tenui suspensis filo calamis,

Achill. Tat. Lib. I. cap. 15.

BODEN.

5) Αλση] Nisi malis ἀλωὴ, siue ἀλωὰ, *locus vitibus consitus, vinea. Hom.* Il. ι.

Οὔτε ἄρα ἕρκεα ἴσχει ἀλωάων ἐριθηλέων.

Neque septa retinent vinearum late virentum.

Hic *Scholiast.* ἀλωάων, χωρίων, ἀμπελοφύτων ἢ δένδρων, cui libet, ita legat.

MOLLVS.

Αλση. N. ἀλωή.

COLVMB.

6) Ενοικῆσαι] V. ἐνικῆσαι.

IDEM.

7) Καταπλέοντες καὶ ἐνορμιζόμενοι] Καταπλέω, est nauigando descendo, e mari videlicet in terram. Huic opponitur ἀναπλέω, in altum nauigo. Estque ἐνορμίζομαι, et ἐνορμίζω, nauem in stationem appello: alias ὀκέλλω εἰς λιμένα, item ὑποδύω. Quod *Virg.* Aeneid. 3. dixit:

Portuque subimus Chaonio.

MOLLVS.

8) Τέρψεις δὲ ἐτέρποντο] Hoc loquendi genus aliquando elegantiam sapit, quando verbale suum verbo additur. Lubet hoc loco verba *Suidae* adscribere, relata a *Conr. Ritterhusio* in comm. libr. 4. *Halieut. Opp.* Αττικὸν σχῆμά ἐστι, τὸν εἰπόντα τὸ πρᾶγμα ἐπαγαγεῖν τὸ ἀπὸ τοῦ πράγματος ὄνομα, ὡς τὸ ὕβριν ὑβρίζειν, λῆρον ληρεῖν, χαρὰν χαίρειν, μανίαν μαίνεσθαι, φυγὴν φεύγειν, δουλείαν δουλεύειν. Plura exempla dicto loco a *Ritterhusio* recensita, qui volet, petat. Quod ipsum etiam Latini sunt imitati. *Plaut.* seruire seruitutem. *Gell.* gaudium gaudere. *Macrob.* saltare saltationem. *Apul.* coenas coenare. *Virg.* furere furorem. *Lucil.* pugnare pugnam. Cui volupe est, plura videre exempla,

ἰχθῦς [9]) ἁλιεύοντες ἐκ πέτρας ἀλιτενοῦς· ποτὲ δὲ κυσὶ καὶ δικτύοις λαγωοὺς φεύγοντας, τὸν ἐν ταῖς ἀμπέλοις θόρυβον, λαμβάνοντες. Ἤδη δὲ καὶ ὀρνίθων ἄγρας ἐμέλησεν αὐτοῖς, καὶ ἔλαβον βρόχοις χῆνας ἀγρίους καὶ νήττας [10]) καὶ ὠτίδας· [11]) ὥστε καὶ ἡ τέρψις αὐτοῖς καὶ τραπέζης ὠφέλειαν παρεῖχεν. εἰ δέ τινος προσέδει, παρὰ τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐλάμβανον, περιτ-

empla, consulat *Hellenolexiam* Clariss. D. *Danielis Vechneri* cap. 1. de rectione verborum generali.

IDEM.

9) Πετραίους ἰχθῦς] Πετραῖοι ἰχθύες, dicuntur pisces saxatiles, propterea, quod in petris stabulentur. Hoc nomine enim latine a *Columella Plinioque* appellantur. *Athen.* libr. 7. Τὰ πετραῖα τῶν ἰχθυδίων ἀπέσθιε, pisciculos saxatiles ne comede. *Galen.* libr. 1. ad *Glauconem*, οἱ πετραῖοι τῶν ἰχθύων, ex piscibus iis, qui saxatiles nominantur. *Plauto* saxatilis piscatus dicitur, qui in scopulis exercebatur. Vid. *Meurs.* ad *Lycophr.*

IDEM.

10) Χῆνας ἀγρίους καὶ νήττας] *Anseres atque anates.* Χὴν dicitur παρὰ τὸ χαίνειν ἢ χανδὸν ἐσθίειν, teste *Eustath.* et *Varrino*, hoc est, ab oris hiatu et voracitate. Vel quia frequenter hiscit et stridit. *Etymologus* deducit ab ἠχὴ, quod obstreperum et clamosum sit animal. Hodie vulgo in Graecia χῆνα appellatur. Nos Belgae *een gans.* Rustici *Goes* dicunt Vnde Hollandos caeterosque Philippo Hispaniarum Regi rebellantes Goesios, id est, anseres appellatos fuisse, *Vlysses Aldrouandus* autumat. Νῆσσα, siue Νῆττα dicitur ἀπὸ τοῦ νεῖν, sicut et Anas *Varroni* a nando. Recentioribus Graecis dicitur χῆνα, aliis παπίτζα. Quae postea dicuntur vtilitatem aliquam illorum mensae attulisse. Anseres atque Anates veterum mensis

mis, ſaxatiles humili e rupe piſces capiebant: aliquando canibus et caſſibus, fugientes tumultum in vineis obortum, lepores captabant. Nunc cordi illis erat auium captura, laqueis anſeres feros, anates et otides capientibus, ita vt oblectatio etiam illa aliquod emolumentum illorum menſis attulerit. Si qua re opus haberent, ab iis, qui in agris degebant,

fis non fuiſſe abdicatas, ex ipſorum ſcriptis habemus. Nobis quoque ſaepiſſime in cibum cedunt.

IDEM.

[n]) Ωττίδας] Frequentius ſimplic. τ. ὠτὶς ſcribitur. Germanis *een Trappgans*. Dicitur ab οὖς ὠτὸς, auris. Quae ita a *Bellonio* depingitur: Otis multo craſſior eſt, et validior grue, et corpulentiae cygni comparari poteſt. Caput, ſi id ſolum inſpicias, diceres eſſe vulturis, tam eſt craſſum atque inconcinnum. Roſtrum habet robuſtum valde, gallinacei haud diſſimile. Caput et collum coloris ſunt cinerei, ad ventriculum vſque procedentis. Alae inferius candicant, qua ſola nota a tetrace differt, ſi magnitudinem excipias. Tibiae quoque longae ſunt, collum quoque longum fuiſſe oportuit. Totum dorſum caſtaneis ac ſubnigris maculis reſperſum eſt: caetera candida, exceptis pennis alarum longioribus, quarum extremitates nigrae ſunt. Meatus auditorii in hac aue, vnde illam nomen habere ſuum exiſtimo, quam in vlla alia terreſtrium auium euidentiores, adeoque patuli ſunt, vt extremitatem digiti imponas. Si introſpicias, duo apparent anfractus, vnus roſtrum verſus, alter recta ad cerebrum vergens. Latent ſub plumis, quas niſi auferas, meatus non videbis. Pennarum Otidis radices rubrae ſunt. Femora albicant. Tibiae craſſae pollicem, medium pedem longae

p 42. περιττοτέρους τῆς ἀξίας ὀβολοὺς καταβάλλοντες. Ἔδει δὲ μόνον ἄρτου, καὶ οἴνου, καὶ στέγης. οὐ γὰρ ἀσφαλὲς ἐδόκει, μετοπωρινῆς ὥρας ἐνεστώσης,[12] ἐνθαλαττεύειν. ὥστε καὶ τὴν ναῦν ἀνεῖλκον ἐπὶ τὴν γῆν, νύκτα χειμέριον δεδοικότες. Τῶν δή τις ἀγροίκων, ἐς ἀνολκὴν λίθου θλίβοντος τὰ πατηθέντα βοτρύδια χρήζων[13] σχοίνου, τῆς πρότερον ῥαγείσης, κρυφὰ ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐλθὼν, ἀφρουρήτῳ τῇ νηὶ προσελθὼν, τὸ πεῖσμα ἐκλύσας, οἴκαδε κομίσας, ἐς ὅ, τι ἔχρηζεν, ἐχρήσατο.

ΚΕΦΑΛ. Θʹ.

Ἕωθεν οὖν οἱ Μηθυμναῖοι νεανίσκοι ζήτησιν ἐποιοῦντο τοῦ πείσματος, καὶ ὡμολόγει γὰρ οὐδεὶς τὴν

longae, ſquamoſae ſeu corticoſae. Crura pennis nuda. Pedes admodum craſſi, ſub quibus callus conſpicitur magnus, inſtar muſculi: vngues breues: digiti pedis vtriuſque contra reliquarum auium morem, ternis tantum: cauda inferius, qua podicem ſpectat, alba, ſuperius caſtanei coloris, nigris maculis reſperſi. Pectus craſſum eſt ac rotundum: lingua ferrata, vtrinque acuta, et in extremo dura. Idem *Bellonius* Otidem auem ait eſſe delicatam, et in conuiuiis caeteris auibus praeferri.

IDEM.

Gaza apud *Ariſtot.* auem tardam bene tranſtulit. Eam tamen, ſi non barbaram adpellationem certe recentioris Latinitatis exiſtimari ait *H. Steph.* c. 8. *de Latin. ſuſp.* ſed iniuria puto. Gloſſae enim illae latino gr. quae ſi non ita vetuſtae, barbariei certe notam facile effugiunt: ὠτὶς, τὸ ὄρνεον, *Auis tarda*, et

accipientes, vltra iuſtum pretium numos ſoluebant. Pane duntaxat, vino, atque tecto indigebant: non enim tutum videbatur, ſeneſcente iam autumno, mare frequentare: quamobrem tempeſtuoſam timentes noctem, nauim in terram ſubduxerunt. Quidam vero ex agricolis ad tollendum ſaxum, premendis calcatis vuis idoneum, opus habebat fune. ſuo, quem ante habuerat, rupto, atque clam ad mare veniens, accedensque nauim ad incuſtoditam, funem ſolutum, domumque allatum, in vſum conuertit ſuum.

CAPVT IX.

Mane igitur Methymnaei illi iuuenes, quaeſitum furto ablatum rudentem ibant, ſed enim ne-

 mine

et Excerpta poſt eaſdem: *Auis tarda* ὦτος. vbi forte leg. ὠτίς. Nam otum volunt aſionem eſſe e noctuino genere. Sed tamen et *Athenaeus* l. 9. confundit ὦτιν et ὠτίδα, vt monuit *Dalechamp.* Quid? quod apud *Plin.* habes eam vocem L. 10, c. 22. Proximae, ait, eis ſunt, quas Hiſpania aues tardas adpellat, Graecia otidas, damnatas in cibis. Tetracem *Nemeſiani* eſſe *Iunius* in Nomencl. et *R. Steph.* in *Suppl. ling. lat.* volunt. Alias tetrax et otis non ead. auis, quod ex eod. *Athen.* l. 9. patet, vbi *Laurentius* ſuos conuiuas docet, qualis auis tetrax fuerit.

IVNGERM.

12) Εϛώϛης] Lege ἐνεϛώσης. MOLLVS.

N. et V. ἐνεϛώσης. P. COLVMB. et IVNGERM.

13) Χειμάζων] Refero ad hominem agreſtem. Minus recte excuſum eſt in Commeliniana et Iungerm. χειμάζοντος. De reliquis conferas

τὴν κλοπὴν,[1]) ὀλίγα μεμψάμενοι[2]) τοὺς ξενοδόχους,[3]) παρέπλεον· καὶ στάδια τριάκοντα παρελάσαντες, προσορμίζονται τοῖς ἀγροῖς, ἐν οἷς ᾤκουν ἡ Χλόη καὶ ὁ Δάφνις. ἐδόκει γὰρ αὐτοῖς καλὸν εἶναι τὸ πεδίον ἐς θήραν λαγωῶν. σχοῖνον μὲν οὖν οὐκ εἶχον ὥστε ἐκδήσασθαι πεῖσμα· λύγον δὲ χλωρὰν μακρὰν στρέψαντες ὡς σχοῖνον, ταύτῃ τὴν ναῦν ἐκ τῆς πρύμνης[4]) ἄκρας εἰς τὴν γῆν ἔδησαν. Ἔπειτα
p. 43. τοὺς κύνας ἀφέντες ῥινηλατεῖν ἐν ταῖς εὐκαίροις φαινομέναις τῶν ὁδῶν ἐλινοστάτουν.[5]) Οἱ μὲν δὴ κύνες ἅμα ὑλακῇ διαθέοντες, ἐφόβησαν τὰς αἶγας· αἱ δὲ τὰ ὀρεινὰ καταλιποῦσαι, μᾶλλόν τι πρὸς τὴν θάλασσαν ὥρμησαν. Ἔχουσαι δὲ οὐδὲν ἐν ψάμμῳ τρώξιμον, ἐλθοῦσαι πρὸς τὴν ναῦν αἱ θρασύτεραι αὐτῶν

feras notam Cap. I. huius libri. BODEN.

[1]) Καὶ ὁμολόγει οὐδεὶς τὴν κλοπήν] Hic copulatiua καὶ pro aduersatiua ἀλλὰ posita inuenitur. Ita et apud *Demosthenem* de *Cherson*: αἴτιον δὲ τούτων, καί μοι πρὸς θεῶν, ὅταν ἕνεκα τοῦ βελτίστου λέγω, ἔστω παῤῥησία. Istorum autem causa haec est, sed per Deos, liceat mihi, vbi de re vtilissima dicendum est, fidenter loqui. Aliquoties in N. T. *Matth.* 1. §. 25. c. 7. §. 25. c. 12. §. 39. *Luc.* 21. §. 18. *Ioann.* c. 16. 32. *Act.* c. 10. §. 28. Sunt, qui putent, hebraeorum exemplo in eo significatu vsurpari. Sed ὁ ἀττικώτατος *Theophrastus* non semel eodem sensu καὶ pro aduersatiua ἀλλὰ vsus fuit. MOLLVS.

[2]) Μεμψάμενοι] In Commel. μεμψόμενοι, quod reiicias. BODEN.

[3]) Ξενοδόκους] Vsitatius ξενοδόχους. *Plut.* in Alexand. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀποστραφεὶς πρὸς ξενοδόχον τὸν καρδιανόν, Alexander autem conuersus ad hospitem. Attamen apud

mine confitente furtum, leuiter hofpitibus obiurgatis, oram legebant: atque ftadia triginta emenfi, eos appellunt agros, quos Chloe atque Daphnis incolebant: hoc quippe folum aptum illis leporum venatui videbatur. Itaque defiderato iunco, quo funem texerent, vimine longo et virenti, haud fecus ac fune contorto, nauim fumma de puppi ad terram religarunt. Deinde canibus ad feras indagandas dimiffis, in viis maxime opportunis fibi vifis, caffes tendebant. Verum canes latrando loca illa percurrentes, metum incufferant capellis, quae, montanis relictis locis, ad mare vehementi contendere curfu. Cumque in arena, quod ederent, non haberent, audaciores quaedam harum ad nauim

 pro-

apud Homerum Odyff. Θ. extat ξεινοδόκος,

— ἵν' ὁμῶς τερπώμεθα πάντες,
Ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος,
Vt fimul oblectemur omnes,
Hofpitio fufcipientes, hofpesque.

MOLLVS.

4) Ἐκ τῆς πρύμνης] Πρύμνα, quam et οὐρὰν poetae appellant, aliquando adiect. eft, et idem quod extremus: vt ναῦς πρυμνή, extrema pars nauis. Aliquando fubftant. Eftque idem ac πρυμνὴ ναός, vt hoc loco. Summitas ipfius ἄφλαστον vocatur, vt *Pollux* docet, compof. ab α et φλᾶσθαι, quod non facile contundatur a πρυμνὰ, πρυμνήσια funes, quibus naues a puppi religantur ad portum.

IDEM.

5) Ἐλινοστάτουν] Hoc eft, ἵστων τὰ λίνα, collocabant, fiue ponebant retia. Verbum hoc λινοστατέω, rarum quidem, attamen apud *Platonem* eius paffiuum reperitur. Quemadmodum apud *Euftath.* notat. Ἐθηρεύετο λινοστατέμενος, ὑπ' ἔρωτος δηλαδή. Capiebatur illaqueatus, ab

αὐτῶν, τὴν λύγον[6]) τὴν χλωρὰν, ᾗ δέδετο ἡ ναῦς, ἀπέφαγον. Ην δέ τι καὶ κλυδώνιον ἐν τῇ θαλάσσῃ, κινηθέντος ἀπὸ τῶν ὀρῶν πνεύματος. ταχὺ δὴ[7]) μάλα λυθεῖσαν αὐτὴν, ὑπήνεγκεν ἡ παλίῤῥοια τοῦ κύματος, καὶ ἐς τὸ πέλαγος μετέωρον ἔφερεν. Αἰσθήσεως δὴ τοῖς Μηθυμναίοις γενομένης,[8]) οἱ μὲν, ἐπὶ θάλασσαν ἔθεον, οἱ δὲ τοὺς κύνας συνέλεγον· ἐβόων[9]) δὲ πάντες, ὡς πάντας τοὺς ἐκ τῶν πλησίον ἀγρῶν ἀκούσαντας συνελθεῖν. ἀλλ' ἦν οὐδὲν ὄφελος·[10]) τοῦ γὰρ πνεύματος ἀκμάζοντος, ἀχέτῳ τάχει κατὰ ῥοῦν ἡ ναῦς ἐφέρετο.[11]) Οἱ δ' οὖν οὐκ ὀλίγων κτημάτων Μηθυμναῖοι στερόμενοι, ἐζήτουν τὸν νέμοντα τὰς αἶγας· καὶ εὑρόντες τὸν

ab amore fcilicet. Hinc λινοστασία, retium collocatio comp. ex λίνον, linum, rete, et ἵστημι, pono. Linum pro rete meton. mat. *Ouid. Lina madent comites.* Item: *Nodofaque tollite lina.*

IDEM.

6) Τὴν λύγον] Articulus abeft in Molliana.

BODEN.

7) Δὴ] Forte legend. δέ.

IDEM.

8) Αἰσθήσεως τοῖς Μηθυμναίοις γενομένης] Quod cum fenfiffent Methymnaei. Hac phrafi vtitur et *Dion Halicarn.* libr. 5. *Antiq. Rom.* Ταχεῖα τοῖς τυῤῥηνοῖς αἴσθησις ἐγένετο, mox fenferunt Etrufci. Et libr. 9. ταχείας γενομένης τοῖς ῥωμαίοις αἰσθήσεως, mature dolum fenferunt Romani.

MOLLVS.

9) Ἐβόων] Ἐθέων. Ita exfcripferam, at in noftro archetypo fecunda littera eius dictionis θ adeo ambigue vel defcripta, vel poftea emendata a librario fuit, vt facile non quiuerit dignofci, num ἔθεον legendum, an potius ἐβόων, quod fortaffe magis quadrat.

IVNGERM.

10) Ἀλλ'

progreſſae, virens vimen, quo religata erat nauis, morſu auellerunt. Nonnullus maris erat aeſtus, vento a montibus flante, vnde fluctuum reciprocatio quam celeriter nauim ſolutam auehebat, inque altum auferebat. Quod cum ſenſiſſent Methymnaei, alii ad mare accurrere, alii canes congregare. Clamabant omnes, adeo vt e proximis agris, hoc audito, cuncti conuenirent. Sed nihil inde emolumenti capiunt. Vento quippe increbreſcente, irreuocabili celeritate quadam, aeſtu ferebatur ſecundo. Methymnaei igitur non exiguis orbati bonis, ipſum quaerebant caprarium, at Daphnidem inuentum caedebant, veſtibusque exuebant.

[10]) Ἀλλ' ἦν οὐδὲν ὄφελος] Haec loquendi ratio oppido familiaris Graecis eſt, cum ſignificatum volunt, id quod adhibetur, fruſtra adhiberi, nihilque prodeſſe. *Plat.* μηδὲν ὄφελος εἶναι, nihil iuuare dixit. *Lucian.* τῶν ὄφελός ἐστιν οὐδὲν, quorum nullus eſt vſus: quae nihil iuuant. *Polyb.* οἱ δὲ Καρχηδόνιοι πρὸ ὀφθαλμῶν ἐλάμβανον τὴν αὐτῶν ἄγνοιαν, ὅτ' ἦν οὐδὲν ὄφελος. Tum demum Carthaginienſibus error ſuus ob oculos obuerſari, cum nihil eos ſera poenitentia iuuaret. Pari modo ac venere dicunt: οὐδεὶς φθόνος, pro οὐδεὶς φθονεῖν δύναται: vel οὐδένα χρὴ φθονεῖν. *Lucian.* in *dial. Iun.* et *Iou.* εἰ δὲ παιδιὰ καὶ τρυφὴ πρόσεστιν, οὐδεὶς φθόνος, ſi vero luſibus et deliciis inter haec indulget, non eſt quod inuideas.

MOLLVS.

[11]) Κατὰ ῥοῦν ἡ ναῦς ἐφέρετο] Κατὰ ῥέον, inquit *Euſtath.* eſt ἐν ὕδατι κάτω ῥέοντι καὶ οὐ στατῷ, κατὰ ἰσότητα ἐπιφανείας. Ita et *Budaeus:* κατὰ ῥοῦν φέρεσθαι, vertit ſecundo nauigare flumine. Vnde metaphorice τὰ πράγματα dicuntur κατὰ ῥοῦν φέρεσθαι

τὸν Δάφνιν ἔπαιον, ἀπέδυον. εἷς δέ τις [12]) καὶ
p. 44. κυνόδεσμον ἀράμενος περιῆγε τὰς χεῖρας, [13]) ὡς δή-
σων. Ὁ δὲ ἐβόα τε παιόμενος, καὶ ἱκέτευε τοὺς
ἀγροίκους, [14]) καὶ πρώτους τε τὸν Λάμωνα καὶ τὸν
Δρύαντα, βοηθοὺς ἐπεκαλεῖτο. Οἱ δὲ ἀντείχοντο
σκιῤῥοὶ [15]) γέροντες, καὶ χεῖρας ἐκ γεωργικῶν ἰσχυ-
ρὰς

ρισθαι, prospere, et ex voto cedere. IDEM.

[12]) Εἷς δέ τις] Ita *Marc.* cap. 14 §. 47. εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων, vnus autem quidam astantium. In hoc genere dicendi, inquit *Beza*, vel Τὶς redundat, vel cum addatur. secundus casus, traiectioni locus est: ac si scriptum esset: Τὶς δὲ εἷς τῶν παρεστηκότων, quidam vero, qui erat vnus ex circumstantibus. *Plut.* in *vita Pyrrhi*, εἷς δέ τις ἀνὴρ ἐπιεικής. Cicero vti solet, cum incerta est persona: *Vnus aliquis.* IDEM.

[13]) Περιῆγε τὰς χεῖρας] Subaud. ὀπίσω, post tergum manus retorsit. περιάγειν, *Hesych.* κάμπτειν, περιφέρειν. Videtur id semper quasi solemne fuisse, vt captiuis post tergum manus illigarentur. *Plut.* in *Philopaem.* ἐπεὶ δὲ κεφαλὴν ἐπάρας διέβλεψεν, ἀθρόοι περιπεσόντες ἀπέστρεφον αὐτοῦ τὰς χεῖρας ὀπίσω. Tandem cum caput attolleret (Philopaemenes) atque oculos aperiret, conferti superfusi manibus post tergum illigatis, abduxerunt eum. *Xiphilin.* de Vitellio narrat libr. 9. καὶ τὼ χεῖρε εἰς τοὐπίσω δήσαντες, τῷ τε αὐχένι χαλινὸν περιθέντες, κατήγαγον ἐκ παλατίου τὸν καίσαρα. Vinctis a tergo manibus, ac laqueo in collo religato, Caesarem e palatio deducunt. *Hom.* Il. φ. δῆσε δ' ὀπίσσω χεῖρας, *ligauit post tergum manus. Aristoph.* in Lysistrat. ὀπίσω τὼ χεῖρε δεῖ, *liga a tergo manus. Maro* Aeneid. 2. de Sinone capto.

Ecce manus iuuenem interea
post terga reuinctum,
Pasto-

bant. Vnus aliquis, ſumpto canis vinculo, manus illius in tergum, vt vincturus, retorſit. At ille vapulans clamare, ſupplexque agricolarum opem implorare, et ante omnes Lamonem ac Dryantem in auxilium vocare. Hi vero duri ſenes, opereque ruſtico validas habentes manus, ſummisque viribus

Paſtores magno ad regem
clamore trahebant
Dardanidae.

Horat. libr. 3. od. 5.

— Vidi ego ciuium
Retorta tergo brachia libero.

Hinc *Varro* libr. 4. *ling. latin.* Victoriam vult eſſe dictam ab eo, quod ſuperati vinciantur.

IDEM.

14) Καὶ ἱκέτευε τοὺς ἀγροίκους] Supplex implorabat agricolarum opem. *Plut.* in Solone. ἱκέτευσαν τὰς γυναῖκας, ſupplices implorarunt mulierum opem.

IDEM.

15) Σκιῤῥοὶ] Lege σκληροί: quippe σκιῤῥὸς vocabulum eſt medicum, quod ſignificat tumorem praeter naturam durum dolorisque expertem, qui tres praecipue corporis partes infeſtat, hepar, lienem, vterum, quod minime huic loco quadrat. At σκληροὶ dicuntur hic agricolae, hoc eſt, duri. Procul dubio reſpexit Auctor ad illud *Lucretii:*

Et genus humanum multo
fuit illud in aruis
Durius, vt decuit, tellus
quod dura creaſſet.

Doctiſſimus *Iungermanus* contendit, eſſe legendum σκιῤῥογέροντες, vt τυμβογέροντες, ὠμογέροντες.

IDEM.

Ingenii capitalis ille *Heinſius* meus ſcrib. vult σκληρογέροντες. Et apud *Ariſtotelem*, ait, et alios, vox σκληρὸς et ἄγριος ſemper fere περὶ τῶν ἀνδρῶν coniungitur. Nollem a miraculo iſto hominis vlla in re diſſentire, ſed tamen, vt ipſius coniecturam non improbo, πολλοῦ γε δεῖ· ita, (quod emenda-

ῥας ἔχοντες, καὶ ἠξίουν δικαιολογήσασθαι[16]) περὶ τῶν γεγενημένων. Ταῦτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀξιούντων, δικαστὴν καθίζουσι Φιλητᾶν τὸν βουκόλον. πρεσβύτατός τε γὰρ ἦν τῶν παρόντων, καὶ κλέος εἶχεν ἐν τοῖς κωμήταις δικαιοσύνης περιττῆς.

ΚΕΦΑΛ. ιʹ.

Πρῶτοι δὲ κατηγόρουν οἱ Μηθυμναῖοι σαφῆ καὶ σύντομα, βουκόλον ἔχοντες δικαστήν. „Ἤλθομεν εἰς τούτους τοὺς ἀγροὺς θηρᾶσαι θέλοντες, τὴν

mendationis eius bona pace dixisse velim) illud a me exsculptum: σκιῤῥογέροντες (vt τυμβογέροντες, ὠμογέροντες caet.) Nescio, quomodo magis blanditur atque placet, scilicet μαινόμεθα τοῖς ἐρήμασιν. Habeo praeter ea magnum adprobatorem τὸν περὶ τὰ τοιαῦτα ἀκριβέστατον *Rhodomanum.*

IVNGERM.

Nihil muto. Quamquam σκίῤῥος vocabulum est medicum, apud *Hippocratem* et *Galenum* pluribus locis obuium, transit tamen, vt multa eiusdem generis, ad alias etiam notiones, quae similitudinem aliquam habent. Quum definierit *Galenus* in *Hippocratem de ratione victus* σκίῤῥον ὄγκον ἀνώδυνον et *Meth. Med.* L. XIV, c. 6. ὄγκον σκληρὸν, ἀνώδυνον, οὐ μὴν ἀναίσθητόν γε πάντως, apparet σκίῤῥον nonnumquam nihil esse, nisi *induratum, callosum*, recteque de hominibus agrestibus dici, quorum cutis multo labore densior facta obduruerit. Sequitur enim: χεῖρας ἐκ γεωργικῶν ἰσχυρὰς ἔχοντες. Accedit, quod *Hesychius* voc. σκιῤῥεῖται describit: σκίῤῥος ἐστὶν ἡ λατύπη, i. e. caementum, siue minora frusta lapidum, quibus soliditas structurarum in muris durior efficitur, vt vix particulam decutias;

vt

ribus renitendo, retinentes, vt in iudicio de facto cognofceretur, volebant: cui fententiae aliis aftipulantibus, iudex conftituitur Philetas ille bubulcus: ipfus enim erat praefentium natu maximus, nec non inter paganos, iuftitiam illum religiofe colere fama erat.

CAPVT X.

Primi autem Methymnaei hunc bubulcum fortiti iudicem, perfpicuam, concifamque inftituunt accufationem, hunc in modum. Venandi gratia hofce

vt nihil dicam, eumdem *Hefychium* σκιῤῥάσασθαι expofuiffe per ἀποσκληρῦσθαι. Sunt igitur σκίῤῥοι iidem, qui σκληροί.

BODEN.

16) Δικαιολογήσασθαι] Laxius hoc verbum accipias, quomodo a *Luciano* vfurpatum *Budaeus* in Commentariis Gr. L. p. 58. teftatur, vbi ἐδικαιολογεῖτο πρός με redditur: *amice expoftulabat, quod ei iniuriam intuliffem.* Neque aliter fumenda vox τῦ δικαςῦ, quae refpondet hoc quidem loco vocabulo διαιτητῦ fiue ἐπικριτῦ, et quidem non ex eorum genere, qui κληρωτοί, *fortito electi e magiftratibus*, dicebantur, fed qui αἱρετοὶ fiue οἱ καθ' ἅιρεσιν confenfu litigantium delecti, non vero a magiftratu dati, de rebus ex aequo bona fide cognofcebant, cum Romanorum compromiffariis comparandi. Diftinguit quidem *Harpocration* voc. διαιτηταὶ arbitros a iudicibus: Εἰσὶ δὲ οἱ διαιτηταὶ ἕτεροι τῶν δικαςῶν. Non tamen vbique δικαςὴς adeo anguftis fori cancellis circumfcribitur, vt arbitrum vel compromiffarium excludat, qualem hic loci Philetas bubulcus agit, in quo legendo aetatem etiam refpexere partes litigantes. Arbitros enim fexagefimum annum

τὴν μὲν οὖν ναῦν λύγῳ χλωρᾷ δήσαντες ἐπὶ τῆς ἀκτῆς κατελίπομεν· αὐτοὶ δὲ διὰ τῶν κυνῶν ζήτησιν ἐποιέμεθα θηρίων. 1) Ἐν τούτῳ πρὸς τὴν θάλασσαν αἱ αἶγες τούτε κατελθοῦσαι, τήν τε λύγον κατεσθίουσι, καὶ τὴν ναῦν ἀπολύουσιν. Εἶδες αὐτὴν ἐν τῇ θαλάσσῃ φερομένην, πόσων οἴει μεστὴν ἀγαθῶν; 2) οἷα μὲν εὐθὺς ἀπόλωλεν 3); οἷος δὲ κόσμος

annum apud Graecos excessisse oportebat, et insigni probitate prae caeteris eminere. Vide *Possardum* de *magistratibus Atheniens.* c. 8. IDEM.

1) Διὰ δὲ τῶν κυνῶν ζήτησιν ἐποιέμεθα θηρίων] *Ope canum indagabamus feras.* Innuit canes vestigatores, qui Graecis dicuntur κύνες ἰχνευτικοὶ, etiam ῥινηλάται. Latinis odori, vel odorisequi. Nostratibus *Spoorhonden*, *Bracken*, *Bloethonden*, *Stowers.* Qui, vt ait *Cicero*, ad indagandum nati. Proprie tamen magistratus atque iudices dicuntur ζήτησιν ποιεῖν, dum in rem aliquam inquirunt, quod vulgus informationem facere dicit. *Plutarch.* θαυμάσαντες οὖν οἱ βουλευταὶ, πολλὴν ἐποιήσαντο τοῦ πράγματος ζήτησιν. MOLLVS.

2) Πόσων οἴει μεστὴν ἀγαθῶν] *Quam multis putas bonis plenam?* Ad eandem formam *Lucian.* in *Gallo.* πολὺ ὦ πυθαγόρα, χρυσίον εἶδον, πολὺ, πῶς οἴει καλόν? multam vim auri, Pythagora, vidi, multam, quam putas pulchri? IDEM.

3) Οἷα μὲν εὐθὺς ἀπόλωλεν] Non displicet discrepans lectio editionis Nealmensis, vbi pro εὐθὺς substituitur ἐσθὴς, siue vela, siue vestimenta, intellexeris. Vestes enim, quas ipse *Varro* de L. L. IV, 29. a velis deriuat, de velificatione nonnumquam adhibentur. *Iuuen.* XII, 67. 68 de

hoſce ingreſſi ſumus agros. Itaque noſtram nauim, vimine virenti in littore religatam, reliquimus; ipſimet canum ope feras indagaturi. Interea temporis huius caprae ad mare deſcendentes, et vimen depaſcuntur, nauimque ſoluunt. Tutemet in altum prouectam vidiſti, quantis putas bonis plenam? qualia ſtatim perierunt? qualis mundus caninus? quantum argenti? Agros quispiam horum,

de veſtimentis velorum vice paſſis:

Ventus adeſt: miſerabilis arte cucurrit
Veſtibus extentis.

Adde *Tacitum* Hiſt. V, 23. *Captae lintres ſagulis verſicoloribus, haud indecore pro velis iuuabantur.* Quo loco ſi quis malit cum Florentino codice legi *pro telis*, alium ſibi habeat *Taciti* locum *Annal.* II, 24. *Claudae naues raro remigio, aut intentis veſtibus, et quaedam a validioribus tractae, reuertere.* Malim tamen ipſas nautarum veſtes, quibus ſe contra tempeſtatis iniuriam defendebant, cilicia, vel alia integumenta, ſubintelligas. Quamquam enim remiges in monumentis antiquis frequentius nudi in opere verſantur, vt eo promtius ſua videantur obire munia: reliqui tamen nautae ſe contra ventorum impetum veſtimentis muniuerunt, in primis gubernator ſingulari ornatu fuit inſignis, in formam pallii, de quo ornatu nauclerico *Plautus* agit *Mil. Glor.* IV, 4, 41. Cf. *Scheffer* de *milit nau.* L. II. c. 5. et 7. Opinor igitur, Methymnaeos, depoſitis veſtibus exterioribus, quas in nauiculis reliquerint, ſe venatui dediſſe, vt eo promtiores agilioresque feras perſequerentur, illamque ipſam integumentorum iacturam hoc loco deploraſſe. Sequitur enim c. XI. ἀλλὰ ἐσθὴς ἐνέκειτο καὶ ἄργυρος.

BODEN.

p. 45. κόσμος κυνῶν·[4]) ὅσον δὲ ἀργύριον·[5]) τὰς ἀγρὰς ἄντις τούτων ἐκεῖνα ἔχων ὠνήσατο. Ἀνθ᾽ ἂν ἀξιοῦμεν ἄγειν τοῦτον, πονηρὸν ὄντα αἰπόλον, ὃς ἐπὶ τῆς θαλάττης νέμει τὰς αἶγας ὡς ναύτης. Τοιαῦτα οἱ Μηθυμναῖοι κατηγόρησαν.

ΚΕΦΑΛ. ια΄.

Ὁ δὲ Δάφνις διέκειτο μὲν κακῶς ὑπὸ τῶν πληγῶν, Χλόην δὲ ὁρῶν[1]) παροῦσαν, πάντων κατεφρόνει. Καὶ ὧδε εἶπεν· Ἐγὼ νέμω τὰς αἶγας καλῶς. Οὐδέ ποτε ᾐτιάσατο κωμήτης οὐδὲ εἷς,[2]) ὡς ἢ κῆπον αἲξ ἐμὴ κατεβοσκήσατο, ἢ ἄμπελον βλαστάνουσαν κατέκλασεν. Οὗτοι δέ εἰσι κυνηγέται πονηροὶ καὶ κύνας ἔχουσι κακῶς πεπαιδευμένους· οἵτινες τρέχοντες[3]) πολλὰ, καὶ ὑλακτοῦντες σκληρὰ, κατεδίωξαν αὐτὰς ἐκ τῶν ὀρῶν καὶ τῶν πεδίων ἐπὶ τὴν θάλασσαν,[4]) ὥσπερ λύκοι. Ἀλλὰ ἀπέφαγον

4) Οἷος δὲ κόσμος κυνῶν] *Xen.* de *venat.* κυνῶν δὲ κόσμος δέραια, τελαμονίαι, ἱμάντες. *Canum ornatus, collaria, cinctus, lora.*

MOLLVS.

5) Ἀργύριον] N. Ἀργυρον.

COLVMB.

1) Χλόην δὲ ὁρῶν] *Xenoph.* de *Venat.* ὅταν μὲν γάρ τις ὁρᾶται ὑπὸ τοῦ ἐρωμένου ἅπας ἑαυτοῦ ἐστὶ βελτίων.

IVNGERM.

2) Οὐδὲ εἷς] *Ne vnus quidem*, idem quod οὐδείς. *Plutarch.* in *Mario*: ὡς οὐδὲ εἷς. *Lucian.* de *mercede conduct.* ὡς τῦφος ἐν αὐτοῖς οὐδὲ εἷς. Non eſt, qui bonum facit, ne vnus quidem: οὐδὲ εἷς. Vſus huius dictionis praecipuus eſt, cum quid factum eſſe, vel fieri poſſe diffitemur: quaſi dixeris minime omnium, vel nullo modo. Apud Atticos frequenti

rum, illis inſtructus bonis, facile praeſtinauerit. Pro quibus ducere illum volumus, vtpote improbum caprarium, qui inſtar nautae iuxta mare ſuas paſcit capras. Hunc in modum ſuam Methymnaei adornauerant accuſationem.

CAPVT XI.

Verum Daphnis male habens, tot verberibus multatus, conſpecta ibidem praeſente Chloe, omnia haec ſusque deque habebat: atque ita fatus eſt. Ego equidem recte meas paſco capras. Ne vnus quidem incola huius pagi me culpauerit, mea quod capra vel hortum depauerit, vitemue germinantem defregerit. Mali ſunt hi venatores, maleque inſtitutos canes habent, qui illas multum currendo, ac duriter latrando, ad mare vſque de montibus ac campis inſtar luporum proſecuti ſunt.

quenti eſt in vſu, tam in fine, quam initio periodi οὐδὲ εἷς, et μήτε εἷς, pro οὐδείς, et μηδείς. Quin inter vtramque vocem inſeritur aliquando ἂν, quod ad ſequens verbum referatur. *Demoſth.* contra *Leptin.* Υμῶν τοίνυν οὐδ᾽ ἂν εἷς οὐδὲν ᾧ ἰδίᾳ τινὶ δοίη, ταῦτα ἀφέλοιτο πάλιν. Nemo quidem veſtrum, vel, ne vnus quidem veſtrum, quicquam vlli vnquam abſtulerit, quod ei ſemel dederit.

MOLLVS.

3) Τρέχοντες] Ita recte *Mollus* edidit ex Vrſiniano codice, nam *Columb.* et *Iungerm.* ſcribunt: V. τρέχοντες. P. Editiones vero ante *Mollum* habuere τρύχοντες, quod plane nihil eſt.

BODEN.

4) Επὶ τὴν θάλασσαν] Non ita recte abeſt articu-

lus

ἔφαγον τὴν λύγον· ὃ γὰρ εἶχον ἐν ψάμμῳ πόαν,5) ἢ κόμαρον,6) ἢ θύμον.7) ἀλλὰ ἀπώλετο ἡ ναῦς ὑπὸ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς θαλάττης· ταῦτα χειμῶνος, οὐκ αἰγῶν, ἐστιν ἔργα. ἀλλὰ ἐσθῆς8) ἐνέκειτο καὶ ἄργυρος· καὶ τίς πιστεύσει νοῦν
p. 46. ἔχων,9) ὅτι τοσαῦτα φέρουσα ναῦς, πεῖσμα εἶχε λύγον;

ΚΕΦΑΛ. ιβ'.

Τούτοις ἐπεδάκρυσεν ὁ Δάφνις καὶ εἰς οἶκτον ὑπηγάγετο τοὺς ἀγροίκους πολύν· ὥστε ὁ Φιλητᾶς ὁ δικαστὴς ὤμνυε Πᾶνα καὶ νύμφας, μηδὲν ἀδικεῖν

lus ab editione Molliana. Paullo ante suspectum mihi videtur illud αὐτὰς, quod nimis remotum est. Melius reponas αἶγας hunc in modum sanato loco: Κατεδίωξαν αἶγας ἐκ τῶν ὀρῶν καὶ τῶν πεδίων· ἐπὶ τὴν θάλατταν.

IDEM.

5) Πόαν] N. et V. λόγον. P.

COLVMB.

6) Ἢ κόμαρον] Κόμαρος *Plin.* comarus et comaron. Ita *Plinius* vnedonem vocat libr. 15. cap. 24. Arbor est, quae et arbutus, et fructus eiusdem, qui primo exortu viret, deinde flauescit, maturus vero rubet, aspero tactu, nullo intus osciculo, fagorum modo, quorum etiam effigiem refert. Sapor eius insipidus, et austerus, linguam et palatum stimulans, vnde et vnedonis nomen factum, quod, vno comesto, alter, vel tertius, non expetatur. *Mathiol.* Fructus hic cibus caprarum est. Hinc frequens eius apud poetas mentio. Apud *Virg. Georg.* 3. v. 300.

Post hinc digressus, iubeo frondentia capris,
Arbuta sufficere, et fluuios praebere recentes.

Item in *Eclog.* 3.

Dulce

At tamen vimen ſunt depaſtae: non habebant enim in ſabulo herbam, aut arbutum, aut thymum. At nauis a vento atque mari periit; hoc tempeſtati, non autem capris imputandum venit. Sed veſtimenta et argentum naui continebantur. At quis credat, ſi ſapit, nauim tanta vehentem bona, pro rudente, vimen habuiſſe?

CAPVT XII.

His dictis illachrymans Daphnis, omnino ad miſericordiam agricolas commouit: quamobrem Philetas iudicem agens, per Pana atque Nym-

 phas,

Dulce ſatis humor, depulſis arbutus hoedis.
Horat. libr. I. od. 17.
Impune tutum per nemus arbutos
Quaerant latentes et thyma deuiae
Olentis vxores mariti.
Columell. libr. 7. cap. 6. enumerans caprarum cibos, ita inquit: Ea ſunt arbutus, atque alaternus, cythiſusque agreſtis. *Pallad.* XII, 13. Hoedis arbuti, et lentiſci cacumina ſunt ſaepe praebenda, nec non hedera.

MOLLVS. et IVNGERM.

7) Η θύμον] Θύμος et θύμον, thymus et thymum, frutex ſurculoſus et dodrantalis, foliis canis, exilibus, multis, immortalibus ex purpura candicantibus, ſuauiſſimi odoris, capitellis ſpecie complicatarum formicarum, radice lignoſa. Thymo mire delectantur apes, vſque adeo, vt *Plin.* lib. 12. cap. 18. dicat, apiarios prouentum mellis ſperare, longe floreſcente thymo.

MOLLVS.

8) ἰϑὴς] Male in Iuntica ἰϑής.

BODEN.

9) Νοῦν ἔχων] Mente praeditus, mentis compos, prudens, cordatus. Vſitata loquen-

ἀδικεῖν Δάφνιν, ἀλλὰ μηδὲ τὰς αἶγας· τὴν δὲ θάλασσαν καὶ τὸν ἄνεμον, ὧν ἄλλους εἶναι δικαστάς. Οὐκ ἔπειθε ταῦτα Φιλῆτας Μηθυμναίοις λέγων· ἀλλ᾽ ὑπ᾽ ὀργῆς ὁρμήσαντες, ἦγον τὸν Δάφνιν πάλιν, καὶ συνδεῖν ἤθελον. Ἐνταῦθα οἱ κωμῆται ταραχθέντες, ἐπιπηδῶσιν αὐτοῖς ὡσεὶ ψᾶρες,[1]) ἢ κολοιοί· καὶ ταχὺ μὲν ἀφαιροῦνται τὸν Δάφνιν ἤδη καὶ αὐτὸν μαχόμενον· ταχὺ δὲ ξύλοις παίοντες, ἐκείνους εἰς φυγὴν ἔτρεψαν. Ἀπέστησαν δὲ οὐ πρότερον, ἕως τοῦ τῶν ὅρων αὐτοὺς ἐξήλασαν ἐς ἄλλους ἀγρούς. Διωκόντων δὲ τοὺς Μηθυμναίους ἐκείνων, ἡ Χλόη κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἄγει πρὸς τὰς νύμφας τὸν Δάφνιν, καὶ ἀπονίπτει τε τὸ πρόσωπον[2]) ἡμαγμένον ἐκ τῶν ῥινῶν ῥαγεισῶν ὑπὸ πληγῆς τινος, καὶ τῆς πήρας προκομίσασα ζυμή-

τον

quendi ratio disertioribus. *Demosth.* pro corona: οὔτε εἴτις πενίαν προπηλακίζει, νοῦν ἔχειν ἡγοῦμαι, non arbitror, si quis paupertatem probris insectetur, mentis esse compotem. *Plut.* de cohibenda iracund. οὓς φασι νοῦν οὐκ ἔχων, οἱ νοῦν ἔχοντες.

MOLLVS.

[1]) Ὡσεὶ ψᾶρες] *Haud secus ac sturni.* In nominat. dicitur ψὰρ, et ψάρος. *Eusth.* παρὰ τὸ ψαίρειν, διακινοῦσι γὰρ τὰ παραπίπτοντα οἱ ψάρες ἐν τῷ διαχαράσσειν καὶ ζητεῖν τροφήν τινα κάτωθεν. Ab eo quod terram pedibus mouent et radunt, et obuia quaeque verrunt, dum alimentum sibi quaerunt. Frisii *Staarg.* Belgae *Spreeuwe.* Alii a ψαίρω, accelero. Sine dubio videtur auctor respexisse ad Homericum illud, quod habetur *Iliad.* ρ.

Τῶν δ᾽ ὥστε ψαρῶν νέφος ἔρχεται, ἠὲ κολοιῶν,
Οὖλον κεκλήγοντες, ὅτε προΐδωσιν ἰόντα

Κίρκον

phas, nullam iniuriam Daphnidem, aut pauperiem fecisse capras, iurat: verum mare atque ventos esse in culpa, quorum alios esse iudices. Haecce Philetas dicendo non persuadebat Methymnaeis: sed prae ira irruentes, iterum ductum Daphnidem constrictumque volebant. Ibi vicani consternati in illos haud secus ac sturni graculique impetum fecerunt, ereptoque subito Daphnide, etiamnum et ipso pugnante, illos tundendo baculis, mox in fugam conuerterunt. Neque ante destiterunt, quam illos per montes alios in agros expulissent. Interea dum illi Methymnaeos persequuntur, placide admodum Chloe, ad Nymphas deducto Daphnide, faciem eius aspersam sanguine, naresque ictu contusas, abluit, atque e pera fermentati particulam panis

 pro-

Κίρκον, ὅτε σμικρῇσι φόνον φέρει ὀρνίθεσσι.

Herum autem sicut sturnorum agmen venit, vel graculorum,
Acute vociferantes, quando vident accedentem
Accipitrem, qui paruis caedem affert auibus.

Gregatim hae aues plerumque volant. Est enim, inquit *Plinius*, sturnorum generi proprium, cateruatim volare (quod apud nos autumni hora fieri consueuit) et quodam pilae orbe circumagi, omnibus in medium agmen tendentibus. Ita, vt optime huic loco quadret haec similitudo.

IDEM.

²) Απονίπτει τε τὸ πρόσωπον] Vide quae notata sunt supra. Vulnerati ac caesi abluebantur. *Act.* 16. §. 33. καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς, ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν. Atque ille eos eodem noctis vestigio cepit, et a plagis abluit.

IDEM.

3) Zv

p. 47. τὸ μέρος,[3]) καὶ τυρὸ τμῆμά τι, δίδωσι φαγεῖν. Τότε μάλιστα ἀνακτησαμένη αὐτὸν, φίλημα ἐφίλησε μελιτῶδες ἁπαλοῖς τοῖς χείλεσι. Τότε μὲν δὴ παρὰ τοσοῦτον Δάφνις ἦλθε κακοῦ.

ΚΕΦΑΛ. ιγ΄.

Τὸ δὲ πρᾶγμα οὐ ταύτῃ πέπαυτο, ἀλλ' ἐλθόντες οἱ Μηθυμναῖοι μόλις εἰς τὴν ἑαυτῶν, ὁδοιπόροι μὲν ἀντὶ ναυτῶν, τραυματίαι δὲ ἀντὶ τρυφώντων,[1]) ἐκκλησίαν τε συνήγαγον τῶν πολιτῶν, καὶ ἱκετηρίας θέντες,[2]) ἱκέτευον τιμωρίας ἀξιωθῆναι· τῶν μὲν ἀληθῶν λέγοντες οὐδὲ ἓν, μὴ καὶ προσκαταγέλαστοι γένοιντο, τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα παθόντες ὑπὸ ποιμένων· κατηγοροῦντες δὲ Μιτυληναίων ὡς τὴν ναῦν ἀφελομένων. καὶ τὰ χρήματα ἁρπασάν-

3) Ζυμίτου μέρος] Subaud. ἄρτου. ἄρτος ζυμίτης, vel ζυμήτης, panis fermentatus. Et apud *Etymolog.* ἄρτοι ζυμῆται, sunt etiam οἱ μεγάλοι panes grandes. *Athenaeus* libr. 3. cap. 27. καὶ Ῥωμαῖοι δὲ πάντα τὸν ἄρτον καλοῦσι. Ναστὸς ἄρτος ζυμίτης καλεῖται μέγας. Ἄρτον Romani panem vocant. Naston panem fermentatum, et eum magnum.

IDEM.

Qui *Athen.* Ill. et *Polluci* ζυμίτης, cui iidem opponunt ἄζυμον.

IVNGERM.

1) Τρυφώντων ἐκκλησίαν] Auctius Florent. et V. Τρυφώντων καὶ ἐν ἡσυχίᾳ ὄντων τούτους εἰς βοήθειαν ἥκειν ἱκέτευον, ἐκκλ. P.

COLVMB. et IVNGERM.

2) Ἱκετηρίας θέντες] *Peracta supplicatione.* *Plut.* τιθέναι τῷ θεῷ ἱκετηρίαν, peragere Deo supplicationem. ἱκετηρία interdum generaliter sumitur pro supplicatione,

prolatam, caſeique fruſtulum, dat illi comedendum. Cum iam maxime illum recreaſſet, oſculum tenellis mellitum fixit labiis. Tum autem eo malorum venerat Daphnis.

CAPVT. XIII.

Sed finis eo modo huius negotio nequedum impoſitus erat: nam Methymnaei magna cum difficultate domum ſuam, pro nautis viatores pedeſtres, atque pro deliciis, vulneribus onuſti, redeuntes; in concionem ſuos coegerunt ciues, peracta ſupplicatione, orabant ſupplices, vt digna ſibi illata iniuria vindicta habeatur, ne quidem verbum vllum verum praedicantes: ne ſint inſuper ludibrio hisce et id genus aliis a paſtoribus iniuriis affecti;

 accu-

ne, ſeu, vt veteres loquebantur, pro ſuppliciis. Vnde *Herodian.* libr. 7. ἱκετηρίας θαλλοὺς, ſupplicationis ramos, hoc eſt, qui ſupplicationi adhiberi ſolent. *Iſocrat.* de pace: ἱκετηρίας πολλὰς, καὶ δεήσεις ποιούμενοι, multas ſupplicationes precesque facientes; in quo ſignificatu hic ſumitur: niſi arbitremur θέντες pro τείνοντες hic fuiſſe ſcriptum, ſiue προτείνοντες. Eſt enim ἱκετηρία alias ramus oleae lana obuolutus, quem ſupplices geſtabant, et praetendebant. *Ariſtoph.* in *Plut.* ἱκετηρίαν ἔχοντα, vid. ad haec Scholiaſt. *Herod.* ἱκετηρίαν λαβών. *Liu.* Oratores ad Romanos cum inſulis et velamentis miſerunt. Quod Hiſtorici Graeci dicunt. ἱκετηρίαν ἔπεμψαν, legatos ſupplices miſerunt. *Xiphil.* in Vitell. *Zoſimus* libr. 3. ἐπεὶ δὲ ἱκετηρίαν αὐτοὺς ἐλεεινῶς προτεινομένους, cum miſerabilem in modum ſupplices factos.

πασάντων πολέμȣ νόμῳ. 3) Οἱ δὲ πιςεύοντες διὰ τὰ τραύματα, καὶ νεανίσκοις τῶν πρώτων οἰκιῶν παρ' αὐτοῖς τιμωρῆσαι δίκαιον νομίζοντες, Μιτυληναίοις μὲν πόλεμον ἀκήρυκτον 4) ἐψηφίσαντο· τὸν δὲ ςρατηγὸν ἐκέλευσαν δέκα ναῦς καθελκύσαντα κακȣργεῖν αὐτῶν τὴν παραλίαν. 5) Πλησίον γὰρ χειμῶνος ὄντος, ȣ̓κ ἀσφαλὲς ἦν 6) μέζοναι σόλον 7) πιςεύειν τῇ θαλάσσῃ. Ὁ δὲ εὐθὺς τῆς

ctos. *Idem* libr. I. ἱκετηρίας ἀπὸ τȣ̃ τείχȣς προτεινομένȣς, cum de muro porrigebant fupplices.

MOLLVS.

3) Πολέμȣ νόμῳ] *Iure belli.* Vel more hoftium: Νόμος enim pro vtroque fumitur. *Herodian.* libr. 2. dicit πολεμίῳ νόμῳ· κυκλώσασθαι αὐτȣ̀ς πολεμίῳ νόμῳ. *Circuirent vniuerfos more hoftium.* IDEM.

4) Πόλεμον ἀκήρυκτον] *Bellum per praeconem, feu caduceatorem non indictum.* *Herodot.* ἀκήρυκτον πόλεμον Ἀθηναίοισι Αἰγινῆται ἐπέφερον. Aeginetae bellum Athenienfibus non indictum, non denuntiatum, intulerunt. Hic videtur fumi pro bello acerrimo, et quod fummis odiis geritur, ita, vt caduceator minime interueniat. Sic apud *Ctefiphont.* ἦν γὰρ ἄσπονδος καὶ ἀκήρυκτος ἡμῖν ὁ πρὸς θεȣ̀τὰς πόλεμος.

IDEM.

5) Κακȣργεῖν αὐτῶν τὴν παραλίαν] Vaftare, populari, maritimam illorum oram. Verbum hoc, praeter receptam fignificationem, notat hic vaftare: et dicitur peculiariter de praedonibus atque hoftibus. *Thucyd.* libr. 2. Τȣ̃ μὴ λῃςὰς ἐκπλέοντας ἐξ ὀπȣ̃ντος, καὶ τῆς ἄλλης λοκρίδος, κακȣργεῖν τὴν εὔβοιαν, vt damno afficerent, vaftarentque Euboeam. Sic libr. 3. Τὰ ἐγγὺς τῆς πόλεως κακȣργεῖν, loca propinqua ciuitati praedationibus, et incurfionibus infeftare. *Xiphilin.* libr. 8. in Commod. καὶ

accuſantes autem Mitylenaeos ac ſi iure belli nauim ademiſſent, et reliqua bona rapuiſſent. Hi vero fide habita ob vulnera illa, nec non aequum cenſentes ire vltum iuuenibus, illuſtri apud illos loco natis, illatam iniuriam, acerrimum Mitylenaeis inferre bellum decreuerunt, belli praefectum iubentes, nauibus deductis decem, maritimam praedationibus atque incurſionibus infeſtare oram. Non enim tutum

καὶ πολλὰ κακουργέντων (τῶν Βρεττάνων) cum Britanni multa v ſtaſſent. IDEM.

6) Οὐκ ἀσφαλὲς ἦν] Ην deeſt in editt. Iuntica, Commel. Iungerman. BODEN.

N. Οὐκ ἦν ἀσφαλές. COLVMB.

7) Στόλον] Ante paulo dixit δέκα ναῦς. Recte itaque haec nauium multitudo claſſis appellari poterit. Quippe, ſi pauciores fuiſſent, nomen claſſis mereri non potuiſſet. Sex ſane non conſtituunt. (Mira narrat. BODEN.) *Florus* libr. I. cap. II. Extant et parta de Antio ſpolia, quae Maenius in ſuggeſtu fori, capta hoſtium claſſe, ſuffixit. Si tamen illa claſſis, nam ſex fuere roſtratae. Eſt autem Claſſis, ſeu exercitus naualis, vt optime definit clariſſ. *Ioannes Schefferus*, libr. 2. *de militia nauali*, iuſta ordinataque nauium expeditarum, id eſt, armis, viris, nautis, ac remigibus probe inſtructarum, multitudo, quae fines hoſtium, non furtim latrocinantium more, ſed palam et aperte audet inuadere. Graecis ςόλος dicitur, ἀπὸ τῦ ςέλλειν, hoc eſt, mittere. Hinc ſaepe ipſaemet copiae, quae ςέλλονται, hoc nomine veniunt. Aliquando ςέλλειν idem eſt, quod πλεῖν nauigare, auctore *Scholiaſt. Eurip. in Hecuba*. A Latinis claſſis dici ab equitibus coepit, cum primum ſtipendia in eam contribuerent. Proprie enim, inquit

p. 48. τῆς ἐπιούσης ἀναγόμενος αὐτερέταις στρατιώταις,[8]) ἐπέπλει τοῖς παραθαλαττίοις τῶν Μιτυληναίων ἀγροῖς. Καὶ πολλὰ μὲν ἥρπαζε ποίμνια, πολὺν δὲ σῖτον, καὶ οἶνον ἄρτι πεπαυμένου τοῦ τρυγητοῦ· καὶ ἀνθρώπους δὲ οὐκ ὀλίγους, ὅσοι τούτων ἐργάται. Ἐπέπλευσε καὶ τοῖς τῆς Χλόης ἀγροῖς καὶ τοῦ Δάφνιδος· καὶ ἀπόβασιν ὀξεῖαν θέμενος, λείαν ἤλαυνε[9]) τὰ ἐν ποσίν.[10])

ΚΕΦΑΛ. ιδ'.

Ὁ μὲν Δάφνις οὐκ ἔνεμε τὰς αἶγας, ἀλλὰ ἐς τὴν ὕλην ἀνελθὼν, φυλλάδα χλωρὰν ἔκοπτεν, ὡς ἔχοι τὴν[1]) τοῦ χειμῶνος παρέχειν τοῖς ἐρίφοις τροφήν· ὥστε[2]) ἄνωθεν θεασάμενος τὴν καταδρομὴν, ἐνέκρυψεν ἑαυτὸν στελέχει καὶ ξύλῳ ξηρᾶς

quit *Seruius*, classes equitum dicimus. Alii ἀπὸ τῶν κάλων, a lignis, dictam volunt. *) Vnde et vnam aliquando nauim classem veteres appellauere. *Horat.* libr. 3. Od. 11.

Me vel extremos Numidarum in agros Classe releget.

Scholiast. Apoll. ad vers. 704. στόλον τὸ τῆς μιᾶς νηὸς πλῆθος εἶπε, multitudinem vnius nauis classem dixit.

MOLLVS.

*) Quis absurdam hanc esse *classis* etymologiam neget, in triuio edoctus, dici a καλεῖν s. kalando, multitudinem ad comitia, vel expeditionem bellicam conuocatam? Pro κλῆσις vocata est κλᾶσις, ac duplicato sibilo classis.

BODEN.

8) Ἀντιρέταις στρατιώταις] Lege αὐτιρέταις, quippe perperam apud *Pollucem* lib. I. περὶ πλεόντων legitur ἀντερέτης, pro αὐτερέτης. Apud *Thucyd.* recte αὐτερέτης, vt et

tum erat, imminente hyeme, maiorem mari committere classem. Hic confestim die sequenti militum classicorum ope in altum prouectus, Mitylenaeorum agros mari proximos inuadens, multos greges, multum frumenti ac vini, paulo ante finita vindemia, hominesque non paucos, quicunque suam illis operam nauarunt, rapiebat. Inuadebat et sua classe Chloes atque Daphnidos agros: egressusque, quanta celeritate posset, quaeuis obuia agebat, ferebatque.

CAPVT XIV.

Verum Daphnis non pascebat capras, sed in syluam digressus, frondem amputabat virentem, quo hiberno haberet tempore, quod subministraret pabulum hoedis: quare e sublimi incursione hac conspecta, semet trunco et sub lignis aridae scissimae

et apud *Suidam:* αὐτερέται, οἱ ἐλαύνοντες, καὶ μαχόμενοι. Οἱ αὐτοὶ καὶ ἐρέται, καὶ ὁπλῖται, qui remigant, et pugnant, data occasione. Qui sunt iidem et remiges, et milites. *Eustath.* οἱ αὐτερέται δὲ ἄλλο τι δηλοῦσιν ὅτι δηλαδὴ οἱ αὐτοί, ἐρέται εἰσὶ, καὶ ὁπλῖται. MOLLVS.

9) Λείαν ἤλαυνε] In V. est hoc scholion: εἰ μὲν ἔλαβε, τὸ λει δίφθογγον. εἰ δὲ μὴ, ἰῶτα. COLVMB.

10) Τὰ ἐν ποσὶν] *Quae sunt inter pedes*, proprie, vel *ante pedes*. *Hom.* dixit προπάροιθε ποδῶν. *Pindar.* παρὰ ποδός. Hoc loco τὰ ἐν ποσὶν, quae ante pedes erant, hoc est, obuia quaeque: quaecunque occurrebant. *Thucyd.* τὴν ἐν ποσὶν ἀεὶ αἱρεῖν κώμην, obuium semper quemque vicum capere. MOLLVS.

1) Τὴν] Deest in plerisque editis. BODEN.

2) Τροφὴν· ὥστε] V. τροφὴν· καὶ

ξηρᾶς ὀξύνης.[3] Η δὲ Χλόη παρῆν ταῖς ἀγέλαις· καὶ διωκομένη καταφεύγει[4] πρὸς τὰς νύμφας ἱκέτις, καὶ ἐδεῖτο φείσασθαι καὶ ὧν ἔνεμε, καὶ αὐτῆς διὰ τὰς θεάς·[5] ἀλλ᾽ ἦν οὐδὲν ὄφελος. οἱ γὰρ Μηθυμναῖοι πολλὰ τῶν ἀγαλμάτων κατακερτομήσαντες,[6] καὶ τὰς ἀγέλας ἤλασαν, κἀκείνην ἤγαγον ὥσπερ αἶγα ἢ πρόβατον παίοντες λύγοις.

p. 49. Ἔχοντες δὲ ἤδη τὰς ναῦς παντοδαπῆς ἁρπαγῆς μεστὰς, οὐκέτ᾽ ἐγίνωσκον περαιτέρω[7] πλεῖν, ἀλλὰ τὸν οἴκαδε πλοῦν ἐποιοῦντο, καὶ τὸν χειμῶνα καὶ τοὺς πολεμίους δεδιότες. Οἱ μὲν οὖν ἀπέπλεον εἰρεσίᾳ ταλαιπωροῦντες·[8] ἄνεμος γὰρ οὐκ ἦν.

ΚΕΦΑΛ.

καὶ ὥστε P. al. V. non habet καί. COLVMB.

3) Οξύνη, vel ὀξύα et ὀξύη] Ion. arbor apud Theophrastum abieti non multum absimilis, cui folium est ἐξακανθίζον ἐξ ἄκρου καὶ εἰς ὀξὺ συνηγμένον, vnde et denominata est. Gaza vertit Scissima. Alii fagum esse dicant. MOLLVS.

Στελέχει ξύλῳ ξηρᾶς ὀξύνης. An rectius ξύλου? Caeterum ὀξύας eruditi fagum *Theophrasti* exponunt, a quibus et *Casaub.* 4. ad *Athen.* 25. non dissentit. *Gloss.* fagus, ὄξεινον leg. puto: faginus, ὀξύινος. Quidam et carpinum volunt. Sed de his viderint βοτανολόγοι· ἐγὼ δὲ ἐφ᾽ οἷς μὴ φρονῶ, σιγᾷν φιλῶ, vt ait *Sophocl.* Nisi hoc adnotandum videtur ex oxya hastas fabricatas, et inde esse, quod *Hom.* ἔγχεα ὀξυόεντα vocet, vt Il. θ. Odyss. τ. Docet *Porphyr.* ὁμηρ. ζητημ. ιά. ἀλλ᾽ ἐπεὶ μελίη τὸ δόρυ ἀπὸ τοῦ δένδρου τῆς μελίας δῆλον, ὡς καὶ τὸ μειλινὸν ἔγχος ἐκ μελίας τοῦ δένδρου, οὐ μὴν ὡς οἱ πολλοὶ τὸ μακρὸν καὶ ἔγχεα ὀξυόεντα, ἐξ ὀξύης τοῦ δένδρου ὡς καὶ Αρχίλοχος ὀξύη ποτᾶτο ἀλλ᾽ οὐ τὰ ὀξέα, ὡς οἱ γραμματικοὶ ἀποδεδώκασι. Quibus possunt

addi

mae occultauit. Chloe aderat gregibus: et cum illam persequerentur, supplex ad Nymphas confugiens, orabat, vt et illis, quos pasceret, gregibus, atque sibi propter Deas parcerent. Sed ne hilum quidem profecit precando. Quippe haud paucis conuiciis atque probris ex Dearum simulacris lacessitis, Methymnaei greges abegerunt, et illam ipsam non aliter, quam capram, aut ouem, virgis feriendo prae se egerunt. Illi naues suas iam praeda omnigena onustas habentes, non vlterius nauigare decernebant; sed domum, hyemem hostemque timentes, dirigebant. Itaque soluebant inde, summa ope remis incumbentes, vento vtpote non illis operam dante.

CAPVT

addi iam ab aliis allata loca *Hesychii:* ὀξυόεντι, ὀξεῖ, ἢ ὀξύνῳ. ὀξεία δὲ εἶδος δένδρου. et *Eustathii* Homerici interpr. κατὰ τὴν ὀξύαν τὸ φυτὸν, ἀφ' ἧς καὶ βέλη κατά τινας ὀξυόεντα.

IVNGERM.

Καὶ deest in *Iungermaniana.* BODEN.

4) Καταφεύγει] In editis: φεύγει. IDEM.

V. καταφεύγει. P.
COLVMB. et MOLLVS.

5) Διὰ τὰς θεὰς] Articulus abest a Molliana.

BODEN.

6) Κατακερτομήσαντες] *Maledictis incessentes*, vel *deridentes*. Odyss. N.

— σὲ δὲ κερτομέουσαν ὀίω.
Te autem illudentem puto:

Proprie verbis cor scindo. Vnde κέρτομος λόγος, ὁ κέαρ τέμνων, inquit *Eustath.* θυμοδάκης.

MOLLVS.

Καθάπερ τομήσαντες.

IVNGERM.

7) Περαιτέρω] Codex meus habebat παραιτέρω

MOLLVS.

8) Εἰρεσίᾳ ταλαιπωροῦντες] *Remigatione perfungentes.* *Thucyd.* lib. I. οἱ δὲ βουλομέ-

νοις

ΚΕΦΑΛ. ιέ.

Ο δὲ Δάφνις, ἡσυχίας γενομένης, ἐλθὼν εἰς τὸ πεδίον ἔνθα ἔνεμον, καὶ μή τε τὰς αἶγας ἰδὼν, μή τε τὰ πρόβατα καταλαβὼν, μήτε Χλόην εὑρὼν, ἀλλὰ ἐρημίαν πολλὴν, καὶ τὴν σύριγγα ἐῤῥιμμένην, ᾗ συνήθως ἐτέρπετο ἡ Χλόη, μέγα βοῶν καὶ ἐλεεινὸν κωκύων,[1]) ποτὲ μὲν πρὸς τὴν φηγὸν ἔτρεχεν ἔνθα ἐκαθέζετο· ποτὲ δὲ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, ὡς ὀψόμενος αὐτήν· ποτὲ δὲ ἐπὶ τὰς νύμφας, ἐφ' ἃς ἑλκομένη κατέφυγεν.[2]) Ενταῦθα καὶ ἔῤῥιψεν ἑαυτὸν χαμαὶ, καὶ ταῖς νύμφαις ὡς προδότισι κατεμέμφετο.[3]) Αφ' ὑμῶν ἡρπάσθη Χλόη, καὶ τοῦτο ἰδεῖν ὑμεῖς ὑπεμείνατε; ἢ τοὺς

νεις ταλαιπωρεῖν, cum laboribus illis perfungi nollent. Aliquando ταλαιπορεῖν, est vexari. *Greg.* ὑπαιθρίοις κρυμοῖς, καὶ ὄμβροις ταλαιπορεῖν, subdialibus frigoribus, imbribusque vexari.

IDEM.

1) Κωκύων] *Plorans.* Codex habebat κοκκύων. *Hom.* Il. τ. v. 284.

Αμφ' αὐτῷ χυμένη, λίγ' ἐκώκυε.
Circa ipsum (Patroclum) fusa stridule lamentabatur Briseis.

Il. χ. 407.

Κώκυσεν δὲ μάλα μέγα κατεμέμφετο.

IDEM.

Leg. κωκύων, vel κοκκύζων. Prius placet.

IUNGERM.

Praeter Iungermanum etiam Commelinus ediderat κοκκύων, quod merito emendandum fuit. Apud *Homerum* tamen non nisi de feminis adhibetur κωκύειν, de Briseide, Hecuba, Thetide, Penelope, Troianisque mulieribus. In *Achille Tatio* vero L. I. c. 13. etiam de Clinia ponitur: Διολύγιον ἐκώκυσε.

BODEN.

2) Εφ' ἃς ἑλκομένη κατέφυγεν] Verti: *ad quas illa se vertens,*

CAPVT XV.

Daphnis, iam tranquillitate oborta, ingreſſus campum, vbi paſcere ſolebant, ſed neque conſpectis capris, neque deprehenſis ouibus, neque inuenta Chloe, ſed vbique magna ſolitudine, et proiecta fiſtula, qua ſe pro more oblectabat Chloe, magno clamore, miſerabilique ploratu edito, nunc curſu contendebat ad fagum, vbi ſederat: nunc vero ad mare, tanquam viſurus illam: aliquando ad Nymphas, ad quas illa ſe vertens confugerat. Ibi ſeſe proſtrauit humi, proditionis Nymphas inſimulans. In conſpectu veſtro rapta eſt Chloe, idque videre oculis veſtris ſuſtinuiſtis? Illa quae vobis texere coronas;

vertens, confugerat, vt ſubaudiatur ἑαυτήν. Vſus enim *Hom.* actiua ſignificatione eſt Il. λ. 582.

Αὐτίκα τόξον ἕλκετ' ἐπ' Εὐρυπύλῳ.

Statim tendebat et vertebat arcum aduerſus Eurypylum.

At ſi paſſ. ſign. capias, expones τὸ ἑλκομένη, quum traheretur. Quod nequaquam improbo. Aduertendum eſt hoc verbum de iis dici, qui ad templa et ad aras confugiunt. *Pauſan.* libr. 5. Αἴας ἕλκων Κάσσανδραν ἀπὸ τοῦ ἀγάλματος τῆς Ἀθηνᾶς, et libr. 10. αὐτὴν (Κάσσανδραν) ὁ Αἴας ἀφεῖλκε. *Virg.* Aeneid. 2.

Ecce trahebatur paſſis
Priameia virgo
Crinibus a templo.

In verbo quippe ineſt contumelia, trahi enim noxiorum eſt.

MOLLVS.

3) Κατιμέμφετο] In antiquiſſimis editionibus legitur ἐμέμφετο.

BODEN.

V. κατιμέμφετο. P.

COLVMB.

4) H

τοὺς στεφάνους ὑμῖν πλέκουσα· ἡ σπένδουσα τοῦ πρώτου γάλακτος.[4] Ἧς καὶ ἡ σύριγξ[5] ἥδε ἀνάθημα. Αἶγα μὲν οὐδὲ μίαν μοι λύκος ἥρπασε, πολέ-
p. 50. μιοι δὲ τὴν ἀγέλην καὶ τὴν συννέμουσαν. Καὶ τὰς μὲν αἶγας ἀποδέρουσι, καὶ τὰ πρόβατα καταθύουσι· Χλόη δὲ πόλιν οἰκήσει.[6] Ποίοις ποσὶν ἄπειμι παρὰ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, ἄνευ τῶν αἰγῶν, ἄνευ Χλόης, λειπεργάτης ἐσόμενος; ἔχω γὰρ νέμειν ἔτι οὐδέν. Ἐνταῦθα περιμένω[7] κείμενος ἢ θάνατον ἢ πόλεμον[8] δεύτερον. Ἆρα καὶ σὺ Χλόη τοιαῦτα πάσχεις; ἆρα μέμνησαι τοῦ πεδίου τοῦδε, καὶ τῶν νυμφῶν τῶν δὲ,[9] κἀμοῦ; ἢ παραμυθοῦνταί σε τὰ πρόβατα καὶ αἱ αἶγες αἰχμάλωτοι μετὰ σοῦ γενόμεναι;

ΚΕΦΑΛ. ιϛ'.

Ταῦτα[1] λέγοντα αὐτὸν, ἐκ τῶν δακρύων καὶ τῆς λύπης, ὕπνος βαθὺς καταλαμβάνει· καὶ αὐτῷ αἱ τρεῖς ἐφίστανται νύμφαι, μεγάλαι γυναῖ-

4) Ἡ σπένδουσα τοῦ πρώτου γάλακτος] Crebro lactis mentio in vſu ſacrorum. *Theocrit.* εἰδ. 5.

Στάσω δὲ κρητῆρα μέγαν λευκοῖο γάλακτος
Ταῖς Νύμφαις.

Statuam craterem magnum albi lactis
Nymphis.

Plut. in Rom. ἐπισπένδουσι γάλα τοῖς ἱεροῖς. Firmat hoc *Maro*, cuiusuis antiquitatis tenaciſſimus, *Eclog.* 5.

Pocula bina nouo ſpumantia lacte quotannis etc.

Quale lac Graeci Νεόβδαλτον, et Νεαλὲς γάλα vocant. In ſacrificio Mithridatis facto Ioui militari, etiam lac adhibitum fuiſſe refert *Appianus.* MOLLVS.

Perti-

ronas; illa, quae vobis primitias lactis libare asso-let, cuius etiam haecce fistula vobis dicata pendet. Nullam quidem lupus mihi capram eripuit; sed hostes gregem, et illam, quae vna pascebat me-cum. Quin capras excoriabunt, et oues immo-labunt; Chloe deinceps in ciuitate habitabit. At quibus pedibus patrem et matrem, operis deser-tor, sine capris, sine Chloe adibo? Amplius quod pascam non habeo. Hic iacens, aut mor-tem, aut alterum hostem exspecto. An tu talia pateris Chloe? Meministine amplius huius campi, Nympharum harum, atque mei? Num tibi etiam solatium capellae, ouesque vna tecum in captiuita-tem abductae, praebent?

CAPVT XVI.

Haec ipsum dicentem post lacrimas et moero-rem, somnus profundus occupat, atque tres illae Nymphae, mulieres procerae et formosae,

 semi-

Pertinent Nymphae cum reliquis diis rusticis ad Numina ἄοινα, quibus pro vino lac libatum. Vid. *Stuck.* de *sacrif.* p. 72.
BODEN.

5) Ἡ σύριγξ] Articulus deest in *Iungerm.*
IDEM.

6) Πόλιν οἰκήσει] Πόλιν λοιπὸν οἰκήσει. IVNGERM.

7) Περιμένω] Coniectura Iungermani περιμενῶ, omnino probanda. BODEN.

8) Πόλεμον] Leg. πολέμιον. MOLLVS.

9) Τῶν δὲ] Coniectura edit. Nealmensis τῶνδε.
BODEN.

1) Ταῦτα] V. τοιαῦτα. P.
IDEM.

2) Με-

γυναῖκες καὶ καλαί·[2] ἡμίγυμνοι καὶ ἀνυπόδετοι·[3] τὰς κόμας λελυμέναι· καὶ τοῖς ἀγάλμασιν ὅμοιαι. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐῴκεσαν ἐλεοῦσαι τὸν Δάφνιν· ἔπειτα ἡ πρεσβυτάτη λέγει ἐπιῤῥωννῦσα. Μηδὲν ἡμᾶς μέμφου Δάφνι· Χλόης γὰρ ἡμῖν μᾶλλον
p. 51. ἢ σοὶ μέλει. Ἡμεῖς καὶ παιδίον οὖσαν αὐτὴν ἠλεήσαμεν, καὶ ἐν τῷ δὲ[4] τῷ ἄντρῳ κειμένην αὐτὴν ἀνεθρέψαμεν. Ἐκείνη πεδίοις κοινὸν οὐδὲν ἔχει[5] καὶ τοῖς προβατίοις τοῦ Λάμωνος.[6] Καὶ νῦν δὲ ὑμῖν πεφρόντισται τὸ κατ' ἐκείνην· ὡς μήτε εἰς τὴν Μήθυμναν κομισθεῖσα δουλεύοι, μήτε μέρος γένοιτο λείας πολεμικῆς. Καὶ τὸν Πᾶνα ἐκεῖνον τὸν ὑπὸ τῇ πίτυϊ ἱδρυμένον, ὃν ὑμεῖς οὐδέποτε οὐδὲ ἄνθεσιν ἐτιμήσατε, τοῦτον[7] ἐδεήθημεν ἐπίκουρον γενέσθαι Χλόης· συνήθης γὰρ στρατοπέδοις[8] μᾶλλον ἡμῶν, καὶ πολλοὺς ἤδη πολέμους ἐπολέμησε τὴν ἀγροικίαν κατα-

2) Μεγάλαι γυναῖκες] *Homerus* ait, Vlyſſem apparuiſſe μείζονα, maiorem. Dabant quippe veteres ſuis diis corpus maius corporibus mortalium.

MOLLVS et IVNGERM.

Sic *Achilles Tat.* L. I. Ἐφίσταται δέ μοι γυνὴ φοβερὰ καὶ μεγάλη. Et *Phaedrus* L. IV. *Caſtorem* et *Pollucem* vocat iuuenes, humanam ſupra formam.

BODEN.

3) Ἡμίγυμνοι καὶ ἀνυπόδετοι] Talis habitus tribuitur etiam Europae comitibus ab *Achille Tat.* lib. I. c. 1. Κόμαι κατὰ τῶν ὤμων λελυμέναι· τὸ σκέλος ἅπαν γεγυμνωμένον· τὸ μὲν ἄνω, τοῦ χιτῶνος, τὸ δὲ κάτω, τοῦ πεδίλου. Crines per humeros diffuſi, crus totum illis nudum, ſuperne quidem tunica, infima vero parte calceo.

MOLLVS ex COLVMB.

4) Τῷ δὲ] In plerisque erat ᾧδε, quod ad reliquarum

feminudae difcalceataeque, crinibus folutis, fignis illis fimiles, illi fuperueniunt. Vifaeque fuerunt primum mifereri Daphnidis, deinde natu maxima, animum dictis addens, inquit: Noli nos infimulare Daphni: nobis quippe magis curae, quam tibi eft, Chloe. Nos eius etiamnum infantis mifertae fuimus, et hocce in antro iacentem nutriendam curauimus. Nihil illa commune habet cum agris ouiculisque Lamonis. Atque res illius etiamnum nobis funt curae: ne videlicet, abducta Methymnam, feruiat, aut pars bellicae praedae fiat. Nos illum hunc Pana, qui pinu fub hac fedem habet, quem vos nunquam adhuc vllis decoraftis floribus, hunc, inquam, orauimus, vt Chloae fuppetias veniat. Magis enim, quam nos, affueuit caftris: atque relicta hacce villa, plurima bella geffit: atque abit

 non

rum exemplum emendaui. BODEN.

5) Εχει [Deeft in Iungermania. IDEM.

6) Εκείνη — Λάμωνος] ἴσως· ἐκείνη κοινὸν οὐδὲν παιδίοις κ. τ. λ. IVNGERM.

7) Τοῦτον] Τοσοῦτον. IDEM.

8) Συνήθης γὰρ στρατοπέδοις μᾶλλον ἡμῖν] *Magis enim, quam nos, affueuit caftris.* Pan ipfemet apud *Lucianum* bellatorem fe praedicat in *bis accufat.* Τὰ δὲ ἄλλα αἰπόλος, καὶ χορευτὴς, καὶ πολεμικὸς, ἢν δέῃ. Caeterum etiam paftor, faltator, et fi fit opus, bellator. Suam etiam in bello iactat fortitudinem apud *Luc.* in *dial. Merc. et Panis.* πρώην δὲ καὶ Αθηναίοις συμμαχήσας, οὕτως ἠρίστευσα ἐν Μαραθῶνι, ὥστε καὶ ἀριστεῖον ᾑρέθη μοι, τὸ ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει σπήλαιον. Nuper quoque Athenienfibus opem ferens, ita ftrenue in Marathone me geffi, vt fortitudinis

καταλιπών. καὶ ἄπεισι τοῖς Μηθυμναίοις ἐκ ἀγαθὸς πολέμιος. Κάμνε δὲ μηδέν· ἀλλὰ ἀναςὰς ὄφθητι Λάμωνι καὶ Μυρτάλῃ· οἳ καὶ αὐτοὶ κεῖνται χαμαὶ, νομίζοντες καί σε μέρος γεγονέναι τῆς ἁρπαγῆς. Χλόη γάρ σοι τῆς ἐπιέσης ἀφίξεται μετὰ τῶν αἰγῶν, μετὰ τῶν προβάτων· καὶ νεμήσετε 9) κοινῇ, καὶ συρίσετε κοινῇ.

ΚΕΦΑΛ. ιζ'.

Τὰ δὲ ἄλλα μελήσει περὶ ὑμῶν ἔρωτι. Τοιαῦτα ἰδὼν καὶ ἀκέσας Δάφνις, ἀναπηδήσας τῶν ὕπνων καὶ ὑφ' ἡδονῆς 1) καὶ λύπης μεςὸς δακρύ-
p. 52. ων, 2) τὰ ἀγάλματα τῶν νυμφῶν προσεκύνει, καὶ ἐπηγγέλλετο σωθείσης Χλόης, θύσειν τῶν αἰγῶν τὴν ἀρίςην. δραμὼν δὲ καὶ ἐπὶ τὴν πίτυν ἔνθα τὸ 3) τῦ Πανὸς ἄγαλμα ἵδρυτο, τραγοσκελὲς, κερασφόρον, 4) τῇ μὲν σύριγγα, 5) τῇ δὲ τράγον πηδῶντα

dinis praemium tulerim, antrum illud ſcilicet, quod eſt ſub arce. Fuit etiam Pan Bacchi ſocius in expeditione Indica.

MOLLVS.

Vnde in Syringa, ſiue ea *Simmiae* eſt, ſiue *Theocriti* de Pane: Οὔ αὖθι πάρος φέρμα τέρμα σάκους.

IVNGERM.

9) Νομεύσετε] Codex habebat, Νεμήσεσθε.

MOLLVS.

N. νεμήσετε, V. νεμήσετε. P.

COLVMB.

Νομήσεσθε. IVNGERM.

1) Καὶ ὑφ' ἡδονῆς] In codice erat: καὶ κοινῇ ἡδωνῆς.

MOLLVS.

N. ὑφ' ἡδονῆς καὶ λύπης δακρ. V. ὑφ' ἡδονῆς καὶ λύπης μεςὸς δακρ. P.

COLVMB.

2) Δακρύων] Κρύων in *Iungermaniana*.

BODEN.

3) Ex-

non vtilis Methymnaeis hoſtis futurus. Noli laborare hac de re: ſed, vbi ſurrexeris, prodi in conſpectum Lamonis et Myrtalae, qui et ipſi humi iacent, rati, te partem eſſe factum huius rapinae. Poſtero die tibi vna cum capris ouibusque Chloe redibit: atque vna paſcetis, et vna fiſtula canetis. Caetera de vobis curae erunt cupidini.

CAPVT XVII.

Hisce viſis ac auditis, Daphnis, e ſomno exiliens, prae laetitia ac moerore obortis lacrymis, Nympharum ſigna adorat, vouens, ſoſpite Chloe, optimam ex capris ſeſe oblaturum: directoque contendens curſu ad pinum, vbi Panis ſimulacrum poſitum erat, pedibus hircinis, cornigerum, altera manu fiſtulam, altera hircum ſalientem tenens, eumque adorans, proque Chloe

 preces

3) Ἔνθα τὸ] *Iungerm.* et *Commel.* ἔνθεν τὸ.

IDEM.

4) Τραγοσκελὴς, κερασφόρον] Eiuſmodi deſcriptio Panis extat apud *Lucian.* ἐν τῇ ἐκκλ. τῶν θεῶν· ὧν ὁ μὲν κέρατα ἔχων, καὶ ὅσον ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ κάτω αἰγὶ ἐοικὼς, καὶ γένειον βαθὺ καθειμένος, ὀλίγον τράγου διαφέρων ἐστίν. Quorum hic quidem cornutus, dimidiati corporis, inferiore parte capram referens, barbaque promiſſa, parum ab hirco differt Et in dial. *Pan.* et *Merc.* εἰδὲ κερασφόρος, καὶ τραγοσκελὴς, μὴ λυπείτω σε. Quod ſi cornutus es, ſunt verba matris ad Pana, ac pedibus hircinis, ne id aegre tibi ſit.

MOLLVS.

5) Τῇ μὲν σύριγγα] *Altera manu tenens fiſtulam.* Recte: Pan enim Muſicus inter

δῶντα κατέχον,[6]) κᾀκεῖνον προσεκύνει, καὶ ἠύχετο ὑπὲρ τῆς Χλόης, καὶ τράγον θύσειν ἐπηγγέλλετο. Καὶ μόλις ποτὲ περὶ ἡλίȣ καταφορὰς παυσάμενος δακρύων καὶ εὐχῶν, ἀράμενος τὰς φυλλάδας, ἃς ἔκοψεν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔπαυλιν· καὶ τȣ̀ς[7]) ἀμφὶ τὸν Λάμωνα πένθȣς ἀπαλλάξας καὶ εὐφροσύνης[8]) ἐμπλήσας, τροφῆς τε ἐγεύσατο, καὶ ἐς ὕπνον ὥρμησεν, ȣ̓δὲ τȣ̃τον ἄδακρυν· ἀλλ᾽ εὐχόμενος μὲν

inter pastores perhibetur. *Lucian* in citato supra dial. *Panis* et *Merc.* καὶ μὴν ȣ̓ καταισχύνω σε, ὦ πάτερ, μȣσικός τε γάρ εἰμι, καὶ συρίζω πάνυ καπυρόν. Atqui, pater, non futurus sum tibi dedecori: Musicus enim sum, et fistula prorsus stridulum cano. Hinc συρίκτης, id est, fistulator, nuncupatus, vt *Phurnutus* habet.

IDEM.

6) Τῇ δὲ τράγον πηδῶντα κατέχει] Malo κατέχειν. Nullus dubito, quin noster alludat ad ritum Atheniensium, qui Pani hircum coleatum sacrificare solent. *Lucian.* in *bis accusat.* Vbi Pan ipse loquens inducitur: ὅμως δὲ δὶς, ἢ τρὶς, τȣ̃ ἔτȣς ἀνιόντες, ἐπιλεξάμενοι τράγον ἔνορχιν, θύȣσί μοι. Sed tamen bis terue quotannis ascendentes, segregato ab hoc hirco aliquo coleato, mihi sacrificant.

IDEM.

Placet cum Vrs. et ipsius C. κατέχον. Pan nempe altera manu fistulam, altera hircum, tenebat. Daphnidi namque, vnde hircus esset; cui in illa direptione adeo nil relictum, et cui bono fistulam in vna manu supplicans tenuisset? Fistulam enim Pani tribuunt. *Lucian.* dialog. *Iou.* et *Ganymed.* σὺ γὰρ ὁ Πὰν ἐκεῖνος; εἶτα πῶς σύριγγα οὐκ ἔχεις, οὐδὲ κέρατα, ȣ̓δὲ λάσιος εἶ τὰ σκέλη, etc. Idem *Baccho*: κεράστιον ἄνθρωπον (Pana) τράγῳ τὰ νέρθεν ἐοικότα, κομήτην τὰ σκέλη, κέρατα ἔχοντα,

preces fundens, promittebat ſe hircum ſacrificaturum. Deinde aegre circa ſolis occaſum flendi ac precandi finem faciens, ſublatis, quas inciderat, frondibus, ad villam rediit; inſuper Lamone moerore liberato, impletoque gaudio, cibum ſumſit, et ad ſomnum feſtinauit, non ſine lacrymis tranſactum: ſed iterum precatus, vt

 Nym-

τα, βαθυπώγωνα, ὀργίλον, καὶ θυμικὸν, θατέρᾳ μὲν σύριγγα φέροντα, τῇ δεξιᾷ δὲ ῥάβδον καμπύλην, ἐπηρμένον καὶ περισκιρτῶντα, etc. Idem δὶς κατηγορουμένῳ· ὅστις οὗτος ὁ προσιών ἐστιν, ὁ κερασφόρος, ὁ τὴν σύριγγα, ὁ λάσιος ἐκ τοῖν σκελοῖν. v. et *Schol. Theocr.* Idyll. I.

IVNGERM.

N. et V. κατέχων, al. V. κατέχον. P.

COLVMB.

7) Καὶ τοῦ ἀμφὶ τὸν Λάμωνα] Lege τοὺς ἀμφὶ caet. Οἱ ἀμφὶ τὸν Λάμωνα, pro Lamone ipſo. Et ſic mox infra leg. τοὺς ἀμφὶ τὸν Δρύαντα καὶ Λάμωνα. Sic et alias *Longus* loqui amat.

IVNGERM.

V. τοὺς. P. COLVMB.

Ita *Hom.* Il. γ. Οἱ δὲ ἀμφὶ πρίαμον καὶ πάνθοον. Pro *Priamus et Panthous*. *Lucian.* Οἱ μέν τοι ἀμφὶ Ἀρίστιππόν τε, καὶ Ἐπίκουρον τὰ πρῶτα παρ᾽ αὐτοῖς ἐφέροντο. Ariſtippus et Epicurus primas apud ipſos tenebant. Tenendum tamen in nonnullis, vt recte monet *Stephanus*, locis ambiguum eſſe, vtro modo intelligendus ſit hic ſermo. Hinc nonnulli verba *Thucydidis*, οἱ ἀμφὶ τὸν ὀρφέα, Orpheus et eius ſectatores. Alii tamen ſimpliciter Orpheus verterunt.

MOLLVS.

Τοῦ in omnes editiones irrepſerat. BODEN.

8) Εὐφροσύνης] Lege καὶ εὐφροσύνης. MOLLVS.

9) Τὰς

μὲν αὖθις τὰς νύμφας ὄναρ ἰδεῖν 9), εὐχόμενος δὲ τὴν ἡμέραν γενέσθαι ταχέως, ἐν ᾗ Χλόην ἐπηγγείλαντο αὐτῷ.

ΚΕΦΑΛ. ιή.

Νυκτῶν πασῶν ἐκείνη ἔδοξε μακροτάτη γεγονέναι. Ἐπράχθη δὲ ἐπ' αὐτῆς τάδε. Ὁ στρατηγὸς ὁ τῶν Μηθυμναίων ὅσον δέκα σταδίους ἀπελάσας, ἠθέλησε τῇ καταδρομῇ τοὺς στρατιώτας κεκμηκότας
p. 53. ἀναλαβεῖν, ἄκρας οὖν ἐπεμβαινούσης τῷ πελάγει λαβόμενος, ἐπεκτεινομένης μηνοειδῶς, ἧς ἐντὸς θάλασσα γαληνότερον τῶν λιμένων ὅρμον εἰργάζετο, ἐνταῦθα τὰς ναῦς ἐπ' ἀγκυρῶν 1) μετεώρους 2) διορμίσας, ὡς μηδεμίαν ἐκ τῆς γῆς τῶν ἀγροίκων τινὰ

9) Τὰς Νύμφας ὄναρ ἰδεῖν] *In somnis videre Nymphas.* Videtur subaudiri praepositio κατὰ. *Matth.* 2. de magis: Χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην, in somno diuinitus admoniti, ne reuerterentur ad Herodem. Attamen a probatis autoribus crebro id dicendi genus enunciatur sine praepositione, vt videre est hoc loco, et apud *Plutarch.* in *Pericl.* ἡ θεὸς ὄναρ φανεῖσα, dea per quietem se offerens: Et *Lucian.* ἔδοξεν ὄναρ ἐπιστάντα οἱ τὸν Ἀλέξανδρον. Item de mercede conduct. οὐδ' ὄναρ λευκοῦ ἄρτου ἐμφορηθείς. Qui ne per somnum quidem vnquam fuerit albo pane saturatus.

IDEM.

1) Ναῦς ἐπ' ἀγκυρῶν] *Nauibus anchoris stabilitis.* Ad eundem modum *Thucyd.* ὁρμίζοντες ἐπ' ἀγκυρῶν, anchoris stabilientes.

IDEM.

2) Μετεώρους] Μετέωροι ναῦς, sunt, inquit *Budaeus*, naues, quae in alto nauigant. Sic *Thucyd.* lib. I. καθορῶσι τὰς τῶν Κερκυραίων ναῦς μετεώ-

Nymphas in ſomnis videat, ocyusque oriatur dies, qua illi Chloes promiſerant reditum.

CAPVT XVIII.

Haec ipſa nox omnium eſſe longiſſima illi viſa fuit, qua quidem haecce fuere geſta. Praefectus Methymnaeorum in altum decem circiter ſtadia progreſſus, ſuos illa incurſione defatigatos milites voluit recreatos, quare nactus promontorium in mare excurrens, lunataque exporrectum forma, cuius ſinus ipſis portubus tranquilliorem efficiebat ſtationem, ibidem nauibus anchoris ſtabilitis, ne vlli ex terra quiſpiam agreſtium negotium faceſſeret,

μετεώρȣς καὶ ἐπὶ σφᾶς πλεύσας. Hinc *Suidas:* μετεώρȣς ναῦς, παρὰ Θουκυδίδη, ἀντὶ τȣ̃ πελαγίȣ, καὶ μὴ ἐπ' ἀγκυρῶν ἑσαμένας, ἀλλ' ἀπεχούσας τῆς γῆς. ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀπεχόντων τῆς γῆς, καὶ ἐν ὄρει ὄντων. ἢ περὶ τῶν ἀφεῖναι τὴν γῆν, καὶ περὶ τὸν ἀέρα λοιπὸν εἶναι. Hoc eſt: Μετεώρȣς ναῦς apud *Thucydidem* legimus libr. I. pro nauibus, in pelago verſantibus, et fluctuantibus, et quae non ſtant in anchoris, id eſt, quae nullis anchoris firmantur: ſed a terra ſunt remotae. Per translationem, ductam ab illis, qui remoti ſunt a terra, et qui ſunt in montibus, vel quod terram reliquerint, et in aere poſtea verſentur. Sed illa explicatio nequaquam huic loco conuenit. Quippe naues, quae hic dicuntur μετέωροι, ſtabant ad anchoras, et quidem in ſtatione. Itaque tenendum eſt, falli in eo *Suidam*, cum non tantum naues μετέωροι dicantur, quae altum tenent, verum etiam ad anchoras collocatae naues. *Thucyd.* L. 4.

Καὶ

τινὰ λυπῆσαι, ἀνῆκεν[3] τοὺς Μηθυμναίους εἰς τέρψιν εἰρηνικήν. Οἱ δὲ ἔχοντες πάντων ἀφθονίαν ἐκ τῆς ἁρπαγῆς, ἔπινον, ἔπαιζον[4], ἐπινίκιον ἑορτὴν ἐμιμοῦντο.[5] Ἄρτι δὲ παυομένης ἡμέρας, καὶ τῆς τέρψεως ἐς νύκτα ληγούσης, αἰφνίδιον μὲν πᾶσα ἡ γῆ ἐδόκει λάμπεσθαι πυρί· κτύπος δὲ ἠκούετο ῥόθιος κωπῶν ὡς ἐπιπλέοντος μεγάλου στόλου· ἐβόα τις ὁπλίζεσθαι τὸν στρατηγὸν, ἄλλος ἄλλον[6] ἐκάλει, καὶ τετρῶσθαί τις ἐδόκει· καὶ σχῆμά τι ἔκειτο νεκροῦ μιμούμενον. εἴκασεν ἄν τις ὁρᾷν νυκτομαχίαν[7] οὐ παρόντων πολεμίων.

ΚΕΦΑΛ. ιθ΄.

Τῆς δὲ νυκτὸς αὐτοῖς τοιαύτης γενομένης, ἐπῆλθεν ἡμέρα πολὺ τῆς νυκτὸς φοβερωτέρα.[1] Οἱ τράγοι μὲν οἱ τοῦ Δάφνιδος καὶ αἱ αἶγες κιττὸν

Καὶ τῶν νεῶν οὐκ ἐχουσῶν ὅρμον, αἱ μὲν σῖτον ἐν τῇ γῇ ᾑροῦντο κατὰ μέρος, αἱ δὲ μετέωροι ὥρμουν. Hic *Scholiast.* in μετέωροι annotat ἦγον ἐπ' ἀγκυρῶν. Hoc eſt: Quaedam nauium, quae ſtationem non habebant, per vices commeatum in terra ſumebant, quaedam ad anchoras ſtabant. IDEM.

3) Ἀνῆκεν] In Molliana legebatur ἀνῆκον. Forte reponendum eſt ἀνῆγεν. BODEN.

4) Ἔπινον, ἔπαιζον] Epizeuxis, quando nempe ſonus idem continuo iteratur in eadem ſententia. MOLLVS.

5) Ἐπινίκιον ἑορτὴν ἐμιμοῦντο] Id vocauit *Lucianus* in *Nauig.* εὐωχεῖσθαι τὰ ἐπινίκια, victoriae conuiuium celebrare. Et *Demoſth.* ἐπινίκια ἑστιᾷν, epulum dare ob partam victoriam. IDEM.

Ἑορτά-

facesseret, oblectationem Methymnaeis omnis periculi securam indulsit. Illi autem, omnium rerum copia hac ex rapina affluentes, bibebant, ludebant, et victoriae monumentum festum quasi agitabant diem. In vesperam iam inclinante die, atque sub noctem voluptate finiente, visa fuit repente vniuersa terra collucere flammis, atque ingens audiri remorum strepitus, tanquam hostiliter magna aduauigante classe. Clamabat quidam, vt se belli dux armis accingeret: alius alium vocabat, videbaturque non nullus vulneratus: imo erat, quod faciem cadaueris prae se ferebat. Putasses videre nocturnum praelium, hoste nullo praesente.

CAPVT XIX.

Huiuscemodi illis transacta nocte, illuxit dies longe nocte terribilior. Hirci enim, qui erant Daphnidis, atque caprae hederam suis cum corymbis

Ἑορτάζειν τὰ ἐπινίκια dicit *Lucianus.* IVNGERM.

6) Ἄλλοι] Deest in exemplari Iungermani cura BODEN.

Πανικὸν δεῖμα, vt ait *Agath.* L. III. IVNGERM.

7) Vide νυκτομαχίαν apud *Maronem* libr. 2. Aeneid.

Vadimus immisti Danais haud numine nostro
Multaque per coecam congressi praelia noctem
Conserimus.

Et postea:

Hic, primum ex alto delubri culmine telis
Nostrorum obruimur: oriturque miserrima caedes
Armorum facie, et Graiarum errore iubarum.
MOLLVS.

Vide et *Agath.* L. III. p. 89. IVNGERM.

1) Φοβερωτέρα] Vitium Iungermanianae Φοβερoτέρα. BODEN.

2) πι.

p. 54. τὸν ἐν τοῖς κέρασι κορυμβοφόρον εἶχον· οἱ δὲ κριοὶ καὶ αἱ οἶες τῆς Χλόης λύκων ὠρυγμὸν ὠρύοντο. Ὤφθη δὲ καὶ αὐτὴ πίτυος ἐστεφανωμένη.[2]) ἐγίνετο καὶ περὶ τὴν θάλασσαν αὐτὴν πολλὰ παράδοξα. αἵ τε γὰρ ἄγκυραι κατὰ βυθοῦ πειρωμένων ἀναφέρειν ἔμενον. αἵ τε κῶπαι καθιέντων εἰς εἰρεσίαν ἐθραύοντο. καὶ δελφῖνες πηδῶντες ταῖς οὐραῖς παίοντες τὰς ναῦς ἐξ ἁλὸς ἔλυον τὰ γομφώματα· ἠκούετό τις καὶ ὑπὲρ τῆς ὀρθίας πέτρας[3]) τῆς ὑπὸ τὴν ἄκραν σύριγγος ἦχος· ἀλλὰ οὐκ ἔτερπεν, ὡς σύριγξ·[4]) ἐφόβει δὲ τοὺς ἀκούοντας, ὡς σάλπιγξ. Ἐταράττοντο οὖν, καὶ ἐπὶ τὰ ὅπλα ἔθεον, καὶ πολεμίους ἐκάλουν τοὺς οὐ βλεπομένους· ὥστε πάλιν εὔχοντο νύκτα ἐπελθεῖν ὡς τευξόμενοι σπονδῶν ἐν αὐτῇ. Συνετὰ μὲν οὖν πᾶσιν ἦν τὰ γινόμενα τοῖς φρονοῦσιν ὀρθῶς, ὅτι ἐκ Πανὸς ἦν τὰ φαντάσματα[5]) καὶ

[2]) Πίτυος ἐστεφανωμένη] Scil. στεφάνῳ. *Plat.* in *Sym.* ἐστεφανωμένον κιττοῦ στεφάνῳ.

MOLLVS.

[3]) Ὀρθίας πέτρας] Sic ὄρθιον ὄρος apud *Agath.* L. IV. 119.

BODEN.

[4]) Σύριγγος ἦχος ἀλλὰ οὐκ ἔτερπεν ὡς σύριγξ] Sine dubio noſter poetarum alludit fabulam, qui narrant, Pana concham illam tortilem, ac turbinatam, quae Graecis κόχλος nominatur, primum reperiſſe, eaque perſonantem quondam Titanas, contra quos bellabat, in fugam egiſſe.

MOLLVS.

[5]) Ὅτι ἐκ Πανὸς ἦν φαντάσματα] Innuit paroemiam, πανικὸς φόβος panicus terror, ſiue caſus. Veteres repentinos terrores ſine cauſa obortos, animique inanes conſternationes Pani tribuebant. Non rarenter vſu venit in exercitibus, vt, nulla idonea comparente cauſa, viri pariter, atque

bis in cornibus habebant. Arietes et oues Chloes luporum vlulatum vlulabant. Ipſamet viſa eſt pinea redimita fronde. Multa et mari in ipſo fiebant mirabilia: anchorae enim, quantumuis tollere conantibus, in profundo manebant: remi eorum, qui ſe ad remigationem demittebant, frangebantur: delphines ſalientes, ferientesque e mari ſuis naues caudis, compages ſoluebant. Audiebatur et petrae ſuper cacumine arduae, ſonus quidam fiſtulae, non autem oblectabat, vt fiſtula: verum audientibus terrorem, tubae inſtar, incutiebat. Quare perculſi, ad arma concurrebant, atque, quos non videbant, hoſtes vocabant: qua de cauſa noctem redire optant, veluti eius beneficio inducias nacturi. Omnibus quidem, quibus mens non erat laeua, conſtabat, a Pane eſſe haecce terriculamenta auditionesque,

atque equi, perturbati fuerint: cuius rei meminit *Herodot.* libr. 7. cum narrat πανικὸν φόβον exercitum Xerxis inuaſiſſe. *Pauſan.* in *Phociacis*: ἐν δὲ τῇ νυκτὶ φόβος σφίσιν ἐμπίπτει πανικός· Τὰ γὰρ ἀπὸ αἰτίας ὐδεμίας δείματα ἐκ τύτυ φασὶ γίνεσθαι. Caeterum noctu irruit in eos pauor panicus, ſiquidem terrores, nulla de cauſa exortos, aiunt ab hoc immitti. Hac de re copioſius diſſerit *Angelus Politianus* in *miſcellan.* annotatione 28. Hoc adagium ſubinde refertur a Cicerone. *Pindarus Nem.* Od. 9. ſcribit, non oportere fortibus viris vitio verti, ſi fugiant in eiuſcemodi tumultu, addita ratione:

Ἐν γὰρ δαιμονίοισι φόβοις
Φεύγοντι καὶ παῖδες θεῶν.

In terroribus enim diuinitus immiſſis,
Fugiunt etiam Deorum filii.

Cuius adagii originem narrat *Polyaen.* libr. 1. ſtratege-

καὶ ἀκούσματα μηνιόντος [6]) τι τοῖς ναύταις· οὐκ εἶχον δὲ τὴν αἰτίαν συμβαλεῖν, (οὐδὲν γὰρ ἱερὸν σεσύλητο Πανὸς) ἔς τε ἀμφὶ μέσην ἡμέραν ἐς ὕπνον οὐκ ἀθεεὶ τοῦ στρατηγοῦ καταπεσόντος, αὐτὸς
p. 55. ὁ Πὰν ὤφθη τοιάδε λέγων.

ΚΕΦΑΛ. κ΄.

Ω πάντων ἀνοσιώτατοι καὶ ἀσεβέστατοι. Τί ταῦτα μαινομέναις φρεσὶν ἐτολμήσατε; πολέμου μὲν τὴν ἀγροικίαν ἐνεπλήσατε τὴν ἐμοὶ φίλην· ἀγέλας δὲ βοῶν καὶ αἰγῶν ποίμνας ἀπηλάσατε [1]) τὰς ἐμοὶ μελομένας· ἀπεσπάσατε δὲ βωμῶν

tegem. Ipſaque auctoris verba, quia rarus eſt, adſcribere in lectoris gratiam, non grauabor. Διονύσου στρατηγὸς ἦν ὁ πάν. οὗτος πρῶτος τάξιν εὗρεν, ὠνόμασε φάλαγγα, κέρας ἔταξε δεξιὸν, καὶ λαιόν. Ταύτῃ τοι ἄρα κερασφόρον τὸν πᾶνα δημιουργοῦσιν· ἀλλὰ δὴ καὶ πρῶτος οὗτος πολεμίοις φόβον ἐνέβαλε σοφίᾳ καὶ τέχνῃ. ἦν γὰρ Διονύσῳ ἐν κοίλῃ νάπῃ· ἤγγειλαν οἱ σκοποὶ μυρίαν χεῖρα πολεμίων ἐπέκεινα στρατοπεδεύειν, ἔδεισεν ὁ Διόνυσος· οὐ μὴν ὅγε πάν· ἀλλὰ ἐσήμαινε νύκτωρ διονυσιακῇ στρατιᾷ ἀλαλάξαι μέγιστον, οἱ μὲν ἠλάλαξαν. ἀντήχησαν δὲ αἱ πέτραι, καὶ τὸ κοῖλον τῆς νάπης ἦχον πολλοῦ μείζονος δυνάμεως τοῖς πολεμίοις ἐνεποίησεν. οἱ μὲν δὴ φόβῳ πληγέντες ἔφευγον· τοῦ δὲ πανὸς τὸ στρατήγημα τιμῶντες, τὴν ἠχὼ τῷ πανὶ φίλην ᾄδομεν, καὶ τοὺς κενοὺς, καὶ νυκτερινοὺς τῶν στρατευμάτων φόβους πανὶ, lege, πάνικα, κληΐζομεν. Id eſt, Bacchi dux fuit Pan, is primum inuexit aciem, phalangem nominauit, cornu inſtituit dextrum et ſiniſtrum. Hac de cauſa ferentem cornua, Pana fingunt. Sed primus etiam hic terrorem hoſtibus per ſolertiam et artem immiſit. Cum Baccho in concauo ſaltu

que, hisce succensente nauticis: coniicere vero causam nequibant, (quippe nullum Panis templum direptum fuerat) donec circa meridiem belli praefecto, non sine numine diuum, in somnum effuso, ipsemet Pan talia dicere visus fuit.

CAPVT XX.

Vos omnium, qui viuunt, scelestissimi atque impiissimi. Quid tanto furore perciti; ausi estis agrum hunc mihi carum infestare bello? boum armenta, ac caprarum greges, qui mihi sunt curae, abigere? Aris virginem auellistis, de qua vult fabu-

saltu nunciassent speculatores, infinitas hostium copias in vlteriore parte castra metari, metus Bacchum incessit, non item vero Pana: sed noctu bacchico exercitui signum dedit, vt maximum et inconditum clamorem tolleret. His vero clamantibus, petrae locum exceptum referebant, et cauitas saltus longe maiorum copiarum fremitum hostibus reddebat. Quare metu perterriti, se in fugam coniiciebant. Hoc Panis igitur strategema in pretio habentes, Echo Pani gratiam et amicam esse fingimus: atque inanes nocturnosque terrores panicos appellamus. Et quidem de panicis varii varia referunt. Attamen haec Polyaeni, et auctoritate Theonis in Aratum, confirmantur. MOLLVS.

[6]) Μηνίοντες] Lege μηνιόντος. IDEM.

In Edit. Nealmensi: μηνιῶντος, et pro sequente τι coniicitur ἐπί. BODEN.

[7]) Ποίμνας] In antiquioribus editionibus desideratur. Retinui vero textum Mollianum. Alii aliter emendant. IDEM.

βωμῶν[2]) παρθένον, ἐξ ἧς ἔρως μῦθον ποιῆσαι θέλει, ὔτε[3]) τὰς νύμφας ᾐδέσθητε βλεπούσας, ὔτε τὸν Πᾶνα ἐμέ. Οὔτε οὖν Μήθυμναν ὄψεσθε μετὰ τοιούτων λαφύρων πλέοντες, οὔτε τήνδε φεύξεσθε τὴν σύριγγα τὴν ὑμᾶς ταράξασαν· ἀλλὰ βορὰν ἰχθύων θήσω[4]) καταδύσας, εἰ[4]) μὴ τὴν ταχίστην[5]) καὶ Χλόην ταῖς νύμφαις ἀποδώσεις, καὶ τὰς ἀγέλας Χλόης[6]) καὶ τὰς αἶγας, καὶ τὰ πρόβατα.

Ανίστω

V. Καὶ ποιμνίων ἀπηλλ. P. COLVMB.

Rectiſſime. Sic mox ſtatim addit πρόβατα· καὶ τὰς αἶγας καὶ τὰ πρόβατα. Et item: αἶγες καὶ τὰ πρόβατα. IVNGERM.

2) Απεσπάσατε δὲ βωμῶν] *Traxiſtis ab aris.* Hoc verbo vſus eſt *Demoſthenes* 1. Olyn. et aduertit *Vlpianus* ſumi ab his, qui ad aras confugiunt, et inde abſtrahuntur. MOLLVS.

3) Οὔτε] In Iungerm. non male καὶ οὔτε. BODEN.

4) Αλλὰ ὑμᾶς βορὰν ἰχθύων θήσω] Cum Achilles Lycaonem Priami filium obtruncaſſet, atque in profluentem conieciſſet, hancce execrationem addidit *Iliad.* φ.

Ενταυθοῖ νῦν κεῖσο μετ' ἰχθύσιν, οἵ σ' ὠτειλῆς
Αἷμ' ἀπολιχμήσονται ἀκηδέες.

Iſtic nunc iace cum piſcibus, qui vulneris
Sanguinem lambent ſecuri.

Quin Pan hic interminatur aquis illos ſuffocaturum ſe, vt reſtituant ablata. Hoc mortis genus maxime miſerabile antiquis viſum fuit. Quippe anima, quae igneae eſt naturae, contrario elemento perire credebatur: proinde opinabantur mortem in aquis exitiabilem eſſe animae. *Syneſ.* ait epiſt. 4 propterea ab Homero minorem Aiacem apud inferos nunquam introduci, ὡς τῆς ψυχῆς οὐκ οὔσης ἐν ᾅδου, vt cuius anima non ſit in inferno, quod aquis

ſabulam componere Cupido: qui nequidem haec aſpicientes Nymphas, vel me Pana reueriti eſtis. Qua propter neque cum eiusmodi nauigantes ſpoliis vnquam Methymnam videbitis, neque hanc ipſam, quae vos terruit, fiſtulam effugietis: ſed vos vndis obrutos dabo piſcibus eſcam, niſi quam ocyſſime his Nymphis Chloen, inſuper hos greges Chloes, et capras, et oues reddideris. Surgito,

aquis omnino perierit. Hinc *Heraclitus* dixit: ψυχῇσι θάνατος ὕδωρ γίνεται. Animis aqua mors eſt. *Ariſtot.* 3. *Ethicor.* de viris fortibus loquens, qui moriuntur in mari, ait: καὶ τὸν θάνατον τὸν τοιοῦτον δυσχεραίνουσι, ferunt moleſte tale genus mortis. *Syneſius* refert, milites quoſdam ſtatuiſſe ſibi necem ſua manu conſciſcere, ne naufragio perirent: quia mors aquarum exitiabilis habebatur animae.

MOLLVS.

5) Τὴν ταχίστην] Eleganter Graecis τὴν ταχίστην, pro aduerbio τάχιστα vſurpatur: Latine, quam citiſſime, quanta poteſt fieri maxima celeritate. *Demoſth.* ἀπιέναι τοὺς πρέσβεις τὴν ταχίστην, primo quoque tempore legati proficiſcerentur. *Herodian.* libr. 3. ἀγγεῖλαι τῷ πλαυτιανῷ ἥκειν τὴν ταχίστην, nunciaſſe Plautiano, vt acceleret, et adſit quam primum; cuiuſmodi locutio paſſim occurrit apud *Herodot.* quae videtur plena eſſe, quando dicitur, κατὰ τὴν ταχίστην ὁδόν.

IDEM.

Adde *Aelian.* V. H. L. I, c. 32. Οἱ δὲ τὴν ταχίστην προσδραμόντες. Omittitur ὁδὸς vel βάδησις. Plene dicitur κατὰ τὴν ταχίστην ὁδὸν vel βάδησιν. Vid. *Lamb. Bos* in *Ellipſ.* v. βάδησις.

BODEN.

6) Χλόης] Malim χλόη. Chloe ſcilicet reddenda Nymphis: greges vero Chloae. IVNGERM.

7) Βρύ-

Ανίσω δὴ καὶ ἐκβίβαζε τὴν κόρην μεθ᾽ ὧν εἶπον. Ηγήσομαι δὲ ἐγὼ καί σοι τοῦ πλοῦ, κἀκείνη τῆς ὁδοῦ.

ΚΕΦΑΛ. κα΄.

Πάνυ οὖν τεθορυβημένος ὁ Βρύαξις [1]) (τοῦτο γὰρ ἐκαλεῖτο ὁ στρατηγὸς) ἀναπηδᾷ, καὶ τῶν νεῶν καλέσας τοὺς ἡγεμόνας, ἐκέλευσε τὴν ταχίστην ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις ἀναζητεῖσθαι Χλόην· οἱ
p. 56. δὲ ταχέως καὶ ἀνεῦρον, καὶ εἰς ὀφθαλμοὺς ἐκόμισαν. ἐκαθέζετο γὰρ τῆς πίτυος ἐστεφανωμένη. Σύμβολον δὴ καὶ τοῦτο τῆς ἐν τοῖς ὀνείροις ὄψεως ποιούμενος, ἐπ᾽ αὐτῆς τῆς ναυαρχίδος [2]) εἰς τὴν γῆν αὐτὴν κομίζει. Κἀκείνη δὲ ἄρτι ἀποβεβήκει, καὶ σύριγγος ἦχος ἀκούεται πάλιν ἐκ τῆς πέτρας, οὐκέτι πολεμικὸς καὶ φοβερὸς, ἀλλὰ ποιμενικὸς, καὶ οἷος εἰς νομὴν ἡγεῖται ποιμνίων. Καὶ τάτε πρόβατα κατὰ τῆς ἀποβάθρας ἐξέτρεχον [3]), οὐκ ἐξολι-

[1]) Βρύαξις]. Nomen ducis Methymnaeorum, forsan a βρυάζω, floreo, veneror, etiam bacchor. Estque nomen insignis statuarii, qui cum Leochare et Timotheo Mausoleum in Caria (Arrige aures! B.) ex marmore excidit. MOLLVS.

[2]) Επ᾽ αὐτῆς ναυαρχίδος] Ναυαρχίδα, siue στρατηγίδα Graeci vocarunt, quam Latini praetoriam vocabant, eaque maioris apud Romanos erat formae. *Lucan.* libr. 3. v. 535.

Celsior ast cunctis Bruti
praetoria puppis
Verberibus senis agitur,
molemque profundo
Inuehit.

Praetoriae nauis inde nomen est, quia Praetor, hoc est, summus classis praefectus, ea vtebatur. Sic apud *Tacitum* Hist. V: Germanos

to, et naui puellam, vna cum quibus dixi, educito: Tibi me curſus tui ducem, illi me viae praebebo.

CAPVT XXI.

Hiſce omnino conſternatus Bryaxis (illud enim nomen Duci erat) e ſtrato ſe proripuit, nauiumque conuocatis praefectis, inter captiuos quam citiſſime requiri Chloen iuſſit, qui ilico illam inuenerunt, inque conſpectum eius adduxerunt: quippe ſedebat pinea cincta fronde. Ille vero hoc ipſum pro indicio et argumento habens eius, quod in ſomnis viderat, ad terram illam praetoria vehit naui. Vix illa e mari in terram deſcenderat, cum iterum e petra ſonus tibiae audiretur, non amplius ille hoſticus et terribilis, ſed paſtoralis, et qualis in paſcua adducit greges. Oues etiam per ſcalam naualem excurrere inoffen-

nos videas praetoriam abripere idcirco, quia illic ducem eſſe credebant. Atque Ναυαρχὶς dicitur, quod ea ὁ ἄρχων, hoc eſt, dux ſummus veheretur. Vel ϛρατηγὶς, quod ea haberet τὸν ϛρατηγὸν, hoc eſt, imperatorem, vel belli ducem naualis: neque maxima tantum, ſed optima firmiſſimaque, ad hoc munus eligebatur. Sane apud Graecos hoc notabile eſt, vt notat clariſſ. *Schefferus*, quod Imperator ſibi ipſi nauim eligeret, quam praeſtantiſſimam in omni claſſe putaret, ſicut ex Demoſthenis non vno loco obſeruare licet.

IDEM.

Inſerui ex auctoritate codicis Vrſiniani articulum τῆς. Legebatur olim: ἐπ' αὐτῆς ναυαρχίδος.

BODEN.

V. αὐ-

ἐξολιϑαίνοντα τοῖς κέρασι τῶν χηλῶν· καὶ αἱ αἶγες πολὺ ϑρασύτερον, οἷα καὶ κρημνοβατεῖν εἰϑισμέναι. Καὶ ταῦτα μὲν περιΐσαται[4]) κύκλῳ τὴν Χλόην ὥσπερ χορὸς σκιρτῶντα, καὶ βληχώμενα καὶ ὅμοια χαίρουσιν. Αἱ δὲ τῶν ἄλλων αἰπόλων αἶγες, καὶ τὰ πρόβατα, καὶ τὰ βουκόλια κατὰ χώραν ἔμενεν ἐν κοίλῃ νηΐ, καϑάπερ αὐτὰ τοῦ μέλους μὴ ἐκκαλοῦντος.[5]) Θαύματι πάντων ἐνεχομένων καὶ τὸν Πᾶνα ἀνευφημούντων,[6]) ὤφϑη τούτων ἐν τοῖς στοιχείοις ἀμφοτέροις ϑαυμασιώτερα. Τῶν μὲν Μηϑυμναίων πρὶν ἀνασπάσαι τὰς ἀγκύρας,
p. 57. ἔπλεον αἱ νῆες· καὶ τῆς ναυαρχίδος ἡγεῖτο δελφὶν[7]) πηδῶν ἐξ ἁλός.[8]) τῶν δὲ αἰγῶν καὶ τῶν προβάτων

V. αὐτῆς τῆς ναυαρχ. P.
COLVMB

[3]) Ἐξέτρεχον] In quibusdam editt. leg. ἐξέτρεχεν.
BODEN.

[4]) Περιΐσαται] Vitiose in *Commel.* περιΐσασαι, forte natum ex περιΐσασαν.
IDEM.

Lege omnino περιΐσαται.
IVNGERM.

[5]) Ἐκκαλοῦντος] V. καλοῦντος. P. COLVMB.

[6]) Τὸν πᾶνα ἀνευφημούντων] *Cum alacri vociferatione prosequerentur*, siue *Pana exciperent. Herodian.* Τοιαῦτά τινα εἰπόντα τὸν Ἀλέξανδρον πᾶς ὁ στρατὸς ἀνευφήμησε. Talia quaedam locutum Alexandrum, alacri vociferatione milites exceperunt.
MOLLVS.

[7]) Καὶ τῆς Ναυαρχίδος ἡγεῖτο δελφὶν] *Et ducem sese praebuit praetoriae nauis Delphin.* Suspicor *Longum* innuere velle historiam, quam grauissimus auctor *Plut.* libro de *solertia animalium* narrat. Dictynnae Dianae, et Delphinii Apollinis arae, templaque per Graeciam multa passim sunt. Et locum, quem ipse

ſis pedum vngulis: at caprae longe maiori cum confidentia, vtpote loca praecipitia, praeruptaque frequentare aſſuetae. Deinde illae Chloen tanquam chorus, ſuo laſciuientes ſaltu, edentesque balatum, veluti ſuum teſtantes gaudium, vndique circumſtant. Verum aliorum paſtorum caprae ouesque, nec non armenta, tanquam illa non euocante cantu, in ventre nauis ſuo manſere loco. Obſtupeſcentibus omnibus, laudibusque Pana extollentibus, viſa ſunt vtrisque in elementis, ſuperioribus illis mirabiliora. Methymnaeorum naues, antequam ancoras ſuſtuliſſent, nauigabant, et Delphin mari exiliendo praetoriam ducebat nauim. Fiſtulae

ipſe ſibi Deus peculiarem elegit, eum Cretenſium poſteri, Delphino duce, tenuerunt. Non enim Deus, vt fabularum ſcriptores tradunt, ſed delphino miſſo, qui curſum hominum dirigeret, eos Cirrham deduxit. Ferunt etiam Sinopen miſſos a Ptolomaeo Sotere ad Serapidam auehendum et Bacchum, violento vento eiectos ſupra Maleam nauigaſſe, inuitos, ita, vt Peloponneſum ad dextram haberent. Heic iis vagantibus et oberrantibus Delphinum ante proram apparuiſſe, qui quaſi inuitans in commodas ſubinde ſtationes deduxerit, tantiſper, dum nauigium ad Cirrham conſtitueret.

IDEM.

8) Πηδῶν ἐξ ἁλὸς] Recte. Apparent frequenter delphini, alluduntque, atque per mare laſciuiunt *Bellonius* ait: ſe non aſſentiri, qui delphinos ſalientes tempeſtatem praeſagire ſcripſerint, quod pluries, et diuerſis in locis per mare obſeruaret, eos non minus ſequi ventum, quam contra ire, nec minus turbato mari,

βάτων ἡγεῖτο σύριγγος ἦχος ἥδιστος, καὶ τὸν συρίττοντα ἔβλεπεν οὐδείς. ὥστε τὰ ποίμνια καὶ αἱ αἶγες προήεσαν ἅμα καὶ ἐνέμοντο τερπόμεναι τῷ μέλει.

ΚΕΦΑΛ. κβ΄.

Δευτέρας του νομῆς καιρὸς ἦν, καὶ ὁ Δάφνις ἀπὸ σκοπῆς τινος μετεώρου θεασάμενος τὰς ἀγέλας καὶ τὴν Χλόην, μέγα βοήσας· ὦ νύμφαι καὶ Πάν· κατέδραμεν εἰς τὸ πεδίον· καὶ περιπλακεὶς τῇ Χλόῃ καὶ λειποθυμήσας κατέπεσε. Μόλις δὲ ἔμβιος ὑπὸ τῆς Χλόης φιλούσης καὶ ταῖς περιβολαῖς θαλπούσης γενόμενος, ἐπὶ τὴν συνήθη φηγὸν ἔρχεται· καὶ ὑπὸ τῷ στελέχει καθίσας ἐπυνθάνετο, πῶς ἀπέδρα τοσούτους πολεμίους. Η δὲ αὐτῷ κατέλεξε πάντα· τὸν τῶν αἰγῶν κιττόν· τὸν τῶν προβάτων ὠρυγμόν· τὴν ἐπανθήσασαν τῇ κεφαλῇ πίτυν· τὸ ἐν τῇ γῇ πῦρ· τὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ κτύπον· τὰ συρίσματα[1]) ἀμφότερα· τὸ πολεμικὸν καὶ τὸ εἰρηνικόν· τὴν νύκτα τὴν φοβεράν· ὅ-
p. 58. πως αὐτῇ τὴν ὁδὸν ἀγνοούσῃ καθηγήσατο τῆς ὁδοῦ μουσική. Γνωρίσας οὖν ὁ Δάφνις τὰ τῶν νυμφῶν ὀνείρα-

mari, quam tranquillo placidoque apparere: subinde enim per aequoris summa se ostendere respirationis causa, qua vt semper, ita et ante, et post tempestates indigent. IDEM.

[1]) Συρίσματα] Vel συρίγματα. Haec vocabula aetas posterior vsurpauit pro συριγμός, vel συρισμός, sibilus, sonitus: et hic pro fistulae cantu, aut sono, qui fistula editur; est a verbo

lae ſonus ſuauiſſimus capras ouesque agebat, nemine fiſtula canentem vidente: quare ouiculae, capellaeque depaſcendo herbas, progrediebantur, demulſae modulamine cantus.

CAPVT XXII.

Secunda iam vice Daphnis aliquo pabulatum gregem eduxerat, cum ab edita quadam ſpecula proſpectis gregibus, atque Chloe, magnum clamans: o Nymphae atque Pan! decurrit in campum, complexusque Chloen, exanimatus collabitur. Ille autem aegre, Chloe baſiante, ſuoque eum amplexu fouente, tandem reuiuiſcens conſuetam ad fagum peruenit, ſedensque ſuper trunco, percontabatur, quomodo tam multos effugiſſet hoſtes. Illa cuncta illi ordine enarrauit: videlicet, caprarum hederam, ouium vlulatum, effloreſcentem in capite pinum, flammam in terra, ſtrepitum illum in mari, geminos tibiarum cantus, bellicum atque pacificum, noctem illam horribilem, quomodo ſibi itineris ignarae viam monſtraſſet cantus ille. Agnitis igitur Daphnis in ſomniis ſibi viſis Nymphis,

bo συρίζω, vel συρίσσω, quod inter alia ſignificat, fiſtulo, fiſtula cano. *Ariſtot.* de ceruis: καταχηλοῦνται ὑπὸ τῆς ἡδονῆς συριττόντων, καὶ ᾀδόντων. Quod *Plin.* mulcentur fiſtula paſtorali, et cantu. IDEM.

Veteres editiones: συρίγματα. BODEN.

V. Συρίσματα. P. COLVMB.

Perinde eſt. Illud tamen eſt apud *Etymolog.* et noſter

βωμῶν[2]) παρθένον, ἐξ ἧς ἔρως μῦθον ποιῆσαι θέλει, οὔτε[3]) τὰς νύμφας ᾐδέσθητε βλεπούσας, οὔτε τὸν Πᾶνα ἐμέ. Οὔτε οὖν Μήθυμναν ὄψεσθε μετὰ τοιούτων λαφύρων πλέοντες, οὔτε τήνδε φεύξεσθε τὴν σύριγγα τὴν ὑμᾶς ταράξασαν· ἀλλὰ βορὰν ἰχθύων θήσω[4]) καταδύσας, εἰ[4]) μὴ τὴν ταχίστην[5]) καὶ Χλόην ταῖς νύμφαις ἀποδώσεις, καὶ τὰς ἀγέλας Χλόης[6]) καὶ τὰς αἶγας, καὶ τὰ πρόβατα. Ἀνίστω

V. Καὶ ποιμνίων ἀπηλλ. P.

COLVMB.

Rectiſſime. Sic mox ſtatim addit πρόβατα· καὶ τὰς αἶγας καὶ τὰ πρόβατα. Et item: αἶγες καὶ τὰ πρόβατα.

IVNGERM.

[2]) Ἀπεσπάσατε δὲ βωμῶν] *Traxiſtis ab aris.* Hoc verbo vſus eſt *Demoſthenes* 1. Olyn. et aduertit *Vlpianus* ſumi ab his, qui ad aras confugiunt, et inde abſtrahuntur.

MOLLVS.

[3]) Οὔτε] In Iungerm. non male καὶ οὔτε.

BODEN.

[4]) Ἀλλὰ ὑμᾶς βορὰν ἰχθύων θήσω] Cum Achilles Lycaonem Priami filium obtruncaſſet, atque in profluentem conieciſſet, hancce execrationem addidit *Iliad.* φ.

Ἐνταυθοῖ νῦν κεῖσο μετ' ἰχθύσιν, οἵ σ' ὠτειλῆς
Αἷμ' ἀπολιχμήσονται ἀκηδέες.

Iſtic nunc iace cum piſcibus, qui vulneris
Sanguinem lambent ſecuri.

Quin Pan hic interminatur aquis illos ſuffocaturum ſe, vt reſtituant ablata. Hoc mortis genus maxime miſerabile antiquis viſum fuit. Quippe anima, quae igneae eſt naturae, contrario elemento perire credebatur: proinde opinabantur mortem in aquis exitiabilem eſſe animae. *Syneſ.* ait epiſt. 4 propterea ab Homero minorem Aiacem apud inferos nunquam introduci, ὡς τῆς ψυχῆς οὐκ οὔσης ἐν ᾅδῃ, vt cuius anima non ſit in inferno, quod aquis

ſabulam componere Cupido: qui nequidem haec aſpicientes Nymphas, vel me Pana reueriti eſtis. Qua propter neque cum eiusmodi nauigantes ſpoliis vnquam Methymnam videbitis, neque hanc ipſam, quae vos terruit, fiſtulam effugietis: ſed vos vndis obrutos dabo piſcibus eſcam, niſi quam ocyſſime his Nymphis Chloen, inſuper hos greges Chloes, et capras, et oues reddideris. Surgi-

aquis omnino perierit. Hinc *Heraclitus* dixit: ψυχῆσι θάνατος ὕδωρ γίνεται. Animis aqua mors eſt. *Ariſtot.* 3. *Ethicor.* de viris fortibus loquens, qui moriuntur in mari, ait: καὶ τὸν θάνατον τὸν τοιοῦτον δυσχεραίνουσι, ferunt moleſte tale genus mortis. *Syneſius* refert, milites quoſdam ſtatuiſſe ſibi necem ſua manu conſciſcere, ne naufragio perirent: quia mors aquarum exitiabilis habebatur animae.

MOLLVS.

[5]) Τὴν ταχίστην] Eleganter Graecis τὴν ταχίστην, pro aduerbio τάχιστα vſurpatur: Latine, quam citiſſime, quanta poteſt fieri maxima celeritate. *Demoſth.* ἀπιέναι τοὺς πρέσβεις τὴν ταχίστην, primo quoque tempore legati proficiſcerentur. *Herodian.* libr. 3. ἀγγεῖλαι τῷ πλαυτιάνῳ ἥκειν τὴν ταχίστην, nunciaſſe Plautiano, vt accelereret, et adſit quam primum; cuiusmodi locutio paſſim occurrit apud *Herodot.* quae videtur plena eſſe, quando dicitur, κατὰ τὴν ταχίστην ὁδόν.

IDEM.

Adde *Aelian.* V. H. L. I, c. 32. Οἱ δὲ τὴν ταχίστην προσδραμόντες. Omittitur ὁδὸς vel βάδησις. Plene dicitur κατὰ τὴν ταχίστην ὁδὸν vel βάδησιν. Vid. *Lamb. Bos* in *Ellipſ.* v. βάδησις.

BODEN.

[6]) Χλόης] Malim χλόη. Chloe ſcilicet reddenda Nymphis: greges vero Chloae.

IVNGERM.

[7]) Βρύ-

Ανίςω δὴ καὶ ἐκβίβαζε τὴν κόρην μεθ᾽ ὧν εἶπον. Ἡγήσομαι δὲ ἐγὼ καί σοι τῦ πλῦ, κἀκείνῃ τῆς ὁδῦ.

ΚΕΦΑΛ. κα΄.

Πάνυ ὖν τεθορυβημένος ὁ Βρύαξις [1]) (τῦτο γὰρ ἐκαλεῖτο ὁ ςρατηγὸς) ἀναπηδᾷ, καὶ τῶν νεῶν καλέσας τὰς ἡγεμόνας, ἐκέλευσε τὴν ταχίςην ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις ἀναζητεῖσθαι Χλόην· οἱ p. 56. δὲ ταχέως καὶ ἀνεῦρον, καὶ εἰς ὀφθαλμὰς ἐκόμισαν. ἐκαθέζετο γὰρ τῆς πίτυος ἐςεφανωμένη. Σύμβολον δὴ καὶ τῦτο τῆς ἐν τοῖς ὀνείροις ὄψεως ποιέμενος, ἐπ᾽ αὐτῆς τῆς ναυαρχίδος [2]) εἰς τὴν γῆν αὐτὴν κομίζει. Κἀκείνη δὲ ἄρτι ἀποβεβήκει, καὶ σύριγγος ἦχος ἀκέεται πάλιν ἐκ τῆς πέτρας, ὐκέτι πολεμικὸς καὶ φοβερὸς, ἀλλὰ ποιμενικὸς, καὶ οἷος εἰς νομὴν ἡγεῖται ποιμνίων. Καὶ τά τε πρόβατα κατὰ τῆς ἀποβάθρας ἐξέτρεχον [3]), ὐκ ἐξολι-

[1]) Βρύαξις] Nomen ducis Methymnaeorum, forsan a βρυάζω, floreo, veneror, etiam bacchor. Estque nomen insignis statuarii, qui cum Leochare et Timotheo Mausoleum in Caria (Arrige aures! B.) ex marmore excidit. MOLLVS.

[2]) Ἐπ᾽ αὐτῆς ναυαρχίδος] Ναυαρχίδα, siue ςρατηγίδα Graeci vocarunt, quam Latini praetoriam vocabant, eaque maioris apud Romanos erat formae. *Lucan.* libr. 3. v. 535.

Celsior ast cunctis Bruti praetoria puppis
Verberibus senis agitur, molemque profundo
Inuehit.

Praetoriae nauis inde nomen est, quia Praetor, hoc est, summus classis praefectus, ea vtebatur. Sic apud *Tacitum* Hist. V: Germanos

to, et naui puellam, vna cum quibus dixi, educito: Tibi me curſus tui ducem, illi me viae praebebo.

CAPVT XXI.

Hiſce omnino conſternatus Bryaxis (illud enim nomen Duci erat) e ſtrato ſe proripuit, nauiumque conuocatis praefectis, inter captiuos quam citiſſime requiri Chloen iuſſit, qui ilico illam inuenerunt, inque conſpectum eius adduxerunt: quippe ſedebat pinea cincta fronde. Ille vero hoc ipſum pro indicio et argumento habens eius, quod in ſomnis viderat, ad terram illam praetoria vehit naui. Vix illa e mari in terram deſcenderat, cum iterum e petra ſonus tibiae audiretur, non amplius ille hoſticus et terribilis, ſed paſtoralis, et qualis in paſcua adducit greges. Oues etiam per ſcalam naualem excurrere inoffen-

nos videas praetoriam abripere idcirco, quia illic ducem eſſe credebant. Atque Ναυαρχὶς dicitur, quod ea ὁ ἄρχων, hoc eſt, dux ſummus veheretur. Vel στρατηγὶς, quod ea haberet τὸν στρατηγὸν, hoc eſt, imperatorem, vel belli ducem naualis: neque maxima tantum, ſed optima firmiſſimaque, ad hoc munus eligebatur. Sane apud Graecos hoc notabile eſt, vt notat clariſſ. *Schefferus*, quod Imperator ſibi ipſi nauim eligeret, quam praeſtantiſſimam in omni claſſe putaret, ſicut ex Demoſthenis non vno loco obſeruare licet.

IDEM.

Inſerui ex auctoritate codicis Vrſiniani articulum τῆς. Legebatur olim: ἐπ' αὐτῆς ναυαρχίδος.

BODEN.

ἐξολιϑαίνοντα τοῖς κέρασι τῶν χηλῶν· καὶ αἱ αἶ-
γες πολὺ ϑρασύτερον, οἷα καὶ κρημνοβατεῖν εἰ-
ϑισμέναι. Καὶ ταῦτα μὲν περιΐσαται 4) κύκλῳ τὴν
Χλόην ὥσπερ χορὸς σκιρτῶντα, καὶ βληχώμενα
καὶ ὅμοια χαίρουσιν. Αἱ δὲ τῶν ἄλλων αἰπόλων αἶ-
γες, καὶ τὰ πρόβατα, καὶ τὰ βουκόλια κατὰ χώ-
ραν ἔμενεν ἐν κοίλῃ νηΐ, καϑάπερ αὐτὰ τοῦ μέλους
μὴ ἐκκαλοῦντος. 5) Θαύματι πάντων ἐνεχομένων
καὶ τὸν Πᾶνα ἀνευφημούντων, 6) ὤφϑη τούτων ἐν
τοῖς στοιχείοις ἀμφοτέροις ϑαυμασιώτερα. Τῶν
μὲν Μηϑυμναίων πρὶν ἀνασπάσαι τὰς ἀγκύρας,
p. 57. ἔπλεον αἱ νῆες· καὶ τῆς ναυαρχίδος ἡγεῖτο δελ-
φὶν 7) πηδῶν ἐξ ἁλός. 8) τῶν δὲ αἰγῶν καὶ τῶν προ-
βάτων

V. αὐτῆς τῆς ναυαρχ. P. COLVMB

3) Ἐξέτρεχον] In quibusdam editt. leg. ἐξέτρεχεν. BODEN.

4) Περιΐσαται] Vitiose in *Commel.* περιΐσασαι, forte natum ex περιΐσασαν. IDEM.

Lege omnino περιΐσαται. IVNGERM.

5) Ἐκκαλοῦντος] V. καλοῦντος. P. COLVMB.

6) Τὸν πᾶνα ἀνευφημούντων] *Cum alacri vociferatione prosequerentur*, siue *Pana exciperent*. *Herodian.* Τοιαῦτά τινα εἰπόντα τὸν Ἀλέξανδρον πᾶς ὁ στρατὸς ἀνευφήμησε. Talia quaedam locutum Alexandrum, alacri vociferatione milites exceperunt. MOLLVS.

7) Καὶ τῆς Ναυαρχίδος ἡγεῖτο δελφὶν] *Et ducem sese praebuit praetoriae nauis Delphin.* Suspicor *Longum* innuere velle historiam, quam grauissimus auctor *Plut.* libro de *solertia animalium* narrat. Dictynnae Dianae, et Delphinii Apollinis arae, templaque per Graeciam multa passim sunt. Et locum, quem ipse

ſis pedum vngulis: at caprae longe maiori cum confidentia, vtpote loca praecipitia, praeruptaque frequentare aſſuetae. Deinde illae Chloen tanquam chorus, ſuo laſciuientes ſaltu, edentesque balatum, veluti ſuum teſtantes gaudium, vndique circumſtant. Verum aliorum paſtorum caprae ouesque, nec non armenta, tanquam illa non euocante cantu, in ventre nauis ſuo manſere loco. Obſtupeſcentibus omnibus, laudibusque Pana extollentibus, viſa ſunt vtrisque in elementis, ſuperioribus illis mirabiliora. Methymnaeorum naues, antequam ancoras ſuſtuliſſent, nauigabant, et Delphin mari exiliendo praetoriam ducebat nauim. Fiſtu-

ipſe ſibi Deus peculiarem elegit, eum Cretenſium poſteri, Delphino duce, tenuerunt. Non enim Deus, vt fabularum ſcriptores tradunt, ſed delphino miſſo, qui curſum hominum dirigeret, eos Cirrham deduxit. Ferunt etiam Sinopen miſſos a Ptolomaeo Sotere ad Serapidam auehendum et Bacchum, violento vento eiectos ſupra Maleam nauigaſſe, inuitos, ita, vt Peloponneſum ad dextram haberent. Heic iis vagantibus et oberrantibus Delphinum ante proram apparuiſſe, qui quaſi inuitans in commodas ſubinde ſtationes deduxerit, tantiſper, dum nauigium ad Cirrham conſtitueret.

IDEM.

8) Πηδῶν ἐξ ἁλὸς] Recte. Apparent frequenter delphini, alluduntque, atque per mare laſciuiunt *Bellonius* ait: ſe non aſſentiri, qui delphinos ſalientes tempeſtatem praeſagire ſcripſerint, quod pluries, et diuerſis in locis per mare obſeruaret, eos non minus ſequi ventum, quam contra ire, nec minus turbato mari,

βάτων ἠγεῖτο σύριγγος ἦχος ἥδιστος, καὶ τὸν συρίττοντα ἔβλεπεν οὐδείς. ὥστε τὰ ποίμνια καὶ αἱ αἶγες προήεσαν ἅμα καὶ ἐνέμοντο τερπόμεναι τῷ μέλει.

ΚΕΦΑΛ. κβ'.

Δευτέρας που νομῆς καιρὸς ἦν, καὶ ὁ Δάφνις ἀπὸ σκοπῆς τινος μετεώρου θεασάμενος τὰς ἀγέλας καὶ τὴν Χλόην, μέγα βοήσας· ὦ νύμφαι καὶ Πάν· κατέδραμεν εἰς τὸ πεδίον· καὶ περιπλακεὶς τῇ Χλόῃ καὶ λειποθυμήσας κατέπεσε. Μόλις δὲ ἔμβιος ὑπὸ τῆς Χλόης φιλούσης καὶ ταῖς περιβολαῖς θαλπούσης γενόμενος, ἐπὶ τὴν συνήθη φηγὸν ἔρχεται· καὶ ὑπὸ τῷ στελέχει καθίσας ἐπυνθάνετο, πῶς ἀπέδρα τοσούτους πολεμίους. Η δὲ αὐτῷ κατέλεξε πάντα· τὸν τῶν αἰγῶν κιττόν· τὸν τῶν προβάτων ὠρυγμόν· τὴν ἐπανθήσασαν τῇ κεφαλῇ πίτυν· τὸ ἐν τῇ γῇ πῦρ· τὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ κτύπον· τὰ συρίσματα[1]) ἀμφότερα· τὸ πολεμικὸν καὶ τὸ εἰρηνικόν· τὴν νύκτα τὴν φοβεράν· ὅ-
p. 58, πως αὐτῇ τὴν ὁδὸν ἀγνοούσῃ καθηγήσατο τῆς ὁδοῦ μουσική. Γνωρίσας οὖν ὁ Δάφνις τὰ τῶν νυμφῶν ὀνείρα-

mari, quam tranquillo placidoque apparere: subinde enim per aequoris summa se ostendere respirationis causa, qua vt semper, ita et ante, et post tempestates indigent, IDEM.

1) Συρίσματα] Vel συρίγματα. Haec vocabula aetas posterior vsurpauit pro συριγμὸς, vel συρισμὸς, sibilus, sonitus: et hic pro fistulae cantu, aut sono, qui fistula editur; est a verbo

lae ſonus ſuauiſſimus capras ouesque agebat, nemine fiſtula canentem vidente: quare ouiculae, capellaeque depaſcendo herbas, progrediebantur, demulſae modulamine cantus.

CAPVT XXII.

Secunda iam vice Daphnis aliquo pabulatum gregem eduxerat, cum ab edita quadam ſpecula proſpectis gregibus, atque Chloe, magnum clamans: o Nymphae atque Pan! decurrit in campum, complexusque Chloen, exanimatus collabitur. Ille autem aegre, Chloe baſiante, ſuoque eum amplexu fouente, tandem reuiuiſcens conſuetam ad fagum peruenit, ſedensque ſuper trunco, percontabatur, quomodo tam multos effugiſſet hoſtes. Illa cuncta illi ordine enarrauit: videlicet, caprarum hederam, ouium vlulatum, efflorescentem in capite pinum, flammam in terra, ſtrepitum illum in mari, geminos tibiarum cantus, bellicum atque pacificum, noctem illam horribilem, quomodo ſibi itineris ignarae viam monſtraſſet cantus ille. Agnitis igitur Daphnis in ſomniis ſibi viſis Nym-

 phis,

bo συρίζω, vel συρίσσω, quod inter alia ſignificat, fiſtulo, fiſtula cano. *Ariſtot.* de ceruis: κατακηλοῦνται ὑπὸ τῆς ᾠδῆς συριττόντων, καὶ ᾀδόντων. Quod *Plin.* mulcentur fiſtula paſtorali, et cantu. IDEM.

Veteres editiones: συρίγματα. BODEN.

V. Συρίσματα. P. COLVMB.

Perinde eſt. Illud tamen eſt apud *Etymolog.* et noſter

ὀνείρατα, καὶ τὰ τοῦ Πανὸς ἔργα, διηγεῖται καὶ αὐτὸς, ὅσα εἶδεν· ὅσα ἤκουσεν· ὅτι μέλλων ἀποθνήσκειν διὰ τὰς νύμφας ἔζησε. Καὶ τὴν μὲν ἀποπέμπει κομίζουσαν τοὺς 2) ἀμφὶ τὸν Δρύαντα καὶ Λάμωνα, καὶ ὅσα πρέποντα 3) θυσίᾳ· αὐτὸς δὲ ἐν τούτῳ τῶν αἰγῶν τὴν ἀρίστην συλλαβὼν, καὶ κιττῷ στεφανώσας, 4) ὥσπερ ὤφθησαν τοῖς πολεμίοις,

ſter infra h. l. τοσοῦτον ἦχει τὸ σύριγμα.

IVNGERM.

2) Τοὺς] In editionibus antiquioribus legis τὴν ἀμφὶ τὸν Δρ. quod ex ignoratione Characteris profectum eſſe, coniicit doct. *Iungermanus.*

BODEN.

Supra monui legendum: Τοὺς ἀμφὶ τὸν Δρ.

IVNGERM.

3) Πρέποντα] Πρέπον.

IDEM.

4) Κιττῷ στεφανώσας] *Hedera cum coronaſſet* Mos ſolennis veterum in ſacrorum cultu ad magnificentiam oſtentandam victimas coronare. *Act.* 14. §. 13. ταύρους καὶ στέμματα, ἐν διὰ δυοῖν, id eſt, tauros coronatos, ſiue vittatos. *Min.* in *Octau.* Victimae ad ſupplicium ſaginantur, hoſtiae ad poenam coronantur. *Plutarch* in *parall.* de Medullina Arantii filia; Μεθύσασα τὸν πατέρα, καὶ στεφανώσασα, ἤγαγεν ἐπὶ τὸν βωμὸν etc. καὶ δακρύσασα ἀνεῖλε. Cum patrem inebriaſſet, atque coronaſſet, ad aram adduxit, atque illachrymans interfecit. *Idem* de *defect. oraculorum;* οὐδέ γε προθυόμενοι καὶ καταστέφοντες ἱερεῖα, καὶ κατασπένδοντες ἐναντία τῷ λόγῳ τούτῳ πράττομεν. Neque vero ante ſacrificando, neque infulis vittisque victimas coronando, contra rationem iſtam facimus. *Diod. Sicul.* ὥσπερ τὸν ταῦρον ἐστεμμένον σφαγιάσασθαι. *Euripid.* in *Aulid.* ad Iphigeniam coronandam ad ſacrum, ὥστε μόσχον.

MOLLVS.

Coro-

phis, actisque Panis, ipsemet etiam exponit, sibi visa, auditaque: nempe semet in mortis vicinia constitutum, Nympharum beneficio vitam ducere: et cum dicto ablegat hanc, adductum Dryantem ac Lamonem, nec non allatum, quaecunque sacris faciendis opus forent. Ipse interea optimam e caprabus correptam, hederaque coronatam

Coronari victimas quis nescit? Potius, o Molle, docendum, cur capra fuerit redimita *hedera*, quae, quoniam semper viret, vt Bacchus, aeternus ille iuuenis, secundum *Festum*, huic deo sacra, a Bacchis Maenadibusque gestabatur. Optime vero, inquam, hostia ista, Nymphis sacrificanda propter Chloen, de recuperata libertate triumphantem, hederacea, non alia, corona ornatur. Fuit enim non modo laetitiae, sed et victoriae, imo ipsius amoris symbolum. Κισσοστεφὴς suo genio indulget *Anacreon* Carm. 26. Laetos felicia ista signa, hederas, decere censet *Ouidius* omnem a se hilaritatem abdicaturus, *Trist.* I, 7, 3. Alexandri victor exercitus ex India reuersus hedera coronatus fuit secundum *Plin.* H. N. XVI. c. 34. Romani etiam bene re gesta e bello Macedonico reduces facti, habuere tentoria sertis hederaceis ornata, σκηνὰς — κεκοσμημένας κιττῷ καὶ δάφνης στεφάνοις, narrante *Plutarcho* in vita *Aemilii Pauli*. Quid? quod victricis hederae praemia Iulio Floro promittit *Horatius* epist. III. L. I. Neque amantes dedecet hedera lasciua, quae, quod, arboribus implicita, aegre diuellitur, Priapo fuit accepta, ob eamque caussam *Luciano* in *Amoribus* dicta φίλεραως, probante *Carolo Paschalio* de *Coronis* L. I. c. 18. quem in reliquis etiam conferas, vt scilicet hederam puellae, tot exantlatis labo-

οις, καὶ γάλα τῶν κεράτων κατασπείσας,5) ἔθυσέ τε ταῖς νύμφαις, καὶ κρεμάσας ἀπέδειρε, καὶ τὸ δέρμα ἀνέθηκεν.6) Ηδη δὲ παρόντων τῶν ἀμφὶ τὴν Χλόην, πῦρ ἀνακαύσας, καὶ τὰ μὲν ἑψήσας τῶν κρεῶν, τὰ δὲ ὀπτήσας, ἀπήρξατό τε ταῖς νύμφαις, καὶ κρατῆρα ἀπέσπεισε μεστὸν γλεύκους. Καὶ ἐκ φυλλάδος ςιβάδας ὑποςορέσας,7) ἐντεῦθεν ἐν τροφῇ ἦν καὶ ποτῷ καὶ παιδιᾷ· καὶ ἅμα τὰς ἀγέλας ἐπεσκόπει, μὴ λύκος ἐμπεσὼν ἔργα ποιήσει πολεμίων. ᾖσάν τινας καὶ ᾠδὰς εἰς τὰς νύμφας, παλαιῶν ποιμένων ποιήματα. Νυκτὸς

laboribus in laetos amplexus amasii redeunti, bene conuenire intelligas. Grata imo ipsis etiam nymphis videtur, quae, tamquam rustica numina, hederae sunt amantiores, eiusque beneficio Bacchum puerum Iunonis insidiis eripuere. Audias *Ouidium* Fast. III, 769.

Cur hedera cincta est? hedera est gratissima Baccho.
Hoc quoque cur ita sit, dicere nulla mora est.
Nysiades Nymphae, puerum quaerente nouerca,
Hanc frondem cunis apposuere nouis.

BODEN.

5) Καὶ γάλα τῶν κεράτων κατασπείσας.] Videtur forsan pastor hic iuuenis, etiamnum imperitus ritus sacrorum, pro vino molaque salsa, lacte aspersisse cornua. Imo is ritus antiquus. *Plut. Romul.* ἐπισπένδουσι γάλα τοῖς ἱεροῖς, lac infundunt victimis consecratis. Est vero Graecis σπένδω τῇ σπονδῇ perfundo; vt, quum hostiae mactandae vinum infunditur. Atque quando mola salsa hostia aspergebatur initio sacrificii, latinis immolari, mactari hostia dicebatu.r

MOLLVS.

6) Δέρμα ἀνέθηκεν] Ceruorum,

tam, quales hostibus ante visae fuerant, lacte cornua perfuso, Nymphis sacrificauit, suspensam excoriauit, pellemque dicauit. Praesente Chloe, atque iam eius comitatu, foco accenso, carnibusque qua elixis, qua assis, libamenta Nymphis fecit, sumptoque cratere pleno musto, libauit. Mox toris e fronde sibi substratis, cibo, potui, lusibus iocisque vacabat, vna gerens curam, ne quis lupus in greges irruens perpetret hostilia. Canebant et hymnos quosdam, veterum pastorum in Nympharum honorem poemata. Nocte appetente, ibidem in

uorum, et id genus ferarum cornua de arboribus sacris suspensa numinibus dedicabat. *Apul.* init. *Florid.* *Propert.* I. 2. *Ouid.* alii. Longus mox etiam de hircinis vna cum pelle Pani consecratis. Vt autem cornua, sic etiam pelles ferarum animantium quarumlibet, ad arbores diis suspendebant venatores. *Apul.* ibid. Et in Epigr. Graec. apud *Silentiar.* leonis pellis in pinu dedicatur Pani; apud *Zonam* in iisdem Epigr. lupi pellis in platano eidem Pani. Sic et noster Nymphis hic pellem caprillam, mox Pani hircinam suspendit. Priora, quae attuli, nobis omnia imputat *Petrus Coluius* Not. ad *Apul.* locum dict. Sed et ὁ μισάνθρωπος, Timon, apud *Lucian.* thesauro inuento: ὦ δίκελλα, ait, καὶ φιλτάτη διφθέρα, ὑμᾶς μὲν τῷ Πανὶ τούτῳ ἀναθεῖναι καλόν.

IVNGERM.

7) Ἀποσωρεύσας] Lege: ὑποστορήσας. MOLLVS.

Nihil est ἀποσωρεύσας, quod editi circumferunt. Neque ab omni parte perfecta est *Molli* emendatio ὑποστορήσας, sed legendum ὑποστορέσας, ab ὑποστορέω, *substerno*, vt edidi, secundum codd.

κτὸς δὲ ἐπελθούσης, αὐτοὶ κοιμηθέντες [8]) ἐν τῷ
p. 59. ἀγρῷ, τῆς ἐπιούσης τοῦ Πανὸς ἐμνημόνευον· καὶ τὸν
τράγον [9]) τὸν ἀγελάρχην στεφανώσαντες πίτυος,
προσήγαγον τῇ πίτυϊ· καὶ ἐπισπείσαντες οἴνου,[10])
καὶ εὐφημοῦντες τὸν θεὸν, ἔθυσαν,[11]) ἐκρέμασαν,
ἀπέδειραν· καὶ τὰ μὲν κρέα ὀπτήσαντες καὶ ἑψήσαντες πλησίον ἔθηκαν ἐν τῷ λειμῶνι, ἐν τοῖς φύλλοις. Τὸ δὲ δέρμα κέρασιν αὐτοῖς ἐνέπηξαν [12]) τῇ πίτυϊ πρὸς τῷ ἀγάλματι, ποιμενικὸν ἀνάθημα, ποιμενικῷ θεῷ.[13]) ἀπήρξαντο καὶ τῶν κρεῶν· ἀπέσπεισαν καὶ κρατῆρος [14]) μείζονος· ᾖσεν ἡ Χλόη· Δάφνις ἐσύριζεν.

ΚΕΦΑΛ. κγ΄.

Ἐπὶ τούτοις κατακλιθέντες, ἤσθιον· καὶ αὐτοῖς ἐφίσταται ὁ Φιλητᾶς βουκόλος κατὰ τύχην, στεφανίσκους τινὰς τῷ Πανὶ κομίζων, καὶ βότρυς ἔτι ἐν φύλλοις καὶ κλήμασι. καὶ τῶν παίδων ὁ νεώτατος

codd. Vrſini ac Florent. BODEN.

N. et V. ὑποτοφίσας. P. COLVMB.

8) Αὐτοὶ κοιμηθέντες] In antiquioribus editionibus αὐτοῦ κοιμηθέντος. BODEN.

V. κοιμηθέντες. P. COLVMB. et IVNGERM.

9) Τὸν τράγον] Τῶν τράγων. IVNGERM.

10) Ἐπισπείσαντες οἴνου] Eadem vſus eſt ſyntaxi *Herodian* libr. 5. καὶ οἴνου σπένδωσι. *Plutarch.* tamen accuſatiuo. ἐπισπείσαντες αἷμα. et ἐπισπείσαντες οἶνον, vino libato, ſeu e patera victimae ſuperinfuſo. MOLLVS.

11) Ἔθυσαν, ἐκρέμασαν etc. Epizeuxis. IDEM.

12) Δέρμα κέρασιν αὐτοῖς ἐνέ-

in agro pernoctantes, die ſequenti Panis meminerunt, hircumque, illum gregis ducem, corona redimitum pinea, ad pinum illam adduxerunt, quem, vino libato, laudibusque celebrato Deo, immolarunt, ſuſpenderunt, excoriarunt: carnes vero, tam aſſas, quam elixas, frondibus impoſitas in prato appoſuerunt. Pellem vna cum cornibus pino iuxta Panis ſtatuam affixerunt, donum paſtorale, paſtoritio dicatum Deo, offerentes carnium primitias, largiusque libantes vinum. Voce cantauit Chloe, fiſtula cecinit Daphnis.

C A P V T XXIII.

Illis interea diſcumbentibus, atque veſcentibus, forte fortuna bubulcus Philetas ſuperuenit, non nullas Pani afferens corollas, atque vuas vna cum fronde palmitibusque, quem natorum natu minimus

ἐνέπηξαν] Ferarum cornua, et pelles ad arbores Diis ſuſpendebant venatores. *Apul.* initio *Florid.* aut ara floribus redimita, aut ſpelunca frondibus inumbrata, aut quercus cornibus onerata, aut fagus pellibus coronata. IDEM.

13) Ποιμενικῷ θεῷ] Hinc ἄγριος θεὸς, hoc eſt, agreſtis deus nuncupatur. Hinc ἐπίσκοπος, ſpeculator, videlicet pecudum et armentorum. Hinc in *Bucolicis* Ruſticus dicitur deus. IDEM.

14) Απήρξαντο καὶ τῶν κρεῶν. ἀπέσπεισαν κρατῆρος] *Plut.* in *Sympoſ. ſeptem ſapient.* τί δὲ θύσομεν, ἢ σπείσομεν, τίνος δὲ ἀπαρξόμεθα; quid ſacrificabimus, quid libabimus, quas offeremus primitias?

τατος εἵπετο τίτυρος,[1]) πυῤῥὸν παιδίον, καὶ γλαυκόν· λευκὸν δὲ[2]) παιδίον, καὶ ἀγέρωχον· καὶ ἥλλετο κοῦφα βαδίζων ὥσπερ ἔριφος. Ἀναπηδήσαντες οὖν συνεστεφάνουν τὸν Πᾶνα· καὶ τὰ κλήματα τῆς κόμης τῆς πίτυος ἐξήρτων· καὶ κατακλινάντες
p. 60. τες πλησίον αὐτῶν,[3]) πότον ἐποιοῦντο.[4]) Καὶ οἷον δὴ γέροντες ὑποβεβρεγμένοι,[5]) πρὸς ἀλλήλους πολλὰ

mitias? Prisci Romani, teste *Plinio*, non gustabant vina, aut nouas fruges, priusquam sacerdotes primitias libassent.

IDEM.

[1]) Τίτυρος] Filii pastoris nomen. Estque a verbo τιτύσκομαι, id est, obseruo. *Virg.* hoc videtur expressisse, quando ait Ecl. 5.

Pascentes seruabit Tityrus hoedos.

Et alibi:

Tityre, dum redeo, breuis est via, pasce capellas.

Alii dicunt τίτυρον appellatum fuisse, nomine musici instrumenti ita dicti, qua de re *Athenaeus* libr. 4. ὁ δὲ καλάμινος αὐτὸς τιτύρος καλεῖται περὶ τοῖς ἐν ἰταλίᾳ Δωριεῦσιν. Tibiam e calamis factam Tityrinum vocant Dores Italici. Nonnulli dictum volunt a saltationibus, quae propriae huius generis hominum. *Aelian.* libr. 3. *var. histor.* cap. 40. ὅτι οἱ συγχορευταὶ διονύσου σάτυροι ἦσαν, οἱ ὑπὸ ἐνίων τίτυροι ὀνομαζόμενοι, ἔχον δὲ τὸ ὄνομα ἐκ τῶν τερετισμάτων, οἷς χαίρουσι σάτυροι. Comites Bacchi fuerunt Satyri, quos nonnulli Tityros appellant. Habuerunt hoc nomen a teretismatis, hoc est, lasciuis et procacibus saltationibus, quibus gaudent Satyri. Quidam dicunt, hircum Afrorum lingua vocari Tityrum; ac perinde eandem eponymiam mansisse hircorum custodi. *Seruius* notat, hircum maiorem Laconibus dictum fuisse Tityrum.

IDEM.

[2]) Δὲ] Aberat ab editionibus.

BODEN.

V. Αυ-

mus sequebatur Tityrus, puer crine ruber, caesiis oculis, candidus colore, saltans leuiter, incedensque vt hoedus. Illi saltantes coronabant vna Pana, pa-mitesque de fronde pini suspendebant, atque prope illum sese reclinantes, compotabant. Et, vt moris est senibus, leuiter saltem rore Bacchi aspersis, inter se prolixe disserebant: videlicet, quomodo circa iuuentutis

V. Λευκὸν δὲ παιδίον. P.

COLVMB.

3) Κατακλίναντες πλησίον αὐτῶν] Verba sunt ambigua. Nimirum cum Daphnis atque Chloe sese prope illos, videlicet compotores, reclinassent. Vel, cum Philetam apud illos discumbere fecissent.

MOLLVS.

4) Πότον ἐποιοῦντο] *Compotationem instituebant.* Legitur apud *Athen.* libr. 4. ὅταν δὲ βασιλεὺς πότον ποιῆται, cum Rex compotationem instituerет, siue adornaret. Ad haec *Casaubon.* Aliud est πότος, compotatio, cuius finis voluptas: aliud vsus vini ordinarius, videlicet ἡ καθημερινὴ χρῆσις, cuius finis vtilitas, et valetudinis bonae conseruatio; etsi ne hic quidem voluptate caret. Falluntur tamen, neque auctoris mentem capiunt, qui haec confundunt.

IDEM.

Ante *Mollum* legebatur συμπότην. BODEN.

N. συμπότον. COLVMB.

5) Καὶ οἷον δὴ γέροντες ὑποβεβρεγμένοι] Ac vt senes leuiter rore vuae aspersi. *Pindar. Nem.* Od 9.

Θαρσαλέα δὲ παρὰ
Κρατῆρι φωνὰ γίνεται.
Audax autem apud craterem est vox.

Recte et decore senibus ἀδολεσχίαν hic tribuit: quippe, vt *Aristotel.* 2. Rhet. inquit: ἀναμιμνησκόμενοι ἥδονται, ante actorum reminisci cum delectantur, libenter sua narrant facinora. Solent nonnulli etiam res iam diu a se gestas gloriose referre. *Plutarch.* de lau-

λα ἔλεγον. ὡς ἔνεμον ἡνίκα 6) ἦσαν νέοι· ὡς πολλὰς ληϛῶν καταδρομὰς διέφυγον· ἐσεμνύνετο τις, ὡς λύκον ἀποκτείνας· ἄλλος ὡς μόνȣ τȣ͂ πανὸς δεύτερα συρίσας· τȣ͂το τȣ͂ Φιλητᾶ 7) τὸ σεμνολάγημα

de fui: ᾧ μάλιϛα περιπίπτȣσιν οἱ γέροντες, ὅταν εἰς τὸ νȣθετεῖν ἑτέρȣς καὶ κακίζειν ἤθη φαῦλα καὶ πράξεις ἡμαρτημένας πραχθῶσι, μεγαλύνοντες αὐτȣ̀ς ὡς περὶ ταῦτα θαυμασίȣς δή τινας γενομένȣς. Hoc in vitium cum primis incidunt ſenes, vbi ad caſtigandum alios, et culpandum malos mores ac male facta conuerſi, eo progrediuntur, vt ſe ipſos laudibus euehant, qui mirabilem in tali re virtutem oſtenderint ſuam. Idcirco ab *Hom.* Neſtor introducitur ſuarum virtutum ipſe buccinator. *Iliad.* γ. Vbi poeta dicit, ſenes eſſe τεττίγεσσιν ἐοικότας, cicadis ſimiles, quod, teſte *Plut.* eſt ζῶον λαλίϛατον, animal loquaciſſimum. Vnde *Horat.* dicitur: *Laudator temporis acti.* Ὑποβεβρεγμένος, proprie, qui leuiter vino imbutus eſt. Aliquantum adpotus; ferme idem, quod βεβρεγμένος, quod *Heſych.* exponit ὑπομεθύων, quaſi dicas ſubebrius.

Ἐγὼ βεβρεγμένος ἥκω καὶ
κεκωθωνισμένος,
Πέπωκας ȣ̂τος, πέπωκα ἐγὼ
μὰ,
Δία τὸν μενδαῖον.

Adpotus venio, ac temulentus,
Potauit hic: bibi ego per Iouem
Mendaeum.

Lucian. in *Gallo:* Ἀχρὶ μοι βαθείας ἤδη ἑσπέρας ἥκεις ὑποβεβρεγμένος. Donec profunda tandem veſpera ſubuuidus reuertiſti. Latini vuidum appellant. *Horat.* Od. V, 4.

Longas o vtinam dux bone ferias
Praeſtes Heſperiae: dicimus integro
Sicci mane die, dicimus vuidi,
Cum ſol oceano ſubeſt.

Eſt vero βρέχειν madefacere, irrigare: etiam bibere. *Athen.* libr. 1. fol. 25. ἀ-ρηταῖ

uentutis ſuae annos pecus pauiſſent: quam multas praedonum inuaſiónes effugiſſent. Quidam ſe lupum interfeciſſe gloriabatur: alius ſe canendo tibia Pani duntaxat eſſe ſecundum: hoc ipſum iacta-

ρηται δὲ τὸ βρέχειν καὶ ἐπὶ τῦ πίνειν. Veteres bibere βρέχειν dixerunt. Αντιφάνης· δεῖ γὰρ φαγόντας δαψίλως βρέχειν. *Antiphanes: qui abunde comederunt, bibere oportet largius.*

MOLLVS.

Ο θαυμάσιος *Caſaub.* I. ad Athen. 22. ſic elegans verbum ὑποβρέχειν (ibi apud Alexin) pro ὑποπίνειν, pitiſſare, et vt Neronis verbum vſurpem *ſubbibere:* nam βρέχειν pro *bibere* ponebant, vt ante dictum. His *Longi* locum addit. Neroniana ſunt apud *Sueton. Neron.* c. 20. *Heliodor.* L. I. p. 31. ed. Com. Μελήσει δέ μοι, καὶ ὑποβεβρεγμένον αὐτὸν κατακλῖναι, vbi bene interpres: *vt cum aliquantum adbiberit. Idem* L. 3. p. 143. ὡς λίαν ἀπροσδιόνυσος· καὶ ταῦτα ὑποβεβρεγμένος. Cuius loci elegantiam non vidit Interpr. vidit Commelinus. *Lucian.* ἐσπέρας· βαθείας ἤδη ἑσπέρας ἥκεις ὑποβεβρεγμένος. *Idem deor. dial.* ἀπολλ. Επηυσάμεθα ἐν τῷ συμποσίῳ ἱκανῶς ὑποβεβρεγμένοι.

IVNGERM.

Senes, vt plurimum, res iam diu ab ſe geſtas, glorioſe recenſere ſolent, laudatores (ait Venuſinus poeta) temporis acti ſe pueris. Idcirco et ab *Homero* Neſtor introducitur de ſuis virtutibus ſaepiſſime praedicans, et (vt ille ait apud *Terent.*) ſua narrans facinora. Qui alibi quoque de ſenibus loquens inquit: Τεττίγεσσιν ἐοικότες. Λαλίστατον γὰρ (inquit *Plutarchus*) τὸ ζῶον καὶ ἄπνευστον ἐν τούτῳ. Ratio autem huius ſenum ἀδολεσχίας eſt apud *Ariſtot.* II. *Rhet.* Αναμιμνησκόμενοι γὰρ ἥδονται. COLVMB.

6) Ηνίκα] V. P.

IDEM.

In editis antiquioribus fuit ὅταν. BODEN.

7) Φιλητᾶ] Nomen hoc paſto-

γήμας ἦν. Ο οὖν [8]) Δάφνις καὶ ἡ Χλόη πάσας δεήσεις προσέφερον μεταδοῦναι καὶ αὐτοῖς τῆς τέχνης, συρίσαι τε ἐν ἑορτῇ θεοῦ σύριγγι χαίροντος· ἐπαγγέλλεται Φιλητᾶς, καίτοι τὸ γῆρας ὡς ἄπνουν μεμψάμενος, καὶ [9]) ἔλαβε σύριγγα τὴν τοῦ Δάφνιδος. Η δὲ ἦν μικρὰ [10]) πρὸς μεγάλην τέχνην, οἵα ἐν στόματι [11]) παιδὸς ἐμπνεομένη. πέμπει οὖν Τίτυρον ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ σύριγγα, τῆς ἐπαύλεως ἀπεχούσης σταδίους δέκα. [12]) Ο μὲν ῥίψας τὸ ἐγκόμβωμα, [13]) γυμνὸς ὥρμησε τρέχειν, ὥσπερ νεβρός.

ΚΕΦΑΛ.

pastoris: forsan a φιλέω, amo. Est autem φιλητὴς, amator: at φιλήτης, *fur, latro.* Est etiam poetae nomen elegiographi in insula Co, qui Philippi et Alexandri Macedonum aetate floruit; Praeceptor Ptolemaei Philadelphi. Fuisse fertur corpore adeo tenui, vt necesse ei fuerit plumbum adhibere, ne ventorum flatu raperetur.

MOLLVS.

8) Οὖν] In plerisque habetur δὲ, sed οὖν praeferendum. BODEN.

V. οὖν. P. COLVMB.

9) Καὶ] Desideratur in edit. Iungermaniana.

BODEN.

10) Η δὲ ἦν μικρὰ] Hoc est, μικροτέρα. Attici enim saepe vtuntur positiuo pro comparat. *Menand.* καλὸν τὸ μὴ ζῆν ἐστιν, ἢ ζῆν ἀθλίως, melius est, non viuere, quam misere viuere. Alias veteres solebant tibias caeteris minores, sonoque minus claro, siue τῶν τελείων ἐλάσσονας, vocare ἡμιόπους αὐλοὺς, teste *Athen.* libr. 4. ideoque ab *Anacr.* τέρενας ἡμιόπους, quasi teneras ac molliculas fistulas dicas vocari: maiores autem μακροὺς αὐλοὺς, quas sacris, minores τοῖς οἰνοχίοις, adhibitas fuisse legimus. MOLLVS.

11) Εν στόματι] Εν saepissime redundat. *Matth.* 26. §. 52.

bat Philetas. Daphnis itaque atque Chloe omnes adhibebant preces, vt et ipſi participes huius reddantur artis, quo et ipſimet canant feſto ſacro Deo, fiſtula gaudenti. Philetas, tametſi ſenecta incuſata veluti flatu deſtituta, promittit, et ſumpſit fiſtulam, quae erat Daphnidis. Erat haec puſilla, et minor, quam pro artis tantae modo, vtpote quae pueri ore inflari ſolet: mittit igitur, ſuam allatum fiſtulam, Tityrum, diſtante illinc caſa decem ſtadia, qui ſua abiecta penula nudus, inſtar hinnuli, ferebatur curſu.

§. 52. ἐν μαχαίρᾳ ἀπολῦνται, gladio peribunt. vid. ſupra.

IDEM.

Hic tamen ἐν minime redundat, quia ſingula fiſtulae, ori inſerta, labiis comprimebatur. Vid. *Bartholinus de tibiis vet.* L. I. c. 5.

BODEN.

[12]) Ἀπέχοντος σταδίους δέκα] *Decem diſtabat ſtadia.* Στάδιος, vel στάδιον, ἀπὸ τῆς στάσεως, i. e. ſtatione. Eſt autem ſtadium (*quod vix credo* BOD.) Graecorum milliare. *Suidas* ſcribit tamen, ſeptem ſtadia et ſemis facere milium, ſiue miliare. Τὸ στάδιον, inquit, ἔχει πόδας χ'. τὸ μίλιον πόδας δφ'. Pes vero δακτύλους ις'. ſtadium habet pedes 600. milliare continet pedes 4500. Pes digitos 16.

MOLLVS.

[13]) Ἐγκόμβωμα] A verbo ἐγκομβόομαι, illigo, inuoluo, genus quoddam veſtimenti. *Lubinus* in *Antiquario:* Encombomata, genera veſtium puellarum. *Non.* Encombomata, veſtes ſunt puellares, quemadmodum et Parnacides. (lege *Arnacides.* BOD.) *Varro* de *liber. educandis:* Vt puellae habeant potius in veſtitu Chlamydas, Encombomata, ac parnacidas, quam togas. *Varin.* ἐγκόμβωμα ὁ δεσμὸς τῶν χειρίδων, ὃ λέγεται παρ' Ἀθηναίοις ὄχθοιβος, ὑπὸ τῶν ἄλλων κοσύμβη. Apud *Pollu-*

ΚΕΦΑΛ. κδ'.

Ο δὲ Λάμων ἐπηγγείλατο τὸν περὶ τῆς σύριγγος ἀφηγήσασθαι[1]) μῦθον, ὃν αὐτῷ σικελὸς ᾖσεν ἐπὶ μισθῷ τράγῳ[2]) καὶ σύριγγι. Αὕτη[3]) ἡ σύριγξ τὸ ὄργανον ȣ̓κ ἦν ὄργανον, ἀλλὰ παρθέ-
p. 61. νος καλὴ, καὶ τὴν φωνὴν μȣσικὴ, αἶγας ἔνεμεν, νύμφαις συνέπαιζεν· ᾖδεν οἷον νῦν. Πὰν, ταύτης νεμȣ́σης, παιζȣ́σης,[4]) ᾀδȣ́σης, προσελθὼν, ἔπειθεν ἐς ὅ, τι ἔχρῃζε·[5]) καὶ ἐπηγγέλλετο τὰς αἶγας πάσας θήσειν διδυμοτόκȣς. ἡ δὲ ἐγέλα τὸν ἔρωτα αὐτȣ̃, ȣ̓δὲ ἐραστὴν ἔφη δέξασθαι μήτε τράγον, μήτε ἄνθρωπον ὁλόκληρον. Ορμᾷ διώκειν ὁ Πὰν ἐς βίαν· ἡ Σύριγξ ἔφευγε καὶ τὸν Πᾶνα καὶ τὴν

Pollucem libr. 4. περὶ ὑποδημάτων, καὶ ἐσθήτων est vestimenti genus, quod seruorum erat: Τῇ δὲ τῶν δȣ́λων ἐξωμίδι καὶ ἱματίδιόν τι πρόσκειται λευκὸν, quod ἐγκόβωμα, (lege ἐγκόμβωμα) λέγεται. id est: Seruo exomidi adiacet candidum quoddam palliolum, quod Encomboma dicitur. *Hesych.* dicit, κόσσυμβον, siue κοσσύμβην, fuisse ἐγκόμβωμα καὶ περίζωμα αἰγύπτιον.

IDEM.

Videantur grammatici graeci, item *Nonius*; ante omnia vero elegantissima epistola *Photii* ad *Georgium* Metropolitam Nicomed. a Cl. Hoeschelio cum aliis aliquot editam, quam insererem, si temporis ratio pateretur.

IVNGERM.

Proprie fuit ἐγκόμβωμα, vestis, qua quis se inuoluit, *vestis extima*. *superaria*, quae vestimentis interulis superiniicitur, ingenuis ac seruulis communis. *Hesychius* κομβώσασθαι interpretatur στολίσασθαι ac simplex κόμβωμα reddit στόλισμα, σκέπασμα. Ex eo vides, quo modo se Tityrus in cursum dede-

CAPVT XXIV.

Lamon pollicebatur, ſe recitaturum fabulam de Syringe, quam ipſi Siculus cecinerat, mercede, hirco atque fiſtula, propoſita. Ipſa illa Syrinx, quod inſtrumentum iam, inſtrumentum ante non erat, ſed formoſa virgo, voceque modulandi perita, capras paſcebat, cum Nymphis colludebat: canebat haud aliter quam nunc. Pan ad illam paſcentem, ludentem, canentem, accedens, perſuadere moliebatur, ad quod haberet opus, promittens ſe facturum, vt omnes caprae geminos partu ederent foetus. Illa ludibrio illius habebat amores, negans, ſe vnquam admiſiſſe amatorem caprum, vel etiam homi-

 nem

dederit *nudus*, nimirum depoſita quidem paenula, tunica vero amictus, vt *Saul* olim coram Samuele γυμνὸς procidiſſe fertur, 1 *Reg.* XIX, 24. atque *Eſaiae* praeceptum erat, c. XX, 2. vt abiecto ſacco proficiſceretur nudus, πορευόμενος γυμνός. BODEN.

[1]) Αφηγήσασθαι] i. q. Διηγήσασθαι. Haec enim verba ſuam vim ſaepe permutant. Αφήγησις παλαιὰ, *veterum geſtorum narratio.* Sic in *Philoſtr.* Vit. Apollon. Thyanenſ. L. I, c, 9. Βίον ἀφηγεῖσθαι. Et *Ariſtaenet.* L. I. epiſt. XVI. Οὐ δύναμαι γὰρ οὐδὲ γυναιξὶν τὸ ἐμὸν ἀφηγήσασθαι πάθος. IDEM.

[2]) Τράγῳ] Tale praemium proponitur in *Theocriti* Idyll. I. IDEM.

[3]) Αὕτη] Vitioſe *Mollus* dederat αὐτή. IDEM.

[4]) Νεμούσης, παιζούσης] Epizeuxis. MOLLVS.

[5]) Ες ὅ, τι ἔχρηζε] *Herodian.* in *vit. Caracal.* Τί γὰρ ἔχρησεν αὐτῶν πρὸς γάμους; Nam quid illis opus ad nuptias? IDEM.

[6]) H

τὴν βίαν· 6) φεύγουσα, κάμνουσα, ἐς δόνακας κρύπτεται, ἐς ἕλος ἀφανίζεται· 7) πὰν, τοὺς δόνακας ὀργῇ ταμὼν, 8) τὴν κόρην ἐχ εὑρὼν, τὸ πάθος μαθὼν, τὸ ὄργανον νοεῖ, καὶ τοὺς καλάμους κηρῷ συνδήσας 9) ἀνίσους, καθ᾽ ὅτι καὶ ὁ ἔρως ἄνισος αὐτοῖς· καὶ ἡ τότε παρθένος καλὴ νῦν ἐστι σύριγξ μουσική.

ΚΕΦΑΛ. κε΄.

Αρτι πέπαυτο 1) τῦ μυθολογήματος ὁ Λάμων, καὶ ἐπῄνει Φιλητᾶς αὐτὸν, ὡς εἰπόντα μῦθον ᾠδῆς γλυκύτερον, καὶ ὁ Τίτυρος ἐφίσταται τὴν σύριγγα τῷ πατρὶ κομίζων, μέγα ὄργανον, καὶ

6) Η σύριγξ ἔφευγε — — βίαν] Haec nostro quidem archetypo aberant: ex eius autem margine inseruimus. In V. quaedam deleta sunt.

COLVMB.

7) Ες δόνακας κρύπτεται, ἐς ἕλος ἀφανίζεται] Pro ἐν δόναξι, ἐν ἕλει. Ita Graeci ἐς τὸ φανερὸν, pro ἐν τῷ φανερῷ. Dion. Halicarn. libr. Antiquit. Rom. Ταῦτα τὰ γράμματα λαβόντες οἱ καταλειφθέντες ὑπὸ τῦ τυράννυ εἰς τὸ στρατόπεδον. Has litteras eum accepissent, qui a tyranno in castris relicti fuerant. Zosim. libr. 5. Επειδὴ Στελίχων εἰς τὴν Ῥάβενναν ἦν, inde cum esset Rauennae Stelicho. Est autem δόναξ, vt obiter hoc addam, calamus crassiore ligno, et tenui foramine, quem totum fungosa replet medulla, habens longissima internodia, et dum calefactus est, facile flectitur, aptissimus sagittis, et fistulis.

MOLLVS.

8) Ταμὼν] In aliis: τεμών.

BODEN.

Iisdem

nem integrum. In animum inducit Pan, quo vim illi inferat, persequi: Syrinx fugiebat, et Pana, et vim; atque tandem fugiendo delassata arundinibus absconditur, inque palude e conspectu aufertur. Prae ira calamis praecisis, Pan, puella non inventa, suo vero intellecto malo, instrumentum animo suo concipit, dispares cera coniungendo calamos, ad testandum illis disparem fuisse amorem: et quae tunc temporis formosa fuit virgo, nunc est fistula canora.

CAPVT XXV.

Commodum finierat fabulosam illam narrationem, cum Philetas illum, tanquam cantu suauiori enarrata fabula, laudabat. Adest et Tityrus fistulam parenti apportans, ingens instrumentum,

 magnis-

Iisdem tantum non verbis *Tatius* L. VIII. c. 6.

IDEM.

a) Κηρῷ συνθήσας] *Virgil.* in *Bucol. Pan primus calamos cera coniungere plures Instituit.* Et paullo post: *Est mihi disparibus septem compacta cicutis Fistula.* vbi adeundus *Pimpontius.*

COLVMB.

Συνθήσας ἀνέσυν. *Nemes.* 3. *Eclog.* ipso Pane loquente:

— *Nulli fas est inflare cicutas,*
Quas ego Maenaliis cera coniungo sub antris.

Hinc *Aeschylus* fistulam κηρίπλαστον vocat. *Pollux*, κηρῷ συνδεθεῖσαν. *Theocr.* εἰδ. I. v. 129.

Ἐκ κηρῶ σύριγγα καλάν,

Ex cera fistulam pulchram, Huius supra facta mentio.

MOLLVS.

b) Πέπαντο] Pro ἐπέπαντο. *Longo* nostro familiare illud augmentum negligere. Sic statim: πεποίηιντο, κακίζοντο, supra h. l. (et infra L. 3. etiam) πεπρίγοντο, etc.

καὶ αὐλῶν μεγάλων, καὶ ἵνα 2) κεκήρωτο, τὸ χαλ-
p. 62. κῷ πεποίκιλτο. Εἴκασεν ἄντις εἶναι ταύτην ἐκεί-
νην, ἣν ὁ Πὰν πρῶτον ἐπήξατο. 3) Διεγερθεὶς οὖν
ὁ Φιλητᾶς, καὶ καθίσας ἐν καθέδρᾳ ὄρθιον, 4)
πρῶτον μὲν ἀπεπειράθη τῶν καλάμων εἰ εὔπνοοι· 5)
ἔπειτα μαθὼν, ὡς ἀκώλυτον διατρέχει τὸ πνεῦ-
μα, ἐνέπνει τὸ ἐντεῦθεν πολὺ καὶ νεανικόν. αὐλῶν
τις ἂν ᾠήθη, συναυλούντων ἀκούειν, τοσοῦτον ἤχει
τὸ σύριγμα. Κατ᾽ ὀλίγον δὲ τῆς βίας ἀφαιρῶν,
εἰς

σεσύλητο, δέδετο, Lib. I. τέτρωτο, πέπαστο L. 4. τέτμητο, ἀποκεκόσμητο. Notauit talia erudite, vt omnia, Clariss. ille *Casaub.* 2. ad *Athen.* 15. Et sane optimis quibusque scriptoribus illud vsurpatum, augmentum non vsurpare. Sic *Heliodor.* L. 1. ἀναμέμικτο in ms. Pal. recte. Sic enim et Lib. 8. ἐσπινθήρητο in vulg. quod cur mutaret Commelinus, caussa non erat, vt et Lib. 5. κατανάλωτο vulg. *Lucian. Tim.* καταδεδίκαστο. Sic *Marci* pen. παραδεδώκεισαν, 1. *Io.* 2. μεμενήκεισαν. *Marc.* vlt. ἐκβεβλήκει. *Act.* 14. περιπεπατήκει, quum statim περιεπάτει. *Lucian.* κατακ. ἢ τυρ. κεκοινωνήκει. Idem θεῶν κρίσει· ἀποβεβλήκει. *Agath.* Lib. 5. ἀποδέδεικτο l. vlt. προστέτακτο. Alias plura apud *Heliodor.* simplicia: L. 1. κεκόρεστο, κεχώριστο L. 2. ὀμώμοστο L. 4. τέτακτο L. 10. νενόμιστο L. 8. γεγόνεισαν. *Actor.* 14. πεπιστεύκεισαν. *Io.* 11. δεδώκεισαν. *Lucian.* ὀνείρῳ· μεμηχάνητο et quid opus hic morari? Talium apud *Hesych.* etiam copia. Nec dubito, plura talia superessent in auctorum libris, nisi δοκησίσοφοι librarii mutassent.

IVNGERM.

2) Ἵνα] N. ὅτι.

COLVMB.

3) Ἣν ὁ πὰν πρῶτον ἐπήξατο] *Bion* in *Bucolicis.* εὗρε πλαγίαυλον ὁ πὰν, ὡς αὐλὸν Ἀθάνα, fistulam inuenit Pan, vt tibiam Pallas. De loco,

magnisque confertam tibiis, et qua cera vinciebatur, aere variegata erat. Tandem illam fistulam esse putasses, quam Pan primum compegerat. Philetas igitur erectus, eademque in sedili arrecta collocata, prius explorauit calamos, num essent perflatiles: deinde intellecto, spiritum sine impedimento permeare, vehementer et strenue deinceps inflabat: adeo vt quis putasset se tibiarum audire concentum, tantum edebat sonum. At paulatim illam

loco, vbi fistulam Pan primum inuenerit, ita narrat *Pausan. Arcad.* Consurgunt montes, qui Nemii dicuntur. Est in illis Nomii Panos fanum: vicum proximum Melpeam, acsi modulatricem dicas, nominant, quod fistulae modos illic Pani primum excogitatos dictitant. Vide hanc fistulam ab *Achille Tatio* libr. 8. satis artificiose depictam. MOLLVS.

4) Ὀρθιον] An ὄρθιος. Non male, sed ob librorum consensum retineas ὄρθιον, minus tamen cum *Mollo* ad fistulam referas, *arrectam* collocatam in sedili, quam ad Philetam, qui sedit erectus, pastoribus aliis sub fago recubantibus. Ellipsis inest pronominis reciproci ἑαυτὸν, quod ab aliis suppletur. *Thucydides* L. 1. c. 126. Καθίζουσιν ἐπὶ τὸν βωμὸν, vbi *Scholiastes* adiicit: ἑαυτοὺς δηλονότι. Plenius effertur ab *Aeliano* V. H. IV, 22. ἵνα μὴ καθίζωσιν ἑαυτοὺς εἰκῆ. item a *Luciano Icaromen.* II, 25. καθίσας ἑαυτόν. Pertinet ad verba, quae in modo agendi vim reciprocam ope pronominis adsumunt, eiusque siue expressi, siue supplendi, vt h. l. Vide notata ad *Achill. Tat.* L. I. c. 2. BODEN.

5) Εὔπνοοι] *Commelinus* et *Iungermanus* non ita recte dedere εὔπνοιοι contra omnem analogiam. Eodem enim modo scribitur ἄπνοος

εἰς τὸ τερπνότερον μετέβαλλε τὸ μέλος, καὶ πᾶσαν τέχνην ἐπιδεικνύμενος εὐνομίας μουσικῆς, ἐσύριττεν, ὅσον βοῶν ἀγέλῃ πρέπον· οἷον αἰπολίῳ πρόσφορον· οἷον ποίμναις φίλον. Τερπνὸν ἦν τὸ ποιμενικόν·[6]) μέγα τὸ βοῶν· ὀξὺ τὸ αἰγῶν· ὅλως πάσας σύριγγας μία σύριγξ ἐμιμήσατο. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι σιωπῇ κατέκειντο τερπόμενοι.

ΚΕΦΑΛ. κϛʹ.

Δρύας δὲ ἀναστὰς καὶ κελεύσας συρίζειν διονυσιακὸν μέλος,[1]) ἐπιλήνιον αὐτοῖς ὄρχησιν[2]) ὠρχήσατο. καὶ ἐῴκει ποτὲ μὲν τρυγῶντι· ποτὲ δὲ φέροντι ἀρρίχους· εἶτα πατοῦντι τοὺς βότρυς· εἶτα

ἄπνοος, δύσπνοος, ἡμίπνοος, ἡδύπνοος, εὔθυπνοος, καλλίπνοος, ἀντίπνοος, σύμπνοος κ. τ. λ. IDEM.

[6]) Τὸ ποιμενικὸν] Codex habebat τὸ ποίμνιον.
MOLLVS.

V. Ποιμενικὸν P. num ποιμνίου; COLVMB.

Omnino legendum ποιμνίων. IVNGERM.

Omnes ante Mollum vitiose legunt ποίμνιον. Recte vero *Iungermanus* coniicit ob sequentia τὸ βοῶν, τὸ αἰγῶν. BODEN.

[1]) Διονυσιακὸν μέλος] Haec cantilena vocatur Graecis ἐπιλήνιον ᾆσμα, vel μέλος, vel αὔλημα· haec cantio cani solet, inter premendas vuas Baccho. *Poll.* libr. 4. c. 7. καί τι καὶ ἐπιλήνιον αὔλημα, ἐπὶ βοτρύων θλιβομένων. Hanc cantilenam festo Bacchi πρὸς αὐλὸν cantabant Satyri. MOLLVS.

Vid. *Rittershusii* Comment. ad *Oppiani Cyneg.* L. I. v. 127. item interpretes ad *Anacr.* Od. LII. BODEN.

[2]) Ἐπιλήνιον ὄρχησιν] Haec saltatio etiam in honorem Bacchi

lam vehementiam imminuendo iucundiorem in concentum cantum illum commutauit, et totius artis legitimum in musica specimen edens, canebat, quatenus armento quadraret boum, quatenus caprarum gregi conueniret, quale gregibus esset gratum. Gratus erat cantus pastoritius, magnus boum, caprarum acutus: in summa, vna fistula omnes aemulabatur tibias. Caeteri igitur iacebant semet oblectantes audiendo.

CAPVT XXVI.

At Dryas surgens, canereque iubens cantilenam Dionysiacam, saltauit illis tripudium epilenium, nunc referens vindemiantem, modo cophinos ferentem, deinde vuas calcantem, tum vasa implentem,

Bacchi fiebat, dicta Graecis ὄρχημα φαλικὸν, siue φαλλικόν. Dicebatur etiam ἰθύμβοι. *Poll.* lib. 4. cap. 14.

MOLLVS.

Qualis ea fuerit, quiuis ex seqq. intelligit. Sic ἐπιλήνιον μέλος apud *Athen.* L. 5. de Bacchica pompa, quod Satyri πρὸς αὐλὸν cantant: cui scilicet locus, quum vuae premerentur. Non queo contineri, quin huic saltationi forte illustrandae adponam non dissimilem picturam, quae apud floridissimum illum *Eumathium*, siue is *Eustathius* est, visitur, Lib. 4. ἔρωτος ὑσμινίᾳ, praesertim quum hactenus tantum in mss. legantur. Depingit autem Septembrem mensem: Ἀνὴρ τις ἐγέγραπτο ὅλος ἀνεζωσμένος περὶ τὴν ὀσφὺν τὸν χιτώνιον ὅλῳ τῷ πόδι γυμνὸς καὶ ὅλην εἶναι πηγὴν ἀνασπωμένων πρὸ ποδῶν, τὴν τρίχα πᾶσαν εὐφυῶς συνῆκται πρὸς τὸ μετάφρενον, ἄμπελον ἡ λαιὰ τῶν χειρῶν ἐμιμεῖτο, καὶ βότρυν εἶχε τοῖς δακτύλοις ὡς κλάδοις ἀπαιωρούμενον, ἡ δεξιὰ τὸν βότρυν ἐτρύγα, καὶ τῷ σώματι κατὰ ληνὸν παρετίθετο, καὶ

p. 63. εἶτα πληροῦντι τοὺς πίθους· εἶτα πίνοντι τοῦ γλεύκους. Ταῦτα πάντα οὕτως εὐσχημόνως ὠρχήσατο 3) Δρύας καὶ ἐναργῶς, ὥστε ἐδόκουν βλέπειν καὶ τὰς ἀμπέλους, καὶ τὴν ληνὸν, καὶ τοὺς πίθους, καὶ ἀληθῶς Δρύαντα πίνοντα. Τρίτος δὴ γέρων οὗτος εὐδοκιμήσας ἐπ' ὀρχήσει, φιλεῖ 4) Χλόην καὶ Δάφνιν· οἱ δὲ μάλα ταχέως ἀναστάντες, ὠρχήσαντο τὸν μῦθον τοῦ Λάμωνος· ὁ Δάφνις Πᾶνα ἐμιμεῖτο, τὴν Σύριγγα Χλόη· ὁ μὲν ἱκέτευε πείθων· ἡ δὲ ἀμελοῦσα ἐμειδία· ὁ μὲν ἐδίωκε, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀνύχων ἔτρεχε 5) τὰς χηλὰς μιμούμενος· ἡ δὲ ἐνέφαινε τὴν κάμνουσαν ἐν τῇ φυγῇ· ἔπειτα Χλόη μὲν εἰς τὴν ὕλην ὡς εἰς ἕλος κρύπτεται. Δάφνις δὲ λαβὼν

καὶ τοῖς ὀδοῦσιν ὡς ποσὶν ἐναπέθλιβε. καὶ ἦν ὁ γεγραμμένος, ἀνὴρ ἄμπελος, καὶ τρυγητὴς, καὶ ληνὸς, καὶ οἴνου πηγή.

IVNGERM.

3) Ταῦτα πάντα οὕτως εὐσχημόνως ὠρχήσατο] Quae ita concinne omnia saltauit Dryas, vt coram cernere cuncta putarent. Apud *Athen.* ab arte saltandi Telestes his laudatur verbis: Καὶ τελεστὴς ὁ ὀρχηστοδιδάσκαλος πολλὰ ἐξεύρηκε σχήματα ἄκρως ταῖς χερσὶ λεγόμενα δεικνύσαις. Ἀριστοτέλης γοῦν φησὶν, ὅτι τελεστὴς ὁ Αἰσχύλου ὀρχηστὴς οὕτως ἦν τεχνίτης, ὥστε ἐν τῷ ὀρχεῖσθαι τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, φανερὰ ποιῆσαι τὰ πράγματα δι' ὀρχήσεως. Et Telestes quidam saltandi magister multas quoque gesticulandi species reperit: manibus tam argutis, vt quae pronunciaret, omnia manifestissime declararent. *Aristoteles* scribit, Telesten Aeschyli saltatorem illam sic artem calluisse, vt cum saltaret, duces septem Thebas obsidentes, res ab illis gestas, saltationis gestibus euidenter oculis subiecerit. *Lucian.* περὶ ὀρχήσεως, scribit, Saltatorem tempore Neronis,

tem, denique bibentem mustum. Quae omnia ita decenter atque perspicue saltauit Dryas, vt sibi videre viderentur et vites, et prelum, et dolia, et reapse bibentem Dryantem. Ordine tertius hic senex magnam saltando assecutus laudem, Chloen atque Daphnidem osculatur, qui, nulla interposita mora, surgentes, fabulam Lamonis saltant. Daphnis agebat Pana, Chloe Syringem: ille suadendo supplicabat: haecce contemnendo subridebat. Ille bisulcas imitatus vngulas summis pedum vnguibus currebat: haecce referebat illam fuga fatigatam. Deinde Chloe sylua quadam non aliter, quam palude, absconditur. Mox Daphnis, magna illa

nis, spectante Demetrio, saltasse Veneris ac Maris adulterium ita accurate, ita concinne, vt Demetrius exclamauerit, magnaque voce pronunciauerit: ἀκούω, ἄνθρωπε, ἃ ποιεῖς, οὐχ ὁρῶ μόνον, ἀλλά μοι δοκεῖς ταῖς χερσὶν αὐταῖς λαλεῖν. Audio, quae facis, mi homo, nec video tantum, sed manibus ipsis loqui mihi videris. Hac de caussa veteres eiuscemodi hominem Pantomimum, ab eo quod agitur, appellauere. Leg. *Lucian. Encom. saltat.*

MOLLVS.

4) Τρίτος — φιλεῖ] An hic locus vsque quaque plenus et integer?

IVNGERM.

5) Ἐπὶ ἄκρων τῶν ὀνύχων ἔτρεχε] Prouerbialis dictio, ἐπὶ ἄκρων τῶν ὀνύχων βαδίζειν. Idem Graeci aliquando aduerbio composito venuste efferunt, ἀκροποδητὶ, h. e. suspenso gradu, et suspensis pedibus. Qui clanculum, aut cautim conantur aliquid, summis pedibus ingredi solent. Est enim traductum a gestibus eorum, qui sic ingrediuntur, ne quis strepitum pedum sentiat:

λαβὼν τὴν Φιλητᾶ σύριγγα τὴν μεγάλην, ἐσύρισε γοερὸν ὡς ἐρῶν· ἐρωτικὸς ὡς πείθων· ἀνακλητικὸν ὡς ἐπιζητῶν. ὥστε Φιλητᾶς θαυμάσας, φιλεῖ τε ἀναπηδήσας, καὶ τὴν σύριγγα χαρίζεται φιλήσας· καὶ εὔχεται καὶ Δάφνιν καταλιπεῖν αὐτὴν ὁμοίῳ διαδόχῳ. Ο δὲ τὴν ἰδίαν ἀναθεὶς τῷ Πανὶ
p. 64 τὴν σμικρὰν, καὶ φιλήσας ὡς ἐκ φυγῆς ἀληθινῆς ἐρεθῶσαν τὴν Χλόην, ἀπήλαυνε τὴν ἀγέλην συρίζων.

ΚΕΦΑΛ. κζ.

Νυκτὸς ἤδη γεγενημένης, ἀπήλαυνε καὶ ἡ Χλόη τὴν ποίμνην τῷ μέλει τῆς σύριγγος συνάγουσα· καὶ αἵ τε αἶγες πλησίον τῶν προβάτων ᾔεσαν, ὅ τε [1]) Δάφνις ἐβάδιζεν ἐγγὺς τῆς Χλόης· ὥστε ἐνέπλησαν ἕως νυκτὸς ἀλλήλους, [2]) καὶ συνέθεντο θᾶττον τὰς ἀγέλας τῆς ἐπιούσης κατελάσαι· καὶ οὕτως ἐποίησαν. Αρτι γοῦν ἀρχομένης ἡμέρας, ἦλθον εἰς τὴν νομήν· καὶ τὰς νύμφας προτέρας, εἶτα τὸν Πᾶνα προσαγορεύσαντες τὸ ἐντεῦθεν ὑπὸ τῇ δρυῒ καθεσθέντες, ἐσύριττον· εἶτα ἀλλήλους ἐφίλουν, περιέβαλλον, κατεκλίνοντο· καὶ οὐδὲν δράσαντες πλέον, ἀνίσταντο. Εμέλησεν αὐτοῖς καὶ τροφῆς· καὶ ἔπιον οἶνον μίξαντες γάλα. [3]) Καὶ τούτοις ἅπασι

tiat: aut qui viae diffisi, cautim et leuiter figunt vestigia. MOLLVS.

[1]) Ο τε] Disiunge, quae in editionibus coniuncta legis ὅτε. BODEN.

[2]) Ἐνέπλησαν ἀλλήλους] Hic videtur subaudiendum ἡδονῆς, aut quiddam simile. *Se mutuo expleuere gaudio.*

In

illa Philetae accepta fistula, flebilem, vt amans, edebat cantum; amatorium, veluti ad amorem illiciens: reuocatorium, instar requirentis. Quamobrem Philetas illum admiratus, exultansque osculatur, osculoque fixo dono dat fistulam, precatus, vt Daphnis eandem simili relinquat successori. Ille vero, pusilla sua ipsius consecrata Pani, datoque osculo Chloae, tanquam veram post fugam, postliminio receptae, gregem fistula canendo abigebat.

CAPVT XXVII.

Oborta iam nocte, etiam Chloe suum agebat gregem, fistulae modulatione congregando; et iam caprae appropinquauerant ouibus, cum Daphnis prope Chloen incedebat: quare semet in noctem vsque multis verbis vltro citroque habitis, expleuere, et constituerunt sequenti die maturius educere greges: atque ita fecerunt. Illucescente enim die, in pascua venerunt: sed prius Nymphis, et deinde Pane, salutatis. Hinc sub pinu sedentes, fistula modulabantur carmen; sibique mutuo oscula figentes, amplexantesque decumbebant: at nihil vltra moliti surrexerunt. Fuit etiam curae alimentum illis, dilutum lacte bibentibus vinum: quibus

omni-

In eodem significatu, quo verbum expleo apud Comicum vsurpatur in *Heautont*: Hem, tot mei solius soliciti sunt causa, vt me vinum expleant. MOLLVS.

3) Ἔπιον οἶνον μίξαντες γάλα] Biberunt vinum lacte dilutum, quod vinum vocatur οἰνόγαλα, cuius mentio-

R nem

ἅπασι θερμότεροι [4]) γενόμενοι καὶ θρασύτεροι, [5]) πρὸς ἀλλήλους ἤριζον ἔριν ἐρωτικήν· [6]) καὶ κατ' ὀλίγον εἰς ὅρκων πίστιν προῆλθον. Ὁ μὲν δὴ Δάφνις τὸν Πᾶνα ὤμοσεν [7]) ἐλθὼν ἐπὶ τὴν πίτυν, μὴ ζήσεσθαι μόνος ἄνευ Χλόης μηδεμιᾶς χρόνον ἡμέρας·
p. 65. ἡ δὲ Χλόη Δάφνιδι [8]) τὰς νύμφας, εἰσελθοῦσα εἰς τὸ ἄντρον, τὸν αὐτὸν ἕξειν θάνατον καὶ βίον. [9]) Τοσοῦτον δὲ ἄρα τῇ Χλόῃ τὸ ἀφελὲς ἦν ὡς κόρῃ, ὥστε ἐξιοῦσα τοῦ ἄντρου, καὶ δεύτερον ἠξίου λαβεῖν ὅρκον

nem fecit et *Hippocrates*, cedrim creticam scribens foeminarum incommodis auxiliari ἐν οἰνογάλακτι, id quod tamen nonnulli tepidùm aut egelidum interpretantur in modum lactis. Id enim γαλακτῶδες videtur significare. *Gorr.*

IDEM.

4] Θερμότεροι] N. θερμόμενοι. COLVMB.

5) Καὶ τούτοις ἅπασι θερμότεροι γινόμενοι καὶ θρασύτεροι] *Calidiores audacioresque redditi iis omnibus.* Inflammantur animi vino. Vnde *Callimach.*

Οἶνός τι πυρὶ ἴσον ἔχει μένος.

Vinum igni aequalem vim habet.

Diphilus εἰς οἶνον.

Ὦ πᾶσι τοῖς φρονοῦσι προσφιλέστατε
Διόνυσε, καὶ σοφώτατ', ὡς ἡδύς τις εἶ,
Ὅταν ταπεινὸν μέγα φρονεῖν ποιῇς μόνος.
Τὸν τὰς ὀφρῦς αἴροντα συμπείθεις γελᾶν,
Τόντ' ἀσθενῆ τολμᾶν τι, τὸν δειλὸν θρασύν.

O prudentibus omnibus amicissime Bacche, ac sapientissime, quam suauis es:
Cum humilem solus magnifice de se sentientem facias,
Supercilia tollenti, vt rideat, simul persuades;
Imbecillumque audere quicquam, et timidum alacrem esse.

Vide *Athen.* libr. 10. c. 12. — ὃς μόνος θνητοῖς ἄγει τὴν τόλμαν. *Quod solum mortalibus audaciam praebet. Adimit curas,* inquit *Horat.*

omnibus calidiores audacioresque redditi, amantium more inter ſe contendebant, et ſenſim ad fidem iuramento ſtabiliendam procedebant. Ad pinum progreſſus Daphnis, Pana iurauit, ſibi deſtituto Chloe nequidem vnius diei tempore vitam vitalem fore: Chloe vero antrum ingreſſa per Nymphas Daphnidi iurat, eadem ſe morte vitaque defuncturam. Tanta profecto tenebat ſimplicitas Chloen, vtpote puellulam, vt antrum egreſſa, alterum iusiurandum

Horat. *Et ſpes iubet eſſe ratas*, καὶ λύει, vt *Pindarus* canit, τὸ τῶν δυσφόρων χοινίον καὶ μεριμνῶν.

MOLLVS.

6) Πρὸς ἀλλήλους ἤριζον ἔριν ἐρωτικήν] Atticiſmus. Sentiunt ſtimulos Veneris, epoto vino. καλῶς ὁ Ἀριστοφάνης Ἀφροδίτης γάλα τὸν οἶνον ἔφη, *Vinum lac eſſe Veneris.*

IDEM.

7) Τὸν πᾶνα ὤμοσεν] *Iurauit Pana*, vt ſcilicet teſtis et conſcius eſſet. Formula iurisiurandi apud *Athenienſ.* erat haec: ἴστορες θεοὶ τούτων. Horum mihi dii teſtes et conſcii ſunto.

IDEM.

8) Δάφνιδι] An vox *Daphnidi* hic eximenda et potius mox ponenda, poſt αὐτόν; τὸν αὐτὸν Δάφνιδι ἕξειν.

IVNGERM.

9) Τὸν αὐτὸν ἕξειν θάνατον καὶ βίον] Geminum fatis properantibus amantium votum commori, etiam ſepeliri. Hinc comoediarum multarum materia συναποθνήσκοντες. Apud *Athen.* et *Schol. Ariſtoph.* nec non *Horat.* 17. libr. 2. Hinc luſus Antonii et Cleopatrae. *P. Arbiter:* Si nihil aliud, certo diutius, inquit, iuncta nos mors feret. Vide de hac re plura in animaduerſion. doctiſſ. iuxta ac celeberrimi *Bourdelotii*, ad libr. 2. *Heliod.* vbi Theagenes, ratus Charicliam ſuam eſſe interemptam, ita infit: ὦ Χαρίκλεια, πιστὸν ἔχεις τὸν ἐρώμενον· ἀπολήψῃ με μικρὸν ὕστερον

ὅρκον παρ' αὐτῷ· ὦ Δάφνι, λέγουσα, θεὸς ὁ Πὰν ἐρωτικός ἐστι καὶ ἄπιστος· ἠράσθη μὲν Πίτυος, ἠράσθη δὲ Σύριγγος.[10]) παύεται δὲ οὐδέποτε δρυάσιν ἐνοχλῶν, καὶ ἐπιμηλίσι[11]) νύμφαις πράγματα παρέχων· ὁ μὲν οὖν ἀμεληθεὶς ἐν τοῖς ὅρκοις ἀμελήσει σε κολάσαι, κἂν ἐπὶ πλείονας ἔλθῃς γυναῖκας τῶν ἐν τῇ σύριγγι καλάμων. σὺ δέ μοι τὸ αἰπόλιον τοῦτο ὄμοσον. καὶ τὴν αἶγα ἐκείνην, ἥ σε ἀνέθρεψε, μὴ καταλιπεῖν Χλόην, ἐς τ' ἂν πιστή σοι μένῃ. ἀδικοῦσαν δὲ εἰς σὲ καὶ τὰς νύμφας γενομένην, καὶ φεῦγε, καὶ μίσει, καὶ ἀπόκτεινον, ὥσπερ λύκον. Ἥδετο ὁ Δάφνις ἀπιστούμενος· καὶ στὰς εἰς μέσον τὸ αἰπόλιον, καὶ τῇ μὲν τῶν χειρῶν αἰγὸς, τῇ δὲ τράγου λαβό-

ὕστερον. ἰδοὺ γάρ σοι χοὰς ἐπάξω τὰς ἐμαυτοῦ σφαγὰς, καὶ σπείσομαι τὸ σοὶ φίλον αἷμα τοὐμόν. O Chariclia; fidum habes amatorem, haud ita multo post me recuperabis. Iam tibi inferias peragam mea ipsius caede, et libabo tibi sanguine amico meo.

MOLLVS.

Εἶχεν] V. στέργειν. P.

COLVMB.

[10]) Ἠράσθη μὲν Πίτυος, ἠράσθη δὲ Σύριγγος] *Amauit puellam Pityn Pan, quae in arborem pinum mutata fertur.* Vnde pinum quoque arborem Pani attribuit *Constantinus* in Libr. XI. *Geoponicon*, vbi et fabulam exequitur Pitys puellae. Amauit et Syringam nympham, quam cum sequeretur, illa, implorato terrae auxilio, in calamum conuersa narratur supra; quem Pan ad solatium amoris incidit, et sibi fistulam fecit; et paulo post παύεται οὐδέποτε ἐνοχλῶν. Vbique lasciuus et libidinosus hic ipse deus inducitur. Hinc et ipsum Nymphas insequi dicunt. Sed et formosos pue-

ros

dum ab illo exigere etiam vellet: Daphni, inquiens, Pan in amores propensus, et perfidus Deus est: amauit quippe Pinum, amauit et Syringem, nunquam desinens molestus Dryadibus esse, et Epimelidibus facessere negotium Nymphis. Ipsemet itaque cum periuria impune tulerit, te plectere pensi nihil habebit, licet plures ad mulieres, quam sint in fistula hac calami, accesseris. Tu autem mihi per caprarum hunc gregem, perque capram illam, quae te educauit, iurato, te nullo vnquam tempore deserturum Chloen, vsque dum tibi fidem seruauerit. In te autem, aut Nymphas, impiam, fugito, odio insectator, quin occidito, tanquam lupum. Laetabatur, sibi derogata fide, Daphnis; stansque medio in caprarum grege, altera

 prehen-

ros, vt est apud *Theocritum*. Vide *Lucian.* dial. *Panis* et *Mercur.* vbi ipse dicit: ἐρωτικὸς γάρ εἰμι.

MOLLVS.

Θεὸς ἐστι φιλοπάρθενος, ait *Tat.* L. VIII. c. 13. *Aelianus* epist. Callipidis ad Cnemonem de Pane: Καὶ γάρ τοι κἀκεῖνος ἐρωτικὸς εὖ μάλα καὶ οἷος ἐπανίστασθαι παρθένοις. V. et *Scholiast. Theocr.* fin. *Bucoliast. Lucian.* dial. *Panis* et *Merc.* Ἐρωτικὸς γάρ εἰμι, καὶ οὐκ ἂν ἀγαπήσαιμι συνὼν μιᾷ — Ἐγὼ δὲ τῇ τε Ἠχοῖ καὶ τῇ Πίτυϊ σύνειμι καὶ ἁπάσαις ταῖς τοῦ Διονύσου Μαίνασι, καὶ πάνυ σπουδάζομαι πρὸς αὐτῶν.

IVNGERM.

^u) Ἐπιμηλίσι] An? ἐπὶ μηλίσι.

IDEM.

Vix alio loco Nympharum ἐπιμηλίδων facta mentio, quae, si locus integer esset, ad genus Hamadryadum pertinerent, *mespilis*, quibus ἐπιμηλίδες a *Dioscoride* Libr. I. cap. 171. adnumerantur, praesidentes. Diuisim igitur *Iunger-*

p. 66. λαβόμενος, ὤμνυε Χλόην φιλῆσαι φιλῦσαν·[12]) κἂν ἕτερον προκρίνῃ Δάφνιδος, ἀντ᾽ ἐκείνης αὐτὸν ἀποκτενεῖν.[13]) Η δὲ ἔχαιρε καὶ ἐπίσευεν ὡς κόρη καὶ νέμυσα, καὶ νομίζυσα τὰς αἶγας καὶ τὰ πρόβατα ποιμένων καὶ αἰπόλων ἰδίυς θεύς.

ΛΟΓΓΟΥ

germanus edi debere putauit. At nec μηλίδες Nymphae inueniuntur; siue a *malis*, arboribus, siue a μήλοις, *ouibus*, vt pro pastoritiis nymphis habeantur, velis eas deducere. Habemus quidem μηλιάδας nymphas, apud *Sophoclem* in *Philoctete*: sed has *Scholiastes* edit. *H. Steph.* p. 410. ab vrbe Thessaliae, nimium ab his terris remota, denominatas esse censet. Scribit ille: Αντὶ τῦ τραχινίων· περὶ τὴν τραχῖνα γὰρ οἱ Μηλιεῖς. Dorica dialecto Μαλιάδες vocantur apud *Eustathium* p. 855 et 1963. item in *Pollucis Onomast.* Lib. IX. segm. 127. Igitur malim ad *Melias* nymphas referri, de quibus infra L. III. agetur. Hae vero sunt fraxinorum praesides, nam secundum *Suidam* est Μελία εἶδος δένδρυ. Habentur eaedem pro parentibus humani generis in *Hesiodi Theog.* v. 187. Quae quum teste *Gyraldo Hist. Deor.* Synt. 5. p. 169. ἐπιμηλιάδες etiam sint nominatae, vocabulum non disseco, sed paucis mutatis lego ἐπιμηλιάσι. Ne diuidam

cum

prehensa capra, altera manu hirco, iurabat se Chloen amantem amaturum, quod si alium Daphnidi praetulerit, pro illa ipsum esse se occisurum. Gaudebat, fidemque habebat, vtpote puella, ouiumque magistra, rata, capras et oues deos opilionum caprariorumque peculiares esse.

cum *Iungermano*, monet etiam φράσεις· παρέχειν πράγματα, quae tertio casui solet iungi, sine praepositione ἐπί. BODEN.

12) Φιλῆσαι φιλοῦσαν. *Hesiod.* ἐν ἔργ. v. 351.

Τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ προσιόντι προσεῖναι.

Amantem te ama, et iuuantem te iuua.

Mosch. Idyll. 6.

Στέργετε τοὺς φιλέοντας, ἵν', ἢν φιλέητε, φιλῆσθε.

Diligite amantes, vt, si ametis, redamemini.

MOLLVS.

Quod eleganter imitatus fuit *Torquatus Tassus* his versibus:

Cogliam d'amor la rosa,
amiamo hor, quando
Esser si puote riamaro amando.

Quid tale *Achilles* etiam lusit Iliad. ἐν λιταῖς

— Οὐδέ τί σε χρὴ
Τὸν φιλέειν, ἵνα μή μοι ἀπέχθηαι φιλέοντι.

Et *Hesiod.* ἐν ἔργοις. v. 351.

COLVMB.

13) Ἀποκτενεῖν] Legi pro ἀποκτείνειν.

MOLLVS.

p. 67. ΛΟΓΓΟΥ ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΚΕΦΑΛ. α΄.

Μιτυληναῖοι[1]) δὲ ὡς ᾔσθοντο τὸν ἐπίπλουν[2]) τῶν δέκα νεῶν, καί τινες ἐμήνυσαν αὐτοῖς τὴν ἁρπαγὴν, ἐλθόντες ἐκ τῶν ἀγρῶν· οὐκ ἀνασχετὸν νομίσαντες ταῦτα ἐκ Μηθυμναίων 3) παθεῖν,

[1]) Μιτυληναῖοι] Ita dicti a μιτυλήνη, quae ciuitas est in Lesbo, de qua *Stephan. Constantinop.* Μυτιλήνη, πόλις ἐν λέσβῳ μεγίστη. Ἑκαταῖος Εὐρώπῃ ἀπὸ Μυτιλήνης τῆς Μάκαρος θυγατρὸς, ἢ Πέλοπος, οἱ δὲ, ὅτι Μυτίλης ἦν ὁ οἰκιστής· οἱ δὲ ἀπὸ Μύτωνος τοῦ ποσειδῶνος, καὶ Μυτιλήνης· ὅθεν Μυτωνίδα καλεῖ τὴν Λέσβον Καλλίμαχος, ἐν τῷ τετάρτῳ. Παρθένιος δὲ Μυτωνίδας τὰς λεσβικάς φησι, λέγονται καὶ Μύτωνες, καὶ Μυτωναῖοι, καὶ Μυτιληναῖος. Haec *Stephanus*. *Strabo* libr. 13. habet, vt noster Μιτυληναῖοι. Vide supra huius vrbis descriptionem Lib. I. C. 1.

MOLLVS.

Libri omnes, siue scripti sint, siue typis excusi, constanter exhibent Μιτυληναῖοι. Hoc tamen minus recte. Nam si post etymologiam vera scribendi ratio numorum auctoritate est stabilienda, e *Tristani*, *Golzii*, *Spanhemii*, aliorumque

LONGI PASTORALIVM DE DAPHNIDE ET CHLOE LIBER TERTIVS

CAPVT I.

Vt intellexerunt Mitylenaei, decem numero nauium illam illuc appulisse classem, eiusque populationis nonnulli aduenientes rure indicium fecere, indignum rati hanc a Methymnaeis illatam in-

R 5 iuriam

que monumentis, in quibus conspicitur inscriptio: ΠΡΩΤΗ ΛΕΣΒΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗ, item ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ, patet, transpositis vocalibus hoc nomen gentile exhiberi debuisse. BODEN.

2) Ἐπίπλευν] Reposui pro κατάπλευν cogentibus libris. IDEM.

N. et V. ἐπίπλευν. P. al. V. κατάπλευν. COLVMB

3) Μηθυμναίων] Ita dicti sunt incolae τῆς Μηθύμνης. Methymna est etiam ciuitas Lesbi, cui natales debet Arion citharoedus nobilis, quem *Herodot.* a praedonibus in mare proiectum, et a Delphine incolumem deuectum in portum Taenarum, refert. Apud hanc vrbem nasci generosum vinum, fama est. *Ouid.* I. *Arte Am.*

Gargara quot segetes, quot habet Methymna racemos. *Stephanus* de hac vrbe: Μήθυμνα πόλις ἐν Λέσβῳ τῇ νήσῳ, ἀπὸ Μηθύμνης τῆς

θεῖν,4) ἔγνωσαν καὶ αὐτοὶ τὴν ταχίστην ἐπ' αὐτοὺς ὅπλα κινεῖν. καὶ καταλέξαντες5) ἀσπίδα τρισχι-
p. 68. λίαν,6) καὶ ἵππον πεντακοσίαν,7) ἐξέπεμψαν κατὰ γῆν τὸν στρατηγὸν Ἱππασον,8) ὀκνοῦντες ἐν ὥρᾳ χειμῶνος τὴν θάλασσαν. Ὁ δὲ ἐξορμηθεὶς, ἀγροὺς μὲν οὐκ ἐλεηλάτει τῶν Μηθυμναίων, οὐδὲ ἀγέλας καὶ κτήματα ἥρπαζε γεωργῶν καὶ ποιμένων, ληστοῦ

τῆς Μάκαρος θυγατρὸς, καὶ γυναικὸς Λεπόδιου. ὁ πολίτης, μηθυμναῖος.

MOLLVS.

In excitato *Stephani* loco Λεπεδύμνου lege pro Λεπύδιου, vt *Gale* correxit ad *Parthen.* c. 21.

BODEN.

4) Ταῦτα ἐκ Μηθυμναίων παθεῖν] Vſitatius verbum πάσχω conſtruitur cum praepoſitione ὑπὸ, vel πρός, *Demoſth.* πάσχω κακῶς ὑπὸ σου. *Thucyd.* κακῶς πεπονθὼς ὑπ' αὐτῶν, ab iis male affectus. *Lucian.* in *Caucaſ.* δίκαια πεπονθὼς πρὸς ὑμῶν. Dixit tamen noſtro ſimiliter *Euripid.* at in meliorem partem. ὃς ἐξ ἐμοῦ μὲν ἔπαθες, pro ὑπὸ, vel πρὸς ἐμοῦ.

MOLLVS.

5) Καταλέγω inter alias ſignificationes ſaepe apud Hiſtoricos pro conſcribo ſumitur, quemadmodum hoc loco, nec non apud *Xiphilinum* in *Galba.* Τοῖς δορυφόροις αἰτοῦσι χρήματα οὐκ ἔδωκε, καὶ ἔφησεν· ὅτι καταλέγειν στρατιώτας, ἀλλ' οὐκ ἀγοράζειν, εἴωθα. Praetorianis poſtulantibus pecuniam, non dedit: Conſcribere, inquit, ſoleo milites, non emere.

IDEM.

6) Ἀσπίδα τρισχιλίαν] Ἀσπὶς Graecis non tantum eſt clypeus; verum etiam clypeatorum agmen, ſiue milites clypeati. Quippe ἀσπίδες τρισχιλίαι, ſunt τρισχίλιοι ἀσπιδοφόροι, quos *Homerus* ἀσπιδιώτας nominat. Apud *Herodotum*: ἀσπὶς ὀκτακισχιλίη. Apud *Lucian.* in *nauig.* ſeu *voto*: Ἀσπίδος τοσαύτης ἄρχειν. Tanto clypeatorum agmini imperare.

IDEM.

Adde

iuriam perpeti, quanta fieri potest, celeritate maxima, aduersus illos arma mouere decreuerunt. Et conscriptis tribus Clypeatorum millibus, equitibus quingentis, miserunt per continentem suum imperatorem Hippasum, mare tempore hiberno timentes. Hic, expeditione suscepta, non agros Methymnaeorum depopulabatur, non greges aut bona diripiebat agricola-

Adde *Isocratem* in *Archidamo:* Ἐπὶ μιᾶς ἀσπίδος παραταξάμενοι, *vnica cohorte instructa*, nec non *Thucyd.* IV, 9. Ἐτάξαντο ἐπὶ ἀσπίδας πέντε καὶ εἴκοσι, *statuebant quinos vicenos viros in singulos manipulos.* Iidem dicuntur ab *Homero* ἀσπισταὶ loco non vno.

BODEN.

7) Ἵππον πεντακοσίαν] *Equites quingentos.* Ἵππος foem. gen. accipitur frequenter pro ipso equitatu, seu equitibus. *Herodot.* ἡ κροίσου ἵππος, Croesi equitatus. ἵππον χιλίην ἀπέπεμψαν, mille equites miserunt. Item ὀκτακισχιλίη ἵππος, octingenti equites. Dicuntur *Xiphilino* libr. 21. οἵτε ἱππεῖς οἱ στρατιῶται. *Lucian.* in *nauig.* seu *vot.* ἡ δὲ ἵππος ἅπασα τῶν βαρβάρων, vniuersus autem barbarorum equitatus. Huius loquendi modum explicat nobis magnus *Scaliger*, Poet. 36. quando ita loquitur: Proprium Historicorum Graecorum vti μετωνυμίᾳ ἵππον, equum, pro equitatu. Et in eo mutare genus τὴν ἵππον: quoniam equae patientiores laborum: quibus idcirco ad praelia barbari vterentur, et de quibus cibum capiunt ac potum Scythae.

MOLLVS ET IVNGERM.

Sic loquitur et *Heliodorus* Lib. II. Σὺν ἵππῳ καὶ ἀσπίδι πολλῇ.

BODEN.

8) Ἵππασος] Nomen Imperatoris, siue ducis exercitus Mitylenaeorum, dictus ἀπὸ τῆς ἱππασίας, hoc est, ab equitatu. Fuit eodem nomi-

ληϛοῦ νομίζων ταῦτα ἔργα μᾶλλον, ἢ ϛρατηγοῦ· ταχὺ δὲ 9) ἐπὶ τὴν πόλιν αὐτὴν ὡς ἐπιπεσούμενος ἀφρουρήτοις ταῖς πύλαις. Καὶ αὐτῷ ϛαδίους ὅσον ἑκατὸν ἀπέχοντι, κῆρυξ ἀπαντᾷ, 10) σπονδὰς κομίζων· οἱ γὰρ Μηθυμναῖοι μαθόντες παρὰ τῶν ἑαλωκότων, ὡς οὐδὲν ἴσασι Μιτυληναῖοι τῶν γεγενημένων, ἀλλὰ γεωργοὶ καὶ ποιμένες ὑβρίζοντες τοὺς νεανίσκους ἔδρασαν ταῦτα· μετεγίνωσκον μὲν ὀξύτερα

nomine appellatus philosophus quidam Metapontinus, auditor Pythagorae, qui mundi mutationi certum tempus praefinitum esse aiebat. Vide *Laert.*

MOLLVS.

9) Ταχὺ δὲ] Lege σπεύδει δὲ. Et ita verti.

IDEM.

Puto verbum deesse, vt nimirum legatur: αὐτὴν ἔσπευδεν, vel ἐκίνει, vel tale quid simile.

IVNGERM.

10) Κῆρυξ ἀπαντᾷ, σπονδὰς κομίζων] Homeri aetate κήρυκες caduceatorum fungebantur munere. *Il.* η. 377. Ibi Idaeus Praeco a Troianis ad Graecos petitum belli inducias mittitur.

— αἴκ' ἐθέλωσι
Παύσασθαι πολέμοιο δυσηχέος, εἰσόκε νεκροὺς
Κήομεν, alii καίομεν.

Cessare a bello lamentabili,
donec cadauera
Combusserimus.

Ea ratione κήρυκες, teste *Eustath.* dicuntur inuiolabiles, dicente: ἄσυλοι ἐς τὸ παντελὲς ἦσαν οἱ κήρυκες, οἷα θεῖον γένος νομιζόμενοι. Quapropter legimus Lacedaemonios et Athenienses poenas violatorum caduceatorum dedisse, apud *Pausan.* libr. 3. cum inquit: Ταλθυβίου δὲ τούτου μήνιμα ἐπὶ τῷ φόνῳ τῶν κηρύκων οἱ παρὰ βασιλέως Δαρείου γῆν τε καὶ ὕδωρ αἰτήσοντες ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπέμφθησαν, Λακεδαιμονίοις μὲν ἐπεσήμαινεν ἐς τὸ δημόσιον, ἐν Ἀθήναις δὲ ἰδίᾳ. Et Talthybius quidem iram ob violatos Darii caduceatores, qui terram et aquam petitum vene-

colarum et paſtorum, ratus, latronis id potius, quam ducis eſſe exercitus: ad vrbem feſtinat, veluti portas minus cuſtoditas inuaſurus. Verum illi, cum centum circiter ſtadia abeſſet ab vrbe, inducias offerens occurrit praeco: Etenim Methymnaei, edocti a captiuis, nihil quicquam horum, quae perpetrata erant, conſtare Mitylenaeis, ſed agricolas paſtoresque, iniurias iuuenibus inferendo, illa commiſiſſe,

venerant, in Lacedaemonios publico, in Athenienſes priuato, malo exercuit. Huiuſmodi κήρυκες latinis Caduceatores appellabantur: item oratores cum caduceo. *Liu.* libr. 4. dec. 5. Oratores cum caduceo mittit. Hos Graeci etiam εἰρηνοδίκους, Latini Fetiales, Varroni ita a fide et faciendo dictos, appellarunt. De Fetialium ἐπικηρυκεία inſignis eſt *Liuii* locus, quem ad cognoſcendas antiquitatis formulas huc tranſcribere libuit. Ius ab antiqua gente, Aequicolis, quod nunc Fetiales habent, deſcripſit, quo res repetuntur. Legatus vbi ad fines eorum venit, vnde res repetuntur, capite velato, (filum lanae velamen eſt) *Audi, Iupiter*, inquit, *audite fines* (cuiuscumque gentis ſunt, nominat) *audiat fas. Ego ſum publicus nuntius populi Romani: iuſte pieque legatus venio, verbisque meis fides ſit.* Peragit deinde poſtulata: inde Iouem teſtem facit: *Si ego iniuſte impieque illos homines, illasque res dedier nuntio populi Romani mihi expoſco, tum patriae compotem me numquam ſinas eſſe.* Haec, quum fines ſuperaſcendit; haec, quicumque ei primus vir obuius fuerit; haec portam ingrediens; haec forum ingreſſus, paucis verbis carminis concipiendique iurisiurandi mutatis, peragit. Si non deduntur, quos expoſcit, diebus tribus et triginta (tot

τερα τολμήσαντες εἰς γείτονα πόλιν, ἢ σωφρονέστερα· σπουδὴν δὲ εἶχον, ἀποδόντες πᾶσαν τὴν ἁρπαγὴν, ἀδεῶς ἐπιμίγνυσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. Τὸν μὲν οὖν κήρυκα τοῖς Μιτυληναίοις ὁ Ιππασος ἀποστέλλει, καίτοι γε αὐτοκράτωρ στρατηγὸς [11]) κεχειροτονημένος· αὐτὸς δὲ τῆς Μηθύμνης ὅσον ἀπὸ δέκα σταδίων στρατό-
p. 69. πεδον βαλλόμενος, [12]) τὰς ἐκ τῆς πόλεως ἐντολὰς ἀνέμενε. Καὶ δύο διαγενομένων ἡμερῶν, ἐλθὼν ὁ ἄγγελος, τήν τε ἁρπαγὴν ἐκέλευσε κομίσασθαι, καὶ ἀδικήσαντα μηδὲν ἀναχωρεῖν [13]) οἴκαδε. πολέμου γὰρ καὶ εἰρήνης ἐν αἱρέσει γενόμενοι, τὴν εἰρήνην εὕρισκον κερδαλεωτέραν. [14]) Ο μὲν δὴ Μηθυμναίων

(tot enim solennes sunt) peractis, bellum ita indicit: *Audi Iupiter, et tu Iuno, Quirine, diique omnes coelestes, vosque terrestres, vosque inferni, audite: ego vos testor, populum illum* (quicumque est nominat) *iniustum esse, neque ius persoluere. Sed de istis rebus in patria maiores natu consulemus, quo pacto ius nostrum adipiscamur.* Haec et alia ibi *Liuius.* Vide et *Gell.* libr. 16. cap. 4. et inprimis *Dionys. Hal. Antiq. Rom.* libr. 2.

MOLLVS.

Haec omnia curatius et fusius tractat *Io. Dan. Ritter* in diss. pecul. *de fecialibus pop. Rom.*

BODEN.

[11]) Αὐτοκράτωρ στρατηγὸς κεχειροτονημένος] Electus est Dux belli cum imperatoria potestate, vt illius auspiciis bellum gereretur. H. e. vt *Xiphilinus* libr. 5. in *Claud.* loquitur: τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔλαβε, summum principatum in castris est adeptus. Αὐτοκράτωρ στρατηγὸς passim apud bonos auctores occurrit. *Dion.* libr. 51. καὶ ὅπιμα ἀνέθηκεν, εἴπερ αὐτοκρά-

misisse, animi sententiam mutabant, vtpote acriora, quam prudentiora, haec vicinam in ciuitatem ausi. Foedus vero inibant, vt, vniuersa restituta rapina, tuto tam mari, quam terra, commercia exercerentur. Praeconem itaque ad Mitylenaeos, quamuis imperator libera cum potestate creatus, ablegat. At ipse decem circiter stadia vrbe a Methymna castra metatus, mandata sua ab vrbe expectabat. Biduo interiecto, nuncius adueniens, iussit illum omnem recipere praedam, et sine vllo maleficio domum reuerti. Nam cum illorum esset arbitrii, pacem eligere, aut bellum, pacem, vtpote commodiorem, obtinebant. Finem igitur hunc atque initium Methymnaeo-

τοκράτωρ στρατηγὸς ὀγεγόνει. Et opima spolia Ioui Feretrio consecranda posuit; si quidem suis auspiciis rem gesserat. *Plut.* in *vita Dionis:* ὅτε πρῶτον αὐτοκράτωρ ἐπὶ πόλεμον ᾑρέθη στρατηγὸς, cum primum imperator esset cum libera potestate ad bellum designatus.

MOLLVS.

[12]) Στρατόπεδον βαλλόμενος] *Castra metatus:* eodem modo, quo dicitur βάλλεσθαι χάρακα, vallum iacere, vallare sepimento. Nonnumquam vtuntur Graeci verbo ἱδρύω. *Thucyd.* lib. 4. ὁ μὲν ἱδρύσας τὸν στρατὸν, quod eodem libro dicit καθίσας τὸν στρατόν. *Herodian.* lib. 7. ἐπὶ τῷ βυζαντίῳ ἱδρῦσαι στρατόπεδον. Quod *Isocrat.* vnica dictione στρατοπεδεύσας dixit: *Cic.* collocare castra.

IDEM.

[13]) Μὴ ἀδικήσαντα] Lege μηδὲν ἀδικήσαντα.

IDEM.

V. ἀδικήσαντα μηδὲν ἀναχωρῆσαι. P.

COLVMB.

[14]) Τὴν εἰρήνην εὕρισκον κερδαλεωτέραν] Pacem, vtpote commodiorem, siue vtiliorem, obtinebant, vel acquire-

μναίων καὶ Μιτυληναίων πόλεμος ἀδόκητον λαβὼν ἀρχὴν καὶ τέλος, οὕτω διελύθη.

ΚΕΦΑΛ. β΄.

Γίνεται δὲ χειμὼν Δάφνιδι καὶ Χλόῃ τοῦ πολέμου πικρότερος. ἐξαίφνης γὰρ πεσοῦσα χιὼν πολλὴ, πάσας μὲν ἀπέκλεισε τὰς ὁδούς· πάντας δὲ κατέκλεισε τοὺς γεωργούς. Λάβροι μὲν οἱ χείμαῤῥοι κατέῤῥεον· ἐπεπήγει δὲ κρύσταλλος· τὰ δένδρα ἐῴκει κατακλωμένοις· ἡ γῆ πᾶσα ἀφανὴς ἦν,[1]) ὅτι μὴ[2]) περὶ πηγάς που καὶ ῥεύματα. οὔτ᾽ οὖν ἀγέλην τις εἰς νομὴν ἦγεν,[3]) οὔτε αὐτὸς προῄει τῶν θυρῶν·

quirebant; verbatim inueniebant. Ita et nonnunquam apud Latinos verbum *inuenio* vſurpatur. *Terent.* in *Eunuch.* Vtinam tam aliquid facile *inuenire*, hoc eſt, acquirere, poſſis, Phaedria, quam hoc peribit. *Cic.* 3. *Philipp.* Qui propter haeſitantiam linguae, ſtuporemque cordis cognomen ex contumelia *inuenit*, hoc eſt, adeptus eſt. Recte bello pacem praeferebant. Quippe nulla ſalus bello. Et vt *Herodot.* I, 87. ait: οὐδεὶς οὕτως γὰρ ἀνόητός ἐστι, ὅστις πόλεμον πρὸ εἰρήνης αἱρέεται. Nemo adeo amens eſt, vt anteferat bellum paci. Nam, vt *Sil.* — *Pax optima rerum, Quas homini nouiſſe datum eſt, pax vna triumphis Innumeris potior.* In ea ſecuritas et felicitas: vt paſſim eorum infelices ſucceſſus monent, quos ibi lapſus oppreſſit, vbi ortum augurabantur. Omne quidem bellum ſumitur facile (veriſſime hoc a Salluſtio dictum) caeterum acerrime deſinit, neque in eiuſdem poteſtate initium eſt, et finis. Incipere etiam cuiuis ignauo licet, deponitur, cum victores velint, ait *Liu.* εἰρήνη

μὲν

mnaeorum, Mitylenaeorumque praeter opinionem bellum fortitum, eo modo diffolutum fuit.

CAPVT II.

Verum hyems, Daphnidi atque Chloae longe acerbior ipfo bello, oritur: quippe nix denfa repente delapfa omnes interclufit vias, agricolasque omnes incluferat cafis. Rapidi fiquidem deflüebant torrentes: vnda erat congelata: videbantur diftortae arbores: terra vniuerfa cooperta; quia neque iuxta fontes vfpiam fluenta apparebant. Nemo itaque gregem pabulatum educebat, vel ipfe prodibat foras:

μὲν μετὰ δίκης καὶ πρέποντος, κάλλιστόν ἐστι κτῆμα, καὶ λυσιτελέστατον. Pax iufte ac decore inita, pulcherrimum quid et vtiliffimum eft.

MOLLVS.

¹) Ἡ γῆ πᾶσα ἀφανὴς ἦν] *Oppian.* libr. 1. *Hal.* 792. feqq.

Ὡς δ' ὁπότ' εὐρύπεδον σκιάσῃ
νιφάδεσσιν ἀλωὴν
Ἑσπερίη ζεφύροιο θοὸν μένος, οὐδέ
τι γαίης
Κυανέης ἴδιον ὑποφαίνεται, ἀλλ'
ἅμα πᾶσα
Ἀργεννὴ *) χιόνεσσιν ἐπασσυ-
τέραις κεκάλυπται.

Vt autem quando fpatiofum
obtexit niuibus campum
Occidui zephyri velox robur, nihil terrae
Nigrae confpectui apparet,
verum tota
Candida niuibus denfis cooperta eft.

IDEM.

*) Lege ἀργεννῆς ex editione *Schneideri* V. C.

BODEN.

Virgil. III. Georg. v. 352—355.

IVNGERM.

²) Ὅτι μὴ] Forfan, ὅτε. *Neque:*

MOLLVS.

³) Ἦγεν] Fuit in editis ἦγε, fed ν adiectum in codice.

BODEN.

V. ἦγεν. P.

COLUMB.

S

4) Περὶ

θυρῶν· ἀλλὰ πῦρ καύσαντες μέγα περὶ ᾠδὰς ἀλεκτρυόνων,4) οἱ μὲν λίνον ἔστρεφον, οἱ δὲ αἰγῶν τρίχας ἔπλεκον,5) οἱ δὲ πάγας ὀρνίθων ἐσοφίζοντο.
p. 64. Τότε βοῶν ἐπὶ φάτναις φροντὶς ἦν ἄχυρον ἐσθιόντων,

4) Περὶ ᾠδὰς ἀλεκτρυόνων] Gallicinium innuit. Gallos ter noctu occinere aiunt, et probat id *Theocritus*, Idyll. 24.

Ὄρνιθες τρίτον ἄρτι τὸν ἔσχατον ὄρθρον ἄειδον.

Postrema auroram galli iam voce canebant.

Hoc gallicinium postremum hic videtur noster intelligere. Dictus est ἀλεκτρύων, παρὰ τὸ λέγομαι, et α priuante, quod gallus iacentes e lecto excitet, faciens homines ἀλέκτρους. *) Hinc prisci vocarunt illum κήρυκα νυκτὸς, καὶ προφήτην ἡμέρας, praeconem noctis, et prophetam luminis. Itaque hoc loco pro tempore matutino vsurpari verisimile est. MOLLVS.

*) Displicet haec etymologia. Rectius antiquitas Graeca deducit ἀλέκτορα ab α intensiuo et τὸ λέχος, i. e. concubitus, quia laetum frequentemque coitum exercet. BODEN.

V. quid elegantiarum ille flos, *Heinsius* meus, ad Idyll. 7. Theocr. Scilicet gallorum cantus, pro tempore matutino. *Aristenaet.* 1. epist. 34. Τοιαῦτα μὲν ᾖδον ἐκεῖνοι, σχεδὸν εἰς ἀλεκτρυόνων ᾠδάς. Cui Ἀφροδίτης θρέμματι non possum intermittere, quin tentem locum, vbi viri in hisce literis principes valde haerent, restituere, epist. vlt. libr. 1. μὴ κατόκνει φίλτατε τῆς σῆς σφοδρότης. Lego: διττῆς σφοδρότητος. Duplex enim illa insolentia meretricis, vt statim patet ex seqq. τότε μὲν etc. Sed et priora adhuc in mendo cubant: αὐτὸς ἔρως ἐκείνης ἐξήγησαί μοι τὴν σταθμὸν τὴν γνώμην (vel vt illud daemonium hominis, *Casaub.* τὴν ἀστάθμητον γν. etc.) Non enim, quantum eruditissimi viri pace iudicauerim, ad amorem dicuntur: sed

foras: ſed luculentis gallorum ad cantum accenſis focis, alii torquebant filum, alii caprinos texebant pilos, alii ingenioſe tendiculas conficiebant auium. Tunc boues curabant in praeſepibus palea, capras

 oues-

ſed ſunt Nicoſtrati ad Timocratem συμφοιτητὴν in iſto amoris ludo, vt patet ex epiſt. fine: et igitur emendandum putauerim: αὐτὸς ἐρῶς ἐκείνης, ἐξήγ. etc. Iudicet elegantiſſimus elegantiſſ. auctoris editor. Λίνον vero ἔστρεφον, puta ad funes nauticos, vel fundas baleares, παραφράζει Gambara; vel retia, aut ſagenas piſcatorias, quod, ſcilicet piſcibus capiendis haec ita elaborata fuiſſe ruſticulis, mihi ſimilius vero.

IVNGERM.

ſ) Οἱ δ' αἰγῶν τρίχας ἔπλεκον] *Alii caprarum contexebant pilos.* Vtilitatis hircinorum pilorum plurima mentio apud Auctores. *Varro* libr. 2. de *re ruſt.* c. 11. (quem et infra habes in nota *Iungerm.* BODEN.) *Auctor Geop.* libr. 18. Η δὲ θρὶξ ἀναγκαῖα πρός τε σχοίνους, καὶ σάκκους, καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια, καὶ εἰς ναυτικὰς ὑπηρεσίας, οὔτε κοπτόμενα ῥᾳδίως, οὔτε σηπόμενα φυσικῶς. Pilus ipſe neceſſarius ad funes, ſaccos, et his ſimilia, et ad nautica miniſteria: nam hi neque facile inciduntur, neque putreſcunt naturaliter. *Philo de animalibus, quae idonea ad ſacrificium*: Αἰγῶν δὲ αἱ τρίχες καὶ δοραὶ συνυφαινόμεναί τε, καὶ συρραπτόμεναι φορηταὶ γεγόνασιν ὁδοιπόροις οἰκίαι, καὶ μάλιστα τοῖς ἐν στρατείαις, οὓς ἔξω πόλεως ἐν ὑπαίθρῳ διατρίβειν ἀναγκάζουσιν αἱ χρεῖαι τὰ πολλά. Ex caprorum pilis ac tergoribus contextis conſutisque, fiunt penulae viatoriae, velaminaque militibus, et aliis, quos neceſſitas aliqua cogit extra vrbem ſub dio degere.

MOLLVS.

Αἰγῶν τρίχας ἔπλεκον.] Cui bono? Docet *Columel.* L. 7. de R. R. c. 6. caprum optimae notae deſcribens, *nigro, denſoque et nitido,*

των, αἰγῶν καὶ προβάτων ἐν τοῖς σηκοῖς φυλλάδας, ὑῶν ἐν τοῖς συφεοῖς ἄκυλον καὶ βαλάνους.6)

Αναγ-

nitido, ait, *atque longissimo pilo. Nam et ipse tundetur.* (Sic edit. olim Coloniens. quum leg. sit *tondetur*) *Vsum in castrorum ac miseris velamina nautis.* Haec ille. Et quidem ex *Virgilio*, qui sic 3. Georg.

Nec minus interea barbas,
incanaque menta
Cinyphii tondent hirci, setasque comanteis
Vsum in castrorum et miseris velamina nautis.

Vbi *Seruius P. Danielis:* In vsum autem castrorum ideo dixit, et quia de ciliciis poliuntur loricae, et teguntur tabulata turrium, ne iactis facibus ignis possit adhaerere. Et bene laudat capellas, dicens ciliciorum vsum et in mari et in terra prodesse mortalibus: hoc est, in duobus elementis concessis hominibus. *Varro* de *re rust.* L. 3. c. vlt. Vt fructum ouis e lana ad vestimentum, sic capra pilos ministrat ad vsum nauticum et ad bellica tormenta, et fabrilia vasa. Nec non quaedam nationes harum pellibus sunt vestitae, vt in Getulia et in Sardinia. Cuius vsum apud antiquos quoque Graecos fuisse apparet, quod in tragoediis senes ab hac pelle vocantur διφθερίαι· et in comoediis, qui in rustico opere morantur; vt apud *Caecil.* in *Hypobolimaeo* habet adolescens, apud *Terent.* in Heautont. senex. Tondentur, quod magnis villis sunt in magna parte Phrygiae: vnde cilicia, etc. eius generis ferri solent. Hic *Victorius* et hunc locum e *Nephel. Aristoph* quod pastores hoc amictu vsi, adfert. Strepsiades ad filium:

Οταν μὲν ᾖν τὰς αἶγας ἐκ
τοῦ Φελλέως
Ωσπερ ὁ πατήρ σου, διφθέραν ἐνημμένος.

Huc scilicet referenda et Sisyra, de qua supra L. 2. et caprilla pellis, quam Daphnis

ouesque in caulis fronde, porcos in haris ilicis fructibusque quercus vescentes. Cum itaque rerum do-

 mesti-

phnis infra L. 4. donat Eudromo, qua se tegat, dum hieme cursuram exerceat. Et in ἁγιογράφοις populus Israeliticus inter alia ad opus tabernaculi offert τρίχας αἰγείας, *Exod.* 25. et 35. Vnde δέῤῥεις τρίχινας πρὸς σκέπην ἐπὶ τῆς σκηνῆς. *Exod.* 26. Locum porro *Varr.* adducunt viri eruditi, in his, quae nuper edidere Critica, atque inde intelligendum dicunt hoc *Iuuenalis: Discit ab hirsuta iaculum torquere capella;* vbi, aiunt, *valde ineptit vetus Scholiastes, qui Capellam senem magistrum campidoctorem comminiscitur.* Verum nec isti hic certe (quod tamen pace eruditionis ipsorum dixerim) supra Scholiasten sapere videntur. Venator namque et bestiarius describitur in illis Satyrici, qui feras iaculari condiscit in capella. Docuit id clare *Lipsius* 5. de *Mil. Rom.* 14. *quae si quis non capit,* vt ipsius verbis vtar, *tepidi iecoris est.*

IVNGERM.

6) Ακυλον καὶ βαλάνους] Ακυλος vocatur *Columellae* glans iligna. *Theophrast. histor. plant.* libr. 6. cap. 6. Καλοῦσι δὲ τὸν μὲν τῆς πρίνου καρπὸν, ἄκυλον, τὸν δὲ τῆς δρυὸς, βάλανον. Confirmat id *Athen.* ὁ πρίνος ἀκύλους φέρει. *Homerus* quoque inter ἄκυλον et βάλανον discrimen facit, atque inter escam porcorum recenset, *Odyss.* κ. vers. 242. Hic *Scholiastes:* ἄκυλον τὸν τῆς πρίνου καρπὸν, βάλανον, δρυὸς καρπόν. Interpretes ita vertunt:

Glandem iuglandemque apposuit,
fructumque corni arboris,
Edere, perinde ac sues humi cubantes semper edunt.

Aristot. Histor. animal. libr. 8. cap. 6. dicit, τοῦτο τὸ ζῶον πιαίνεσθαι ἀκύλοις, saginari glandibus hoc animal.

MOLLVS.

Columel. L. 9. c. 1. Maximeque laudantur (*saltus*) qui sunt feracissimi quer-

Ἀναγκαίας οὖν οἰκουρίας ἐπεχούσης ἅπαντας, οἱ μὲν ἄλλοι γεωργοὶ καὶ νομεῖς ἔχαιρον,7) πόνων τε ἀπηλλαγμένοι πρὸς ὀλίγον, καὶ τροφὰς ἑωθινὰς ἐσθίοντες, καὶ καθεύδοντες μακρὸν ὕπνον·8) ὥστε αὐτοῖς τὸν χειμῶνα δοκεῖν καὶ θέρους καὶ μετοπώρου καὶ ἦρος αὐτοῦ γλυκύτερον. Χλόη δὲ καὶ Δάφνις ἐν μνήμῃ γενόμενοι τῶν καταλειφθέντων τερπνῶν, ὡς ἐφίλουν· ὡς περιέβαλλον· ὡς ἅμα τὴν τροφὴν προσεφέροντο· νύκτας τε ἀγρύπνους διῆγον καὶ λυπηρὰς

querneae glandis et iligneae nec minus cerreae. Aper nutritus iligna glande solidam carnem habet, et dulcem, ait vetus Comm. ad illud Horat. 2. sat. 4. *Vmber et iligna nutritus glande, rotundas Curuat aper lanceis carnem vitantis inertem.* v. et *Colum.* L. 7. c. 9. Vides autem nostrum Longum impinguandis porcis mansuetis ponere ilicis frugem, de quo audi sis illum Naturae magistrum L. 16. c. 6. Glans fagea suem hilarem facit, carnem coquibilem ac leuem et vtilem stomacho: iligna suem angustam, nitidam, strigosam, ponderosam: querna diffusam: grauissima et ipsa glandium atque dulcissima. Proximam huic cerream tradit *Nigidius*, nec ex alia solidiorem carnem, sed duram. Iligna tentari sues, nisi paullatim detur. Hanc nouissimam cadere. Fungosam carnem fieri esculo, robore, subere. Ex eodem c. non inuitus et haec *Plinii* adscribo: Ilicis glans vtriusque breuior et gracilior, quam *Homerus* acylon appellat, eoque nomine a glande distinguit. Locus *Hom.* est Ὀδυσ. κ. v. 242. vbi Circe illas ex hominibus sues tali fruge pascit:

— τοῖσι δὲ Κίρκη
Πάρ ῥ' ἄκυλον βάλανόν τ' ἔβαλε
καρπόν τε κρανείης
Ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν.

IVNGERM.

meſticarum cura omnes domi detineret, reliquique agricolae paſtoresque hilares tranſigerent dies, et tempore laborum immunes exiguo, ſuum ſumerent ientaculum, dormirent longum ſomnum: adeo vt illis hiems illa, aeſtate, autumno, et vere ipſo iucundior videretur. At Chloe Daphnisque in memoriam intermiſſarum voluptatum reuocati, videlicet oſculorum amplexuumque, cibi menſaeque communis, noctes inſomnes triſtesque, otiique hanc tempeſta-

Ακολος eſt fruſtulum ſ. buccella, vnde ἄκυλος, o aeolice mutato in υ, vt ſit grata porcis buccella. Genere tamen foemineo adhibetur ab *Interprete Theocriteo* ad *Idyll.* IV, 94. Αἱ—ἄκυλοι λεπτόσαρκοι, φησὶ, καὶ σκληραὶ, ἢ ξηραί. Reperitur et τὸ ἄκυλον genere neutr. in *Theophr. Hiſt. Pl.* L. III. c. 16. BODEN.

7) Οἱ μὲν ἄλλοι γεωργοὶ καὶ νομεῖς ἔχαιρον]: *Caeteri agricolae atque paſtores agebant hilares.* Reſpicit procul dubio auctor noſter ad conuiuia, quae hyberno tempore, ruricolae mutitabant, vt cum antiquis loquar, hoc eſt, alternantia celebrabant, mutuaque agitabant. Quod nequaquam poetarum princeps *Maro* ignoraſſe videtur, quando ita *Georg.* I. canit:

— Hyems ignaua colono:
Frigoribus parto agricolae plerumque fruuntur,
Mutuaque inter ſe laeti conuiuia curant.
Inuitat genialis hyems, curasque reſoluit.

MOLLVS.

8) Καθεύδοντες μακρὸν ὕπνον] Adduntur interdum etiam accuſatiui neutris cognatae ſignificationis, tametſi origine diſcrepent: vt, ὕπνον καθεύδειν. *Antipho:* τὸν ἄνδρα ὁμολογῶν τύπτειν τὰς πληγάς, confitens ſe hominem affeciſſe plagis. *Lucian.* οἱ μὲν οἶνον, οἱ δὲ γάλα, ἔτι δὲ οἱ καὶ μέλι ἔῤῥεον, alii vino (fluuii) alii lacte, nonnulli etiam melle manabant. La-

tini

πηρὰς, καὶ τὴν εἰρήνης ὥραν 9) ἀνέμενον ἐκ θανάτου
του παλιγγενεσίαν. 10) Ελύπει δὲ αὐτοὺς ἡ πήρα 11)
τις ἐλθοῦσα εἰς χεῖρας, ἐξ ἧς ἤσθιον· ἡ γαυλὸς ὀ-
φθεὶς, ἐξ οὗ συνέπιον· ἡ σύριγξ ἀμελῶς ἐῤῥιμμένη,
δῶρον ἐρωτικὸν γεγενημένη. Εὔχοντο 12) δὴ ταῖς
νύμφαις καὶ τῷ πανὶ, καὶ τούτων αὐτοὺς ἐκλύσα-
σθαι τῶν κακῶν, καὶ δεῖξαι ποτὲ αὐτοῖς καὶ ταῖς
p. 71. ἀγέλαις ἥλιον. 13) ἅμα τε εὐχόμενοι τέχνην ἐζή-
τουν, δι' ἧς ἀλλήλους θεάσονται. Η μὲν δὴ Χλόη
δεινῶς

tini quoque dicunt dormire somnum. *Apul.* 9. *Metamorph.* Post multum equidem temporis somnum humanum quieui, ὕπνον καθεύδουσα. Ibidem: prima stipendia Veneri militabam. *Plaut. Cas.* Lucebis nouae nuptae facem. *Martial.* praeluxere faces. *Cic.* de *amic.* praelucere bonam spem. *Apul.* Domus tota lauris obsita, taedis lucida, constrepebat Hymenaeum. *Lucianus* non sine venere περὶ τοῦ ἐνυπνίου· μακρὸν ὕπνον, vocat χειμερινόν· εἶτ' ἄλλος ὑπέκρουσε, χειμερινὸς ὄνειρος, ὅτι μήκισταί εἰσιν αἱ νύκτες. Alius deinde oblocutus est, hyemale, dicens, est hoc somnium, quoniam noctes sunt longissimae.

IDEM.

9) Διῆγον καὶ λυπηρὰς, καὶ τὴν εἰρήνης ὥραν] Forsan hic legendum: κατὰ τὴν εἰρήνης ὥραν, καὶ ἀνέμενον. Tristes transigebant noctes hoc otii tempore, atque expectabant e morte rerum renascentiam. Donec videlicet humus, niue discussa, aperiri iterum coeperit, atque cuncta coelo solique reddantur, quae iam nunc defossa latebant. Dixerat enim ante, niues altas pressisse terram, gelu atque rigore fontes aquarum esse constrictos. *Plato* quietem atque otium etiam εἰρήνην dixit, libr. 1. *de Republ.* εἰρήνη τῶν τοιούτων, quies ab huiusmodi rebus. Vt noster etiam hoc loco. Post ὥραν scribatur comma. ID.

Quid

tem transigebant, e morte rerum, expectantes renascentiam. Aut pera, si quae in manus incidisset, ex qua vescebantur, aut gaulus conspectus, ex quo vna bibebant: aut fistula negligenter abiecta, amoris mutui tessera, moerore illos afficiebant. Nymphas Panaque precabantur, vt ipsos hisce expedirent malis, sibi gregibusque solem tandem exhiberent, et vna precando, quaerebant sibi viam, qua se mutuo contemplarentur. Chloe admodum animi dubia, consi-

Quid hic sibi agat τὸ εἰαρινῆς ego nullus scio. Certe de verno tempore sententia est. An igitur? τὴν εἰαρινὴν (Sic etiam coniicitur in edit. Paris. BODEN) vel τῆς εἰαρινῆς ὥρας. Cl. *Rhodomanus*: καὶ τὴν κατ' εἰαρινὴν ὥραν ἀν. etc. Παλιγγενεσία in Gloss. exponitur, Regeneratio, Recreatio, Renatio. Recreare scilicet apud *Ciceronem* et *Lucret.* est iterum creare, vt adnotauit Iureconsultiss. *Gifanius Ind. Lucr.*

IVNGERM.

Lege: καὶ τοῦ ἦρος ὥραν ἀνέμενον, ἐκ θανάτου παλιγγενεσίαν. Est ἔαρος, χειμῶνος, θέρους, ὥρα obuium. Vid. *Doruille* ad *Charit.* L. I. c. 8.

BODEN.

[10]) Παλιγγενεσίαν] N. παλιγγενεσίας.

COLVMB.

[11]) Αὐτοὺς ἡ πήρα] In Molliana legebatur ἡ πήρα, quod ex reliquis emendaui.

BODEN.

[12]) Εὔχοντο] Modo ηὔχοντο, modo εὔχοντο est editum: vt et θάλασσα et θάλαττα. Tales ἐπαμφοτερισμοὺς scripturae etiam *H. Steph.* in *Xen.* aliis adnotauit: et plura talia in mss. *Eumathii* s. *Eustathii*.

IVNGERM.

[13]) Δῦξαι ποτὲ αὐτοῖς καὶ ταῖς ἀγέλαις ἥλιον] *Quemadmodum occidere iis Sol dicitur, aut iam occidisse*, qui infelices aut extra spem sunt. Sic apud *Theocrit.* Idyll. I. v. 102. Daphnis:

Ἤδη

δεινῶς ἄπορος ἦν καὶ ἀμήχανος, ἀεὶ γὰρ αὐτῇ συνῆν ἡ δοκοῦσα μήτηρ, ἔριά τε ξαίνειν διδάσκουσα, καὶ ἀτράκτους στρέφειν, καὶ γάμου μνημονεύουσα. ὁ δὲ Δάφνις οἷα σχολὴν ἄγων, καὶ συνετώτερος κόρης, τοιόνδε σόφισμα εὗρεν ἐς θέαν τῆς Χλόης.

ΚΕΦΑΛ. γ'.

Πρὸ τῆς αὐλῆς τοῦ Δρύαντος ὑπ' αὐτῇ τῇ αὐλῇ, μυῤῥίναι μεγάλαι δύο, καὶ κιττὸς ἐπεφύκει.[1]) αἱ μυῤῥίναι πλησίον ἀλλήλων· ὁ κιττὸς δὲ ἀμφοτέρων μέσος· ὥστε ἐφ' ἑκατέραν διαθεὶς τοὺς ἀκρέμονας ὡς ἄμπελος, ἄντρου σχῆμα διὰ τῶν φύλλων ἐπαλλαττόντων ἐποίει· καὶ ὁ κόρυμβος[2]) πολὺς καὶ μέγας ὅσος. βότρυς κλημάτων ἐξεκρέματο. ἦν οὖν πολὺ πλῆθος περὶ αὐτὸν τῶν χειμερινῶν ὀρνίθων, ἀπορίᾳ τῆς ἔξω τροφῆς· πολὺς μὲν κόψιχος,[3])

πολλὴ

Ηδη γὰρ φράσδει πάνθ'· ἅλιος ἄμμι δεδύκει.
Sic contra ἀναδεικνύειν ἥλιον, monstrare solem, significat. Vide clariss. *Heins.* in *Exercit. Sacr.* Luc. cap. I. v. 78. MOLLVS.

In aliis erat δείξασθαι. Recte vero dederat *Mollus*, vt edidi. BODEN.

V. Δεῖξαι ποτὲ. P. COLVMB.

Erant enim clausi in illo frigore, nec tum licebat in sole apricari, vt vere et aestate. V. tamen, quid Cl. *Heinsius* ad Id. I. *Theocr.* v. 102. IVNGERM.

[1]) Ο κιττὸς ἐπεφύκει] *Achill. Tat.* libr. I. κιττὸς καὶ σμίλαξ παρεπιφύκει, hedera et smilax adnatae erant. MOLLVS.

[2]) Ο κόρυμβος] In editione Iuntica et Commel. legeba-

liique plane erat inops: quippe illi ea, quae mater habebatur, semper aderat, lanam carminare docens, et torquere fusum, mentionem iniiciendo iam aut olim coniugii ineundi. Daphnis vero, vtpote otium agens, et solertior puella, ejuscemodi artem videndae Chloae inuenit.

CAPVT III.

Ante aream Dryantis in ipsa caula duae erant, procerae myrti, hederaque consita. Myrti hae stabant contiguae: in medio vtriusque hedera erat, quae ad vtramque suos diffundens ramos, haud secus ac vitis, formam antri foliis alternantibus reddebat. Plurimus, magnitudineque racemo par, corymbus e palmitibus pendebat. Hinc hanc iuxta ingens auium hybernarum, prae escae alibi inopia, multitudo. Frequentes erant merulae, frequentes

gebatur ὁ κόρυβος, quod emendatum lege a viris Clarissimis. BODEN.

Κόρυβος fort. κόρυμβος. COLVMB.

Omnino leg. κόρυμβος. IVNGERM.

3) Κόψιχος] *Suid.* κόψυχος εἶδος ὀρνέυ, *Copsychus, genus auis.* Alii scribunt κόψιχος. Vt *Hesych.* qui dicit esse auem, quae a nonnullis vocatur κόσσυφος; vocatur *Aristoteli* κόττυφος lib. 9. *de histor. animal.* c. 49: καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ τῶν ὀρνίθων μεταβάλλουσι κατὰ τὰς ὥρας, καὶ τὸ χρῶμα, καὶ τὴν φωνήν· οἷον ὁ κόττυφος ἀντὶ μέλανος ξανθὸς, καὶ τὴν φωνὴν ἴσχει. ἐν μὲν γὰρ τῷ θέρει ᾄδει, τοῦ δὲ χειμῶνος παταγεῖ, καὶ φθέγγεται θορυβῶδες. Ex quo sua habuit *Plinius.* Merula ex nigra ruffescit, canit aestate, hyeme balbutit, circa solsti-

πολλὴ δὲ κίχλη,4) καὶ φᾶτται,5) καὶ ψᾶρες,
καὶ ὅσον ἄλλο κιττοφάγον πτερόν. Τέτων τῶν
ὀρνίθων ἐπὶ προφάσει θήρας ἐξώρμησεν ὁ Δά-
φνις, ἐμπλήσας μὲν τὴν πήραν ὀψημάτων μεμε-
p. 72. λιτωμένων, κομίζων δὲ ἐς πίςιν ἰξὸν καὶ βρό-
χες. τὸ μὲν ἦν μεταξὺ ςαδίων ἦν ἐ πλέον δέ-
κα. Οὔπω δὲ ἡ χιὼν λελυμένη, πολὺν κάματον
αὐτῷ παρέχεν. ἔρωτι δὲ ἄρα πάντα βάσιμα,6)
καὶ πῦρ, καὶ ὕδωρ, καὶ σκυθικὴ χιών.7) Δρό-
μῳ ἦν πρὸς τὴν αὐλὴν ἔρχεται, καὶ ἀποσεισά-
μενος τῶν σκελῶν τὴν χιόνα, τὲς τε βρόχες8)

ἔςησε,

folſtitium muta: adeo, vt videatur dici a κλῶσις vſtio, et ὑφὴ, textura, quia eſt velut vſtis, ſeu nigris pennis. Vnde μελάγχρες, μελανόςικτος, epitheta. Hodie, teſte *Aldrouando*, κόττιφος, et magis barbare κότζιφος appellatur. Latinis merula, quod mera, teſte *Varrone*, hoc eſt, ſola volet, quam etymologiam ridet *Fabius*. *Iſidorus* dicit, antiquitus Modulam fuiſſe dictam, eo quod moduletur. Alii a nigro colore Nigrettam dixere, ſed minus latine: Noſtrates *een Lyſter:* Alii Belgae *een Meerle* appellant. Eſtque ex iis auibus, quae baccis paſcuntur.

MOLLVS.

4) Πολλὴ δὲ κίχλη] Frequens turdus, id eſt, multi turdi; quemadmodum dicitur πολὺς λαὸς, multus populus, ſiue numeroſus. Genera turdorum tria eſſe prodidit *Ariſtoteles* libr. 9. *Hiſt. animal.* cap. 20. Vnum magnitudine picae, alterum magnitudine merulae, quod genus hic accipi videtur, quia id bacciuorum eſt, inprimis lentiſci et myrti baccas appetens. Hinc turdi modernis Graecis *Schinoulli*, et *myrtopoulli*, teſte *Bellonio*, appellantur. Tertium

quentes turdi, palumbes, atque ſturni, et quaecunque aliae hederam depaſcunt aues. Praetextu harum venationis auium, viam iniuerat Daphnis, impleta obſoniis melle conditis pera, conferens ad fidem faciendam, viſcum nec non laqueos. Loci intercapedo non excedebat ſtadia decem. At vero nix, nequedum reſoluta, plurimum illi negotii faceſſebat. Verum amori cuncta, ignis, aqua, imo nix ipſa ſcythica ſunt peruia. Curriculo igitur hancce ad caulam veniens, et excuſſa cruribus niue, laqueos ſuos tetendit, et virgis longioribus viſco illitis. Sedebatque

tium reliquis minus, minusque maculis eſt diſtinctum.

IDEM.

5) Φάττα] Att. comm. φάσσα. Φάττα, auis eſt columbini generis, latine palumbes, noſtratibus *een Ringduive;* forſan a φάζω, occido, quod obnoxia occidioni: veſcuntur leguminibus et glandibus, atque fortaſſis prae penuria eorum etiam baccis.

IDEM.

6) Ἔρωτι δὲ ἄρα πάντα βάσιμα] *Non. Dionyſ.* L. 31.

Ὅττι γυναιμανέων τις ἐπ' ἐλπίδι πάντα τελέσσει.

Quod quiſpiam in mulieres inſaniens ob ſpem omnia perficiet.

Leander apud Muſaeum:

Παρθένε, σὸν δι' ἔρωτα καὶ ἄγριον οἶδμα περήσω,
Εἰ πυρὶ παφλάζοιτο, καὶ ἄπλοον ἔσσεται ὕδωρ.
Οὐ τρομέω βαρὺ χεῦμα τεὴν μεταπνεύμενος εὐνήν,
Οὐ βρόμον ἠχήεντα βαρυγδούποιο θαλάσσης.
Ἀλλ' αἰεὶ κατὰ νύκτα φορεύμενος, ὑγρὸς ἀκοίτης,
Νήξομαι Ἑλλήσποντον ἀγάῤῥοον.

Mea Virgo, tuum propter amorem, etiam aſperam tranſilo vndam;
Etiamſi igni ferueat, et innauigabilis fuerit aqua:
Non timeo graues fluctus, tuum dum adeo cubile,
Non fremitum reſonantem grauiſoni maris,
Sed ſemper per noctem vnda vectus madidus maritus

Nando

ἔστησε, καὶ τὸν ἰξὸν ῥάβδοις μακραῖς ἐπήλειψε· καὶ ἐκαθέζετο τὸ ἐντεῦθεν ὄρνιθας καὶ τὴν Χλόην μεριμνῶν. ἀλλ᾽ ὄρνιθες μὲν καὶ ἧκον πολλοὶ καὶ ἐλήφθησαν ἱκανοί· ὥστε πράγματα μυρία ἔχε συλλέγων αὐτοὺς καὶ ἀποκτιννὺς, καὶ ἀποδύων τὰ πτερά.

ΚΕΦΑΛ. δ΄.

Τῆς δὲ αὐλῆς προῆλθεν οὐδεὶς,[1]) οὐκ ἀνὴρ, οὐ γυναίκιον, οὐ κατοικίδιος ὄρνις, ἀλλὰ πάντες τῷ πυρὶ παραμένοντες ἔνδον κατέκλειντο· ὥστε πάνυ ἠπορεῖτο ὁ Δάφνις ὡς οὐκ αἰσίοις ὄρνισιν ἐλθών.[2]) καὶ ἐτόλμα πρόφασιν σκηψάμενος ὤσασθαι διὰ θυρῶν, καὶ ἐζήτει πρὸς αὐτὸν ὅ, τι λεχθῆναι πιθανώτερον. Πῦρ ἐναυσόμενος[3]) ἦλθον· μὴ γὰρ οὐκ ἦσαν

Nando traiiciam Hellespontum valde fluentem.

IDEM.

Οὐδὲν γὰρ ἄβατον τῷ θεῷ, ait Melite apud *Tat.* L. V. c. 16. de Amore.

IVNGERM.

7) Σκυθικὴ χιών] *Prop.* L. III. El. 14. v. 11 feqq.

Nec tamen est quisquam, sacros qui laedat amantes,
Scironis medias his licet ire vias.
Quisquis amator erit, Scythicis licet ambulet oris,
Nemo adeo, vt noceat, barbarus esse volet.

BODEN.

8) Τούς τε βρόχους] Vitiose Molliana: βρόχος.

IDEM.

1) Τῆς δὲ αὐλῆς προῆλθεν οὐδείς] Αὐλή, locus apertus, et vacuus ante magnas aedes, ab ἄω, spiro, quia ventis perflatur: et quoniam apud *Hom.* Δ, 433. oues et alia animalia stabulantur ἐν αὐλῇ, ideo redditur etiam caula, ouile: at hoc loco pro villa capitur, quemadmodum etiam apud *Dionys. Halicarn* libr. *antiquit* 6. καὶ αὐλὰς διαρπαζομένας ὁρῶντες, et villas diripi spectantes.

que deinde auium, obnixeque Chloes curam agens. Accedebant aues complures, captaeque sunt illi non paucae: adeo vt totus distringeretur illas colligendo, iugulando, deplumando.

CAPVT IV.

Nemo interea extra prodibat villam, neque vir, neque mulier, imo nequidem gallina villaris: sed omnes circa focum haerentes intus conclusi detinebantur: quamobrem animi pendens Daphnis, veluti inauspicatis progressus auibus esset, per fores, praetexta aliqua causa, animo sustinebat irruere: mente agitabat, quidnam dictu maxime foret commodum. Accensurus ignem veni? Minime vero

tes. Idem libr. 8. τελευτῶντες γὰρ καὶ πῦρ εἰς τὰς αὐλὰς φέροντες ἐνέβαλον κολῶνοι. Tandem ignem villis iniecere Volsci.

MOLLVS.

2) Ὡς ἐκ αἰσίοις ὄρνισι] Tanquam inauspicatis auibus. Ad eundem modum *Sophocles.* ὄρνιθι αἰσίῳ. Videtur in id genus dictionibus subaudiri particip. χρησάμενος. Plene et plane *Plutarch.* in *vita Fabii:* χρησάμενος ὄρνισιν ἐκ αἰσίοις, quum non faustas aues habuisset. *Xen. paed.* 3. Τότε δὴ οἰωνοῖς χρησάμενος αἰσίοις. Vel potest subinde intelligi praepositio ἐπὶ. Ita *Heliodor.* libr. 1. καὶ γαμεῖν ἐπ' αἰσίοις ἐκέλευον, et matrimonium inire bonis auibus iubebant. IDEM.

Editiones antiquiores habent αἴσιοι pro αἰσίοις.

BODEN.

3) Πῦρ ἐναυσόμενος] Misellus Daphnis, et nimis alba mente. Quasi non vel rusticus cogitare debuisset, nedum amator; et amor vero ad comminiscenda talia et talia ingeniosus atque felix,

ἦσαν ἀπὸ ϛαδίου γείτονες. Ἄρτους αἰτησόμενος p. 73. ἧκον· ἀλλ' ἡ πήρα μεϛὴ τροφῆς. Οἴνα δέομαι· καὶ μὴν χθὲς καὶ πρώην 4) ἐτρύγησας. Λύκος με ἐδίωκε· καὶ ποῦ τὰ ἴχνη τοῦ λύκου; θηράσων ἀφικόμην τοὺς ὄρνιθας· τί οὖν θηράσας οὐκ ἄπει; Χλόης θεάσασθαι βούλομαι· πατρὶ δὲ τίς καὶ μητρὶ παρθένου ὁμολογεῖ; παίδων 5) δὴ πανταχοῦ σιωπή· 6) ἀλλ' οὐδὲν τέτων ἁπάντων ἀνύποπτον. Ἄμεινον ἄρα σιγᾶν. Χλόην δὲ ἦρος ὄψομαι, ἐπεὶ μὴ εἵμαρτο, 7) ὡς ἔοικε, χειμῶνός με ταύτην ἰδεῖν.

ΚΕΦΑΛ. ε'.

Τοιαῦτα δή τινα διανοηθεὶς, καὶ τὰ θηραθέντα συλλαβὼν, ὥρμητο ἀπιέναι. καὶ ὥσπερ αὐτὸν

felix, — οἶσι δ' ἀνάσσει, Αὐτὸς ὁ πανδαμάτωρ βουληφόρος ἐσι βροτοῖσι, ait *Musaeus.* Cogitaſſet, inquam, ſi adeo multas volucres cepiſti, vt ipſis vix ſis ferendo, idque ante amici caſam, cui tantum non ius fuiſſet te prohibere; ſane erit omnino inſubidum et vituperabile, ni Drianti et Chloe quid de tua praeda dones, antequam abeas. Verum noſter auctor videtur bene ſimplicem Daphnin introducere voluiſſe.

IVNGERM.

4) χθὲς καὶ πρώην] Heri et nudius tertius: eſtque prouerbialis hyperbole, ſignificatque tempus admodum nuper actum. *Plutarch.* in comment. *de contentione ignis et aquae:* ἡ δὲ χρῆσις πυρὸς χθὲς, φασὶ, καὶ πρώην, ὑπὸ προμηθέως, βίος πυρὸς ἐκ ἄνευ ὕδατος ἦν. Atqui ignis vſus heri, ac modo, quod aiunt, ſub Prometheo, ignis vita non citra aquam erat. Subinde haec phraſis apud *Lucianum* occurrit, atque nominatim

vero: ſtadium emenſo mihi vicini erant. Panes petiturus acceſſi? ſed pera plena cibi. Vino opus habeo: atqui heri et nudius tertius vindemiaſti. Me perſequebatur lupus: at vbinam lupi veſtigia? Huc me contuli aues venatum: quid igitur venatu confecto, non abis? Videre eſt animus Chloen: Quisnam patri aut matri virginis hoc fatebitur? vbique ſe liberi intra ſilentium continent. Sed nihil horum omnium ſuſpicione caret. Tacere itaque praeſtiterit: videbo quidem Chloen, vere ineunte, quandoquidem, vt veriſimile eſt, non ſinunt fata, illam me hac cernere hieme.

CAPVT V.

His atque id genus aliis mente agitatis, ſuisque, quas ceperat, auibus comprehenſis, abitum moliebatur:

patim *de merced. conduct.* Item apud *Platon.* libr. 3. de leg. Τὰ δ' ἄλλα ἄλλοις πάμπολλα, ὡς ἔπος εἰπεῖν, χθὲς καὶ πρώην γεγονότα. Quin et alia, quae aliis plurima heri, vt ita loquar, ac nudius tertius acciderant.

MOLLVS.

5) Παίδων] N. πτώων.

COLVME.

6) Παίδων δὴ πανταχοῦ σιωπή] Senſus, ni fallor. Puerorum nullus videtur vel auditur hiſce frigoribus et aere tam foedo; ſed omnes domi manent: et ego praeter decorum ita vagor nulla neceſſaria de cauſſa; nedum quod id dicere poſſem, me. Chloen videre velle, quod nimis calidum eſſet. Niſi forte haec ſunt reponenda poſt illa demum: ἠρεμεῖν ἄρα σιγῶν. παίδων caet.

IVNGERM.

7) Μὴ εἵμαρτο] Fato non erat decretum, non deſtinatum fato, non erat fatale. Poetis magis hoc dicendi genus vſitatum, quam eſt proſae ſcriptoribus. At-

αὐτὸν οἰκτείραντος τοῦ ἔρωτος, τάδε γίνεται. Τράπεζαν εἶχον οἱ ἀμφὶ τὸν Δρύαντα· κρέα διῃρεῖτο· ἄρτοι παρετίθεντο· κρατὴρ ἐκιρνᾶτο. εἷς δὴ κύων τῶν προβατευτικῶν ἀμέλειαν φυλάξας, κρέας ἁρπάσας ἔφυγε διὰ τῶν θυρῶν. Ἀλγήσας ὁ Δρύας (καὶ γὰρ ἦν ἐκείνου μοῖρα) ξύλον ἁρπασάμενος ἐδίωκε κατ' ἴχνος,1) ὥσπερ κύων. διώκων δὲ καὶ κατὰ τὸν κιττὸν γενόμε-
p. 74. νος, ὁρᾷ τὸν Δάφνιν ἀνατεθειμένον ἐπὶ τοὺς ὤμους τὴν ἄγραν, καὶ ἀποσοβεῖν2) ἐγνωκότα. Κρέως μὲν καὶ κυνὸς αὐτίκα ἀπελάθετο·3) μέγα δὲ βοήσας· Χαῖρε, ὦ παῖ, περιεπλέκετο καὶ κατεφίλει, καὶ περιῆγεν ἔσω λαβόμενος. Μικροῦ μὲν οὖν ἰδόντες ἀλλήλους εἰς τὴν γῆν κατερρύησαν. μεῖναι δὲ καρτερήσαντες ὀρθοὶ προσηγόρευσάν τε καὶ κατεφίλησαν. καὶ τοῦτο οἱονεὶ ἔρεισμα4) αὐτοῖς τοῦ μὴ πεσεῖν ἐγένετο. Τυχὼν δὲ ὁ Δάφνις παρ' ἐλπίδας, καὶ φιλήματος καὶ Χλόης, τοῦ τε πυρὸς ἐκαθέσθη πλησίον, καὶ ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἀπὸ τῶν ὤμων τὰς φάττας ἀπεφορτίσατο, καὶ τοὺς κοψίχους·5) καὶ διηγεῖτο πῶς ἀχάλλων πρὸς τὴν οἰκουρίαν,6) ὥρμησε πρὸς τὴν ἄγραν. καὶ ὅπως

tamen *Xiphilin.* ita etiam habet in *Tib.* ὅτι καὶ τοῦτ' αὐτῷ εἱμαρμένον ἦν, quia id ei certum et fatale erat.

MOLLVS.

1) Ἐδίωκε κατ' ἴχνος] *Soph.* κατ' ἴχνος ᾄσσω, feror per veſtigia, id eſt, veſtigia ſequor. IDEM.

2) Καὶ ἀποσοβεῖν] Ἀποσοβέω, quod rarum, ſignificat hic citato gradu abeo, ſumiturque neutraliter. *Suid.* καὶ ἀποσοβῶμεν, ἀποτρέχωμεν, Μένανδρος. Currentes aufugiamus. IDEM.

3) Ἀπελάθετο] Praefero con-

liebatur: At, veluti cupidine illius miserto, haec contingunt. Dryas cum suis mensae accumbebat: carnis fiebat distributio: panes apponebantur: miscebatur crater. Interea canis vnus ex pecuariis, obseruata dominorum negligentia, raptoque carnis frustulo, proripuit se foras ex aedibus. Aegre hoc ferens Dryas (quippe ipsius portio erat) arrepto baculo illum persequebatur per vestigia, veluti canis: et cum persequendo iam ad hederam illam venisset, videt Daphnidem, qui, imposita humeris captura, citato abire gradu decreuerat. Illico illum carnis canisque oblitus, magnaque clamans voce: Salue fili, amplexabatur, et osculabatur, manuque prehensa introduxit. Parum igitur aberat, quin se inuicem amantes contuiti in terram collapsi fuissent: attamen erecto stare corpore annixi, mutuoque gratulationis officio functi, inuicem osculo se exceperunt. Idque fulcri instar ipsis, quo minus in terram collaberentur, fuit. Daphnis praeter spem, et osculo et potitus Chloe, propeque focum collocatus, in mensam humeris palumbes, merulasque deposuit, referens, quo

T 2 pacto

coniecturam edit. Nealmensis ἐπιλάθετο.

BODEN.

4) Οἱονεὶ ἔρεισμα] Ερεισμα destina, qua voce vsus *Arnob.* L. II. Corippus etc. Gloff. etiam exponunt *suppositorium.*

IVNGERM.

5) Κοψίχας] V. κοψίφας. P.

COLVMB.

Forte scriptum erat κοψίχας, non autem κοψίφας.

BODEN.

6) ἀγάλλων πρὸς τὴν οἰκημίαν] Aliquando construitur cum praepositione ἐπὶ: *Plut.* ἀγάλλοντες ἐπὶ τῷ πολέμῳ,

aegre

ὅπως τὰ μὲν βρόχοις αὐτῶν, τὰ δὲ ἰξῷ λάβοι, τῶν μύρτων καὶ τȣ̃ κιττȣ̃ γλιχόμενα. Οἱ δὲ ἐπῄνȣν τὸ ἐνεργόν· 7) καὶ ἐκέλευον ἐσθίειν, ὧν ὁ κύων κατέλιπεν. 8) Ἐκέλευον δὲ τῇ Χλόῃ πιεῖν ἐγχέαι.

aegre ferentes bellum. *Xenoph.* solo est vsus datiuo, de re equestr. ἵνα ὁπόταν μὲν τȣ̃τον λάβῃ, ἀγάλλων τῇ τραχύτητι, διὰ τȣ̃το ἀφιείῃ, vt, vbi fraenum huiusmodi acceperit, ob asperitatem aegre ferens, dimittat. At *Chrysostomus*, vt noster: ἀγάλλειν πρὸς τὴν σύλληψιν.

MOLLVS.

Οἰκȣρίαν curaturam dixi cum *Terent. Eunuch.* A. II. Sc. 9. vbi *Donatus:* Cura mentis est; curatio medicinae; curatura diligentiae.

IVNGERM.

7) Ἐπῄνȣν τὸ ἑκάεργον] Leg. ἐπῄνȣν τὸ ἔργον, laudabant factum. Vel ἐπῄνȣν τὸν ἑκάεργον, laudabant illum tanquam alterum Apollinem: est enim ἑκάεργος, qui longe, siue procul operatur: compos. παρὰ τὸ ἕκαθεν ἐργάζεσθαι, vt sit mens: laudabant illum, quod non domi tanquam sutor claudus, desideret, sed tanquam alter Apollo foris aucupio inuigilaret. Vocatur ab *Homero* Apollo ἑκάεργος. Il. α. Ὄφρ' ἡμῖν ἑκάεργον ἱλάσσαι, *vt nobis longe iaculantem*, id est, *Apollinem*, *places.* Hinc factum, vt ἑκάεργοι dicerentur, qui quacunque in re, praecipue in aucupio et venatione non inuita Delia venarentur.

MOLLVS.

Loci huius elegantiam non adsequebar. Haerentem igitur me extricauit feliciter ille meus *Heinsius*, de quo, nunquam ita magnifice quidquam dicam, id virtus quin superet sua. Eius verba plena reconditae eruditionis tibi inuidere nolim. Veteres, ait, etiam qui καταλογάδην scribebant, omnem venustatem scriptis suis quaerebant ex imitatione Homerica: quae duplex erat, et vel in sententiis consistebat, vel verbis: quae saepenumero non minus

pacto pertaesus continuo desidere domi, venatum proruperit: et quomodo nonnullas harum laqueis, alias visco, myrtos atque hederam appetentes, ceperit. Illi factum laudabant, et ad edendum inuitabant, quae

 reli-

nus alio lepidissime detorquebantur, quam sententiae. Huius rei praecipuus artifex est Lucianus: non minus interdum et Cicero. Ἑκάεργον vetus Graecorum Theologia, cuius praecipuus sacerdos fuit *Homerus*, dicebat respectu duorum muniorum Apollinem: qua in terra, quod quidlibet eminus efficeret sagittis et arcu: qua in coelo, quod radiis. Hinc factum, vt lepide ἑκάεργοι dicerentur, qui quacunque in re, praecipue in aucupio autem et venatione voti compotes fierent. Nihil vsitatius est antiquis, quam dilatare voces Homericas et quasi παρονομάζειν. Illi igitur laudant τὸν ἑκάεργον· ita lepide Daphnin vocat, qui tam felix in aucupio fuerat. Nam etsi vocem respicias, non minus ἕκαθεν ἐργάζεται, qui visco et laqueo vtitur, quam qui arcu et sagitta. Nihil venustius, quamuis et τὸ ἑκάεργον retineri possit. Haec ille, qui verissimam etiam ait elegantiam satis in vertendo exprimi non posse: percipiant intelligi posse ab iis, qui moris Graecorum non ignari sunt. Vides autem, eum malle legere: τὸν ἑκάεργον· in cuius sententiam et ego omnino discedo. IVNGERM.

Longius haec petita sunt. Codices Florentinus et Romanus felicius rem expediunt, in quibus, Vrsino probante, pro τὸ ἑκάεργον, vt in editis est, legitur ἐνεργόν, quod adoptaui.

BODEN.

N. et V. ἐνεργόν. P.

COLVMB.

8) Ἐσθίειν ὧν ὁ κύων κατέλιπε] *Vt ea ederet, quae canis fecisset reliqua.* Casus huius anomaliae Graecis propria est, eaque implicita ellipsi: quum videlicet, omisso antecedente, rela-

ἐγχέαι. καὶ ἡ χαίρουσα τοῖς τε ἄλλοις ὤρεξε, καὶ Δάφνιδι μετὰ τοὺς ἄλλους· ἐσκήπτετο γὰρ ὀργίζεσθαι· διότι ἐλθὼν, ἔμελλεν ἀποτρέχειν οὐκ
p 75. ἰδών. Ὅμως μέν τοι πρὶν προσενεγκεῖν, ἀπέπιεν·9) εἶθ' οὕτως ἔδωκεν. Ὁ δὲ καί τοι διψῶν βραδέως ἔπινε, παρέχων ἑαυτῷ διὰ τῆς βραδύτητος μακροτέραν ἡδονήν. Ἡ μὲν δὴ τράπεζα ταχέως ἐγένετο κενὴ ἄρτων καὶ κρεῶν·10) καθήμενοι δὲ περὶ

relatiuum eo casu ponitur, quo poni debebat antecedens. *Isocrat.* ὑποσχέσεις μείζους ὧν ἔμελλον ἐπιτελεῖν, promissiones maiores iis, quae praestituri erant. Hic concise ὧν dicitur pro τούτων ἅ. Et quamuis plerumque τὸ ἐσθίω regat accusat. vt apud *Hom.* Od. κ.

— ἐσθίετε βρώμην.

Galen. ἐσθίειν τὸ φάρμακον, videtur *Longus* tamen magis adstipulari iis Grammaticis, qui contendunt, potius dicendum esse ἐσθίειν τοῦ ἄρτου, quam τὸν ἄρτον. MOLLVS.

Sequitur paullo post καὶ ἡ χαίρουσα, vt legitur in cod. Romano. Fuit in vulgatis καὶ ἤδε χαίρουσα. BODEN.

V. ἡ χαιρ. P. COLVMB.

9) Πρὶν προσενεγκεῖν, ἀπέπιεν] Μαλ' ἐρωτικῶς. Apud *Lucian.* Dial. D. V. c. 2. Iuno zelotypa exprobrat suo Ioui, quod, bibente Ganymede, calicem arriperet, dicens: ὅσον ὑπόλοιπον ἐν αὐτῇ, πίνεις, ὅθεν καὶ αὐτὸς ἔπιε, καὶ ἔνθα προσήρμοσε τὰ χείλη, ἵνα καὶ πίνῃς ἅμα, καὶ φιλῇς, quantum in ipsa restat, ebibis, qua parte ipse bibit, et vbi labia applicuit, vt et bibas simul et osculeris. Inculcat hoc idem Venereis nepotulis *Naso* A. A. I, 571. MOLLVS.

Nec omisit Magister amoris hoc παραγγελμάτιον. I. de art. amand.

Fac primus rapias illius tacta labellis
Pocula: quaque bibit parte puella, bibas.

Adscri-

reliqua canis fecerat. Iubebant Chloen infundere potum, quem hilari vultu aliis porrexit, Daphnidique post alios: irasci quippe simulabat, quod istuc veniens, nequidem inuisis illis, curriculo domum reuerti voluisset. Libauit tamen ante ore suo poculum, quam illi offerret: deinde eo modo dedit. Ille, quantumuis sitiens, tarde bibebat, qua mora concilians sibimet longiorem voluptatem. Mensaque subi-

Adscribam elegantiss. *Agathiae* in *Antholog.*

Εἰμὶ μὲν οὐ φίλοινος· ὅταν δ' ἐθέλῃς με μεθύσαι,
Πρῶτα σὺ γινομένη πρόσφερε, καὶ δέχομαι·
Εἰ γὰρ ἐπιψαύσεις τοῖς χείλεσιν, οὐκέτι νήφειν
Εὐμαρὲς, οὐδὲ φυγεῖν τὸν γλυκὺν οἰνοχόον.
Πορθμεύει γὰρ ἐμοί γε κύλιξ παρά σου τὸ φίλημα,
Καί μοι ἀπαγγέλλει τὴν χάριν, ἣν ἔλαβεν.

Quod eruditiss. *Scaliger* ἄνω vertit.

Non sum vinosus; vin' me deponere vino?
Hac, si tu libes pocula, lege bibam.
Admoris tua labra, nequibo sobrius esse:
Nec fas temeto posse carere mihi.
Nam transmissa tuis ad me fert suauia labris
Ille calix, narrans dona superba sua.

Quanta venustate illud dictum putas? πορθμεύει, etc. sic non minore *Tatius* eruditiss. scriptor. L. 2. ἀποστολιμαῖον φίλημα hoc tale vocat, quem v. Creber etiam in hac amatoria προσκροφήσει amoenissimus *Eumathius*, siue *Eustathius* est, de *Hysmine* et *Hysminia*.

IVNGERM.

De his plura notaui ad *Achill. Tat.* L. II. c. 9. n. 3.

BODEN.

10) Η μὲν δὴ τράπεζα ταχέως ἐγένετο κενὴ ἄρτων καὶ κρεῶν] *Mensa cito carnibus atque panibus vacua fuit.* Apud Romanos mensam tollere vacuam nefas erat. *Plut.*

περὶ τῆς Μυρτάλης[11]) καὶ τοῦ Λάμωνος ἐπυνθάνοντο, καὶ εὐδαιμόνιζον αὐτοὺς τοιούτου γηροτρόφου εὐτυχήσαντας. καὶ τοῖς ἐπαίνοις μὲν ἥδετο Χλόης ἀκροωμένης· ὅτε δὲ κατεῖχον αὐτὸν ὡς θύσοντες Διονύσῳ τῆς ἐπιούσης ἡμέρας, μικροῦ δεῖν ὑφ' ἡδονῆς ἐκείνους ἀντὶ τοῦ Διονύσου προσεκύνησεν.[12]) Αὐτίκα οὖν ἐκ τῆς πήρας προσεκόμιζε[13]) μελιτώματα πολλὰ, καὶ τοὺς θηραθέντας δὲ τῶν ὀρνίθων καὶ τούτους ἐς τράπεζαν νυκτερινὴν ηὐτρέπιζον. Δεύτερος κρατὴρ ἵστατο,[14]) καὶ δεύτερον πῦρ

Plut. in *problem Rom.* διὰ τί τὴν τράπεζαν οὐκ εἴων ἀναιρεῖσθαι κενὴν, ἀλλὰ πάντως τινὸς ἐπόντος; Cur menſa cum tolleretur, ſemper omnino aliquid ſuper ea volebant relinqui? Rationes ibidem vide. Nota κενὴ τράπεζα creberrime Graecis abſolute dicitur, quemadmodum et πλήρης τράπεζα, ſubaudito βρωμάτων, quod hoc loco non fit.

MOLLVS.

[11]) Μυρτάλη] Nomen vxoris Lamonis, a μύρτος, myrtus. IDEM.

[12]) Ἐκείνους προσεκύνησεν] Προσκυνέω, oſculor, veneror, adoro. Apud Perſas veneraturi Regem, in terram procidebant, atque ita quaſi regem adorabant. Hinc Spartiatae, apud *Herodot.* ſibi lege interdictum eſſe dicunt, ἄνθρωπον προσκυνεῖν. Hic ritus poſtmodum et ad alias gentes tranſiit. *Xiphilin.* vbi de Decebalo agens, ait: καὶ ἐς τὴν γῆν πεσὼν, καὶ προσκυνήσας αὐτῷ, ad pedes proſtratus eum veneratur. *Lucian.* Perſicum illum ritum in *Nauig.* ſiue *vot.* ad viuum nobis delineauit: καὶ ὑποκύψας εἰς τὸ περσικὸν, προσκυνῶ σε, περιαγαγὼν ἐς τοὐπίσω τὼ χεῖρε, τιμῶν τὴν τιάραν ὀρθὴν οὖσαν. Et perſico more procumbens, adoro te, circumactis poſt tergum manibus, rectam iſtam tiaram,

to panibus carnibusque vacua reddita, de Myrtala et Lamone sedentes percontabantur, beatosque praedicabant talem senectutis altorem nactos: quibus laudibus impense, audiente Chloe, delectabatur. Quando autem illum detinebant, vtpote sequenti die Baccho facturi sacra, parum aberat, quin, prae gaudio, illos pro Dionysio adorasset. Extemplo igitur e pera melle conditas depromebat placentas non paucas, atque, quas venando ceperat aues, in coenam mensamque nocturnam apparauerunt. Secun-

ram, et diadema venerando. IDEM.

13) Προσεκόμιζε] Ita libri omnes editionesque vulgatae. Sed melius arridet coniectura in edit. Parisiensi iuncis inclusa: προσεκόμιζε. BODEN.

14) Δεύτερος κρατὴρ ἵστατο] *Secundus statuebatur crater.* Κρατὴρ alias videtur sumi pro vini haustu. *Poll.* l. 6. c. 16. πρῶτος κρατὴρ διὸς σωτῆρος, ἀγαθοῦ δὲ δαίμονος, ὁ μετὰ τὰς τραπέζας ἄκρατος, καὶ Ἑρμῆς, ἡ τελευταία πόσις. ὅθεν καὶ Ὅμηρος· τῷ πυμάτῳ σπένδεσκον. Primus crater Iouis seruatoris, et vinum merum, quod bibitur, sublatis mensis, boni Daemonis dicitur: vltima potio Mercurius appellatur. Quare *Homerus* dicit: *Vltimo libabant.* At quia hoc loco additur ἵστατο, statuebatur, videtur intelligi poculi genus grandioris. *Virg.* lib. 1. Aeneid.

Crateras magnos statuunt.

Ibi *Maro* ad formam alludit craterum, qui magni. Nam cum alia pocula minora essent, semper crater capacissimus fuit. Rex Colchorum apud *Val. Flaccum* libr. 5. *Argonaut.*

— Aeolidem magno cratere lacessit.

Iterum:

Fertque grauem Phrygius circum cratera minister.

id est, praegrandem. *Theocr.* εἰδ. ϛ΄.

πῦρ ἀνεκάετο·15) καὶ ταχὺ μάλα νυκτὸς γενομένης, δευτέρας τραπέζης ἐνεφορεῦντο.16) μεθ' ἣν τὰ μὲν μυθολογήσαντες, τὰ δὲ ᾄσαντες,

Στάσω δὲ κρητῆρα μέγαν λεύκοιο γάλακτος.

Statuam autem craterem magnum albi lactis. Mirum auditu, mirum relatu, quod *Arrianus* lib. 8. narrat de conuiuio quodam Alexandri, cui nouem hominum millia interfuisse fama est, omnesque ex eodem cratere bibisse. Ipsa etiam compotatio in secunda mensa, cuius hic auctor meminit, solet esse hilarior atque maior: proinde necessaria erant etiam maiora pocula, vbi praecipue poculis, vino, inuitationibus indulgendum. Hinc de secunda mensa dicebatur, maioribus poscere, et graeco more bibere, id est, maioribus poculis.

MOLLVS.

15) Δεύτερον πῦρ ἐκάετο] *Alter accendebatur*, siue *ardebat ignis.* Non necesse est, vt pro κάετο scribatur ἀνεκαίετο, vt quidam putarunt, quippe ita *Xenophon* habet libr. 6. *Hellen.* p. 601. ὁ μὲν λύχνος ἐκάετο, τὸ δὲ ξίφος αὐτῶ ἐξήνεγκεν. Lucerna ardebat, vel accendebatur, et gladium eius extulit. Nam κάομαι, et ardeo, vt apud *Lucian.* de sacrif. ἐκ τῆς μητρὸς ἔτι καομένης, ex matre adhuc ardente: et *accendor* denotat; vt apud *Xen.* eod. libr. πῦρ νύκτωρ οὐκ ἔκαε, ignem non accendebat noctu.

IDEM.

Editiones ante Mollum omnes: ἐκάετο. Sed hic primus recepit probatam codicis Romani lectionem: ἀνεκάετο. BODEN.

V. ἀνεκάετο. P.

COLVMB.

16) Δευτέρας τραπέζης ἐνεφορεῦντο] Hoc est, σιτίων, καὶ παρατιθεμένων, ferculis explebantur. *Athen.* libr. 14. παρηνέχθησαν ἡμῖν καὶ αἱ δεύτεραι καλούμεναι τράπεζαι. Allatae sunt nobis secundae, vt vocant, mensae; quae vocantur eidem *Athenaeo* alio

dus crater ſtatuebatur, alterque accendebatur focus. Iamque nocte quam celerrime oborta, ſecundis explebantur ferculis, a quibus partim enarrando fabulas,

alio loco ἐπιδόρπιαι, quando apponebantur fructus, et τραγήματα. *Plat. Politic.* 2. Καὶ τραγήματά που παραθήσομεν. Et apponemus illis, nimirum ciuibus, quae in ſecunda menſa apponi ſolent: atque ibidem patet, τραγημάτων nomine, ac eorum, quae ſecundis menſis apponi ſolent, non ſolum comprehendi ficus, ſed etiam cicer ac fabam: item myrti baccas, et faginas glandes, nimirum ſub cinere coctas, vt hodie apud nos coqui ſolent caſtaneae. Quin τραπέζας pro ferculis ſumi, teſtis eſt *Pollux*, libr. 6. c. 12. τραπέζας δ' ἐκάλουν καὶ τὰ σιτία ἐπ' αὐτῶν τιθέμενα, vocabant menſas, etiam fercula menſis appoſita. *Athen.* libr. 2. πάντων τραπέζας καλούντων τὰς παραθέσεις ταύτας. *Virg.* libr. 3. *Aeneid.*

Ambeſas ſubigat malis abſumere menſas, i.e. edulia. Tres fuiſſe menſas apud veteres legimus. *Pollux* cap. citato: ἦσαν δέ τινες πρῶται τράπεζαι, καὶ δεύτεραι, καὶ τρίται. *Lipſius* ſcribit libr. 3. antiquarum lectionum, coenam antiquos in tres partes tribuiſſe, ſiue placet dicere, miſſus; primum miſſum antecoenam, ſiue guſtum, dixiſſe: ſecundum, in quo praecipui et laudatiſſimi cibi, proprie coenam: tertium, in quo bellaria, menſam pomorum, ſiue menſas ſecundas. Vid. *Macrob. Satur.* 3. c. 18. 19. et 20. MOLLVS.

In Commeliniana et Iungermaniana legitur δευτέρας τραπέζης τὰ ἐφορεῖτο, quibus Mollianam lectionem longe praeferendam cenſui.

BODEN.

An? τὰ τῆς δευτ. τρ. ἐφ. an potius? δευτέρας τραπέζης ἐνεφορεῖτο; implebantur iis, quae in ſecunda menſa adpoſita fuerant. Quamuis hic δευτέρα τράπεζα non tam videtur menſas ſecundas ſignifi-

τες,[17]) εἰς ὕπνον ἐχώρουν, Χλόη μετὰ τῆς μητρὸς, Δρύας ἅμα Δάφνιδι. Χλόῃ μὲν οὖν οὐ-
p. 76. δὲν χρηστὸν ἦν, ὅτι μὴ τῆς ἐπιούσης ἡμέρας ὀφθησόμενος ὁ Δάφνις. Δάφνις δὲ κενὴν[18]) τέρψιν ἐτέρπετο· τερπνὸν γὰρ ἐνόμιζε καὶ πατρὶ συγκοιμηθῆναι Χλόης· ὥστε καὶ περιέβαλλεν αὐτὸν καὶ κατεφίλει πολλάκις, ταῦτα πάντα ποιεῖν Χλόην ὀνειροπολούμενος.[19])

ΚΕΦΑΛ.

gnificare, quam ipſam coenam. IVNGERM.

[17]) Τὰ δὲ ᾄσαντες] Partim canendo. Veterem alludit ritum, qui in conuiuiis, ſublatis ferculis, tripudiare, cantare, atque muſicam exercere ſolent. *Suet.* in *Neron.* Poſt coenam canenti, videlicet Terpuo citharoedo, in multam noctem aſſidens. *Apul.* lib. 5. Poſt opimas dapes quidam introceſſit, et cantauit inuiſus. Vid. *Scal.* in *Poet.* et *Chriſtianum* in *Veſp. Ariſtoph.* Apud *Maronem*, ſublatis primis menſis, atque a Didone libato in menſam vino, meroque iam incaleſcente conuiuio, Iopas muſicus introducitur, cithara ſua aurata perſonans. Cantum Deorum conuiuio *Homerus*, *Pindarus* Alcinoi epulis adhibet. Od. 1. *Olymp.*

Αγλαΐζεται δὲ καὶ
Μουσικᾶς ἐν ἀώτῳ
Οἷα παίζομεν φίλαν
Ανδρες ἀμφὶ θαμὰ
Τράπεζαν.

Clarus eſt vero etiam,
Muſicae in flore
Cuiuſmodi ludimus amicam
Nos viri frequenter circa
Menſam.

Homerus cantum et citharam Odyſſ. 21. affirmat eſſe ἀναθήματα δαιτὸς, hoc eſt, additamenta conuiuii.

MOLLVS.

[18]) Κενὴν] Probabilis coniectura editoris Nealm. καινήν. BODEN.

[19]) Ταῦτα πάντα ποιεῖν χλόην ὀνειροπολούμενος] Apud *Achill.*

las, partim canendo, cubitum fecedebant, Chloe cum matre, Dryas vna cum Daphnide. Atqui nihil inde vtilitatis ad Chloen redibat, nifi quod craftino die in confpectum prodiret Daphnis: inane gaudebat gaudium Daphnis. Nam pro oblectamento habebat, cum Chloes parente vna cubare: quare illum amplexabatur, faepeque ofculabatur, haecce omnia fe Chloae facere fomnians.

CAPVT

Achill. Tat. libr. I. amator ita fatur: πάντα δὲ ἦν μοι, Λευκίππη, τὰ ἐνύπνια, διαλεγόμενη αὐτῇ, συνέπαιζον, συνεδείπνουν, ἡπτόμην, καὶ γὰρ κατεφίλησα. Sed omnia mihi de Leucippe fomnia erant, cum illa loquebar, ludebam, coenabam, tangebam, atque ofculabar. Sentiunt frequenter amantes in fomnis varios affectus. Apud *Ouid.* Sappho Phaoni:

Tu mihi cura, Phaon, te
fomnia noftra reducunt.

Deinde:

Illic te inuenio, quanquam
regionibus abfis.

Laodomia Protes:

Aucupor in lecto mendaces
caelibe fomnos.

Albinouanus in Liuiam.

Et modo per fomnos agitaris imagine falfa,
Teque tuo Drufum credis habere finu.
Et fubito tentasque manu,
fperasque receptum,
Quaeris et in vacui parte priore thori.

Terent. Dies noctesque ames, me defideres, me fomnies, me exfpectes, de me cogites. *Ariftoph.* ὀνειροπολεῖ γὰρ, καὶ καθεύδων ἱππικήν. Ita addictus eft equis, vt etiam in fomnis, et dormiens de iis cogitet. Vnde prouerbialiter dicuntur amantes fibi fingere fomnia: Ita enim plerumque vfu venit, vt quae impenfius amamus, ea fomniemus. Hinc Theocriticum illud.

Πᾶσα κύων ἄρτως μαντεύεται,
ἰχθύα κ' ἠγών.

Somnia

ΚΕΦΑΛ. ϛʹ.

Ως ἐγένετο ἡμέρα, κρύος μὲν ἦν ἐξαίσιον, καὶ αὖρα βόρειος ὑπέκαε πάντα.1) Οἱ δὲ ἀναστάντες θύουσι τῷ Διονύσῳ2) κριὸν ἐνιαύσιον,3) καὶ πῦρ ἀνακαύσαντες μέγα, παρεσκευάζοντο τροφήν. Τῆς οὖν Νάπης ἀρτοποιούσης, καὶ τοῦ Δρύαντος

Somnia cuncta canum panes, ego somnio piscem. Quamobrem, qui suis votis blandiuntur, ii Graecis dicuntur ἑαυτοῖς ὀνειροπολεῖν, id est, sibi ipsis sua interpretari somnia, quique omnia rapiunt, nocte dieque in alimentum spei suae.

MOLLVS.

Pro ποιεῖν legis in Parisina inclusum ποιῶν, quod omnino ferendum.

BODEN.

1) Αὖρα βόρειος ὑπέκαε πάντα] *Boreas adurebat omnia.* Quomodo frigus adurat, mox docebo ex *Aristotele*, prius adductis locis Auctorum, qui frigori vstionem tribuunt. *Auct. Geopon.* libr. 5. ὑπὸ πάχνης ἀποκαιομένας ἀμπέλους· a pruinis adustas vites. *Xenoph.* de *venat.* ἡ χιὼν καίει τῶν κυνῶν τὰς ῥῖνας. Nix vrit canum nares. *Phil.* libr. περὶ φιλανθ. ὡς μήτε θέρος περιψύχοι, μήτε κρύος περιφλέγοι. Vt ne aestus refrigeret, nec frigus adurat. *Basil.* de *quadragint. martyr.* narrans, quod supplicii genus esset, pati in lacu frigoribus gelato, ait simile esse, ac si ab igne fieret exustio in summas partes, ὥσπερ ἀπὸ πυρὸς καιομένων τῶν ἄκρων. Et postea Sancti ipsi, vbi se mutuo hortantur ad subeundum acre illud genus frigoris, aiunt, καυθήτω ὁ πούς, vratur pes. Eadem phrasi sunt et vsi Latini. *Lucan.* libr. 4.

Vrebant montana niues, camposque iacentes
Non duraturae conspecto sole pruinae.

Virg. Georg. 1. *Aut Boreae penetrabile frigus adurat.* *Tacit.* libr. 13. Annal.

CAPVT VI.

Vt illuxit dies, ingens frigus erat, adurebatque cuncta boreas. Illi autem surgentes Baccho arietem mactant anniculum, nec non, luculento accenso igne, cibum apparant. Dum autem Napa panem conficit, et Dryas arietem coquit, otium Daphnis

nal. Ambusti multorum artus vi frigoris, et quidam inter excubias exanimati sunt. *Philosophus* libr. 4. *Meteor*. c. 5. frigus calefacere, atque exurere ait, non quidem ex se, sed κατὰ συμβεβηκός, ex accidenti. Quod explicans ait: καίειν λέγεται, καὶ θερμαίνειν τὸ ψυχρὸν, οὐχ ὡς τὸ θερμὸν, ἀλλὰ τῷ συνάγειν, ἢ ἀντιπεριιστάναι τὸ θερμόν. Dicitur frigidum vrere et calefacere, non quidem more caloris, sed quod calidum conducatur vnum in locum, et aduerso teneatur conatu. Quam Aristotelis sententiam multis impugnat *Magius*, quod frigus similitudine tantum adurere dicatur, quod calorem plantis innatum extinguat, omnemque euocet humorem, ac prorsus inarescendi causam praebeat.

Graecis et, quod pene omiseram, αὖθρος frigus matutinum est, παρὰ τὸ αὔθω, vro: vnde et *Suidas* αὖθρον καῦμα exponit, vt Latini pruinam ab vro deducunt.

IDEM.

V. *Magium* I. Miscell. 17. Sic *Arnob*. L. III. Cur quotidie gemmulas et pubescentes herbas adurit atque interficit nocentissimum frigus. ψυχρὴ γὰρ τ' ἠὼς πέλεται βορέαο πεσόντος, ait *Hesiod*. ἔργ. β.

IVNGERM.

²) Τῷ Διονύσῳ] Διόνυσος dicitur Bacchus, quasi υἱὸς τοῦ διός, filius Iouis. Aliam rationem reddit *Nonnus* libr. 9. *Dionysiacorum*, cum inquit:

Κικλήσκον διόνυσον, ἐπεὶ ποδὶ φόρτον ἀείρων
Ηὖε χωλαίνων κρονίδης βεβριθότι μηρῷ,

Νῦσος

αντος τὸν κριὸν ἕψοντος, χολῆς ὁ Δάφνις καὶ ἡ Χλόη λαβόμενοι, προῆλθον τῆς αὐλῆς 4) ἵνα ὁ κιττός. καὶ πάλιν βρόχυς στήσαντες 5) καὶ ἰξὸν ἀπαλείψαντες 6) ἐθήρων πλῆθος ἐκ ὀλίγον ὀρνίθων. ἦν δὲ αὐτοῖς καὶ φιλημάτων ἀπόλαυσις 7) συνεχὴς, καὶ λόγων ὁμιλία τερπνή·

Διὰ σὲ ἦλθον Χλόη.

Οἶδα, Δάφνι.

Διὰ σὲ ἀπολλύω τὰς ἀθλίας κοψίχας· 8) τίς ἔν σοι γίνομαι; 9) μέμνησό με.

Μνημο-

Νῦσος ὅτι γλώσσῃ συρακοσσίδι χωλὸς ἀκύει.

Appellans Dionyſum, poſtquam onus pede tollens
Fuit claudicans Saturnius, grauato femore,
Eo quod νῦσος *lingua Syracuſana claudus dicatur.*

Vel potius Διόνυσος dicitur ἀπὸ τῦ διὸς, a Ioue et Nymphis Nyſaeis, a quibus educatus fertur.

MOLLVS.

3) Κριὸν ἐνιαύσιον] *Anniculum arietem.* Vlyſſes dicitur etiam ſacrificaſſe ſuem anniculum, *Odyſſ.* π.

— Δόρπον ἐπισαδὸν ὡπλίζοντο,
Σῦν ἱερεύσαντες ἐνιαύσιον.

Hi autem ſcite coenam in ſtabulo parabant,
Suem ſacrificantes anniculum.

IDEM.

4) Αὐλῆς] Ed. Commel. et Iungerm. αὔλης.

BODEN.

5) Βρόχυς] Verti pedicas. Gloſſ. *Pedical*, παγὶς, σκελοπόδη, παγὶς ἐπὶ ζώυ, *Pedicla* (leg. *Pedical*) Βρόχος, *Laqueus*, *Laqueum*, *Pedica.* Βροχίζω, *Laqueo*, *Pedico.* *Virg.* Georg. I. Tunc gruibus pedicas et retia ponere ceruis. *Horat.* II. Epod. Pauidumque leporem et aduenam laqueo gruem Iucunda captat praemia. Vbi (omnino laqueo) *pedica.* IVNGERM.

6) Απαλείψαντες] Lege: ἐπαλείψαντες. Nam ἐπαλεί-

φειν

phnis atque Chloe nacti, extra villam prodierunt, vbi erat hedera: ac iterum laqueis tensis, viscoque virgis illito, non exiguam multitudinem capiebant auium. Continuo interim fruebantur osculis, iucundosque sermones sociabant:

Propter te veni, Chloe.

Scio, Daphni.

Tua causa misellas interimo merulas. In quo igitur sum pretio apud te? memento mei.

Tui,

φειν est *illinere*, *inungere*, vt recte ex voto *Longi* translatum est. Eodem verbo paullo supra in simili sententia vsus erat: Τὸν ἰξὸν ῥάβδοις μακραῖς ἐπήλειψε, virgas longiores visco illeuit. BODEN.

7) Ἀπόλαυσις] Iuntica habet ἀπόλαυσις. IDEM.

V. ἀπόλαυσις. P. COLVMB

8) Κοψίχας] Ed. Iuntica, Commel. et Iungerm. κοψύχας. *Eustathius* per ι. BODEN.

9) Τίς ἄν σοι γίνομαι] Habebat codex meus. leg. γίνομαι. Quis ergo tibi sum? id est, quo me loco habes? quae mihi pars amoris apud te est? Vel hoc modo: sumne igitur tibi aliquis? hoc est: Non sum igitur apud te aliquo numero, siue in pretio aliquo? Nam τὶς eo sensu apud probatos auctores saepe vsurpatur. *Demosth.* in Lept. Μεσσήνιοί τινες εἶναι φάσκοντες. Messenii dicentes se aliquos esse. *Act.* 5. §. 36. ἀνέστη Θευδᾶς, λέγων εἶναί τινα, et exortus est Theudas, dicens se esse aliquid. Vocant enim Graeci Τινὰ, Aliquem, eum, qui caeteris praestet, qui magnus, aut alicuius est pretii, sicut contra οὐδένα, hominem nihili, futilem et abiectum. Pindarica sententia est *Pyth.* η. Τί δέ τις; τί δ' οὔτις; σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωπος. Quid est, esse ali-

Μνημονεύω, νὴ τὰς νύμφας, ἃς ὤμοσά ποτε εἰς ἐκεῖνο τὸ ἄντρον,[10]) εἰς ὃ ἥξομεν εὐθὺς ἂν ἡ χιὼν τακῇ.

Ἀλλὰ πολλή ἐστι, Χλόη, καὶ δέδοικα μὴ ἐγὼ πρὸ ταύτης τακῶ.

p. 77. Θάῤῥει Δάφνι· θερμός ἐστιν ὁ ἥλιος.

Εἰ γὰρ οὕτως γένοιτο, Χλόη, θερμὸς, ὡς τὸ καῖον πῦρ[11]) τὴν καρδίαν τὴν ἐμήν.

Παίζεις ἀπατῶν με.

Οὐ, μὰ τὰς αἶγας, ἃς σύ με ἐκέλευες ὀμνύειν.

ΚΕΦΑΛ. ζ'.

Ταῦτα ἀντιφωνήσασα πρὸς τὸν Δάφνιν ἡ Χλόη καθάπερ ἠχὼ, καλούντων αὐτοὺς τῶν περὶ τὴν Νάπην,[1]) εἰσέδραμον, πολὺ περιττοτέραν τῆς χθιζῆς

aliquem? Quid vero, esse nullum? Homo vmbrae est somnium. In eodem significatu etiam a *Theocrito* sumitur Idyll. 11.

Δηλονότ' ἐν τᾷ γᾷ κἠγών τις φαίνομαι ἦμεν.

Scilicet ego in terris quoque esse aliquid videor. *Lucian.* οἱ πρόσθεν τέως μηδὲν ὄντες, qui ante nullius erant pretii. Idem in *Sympos.* vel *Lapith.* καὶ κατεγίνωσκον αὐτῶν, οἶμαι, ὥς γε ἐθαύμαζον, οἰόμενοί τινας εἶναι ἀπὸ τῶν σχημάτων. Eosque, opinor, damnabant, quos suspexerant, ex habitu iudicantes esse alicuius pretii. Ita *Isocrat.* in *Panathenaic.* Τίνας οὖν ἔχω πεπαιδευμένους; Quos igitur in eruditorum numero habeo?

MOLLVS.

[10]) Εἰς ἐκεῖνο τὸ ἄντρον] Pro ἐν ἐκείνῳ τῷ ἄντρῳ, vide supra L. II. c. 24. not. 7.

IDEM.

[11]) Ως τὸ καῖον πῦρ τὴν καρδίαν τὴν ἐμήν.] *Achill. Tat.*

Tui, ita me ament Nymphae, memini, per quas aliquando antro in illo iuraui, ad quod, simul ac nix resoluta fuerit, veniemus.

At cumulata iacet, Chloe, et vereor, ne ipsemet ante illam liquescam.

Esto bono animo, Daphni, sol feruet.

Vtinam ita, mea Chloe, ferueat, quemadmodum flamma illa, meum quae adurit cor.

Ludis me sedúcendo.

Non equidem per capras, per quas tu me iurare iubebas.

CAPVT VII.

Haecce contra Daphnidem, veluti Echo, cum sonuisset Chloe, illos vocante Napa, cursim intrarunt domum, longe maiorem hesterna prae-

 dam

Tat. libr. 4. θυμὸς δὲ καὶ ἔρως δύο λαμπάδες. Ira atque amor duae animi faces sunt. *Luc.* de hoc igni ita ait: ὅλῳ με ἐμπρησμῷ ἐπέθηκας· καὶ διὰ τῶν ὀμμάτων τῶν ἐμῶν, τὸ σὸν μὴ φαινόμενον πῦρ, κάτω ἐς τὰ σπλάγχνα τὰ μὰ ῥίψασα φεύγεις, plenae me conflagrationi addixisti, et immisso per meos oculos igni tuo occulto ima torres praecordia. Elegantissime *Hadr. Iun.* Emblem. 40. vim amoris ardentis expressit.

Hinc taedam vt suus ignis edat teretem, vide
Illinc vt rapido male liquitur a rogo.
Visae tabet amans miser igne puellulae:
Absens tabifico haud minus vlcere carpitur.

Epictetus: Quid est amor? otiosi pectoris molestia: in puero pudor: in virgine rubor: in iuuene ardor: in sene risus. IDEM.

[1]) Νάπα] Pastoris Dryantis

χθιζῆς θήραν κομίζοντες· καὶ ἀπαρξάμενοι τῷ Διονύσῳ κρατῆρος, 2) ᾔθιον κιττῷ τὰς κεφαλὰς ἐστεφανωμένοι. 3) καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, ἰακχάσαντες 4) καὶ εὐάσαντες, προέπεμπον 5) τὸν Δάφνιν, πλήσαντες αὐτῦ τὴν πήραν κρεῶν καὶ ἄρτων. Εδωκαν δὲ καὶ τὰς φάττας καὶ τὰς κίχλας Λάμωνι καὶ Μυρτάλῃ κομίζειν, ὡς αὐτοὶ θηράσοντες ἄλλας, ἔς τ᾽ ἂν ὁ χειμὼν μένῃ, καὶ ὁ κιττὸς μὴ λείπῃ. Ο δὲ ἀπῄει, φιλήσας αὐτὺς προτέρυς Χλόης, ἵνα τὸ ἐκείνης

tis vxor, mater habita Chloes. Graece Νάπη vallem nemorosam significat.

IDEM.

2) Απαρξάμενοι Διονύσῳ κρατῆρος] Non absimili locutione vsus fuit *Plut.* in *Thes.* ἀπάρχεται τῷ θεῷ τῆς κόμης, de coma primitias dat Deo. Apud *Maronem* in regali istoc conuiuio, regina Dido, inuocatis Ioue, Baccho atque Iunone, *in mensa laticum libabat honorem*, *h. e.* Vinum e patera in mensam effundebat in honorem praedictorum Numinum.

IDEM.

3) Κιττῷ τὰς κεφαλὰς ἐστεφανωμένοι] Hedera Baccho sacra, inque eius tutela esse credebatur, quia, vt ille semper est iuuenis, ita et haec semper viret. Ideo Bacchantes hedera coronabantur. Legimus inter pocula aliis etiam floris corollis redimitos veteres fuisse. Videatur *Plutarch. quaest.* 1. libr. 3. *Symposiacῶn.* Hinc Euander apud *Maron.* libr. 7. Aeneid.

Cingite fronde comas, et pocula porgite dextris.

Liquet hoc in *Plauto*, *Pseud.* Cum corona ebrium Pseudolum tuum vidi. Et in *Menaech.* Capiam coronam in caput, atque me ebrium simulabo. *Vell.* Cum corona exit foras, peracto conuiuio. Videntur in conuiuiis compotationibusque adhibitae fuisse coronae, quo florum fragrantia ebrietatis

dam afferentes. Tum vero, Baccho primitiis de vino libatis, epulabantur, capita redimiti hedera; atque ſuo tempore decantato Baccho, orgiisque celebratis, Daphnidem deducebant, pera carnibus panibusque impleta. Dederunt et illi palumbes ac turdos, Lamoni atque Myrtalae transferendos, tanquam ipſi alios capturi, vſquedum hiems manſerit, neque hedera defecerit. Abibat Daphnis, illos ante Chloen prius oſculatus, quo ſuauium il-

 lius

tatis feruor ſedaretur.

IDEM.

4) Ιακχιύσαντες] Habebat codex: legi ἰακχάσαντες. Eſt ἰακχάζω, clamo et vociferor bacchantium more. Apud *Herodot.* ἰακχάζουσι φωνήν, vocem tollunt, bacchantur. Orgia Bacchi magnis clamoribus celebrant. *Athen.* libr. 5. c. 14. καὶ τὴν φωνὴν, ἧς ἀκούεις, ἐν ταύτῃ τῇ ἑορτῇ ἰακχάζουσιν. Et vox, quam audis, eſt hominum Bacchum decantantium, vel orgia voce ſua celebrantium. Vſus eſt *Orpheus* initio libr. περὶ λίθων, pro vocem ac clamorem tollo.

Ὀσσά τε κεκλήγασι μετὰ φρεσὶν ἠεροφοῖται,
Ἀνθρώποις ἄφρασον ἰακχάζοντες ἀοιδὴν
Οἰωνοί.

Et quaecunque reſonauerunt cum mentibus in aere euntes
Hominibus inconſideratum clamantes cantum,
Aues.

IDEM.

Iuntica, Commelin. et Iungerm. habent omnes ἰακχεύοντες. Codex Florentinus ἰακχάσαντες, vt recte *Mollus* edidit.

BÖDEN.

5) Προσίπεμπον] Habebat codex. Lege προίπεμπον, aut προύπεμπον.

MOLLVS.

V. προίπεμπον P.

COLVMB. et IVNGERM.

Dedit Pariſienſis προύπεμπον, quod ridicule emendatur in parentheſi προίπεμπον,

ἐκείνης φίλημα καθαρὸν μένῃ· καὶ ἄλλας δὲ πολλὰς ἢ θεν ὁδὲς[6]) ἐπ' ἄλλαις τέχναις· ὥςε μὴ παντάπασιν αὐτοῖς γενέσθαι τὸν χειμῶνα ἀνέραςον.

ΚΕΦΑΛ. η'.

Ἤδη δὲ ἦρος ἀρχομένε, καὶ τῆς μὲν χιόνος λυο-
p. 78. μένης, τῆς δὲ γῆς γυμνεμένης, καὶ τῆς πόας ἀνθέσης,[1]) οἵτε ἄλλοι νομεῖς ἦγον τὰς ἀγέλας εἰς νομὴν, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων Χλόη καὶ Δάφνις, οἷα μείζονι δελεύοντες ποιμένι.[2]) Εὐθὺς ἒν δρόμος ἦν ἐπὶ τὰς νύμφας καὶ τὸ ἄντρον· ἐντεῦθεν ἐπὶ τὸν Πᾶνα, καὶ τὴν πίτυν· εἶτα ἐπὶ τὴν δρῦν, ὑφ' ἣν καθίζοντες καὶ τὰς ἀγέλας ἔνεμον, καὶ ἀλλήλεις κατεφίλεν. ἀνεζήτησάν τε καὶ ἄνθη ςεφανῶσαι θέλοντες τὲς θεές· τὰ δὲ ἄρτι ὁ ζέφυρος τρέφων καὶ ὁ ἥλιος θερμαίνων ἐξῆγεν· ὅμως δὲ εὑρέθη καὶ ἴα, καὶ νάρκισσος, καὶ ἀναγαλλὶς,[3]) καὶ ὅσα ἦρος πρωτοφορήματα.[4]) Η μὲν Χλόη καὶ ὁ Δάφνις ἀπὸ αἰγῶν, καὶ ἀπὸ οἴων τινῶν γάλα νέον[5]) καὶ τἒτο

πον, quasi haec adeo inter se differrent. Siue scripseris προὔπεμπον, siue προέπεμπον, minus peccasti, quam si retinueris vulgatam veterum editionum lectionem προσέπεμπον. In animo certe hoc nostrum προέπεμπον habuisse videtur etiam *Dorville* ad *Charitonem*, p. 144. emendans: προείμεμπον, quod sine dubio vel est scribentis vitium, vel typographi.

BODEN.

[6]) Ηλθεν ὁδὲς] *Philo* de *vita Mosis*: τριῶν ἡμερῶν ἔξω τῆς χώρας προελθὼν ὁδόν. Quum progressus esset extra regionem trium dierum viam: dicunt etiam πορεύεσθαι ὁδόν. Ita et Latini, viam ire. *Ouid. Itque reditque viam*

lius ſibi purum maneat. Sed alias multas, aliis vſus artibus, iuit ille vias, adeo vt non omnino hiems illa ſine venere illis abierit.

CAPVT VIII.

Vere iam ineunte, et diſcuſſa niue, apertaque terra, ac herba pullulante, alii paſtores pabulatum ſuos educebant greges, et ante alios Chloe nec non Daphnis, vtpote maiori ſeruientes paſtori. Ilico igitur curſus ad Nymphas et antrum dirigitur, illinc ad Pana et pinum, deinde ad quercum, ſub qua ſedentes etiam greges paſcebant, et ſeſe inuicem oſculabantur. Conquiſierant iam flores, coronis adornare Deos volentes, quos flores iam terra recens Zephyrus nutriendo, ſol ſuo calore fouendo, eduxerat: tamen inuentae ſunt illis violae, narciſſus et anagallis, et quicunque ſunt alii primitiui veris foetus. Chloe etiam et Daphnis caprarum ouiumque lacte quarundam recenti, idque coronan-

viam toties. Caeſ. Tridui viam a ſuis finibus proceſſit. MOLLVS.

[1]) Ανθούσης] Lege ἐπανθούσης. IDEM.

V. ὑπανθούσης. P. COLVMB.

[2]) Μείζονι δουλεύοντες ποιμένι] Innuit Cupidinem. MOLLVS et IVNGERM.

[3]) Αναγαλλὶς] Deſcribitur a *Dioſcoride* L. II. c. 209; et *Plinio* Lib. XXV, c. 13. BODEN.

[4]) Πρωτοφορήματα] Fructus terrae, qui primum prodeunt, ita vocat, pro πρωτογεννήματα, quae primum ſunt enata, et edita. *Exod.* 23. πρωτογεννήματα θερισμοῦ, meſſis primitiuae fruges. MOLLVS.

[5]) Γά-

στεφανῦντες τὰ ἀγάλματα κατέσπεισαν.[6]) Απήρξαντο καὶ σύριγγος, καθάπερ τὰς ἀηδόνας ἐς τὴν μουσικὴν ἐρεθίζοντες. αἱ δὲ ὑπεφθέγγοντο, ἐν ταῖς λόχμαις καὶ τὸν Ιτυν κατ᾽ ὀλίγον ἠκρίβουν,[7]) ὥσπερ ἀναμιμνησκόμεναι τῆς ᾠδῆς ἐκ μακρᾶς σιωπῆς.[8]) Εβληχήσατό που καὶ ποίμνιον· ἐσκίρτησάν που καὶ ἄρνες· καὶ ταῖς μητράσιν ὑποκλάσαντες[9]) αὐτοὺς, τὴν θηλὴν ἔσπασαν·[10]) τὰς δὲ μήπω

πω

[5]) Γάλα νέον] Videtur mihi post illa: γάλα νέον deesse verbum, quod indicare certo quidem non possum, verisimile tamen sit deesse ἔλαβον. IVNGERM.

[6]) Καὶ τοῦτο στεφανῦντες τὰ ἀγάλματα] Coronantes simulacra. Ex more veterum, qui coronare statuas Deorum, aut in numerum Deorum relatorum, solent. MOLLVS.

[7]) Τὸν Ιτυν ἠκρίβουν] *Aristophanes* Ιτυν vocat πολύδακρυν. Fuit Itys Terei Thracum regis filius, conuersus in Phasianum, cum epulandus patri Tereo a matre Progne appositus fuisset. De Philomela, Tereo, Progne, Ity, vide *Ouid. Metamorph.* libr. 6. *Martial.* libr. 14. *Epigrammat.* in *Apophoretis:*

Flet Philomela nefas incesti Tereos, et quae
Muta puella fuit, garrula fertur auis.

IDEM.

Nota fabula ex *Ouid.* de Philomela, Tereo, Progne, Ity. Videtur autem Philomela inter alias mille voces ἰτύζειν, vt ita loquar, quo noster respexit, vt et *Sophocl. Electra* ed. H. Steph. p. 87.

ἃ Ἴτυν αἰὲν Ἴτυν γ᾽ ὀλοφύρεται
ὄρνις ἀτυζομένη διὸς ἄγγελος.

Sic *Babr.* fabella περὶ χελιδ. καὶ ἀηδ. vlt.

Αγροῦ χελιδὼν μακρὰν ἐξεποτήθη,
Εὗρε δ᾽ ἐρήμοις ἐγκαθημένην ὕλαις
Αηδόν᾽ ὀξύφωνον. ἡ δ᾽ ἀπεθρήνει

Τὸν

ronando ſimulacra, Diis fecere. Quin et fiſtulae primitias ſoluerunt, tanquam luſcinias ad cantum concitantes, quae ex fruticetis et virgultis reſonabant, Itynque paulatim accurate exprimebant, veluti a longo ſilentio cantum memoria repetentes. Alibi etiam grex balabat: alibi et ſaltu laſciuiebant agni, et ſe ſub matribus abſcondentes, mammam premebant: arietes nequedum enixas

 perſe-

Τὸν Ἴτυν, ἄωρον ἐκπεσόντα τῆς ὥρας.

Horatius autem Prognae vel hirundini eundem θρῆνον tribuit IV, Od. 12.

Nidum ponit, Ityn flebiliter gemens
Infelix auis.

IVNGERM.

8) Ἐκ μακρᾶς σιωπῆ] *Poſt longum ſilentium.* Nota, praepoſitionem ἐκ aliquando recipere ſignificationem praepoſitionis μετὰ, poſt; quemadmodum apud Latinos a, vel ab. ἐκ τῆς ὑπατείας, poſt conſulatum. *Eutrop.* libr. 7. δωδεκάτῳ μὲν ἐκ τῆς ὑπατείας ἔτει, duodecimo anno poſt conſulatum. *Idem* libr. eodem. καὶ τὰς ἐκστρατείας ἐκ μεγίστων ἐποιήσατο συμφορῶν, et poſt maximas calamitates expeditiones habuit.

MOLLVS.

9) Ὑποκλάσαντες αὐτοὺς] Lege ὑποκαλύψαντες αὐτούς.

IDEM.

Nemini diſpliceat lectio codd. ὑποκλάσαντες, quod iſtud compoſitum rariuscule inueniatur. Certe non aliam ob cauſſam de emendando hoc vocabulo meditatus eſt *Mollus*. At ſatis perſpicue analogia vim vocis explicat ex verbis ἀνακλάω, ἀντανακλάω, ἐπικλάω, περικλάω, quam recte expreſſit *Iungermanus* in ſua interpretatione latina: *Matribus obliquos ſe ſubſternentes.* Itaque male etiam in antiquioribus editionibus legis αὐτοὺς pro αὑτούς.

BODEN.

10) Τὴν

p. 79. πω τετοκυίας οἱ κριοὶ[11]) καταδιώκοντες, καὶ καμάτῳ ςήσαντες, ἔβαινον ἄλλος ἄλλην. Ἐγίνοντο καὶ τράγων διώγματα, καὶ ἐς τὰς αἶγας ἐρωτικώτερα πηδήματα, καὶ ἐμάχοντο περὶ τῶν αἰγῶν. καὶ ἕκαςος εἶχεν ἰδίας, καὶ ἐφύλαττε, μή τις αὐτὰς μοιχεύσῃ λαθών.

ΚΕΦΑΛ. Θ'.

Καὶ γέροντας ὁρῶντας ἐξώρμησεν εἰς ἀφροδίτην τὰ τοιαῦτα θεάματα· οἱ δὲ νέοι[1]) καὶ σφριγῶντες καὶ πολὺν ἤδη χρόνον ἔρωτα ζητοῦντες, ἐξεκάοντο πρὸς τὰ ἀκούσματα, καὶ ἐτήκοντο[2]) πρὸς τὰ θεάματα, καὶ ἐζήτουν καὶ αὐτοὶ περιττότερόν τι φιλήματος καὶ περιβολῆς, καὶ μάλιςα δὲ ὁ Δάφνις. Οἷα γοῦν ἐνηβήσας τῇ κατὰ τὸν χειμῶνα

[10]) Τὴν θηλὴν ἔσπασαν] Verbatim, *traxerunt mammam;* verti: *premebant mammam:* quoniam videmus agnos vbera premendo lac elicere, quod veteres fellare dixerunt.

MOLLVS.

Fellitare mammas, vt loqui amat *Arnob.* L. II. *Fellitat, fugit,* vt est in *Gloff. Isid.* et *vet. Onomast.* apud *Turneb.* Sed haec fatis nota funt.

IVNGERM.

[11]) Οἱ κριοὶ] Sic V. et P. (Legebatur in Iuntica κύριοι BODEN.) Et mox pro καμάτῳ N. et V. κάτω. P. al. V. καμάτω.

COLVMB.

[1]) Οἱ δὲ νέοι καὶ σφριγῶντες] *Herodian.* libr. 3. νεανίας σφριγῶντας, καὶ ὑπὸ βασιλικῆς ἐξουσίας εἰς πάσας ἡδονῶν ὀρέξεις ἀπλήςως ὁρμωμένους. Quae *Politianus* ita vertit: Illos adolefcentes adhuc in ipfo aetatis feruore, atque in fumma licentia,

persequentes, atque delassatas sistentes, alius aliam inibant. Hirci etiam sectabantur capras, inque illas lasciuiores faciebant saltus, deque capellis pugnabant, et singuli proprias habebant, cauentes, ne quis clam illas adulteraret.

CAPVT IX.

Eiuscemodi spectamenta spectantes senes, in venerem concitantur: iuuenes vero ipso in feruore aetatis constituti, iamque dudum ea quaerentes, hisce auditis inflammabantur, visis carpebantur; quin iam amplius quid osculo amplexuque volebant, maxime autem Daphnis, vtpote iam pubertatis annos nactus, dumque tota hieme rebus

tia, voluptatum omnium irritamentis incitatos. *Bud.* Iuuenes aetate florentissima et feruida, ac corpore valentes. *Suidas:* σφριγῶν, ἀκμάζων, αὔξων, τρύζων, βράζων, εὐσωματῶν, ἀκμάζων, ἀνθῶν. Hoc est, iuuenili vigore praeditus, augens, crescens, subsultans, feruens, bulliens, bonam corporis constitutionem habens, vigens, florens. *Aristoph.* ὡς δὲ εὔχροεῖς· ὡς δὲ σφριγᾷ τὸ σῶμά σου· Quam vero bonum colorem habes! Quam etiam floret, luxuriat, vigetque corpus tuum! Vnde Galli vocis graecae originem seruantes, dicunt: *Ils sont fringant* σφριγῶντες· Belgae *Sy sijn fris.*

MOLLVS.

V. Οἱ δὲ καὶ νέοι.

COLVMB.

²) Ετήκοντο] *Liquescebant* ad verbum. Τήκω, inquit *Suidas*, est κατὰ μικρὸν ἀναλίσκω, paulatim consumo. Propterea verti: *carpeban-*

να οἰκεϱίᾳ καὶ ἀχολίᾳ, πρός τε τὰ φιλήματα ὤργα,[3]) καὶ πρὸς τὰς περιβολὰς ἐσκυλάκιζε·[4]) καὶ ἦν ἐς πᾶν ἔργον περιεργότερος καὶ θρασύτερος. ᾔτει δὴ τὴν Χλόην χαρίσασθαι οἱ πᾶν ὅσον βούλεται, καὶ γυμνὴν γυμνῷ[5]) συγκατακλιθῆναι[6]) μακρότερον

pebantur, vt *Virg.* de Didone: *Et caeco carpitur igni. Propert.* Lib. 3. El. 5.
Nec tamen inuiso pectus
mihi carpitur auro.
IDEM.

Poteſt retineri verbum *liquefiebant*, quod, vt graecum τήκομαι, de voluptatibus etiam per metaphoram adhibetur. *Cic. Tuſcul. Qu.* V, 6. Beati, quos nullae futiles laetitiae exſultantes languidis *liquefaciunt* voluptatibus. *Idem* dicit *liqueſcere* mollitia. *Tuſc.* II, 22.
BODEN.

3) Πρός τε τὰ φιλήματα ὤργα] Ad oſcula vehementer ſtimulabatur. Τὸ ὀργᾷν proprie de animantibus dicitur, quae libidine turgent, atque impatienter appetunt: ab ὀργὴ, impetus. *Heſych.* ἐπιθυμητικῶς ἔχω. *Ariſtot.* ὀργᾷ ὀχεύεσθαι, per libidinem turget, ac prurit ad coitum.
MOLLVS.

4) Εσκυλάκιζε] In textum ſuſcepi pro ἐσκυτάλιζε, quod in omnibus reperiebatur. Auctor *Iungermanus*, quem infra vide.
BODEN.

Lege πρὸς τὰς περιβολὰς ἐσκύζα λίαν. Eſt vero σκυζᾷν proprie catulire, diciturque de catella catellum appetente. *Suid.* σκυζᾷν, ἐπὶ συνουσίαν ὁρμᾷν, id eſt, in congreſſum ruere, Venerem appetere. Qua in ſignificatione hoc loco vſurpatur. Dicitur de quibuslibet animantibus, quae in Venerem prona feruntur. ἡ κάμηλος κύει μῆνας δέκα. τῷ δὲ ἑνδεκάτῳ τίκτει. καὶ πάλιν διαλιποῦσα ἐνιαυτὸν σκυζᾷ. Camelus decem menſes foetum in vtero geſtat, vndecimo vero parit, et anno intermiſſo, rurſus prurit, et coitum appetit. *Ariſtot.* libr.

rebus domesticis intentus vehementer ad oscula simulabatur, valdeque in venerem pruriebat, iam in toto negotio curiosior et audacior erat. Petebat sane a Chloe, vt in omnibus, quae vellet, sibi morem gereret, nudaque cum nudo longius, quam ante

libr. 6. c. 18. Quin equae dicuntur etiam σκυζᾷν. Ita et verbum catulio de aliis etiam dicitur. *Plaut.* Quin meam vxorem vidit catulientem. MOLLVS.

Torsit me hoc σκυταλίζω· οὐ δεῖ negare. Tandem coniectare placuit: ἐσκυλάκιζε, quod plane respondet latino *Catulire*. De quo, quum ad eum scripsissem, qui mihi (lubens meritoque fateor) μαντεῖον in locis plurimis obscuris fuit, *Heinsium* dico; is idem sibi iam visum esse, et sic se in suo codice emendasse rescripsit; vnde mihi demum bene emendasse visus sum. Addidit idem: σκυλακεύειν, *dicuntur Venatores, cum canes admittunt spe foetus:* σκυλακίζειν *autem vox est, qualis est* καπριᾷν *et similes, quae desumpta ab animalibus* τὸ καταφορικὸς *designant. Hinc* σκύλαξ *apud antiquos libidinosus quidam coitus, aut potius foedae libidinis, dicebatur. Hesych.* σκύλαξ σχῆμα Ἀφροδισιακὸν, ὡς τὸ τῶν Φοινικιζόντων. Haec ille. Talia sunt σκυζᾷν, κυνίζειν, nec a canibus tantum, sed ab aliis animalibus quoque: Χοῖρος, ἱππόβινος, σύβας, σύβαξ, συβάλλας, συννίω, κάπραινα etc. quae apud Graecos grammaticos, si tanti est, possunt quaeri.

IVNGERM.

5) Καὶ γυμνὴν γυμνῷ] Nudam cum nudo. Quo maiori in Venerem vterque ardore soluatur sexus nudi in amplexus Veneris nepotuli ruere gestiunt. *Ouid.*

Quam bonus est ludus, cum virgine ludere nuda.

Palaestra apud *Lucian.* ἐν ὄνῳ· ἡ δὲ ἀποδυσαμένη τὴν ἐσθῆτα, καὶ στᾶσα ὅλη γυμνὴ, ἔνθεν ἤρξατο ἐπιτάττειν· ὦ μειράκιον, ἔκδυσαι. Illa, exuta veste, et stans nuda, hinc manda-

κρότερον ἢ πρόσθεν εἰώθεσαν· τοῦτο γὰρ δὴ λείπειν τοῖς Φιλητᾶ παιδεύμασιν, ἵνα δὴ γένηται τὸ μόνον
p. 80. ἔρωτα παῦον φάρμακον. Τῆς δὲ πυνθανομένης, τί πλέον ἐστὶ φιλήματος καὶ περιβολῆς, καὶ αὐτῆς κατακλίσεως; καὶ τί ἔγνω δρᾶσαι γυμνὸς γυμνῇ ἐγκατακλινείς; τοῦτο, εἶπεν, ὃ οἱ κριοὶ ποιοῦσι τὰς οἶς, καὶ οἱ τράγοι τὰς αἶγας.[7] Ὁρᾷς, ὡς μετὰ τοῦτο τὸ ἔργον, οὔτε ἐκεῖναι ἔτι φεύγουσιν αὐτοὺς,[8] οὔτε ἐκεῖνοι κάμνουσι διώκοντες· ἀλλ' ὥσπερ κοινῆς λοιπὸν ἀπολαύοντες ἡδονῆς συννέμονται; Γλυκύ τι,[9] ὡς ἔοικέν ἐστι τὸ ἔργον. καὶ νικᾷ τὸ ἔρωτος πικρόν.[10] Εἶτ' οὐχ ὁρᾷς, ὦ Δάφνι, τὰς αἶγας

mandata dare coepit: Exue te, adolescens. *Apul.* de Photide sua ita loquitur: Illa laciniis cunctis renudata, crinibusque dissolutis ad hilarem lasciuiam, in speciem Veneris, quae marinos fluctus subit; quare quidam dixit: In amore vix vlla etiam nuda, sat nuda est. MOLLVS.

6) Συγκατακλιθῆναι] In eodem accumbere lecto, vna cubare. *Aristoph.* vbi rusticus secunda de vxore sua verba faciens, ita ait: Ταύτην ὅτ' ἐγάμουν συγκατεκλινόμην ἐγὼ ὄζων τρυγός. Vbi hanc duxissem, vno accumbebam lecto, ego quidem faecem olens.

IDEM.

7) Ο οἱ κριοὶ ποιοῦσι τὰς οἶς, καὶ οἱ τράγοι τὰς αἶγας] Estque hoc loco verbum ποιέω obscoenae significationis, quemadmodum Latinis interdum facio. *Plaut.* Si tibi cordi est facere, licet. *Idem*: mauult ancillae facere, quam liberae. Rarissime tamen legitur, hoc verbum ποιεῖν, absolute sumptum, rem veneream designare: sed παιδοποιεῖσθαι, et μίξιν ποιεῖσθαι, coniunctim legimus. *Herodot.* L.IV.104. ἐπίκοινον δὲ τῶν γυναικῶν τὴν μίξιν

ante conſueuerant, concumberet: illud inquiens adhuc deſiderari iuxta ea, quae praeceperat Philetas, tanquam vnicum ſedandi amoris remedium. Huic ſciſcitanti, quid amplius eſſet oſculo, amplexu, et decubitu ipſo? atque quidnam vna cubans nudus facere nudae decreuiſſet? Illud, inquit, quod arietes ouibus, quod hirci capris faciunt. Viden', quod opere hoc peracto, neque illae amplius illos fugiant, neque illi perſequendo delaſſentur, ſed deinceps veluti communi fruentes voluptate vna paſcantur? Dulce quid, vt veriſimile eſt, hoc opus habet, atque vincit amoris amaritudinem.

μίξιν ποιοῦνται, ἵνα κασίγνητοί τε ἀλλήλων ἴωσι. In commune cum mulieribus coeunt, vt inter ſe germani ac domeſtici ſint omnes. Abſolute tamen vſurpauit *Demoſthenes*, quando pro corona ait: ἔμπουσαν ἅπαντες ἴσασι καλουμένην ἐκ τοῦ πάντα ποιεῖν, καὶ πάσχειν δηλονότι. Quam Empuſam omnes norunt fuiſſe dictam, videlicet quod omnia faceret ac pateretur. Hinc *Prodicus* πρᾶξιν et ἐργασίαν honeſtam habere ſignificationem; ſed ποίησιν interdum etiam turpem. *Lucian.* in *dial. mer.* Καὶ ποιεῖς τὴν Δημώνασσαν ὥσπερ οἱ ἄνδρες. *Idem* in *Pſeudologiſt.* Τὰ δὲ τοιαῦτα ποιεῖν, καὶ πάσχειν, ἄλλοις μέρεσι προστέτακται. Sed talia facere et pati, aliis partibus eſt iniunctum.

IDEM.

8) Ετι φεύγουσιν αὐτοὺς] V. φεύγουσιν ὅτι αὐτάς.

COLVMB.

9) Γλυκύ τι] Τίς δὲ βίος, τί δὲ τερπνὸν ἄτερ χρυσῆς ἀφροδίτης. Qualis nam vita foret, aut quid iucundi ſine aurea Venere? *Plut.* de amore: ἀλλ' ἡδονή τις τοὺς ἐρῶντας ἐπάγεται εἰς συνουσίαν, ſed voluptas quaedam amantes allicit ad congreſſum. *Pind.* *Od.* 6. *Olymp.* γλυκείας ἀφροδίτας

γας καὶ τὰς κριὰς καὶ τὰς τράγας, καὶ τὰς ὄϊς, ὡς ὀρθοὶ μὲν ἐκεῖνοι δρῶσιν, ὀρθαὶ δὲ ἐκεῖναι πάσχουσιν;[11]) οἱ μὲν πηδήσαντες, αἱ δὲ κατανωτισάμεναι; σὺ δέ με ἀξιοῖς συγκατακλιθῆναι καὶ ταῦτα γυμνήν; καίτοι γε ἐκεῖναι πόσον ἐνδεδυμένης ἐμοῦ λασιώτεραι; Πείθεται Δάφνις, καὶ συγκατακλινεὶς αὐτῇ πολὺν χρόνον ἔκειτο, καὶ οὐδὲν ὧν ἕνεκα ὤργα ποιεῖν[12]) ἐπιστάμενος, ἀνίστησιν αὐτὴν, καὶ κατόπιν περιεφύετο μιμούμενος τὰς τράγας. Πολὺ δὲ μᾶλλον ἀπορηθεὶς, καθίσας ἔκλαυσεν,[13]) εἰ καὶ κριῶν ἀμαθέστερος εἰς τὰ ἔρωτος ἔργα.

ΚΕΦΑΛ. ί.

p. 81. Ἦν δέ τις αὐτῷ γείτων, γεωργὸς γῆς ἰδίας, Χρῶμις τὸ ὄνομα, παρηβῶν ἤδη τὸ σῶμα. Τούτῳ

δῖται, *dulcis veneris.* Dido libr. 4. *Aeneid.*

—Fuit aut tibi quicquam
Dulce meum.

Verecunde ſane id, quod alioquin in legitimo coniugio ſancte honeſteque fit, verbis notat, qua dulcedine maxime amor conglutinatur: quippe συνάφεια ἄῤῥενός τε καὶ θηλείας, ἣν γάμον προσαγορεύομεν, φυσικοῦ νόμου ἐστὶ, qua animi vtriusque ita inuicem inneΩuntur, ὥστε δύο εἰς σάρκα μίαν εἶναι. Vnde illa στοργὴ πρὸς τοὺς τεχθέντας ἐν τῷ ἀνατρέφειν, ἣν ὁρῶμεν οὐ μόνον ἐν ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἀλόγοις ζώοις.

MOLLVS.

[10]) Πικρὸν] Reſpicit *Longus* ad notum veterum oxymoron, quod de Amore ſaepius ponitur. Vocatur Γλυκύπικρον eius κέντρον a *Nonno Dionyſ.* L. XLII. a *Muſaeo* v. 166. et a *Meleagro* L. VII. *Anthol.* a quo idem ipſe γλυκύδακρυς eadem mente, nec non a Leſbia poetria apud *Hephaeſtionem*

nem. Deinde illa: Daphni, nonne vides capras, arietes, hircos, oues, pedibus insistendo, illos facere, et has pati? illos saliendo, has dorso illos ferendo? Tune vis me recumbere vna, idque nudam? verum illae me vestibus induta aliquantum hirsutiores sunt. Paret Daphnis, atque cum illa concumbens diu iacuit, nesciuitque quicquam agere, quorum gratia tanto libidinis impetu concitabatur, erigit illam, et a tergo, hircos aemulans, illi adhaesit. At multo magis animi pendens, plorauit sedens, quod arietibus rudior rerum amatoriarum esset.

CAPVT X.

Erat illi vicinus, sui ipsius agelli cultor, nomine Chromis, corporis vigore ferme exutus, qui vxorem

stionem γλυκύπικρος adpellatur. Vid. H. *Steph. fragm. Lyr.* p. 66. ..

BODEN.

[11]) Ὀρθαὶ δὲ ἐκεῖναι πάχουσι] Quemadmodum verbum ποιέω obscoene aliquando dicitur: ita et πάχω. *Aeschin.* in *Ctesiph.* ᾤκησε πολὺν χρόνον ἐν τῇ Δημοσθένους οἰκίᾳ ὅ, τι δὲ πράττων, ἢ πάχων, ἀμφίβολος ἡ αἰτία, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐδαμῶς εὔχημον ἐμοὶ λέγειν. *Lucian.* in *dialog. meretr.* τοιαύτας γὰρ ἐν λέσβῳ λέγουσι γυναῖκας, ὑπὸ ἀνδρῶν μὲν οὐκ ἐθελούσας αὐτὸ πάχειν, γυναιξὶ δὲ αὐτὰς πλησιαζούσας, ὥσπερ ἄνδρας. Tales enim mulieres in Lesbo esse perhibent, quae a viris quidem illud pati nolint, cum mulieribus autem ipsae, perinde ac viri, congrediantur.

MOLLVS.

[12]) Ὠργα ποιεῖν] Ὀργᾷν Surrire. *Apul. Apolog.* I. *Fest. Gloss. Arnob.* Lib. I. Tale et Subare. V. *Colum.* ad *Apul.*

IVNGERM.

[13]) Βκλαυσεν] V. ἔκλαεν. P.

SOLVMB.

[*]) Αυ-

τῷ γυναίκιον ἦν ἐπακτὸν ἐξ ἄστεος, νέον καὶ ὡραῖον, καὶ ἀγροικίας ἁβρότερον. Τούτῳ Λυκαίνιον[1]) ὄνομα ἦν. Αὕτη ὁρῶσα τὸν Δάφνιν καθ' ἑκάστην ἡμέραν παρελαύνοντα τὰς αἶγας ἕωθεν εἰς νομὴν, νύκτωρ ἐκ νομῆς, ἐπεθύμησεν, ἐραστὴν κτήσασθαι δώροις δελεάσασα, καὶ δή ποτε λοχήσασα μόνον, καὶ σύριγγα δῶρον ἔδωκε, καὶ μέλι ἐν κηρίῳ, καὶ πήραν ἐλάφου· εἰπεῖν δέ τι ὤκνει, τὸν Χλόης ἔρωτα καταμαντευομένη. πάνυ γὰρ ἑώρα προσκείμενον αὐτὸν τῇ κόρῃ. Πρότερον μὲν οὖν ἐκ νευμάτων[2]) καὶ γέλωτος συνεβάλετο τοῦτο· τότε δὲ ἐξ ἑωθινοῦ σκηψαμένη πρὸς Χρῶμιν ὡς παρὰ τίκτουσαν ἄπεισι γείτονα, κατόπιν αὐτοῖς κατηκολούθησε, καὶ εἴς τινα λόχμην ἐγκύψασα[3]) ἑαυτὴν, ὡς μὴ βλέποιτο, πάντα ἤκουσεν, ὅσα εἶπον· πάντα εἶδεν, ὅσα ἔπραξαν· οὐκ ἔλαθεν αὐτὴν οὐδὲ κλαύσας ὁ Δάφνις. συναλγήσασα δὴ τοῖς ἀθλίοις, καὶ και-
p 82. ρὸν ἥκειν νομίσασα διττὸν, τὸν μὲν εἰς ἐκείνων σωτηρίαν, τὸν δὲ εἰς τὴν ἑαυτῆς ἐπιθυμίαν, ἐπιτεχνᾶταί τι τοιόνδε. Τῆς ἐπιούσης ὡς παρὰ τὴν γυναῖκα λαβὴν τὴν τίκτουσαν[4]) ἀπιοῦσα, φανερῶς ἐπὶ

[1]) Λυκαίνιον] Lycaenium, vxor ſenis cuiuſdam ruſtici, dicta a λύκαινα, lupa; alludens ita ad latinum nomen lupa, quod meretricem etiam notat. *Cic.* pro *Mil.* ille, qui ſemper ſecum ſcorta, ſemper exoletos, ſemper lupas ducebat.

MOLLVS.

[2]) Ἐκ νευμάτων] Videlicet ὄψεως, ſicuti ab *Herodiano* eſt additum: Τοιοῦτος γὰρ ἦν ὁ Μαξιμίνου φόβος, ὡς μηδὲν αὐτὸν λανθάνειν, παραφυλάττεσθαι δὲ πάντων οὐ μόνον τὰ διὰ φωνῆς καὶ γλώττης προφερόμενα, ἀλλὰ τὰ δι' ὄψεως νεύματα. Quippe tantus

erat

vxorem ex oppido duxerat, iuuenculam, nec non formoſam, atque foeminis ruſticis venuſtiorem. Huic nomen erat Lycaenio. Haec quotidie Daphnidem conſpicata, mane ad paſcua capras ſuas, noctu e paſcuo abigentem, donis illum ineſcando ſibi conciliare amatorem concupiuit. Aliquando ſoli inſidiata, fiſtulam dono dedit, atque mel ſuo etiamnum fauo contentum, peramque ceruino e corio confectam: verebatur autem quicquam effari, vtpote amoris, quo is deperibat Chloea, non ignara, quem et omnino huic puellae addictum videbat. Prius quidem eius coniecturam fecerat ex nutibus, et illorum riſu. Tunc autem ſimulans ſe mane apud Chromin ad vicinam ire puerperam, a tergo illos eſt inſecuta, cumque ſe ſub virgultis abſcondidiſſet, ne cerneretur, omnia audiuit dicta, cuncta vſurpauit oculis facta. Non latuit illam, quam familiariter fleuerit Daphnis. Quare vicem miſerorum horum dolens, rataque geminam ſibi oblatam occaſionem, cum ſeruandi illos, tum ſuam explendi libidinem, tale quid comminiſcitur. Poſtero die

 tan-

erat Maximini metus, vt nihil illum plane lateret, omniumque non ſolum verba, ſed nutum quoque, ſpeciemque oris obſeruaret
IDEM.

3) Αἰχμὴν ἐγκύψασα] Lege ἐγκρύψασα, ita etiam verti. IDEM.

Retinui ἐγκύψασα, vocabulum Thucydideum, quod τῷ ἐπικύπτειν reſpondet. Verte: *Quumque ſe in fruteto obſtipo capite demiſiſſet.*
BODEN.

4) Παρὰ τὴν γυναῖκα λαβὴν τὴν τίκτουσαν] D. *Iungermanus* legit hic cum clariſſ. *Hein-*

ἐπὶ τὴν δρῦν, ἐν ᾗ ἐκαθέζετο Δάφνις καὶ Χλόη, παραγίνεται, καὶ ἀκριβῶς μιμησαμένη τὴν τεταραγμένην· „Σῶσόν με, εἶπε, Δάφνι τὴν ἀθλίαν. ἐκ γάρ μοι τῶν χηνῶν [5]) τῶν εἴκοσιν ἕνα τὸν κάλλιστον ἀετὸς ἥρπασε· καὶ, οἷα μέγα φορτίον ἀράμενος, οὐκ ἐδυνήθη μετέωρος ἐπὶ τὴν συνήθη τὴν ὑψηλὴν κομίσαι ἐκείνην πέτραν· ἀλλὰ εἰς τήνδε τὴν ὕλην τὴν ταπεινὴν ἔχων κατέπεσε. Σὺ τοίνυν πρὸς τῶν νυμφῶν καὶ τοῦ Πανὸς ἐκείνου, εἰσελθὼν εἰς τὴν ὕλην, σῶσόν μου τὸν χῆνα· μόνη γὰρ δέδοικα εἰσελθεῖν· μὴ δὲ περιΐδῃς ἀτελῆ μου τὸν ἀριθμὸν γενόμενον. Τάχα δὲ καὶ αὐτὸν τὸν ἀετὸν ἀποκτενεῖς, καὶ οὐκ ἔτι πολλοὺς ὑμῶν ἄρνας καὶ ἐρίφους ἁρπάσει· τὴν δὲ ἀγέλην τέως φρουρήσει Χλόη. πάντως [6]) αὐτὴν ἴσασιν αἱ αἶγες ἀεί σοι συννεμουσαν."

ΚΕΦΑΛ. ια'.

p. 83. Οὐδὲν τῶν μελλόντων ὑποπτεύσας ὁ Δάφνις, εὐθὺς ἀνίσταται, [1]) καὶ ἀράμενος τὴν καλαύροπα,

Heinſio pro λαβὴν, πάλιν, vel αὖθις. Ego nihil mutandum cenſeo.

MOLLVS.

Iui in conſilium, varie ſic cenſuit animus. Vel τὸ λαβὴν eſſe nomen proprium Labes mulieris; ſed hoc vix eſt, vt placeat mihi, rem preſſius conſideranti. Vel hanc vocem ponendam poſt ἐπιούσης, et ſignificare, praetextu, ſpecie, et ſic tamen potius in λαβῇ mutandam: ſed hoc etiam male conſultum mihi videtur. Vel, λαβὴν corrigendum, et lege πάλιν, vel αὖθις, iterum, rurſus, quae optime hic locum haberent; ſed

tanquam ad mulierem hanc; quae ipsi occasionem pepererat, abiens, ad quercum aperte, sub qua Chloe atque Daphnis sedebant, accedit, accurateque animi consternationem prae se ferens: Serua me, inquit, Daphni, miseram; etenim ex anseribus mihi, qui numero viginti erant, vnum, eumque optimum, eripuit aquila: atque, onus hoc sublatum, vtpote grandius, in petram illam arduam sibique consuetam, deportare sublimis minus valuit: verum illum vnguibus tenens in humilem hanc delapsa est syluam. Te itaque per Nymphas Panaque rogo, hanc ingressus syluam, anserem meum serua: sola enim intrare non ausim: neque siueris hunc mihi reddi numerum mutilum. Fortassis et aquilam hanc ipsam interimes, neque amplius tam multos vobis agnos hoedosque rapiet. Ad custodiam gregis interea relinquetur Chloe, omnino illam norunt caprae, vtpote tecum semper pascentem.

CAPVT XI.

Nihil futurorum suspicatus, Daphnis, surgit e vestigio, sublatoque suo pedo Lycaenium pone

sed hoc nimis abit a scriptura: audax igitur, placet tamen, praesertim τὸ πάλιν. Vel omnino τὸ λαβὴν esse παρεμβεβλημένον· et quo iure intrusum, eodem extrusum esto: et hoc μοῦ ἤδανε θυμῷ. Verum, quum Cl. Heinsio πάλιν leg. placere intellexerim: secundum id, si mei res sit indicii, litem dare sum paratus.

IVNGERM.

5) Τῶν χηνῶν] In vett. editionibus deest artic. In Molliana legebatur τῶν χηνῶν.

BODEN.

6) Πάντως] ἴσ· πάντες.

ῥοπα, κατόπιν ἠκολέθει τῇ Λυκαινίῳ· ἡ δὲ ἡγεῖτο ὡς μακροτάτω τῆς Χλόης. καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὸ πυκνότατον ἐγένοντο, πηγῆς πλησίον καθίσαι κελεύσασα αὐτόν· „Ἐρᾷς, εἶπε, Δάφνι, Χλόης, καὶ τῦτο ἔμαθον ἐγὼ νύκτωρ παρὰ τῶν νυμφῶν· δι' ὀνείρατος ἐμοὶ τὰ χθιζά σε αἱ νύμφαι διηγήσαντο δάκρυα. καὶ ἐκέλευσάν σε σῶσαι διδαξαμένην τὰ ἔρωτος ἔργα.[2]) Τὰ δὲ ἐςὶν ὐ φιλήματα καὶ περιβολὴ, καὶ οἷα δρῶσι κριοὶ καὶ τράγοι· ἀλλὰ ταῦτα πηδήματα, καὶ τῶν ἐκεῖ γλυκύτερα.[3]) πρόςεςι γὰρ αὐτοῖς χρόνος μακροτέρας ἡδονῆς. Εἰδή σοι φίλον ἀπηλλάχθαι κακῶν, καὶ ἐν πείρᾳ γενέθαι ζητυμένων τερπνῶν, ἴθι παραδίδυ μοι τερπνὸν σαυτὸν μαθητήν· ἐγὼ δὲ χαριζομένη ταῖς νύμφαις ἐκείναις διδάξω.“ Οὐκ ἐκαρτέρησεν ὁ Δάφνις ὑφ' ἡδονῆς, ἀλλ' ἅτε ἄγροικος καὶ αἰπόλος ἐρῶν, καὶ νέος, πρὸ τῶν ποδῶν καταπεσὼν, τὴν Λυκαίνιον ἱκέτευεν, ὅτι τάχιςα διδάξαι τὴν
p. 84. τέχνην, δι' ἧς, ὃ βύλεται, δράσει Χλόην. καὶ ὥσπέρ τι μέγα καὶ θεόπεμπτον[4]) ἀληθῶς μέλλων

Nihil tamen temere mutatum velim: quod de omnibus meis coniectationibus protestor.

IVNGERM.

1) Ἀνίςαται] N. et V. ἐγείρεται, al. V. ἀνίςαται.

COLVMB.

2) Διδαξαμένην τὰ ἔρωτος ἔργα] *Palaestra* apud *Lucian.* Ἐγὼ μὲν, νόμῳ διδασκάλυ καὶ ἐπιςάτυ, τὰ ὀνόματα τῶν παλαισμάτων, ἃν ἐθέλω, εὑρῦσα, ἐρῶ. Ego, doctoris et praesidis more, certaminum nomina, quae volo, tibi praescribam. MOLLVS.

3) Τῶν ἐκεῖ γλυκύτερα] Quid si? ἐκείνων.

IVNGERM.

Paul-

ſequitur, quem illa, quam poſſet, longiſſime a Chloe deducebat. Cumque iam, qua ſylua erat denſiſſima, veniſſent, iuſſo illo iuxta ſedere fontem: Amas, inquit, Daphni, Chloen, idque hac nocte per Nymphas reſciui, quae mihi in ſomnis heſternas tuas lacrymas expoſuere, atque iuſſerunt, vt te, docendo amoris officia, ſeruem. Haec ipſa non ſunt ſuauia et amplexus, et cuiusmodi faciunt arietes, hircique, ſed ſaltus hi longe iis dulciores erunt: habent enim longioris temporis voluptatem. Quod ſi tibi collibitum fuerit hisce liberari malis, et periculum facere in his, quae quaeris, oblectamentis, age, temet mihi iucundum trade diſcipulum: ego te in gratiam harum Nympharum informabo. Prae voluptate amplius ſibi non temperauit Daphnis; ſed, vtpote ruſticus caprariusque amore irretitus, inſuper iuuenis, ad genua prouolutus, ſupplex orauit Lycaenium, vt quam primum hanc ipſum doceret artem, cuius beneficio, quod vellet, faceret Chloae. Atque veluti quid magni momenti, diuinitusque

 vero

F Paullo ante legimus cum *Commelino* et *Mollo* ἀλλὰ ταῦτα πηδήματα. Melius tamen ponitur colon poſt τράγοι· ſequens vero ἀλλὰ retracto accentu mutatur in ἄλλα. *Alii hi ſunt ſaltus, longe illorum* (ſaltibus) *dulciores.* BODEN.

4) Θεόπεμπτον] *Artemidor.* I. Oneirocr. 7. Τὰ δὲ περὶ μηδενὸς φροντίζουσιν ἐφιστάμενα (ὀνείρατα) καὶ προαγορεύοντά τι τῶν ἐσομένων ἀγαθῶν ἢ κακῶν, θεόπεμπτα λέγω· ὡς Ἀριστοτέλης διαπορῶν, πότερον ἔξωθεν ἡμῖν τοῦ ὀνειρώσσειν ἡ αἰτία ὑπὸ θεοῦ γινομένη, ἢ ἔνδον αἴτιόν τι, ὃ ἡμῖν διατίθησι τὴν ψυχήν, καὶ ποιεῖ φύσει

λαν διδάσκεσθαι, καὶ ἔριφον αὐτῇ δώσειν ἐπηγγείλατο, καὶ τυροὺς ἁπαλοὺς[5]) πρωτοῤῥύτου γάλακτος,[6]) καὶ τὴν αἶγα αὐτήν. Εὑροῦσα δὴ ἡ Λυκαίνιον αἰπολικὴν ἀφθονίαν,[7]) οἵαν οὐ[8]) προσεδόκησεν, ἤρχετο παιδεύειν τὸν Δάφνιν τοῦτον τὸν τρόπον. Ἐκέλευσεν αὐτὸν καθίσαι πλησίον αὐτῆς, ὡς ἔχει,[9]) καὶ φιλήματα φιλεῖν οἷα εἰώθει καὶ ὅσα, φιλοῦν.

φύσει συμβεβηκὸς αὐτῇ· ἀλλὰ θεόπεμπτα, ὡς ἤδη καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ πάντα τὰ ἀπροσδόκητα καλοῦσιν. *Tat.* L. 4. Ἐκπλαγεὶς οὖν καὶ θεόπεμπτον εἶναι νομίσας τὸν ἄνθρωπον. *Apul.* L. 9. init. Sed vnus ex his, de coelo miſſus mihi ſoſpitator. *Liuius* Lib. 22. Fabiana ſe acies repente velut coelo demiſſa ad auxilium oſtendit. Noſter tamen vſurpat potius de quadam eximia re, et quam quis ſperare non auſus fuiſſet, quod eod. redit. *Heliodor.* L. 5. Amethyſtum Aethiopicam vocat θεόπεμπτον λίθον.

IVNGERM.

[5]) Τυροὺς ἁπαλοὺς] Hos caſeos Graeci alias vocant νεαλέας, νεαροὺς, aut νεοπαγέας. *Ariſtophan.* in *Ran.* nominat χλωρὸς· τὸν τυρὸν τὸν νέον χλωρὸν σὺν αὐτοῖσι ταλάροις κατέδει, caſeum non recentem cum ipſis caniſtris deuorauit. Huic caſeo opponitur ὁ ξηρὸς et ὁ παλαιὸς, nam vetuſtate caſei dicuntur areſcere.

MOLLVS.

[6]) Πρωτοῤῥύτου γάλακτος] Ad verbum, *lactis quod primum defluxit*, ſiue *defluit.* Sic Graecis dicitur πρωτόῤῥυτος ῥητίνη, reſina, quae prima profluit. Videtur intelligere lac integrum, quale primum vberibus exprimitur, quod pinguius lacte ſuo cremore atque flore deſtituto eſſe ſolet, cuiuſmodi lac *Nicander Alexiph.* v. 141. γάλα πῖον hoc eſt, lac pingue, vocauit. Noſtrates *Soete melck.* IDEM.

N. et V. πρωτοτύρου. al. V. πρωτοῤῥύτου. COLVMB.

[7]) Ἀφθο-

vere missum addiscendum foret, se daturum promisit hoedum, caseosque mustos, integro puroque lacte confectos, insuper ipsam capram. Lycaenium apud caprarium, comperta maiori rerum copia, quam ipsamet expectauerat, hunc in modum Daphnidem erudire coepit. Iussit, vt se habebat, illum iuxta se sedere: nec non oscula figere, qua-

7) Ἀφθονίαν] Retuli hoc ad munera plura, quae offerebat. Si ad animum referas, vt aliquando etiam refertur, ita vertes: *Vbi aduertit tantam illius aequitatem.* MOLLVS.

8) Οἴαν] In plerisque editionibus erat οἷα ἦ. Recepi vero, quam Mollus ex parte iam probauerat, lectionem οἵαν ἦ.

BODEN.

V. οἵαν. P. COLVMB.

9) Ὡς εἶχε] *Vt erat, quo tunc erat habitu.* Haec dictio admodum familiaris est Graecis, et pro diuersa materia, diuerse redditur. Apud *Xiphilin.* in M. *Anton.* Libr. 17. διενήξατο εὐθὺς, ὥσπερ εἶχε, statim, vt erat, tranauit. Idem libr. 8. in *Commod.* ἐφίλει ὥσπερ εἶχε διὰ τοῦ κράνους, osculabatur per galeam, quam gerebat. *Zosim.* libr. 3. ὡς εἶχον, εἰς τὰ πλοῖα ἐμβάντες, ἐπεραιώθησαν. Tunc omnes eo, quo erant habitu, naues ingressi, transmiserunt. *Idem* Libr. 9. μετὰ τῆς οὔσης αὐτῷ δυνάμεως, ὡς εἶχεν, ὁρμήσας. Cum iis, quas tum secum habebat copias, profectus. *Herodot.* libr. I. vbi loquitur de Arione. ὡς εἶχε σὺν τῇ σκευῇ πάσῃ. *Gell.* in *Noct. Att.* libr. 16. c. 19. vertit, cum omni ornatu, sicut stabat. *Valla:* vt erat ornatus. *Lucian.* in *Timon.* καί συ μὲν σκάπτε, ὡς ἔχεις. Tu vero fode, ita vt facis. Veruntamen haec versio non placet omnibus. Apud Thucyd. ὥσπερ εἶχε, Scholiastes vertit, αὐτῷ τῷ σχήματι, eodem habitu.

MOLLVS.

φιλοῦντα ἅμα καὶ περιβάλλειν καὶ κατακλίνεσθαι χαμαί. ὡς δὲ ἐκαθέσθη,[10] καὶ ἐφίλησε, καὶ κατεκλίθη, μαθοῦσα, ἐνεργεῖν δυνάμενον καὶ σφριγῶντα, ἀπὸ μὲν τῆς ἐπὶ πλευρὰν κατακλίσεως ἀνίστησιν, αὐτὴν δὲ ὑποστορέσασα ἐντέχνως, ἐς τὴν τέως ζητουμένην ὁδὸν ἦγε· τὸ δὲ ἐντεῦθεν οὐδὲν περιηγάγετο ξένον.[11] αὐτὴ γὰρ ἡ φύσις λοιπὸν ἐπαίδευε τὸ πρακτέον.

ΚΕΦΑΛ. ιβ΄.

Τελεσθείσης δὲ τῆς ἐρωτικῆς παιδαγωγίας, ὁ μὲν Δάφνις ἔτι ποιμενικὴν ἔχων γνώμην, ὥρμησε τρέχειν

Ὡς εἶχε significat non solum in quibusdam a *Mollo* adlatis, sed potissimum in hoc nostro loco, *quantum posset*. Respicit ad πλησίον. Iussit lupa, vt prope ipsam, quantum posset, consideret. Sic *Achilles Tatius* L. V. c. 9. Ὡς εἶχον, εὐθὺς ἐπιβὰς νεὼς, de tempore posuit, *quam primum possem, celeriter nauem conscendi.* Ibidem c. 23. de Thersandro, Meliten, quanta posset, vi repellente: Ὁ δὲ τὴν μὲν, ὡς εἶχεν, ὤθει μάλα ἐῤῥωμένως. BODEN.

[10]) Ἐκαθέσθη] Forsan ἐκάθητο, quoniam apud *Lucian.* in *Soloecista* καθέσθητι dicitur esse ἔκφυλον, hoc est, barbarum. MOLLVS.

[11]) Τὸ δὲ ἐντεῦθεν οὐδὲν περιηγάγετο ξένον] *Deinde non circumduxit vltra peregrinum.* Nisi quis putet scribendum pro περιηγάγετο, ἐπαιδαγώγετο, atque tum vertendum fuerit: *Deinde non instituit hunc peregrinum.* Non est inarguta haecce coniectura, cum mox sequatur, τελεσθείσης δὲ τῆς ἐρωτικῆς παιδαγωγίας, mihi prolubium vertendi fuit, ξένον, peregrinum. Tyro enim Daphnis,

lia et quot consueuerat, vna et inter basiandum ruere in amplexus, seseque humi reclinare. Vt autem sedit, oscula dedit, seseque reclinauit: illa iam edocta hunc parem fore rei, et libidine turgere, a laterali discubitu iacentem erexit, semet vero perite substernens, ad viam longe ante quaesitam deduxit. Deinde non circumduxit vltra peregrinum istum, ipsa natura, quod porro agendum restabat, docente.

CAPVT XII.

Ita hacce ad finem informatione venerea perducta, Daphnis, nondum pastorali exutus indole, suam ad

Daphnis, imo peregrinus, in castris Veneris merito haberi poterat. Si neutraliter τὸ ξένον accipiatur, expones, id quod postidea factum est, non erat nouum, aut insolens.

IDEM.

Vel omnino nulla opus est emendatione, maxime, si cum *Iungermano* exposueris: *Quae deinde acciderunt, horum nihil porro valde nouum, vel insolens, fuit perpetratum. Ipsa namque natura, quod supererat, agere monstrabat.* Vel, reiecta Molliana, ἐπαδαγώγετο, tametsi *non inarguta* coniicienti sibi visa fuerit, e codice Romano reponas περιεργάζετο. Hoc verbum eleganter poni solet de iis, qui res suas curiosius tractant, operam vero inanem et superuacaneam insumunt. Si cupis exempla, euolue *Reiskianum Indicem Graecitatis Demosthenicae* p. 592 sequ. Haec vocis idea bene cadit in Lycaenium, quae, summo libidinis ardore incensa, nolebat amplius vanam superfluamque operam adhibere in puero vlterius erudiendo, sed ad rem ipsam properabat.

BODEN.

V. πι-

τρέχειν ἐπὶ τὴν Χλόην, καὶ ὅσα ἐπεπαίδευτο, δρᾷν αὐτίκα· καθάπερ δεδοικὼς μὴ βραδύνας ἐπιλά-
p. 85. θοιτο· ἡ δὲ Λυκαίνιον καταχοῦσα αὐτὸν, ἔλεξεν ὧδε. „Ετι καὶ ταῦτα δεῖ σε μαθεῖν, ὦ Δάφνι. Εγὼ γυνὴ τυγχάνουσα πέπονθα νῦν οὐδέν· πάλαι γάρ με ταῦτα ἀνὴρ ἄλλος ἐπαίδευσε, μισθὸν τὴν παρθενίαν λαβών· Χλόη δὲ συμπαλαίουσά σοι ταύτην τὴν πάλην,[1]) οἰμάξει καὶ κλαύσεται,[2]) καὶ αἵματι κείσεται πολλῷ καθάπερ πεφονευμένη· ἀλλὰ σὺ τὸ αἷμα μὴ φοβηθῇς, ἀλλ' ἡνίκα ἂν πείσῃς αὐτήν[3]) σοι παραχεῖν, ἄγαγε αὐτὴν εἰς τοῦτο τὸ χωρίον, ἵνα, κἂν βοήσῃ, μηδεὶς ἀκούσῃ· κἂν δακρύσῃ, μηδεὶς ἴδῃ· κἂν αἱμαχθῇ, λούσηται τῇ πηγῇ. καὶ μέμνησο, ὅτι σε ἄνδρα ἐγὼ πρὸ Χλόης πεποίηκα.[4])

ΚΕΦΑΛ.

V. περιειργάζετο P.

COLVMB.

[1]) Συμπαλαίουσά σοι ταύτην τὴν πάλην] Loquitur, tanquam palaestra, et luctatio quaedam, fiet venereus concubitus. Hinc Domitianus clinopalen; veluti palaestram lecti et exercitamentum, dixit. *Suet.* c. 22. Ea propter veteres nocturna bella, militiamque amatoriam, nugas illas cupidinis vocarunt.

MOLLVS.

[2]) Οἰμόξει καὶ κλαύσεται] Prima coitio, vt ait ille, acerbissima est. *Theocr.* Idyll. 8. v. 90.

Ως δὲ κατισμύχθη καὶ ἀνετράπετο φρένα λύπᾳ
Ωτερος, ὡς καὶ νύμφα γαμηθεῖσ' ἀκάχοιτο.

Ita vero doluit, et animo deiectus est moerore
Alter, vt sponsa primo concubitu dolet.

Scholiast. Λυποῦνται γὰρ αἱ τοιαῦται, διὰ τὸ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τιτρώσκεσθαι. Crobyle non videtur id tanti fecisse apud *Lucian.* quando

ad Chloen festinat, et, quaecunque didicisset, statim operi applicare parat, tanquam veritus, ne, moras nectendo, illud ipsum obliuioni traderet. Caeterum Lycaenium, ipso retento, hunc in modum fata est: Praeterea et haec tibi, mi Daphni, discenda erunt. Mihi quidem, quae sum vxor, tale quid nihil iam euenit: olim enim vir alius haecce me docuit, pro mercede virginitate potitus. Vbi Chloe tecum hac in palaestra colluctata fuerit, plorabit, eiulabitque: imo iacebit, haud secus, quam vulnerata, multo manans sanguine: verum non est, quod cruorem timeas: vbi autem tua suadela illam tibi morigeram reddideris, ad eundum hunc ipsum locum ducito, vt, si forte clamauerit, nemo audiat: si eiulauerit, nemo videat: si cruore contaminata fuerit, hoc se fonte abluat. Memineris etiam, me ante Chloen te virum fecisse.

CAPVT

do Corinnam natam suam ita affatur: ὦ κόριννα, ὡς μὲν ἐ πάνυ δεινὸν ἦν, ὃ ἐνόμιζες, τὸ γυναῖκα γενέσθαι ἐκ παρθένε, μεμάθηκας ἤδη. Non ita graue esse, Corinna, ceu tu putabas, ex virgine mulierem fieri, iam didicisti. IDEM.

V. πάλην, καὶ οἰμώζει. P. COLVMB.

3) Αὐτὴν] Falso Commelin. αὐτήν. BODEN.

4) Ἄνδρα πεποίηκα] Quemadmodum γυνὴ apud *Theocritum* XXVII, 64. ipsumque *Longum* L. III. c. 16. ac mulier apud *Vlpianum* pluribus locis pro femina, non amplius virgine, accipitur: ita venit ἀνὴρ pro marito aut Venerem experto, et hoc loco et infra Cap. XVII. et XXIII. huius libri. Sic Latini etiam *Mart.* L. II. Epigr. 79. *Illa virum faciet.* Et L. VIII, 46. *Felix, quae faciet prima puella virum.* *Claudianus* item *Fescen.* Ode I, 40.

ΚΕΦΑΛ. ιβ'.

Ἡ μὲν οὖν Λυκαίνιον τοσαῦτα ὑποθεμένη, κατ' ἄλλο μέρος τῆς ὕλης ἀπῆλθεν, ὡς ἔτι ζητοῦσα τὸν χῆνα· ὁ δὲ Δάφνις εἰς λογισμὸν ἄγων τὰ εἰρημένα, τῆς μὲν προτέρας ὁρμῆς ἀπήλλακτο· διοχλεῖν δὲ τῇ Χλόῃ περιττότερον ὤκνει φιλήματος καὶ περιβολῆς, μήτε βοῆσαι θέλων αὐτὴν ὡς πρὸς πολέμιον, μήτε δακρύσαι ὡς ἀλγοῦσαν, μή-
p. 86. τε αἱμαχθῆναι καθάπερ πεφονευμένην. ἀρτιμαθὴς γὰρ ὢν ἐδεδοίκει τὸ αἷμα· καὶ ἐνόμιζεν, ὅτι ἄρα ἐκ μόνου τραύματος αἷμα γίνεται. Γνοὺς δὲ τὰ συνήθη τέρπεσθαι μετ' αὐτῆς, ἐξέβη τῆς ὕλης· καὶ ἐλθὼν ἵνα ἐκάθητο στεφανίσκον ἴων πλέκουσα, τόν τε χῆνα τῶν τοῦ ἀετοῦ ὀνύχων ἐψεύσατο ἐξαρπάσαι, καὶ περιθεὶς ἐφίλησεν, οἷον ἐν τῇ τέρψει Λυκαίνιον. τοῦτο γὰρ ἐξῆν ὡς ἀκίνδυνον. Ἡ δὲ τὸν στέφανον ἐφήρμοσεν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ τὴν κόμην ἐφίλησεν,¹) ὡς τῶν ἴων κρείττονα. Καὶ πήρας προσκομίσασα ²) παλάθης

40. *Beata, quae te mox faciet virum.* IDEM.

¹) Τὴν κόμην ἐφίλησεν] Moris fuiſſe videtur antiquis et comam oſculari et caput. Philippus prae gaudio oſculum fixit capiti Alexandri. *Plut.* in *Alexandr.* Καὶ καταβάντες αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν φιλήσας. At poſtquam deſiliit ex equo, caput eius oſculatus eſt. *Plut.* de coniuratis in *Bruto*, dicit illos fuiſſe Caeſaris oſculatos caput: καὶ στέρνα, καὶ κεφαλὴν κατεφίλει. *Pectus* et *caput* deoſcu-

CAPVT XIII.

Hisce igitur Lycaenium praeceptis traditis ad alteram ſyluae partem ſeceſſit, veluti quaeſitum etiamnum ſuum anſerem. Daphnidi dicta illa mente agitanti, prior impetus ille deſferbuerat, verebaturque vllam Chloae creare moleſtiam vltra oſculum amplexumque, cauens, ne vel illa veluti ad hoſtis conſpectum clamaret, vel tanquam dolore affecta fleret, aut non aliter, quam vulnerata cruore foedaretur. Etenim non ita pridem expertus cruorem timebat, atque rebatur vulneribus ſanguinem effluere duntaxat. Non autem ignarus, ſeſe conſueto modo cum illa oblectare, ſylua exceſſit: atque progreſſus ad locum vbi ſedebat, nectenti violis corollas, anſerem ſe vnguibus eripuiſſe aquilae mentitus fuit, ſimulque brachiis circundatis, pari voluptate, qua ante Lycaenium, baſiauit illam; illud quippe, veluti extra periculi aleam poſitum, licebat. Illa vero capiti eius ſertum adaptauit, comaeque vtpote violis praeſtantiori oſcula dedit: Dehinc allatis peris, portionem maſſae caricarum,

deoſculabantur. *Apuleius* de Photide ait: Veſperi quoque cum ſomno concederes, et in cubiculum te duxit comiter, et blande lectulo collocauit, et ſatis amanter cooperuit: et oſculato tuo capite, quam inuita diſcederet, vultu prodidit. Quin et oculos oſculari ſolent. In *Argonaut.* apud *Orphea*, Peleus diſcedens filii Achillis deoſculatur κεφαλήν τε, ὄμματα καλά. MOLLVS.

[2]) Προσκομίσασα] Editor Pariſ.

θης μοῖραν,3) καὶ ἄρτους τινὰς ἔδωκε φαγεῖν· καὶ ἐσθίοντος ἀπὸ τοῦ στόματος ἥρπαζε,4) καὶ οὕτως ἤσθιεν, ὥσπερ νεοττὸς ὄρνιθος.

ΚΕΦΑΛ. ιδ΄.

Ἐσθιόντων αὐτῶν καὶ περιττότερον φιλούντων ὧν ἤσθιον, ναῦς ἁλιέων ὤφθη παραπλέουσα. ἄνεμος μὲν οὐκ ἦν, γαλήνη δὲ ἦν καὶ ἐρέττειν ἐδόκει·1) καὶ ἤρεττον ἐῤῥωμένως. ἠπείγοντο γὰρ
p. 87. νεαλεῖς ἰχθῦς εἰς τὴν πόλιν διασώσασθαι τῶν τινων πλουσίων.3) Οἷον οὖν εἰώθασι ναῦται δρᾷν εἰς καμάτων ἀμέλειαν, τοῦτο κἀκεῖνοι δρῶντες, τὰς κώπας ἀνέφερον.4) εἷς μὲν αὐτοῖς κελευστὴς5) ναυτι-

Paris. coniicit προκομίσασα, repugnante codice Romano, qui habet προσκ. In *Iuntica* et *Commelin.* locus erat luxatus, vbi male leg. πρὸς παλάθης.

BODEN.

Defectum bene e suo C. supplet *Vrs.* προσκομίσασα παλ. IVNGERM.

3) Παλάθης μοῖραν] Est autem παλάθη, massa ficorum, et pinguium caricarum, quas in morem laterum figurantes, vt illaesae permaneant, calcant, atque compingunt. Apud *Lucian.* reperitur παλάθη ἰσχάδων, παλάθη καρυκῶν. Grammatici dictam volunt a παλάσσω, contundo. Vel a παλαιὸς, vetus, vt sit carica ad vetustatem compacta.

MOLLVS.

4) Ηρπαζε] Sic de Glaucia in illum *Epiced. Statius :*

Incertas quis ab ore dapes
libataque vina
Auferet? et dulci turbabit
cuncta rapina?

IVNGERM.

1) Ανεμος μὲν οὐκ ἦν, γαλήνη δὲ ἦν καὶ ἐρέττειν ἐδόκει] Vetus dictum est: Ventis destitutus, remos adhibe.

Heliodor.

rum, nonnullosque panes comedendos praebuit: atque vefcentis ab ore illa rapiens, inftar auiculae pulli edebat.

CAPVT XIV.

Illis eo modo epulantibus, pluraque ofcula dantibus, quam cibum fumentibus, nauis quaedam pifcatoria, quae oram legebat, vifa fuit: non enim ventus illis operam dabat, fed malacia tranquillitasque maris erat, remigare itaque vifum, remisque valide incumbentes feftinabant recens captos pifces ad oppidum in gratiam quorundam opulentorum viuos transferre. Quod igitur folenne eft nautis, ad leuandam

Heliodor. 5. *Aethiop.* Ἐπειδὴ τὴν θάλασσαν ἐστόρεσεν ἡ γαλήνη, τὰς κώπας ἡ χρεία παρεκάλει. Poftquam mare factum eft tranquillum, neceffitas remos aduocabat. *Maximus Tyr. differt.* 5. Non velles imitari agiles vectores, qui interdum, etiamfi nautae non funt, folent προσάψασθαι κώπης ἐν γαλήνῃ, hoc eft, remos in manus fumere, fi magna fit tranquillitas.

MOLLVS.

Correxi Mollianum ἐρέσσειν, ex editt. prioribus, fequitur enim eadem dialecto ἤρεττον. BODEN.

²) Νεαλεῖς ἰχθῦς] Id eft, νεωστὶ ἁλόντας, ἑαλωκότας, νεωστὶ εἰλημμένους, *recentes*, vel *captos recens*. Vel *nuper fale confperfos*. Eftque hic διασώσασθαι, viuos, vel incorruptos transferre.

MOLLVS.

³) Τῶν τινων πλουσίων] Putaui hic fubaudiendum effe χάριν, ἕνεκα, cuiufmodi voculae faepius fubintelliguntur. Nifi quis malit fubaudiri ὄντας, qui erant quorundam opulentorum ex ciuibus. IDEM.

⁴) Τὰς κώπας ἀνέφερον] *Attol-*

ναυτικὰς ᾖδεν ᾠδάς· οἱ δὲ λοιποὶ, καθάπερ χορὸς, ὁμοφώνως κατὰ καιρὸν τῆς ἐκείνου φωνῆς ἐβόων. Ηνίκα μὲν ἂν ἀναπεπταμένῃ τῇ θαλάττῃ

Attollebant remos. Nautae remos attollere dicuntur, cum nauim remis propellunt. Contra, quando nauis inhibent curſum, dicuntur καθιέναι, demittere in aquas remos. *Thucyd.* Libr. II. αἱ μέν τινες τῶν νεῶν καθεῖσαι τὰς κώπας ἐπέστησαν τοῦ πλοῦ, nauis demiſſis remis curſum inhibuere. *Liu.* Libr. 36. c. 44. Demittere in aquam remos ab vtroque latere remiges ſtabiliendae cauſa nauis iuſſit. *Dion* Libr. 50. ita de Caeſare narrat: ἐν ἀπόρῳ ἔσχετο (ὁ καῖσαρ) καὶ τὰς κώπας ἐς τὸ ὕδωρ τοῖς ναύταις καθεῖναι κελεύσας, ἀνέσχε χρόνον τινά. Caeſar haeſitans remigibus, vt remos demitterent, iuſſit, ac paulum cunctatus eſt.

IDEM.

Haec et plura alia *Scheſferus* attulit L. II. c. 5. de *Milit. Nauali.*

BODEN.

5) Κελευστὴς] *Iuſſor, hortator*, a κελεύω, iubeo, hortor: ſed vſus obtinuit, vt reſtringatur ad eum, qui remiges hortatur, tanquam nauigationis moderator, a *Nonio* portiſculus appellatur. Vere fuit portiſculus in naui, qui praeco in ſpectaculis, et aliis rebus, malleum, ſiue perticam, quae ipſa portiſculus dicebatur, manu tenens, remiges hortabatur, vrgebat, et cuncta pro poteſtate moderabatur. Vocatur Latinis etiam *Hortator. Plautus* in *Mercatore.* Act. 4. ſc. 2.

— *Coquos quaſi in mari*
Solet hortator remiges
hortarier:
Ita hortabatur.

Vocatur *Senecae* pauſarius, quia remiges pergere, et pauſare iubet. *Epiſt.* 56. Audire vel pauſarium poſſim voce acerbiſſima remigi modos dantem. Egregie celeuſtae auctoritatem extollit *Polyb.* Libr. I. Μέσον ἐν αὐτοῖς στήσαντες τὸν κελευστὴν ἅμα πάντας ἀνάπτειν, ἐφ

dam laboris molestiam, hoc idem illi egerunt, dum remos attollebant. Vnus quippe Celeustes illis occinebat cantus nauticos: at reliqui, quemadmodum

chorus,

ἐφ' αὐτοὺς ἄγοντας τὰς χεῖρας, καὶ πάλιν προνομεύειν ἐξωθέντας ταύτας συνείθιζον ἄρχεσθαί τε καὶ λήγειν τῶν κινήσεων πρὸς τὰ τοῦ κελευστοῦ παραγγέλματα. Hortatore in medio locato, omnes simul reclinare sese manus adducendo, et rursus incumbere easdem propellendo, principio et fine motus ad hortatoris iussionem facto assuefaciebant. Describitur etiam ab *Arriano* eius officium Libr. 6. *Exped. Alexandr.* ἦν δ' ὅ, τε κτύπος τῆς εἰρεσίας οὐδενὶ ἄλλῳ ἐοικώς, ἅτε ἀπὸ πολλῶν νεῶν ἐν ταὐτῷ ἐρεσσομένων, καὶ βοὴ ἀπό τε τῶν κελευστῶν ἐνδιδόντων τὰς ἀρχάς τε καὶ ἀναπαύλας τῇ εἰρεσίᾳ καὶ τῶν ἐρετῶν ὁπότε ἀθρόοι ἐμπίπτοντες τῷ ῥοθίῳ ἐπαλαλάξειαν. Miranda res erat, remorum strepitum exaudire, tot nauibus, vno temporis momento, remigantibus, et hortatoribus suo celeusmate remigationis initium intermissionemque praescribentibus, tot remigum vno impulsu flumen remis verberantium clamoribus sublatis. *Stat. Theb.* IV, 815.

— Sic Ambracii per littora ponti
Nauticus in remis iuuenum monstrante magistro
Fit sonus.

MOLLVS.

Vid. *Scheffer* de *Mil. Nau.* L. IV. c. 7.

BODEN.

Portisculus. Gloss. Onomast. Fest. vbi *Scalig.* v. et *Carrion.* 1. *Emend.* 10. κελευσμάτων ᾄσματα ista *Tat.* L. IV. prope fin. vocat ᾠδὴ ναυτῶν.

IVNGERM.

[6]) Ναυτικὰς ἦδεν ᾠδάς] Ναυτικὴ ᾠδή est, quod Graeci vnica dictione κέλευσμα appellant, et Latini graecam dictionem retinentes, celeusma. Hoc celeusma remigibus cani consueuit, iussis, modo remis incumbere, modo fortius remigare, modo a remigando qui-

τῃ ταῦτα ἔπραττον, ἠφανίζετο ἡ βοὴ χεομένης τῆς φωνῆς εἰς πολὺν ἀέρα. ἐπεὶ δὲ ἄκρᾳ τινὶ ὑποδραμόντες εἰς κόλπον μηνοειδῆ καὶ κοῖλον εἰσήλασαν, μείζων μὲν ἠκούετο βοὴ, σαφῆ δὲ ἐξέπιπτεν εἰς τὴν γῆν τὰ τῶν κελευσμάτων ᾄσματα. κοῖλος γὰρ τῷ πεδίῳ αὐλὼν ὑποκείμενος, 7) καὶ τὸν ἦχον εἰς αὐτὸν ὡς ὄργανον δεχόμενος, πάντων τῶν λεγομένων μιμητὴν φωνὴν ἀπεδίδου· 8) ἰδίᾳ μὲν τῶν

quiescere. Idque fiebat interdum per symphoniacos pueros, et per assam vocem, id est, ore prolatam, interdum per citharam, vt in Argonaut. Aliquando pro voce lapidum concussione vsos fuisse legimus. *Xenoph.* libr. 5. λίθων φόβῳ τῶν κελευστῶν, ἀντὶ φωνῆς, lapidum concussione, pro voce. Ἀντὶ φωνῆς inquit, quia nempe alias hoc proprium ac solenne fuit: voculae, quibus κελευσταὶ Graeci, dum hortantur, vti solent, fuerunt: ὦ εἶα νῦν, ὦ εἶα πᾶς, o eia nunc, o eia omnis. Quamuis *Scholiastes Aristoph.* scripserit istis solere remiges cohiberi: οὕτω γὰρ εἰώθασιν οἱ ἐπιστατοῦντες ἐπίχειν τὴν ὁρμὴν τῶν ἐλκόντων. Quod non ita se habet: quippe illis vocibus remigum turba incitabatur, quod liquidum ex ipso *Aristophane:* clamatur enim a Choro visa Pace: ἄγε νῦν, ἄγε πᾶς. Hic non dubito, quin verba interpretis cubent in mendo. *Maro* optimus moris ritusque antiqui interpres graecas illas voculas expressit per Nunc, o.

Nunc, o lecta manus. validis incumbite remis.

Erat et alia quaedam vox, qua remigare iubebantur, videlicet ῥυππαπαί. *Scholiastes* ad versum, qui est in *Ranis* Act. 4. scen. 2. Οὐκ ἠπίστατ' ἀλλ' ἢ μᾶζαν καλέσαι καὶ ῥυππαπαὶ εἰπεῖν, inquit: τὸ ῥυππαπαὶ ἐπίφθεγμα ναυτικὸν παρασκευαστικὸν ἢ παρακελευσματικόν. Rhippapae clamor nauticus est, quo iubentur

chorus, vocibus inter se consonantibus, ad illius opportune resonabant vocem. Haec cum aperto facerent mari, vox euanescebat aeris per ingens spatium diffusa. At ex quo cursu promontorium subiissent, inuectique sinum concauum, lunarique forma spatiosum, longe maior audiebatur clamor, manifesteque in terram celeusmata cantionesque emanabant: caua quippe conuallis campo subiecta, vocemque

bentur nauigare. Vox, qua desistere iubebantur, erat ὢόπ, vt patet e versu, qui est in eadem comoedia, Act. 1. sc. 4.

Πει. ὢόπ. Κι. ἀλαδρόμον ἀλάμενος.

Scholiastes iterum hoc loco: κέλευσμα τῶν ἐρεσσόντων τὸ ὢὸπ καταπαῦον τὴν καπηλασίαν. Oop est clamor nauticus, quo remiges iubentur, ab opere quiescere.

MOLLVS.

7) Κοιλὸς γὰρ τῷ πεδίῳ αὐλὼν ὑπερκείμενος] Conuallis campo imminens, id est, vicina.

IDEM.

Mollus ex Vrsiniano codice receperat ὑπερκείμενος, mutata priorum editionum proba lectione, ὑποκείμενος, quam restitui. In iisdem vero male pro tertio casu fuit τὸ πεδίον.

BODEN.

8) Φωνὴν ἀπεδίδε] *Reddebat vocem. Stat.* libr. 4. sub fin.

— Longusque virum super ora cucurrit
Clamor aquae: sic Ambracii per littora ponti,
Nauticus in remis iuuenum monstrante magistro
Fit sonus, inque vicem contra percussa reclamat
Terra, salutatus cum Leucada pandit Apollo.

Virg. in re haud absimili libr. 5. *Aeneid.*

Tum plausu fremituque virum, studiisque fauentum
Consonat omne nemus, vocemque inclusa volutant
Littora, pulsati colles clamore resultant.

Georg.

τῶν κωπῶν τὸν ἦχον, ἰδίᾳ δὲ τὴν φωνὴν τῶν ναυτῶν. καὶ ἐγίνετο ἄκουσμα τερπνόν.9) Φθανούσης τῆς ἀπὸ θαλάσσης φωνῆς, ἡ ἐκ τῆς γῆς φωνὴ τοσοῦτον ἐπαύετο βράδιον, ὅσον ἤρξατο. Ο μὲν οὖν Δάφνις εἰδὼς τὸ πραττόμενον, μόνῃ τῇ θα-
p. 88. λάσσῃ προσεῖχε· καὶ ἐτέρπετο10) τῇ νηὶ παρατρεχούσῃ τὸ πεδίον θᾶττον πτεροῦ,11) καὶ ἐπειρᾶτό τινα διασώσασθαι τῶν ᾀσμάτων, ὡς γένοιτο τῆς σύριγγος μέλη. Η δὲ Χλόη τότε πρῶτον πειρωμένη τῆς καλουμένης ἠχοῦς, ποτὲ μὲν εἰς τὴν θάλασσαν ἀπέβλεπε τῶν ναυτῶν κελευόντων,12) ποτὲ δὲ εἰς τὴν ὕλην ὑπέστρεφε ζητοῦσα τοὺς

Georg. 4.
— *Aut vbi concaua pulſu*
Saxa ſonant, vocisque offenſa reſultat imago.
Poeta ibi reſultantem ſonitum ex locorum cauitatibus, vocat egregie vocis imaginem, quam noſter τῶν λεγομένων μιμητὴν hic appellat. Echo etenim reuera nihil eſt aliud, quam repraeſentatio et vocis imitatio, quam imitationem recte etiam imaginem dixeris: eſt enim imago dicta ſubtractis litteris, quaſi imitago: vt tegmen a tegimen, et crimen a diſcernimen. MOLLVS.

9) Καὶ ἐγίνετο ἄκουσμα τερπνὸν] Erat gratum auditu. *Herodian.* Libr. I. In *Commod.* θεάματά τε καὶ ἀκούσματα τερπνὰ διηγούμενοι. Commemorantes, quae illic viſu audituque iucunda forent. IDEM.

10) V. ἐτέρπετο P. COLVMB.

Videtur leg. ἐτέρπετο. Haec namque ad ſolum Daphnin pertinent, non vel ad Chloen, vel ad nautas. IVNGERM.

Editiones ante Mollum habent ἐτέρποντο. BODEN.

11) Τῇ νηὶ παρατρεχούσῃ τὸ πεδίον

non aliter in ſe, quam organum, excipiens, omnium, quae proferebantur, aemulam reddebat vocem; ſeparatim remorum ſtrepitum: ſeparatim etiam nauticae pubis clamorem: et erat iucundum auditu. Vox haec a terra reddita eo deſinebat tardius, quo lentius initium a voce, e mari praeueniente, ſumpſiſſet. Daphnis igitur, non ignarus, quid ageretur, animum ad mare ſolum aduertit, delectatus nauigio terram ocius volucre praeterlabente: tentabatque conſeruare ex his cantiunculis quasdam, quas ſua deinde caneret fiſtula. Chloe vero tum primum Echo, quam vocant, experta, aliquando reſpiciebat mare, dum nau-

πεδίον θᾶττον πτερῦ] Ita *Hom. Odyſſ.* ή.

Τῶν νέες ὠκεῖαι, ὡσεὶ πτερὸν, ἠὲ νόημα.

Horum naues veloces, veluti penna atque cogitatio.

Et *Odyſſ.* N. comparat cum pernicitate auium.

Η δὲ μαλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον. ὐδέ κεν ἴρηξ

Κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.

Ὡς ἡ ῥίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ' ἔταμνεν.

Et valde tute currebat firmiter, neque accipiter Circus ſecutus fuiſſet citiſſimus volucrum. Sic illa celeriter currens maris vndas ſecabat.

MOLLVS EX COLVMB.

12) Τῶν ναυτῶν κελευόντων] *Hortantibus nautis*, videlicet ad impellendos remos. Recte atque proprie hic vſurpatur vox haec: quippe habet et peculiarem hortandi ſignificationem, a qua κέλευσμα, quod cani remigibus ſolet, de quo ſupra. In hoc ſignificatu etiam apud *Athen.* libr. 12. fol. 535. Χρυσόγονος μὲν ηὔλει τὸ τριηρικόν· Καλλιππίδης δὲ ὁ τραγῳδὸς ἐκέλευε. Chryſogonus claſſicos numeros eſt modulatus: Callipedes vero

τὰς ἀντιφωνοῦντας. Καὶ ἐπεὶ παραπλευσάντων [13]) ἦν καὶ [14]) τῷ αὐλῶνι σιγὴ, ἐπυνθάνετο τοῦ Δάφνιδος, εἰ καὶ ὀπίσω τῆς ἄκρας ἐστὶ θάλασσα, καὶ ναῦς ἄλλη παραπλεῖ, καὶ ἄλλοι ναῦται τὰ αὐτὰ ᾖδον, καὶ ἅμα πάντες σιωπῶσι; Γελάσας οὖν ὁ Δάφνις ἡδὺ, καὶ φιλήσας ἥδιον φίλημα, καὶ τὸν τῶν ἴων στέφανον ἐκείνῃ περιθεὶς, ἤρξατο αὐτῇ μυθολογεῖν τὸν μῦθον τῆς ἠχοῦς, αἰτήσας, εἰ διδάξειε, μισθὸν παρ᾽ αὐτῆς ἄλλα φιλήματα δέκα.

ΚΕΦΑΛ. ιέ.

Νυμφῶν, ὦ κόρη, πολὺ γένος, Μελικαὶ, [1]) Δρυάδες, [2]) καὶ Ελειοι· [3]) πᾶσαι καλαὶ, πᾶσαι μουσι-

ro, tragoediarum actor, clamore nautico illos est adhortatus. MOLLVS.

Quid hoc loco sibi velit κελεύειν, accersendus est *Eust.* in *Iliad.* π. de toto autem ritu multa *Bud.* in *Pand.* Adiiciam tantum *Sexti Philosophi* locum ἐκ τοῦ πρὸς μουσικοὺς, vbi celeusmatis paulum diuersam rationem reddit. Καθάπερ οἱ ἀχθοφοροῦντες, ἢ ἐρέσσοντες, ἢ ἄλλο τι τῶν ἐπιπόνων δρῶντες ἔργων κελεύουσιν εἰς τὸ ἀνθέλκειν τὸν νοῦν ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἔργον βασάνου. οὕτως καὶ αὐλοῖς καὶ σάλπιγξιν ἐν πολέμοις χρώμενοι. Quem locum exhibuit nobis ex MS. codice *Richard. Thomson* Anglus. COLVMB.

[13]) Παρακελευσάντων habebat codex: Sed παραπλευσάντων, praestat. MOLLVS.

N. et V. παραπλευσάντων. IVNGERM. et COLVMB.

[14]) Καὶ] *Commel.* et *Iungerm.* κἂν. BODEN.

[1]) Μελικαὶ] Lege Μελιάδες. Sunt enim Meliades Nymphae, dictae a μελία, quae arbor Latinis fraxinus dici-

tae ſuum celeusma canebant, nonnunquam ad ſyluam ſe conuertebat, de iis, qui reſonabant, diligenter inquirens. Poſteaquam autem, cum praeternauigantium, etiam in conualli, altum eſſet ſilentium, Daphnidem percontabatur, num a tergo eius promontorii etiam eſſet mare, ſiue alia praeterueheretur nauis, aliiue nautae eadem canerent, cunctique ſimul tacerent? Suauiter igitur Daphnis, ridens, et ſuauiori impreſſo oſculo, impoſitaque illi violacea corolla, occepit narrare fabulam de Echo, ſtipulatus ab illa pro docendo, alia decem baſia, operae mercedem.

CAPVT XV.

Nympharum, mea puella, multiplex genus eſt. Sunt Melicae, Dryades, et Heliae, omnes formoſae,

dicitur, vel quod cum fraxinis ſint natae, vel quod eas ament, circaque eas verſentur. MOLLVS.

2) Δρυάδες, et ἁμαδρυάδες] Sunt Nymphae, dictae a δρῦς, quercus, quod cum quercubus naſci, et cum iiſdem vna interire crederentur. IDEM.

3) Ελειοι] Sunt Nymphae paluſtres, dicuntur et ἑλειονόμοι, quia in paludibus degunt et paſcuntur. *Apollonio* dicuntur Νύμφαι τῶν ναυτικῶν. IDEM.

Μελικαὶ, Δρυάδες, καὶ Ελειοι] Dryades quae ſint, notum eſt. De Meliis (haſce namque et Melicas eaſdem puto: niſi hic forte leg. Μέλιαι) *Heſiod. Theogon.* ex coelo et terra prognatas narrat: Νύμφας θ', ἃς μελίας καλέουσ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν. vbi *Tzetzes*: ἐκ τούτων ἦν τὸ πρῶτον γένος τῶν ἀνθρώπων. μελίας δὲ, διὰ τὸ ἅμα τοῖς δένδρεσιν γίνεσθαι τὴν γένεσιν τῶν ἄλλων ζώων. Νύμφας γὰρ, τὴν ἄλλην γένεσιν τῶν ζώων. Μελίας δὲ, ἐκ τοῦ μῆλα εἶναι τὰ

μεσικαί· καὶ μιᾶς τούτων θυγάτηρ Ηχὼ γίνεται· θνητὴ μὲν, ὡς ἐκ πατρὸς θνητε· καλὴ
p. 89. δὲ, ὡς ἐκ μητρὸς καλῆς· τρέφεται μὲν [4]) ὑπὸ νυμφῶν. παιδεύεται δὲ ὑπὸ μεσῶν συρίζειν, αὐλεῖν τὰ πρὸς λύραν, τὰ πρὸς κιθάραν, πᾶσαν ᾠδήν· ὥςε καὶ παρθενίας [5]) εἰς ἄνθος ἀκμάσασα ταῖς νύμφαις συνεχόρευε· ταῖς μέσαις συνῇδεν· ἄῤῥενας δὲ ἔφευγε πάντας, καὶ ἀνθρώπες καὶ θεὲς, φιλεσα τὴν παρθενίαν. Ο Πὰν ὀργίζεται τῇ κόρῃ,[6]) τῆς μεσικῆς φθονῶν· τε κάλλες μὴ τυχὼν καὶ μανίαν ἐμβάλλει τοῖς ποιμέσι, καὶ τοῖς αἰπόλοις. οἱ δὲ ὥσπερ κύνες ἢ λύκοι διασπῶσιν αὐτὴν, καὶ ῥίπτεσιν εἰς πᾶσαν γῆν ἔτι ᾄδεσαν [7]) τὰ μέλη.

τὰ πρόβατα· λέγει δὲ καὶ ὀρεσιάδας, καὶ ἁμαδρυάδας. Meliar. nomina recenſet *Tzetz.* ad Εργ. I ad illa: ἐκ μελιᾶν, etc. *Euſtath.* παρεκβ. εἰς Ιλ. υ. καὶ Νυμφῶν ὄνομα αἱ μέλιαι, ὡς καὶ παρ' ἡσιόδῳ. αὐτὸ δὲ καθ' ὁμωνυμίαν τῶν δένδρων, οἷς μυθικῶς ἔχαιρον ἐκεῖναι. Meliam inter oceanitidas vel oceani filias recenſent *Heſych. Etymolog. Hygin.* inter Nereidas *Apollodor.* L. I. niſi pro Μελίη ibi leg. potius ex *Heſiod. Theog.* Μελίτη. *Callimach.* etiam Meliarum meminit hymn. in Iouem: Δικταῖαι Μελίαι. *Idem* in Delum:

Η δ' ὑποδινηθεῖσα χοροῦ ἀπεπαύσατο νύμφη
Αὐτόχθων Μελίη, καὶ ὑπόχλοον ἔσχε παρειὴν,
Ηλικος ἀσθμαίνουσα περὶ δρυὸς, ὡς ἴδε χαίτην
Σειομένην ἑλικῶνος. —

Dixi aliqua de Meliis: pariter velim de Eliis vel Eleis quid poſſem. Verum de iis ingenue fateor ignorantiam meam: nec poſtremus fuero, qui gratias acturus ſit ei, qui de iis nos docuerit. Non tamen diſſimulabo, quid Cl. *Rhodomano* viſum. Scilicet legend. eſſe: ἕλειοι, paluſtres. ſicque aucto-

mofae, cunctae canendi peritae; atque vnius harum Echo filia eft, mortalis quidem, vt patre prognata mortali, formofa, vtpote fcita nata matre. Educatur a Nymphis, docetur a Mufis fiftula canere quamlibet cantilenam, qua ad lyram, qua ad citharam. Quamobrem iam virgo in flore aetatis conftituta vna cum Nymphis choros ducebat, cumque Mufis canebat: virginitatis amans, mares vitabat omnes, tam homines, quam Deos. Pan fuccenfet illi, inuidens hanc canendi peritiam. Et repulfam illius formae paffus, furorem opilionibus caprariisque immittit. Hi vero haud aliter, quam canes aut lupi, illam difcerpunt, atque terram in

auctorem noftrum vocare Naiadas alioqui generatim dictas; et fpeciatim λιμνητίδας. De quo doctiores me viderint. Sane apud noftrum infr. Lib. 4. ὄρνιθες ἕλειοι funt aues paluftres. Sed verbum non amplius addo. IVNGERM.

4) Μὶν] Deeft in *Iuntica*, *Commelin.* et *Iungerm.* BODEN.

V. τρέφεται μὲν ὑπό. P. COLVMB.

5) N. et V. παρθενίας P. IDEM.

Tres primae editiones habent: παρθενίαν ὡς ἄνθος. BODEN.

6) Ὁ πὰν ὀργίζεται τῇ κόρῃ] *Succenfet Pan puellae.* Apud *Lucianum* tamen iactat Pan, fe rem habere cum Echone et Pity, quando inquit: ἐγὼ δὲ τῇ τε ἠχοῖ, καὶ τῇ πίτυι σύνειμι, καὶ ἁπάσαις ταῖς Διονύσου Μαινάσι, καὶ σπουδάζομαι πρὸς αὐτῶν. At ego cum Echone et Pity, omnibusque Bacchi Maenadibus rem habeo, magnoque ftudio ab ipfis obferuor. MOLLVS.

7) V. ᾄδουσαν P. COLVMB.

Si legas pro ᾄδουσαν ᾄδοντα, (et fic in omnibus praeter

μέλη. καὶ τὰ μέλη γῆ, χαριζομένη νύμφαις, ἔκρυψε πάντα· καὶ ἐτήρησε τὴν μουσικὴν, καὶ γνώμῃ μουσῶν 8) ἀφίησι φωνήν· καὶ μιμεῖται πάντα 9), καθάπερ τότε ἡ κόρη, θεοὺς, ἀνθρώπους, ὄργανα, θηρία· μιμεῖται καὶ αὐτὸν συρίττοντα τὸν Πᾶνα. ὁ δὲ ἀκούσας, ἀναπηδᾷ καὶ διώκει κατὰ τῶν ὀρῶν, οὐκ ἐρῶν τυχεῖν, ἀλλ' ἢ τοῦ μαθεῖν, τίς ἐστιν ὁ λανθάνων μαθητής.

ΚΕΦΑΛ. ις'.

Ταῦτα μυθολογήσαντα τὸν Δάφνιν, οὐ δέκα μόνον φιλήματα, ἀλλὰ πάνυ πολλὰ 1) κατεφίλησεν ἡ Χλόη. μικροῦ γὰρ καὶ τὰ αὐτὰ εἶπεν ἠχὼ

p. 90.

ter Mollum B.) longe alia erit ſententia: et vertes, iactant etiamnum cauentia membra. MOLLVS.

8) V. Μουσῶν. P. COLVMB. et IVNGERM.

Hoc primus dedit Mollus, quum in editis eſſet Μούσης. BODEN.

9) Καὶ μιμεῖται πάντα καθάπερ] Puellam hanc imitari omnia ſua voce; et ante etiam in Nympham tranſmutatam narrat noſter, cum alluſione fortaſſis ad primum ortum Muſicae, quam natam inter paſtores volunt: Nam hi, natura duce, et auium concentu edocti, eam primi inuenerunt, quod etiam adnotauit *Iul. Scaliger*. Refert *Ioannes de la Cerda*, ſe nouiſſe iuuenem Hiſpanum in regia Philippi regis Hiſpaniarum prodigio ſimilem, qui, cum nullas ſciret litteras, neque prima ipſa Muſices elementa, tamen ſuauiſſime modulabatur, et ore ipſo exprimebat voces omnes omnium inſtrumentorum, auenae, tibiae, buccinae, claſſici,

in omnem, etiamnum modulantem carmina, difpergunt: fed terra, in gratiam Mufarum, cuncta membra occuluit, muficamque feruauit, atque Mufarum confilio vocem emittit. Imitatur omnia, ficuti cum puella erat, videlicet deos, homines, mufica inftrumenta, etiam feras, quin ipfum Pana fiftula canentem, qui audita modulatione exultat, atque in montibus, non vt illius amore potiatur, perfequitur, fed vt intelligat, quifnam lateat difcipulus.

C A P V T XVI.

Hac enarrata fabula, Daphnidi non modo decem bafia, fed quam plurima, dedit Chloe: eadem ferme fonuit Echo, fuo vt teftimonio confirmans, illum

fici, cornuum, organorum; ad haec fclopetorum fibila, aeris tinnitus, bombos omnes; dicens in vita paftorali vfum fe tantum magifterio rupium et arborum, cum in eas ventus ingruebat, atque edebat varia murmura, ftrepitus, fonores, raucedinem, mugitum: tum etiam attendiffe ruentium fluminum cataractis et fragoribus, et inde excepiffe, quicquid fciret, non aliunde, adeo, vt, fi quis tantum audiret, neque videret, putaret, fe mera inftrumenta audire, non humanam vocem.

MOLLVS.

[1]) Πολλὰ] Lege πολλάκις.

IDEM.

Non fuit, quod *Mollus* hoc faceret. Atticam enim emendat elegantiam, quia πολλὰ non fine venere ἀντὶ τοῦ κατὰ πολὺ, vel κατὰ πολλὰ pofitum eft, vt notet *frequenter*, *faepe*. Tali modo *Homerus Iliad.* B. 798. Η μὲν δὴ μάλα πολλὰ μάχας εἰσήλυθον ἀνδρῶν. it. *Iliad.* P. 430. Πολλὰ μὲν ἂρ μάστιγι θοῇ ἐπεμαίετο θείνων πολλὰ δὲ μειλι-

ἠχὼ 2), καθάπερ μαρτυρȣ̃σα, ὅτι μηδὲν ἐψεύσατο. Θερμοτέρȣ δὲ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν γιγνομένȣ τȣ̃ ἡλίȣ, οἷα τȣ̃ μὲν ἦρος παυομένȣ, τȣ̃ δὲ θέρȣς ἀρχομένȣ, πάλιν αὐτοῖς ἐγίνοντο καιναὶ τέρψεις καὶ θέρειοι. ὁ μὲν γὰρ ἐνήχετο ἐν τοῖς ποταμοῖς, ἡ δὲ ἐν ταῖς πηγαῖς ἐλȣ́ετο· ὁ μὲν ἐσύριζεν ἁμιλλώμενος πρὸς τὰς πίτυς· ἡ δὲ ᾖδε ταῖς ἀηδόσιν ἐρίζȣσα· ἐθήρων ἀκρίδας λάλȣς· ἐλάμβανον τέττιγας ἠχȣ̃ντας· ἄνθη συνέλεγον· δένδρα ἔσειον· ὀπώρας ἤσθιον. ἤδη ποτὲ καὶ γυμνοὶ συγκατεκλίθησαν, καὶ ἓν δέρμα αἰγὸς ἐπεσύραντο. καὶ ἐγένετο ἂν γυνὴ 3) Χλόη ῥᾳδίως, εἰ μὴ Δάφνιν ἐτάραξε τὸ αἷμα. Ἀμέλει καὶ δεδοικὼς μὴ νικηθῇ τὸν λογισμόν ποτε, πολλὰ γυμνȣ̃σθαι τὴν Χλόην ȣ̓κ ἐπέτρεπεν· ὥστε ἐθαύμαζε μὲν ἡ Χλόη, τὴν δὲ αἰτίαν ᾐδεῖτο πυθέσθαι.

ΚΕΦΑΛ. ιζ΄.

Ἐν τῷ θέρει τῷδε, καὶ μνηστήρων πλῆθος ἦν περὶ τὴν Χλόην, καὶ πολλοὶ πολλαχόθεν ἐφοίτων
p. 91. παρὰ Δρύαντα πρὸς γάμον 1) αἰτȣ̃ντες αὐτήν· καὶ οἱ μέν τι δῶρον ἔφερον, οἱ δὲ ἐπηγγέλλοντο μεγάλα. ἡ μὲν

μειλιχίοισι προσηύδα, πολλὰ δ᾽ ἀρειῆ. BODEN.

2) Εἶπεν ἠχὼ] Vnum tantum *Ausonii* epigramma de Echus imagine, quod illius naturam exprimit, hoc loco afferam, quod est:

Vane, quid affectas faciem
mihi ponere, pictor,
Ignotamque oculis sollicitare Deam?
Aeris et linguae sum filia, mater inanis
Indicii, vocem quae sine mente gero.
Extremos pereunte modos a fine reducens,
Ludi-

illum nihil mentitum fuiſſe. Iam indies ſole magis magiſque ſerueſcente, vtpote ſeneſcente vere, at aeſtate ineunte, iterum illis oboriuntur nouae, aeſtiuaeque voluptates. Quippe natabat ille in fluuiis, abluebat ſe illa fontibus: canebat fiſtula ille cum pinis certans, modulabatur illa cum luſciniis contendens: venabantur locuſtas garrulas: cicadas capiebant canoras: flores legebant: fructus arboribus decutiebant: poma comedebant. Iam tandem nudi concubuere, atque vna caprae pelle inſtrati iacuere. Imo mulier facile fuiſſet facta Chloe: ſi non ſanguis ille deterruiſſet Daphnidem. Certe veritus, ne ratio aliquando ſua dimoueretur ſede, crebro nudari Chloen non permittebat: mirabatur id igitur Chloe, ſed cauſam eius ſciſcitari verecundabatur.

CAPVT XVII.

Eadem hac aeſtate complures Chloen ambiebant proci, et vndique frequentes veniebant ad Dryantem, ipſam ſibi vxorem petentes: quorum alii

Ludificata ſequor verba
aliena meis.
Auribus in veſtris habito
penetrabilis Echo:
At ſi vis ſimilem pingere,
pinge ſonum.
MOLLVS.

3) Ἐγένετο ἂν γυνὴ] Vid. not. ad huius libri cap. XII, n. 4. BODEN.

[1]) Πρὸς γάμον αἰτοῦντες] *Petentes in vxorem.* *Plut.* εἰς γάμον διδόναι, collocare in matrimonium. *Baſil.* πρὸς γάμον ἄγεσθαι, ducere vxorem. Aliquando abſolute αἰτεῖν

ἡ μὲν ὖν Νάπη ταῖς ἐλπίσιν ἐπαιρομένη,[2]) συνεβέλευσεν ἐκδιδόναι τὴν Χλόην, μηδὲ κατέχειν οἴκοι, πρὸς πλέον τηλικαύτην κόρην, ἢ τάχα μικρὸν ὕςερον νέμεσα τὴν παρθενίαν ἀπολέσει, καὶ ἄνδρα ποιήσεταί τινα τῶν ποιμένων ἐπὶ μήλοις ἢ ῥόδοις·[3]) ἀλλ᾽ ἐκείνην τε ποιῆσαι δέσποιναν οἰκίας· καὶ

αὐτῶν κόρην. *Lucian.* in Τοξ. ἔθος δέ ἐςιν ἐν Βοσπόρῳ ἐπὶ τῷ δείπνῳ μνηςῆρας αὐτῶν τὰς κόρας. Est autem mos in Bosporo, vti proci in conuiuio petant puellas.

MOLLVS.

2) Ταῖς ἐλπίσι ἐπαιρομένη] *Spe elata, impulsa. Thucyd.* libr. 3. ὅμως δὲ τῇ ἐλπίδ᾽ ἐπαιρόμενοι κινδυνεύουσι, spe tamen impulsi se periculis exponunt. Et libr. 1. μὴ γὰρ δὴ ἐκείνῃ γε τῇ ἐλπίδι ἐπαιρώμεθα. Neque spe illa erigamur. *Herodian.* L. 2. Ταύταις ἐπαιρόμενοι ταῖς ἐλπίσι, hac spe sublati.

IDEM.

3) Καὶ ἄνδρα ποιήσεται τινα ἐπὶ μήλοις ἢ ῥόδοις] Verti: *alicui pastorum, acceptis rosis malisque, nuptura.* Veluti pro arrhis sponsalitiis, eiusmodi quisquiliis acceptis. Ad verbum, virum aliquem, hoc est coniugem sibi faciet, propter rosas, aut mala. Nisi malis in eo significatu hic sumere τὸ ποιεῖσθαι ἄνδρα, vt supra. Vbi Lycaenium dicit Daphnidi: καὶ μέμνησο, ὅτι σε ἄνδρα ἐγὼ πρὸ Χλόης πεποίηκα. Ita vt, secundum meam versionem, ea sit sententia: Chloe fortasse perditura suam erit virginitatem, suamque alicui pastorum astrictura fidem, ea conditione, vt rosas malaque habeat. Quippe conditiones pactorum, similiumque rerum, per praepositionem ἐπὶ cum dandi causa exprimuntur. *Dion. Halicarn.* libr. *antiquitat.* 10. Ἐπὶ τούτοις ἔφη χαριεῖσθαι τὰς ἀναπαύλας τῶν πολέμων. Respondit, se requiem a bellis ea conditione ipsis daturum. *Herodian.* libr. 1. πάντοθι τὰς ἐπὶ

alii donum aliquod offerebant, alii magna promittebant. Napa igitur hac ſpe impulſa auctor elocandi Chloen fuit, rata non eſſe conſultum, tam grandem puellam diutius detinere domi, quae forſan paulo poſt inter paſcendum virginitatem ſuam perditura ſiet, alicui paſtorum, acceptis roſis malisque, nuptura: ſed

ἐπὶ λόγοις δοκιμωτάτους, ἐπὶ συντάξεσιν οὐκ εὐκαταφρονήτους καλῶν. Viros eruditione clariſſimos, non contemnendis ſtipendiis vndique accerſens. Σύνταξις hic ſtipendia, Gage, penſion, denotat. Videtur ad amantium mores hic alluſiſſe *Longus*, quorum qui vulgari amabant more, nec nimium inſaniebant, dicebantur ἐρᾷν μήλοις, καὶ ῥόδοις, aut μήλοις καὶ στεφάνοις. Nam nihil vetat, quo minus per metonymiam materiae hic ſerta intelligantur. *Theocr.* Idyll. XI.

Ἤρατο δ' οὔτι ῥόδοις, οὐ μάλοις,
οὐδὲ κικίννοις.

Amauit vero non roſis, aut
pomis, aut cicinnis.

Qui impenſe donabant, dicebantur ἐρᾷν ἢ δωρεῖσθαι οὐ κατὰ μῆλα καὶ στεφάνους. Quia haec munera vulgo ad amicas mittebantur. Firmat haec *Lucianus* lepidiſſimus in *Toxari*. Quando ait: τὰ μὲν γὰρ δῶρα οὐ κατὰ μῆλα καὶ στεφάνους ἀντεδίδοτο αὐτῇ. Non mala dedit ſemiroſa, et corollas ſemiaridas, cuiuſmodi munera Diniae miſſitauerat iuueni meretrix illa Chariclea, ἀλλὰ συνοικίαι ὅλαι, καὶ ἀγροὶ, καὶ θεράπαιναι, καὶ ἐσθῆτες εὐανθεῖς, καὶ χρυσὸν ὁπόσον ἐθελήσειε. Siquidem mulieri reddita ſunt dona, non pro pomorum aut ſertorum pretio: ſed ſolidae domus, agri, famulae, veſtes floridae, auri quantum optaret. Crediderunt veteres vim quandam arcanam ineſſe roſis amorem conciliandi, de malis ſiue pomis dictum memini. Quia Venus ſibi amorem illis conciliauit: quare Philoſtratus ſatis praeclare alibi

καὶ αὐτοὺς πολλὰ λαβόντας, ἰδίᾳ φυλάττειν αὐτὰ καὶ γνησίῳ παιδίῳ. (ἐγεγόνει δὲ αὐτοῖς ἄῤῥεν παιδίον οὐ πρὸ πολλοῦ τινος) ὁ δὲ Δρύας ποτὲ μὲν ἐθέλγετο τοῖς λεγομένοις· μείζονα γὰρ ἢ κατὰ ποιμαίνουσαν κόρην δῶρα 4) ὠνομάζετο παρ' ἑκάστου· ποτὲ δὲ ὡς κρείττων ἐστὶν ἡ παρθένος μνηστήρων γεωργῶν, καὶ εἴ ποτε τοὺς ἀληθινοὺς γονέας εὕροι, μεγάλως αὐτοὺς εὐδαίμονας θήσει, ἀνεβάλλετο τὴν ἀπόκρισιν, καὶ εἷλκε χρόνον ἐκ χρό-

alibi vocat τὰ ῥόδα ἐρωτικὰ, καὶ πανοῦργα, rosas amatorias et versutas: et quae tacita quadam fraude amorem sui alliciant. Iterum πεφραγμένα, quasi armatae sint veneno. Alibi illas cum Cupidine comparat: nam sicut is Deus sagittas habet, faces, alas: ita ῥόδα τὴν ἄκανθαν ἀντὶ βελῶν ἔχει, τὸ πυῤῥὸν ἀντὶ δᾴδων, τοῖς φύλλοις ἐπτέρωται. Rosae spinam sagittarum loco habent, rutilum colorem pro facibus, foliis alatae sunt. Hinc iterum coronatos rosis, ait coronatos esse πυρὶ, quia hic flos incendit ad amorem animos, vti ignis ipse incendit corpora. Quamobrem alibi, οἷαν τὸ πῦρ ἔχει. τὴν ἀκμὴν, habent vigorem igneum. Easdem delicias *Philostratus* habet libro 2. De eodem hocce flore *Achilles Tatius* L. II. c. I. Si regem floribus constituere Iupiter voluisset, non alium certe, quam rosam, huiusmodi honore dignatus esset. Haec terrae ornamentum est, plantarum splendor, oculus florum, prati rubor, flos omnium pulcherrimus. Haec amorem spirat, Venerem conciliat, odoratis foliis luxuriat, tremulis frondibus, ac Zephyri afflatu ridentibus delectat. *Clemens Alex.* 2. *Paed.* cap. 8. ῥόδον vult dictum ἀπὸ τῆς ῥοῆς ὀδωδῆς, a fluxu odoris, vel quasi ὄδον pro

ſed facere potius illam matrem familias, et multa illa accepta dona, proprio genuinoque ſeruare filiolo (nata enim non ita pridem fuerat iis maſcula proles) Dryas interdum quidem dictis demulcebatur, maiora enim quam pro paſtoritia puella nominabantur munera: interdum vero illam praeſtantiorem eſſe cenſet, quam quae ruſticis illis ſit elocanda procis; et quae veris ſuis inuentis aliquando parentibus ipſos admodum beatos ſit redditura; itaque ſuum differebat reſponſum, nectendoque mo-

pro ὄζον, ab ὄζω oleo, τὸ εὔοσμον ὄν. IDEM.

Verti: Virum redditura obſcurum quendam paſtorem ſub pomis, aut roſetis. Hoc ſane dicere verba videntur. Et αἰσχρουργήματα eiusmodi taleſue βιασμοὺς plerumque in ſiluis patratos fuiſſe notum eſt; nec eget probatione. Tamen verti οὐ περιβραδέως. Nec me penetraui in interiorem dictionis ſenſum; quem me iam nunc docuit ille ὄζος Ἀθήνης *Heinſius*, qui in talibus immane quantum me rectius et acutius vidit, τὸν ὅτις νικασῇ κατὰ τὸν νόον. ἄριστος γάρ ἐστι τῶν τοιούτων κριτὴς, καὶ ὁ διδάσκαλός ἐστι παρ' ἡμῖν. Docuit, inquam, in notarum illis ſcitamentis ad *Theocr.* Idyl. 11. vbi de phraſi ἐρᾷν μήλοις ἢ ῥόδοις, quae videſis, et meae loco verſionem illius hanc repone: *Fortaſſe paulo poſt; inter paſcendum virginitate ſua priuabitur, virumque aliquem e paſtoribus faciet, propter roſas aut mala.* IVNGERM.

4) Ποτὲ μὲν ἐθέλγετο τοῖς λεγομένοις, μείζονα δῶρα etc.] Recte *Menander.* Ὅστις ὑπέχει χρυσίῳ τὴν χεῖρα, κἂν μὴ φῇ, πονηρὰ βουλεύεται. Quicunque manum auro ſupponit, ille, quamuis inficietur, mala conſilia molitur. *Exod.* 23, 8. δῶρα οὐ μὴ λήψῃ. Τὰ γὰρ δῶρα ἐκτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς βλεπόντων, καὶ λυμαίνεται ῥήματα δίκαια

χρόνου,5) καὶ ἐν τῷ τέως ἀπεκέρδαινεν ἐκ ὀλίγα δῶρα.

ΚΕΦΑΛ. ιή.

Η μὲν δὴ μαθȣ̃σα, λυπηρῶς πάνυ διῆγε, καὶ τὸν Δάφνιν ἐλάνθανεν ἐπιπολὺ, λυπεῖν ȣ̓
p. 92. θέλȣσα. ὡς δὲ ἐλιπάρει καὶ ἐνέκειτο πυνθανόμενος, καὶ ἐλυπεῖτο, μᾶλλον μὴ μανθάνων,1) ἢ ἔμελλε μαθὼν, πάντα αὐτῷ διηγεῖται· τȣ̀ς μνηϛευομένους, ὡς πολλοὶ καὶ πλȣ́σιοι· τȣ̀ς λόγους, ȣ̂ς ἡ Νάπη σπεύδουσα πρὸς τὸν γάμον ἔλεγεν· ὡς ȣ̓κ ἀπείπατο Δρύας, ἀλλ᾽ ὡς εἰς τὸν τρυγητὸν ἀναβέβληται. Εκφρων2) ἐπὶ τȣ́τοις ὁ Δάφνις γίνεται, καὶ ἐδάκρυσε καθήμενος, ἀποθανεῖσθαι μηκέτι μενȣ́σης3) Χλόης λέγων. καὶ ȣ̓κ

δῖκαια. Dona non accipito: quippe dona coecant etiam perſpicaces, bonorumque virorum orationem peruertunt.

MOLLVS.

5) Εἷλκε χρόνον ἐκ χρόνȣ] Niſi pro εἷλκε malis ἤνεγκε, ad verbum: tempus e tempore trahebat. Quod *Demoſthenes* dixit, χρόνον ἐνεποίει τοῖς πράγμασι. *Herodian.* διατριβὴν χρόνȣ ἐποίησε. *Baſil.* ἀναβάλλεσθαι ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, diem de die ducere. Latini moras nectere, differre, moram adhibere, moram interponere, prorogare, protrahere.

IDEM.

N. et V. ἤνεγκε.

COLVMB.

1) Ελυπεῖτο, μᾶλλον μὴ μανθάνων] Nam paruulum differt, patiaris aduerſa, an exſpectes: niſi quod tantum eſt dolendi modus, non eſt timendi. Doleas enim, quantum ſcias accidiſſe: vt pulchre *Plin. Secund.* in epiſt. quadam loquitur.

MOLLVS.

Pul-

ras tempus de tempore ducebat, interea temporis non pauca inde lucratus munera.

CAPVT XVIII.

Illa vero, hoc intellecto, magno in moerore degebat, idque Daphnidem celabat longo tempore, huic aegre facere nolens. Cum autem tandem obseruaret, sciscitandoque instaret, atque maiori moerore, re non intellecta, quam percepta, afficeretur, cuncta illi patefacit: Videlicet, quam sint multi et locupletes, qui nuptias ipsius ambiant, quae verba Napa ad nuptias festinans dixerit: quomodo Dryas non abnuisset, sed in vindemiam distulisset. Ad insaniam his dictis adigitur Daphnis, sedensque lachrymarum torrentibus inundatur, dicens, se, remota Chloe, ilico rebus hu-

Pulchre *Plinius* 8. epist. 17. Ne quid simile istic, (loquitur de Tiberis inundatione, et Anienis, quantum damni dederit) pro mensura periculi, vereor: teque rogo, si nihil tale est, quam maturissime solicitudini meae consulas; sed etsi tale, id quoque nuncies. Nam paruulum differt, patiaris aduersa, an exspectes: nisi quod tantum est dolendi modus, non est timendi. Doleas enim, quantum scias accidisse: timeas quantum possit accidere.

IVNGERM.

2) **Εκφρων**] Qui est extra mentem, idem quod ἄφρων, sed minus vsitatum. *Suid.* ἔκφρων, ἐξεστηκώς, παραπαίων, ἔξω φρενῶν γενόμενος. Ex sano mentis statu egressus, delirans, extra mentem existens. *Plut.* vsus est in *Caton.* Η μὲν πόλις τοιοῦτον ἄγγελμα μικροῦ δεῖν ἔκφρων γενομένη. Ciues ad eum nuncium pene amentes facti.

MOLLVS.

λη διὰ ἔρωτα φοβȣμένη, μὴ τελέως ἀπελπίσας ὁ Δάφνις τὸν γάμον, τολμήσει τι θανατῶδες, ἄλλας αὐτῷ τῆς ἀντιῤῥήσεως αἰτίας ἀπήγγελλε. Πένητες ἐσμὲν, ὦ παῖ, καὶ δεόμεθα νύμφης φερȣσης τὶ μᾶλλον· οἱ δὲ πλȣσιοι καὶ πλȣσίων νυμφίων δεόμενοι. Ἴθη δὴ 7) πεῖσον Χλόην, ἡ δὲ τὸν πατέρα, μηδὲν αἰτεῖν μέγα, καὶ γαμεῖν, 8) πάντως δέ πȣ κᾀκείνη 9). φιλεῖ σε, καὶ βȣλεται συγκαθεύδειν πένητι καλῷ μᾶλλον, ἢ πιθήκῳ πλουσίῳ. 10)

ΚΕΦΑΛ.

fungitur munere προξενητὴς, et mulier προξενήτρια, vel ἡ προμνήστρια, conciliator, et conciliatrix matrimonii appellatur. *Xiphil.* in *Auguſt.* καὶ τȣτῳ οἱ τȣ Ἀντωνίȣ στρατιῶται τὴν θυγατέρα τῆς Φȣλȣίας τῆς γυναικὸς αὐτȣ, ἣν ἐκ τȣ κλωδίȣ εἶχε, τῷ καίσαρι, καίτοι ἑτέραν ἐγγεγυημένῳ, προεξένησαν. Interim milites Antonii, Fuluiae vxoris eius filiam, quam ipſa ex Clodio habuerat, Caeſari, etſi ante ſponſalia cum alia fecerat, deſponderunt, hoc eſt, eius filiae matrimonii contrahendi amici interpretes et conglutinatores fuere.

IDEM.

7) Ἴθι δὴ, πεῖσον] Ito nunc, et perſuade. Frequenter imperatiuus hicce apud probatos auctores vſurpatur, quando ſignificatum volunt; alium hortari alium ſerio. *Dionyſ. Halicarn. libr. antiq. Rom.* 8. Ἴθι δὴ, Μινύκιε, ἀπόκριναι, i nunc, Minuci, reſponde. Et paulo poſt: Ἴθι δὴ σκόπει, i nunc, conſidera. Alias aduerbialiter ponitur pro εἶα, ἄγε, idque ſequente alio imperatiuo, ſiue mediate, ſiue immediate. *Hom.* Il. β.

Βάσκ' ἴθι ȣλε ὄνειρε.

Vade, age perniciosum ſomnium.

IDEM.

8) Μηδὲν αἰτεῖν μέγα, καὶ γαμεῖν] Verti, te nihil magni petere; ſed ducere velle.

tis pollicenti, qui, suis inuentis propinquis, ipsos in libertatem assertos, dominos maiorum agrorum facturus fiet. Myrtale verita, ne Daphnis, desperatis omnino nuptiis, prae amore suos anticiparet manes, alias causas repulsae illi refert: Pauperes sumus, mi fili, quin potius opus habemus, quae conferat aliquid, sponsa: et diuites etiam opulentos sibi petunt sponsos; i nunc, persuade Chloae, illa autem patri suo persuadeat, te nihil magnipetere, sed ducere velle. Illa te afflictim amat, et mauult cum paupere formoso, quam diuite cum simio, concumbere.

CAPVT

le. Vel ita potest verti: ne quid magni petat, (pater) sed vos matrimonio iungat. Copulatiua καὶ pro aduersatiua ἀλλὰ aliquando sumitur, sicut apud *Matth.* cap. 11. §. 19. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς, sed iustificata est sapientia a filiis suis. Atque pluribus locis in foederis noui tabulis reperitur: quamobrem nonnulli putarunt id hebraeorum more dici. Sed ὁ ἀττικώτατος *Theophrast.* non semel ita loquitur. Ita et *Demosth.* de *Cherson.* αἴτιον δὲ τοῦτο, καί μοι πρὸς θεῶν. Istorum autem causa haec est, sed per Deos.

IDEM.

9) V. πάντως δέ που καὶ κείνη P. COLVMB.

Δέ που deest in editis omnibus. BODEN.

10) Πιθήκῳ] Quos ob stultas imitationes, vel ob corporis deformitatem, contemnebant, Graeci vocarunt πιθήκους, vt *Aristophanes* in *Ranis* Act. II. Sc. 6. Ὁ πίθηκος οὗτος γ' ὁ νῦν ἐνοχλῶν, Κλειγένης ὁ μικρὸς, ὁ πονηρότατος βαλανεύς. Idem conuicium saepe apud Latinos, inprimis apud *Ciceronem* in epistolis ad diuersos, legitur. Inprimis tamen epitheton πλούσιος monet, vt *Longus* hic videatur respexisse παροιμίαν, quam *Suidas* habet: Πίθηκος ἐν πορφύρᾳ,

ΚΕΦΑΛ. ιθ'.

Μυρτάλη μὲν ἔποτε ἐλπίσασα Δρύαντα τέτοις συντεθήσεσθαι, μνηστῆρας ἔχοντα πλεσιωτέρες, εὐπρεπῶς ᾤετο παρητῆσθαι [1]) τὸν γάμον. Δάφνις δὲ ἐκ εἶχε μέμφεσθαι τὰ λεγόμενα, [2])
p. 94. λειπόμενος [3]) δὲ πολὺ τῶν αἰτεμένων, [4]) τὸ σύνηθες ἐρασταῖς πενομένοις ἔπραττεν· ἐδάκρυε, καὶ τὰς νύμφας αὖθις ἐκάλει βοηθούς. αἱ δὲ αὐτῷ καθεύδοντι νύκτωρ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐφίστανται σχήμασιν, ἐν οἷς καὶ πρότερον· ἔλεγε δὲ ἡ πρεσβυτάτη πάλιν. Γάμου μὲν μέλει [5]) τῆς Χλόης [6]) ἄλλῳ θεῷ, δῶρα

φόρα, quod ita explicat *Grammaticus:* Παροιμία· ὅτι οἱ φαῦλοι, κἂν πολλοῖς περιβληθῶσιν ὅμως δ' ἂν διαφαίνονται πονηροὶ ὄντες. Cui simile est illud, quod ex *Luciani* oratione contra ineruditum *Erasmus Adag.* Chil. I. Cent. 7. n. 11. attulit: Πίθηκος ὁ πίθηκος, κἂν χρύσεα ἔχῃ σύμβολα.

IDEM.

[1]) Παρητῆσθαι] Passiua voce hic vsurpatur, cum semper ferme alias hoc verbum actiuam significationem recipiat, nisi quod legamus apud *Suidam* παραιτηθεὶς δὲ διὰ τῶν φίλων, τοῦτον ἀπέλυσε τῆς αἰτίας. Hunc autem amicorum deprecationibus exoratus, illius criminis absoluit: et apud *Lucam* c. 14. §. 18. ἔχε με παρητημένον, habe excusatum me.

MOLLVS.

[2]) Τὰ λεγόμενα] Potius τὰ λελεγμένα.

IDEM ex COLVMB.

[3]) Λειπόμενος δὲ πολὺ τῶν αἰτεμένων] Cum longe esset inferior iis, qui ambiebant; nisi quis malit pro πολὺ hic legere πλέτῳ, cum diuitiis cederet, vel inferior esset reliquis illam petentibus. λείπομαί σε γνώμῃ, dixit *Euripides*, superor a te consilio. *Plat.* μηδὲν λείπομαί σε, nulla re tibi secundus. *Dion. Halicar.*

CAPVT XIX.

Myrtala, nunquam ſperans, fore, vt Dryas hisce conſenſum adhiberet, longe diuitiores habens procos, ſpecioſo hoc praetextu putabat nuptias eſſe recuſatas. Dicta haec Daphnis minus valebat carpere. At cum eſſet longe inferior reliquis, qui ambiebant, quod egenis amatoribus moris eſt, facit: plorabat, inque auxilium iterum vocabat Nymphas, quae noctu eodem habitu, quo ante hac fuerant indutae, huic dormienti ſuperueniunt: atque rurſum natu maxima verba faciebat. Alii deo coniu-

licar. libr. 2. *antiq.* ὅτε πλήθει λειπόμενοι τῶν πολεμίων, nec numero cedentes hoſtibus. MOLLVS.

4) Αἰτουμένων] Recte: qui enim coniugium affectant, aut puellas ambiunt, dicuntur αἰτεῖσθαι vel αἰτεῖν. *Lucian.* in *Toxar.* Τοὺς μνηστῆρας ἐπὶ τῷ δείπνῳ αἰτεῖν τὰς κόρας. Et paulo poſt: κατὰ τόνδε τὸν νόμον σπεισάντων, καὶ αἰτησάντων. IDEM.

5) Μέλλει] V. P. In Iuntica et Commel. fuit μέλλει. Primus reſtituit *Iungerm.* quem vide. BODEN.

Omnino legendum μέλει, quod et *Vrſ.* in ſuo inuenit et comprobauit. Tales exerrationes aliquam multas notaui, vbi τὸ μέλλειν pro μέλειν, et viciſſim vitioſe editum eſt. Sic apud *Heliodor.* L. 5. τότε δὴ μετεμέλλοντο οἱ Φοίνικες. ſcrib. μετεμέλοντο. Id. L. 10. ἡμῖν δὲ τῶν ἱερείων μελλήσει, ait Hydaſp. ſcrib. μελήσει. Id. L. 5. ὁ δὲ μηδὲν μελήσας ſcrib. μελλήσας de Pelor. Libr. 6. πρὸς ταῦτα οὐδὲ πρὸς βραχὺ διαμελήσας ὁ Κνήμων. ſcrib. διαμελλήσας L. 9. οὐδὲ αὐτὸς ἔτι μελήσων, de Oroondate. ſcrib. μελλήσων, cum Xyland. et miror alterum, licet in *vulg.* et *Pal.* eſſet, *Commelino* placuiſſe magis. Saepiſſime

δῶρα δέ σοι δώσομεν ἡμεῖς, ἃ θέλξει Δρύαντα. Η ναῦς ἡ τῶν Μυθυμναίων νεανίσκων, ἧς τὸν λύγον αἱ σαί ποτε αἶγες κατέφαγον, ἡμέρα μὲν ἐκείνῃ μακρὰν τῆς γῆς 7) ὑπηνέχθη πνεύματι· νυκτὸς δὲ, πελαγίου ταράξαντος ἀνέμου ἐπὶ θάλασσαν, εἰς τὴν γῆν εἰς τὰς ἄκρας πέτρας ἐξεβράσθη· 8) Αὐτὴ μὲν οὖν διεφθάρη, καὶ πολλὰ τῶν ἐν αὐτῇ· βαλάντιον 9) δὲ τρισχιλίων δραχμῶν 10) ὑπὸ τοῦ κύματος ἀπεπτύσθη, καὶ κεῖται φυκίοις

κεκα-

pissime peccatum sic apud *Agath.* vt L. 5. init. ἀλλ' ἐκεῖνοι οὐδέν τι μελήσαντες. scrib. μελλήσαντες. Ib. de Germano: ὡς μικροῦ δεῖν μελῆσαι scrib. μελλῆσαι. *Ib. Iustiniani* epist. ad *Sandilichum:* τῷ μὴ μετὰ ταῦτα μελῆσαι, scrib. μελλῆσαι. Id. *Agath.* L. I. δύναμίν τι αὐτῷ παραδοὺς ἀξιόχρεων, καὶ ὅση ῥαδίως ἤμελεν, εἰ καί τι νεωτερίσοιεν οἱ τῇδε βάρβαροι, περιέσεσθαι καὶ καθέξειν, scrib. ἤμελλεν. Id. L. 3. ὁ δὲ Ναχοραγὰν, οὐδέν τι μελήσας, scrib. μελλήσας. L. 4. de primatib. Persicis: οὐκ ἔτι ἐμέλησαν, scrib. ἐμέλλησαν. *Lucian. Nigrino:* ἢν δὲ διαμέλῃς μνησικακήσω γε, etc. scrib. διαμέλλῃς, vbi etiam paulo ante leg. οὐδὲν αὐτῷ μέλον (non μελων) τῶν ἐν θεάτρῳ πραττομένων, μέλον. pro μέλοντος. Leuissima haec quis dicit, et tanti non fuisse, quae notarentur; quippe errata tantum typographica, et talia quae legenti statim se produnt. Sint sane: quamuis a doctissimis editoribus illorum auctorum, qui et ista σφάλματα adnotarunt, praetermissa sunt; nec tamen fraudi ideo mihi fore spero, si vel leuissima, errata tamen, tollere coner. IVNGERM.

6) Χλόης] Γάμου τῆς ἀλόης μέλει ἄλλῳ θεῷ, coniugii amaror alii Numini curae est. Hoc est coniugium, cui plurimae sunt admixtae molestiae ac aerumnae. Est aloe frutex quidam, odore graui, sapore amarissimo,

cuius

coniugium Chloae curae eſt, ſed nos munera, quae Dryantem demulcebunt, tibi conferemus. Nauis illa, quae eſt Methymnaeorum iuuenum, cuius vimineum funem tuae aliquando caprae morſu auellerunt, eodem illo die longe a terra in altum prouecta fuit; ſed nocte, vento ex alto ſpirante, mareque turbante, ad terram in arduas cautes eſt eiecta. Ipſamet igitur periit, multaque, quae in illa erant:

cuius meminit *Dioſcorid.* vt et *Plaut.* cum dicit vitam hominis plus aloes, quam mellis habere. *Iuuenal.* de vxore: plus aloes, quam mellis habet. Niſi malis legere pro ἀλόης, Χλόης. Alii Deo Chloe curae eſt, quod malo.

MOLLVS.

Nullus ante Mollum habuit ἀλόης, omnes Χλόης. Itaque de ſuis dediſſe videtur. Irrepſit idem error in Nealmenſem, vbi tamen Χλόης pro varia lect. adiicitur.

BODEN.

7) Τῆς γῆς] Aberat γῆς a Molliana. IDEM.

8) Ἐξεβράσθη] *Vlpian.* l. 3. §. 6. ff. de incend. Ruin. naufr. Qui eiecta naue quid rapuit, hoc edicto tenetur. Eiecta, hoc eſt, quod Graeci aiunt ἐξεβράσθη.

MOLLVS et IVNGERM.

9) Βαλάντιον] Eadem forma dixit *Herodian.* libr. 5. in *Macrino:* Βαλάντιά τε χρημάτων (μέγα δέλεαρ προδοσίας) αὐτοῖς ἐδείκνυσαν, ſacculos quoque numorum plenos, magnam nimirum eſcam proditionis, illis oſtentarunt. Videtur in his loquendi formulis, ſubaudiri μεστὸν, aut huic ſimile quid. βαλάντιον dicitur, ἀπὸ τοῦ βάλλειν ἐντὸς, quod in eo aliquid condatur vel reponatur.

MOLLVS.

10) Δραχμῶν] Δραχμὴ a δράττομαι dicta, manu corripio, quae tantum κερμάτων continet, quantum aliquis manu in pugnum contracta capere poſſit, vt *Theocriti Scholiaſtes*, et alii gram-

κεκαλυμμένον πλησίον δελφῖνος νεκροῦ,[11]) δι' ὃν οὐδεὶς οὐδὲ προσῆλθεν ὁδοιπόρος, τὸ δυσῶδες τῆς σηπεδόνος παρατρέχων. Ἀλλὰ σὺ πρόσελθε, καὶ προσελθὼν ἀνελοῦ, καὶ ἀνελόμενος δός. ἱκανόν σοι δόξαι νῦν μὴ πένητι· χρόνῳ δὲ ὕστερον ἔσῃ καὶ πλούσιος.

ΚΕΦΑΛ. κ'.

p. 95. Αἱ μὲν ταῦτα εἰποῦσαι, τῇ νυκτὶ συναπῆλθον·[1]) γενομένης δὲ ἡμέρας ἀναπηδήσας ὁ Δάφνις περιχαρὴς ἤλαυνε ῥοίζῳ πολλῷ τὰς αἶγας εἰς τὴν νομήν· καὶ τὴν Χλόην φιλήσας, καὶ τὰς νύμφας προσκυνήσας, κατῆλθεν ἐπὶ θάλασσαν, ὡς περιῤῥάνασθαι θέλων· καὶ ἐπὶ τῆς ψάμμου πλησίον τῆς κυματώδους γῆς[2]) ἐβάδιζε ζητῶν τὰς τρισχιλίας. ἔμελλε δὲ ἄρα οὐ πολὺν κάματον ἕξειν. ὁ γὰρ δελφὶς οὐκ ἀγαθὸν ὀδωδὼς αὐτῷ προσέπιπτεν ἐῤῥιμμένος καὶ μυδῶν, οὗ τῇ σηπεδόνι καθάπερ ἡγεμόνι χρώμενος ὁδοῦ, προσῆλθέ τε εὐθὺς, καὶ τὰ φυκία ἀφε-

grammatici tradunt. Drachma attica fex obolorum eft. Eftque idem, quod Latinis denarius, fiue denarium, quod Iudaeis dimidius Siclus. IDEM.

Forte fcribere voluit *Petrus* pro *dimidius Siclus*; quarta pars Sicli. BODEN.

[11]) Νεκροῦ] Recte Delphinum mortuum in littore ponit. V. *Oppian.* ἁλιευτ. β. in fine. IVNGERM.

[1]) Αἱ μὲν ταῦτα εἰποῦσαι, τῇ νυκτὶ συναπῆλθον] Hanc interpunctionem praeferendam effe cenfui communi, quam *Commelinus* et *Mollus* male recepere: Αἱ μὲν ταῦτα εἰποῦσαι τῇ νυκτὶ, συναπῆλ-

erant: at marſupium ter mille drachmis plenum a fluctu excuſſum, iacet alga coopertum prope Delphinum mortuum, nullus ob quem viator acceſſit: putredinis huius foetorem praeteriens. Caeterum tu accede, et vbi acceſſeris, tolle, et ſublatum trade. Sufficit, te non haberi nunc pro paupere: quodam poſtea tempore, eris etiam diues.

CAPVT XX.

Hiſce dictis, illae ſimul cum nocte abierunt: orto autem die, proſiliens e lecto Daphnis plenus gaudii, magno cum impetu paſtum agebat greges: atque, oſculatus Chloen, adoratis Nymphis, ad mare deſcendit, ſe quaſi abluturus: deinde per arenam prope littoris crepidinem incedebat, quaerens tria illa millia, quae profecto ſine multo negotio habiturus erat. Quippe Delphin male olens, proiectus ibi et putreſcens naribus eius incurrit, cuius putredine inſtar viae ducis

ἀπῆλθον. Quis non videt verbum compoſitum ſpectare ad τῇ νυκτί.

BODEN.

²) Πλησίον τῆς κυματώδους γῆς] *Prope fluctuoſum littus. Ariſtoteles* in *problemat.* κυματωδέστεραι γαῖαι, terrae, ſiue littora fluctuoſiora: ſed forte hic legendum eſt κυματωγῆς, vel κυματώγης. Eſt autem κυματωγὴ, littus, ad quod vndae feruntur atque franguntur, pro quo poetice συνωνύμως dicitur αἰγιαλος, atque ῥηγμίν. Apud *Herodot.* in *Calliope.* κηρυκήϊον ἐφάνη ἐπὶ τῆς κυματώγης κείμενον, viſum eſt caduceum in littore poſitum. *Lucian.* καὶ φοβερωτάτην ποιεῖ τὴν κυματώγην.

καὶ αὐτὸς πολλὰ λαβόντας, ἰδίῳ φυλάττειν αὐτὰ καὶ γνησίῳ παιδίῳ. (ἐγεγόνει δὲ αὐτοῖς ἄῤῥεν παιδίον ὀ πρὸ πολλȣ͂ τινος) ὁ δὲ Δρύας ποτὲ μὲν ἐθέλγετο τοῖς λεγομένοις· μείζονα γὰρ ἢ κατὰ ποιμαίνȣσαν κόρην δῶρα 4) ὠνομάζετο παρ' ἑκάςȣ· ποτὲ δὲ ὡς κρείττων ἐςὶν ἡ παρθένος μνηςήρων γεωργῶν, καὶ εἴ ποτε τȣ̀ς ἀληθινȣ̀ς γονέας εὕροι, μεγάλως αὐτȣ̀ς εὐδαίμονας θήσει, ἀνεβάλλετο τὴν ἀπόκρισιν, καὶ εἷλκε χρόνον ἐκ χρό-

alibi vocat τὰ ῥόδα ἐρωτικὰ, καὶ πανȣ͂ργα, rosas amatorias et versutas: et quae tacita quadam fraude amorem sui alliciant. Iterum πεφραγμένα, quasi armatae sint veneno. Alibi illas cum Cupidine comparat: nam sicut is Deus sagittas habet, faces, alas: ita ῥόδα τὴν ἄκανθαν ἀντὶ βελῶν ἔχει, τὸ πυῤῥὸν ἀντὶ δᾴδων, τοῖς φύλλοις ἐπτέρωται. Rosae spinam sagittarum loco habent, rutilum colorem pro facibus, foliis alatae sunt. Hinc iterum coronatos rosis, ait coronatos esse πυρὶ, quia hic flos incendit ad amorem animos, vti ignis ipse incendit corpora. Quamobrem alibi, οἵαν τὸ πῦρ ἔχει τὴν ἀκμὴν, habent vigorem igneum. Easdem delicias *Philostratus* habet libro 2. De eodem hocce flore *Achilles Tatius* L. II. c. 1. Si regem floribus constituere Iupiter voluisset, non alium certe, quam rosam, huiusmodi honore dignatus esset. Haec terrae ornamentum est, plantarum splendor, oculus florum, prati rubor, flos omnium pulcherrimus. Haec amorem spirat, Venerem conciliat, odoratis foliis luxuriat, tremulis frondibus, ac Zephyri afflatu ridentibus delectat. *Clemens Alex.* 2. *Paed.* cap. 8. ῥόδον vult dictum ἀπὸ τῆς ῥοῆς ὀδωδῆς, a fluxu odoris, vel quasi ὄδον pro

ſed facere potius illam matrem familias, et multa illa accepta dona, proprio genuinoque ſeruare filiolo (nata enim non ita pridem fuerat iis maſcula proles) Dryas interdum quidem dictis demulcebatur, maiora enim quam pro paſtoritia puella nominabantur munera: interdum vero illam praeſtantiorem eſſe cenſet, quam quae ruſticis illis ſit elocanda procis; et quae veris ſuis inuentis aliquando parentibus ipſos admodum beatos ſit redditura; itaque ſuum differebat reſponſum, nectendoque mo-

 ras

pro ὄζον, ab ὄζω oleo, τὸ εὔοσμον ὄν. IDEM.

Verti: Virum redditura obſcurum quendam paſtorem ſub pomis, aut roſetis. Hoc ſane dicere verba videntur. Et αἰσχρουργήματα eiusmodi talesue βιασμοὺς plerumque in ſiluis patratos fuiſſe notum eſt; nec eget probatione. Tamen verti οὐ περιβραδέως. Nec me penetraui in interiorem dictionis ſenſum; quem me iam nunc docuit ille ὄζος Ἀθήνης *Heinſius*, qui in talibus immane quantum me rectius et acutius vidit, τὸν ὄντως νικασῶ κατὰ τὸν νόον. ἄριστος γάρ ἐστι τῶν τοιούτων κριτὴς, καὶ ὁ διδάσκαλός ἐστι παρ᾽ ἡμῖν. Docuit, inquam, in notarum illis ſcitamentis ad *Theocr.* Idyl. 11. vbi de phraſi ἐρᾷν μήλοις ἢ ῥόδοις, quae videſis, et meae loco verſionem illius hanc repone: *Fortaſſe paulo poſt; inter paſcendum virginitate ſua priuabitur, virumque aliquem e paſtoribus faciet, propter roſas aut mala.* IVNGERM.

4) Ποτὲ μὲν ἐθέλγετο τοῖς λεγομένοις, μείζονα δῶρα etc.] Recte *Menander*. Ὅστις ὑπέχει χρυσίῳ τὴν χεῖρα, κἂν μὴ φῇ, πονηρὰ βουλεύεται. Quicunque manum auro ſupponit, ille, quamuis inficietur, mala conſilia molitur. *Exod.* 23, 8. δῶρα οὐ μὴ λήψῃ. Τὰ γὰρ δῶρα ἐκτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς βλεπόντων, καὶ λυμαίνεται ῥήματα δίκαια

χρόνου, 5) καὶ ἐν τῷ τέως ἀπεκέρδαινεν ἐκ ὀλίγα δῶρα.

ΚΕΦΑΛ. ιη΄.

Η μὲν δὴ μαθοῦσα, λυπηρῶς πάνυ διῆγε, καὶ τὸν Δάφνιν ἐλάνθανεν ἐπιπολὺ, λυπεῖν οὐ
p. 92. θέλουσα. ὡς δὲ ἐλιπάρει καὶ ἐνέκειτο πυνθανόμενος, καὶ ἐλυπεῖτο, μᾶλλον μὴ μανθάνων,[1]) ἢ ἔμελλε μαθὼν, πάντα αὐτῷ διηγεῖται· τοὺς μνηστευομένους, ὡς πολλοὶ καὶ πλούσιοι· τοὺς λόγους, οὓς ἡ Νάπη σπεύδουσα πρὸς τὸν γάμον ἔλεγεν· ὡς οὐκ ἀπείπατο Δρύας, ἀλλ' ὡς εἰς τὸν τρυγητὸν ἀναβέβληται. Ἐκφρων[2]) ἐπὶ τούτοις ὁ Δάφνις γίνεται, καὶ ἐδάκρυσε καθήμενος, ἀποθανεῖσθαι μηκέτι μενούσης[3]) Χλόης λέγων. καὶ οὐκ

δίκαια. Dona non accipito: quippe dona coecant etiam perſpicaces, bonorumque virorum orationem peruertunt. MOLLVS.

5) Εἶλκε χρόνον ἐκ χρόνου] Niſi pro εἷλκε malis ἤνεγκε, ad verbum: tempus e tempore trahebat. Quod *Demoſthenes* dixit, χρόνον ἐνεποίει τοῖς πράγμασι. *Herodian.* διατριβὴν χρόνου ἐποίησε. *Baſil.* ἀναβάλλεσθαι ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, diem de die ducere. Latini moras nectere, differre, moram adhibere, moram interponere, prorogare, protrahere. IDEM.

N. et V. ἤνεγκε. COLVMB.

1) Ελυπεῖτο, μᾶλλον μὴ μανθάνων] Nam paruulum differt, patiaris aduerſa, an exſpectes: niſi quod tantum eſt dolendi modus, non eſt timendi. Doleas enim, quantum ſcias accidiſſe: vt pulchre *Plin. Secund.* in epiſt. quadam loquitur. MOLLVS.

Pul-

ras tempus de tempore ducebat, interea temporis non pauca inde lucratus munera.

CAPVT XVIII.

Illa vero, hoc intellecto, magno in moerore degebat, idque Daphnidem celabat longo tempore, huic aegre facere nolens. Cum autem tandem obferuaret, fcifcitandoque inftaret, atque maiori moerore, re non intellecta, quam percepta, afficeretur, cuncta illi patefacit: Videlicet, quam fint multi et locupletes, qui nuptias ipfius ambiant, quae verba Napa ad nuptias feftinans dixerit: quomodo Dryas non abnuiffet, fed in vindemiam diftuliffet. Ad infaniam his dictis adigitur Daphnis, fedensque lachrymarum torrentibus inundatur, dicens, fe, remota Chloe, ilico rebus hu-

Z 3 manis

Pulchre *Plinius* 8. epift. 17. Ne quid fimile iftic, (loquitur de Tiberis inundatione, et Anienis, quantum damni dederit) pro menfura periculi, vereor: teque rogo, fi nihil tale eft, quam maturiffime folicitudini meae confulas; fed etfi tale, id quoque nuncies. Nam paruulum differt, patiaris aduerfa, an exfpectes: nifi quod tantum eft dolendi modus, non eft timendi. Doleas enim, quantum fcias accidiffe: timeas quantum poffit accidere.

IVNGERM.

[2]) Εκφρων] Qui eft extra mentem, idem quod ἄφρων, fed minus vfitatum. *Suid.* ἔκφρων, ἐξεστηκώς, παραπαίων, ἔξω φρενῶν γενόμενος. Ex fano mentis ftatu egreffus, delirans, extra mentem exiftens. *Plut.* vfus eft in *Caton.* Η μὲν πόλις τοιοῦτον ἄγγελμα μικροῦ δεῖν ἔκφρων γενομένη. Ciues ad eum nuncium pene amentes facti.

MOLLVS.

[3]) Mi-

ȣ̓κ αὐτὸς μόνος, ἀλλὰ καὶ τὰ πρόβατα μετὰ τοιȣ̃τον ποιμένα. Εἶτα ἀνενεγκὼν ἀνεθάῤῥει, καὶ πείσειν ἐνενόει τὸν πατέρα, καὶ ἕνα τῶν μνωμένων 4) αὐτὸν ἠρίθμει, καὶ πολὺ κρατήσειν ἤλπιζε τῶν ἄλλων. Εν αὐτὸν ἐτάραττεν· ȣ̓κ ἦν Λάμων πλȣ́σιος. τȣ̃το αὐτȣ̃ τὴν ἐλπίδα μόνον λεπτὴν εἰργάζετο. Ομως δὲ ἐδόκει μνᾶσθαι, καὶ τῇ Χλόῃ συνεδόκει. τῷ Λάμωνι μὲν ȣ̓δὲν ἐτόλμησεν εἰπεῖν, τῇ Μυρτάλῃ δὲ θαῤῥήσας καὶ τὸν ἔρωτα ἐμήνυσε, καὶ περὶ τȣ̃ γάμȣ λόγȣς προσήνεγκεν. 5)
p. 93. Η δὲ τῷ Λάμωνι νύκτωρ ἐκοινωνήσατο. σκληρᾶς δὲ ἐκείνου τὴν ἔντευξιν ἐνεγκόντος, καὶ λοιδορήσαντος, εἰ παιδὶ θυγάτριον ποιμένων προξενεῖ, 6) μεγάλην ἐν τοῖς γνωρίσμασιν ἐπαγγελλομένῳ τύχην, ὃς αὐτȣ̀ς εὑρὼν τȣ̀ς οἰκείȣς, καὶ ἐλευθέρȣς θήσει, καὶ δεσπότας ἀγρῶν μειζόνων. Η Μυρτάλη

3) Μινȣ́σης] Lepidam coniecturam Parif. notes: ημȣ́σης. BÖDEN.

4) Ενα τῶν μνωμένων] Se vnum eſſe ex iis, qui ambirent puellam. Eſt enim μνᾶσθαι, teſte *Budaeo*, ambire puellam, coniugium, connubium petere, procum eſſe. *Lucian.* in *Toxar.* loquens de Arſacoma Scytha: διότι μνηστευόμενος ἥκει, quare ad ambiendas nuptias venit, et paulo poſt: καὶ μνηστεύσεσθαι τὴν παῖδα, et ſponſam ambire. *Hom.* Odyſſ. α.

Τόσσοι (μνηστῆρες) μητέρ᾽ ἐμὴν μνῶνται, τρύχȣσι δέ οἶκον.

Tot matrem (proci) meam ambiunt, deſtruunt autem domum.

Dixit etiam *Lucian.* μνᾶσθαι γάμον, pro eodem.

MOLLVS.

5) Λόγȣς προσήνεγκεν] *Sermonem intulit, iniecit.* Elegans dicendi modus, veteribus nequaquam incognitus. Nam, quod Latium dixit, inferre, iniicere ſermonem:

manis ereptum iri: neque ipſum ſolum, verum etiam, poſt talem paſtorem, ipſas oues. Deinde cum ad ſe rediiſſet, animum recipiebat, et in animum inducens hoc perſuadere parenti, inter reliquos procos ſuum quoque profitebatur nomen, ſperabatque fore, vt caeteros longe ſuperaret. Sed vnum illius animum maxime terrebat: videlicet, Lamon non erat diues: hoc ſolum ſpem eius imminuebat. Nihilominus ambire decreuit, cenſuitque ita faciendum Chloe: Lamoni nihil quidem reuelare auſus, verum Myrtalae obfirmato iam animo ſui indicium amoris fecit, deque nuptiis ſermonem iniecit. Haec noctu Lamoni rem omnem communicauit, duriter colloquium hoc accipienti, acriterque illam obiurganti, quod paſtorum filiolam ſuo filio conciliatrix copulatam vellet, ingentem fortunam ſuis monumentis

nem: Graecia προσφέρειν λόγον, *Herodot.* in *Thalia*, προσφέρει Δαρείῳ λόγον τοιόνδε, *Budaeus* in *comment. graec. ling.* exponit etiam προσφέρειν λόγον, verba facere, appellare aliquem, ſollicitare, alloqui. *Plut.* in *Ariſtid.* παυσανίας Ἀριστείδῃ προσέφερε λόγον, Pauſanias verba fecit apud Ariſtidem, vel, vt alii vertunt, ſermonem intulit. IDEM.

6) Εἰ παιδὶ προξενεῖ] Εἰ hic ſignificat idem, quod ὅτι, *quod*, *quia*. *Plut.* in *vita Cat.* εἰ δὲ φιλόστρατον ἐν σικελίᾳ μέσον εἶχεν περιπατῶν ἐπὶ τιμῇ φιλοσοφίας, ἐγκαλοῦσι. Quod vero Philoſtratum in Sicilia Philoſophiae honoris cauſa acceperit in deambulando medium, id exagitant.

Προξενεῖ, nuptias conciliat. Habet nonnunquam hanc ſignificationem hoc verbum, et dicitur προξενεῖν ὁ μετερχόμενος καὶ μνώμενός τινι νύμφην· atque hoc qui fungi-

λη διὰ ἔρωτα Φοβουμένη, μὴ τελέως ἀπελπίσας ὁ Δάφνις τὸν γάμον, τολμήσει τι θανατῶδες, ἄλλας αὐτῷ τῆς ἀντιῤῥήσεως αἰτίας ἀπήγγελλε. Πένητες ἐσμὲν, ὦ παῖ, καὶ δεόμεθα νύμφης φερούσης τὶ μᾶλλον· οἱ δὲ πλούσιοι καὶ πλουσίων νυμφίων δεόμενοι. Ἴθη δὴ 7) πεῖσον Χλόην, ἡ δὲ τὸν πατέρα, μηδὲν αἰτεῖν μέγα, καὶ γαμεῖν, 8) πάντως δέ που κἀκείνη 9) φιλεῖ σε, καὶ βούλεται συγκαθεύδειν πένητι καλῷ μᾶλλον, ἢ πιθήκῳ πλουσίῳ. 10)

ΚΕΦΑΛ.

fungitur munere προξενητὴς, et mulier προξενήτρια, vel ἡ προμνήστρια, conciliator, et conciliatrix matrimonii appellatur. *Xiphil.* in *August.* κἀν τούτῳ οἱ τοῦ Ἀντωνίου στρατιῶται τὴν θυγατέρα τῆς Φουλβίας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἣν ἐκ τοῦ κλωδίου εἶχε, τῷ καίσαρι, καίτοι ἑτέραν ἐγγεγυημένῳ, προεξένησαν. Interim milites Antonii, Fuluiae vxoris eius filiam, quam ipsa ex Clodio habuerat, Caesari, etsi ante sponsalia cum alia fecerat, desponderunt, hoc est, eius filiae matrimonii contrahendi amici interpretes et conglutinatores fuere.

IDEM.

7) Ἴθι δὴ, πεῖσον] Ito nunc, et persuade. Frequenter imperatiuus hicce apud probatos auctores vsurpatur, quando significatum volunt, alium hortari alium serio. *Dionys. Halicarn. libr. antiq. Rom.* 8. ἴθι δὴ, Μινύκιε, ἀπόκρειναι, i nunc, Minuci, responde. Et paulo post: ἴθι δὴ σκόπει, i nunc, considera. Alias aduerbialiter ponitur pro εἶα, ἄγε, idque sequente alio imperatiuo, siue mediate, siue immediate. *Hom.* Il. β.

Βάσκ' ἴθι οὖλε ὄνειρε.

Vade, age perniciosum
somnium.

IDEM.

8) Μηδὲν αἰτεῖν μέγα, καὶ γαμεῖν] Verti, te nihil magni petere, sed ducere velle.

tis pollicenti, qui, ſuis inuentis propinquis, ipſos in libertatem aſſertos, dominos maiorum agrorum facturus ſiet. Myrtale verita, ne Daphnis, deſperatis omnino nuptiis, prae amore ſuos anticiparet manes, alias cauſas repulſae illi refert: Pauperes ſumus, mi fili, quin potius opus habemus, quae conferat aliquid, ſponſa: et diuites etiam opulentos ſibi petunt ſponſos; i nunc, perſuade Chloae, illa autem patri ſuo perſuadeat, te nihil magni petere, ſed ducere velle. Illa te afflictim amat, et mauult cum paupere formoſo, quam diuite cum ſimio, concumbere.

CAPVT

le. Vel ita poteſt verti: ne quid magni petat, (pater) ſed vos matrimonio iungat. Copulatiua καὶ pro aduerſatiua ἀλλὰ aliquando ſumitur, ſicut apud *Matth.* cap. 11. §. 19. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς, ſed iuſtificata eſt ſapientia a filiis ſuis. Atque pluribus locis in foederis noui tabulis reperitur: quamobrem nonnulli putarunt id hebraeorum more dici. Sed ὁ ἀττικώτατος *Theophraſt.* non ſemel ita loquitur. Ita et *Demoſth.* de *Cherſon.* αἴτιον δὲ τοῦτο, καί μοι πρὸς θεῶν. Iſtorum autem cauſa haec eſt, ſed per Deos.

IDEM.

9) V. πάντως δέ που κᾀκείνη P. COLVMB.

Δέ που deeſt in editis omnibus. BODEN.

10) Πιθήκῳ] Quos ob ſtultas imitationes, vel ob corporis deformitatem, contemnebant, Graeci vocarunt πιθήκους, vt *Ariſtophanes* in *Ranis* Act. II. Sc. 6. Ο πίθηκος οὗτος γ᾽ ὁ νῦν ἐνοχλῶν, Κλειγένης ὁ μικρὸς, ὁ πονηρότατος βαλανεύς. Idem conuicium ſaepe apud Latinos, inprimis apud *Ciceronem* in epiſtolis ad diuerſos, legitur. Inprimis tamen epitheton πλούσιος monet, vt *Longus* hic videatur reſpexiſſe παροιμίαν, quam *Suidas* habet: Πίθηκος ἐν πορφύρᾳ,

ΚΕΦΑΛ. ιθ΄.

Μυρτάλη μὲν ὅποτε ἐλπίσασα Δρύαντα τούτοις συντεθήσεσθαι, μνηστῆρας ἔχοντα πλουσιωτέρους, εὐπρεπῶς ᾤετο παρῃτῆσθαι [1]) τὸν γάμον. Δάφνις δὲ οὐκ εἶχε μέμφεσθαι τὰ λεγόμενα, [2])
p. 94. λειπόμενος [3]) δὲ πολὺ τῶν αἰτουμένων, [4]) τὸ σύνηθες ἐρασταῖς πενομένοις ἔπραττεν· ἐδάκρυε, καὶ τὰς νύμφας αὖθις ἐκάλει βοηθούς. αἱ δὲ αὐτῷ καθεύδοντι νύκτωρ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐφίστανται σχήμασιν, ἐν οἷς καὶ πρότερον· ἔλεγε δὲ ἡ πρεσβυτάτη πάλιν. Γάμου μὲν μέλει [5]) τῆς Χλόης [6]) ἄλλῳ θεῷ, δῶρα

φύρα, quod ita explicat *Grammaticus:* Παροιμία· ὅτι οἱ φαῦλοι, κἂν πολλοῖς περιβληθῶσιν ὅμως δ' οὖν διαφαίνονται πονηροὶ ὄντες. Cui simile eſt illud, quod ex *Luciani* oratione contra ineruditum *Eraſmus Adag.* Chil. I. Cent. 7. n. 11. attulit: Πίθηκος ὁ πίθηκος, κἂν χρύσεια ἔχῃ σύμβολα.

IDEM.

[1]) Παρῃτῆσθαι] Paſſiua voce hic vſurpatur, cum ſemper ferme alias hoc verbum actiuam ſignificationem recipiat, niſi quod legamus apud *Suidam* παραιτηθεὶς δὲ διὰ τῶν φίλων, τοῦτον ἀπέλυσε τῆς αἰτίας. Hunc autem amicorum deprecationibus exoratus, illius criminis abſoluit: et apud *Lucam* c. 14. §. 18. ἔχε με παρῃτημένον, habe excuſatum me.

MOLLVS.

[2]) Τὰ λεγόμενα] Potius τὰ λελεγμένα.

IDEM ex COLVMB.

[3]) Λειπόμενος δὲ πολὺ τῶν αἰτουμένων] Cum longe eſſet inferior iis, qui ambiebant; niſi quis malit pro πολὺ hic legere πλούτῳ, cum diuitiis cederet, vel inferior eſſet reliquis illam petentibus. λείπομαί σου γνώμῃ, dixit *Euripides*, ſuperor a te conſilio. *Plat.* μηδὲν λείπομαί σου, nulla re tibi ſecundus. *Dion. Halicar.*

CAPVT XIX.

Myrtala, nunquam ſperans, fore, vt Dryas hiſce conſenſum adhiberet, longe diuitiores habens procos, ſpecioſo hoc praetextu putabat nuptias eſſe recuſatas. Dicta haec Daphnis minus valebat carpere. At cum eſſet longe inferior reliquis, qui ambiebant, quod egenis amatoribus moris eſt, facit: plorabat, inque auxilium iterum vocabat Nymphas, quae noctu eodem habitu, quo ante hac fuerant indutae, huic dormienti ſuperueniunt: atque rurſum natu maxima verba faciebat. Alii deo

coniu-

licar. libr. 2. *antiq.* ὅτι πλήθει λειπόμενοι τῶν πολεμίων, nec numero cedentes hoſtibus. MOLLVS.

4) Αἰτουμένων] Recte: qui enim coniugium affectant, aut puellas ambiunt, dicuntur αἰτεῖσθαι vel αἰτεῖν. *Lucian.* in *Toxar.* Τοὺς μνηστῆρας ἐπὶ τῷ δείπνῳ αἰτεῖν τὰς κόρας. Et paulo poſt: κατὰ τόνδε τὸν νόμον σπεισάντων, καὶ αἰτησάντων. IDEM.

5) Μίλει] V. P. In Iuntica et Commel. fuit μέλλει. Primus reſtituit *Iungerm.* quem vide. BODEN.

Omnino legendum μέλει, quod et *Vrſ.* in ſuo inuenit et comprobauit. Tales exerrationes aliquam multas notaui, vbi τὸ μέλλειν pro μέλειν, et viciſſim vitioſe editum eſt. Sic apud *Heliodor.* L. 5. τότε δὴ μετεμέλλοντο οἱ Φοίνικες. ſcrib. μετεμέλοντο. Id. L. 10. ἡμῖν δὲ τῶν ἱερείων μελλήσει, ait Hydaſp. ſcrib. μελήσει. Id. L. 5. ὁ δὲ μηδὲν μελήσας ſcrib. μελλήσας de Pelor. Libr. 6. πρὸς ταῦτα οὐδὲ πρὸς βραχὺ διαμελήσας ὁ Κνήμων. ſcrib. διαμελλήσας L. 9. οὐδὲ αὐτὸς ἔτι μελήσων, de Oroondate. ſcrib. μελλήσων, cum Xyland. et miror alterum, licet in *vulg.* et *Pal.* eſſet, *Commelino* placuiſſe magis. Saepiſſime

δῶρα δέ σοι δώσομεν ἡμεῖς, ἃ θέλξει Δρύαντα. Η ναῦς ἡ τῶν Μυθυμναίων νεανίσκων, ἧς τὸν λύγον αἱ σαί ποτε αἶγες κατέφαγον, ἡμέρᾳ μὲν ἐκείνῃ μακρὰν τῆς γῆς[7]) ὑπηνέχθη πνεύματι· νυκτὸς δὲ, πελαγίου ταράξαντος ἀνέμου ἐπὶ θάλασσαν, εἰς τὴν γῆν εἰς τὰς ἄκρας πέτρας ἐξεβράσθη·[8]) Αὐτὴ μὲν οὖν διεφθάρη, καὶ πολλὰ τῶν ἐν αὐτῇ· βαλάντιον[9]) δὲ τριχιλίων δραχμῶν[10]) ὑπὸ τοῦ κύματος ἀπεπτύσθη, καὶ κεῖται φυκίοις κεκα-

pissime peccatum sic apud *Agath.* vt L. 5. init. ἀλλ' ἐκεῖνοι οὐδέν τι μελήσαντες. scrib. μελλήσαντες. Ib. de Germano: ὡς μικροῦ δεῖν μελῆσαι scrib. μελλῆσαι. *Ib. Iustiniani* epist. ad *Sandilichum:* τῷ μὴ μετὰ ταῦτα μελῆσαι, scrib. μελλῆσαι. Id. *Agath.* L. I. δύναμίν τε αὐτῷ παραδοὺς ἀξιόχρεων, καὶ ὅση ῥᾳδίως ἤμελεν, εἰ καί τι νεωτερίσειεν οἱ τῇδε βάρβαροι, περιέσεσθαι καὶ καθέξειν, scrib. ἤμελλεν. Id. L. 3. ὁ δὲ Ναχοραγὰν, οὐδέν τι μελήσας, scrib. μελλήσας. L. 4. de primatib. Persicis: οὐκ ἔτι ἐμέλησαν, scrib. ἐμέλλησαν. *Lucian. Nigrino:* ἢν δὲ διαμέλῃς μνησικακήσω γε, etc. scrib. διαμέλλῃς, vbi etiam paulo ante leg. οὐδὲν αὐτῷ μέλον (non μέλαν) τῶν ἐν θεάτρῳ πραττομένων, μέλον pro μέλοντος. Leuissima haec quis dicit, et tanti non fuisse, quae notarentur; quippe errata tantum typographica, et talia quae legenti statim se produnt. Sint sane: quamuis a doctissimis editoribus illorum auctorum, qui et ista σφάλματα adnotarunt, praetermissa sunt; nec tamen fraudi ideo mihi fore spero, si vel leuissima, errata tamen, tollere coner. IVNGERM.

6) Χλόης] Γάμου τῆς ἀλόης μέλει ἄλλῳ θεῷ, coniugii amaror alii Numini curae est. Hoc est coniugium, cui plurimae sunt admixtae molestiae ac aerumnae. Est aloe frutex quidam, odore graui, sapore amarissimo, cuius

coniugium Chloae curae eſt, ſed nos munera, quae Dryantem demulcebunt, tibi conferemus. Nauis illa, quae eſt Methymnaeorum iuuenum, cuius vimineum funem tuae aliquando caprae morſu auellerunt, eodem illo die longe a terra in altum prouecta fuit; ſed nocte, vento ex alto ſpirante, mareque turbante, ad terram in arduas cautes eſt eiecta. Ipſamet igitur periit, multaque, quae in illa erant:

cuius meminit *Dioſcorid.* vt et *Plaut.* cum dicit vitam hominis plus aloes, quam mellis habere. *Iuuenal.* de vxore: plus aloes, quam mellis habet. Niſi malis legere pro ἀλόης, Χλόης. Alii Deo Chloe curae eſt, quod malo.

MOLLVS.

Nullus ante Mollum habuit ἀλόης, omnes Χλόης. Itaque de ſuis dediſſe videtur. Irrepſit idem error in Nealmenſem, vbi tamen Χλόης pro varia lect. adiicitur. BODEN.

7) Τῆς γῆς] Aberat γῆς a Molliana. IDEM.

8) Ἐξιβράσθη] *Vlpian.* l. 3. §. 6. ff. de incend. Ruin. naufr. Qui eiecta naue quid rapuit, hoc edicto tenetur. Eiecta, hoc eſt, quod Graeci aiunt ἐξιβράσθη. MOLLVS et IVNGERM.

9) Βαλάντιον] Eadem forma dixit *Herodian.* libr. 5. in *Macrino:* Βαλάντιά τε χρημάτων (μέγα δέλεαρ προδοσίας) αὐτοῖς ἐδείκνυσαν, ſacculos quoque numorum plenos, magnam nimirum eſcam proditionis, illis oſtentarunt. Videtur in his loquendi formulis, ſubaudiri μεστὸν, aut huic ſimile quid. βαλάντιον dicitur, ἀπὸ τοῦ βάλλειν ἐντὸς, quod in eo aliquid condatur vel reponatur. MOLLVS.

10) Δραχμῶν] Δραχμὴ a δράττομαι dicta, manu corripio, quae tantum κερμάτων continet, quantum aliquis manu in pugnum contracta capere poſſit, vt *Theocriti Scholiaſtes*, et alii gram-

κεκαλυμμένον πλησίον δελφῖνος νεκροῦ,[11]) δι' ὃν οὐδεὶς οὐδὲ προσῆλθεν ὁδοιπόρος, τὸ δυσῶδες τῆς σηπεδόνος παρατρέχων. Ἀλλὰ σὺ πρόσελθε, καὶ προσελθὼν ἀνελοῦ, καὶ ἀνελόμενος δός. ἱκανόν σοι δόξαι νῦν μὴ πένητι· χρόνῳ δὲ ὕστερον ἔσῃ καὶ πλούσιος.

ΚΕΦΑΛ. κ'.

p. 95. Αἱ μὲν ταῦτα εἰποῦσαι, τῇ νυκτὶ συναπῆλθον·[1]) γενομένης δὲ ἡμέρας ἀναπηδήσας ὁ Δάφνις περιχαρὴς ἤλαυνε ῥοίζῳ πολλῷ τὰς αἶγας εἰς τὴν νομήν· καὶ τὴν Χλόην φιλήσας, καὶ τὰς νύμφας προσκυνήσας, κατῆλθεν ἐπὶ θάλασσαν, ὡς περιῤῥάνασθαι θέλων· καὶ ἐπὶ τῆς ψάμμου πλησίον τῆς κυματώδους γῆς[2]) ἐβάδιζε ζητῶν τὰς τρισχιλίας. ἔμελλε δὲ ἄρα οὐ πολὺν κάματον ἕξειν. ὁ γὰρ δελφὶς οὐκ ἀγαθὸν ὀδωδὼς αὐτῷ προσέπιπτεν ἐῤῥιμμένος καὶ μυδῶν, οὗ τῇ σηπεδόνι καθάπερ ἡγεμόνι χρώμενος ὁδοῦ, προσῆλθέ τε εὐθὺς, καὶ τὰ φυκία ἀφε-

grammatici tradunt. Drachma attica ſex obolorum eſt. Eſtque idem, quod Latinis denarius, ſiue denarium, quod Iudaeis dimidius Siclus.

IDEM.

Forte ſcribere voluit *Petrus* pro *dimidius Siclus*; quarta pars Sicli.

BODEN.

[11]) **Νεκροῦ**] Recte Delphinum mortuum in littore ponit. V. *Oppian.* **ἁλιευτ. β.** in fine.

IVNGERM.

[1]) **Αἱ μὲν ταῦτα εἰποῦσι, τῇ νυκτὶ συναπῆλθον**] Hanc interpunctionem praeferendam eſſe cenſui communi, quam *Commelinus* et *Mollus* male recepere: **Αἱ μὲν ταῦτα εἰποῦσαι τῇ νυκτὶ, συναπῆλ-**

erant: at marſupium ter mille drachmis plenum a fluctu excuſſum, iacet alga coopertum prope Delphinum mortuum, nullus ob quem viator acceſſit: putredinis huius foetorem praeteriens. Caeterum tu accede, et vbi acceſſeris, tolle, et ſublatum trade. Sufficit, te non haberi nunc pro paupere: quodam poſtea tempore, eris etiam diues.

CAPVT XX.

Hiſce dictis, illae ſimul cum nocte abierunt: orto autem die, proſiliens e lecto Daphnis plenus gaudii, magno cum impetu paſtum agebat greges: atque, oſculatus Chloen, adoratis Nymphis, ad mare deſcendit, ſe quaſi abluturus: deinde per arenam prope littoris crepidinem incedebat, quaerens tria illa millia, quae profecto ſine multo negotio habiturus erat. Quippe Delphin male olens, proiectus ibi et putreſcens naribus eius incurrit, cuius putredine inſtar viae ducis

ἀπῆλθον. Quis non videt verbum compoſitum ſpectare ad τῇ νυκτί.

BODEN.

²) Πλησίον τῆς κυματώδους γῆς] *Prope fluctuoſum littus. Ariſtoteles* in *problemat.* κυματωδέστεραι γαῖαι, terrae, ſiue littora fluctuoſiora: ſed forte hic legendum eſt κυματωγῆς, vel κυματώγης. Eſt autem κυματωγὴ, littus, ad quod vndae feruntur atque franguntur, pro quo poetice συνωνύμως dicitur αἰγίαλος, atque ῥηγμίν. Apud *Herodot.* in *Calliope.* κηρυκήϊον ἐφάνη ἐπὶ τῆς κυματώγης κείμενον, viſum eſt caduceum in littore poſitum. *Lucian.* καὶ φοβερωτάτην ποιεῖ τὴν κυματώγην.

ἀφελὼν, εὑρίσκει τὸ βαλάντιον ἀργυρίου μεςόν. τοῦτο ἀνελόμενος, καὶ εἰς τὴν πήραν ἐνθέμενος, οὐ πρόσθεν ἀπῆλθε, πρὶν τὰς νύμφας εὐφημῆσαι καὶ αὐτὴν τὴν θάλασσαν. καίπερ γὰρ αἰπόλος ὤν, ἤδη καὶ τὴν θάλασσαν ἐνόμιζε τῆς γῆς γλυκυτέραν, ὡς εἰς τὸν γάμον αὐτῷ τὸν Χλόης συλλαμβάνουσαν.

ΚΕΦΑΛ. κα'.

Εἰλημμένος δὲ τῶν τρισχιλίων, οὐκέτ' ἔμελλεν· ἀλλ' ὡς πάντων ἀνθρώπων πλουσιώτατος, οὐ
p. 96. μόνον τῶν ἐκεῖ γεωργῶν, αὐτίκα ἐλθὼν παρὰ τὴν Χλόην, διηγεῖται τὸ ὄναρ· δείκνυσι τὸ βαλάντιον· κελεύει τὰς ἀγέλας φυλάττειν, ἔς τ' ἂν ἐπανέλθῃ· καὶ συντείνας, σοβεῖ[2]) παρὰ τὸν Δρύαντα. καὶ εὑρὼν πυροὺς τινας ἀλωνοτριβοῦντα[3]) μετὰ τῆς Νάπης, πάνυ θρασὺν ἐμβάλλει λόγον

γην. Alibi apud *Herodot.* ſcribitur κυματωγὴ, ὀξυτόνως· alibi vero κυματώγη, παροξυτόνως. Sed fortaſſe cum idem ſit vocabulum, et eadem ſignificatio, conſtanter etiam idem accentus videretur ſeruandus. Vel ſi codex eſt ſanus, haec accentus varietas eſt obſeruanda. MOLLVS.

N. et V. κυματωγῆς, al. V. κυματώδας γῆς. COLVMB.

[1]) V. Εἰλημμένος δὲ τῶν P. IDEM.

In antiquiſſimis δὲ abeſt. BODEN.

[2]) Σοβεῖ] Verbum σοβέω ſignificanter hic vſurpatur ab Auctore: quippe ſignificat *vado*, *curro*: obuios quosque ſummouendo. *Demoſthenes* in *Mid.* καὶ τρεῖς ἀκολούθους ἢ τέτταρας αὐτὸς ἔχων, διὰ τῆς ἀγορᾶς σοβεῖ. Atque pediſſequos tres aut quatuor

ducis vſus, ſtatim adiit, et, ſublata alga, crumenam argenti plenam inuenit. Hac ſublata, inque peram recondita, non ante diſceſſit, quam Nymphas ipſumque collaudaſſet mare. Tametſi enim caprarius eſſet, iam tamen mare iucundius terra iudicabat, vtpote in nuptiis Chloes conciliandis ſibi opem ferens.

CAPVT XXI.

Hic autem, acceptis tribus illis millibus, non amplius morabatur: at, veluti non modo illic agricolarum, ſed omnium mortalium, ditiſſimus, ſtatim ad Chloen venit, eique ſomnium enarrat: oſtendit loculos: iubet illam rationem habere gregis, donec reuerſus fuerit: citatoque gradu ad Dryantem fertur animoſe, quem cum inueniſſet vna cum Napa granis in area excutiendis occupatum, magna cum

quatuor habens per forum proficiſcitur, obuios quosque ſummouens: vbi interpres ait, τὸ σοβεῖν eſſe συνεχοῦς κινήσεως τεκμήριον. *Heſych.* σοβεῖν, τρέχειν. *Suid.* σοβεῖν eſſe μετὰ σεμνότητος προϊέναι, cum grauitate progredi, grauiter ac inſolenter, et ſuperbe incedere, quae omnia optime huic loco quadrant.

MOLLVS.

[3]) Ἀλωνοτριβοῦντα] Eſt autem ἀλωνοτριβῶ iuxta *Suidam* ἐπὶ τῆς ἅλωνος διατρίβω, *in area verſor, dego*, idem quod ἀλωνίζω. At hic ſignificat *trituro, excutio in area grana*, compoſitum, ex ἅλων, area, et verbo τρίβω, tero, contero, tundo. Nam boues dicuntur Graecis τρίβειν, quando triturant: vt videre eſt apud *Hom.* Il. ν. verſ. 195.

Ως

λόγον [περὶ γάμου. Εμοὶ δὸς Χλόην γυναῖκα.4) ἐγὼ καὶ συρίζειν οἶδα καλῶς, καὶ κλᾷν ἄμπελον,5) καὶ φυτὰ κατορύσσειν· οἶδα καὶ γῆν ἀρȣ̃ν,6) καὶ λικμῆσαι πρὸς ἄνεμον·7) ἀγέλην δὲ ὅπως νέμω μάρτυς Χλόη· πεντήκοντα αἶγας παραλαβὼν, διπλασίονας πεποίηκα· ἔθρεψα καὶ τράγους μεγάλȣς 8) καὶ καλȣ́ς· πρότερον δὲ ἀλλοτρίοις

Ως δ᾽ ὅτε τις ζεύξῃ βόας ἄρσενας εὐρυμετώπȣς,
Τριβέμεναι κρῖ λευκὸν ἐϋτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ.
Vt autem, quando quis subiugauit boues mares latifrondes,
Ad terendum hordeum album rotunda in area.

Quó sensu vsus est etiam verbo terere *Virg. Georg.* 1.

Et medio tostas aestu terit area fruges.

IDEM.

4) Εμοὶ δὸς χλόην γυναῖκα] Ita Arsacomas apud *Lucian.* δός μοι, ὦ βασιλεῦ, τὴν θυγατέρα σȣ Μαζαίαν, γυναῖκα ἔχειν, colloca mihi, rex, filiam tuam Mazaeam.

IDEM.

5) Κλᾷν] Vel ex coniectura, vel, vt videtur, ex glossa, editor Nealmensis substituit in parenthesi κλαδᾷν, quod proprie de vitibus poni *Phrynichus* adfirmat: Κλαδᾷν [ἀμπέλȣς φαθι, ἀλλὰ μὴ κλαδεύειν. Sed constans omnium scriptura iubet magis, vt veterem tueamur, quam cogitemus de noua. Adhibetur autem et verbum κλᾷν, quod in textu retinuimus, de vitibus putandis, et ipsa putatio modo ἀμπελȣργία, modo κλάσις ἀμπέλȣ vocatur, quod e *Theophrasto* apparet de *caussis plant.* L. III. c. 19. Τῶν δ᾽ ἀμπέλων τῶν τελέων ἤδη πρῶτον μὲν καὶ μέγιστόν ἐστιν ἡ κλάσις. Vnde κλάστης apud *Hesychium* notat ἀμπελȣργὸν, et κλαστήριον ab *Aristophanis Interprete* exponitur τὸ δρέπανον ᾧ κλαδεύουσι καὶ ξύλα καὶ κλήματα ἐν ταῖς ἀμπέλοις. Temerarium igitur esset, illud κλᾷν ἀμπε-

cum fiducia de matrimonio infert ſermonem talem: Da mihi vxorem Chloen. Ego noui canere egregie tibia, putare vitem, et ſtirpem infodere in terram. Noui etiam arare terram, frumentique retrimenta ad ventulum vanno excutere. Quomodo gregem paſcam, teſtis eſt Chloe: quinquaginta acceptas capras duplicaui: educaui etiam ingentes atque formoſos

Aa 2 hircos

ἄμπελον commutare in κλαδᾶν. BODEN.

6) Γῆν ἀρῶν] Hanc lectionem, quam codex Romanus dedit, praeferendam duxi vulgatae principum editionum, vbi γῆς ἀρῶν legebatur. Non enim, niſi cum quarto caſu, conſtructum hoc verbum legere me memini. IDEM.

V. γῆν P.

COLVMB. et IVNGERM.

7) Λικμῆσαι πρὸς ἄνεμον] *Hom.* Iliad. ί. 499.

Ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱερὰς κατ' ἀλωάς,
Ἀνδρῶν λικμώντων, ὅτι τε ξανθὴ Δημήτηρ
Κρίνει ἐπειγομένων ἀνέμων καρπόν τε καὶ ἄχνας,
Αἱ δ' ὑπολευκαίνονται ἀχυρμιαί.

Virgil. Georg. III.

Cum grauiter tunſis gemit area frugibus et cum Surgentem ad Zephyrum paleae iactantur inanes.

Euannare hoc dicit *Varro* de R. R. Lib. I. c. 52. His tritis (ſpicis) oportet e terra ſubiactari vallis, aut ventilabris, cum ventus ſpirat lenis. Ita fit, vt, quod leuiſſimum eſt in eo, atque appellatur acus, euannetur extra aream.

IVNGERM.

8) Ἔθρεψα καὶ τράγους μεγάλους] *Magnos enutriui hircos*, videlicet, capellis admittendos; commendat ſuam induſtriam in re ruſtica Daphnis, non ignarus fortes, iuxta *Venuſinum*, creari fortibus et bonis; ita et magnos magnis atque bonis. Quamobrem paſtor ille apud *Maronem* monet prudenter primis ab annis maximam adhibendam eſſe

curam

τρίοις 9) τὰς αἶγας ὑπεβάλλομεν.[10]) ἀλλὰ καὶ νέος εἰμὶ, καὶ γείτων ὑμῖν ἄμεμπτος· καί με ἔθρεψε αἴξ, ὡς Χλόην ὄϊς· τοσοῦτον δὲ τῶν ἄλλων κρατῶν, οὐδὲ δώροις ἡττηθήσομαι· ἐκεῖνοι δώσουσιν αἶγας καὶ πρόβατα, καὶ ζεῦγος ψωραλέων βοῶν,[11]) καὶ σῖτον μηδὲ ἀλεκτορίδας θρέψαι δυνάμενον·
p. 91. παρ' ἐμοῦ αἵδε ὑμῖν τριχίλιαι,[12]) μόνον ἴστω τοῦτο μηδεὶς, μὴ Λάμων αὐτὸς οὑμὸς πατήρ. Ἅμα τε ἐδίδου, καὶ περιβαλὼν, κατεφίλει.

ΚΕΦΑΛ. κβ'.

Οἱ δὲ παρ' ἐλπίδα ἰδόντες τοσοῦτον ἀργύριον,[1]) αὐτίκα τε δώσειν ὑπηγγέλλοντο τὴν Χλόην, καὶ

curam illis pullis, qui adseruandi sint ad admissuram equarum, quandoquidem ex parentibus optimis, existat soboles optima:

Tu modo quos in spem statuis submittere gentis.

MOLLVS.

9) Πρότερον ἀλλοτρίοις] Quasi dicat, olim alienis prae inopia bonorum hircorum, vti nos necessitas cogebat in admissura, at iam nostros ipsorum admittimus, vtpote robustos atque egregios. Est enim, vt *Columella* ait, vernaculum pecus peregrino longe vtilius. IDEM.

10) Τὰς αἶγας ὑπεβάλλομεν] *Capras submittebamus.* Recte proprieque: quippe capellae hircis submittuntur. *Theocr.* Idyll. 9.

Μόσχως βωσὶν ὑφέντες.

Vitulos bobus submittentes.

Quod *Homerus* ὑποσχὼν θηλέας ἵππους. *Scholiast.* ὑποσχὼν, ὑποβαλών. Fuere tamen, qui versum hunc non caperent de admissura, sed furto. IDEM.

11) Ζεῦγος ψωραλέων βοῶν] *Par*

hircos, cum antea alienis noſtras ſubmitteremus capras. Iuuenis ſum etiam, vicinusque veſter, vitae inculpatae: quin me capra educauit, ſicuti Chloen ouis. Qui tamen alios ſuperans, nequaquam conferendis donis ſuccumbam. Dabunt illi capras ouesque, item par ſcabioſorum boum, nec non frumentum, ne gallinis quidem cibandis idoneum. A me offeruntur vobis tria haecce drachmarum millia, ſed cautio eſt, ne quis id reſciſcat, ne quidem ipſe Lamon meus parens, Et cum dicto dabat, amplexusque oſculabatur.

CAPVT XXII.

Hi tanta argenti conſpecta vi, omnem praeter ſpem, e veſtigio Chloen huic vxorem ſpondebant,

Par ſcabre boum i. e. ſcabioſum. Scaber ψωράλεος etc. V. *Gloſſ.*

IVNGERM.

[12]) Παρ' ἐμοῦ δὲ αἱ τριχίλιαι] Ita habebat codex, pro eo legi παρ' ἐμοῦ οὐδ' ὑμῖν τριχίλιαι. MOLLVS.

V. οὐδε ὑμῖν τρισχ. P.

COLVMB. et IVNGERM.

' Editis omnibus ante Mollum aberat ὑμῖν.

BODEN.

[1]) Ἰδόντες τοσοῦτον ἀργύριον, αὐτίκα τε δώσειν] Hic videre licet, quam numis omnia ſint facilia. Τὰ γὰρ τοῖς ὅπλοις ἀδύνατα κρατηθῆναι, τῷ χρυσῷ ῥᾳδίον καταπολεμῆσαι, inquit *Diod. Sicul.* Quae enim armis erant inuicta, facile auro expugnaueris. Timon ille μισάνθρωπος apud *Lucianum:* Νῦν, inquit, πείθομαί γε Δία ποτὲ γενέσθαι χρυσόν. τίς γὰρ οὐ καὶ παρθένος ἀναπεπταμένοις τοῖς κόλποις ὑποδέξαιτο οὕτω καλὸν ἐραστὴν διὰ τοῦ τέγους καταῤῥέοντα. Nunc demum credo, vel Iouem ipſum aurum eſſe factum. Etenim quae tandem

καὶ πείσειν ὑπισχνῦντο Λάμωνα. Η μὲν ὖν [2]) Νάπη μετὰ τῦ Δάφνιδος αὐτῦ μένυσα, περιήλαυνε τὺς [3]) βοῦς, καὶ τοῖς τριβίοις κατειργάζετο τὸν στάχυν. [4]) ὁ δὲ Δρύας θησαυρίσας τὸ βαλάντιον ἔνθα

dem virgo non exporrecto ſinu vſque adeo formoſum amatorem excipiat per tegulas illapſum. Et non ſua magis aetate, quam noſtra, oraculi veridici vice fuit:

Ἀργυρέαις λόγχαισι μάχυ, καὶ
πάντα κρατήσεις.

Argenteis pugna telis, et
omnia vinces.

Plaut. Auro loquente, nihil pollet quaeuis oratio. Non ſine Venere, vt omnia, *P. Arbiter:*

Quisquis habet numos, ſecura nauiget aura,
Fortunamque ſuo temperet arbitrio:
Vxorem ducat Danaen, ipſumque licebit
Acriſium iubeat credere, quod Danaen
Carmina componat, declamet, concrepet omneis,
Et peragat cauſas, ſitque Catone prior.
Iurisconſultus paret, non paret, habeto,
Atque eſto quidquid Seruius, aut Labeo.
Multa loquor: quidvis nummis praeſentibus opta,
Et veniet. Clauſum poſſidet arca Iouem.

Vid. *Horat.* Lib. 2. Satyr.

Fit numis praeſul, et abbas.

Quis enim poſſet reſiſtere tot armatis? dixiſſe aliquis fertur, cum ad patrocinium cauſae non ſatis bonae antea denegatum, aliquot centenis aureis vngaricis regum effigie inſignitis, ſe adduci paſſus fuiſſet. Vere itaque *Pindar. Pyth.* Od. 3.

Ἀλλὰ κέρδει καὶ σοφία δέδεται.
Ετραπε κἀκεῖνον ἀγάνορι μισθῷ χρυσὸς ἐν χερσὶν φανείς.

Verum lucro etiam ſapientia irretitur.
Peruertit enim et illum ingenti mercede aurum in manibus apparens.

Quippe, vt Chremylus apud *Ariſto-*

bant, idemque ſe Lamoni perſuaſuros pollicebantur. Napa igitur cum Daphnide ibidem manens, boues circumagebat, atque tribulis trituram conficiebat. Dryas, recondito marſupio, vbi monumen-

Artſtophanem in *Pluto*, vere dixit.

Απαντα τῷ πλετεῖν γὰρ ἔσθ' ὑπήκοα.

Pecuniae obediunt omnia. Hominibus veluti ſanguis et anima eſt argentum, vt Graecorum quidam verſiculus habet: eo qui deſtituitur, nec ipſum ſibi parauit, is inter viuos mortuus obambulat.

MOLLVS.

2) Οὖν] V. Δή. P.

COLVMB.

3) Τὰς] V. τὰς P. et mox pro κατειργάσατο V. κατειργάζετο. P.

IDEM et IVNGERM.

4) Καὶ τοῖς τριβίοις κατειργάσατο τὸν σάχυν] Pro τριβίοις, hic lege τριβόλοις. Eſt enim τρίβολος ruſticum inſtrumentum, latine tribula et tribulum, dictum a terendo. Proprie vehiculum e tabula, lapidibus aut ferro aſperata, quo frumenta a bobus iunctis ducto terebantur. *Plin.* libr. 18, 30. Meſſis tribulis in area exteritur. Huius facit et mentionem *Virg.* 1. *Georg.* verſ. 164. Pro tribulis noſtrates, et ferme vbique, hodie vtuntur flagellis. Videtur Dauid hoc inſtrumento vſus ad plectendos homines, cum Ammonitas iuſſit ferreis ſecari ſerris, cultriſque ſubiici, tribuliſque ferreis proteri: ἔθηκαν, αὐτὰς ἐν πρίονι, καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις τοῖς σιδηροῖς, καὶ ὑποτομεῦσι τοῖς σιδηροῖς.

MOLLVS.

Haeſi hic, ὡς μῦς, φασὶ, γενόμενος πίσσης, nec ſenſum adſequi tam mihi in procliui fuit, quam imber eſt, quando pluit; ſed mox me extricaui, et feliciter, ni fallor, quod tamen alios dicere malim. De tribula vel tribulo hic ſermo. Quid enim alias boum circumactio hic faceret? Supra paullo dixit ἀλωνοτριβεῖν. Tribula ſeu tribulum (v.

ἔνθα ἀπέκειτο τὰ γνωρίσματα, ταχὺς παρὰ τὸν Λάμωνα καὶ τὴν Μυρτάλην ἐφέρετο, μέλλων παρ' αὐτῶν,

et *Nonium*, et *Iſidor.* vlt. *Orig.* 14. *Varron.* de *ling. Lat.* L. 4. et L. 1. de *re ruſt.* c. 22. *Caton.* de *re ruſt.* c. 135. vt quidem *Turnebus* Notis ad *Varronem* agnoſcit: *treblas ſcilicet Albae eſſe optimas:* ſic enim tribulas a *Catone* vocari) vel ex *Virgil.* 1. Georg. et ipſius interpr. notum vehiculum, quo maturae fruges in area olim terebantur. *Columell.* L. 2. de *re ruſt.* c. 21. vbi tamen non tam probat boues:. At ſi, ait, competit, vt in area teratur frumentum, nihil dubium eſt, quin equis melius, quam bubus, ea res conficiatur. At, ſi pauca iuga ſunt, adiicere tribulam et traham poſſis, quae res vtraque culmos facillime comminuit. Et *Varro* de *re ruſt.* L. I. c. 52. qui explicat: E ſpicis in aream excuti grana, quod fit apud alios iumentis iunctis ac tribulo, id fit e tabula lapidibus, aut ferro, exaſperata, quae, impoſito auriga, aut pondere grandi, trahitur iumentis iunctis, vt diſcutiat e ſpica grana. *Callimach. hymn. in Cerer.* v. 20.

Κάλλιον, ὡς καλάμην τε καὶ ἱερὰ δράγματα πρᾶτα
Ἀσταχύων ἀπέκοψε, καὶ ἐν βόας ἧκε πατῆσαι,
Ἁνίκα Τριπτόλεμος ἀγαθὰν ἐδιδάσκετο τέχναν.

Clarum ergo de tribula hic agi, et emendandum eſſe apud noſtrum: τριβόλοις, quod vocabulum tamen apud vett. Graecos non temere ita reperias. Sane me adhuc vacillantem tantum non penitus confirmauit, ſic reſcribendum eſſe *Gloſſ. Graecol.* quod: τρίβολος, Tribula, Triher. τρίβολος, ἄκανθα, ſed quale monſtrum *Triher?* Tacent ad eum locum Critici: nec ego meam curam facio. Videndum tamen an legi poſſit: *Traha*, vel *Trahea;* quoniam *Virgil. Columell.* adeo *tribula trahasque* ſoleant

ta reposita habebat, citato gradu ad Lamonem Myrtalemque ferebatur, ab iis tanquam pararius, quod

leant coniungere. Lubet porro adiungere illa *Bellonii* an *Gillii* 1. *Obseruat.* 64. de Epirotis rusticis: Collecta messe, frumentum triturant; haud flagellis, vt apud nos, sed bobus, quemadmodum per vniuersam Graeciam, idque facientes, asseres Chalcedonio lapide munitos post se trahunt, vt stramina et paleas confringant. De bobus vero triturantibus videri potest et elegans locus *Aeliani* περὶ ζω. Lib. IV. c. 25. et ad istud *Hesiodi* ἔργ. β. δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν, *Moschopulus* et *Proclus*.

IVNGERM.

Haec *Iungermani* coniectura omnino sanando huic loco, qui mirum in modum eruditos torsit, sufficeret, illa si tribula, quam describit ac pluribus illustrat *Schoettgen* in *Antiquitatt. Triturae* §.X—XII. vbi et Tab. II. in icone vides, apud Graecos τρίβολος diceretur. Tale vehiculum, quo frumenta teruntur in area, vocatur ϑλιπτήριον, sed τρίβολος saepius est spinae genus, vel pars freni lupati in ore coercendi equi, vel murex ferreus, a triquetra figura in militia ita dictus. Pro vehiculo ad triturandas fruges non nisi in lexicis ponitur, atque, vt nonnullis placet, noto illo loco 2 Sam. XII, 31. quem supra et *Mollus* attulit. Haec vero mihi nondum sufficientia videntur, vt in textum illud τριβόλοις eleuem, vbi et legendum esset τριβόλῳ. Non enim probabile, pauperes illos plures vno in tenui area habuisse. Ne tamen et ipse locum plane intactum relinquam, meam qualemcunque coniecturam adiiciam, missis aliorum hariolationibus. Legendum forte: καὶ τοῖς ΚΡΙΘΙΟΙΣ κατειργάζετο τὸν στάχυν. Triturae modus descriptus erat verbis: περιήλαυνε τοὺς βοῦς, vnde videtur primus tritu-

randi

αὐτῶν, τὸ καινότατον, 5) μνᾶσθαι νυμφίον. Εὐ-
ρὼν δὲ κἀκείνους κριθία μετροῦντας 6) οὐ πρὸ πολλοῦ
λελικμημένα, ἀθύμως τε 7) ἔχοντας ὅτι μικροῦ δεῖν
ὀλιγώτερα ἦν τῶν καταβληθέντων σπερμάτων, ἐπ'
ἐκείνοις μὲν παρεμυθήσατο, κοινὴν ὁμολογήσας αἰ-
τίαν πανταχοῦ γεγονέναι· τὸν δὲ Δάφνιν ᾔτεῖτο
Χλόῃ, καὶ ἔλεγεν ὅτι πολλὰ ἄλλων διδόντων, οὐδὲν
παρ' αὐτῶν λήψεται, μᾶλλον δέ τοι οἴκοθεν αὐτοῖς
ἐπιδώσει· συντέτραπται γὰρ ἀλλήλοις, κἂν τῷ νέ-
p 98. μειν συνῆπται φιλίᾳ. 8) ῥᾳδίως λυθῆναι μὴ δυναμέ-
νῃ· ἤδη δὲ καὶ ἡλικίαν ἔχειν ὡς καθεύδειν καὶ μετ'
ἀλλήλων.

ΚΕΦΑΛ.

randi modus, quem *Schött-gen* §. 9. explicat, esse intelligendus, nimirum is, qui *iumentis inactis* factus est. Nunc, qualia grana e spicis sint extrita, forte indicatur voce τοῖς κριθίοις, scilicet hordeacea, quia mox Dryas, ad Lamonem Myrtalenque delatus, dicitur εὑρὼν δὲ κἀκείνους ΚΡΙΘΙΑ μετροῦντας. Respicit τὸ κἀκείνους, ad praecedentia, docetque, Napen ante cum Dryante etiam, vt nunc Myrtalen ac Lamonem, κριθία excussisse. Quid ergo nunc planius? quid, obsecro, huic loco accommodatius? Restat vero nihilo minus dignus vindice nodus, quare pro sola coniectura vendito.

BODEN.

5) Τὸ καινότατον] Apud elegantissimum *Lucianum* saepe τὸ καινότατον per parenthesin enunciatur, sumiturque pro re valde inusitata: quodque *Budaeus* interpretatur: quod maxime mireris. Alii tamen: quod est absurdissimum. *Luc.* in *Nigrin.* Ενιοι μὲν γὰρ (τὸ καινότατον) οὐδὲ νοσεῖν χολάζουσιν. Quibusdam enim (quod absurdissimum est, vel quod maxime mireris)

non

maxime mireris, ſponſum petiturus. Quos cum offendiſſet grana metientes, non ita pridem vanno repurgata, animosque deſpondentes, quod ferme pauciora eſſent, quam quae terrae mandaſſent, ſemina, propterea conſolatus eſt illos, vbique locorum communem hanc eſſe querimoniam, profeſſus. Et petebat Chloae Daphnidem, dicens, ſe ab aliis nihil quicquam, licet multa offerentibus, eſſe accepturum: quin potius illis de bonis ſuis quidpiam largiturum; paſcendoque conglutinatam illorum amicitiam, vt facile diuelli nequeat; iam illos ea eſſe aetate, vt tori conſortes eſſe queant.

CAPVT

non eſt aegrotandi otium. Paulo poſt, καὶ ὑπομιμνήσκειν (τὸ καινότατον). Atque ita commonefacere (quod maxime mireris). Item in *Timone*, καὶ τὸ καινότατον, αὐτοὺς ζηλοτυπούντων. Quod eſt abſurdiſſimum, ſe ipſos zelotypia proſequuntur. Alii legunt pro τὸ καινότατον, τὸν καινότατον, h. e. nouiſſimum ſponſum. Sed non muto. MOLLVS.

6) Κριθία μετροῦντες] Lege κριτίδια μετροῦντες. *Athenaeus* κριτίδια καὶ πυροὺς ὀλίγους διαμετρῶν. IDEM.

Libri et analogia firmant κρίθια. Quibus autem neglectis legendum fuiſſet κριθίδια. Sic *Athenaeus* L. V. *Deipnoſ.* BODEN.

7) Τε] Non male *Iungermanus*: δὲ praetulit. IDEM.

8) Συντέτραπται γὰρ ἀλλήλοις κἂν τῷ νέμειν] Lege συντετράφθαι etc. item συνῆφθαι φιλίᾳ. Simul enim educatos eos, et inter paſcendum ita amicitia coniunctos eſſe. MOLLVS. EX IVNGERM.

Φιλίᾳ dandi caſu, quemadmodum erat et in noſtro, quam vocem nos coniectura ducti emendauimus. Al. V. ha-

ΚΕΦΑΛ. κγ'.

Ο μὲν ταῦτα καὶ ἔτι πλείω ἔλεγεν, οἷα τοῦ πεῖσαι ἆθλον ἔχων τὰς τρισχιλίας. Ο δὲ Λάμων ἔτι μήτε πενίαν προβάλλεσθαι δυνάμενος· αὐτοὶ γὰρ ἐχ ὑπερηφάνεν· μήτε ἡλικίαν Δάφνιδος· ἤδη γὰρ μειράκιον ἦν. Τὸ μὲν ἀληθὲς, ἐδ' ὅλως [1]) ἐξηγόρευσεν, ὅτι κρείττων ἐςὶ τοιέτε γάμε· χρόνον δὲ σιωπήσας ὀλίγον, ἕτως ἀπεκρίνατο· "Δίκαια ποιεῖτε τὲς γείτονας πρςτιμῶντες [2]) τῶν ξένων, καὶ πενίας ἀγαθῆς πλἕτον μὴ νομίζοντες κρείττονα. ὁ Πὰν ὑμᾶς ἀντὶ τῶνδε, καὶ αἱ Νύμφαι φιλήσειαν· ἐγω δὲ σπεύδω μὲν καὶ αὐτὸς τὸν γάμον, [3]) καὶ γὰρ ἂν μαινοίμην ἡμιγέρων τε ὢν ἤδη, καὶ χειρὸς εἰς τὰ ἔργα δεόμενος περιττοτέρας, ὡς μὴ [4]) καὶ τὸν ὑμέτερον οἶκον φίλον προσλαβεῖν· ἀγαθόν τι μέγα· περισπἕδαςος δὲ

καὶ

V. habet φιλίῳ, vt excuſus.
COLVMB.

[1]) Ολως] Ex codice Romano. Diſplicet lectio Commelinianae et Iungerm. ὥς.
BODEN.

V. Ουδ' ὅλως. P.
COLVMB.

[2]) Τὲς γείτονας πρςτιμῶντες] Quanti omni aeuo vicinos fecerit antiquitas, vel ſuo exemplo declarat Themiſtocles, qui, diſtracturus fundum, iuſſit et illum proclamari a praecone, etiam vicinum illum habere bonum. Ideo vult etiam *Heſiodus* vicinum ante omnes ad coenam vocandum, cum inquit:

Τὸν δὲ μάλιςα καλεῖν, ὅςις
σέθεν ἐγγύθι ναίει.

Hunc autem in primis voca,
qui prope te habitat.

Et paulo poſt:

Εμμορέ τοι τιμῆς, ὅς τ' ἔμμορε
γείτονος ἐσθλἕ.

Nactus

CAPVT XXIII.

Haec et id genus plura dicebat, vtpote perſuadendi tria illa drachmarum millia ſibi praemium habens. Lamon amplius neque paupertatem praetendere volens; non enim illi ſua ſuperbe efferebant: neque aetatem Daphnidis; iam enim adoleſcens erat. Reuera, non enunciauit omnino palam, illum nuptiis talibus praeſtantiorem eſſe, cumque pauliſper tacuiſſet, ita reſpondit: Aequum facitis, qui extraneis vicinos praefertis, neque paupertate honeſta praeſtantiores diuitias exiſtimatis. Pan et pro iis Nymphae vos ſuo dignentur amore. Egomet ipſe propero nuptias: quippe mentis non ſatis forem compos, ſi iam ſemiſenex, maioriſque auxilii ad opera obeunda indigus, veſtram domum mihi minus conciliem; magnum quiddam hoc bonum, magnoque, quae

Nactus eſt bonum, quicunque nactus eſt vicinum bonum. Idem.

Τὴν δὲ μάλιστα γαμεῖν, ἥτις σέθεν ἐγγύθι ναίει.

Eam vero potiſſimum ducito, quae te prope habitat. De vicinorum amore et veneratione, eſt etiam apud *Herodot.* Locus huc faciens, vbi de Perſarum moribus agens, ita ait: In pretio habent viciniſſimos: deinde proximos: et ſic ordine procedendo honorant alios. Caeterum qui longiſſime diſtant habitando, eos minime in aliquo habent honore. MOLLVS.

3) Σπεύδω τὸν γάμον] *Propero nuptias.* Hoc eſt, *vrgeo.* Eodem modo *Homer.* Od. τ.

Οἱ δὲ γάμον σπεύδουσιν· ἐγὼ δὲ δόλους τολυπεύω.

Hi autem nuptias feſtinant, ego autem dolos cogito. *Tacitus*, imitatus Graecos, *deditio-*

καὶ Χλόη· 5) καλὴ καὶ ὡραία κόρη καὶ πάντα ἀγαθή· δοῦλος δὲ ὤν, οὐδενός εἰμι τῶν ἐμῶν κύριος· 6)
p. 99. ἀλλὰ δεῖ τὸν δεσπότην μανθάνοντα ταῦτα συγχωρεῖν. Φέρε οὖν ἀναβαλλώμεθα 7) τὸν γάμον εἰς τὸ μετόπωρον. ἀφίξεσθαι τότε λέγουσιν αὐτὸν οἱ παραγινόμενοι πρὸς ἡμᾶς ἐξ ἄστεος· τότε ἔσονται ἀνὴρ καὶ γυνή· νῦν δὲ φιλείτωσαν ἀλλήλους ἀδελφοί. 8) ἴσθι μόνον, ὦ Δρύα, τοσοῦτον· σπεύδεις περὶ μειράκιον 9) κρεῖττον ἡμῶν." Ο μὲν ταῦτα εἰπὼν, ἐφίλησέ τε αὐτὸν, καὶ ὤρεξε ποτὸν 10) ἤδη μεσημβρίας ἀκμαζούσης, καὶ προύπεμψε μέχρι τινὸς φιλοφρονούμενος πάντα.

ΚΕΦΑΛ. κδ'.

Ο δὲ Δρύας οὐ παρέργως ἀκούσας τὸν ὕστερον λόγον τοῦ Λάμωνος, ἐφρόντιζε βαδίζων καθ' αὐτὸν,

deditionem properat, dixit.

IDEM.

4) Ως μὴ] ἴσ. ὅς μή.

IVNGERM.

5) Περισπούδαστος δὲ καὶ Χλόη] Verti, *magnoque quae affectetur studio digna.* Vel quae a multis ambitur, vt apud *Lucian.* in *dial. meretr.* περισπούδαστοί εἰσιν αἱ ἑταῖραι, magno studio ambiuntur meretrices.

MOLLVS.

6) Δοῦλος δὲ ὤν, οὐδενός εἰμι τῶν ἐμῶν κύριος] *Seruus cum sim, nihil habeo, quod meum est.* Loquitur ille secundum ius Romanum, quo seruus, cum sit ipsemet in potestate domini, nihil suum habet, §. 3. *Inst. per quas pers. nobis acquir.* Omne enim, quod per seruos acquiritur, id dominis acquiri, certi iuris est §. 1. de his, qui sunt sui, vel alieni iuris.

IDEM.

7) Ανα-

quae affectetur, ſtudio digna Chloe: honeſta atque formoſa puella, omnibus dotibus ornata; verum ſeruus cum ſim, nihilque quod meum eſt, habeam: ſed oporteat herum, cauſſa cognita, haec permittere. Age, nuptias igitur in autumnum differamus. Tunc temporis venturum eſſe, qui ex vrbe ad nos venerunt, dicunt: erunt tunc vxor et maritus: nunc fraterno ſeſe inuicem proſequantur amore. Tantum, o Drya, ſolum velim ſcias; ſtudium et operam nauas iuueni nobis longe potiori. His dictis, oſculum illi dedit, potumque praebuit, ſole iam vltra altitudinem mediae lucis producto, deduxitque aliquandiu omni humanitatis officio illum proſecutus.

CAPVT XXIV.

Dryas non oſcitanter poſtromo hoc ſermone Lamonis audito, inter vias ſecum cogitare coepit,

7) Ἀναβαλλώμεθα] Codex habebat ἀναβαλλόμεθα.
IDEM.

8) Ἀδελφοὶ] Subaudias ὡς. *Ariſtophanes* in *Pluto*. v. 295. — τράγοι δ' ἀκρατιεῖσθε, *tamquam hirci laſciuite*, ad quem locum notat interpres: λείπει τὸ ὡς, ὡς τράγοι. Neque aliter *Ioſephus* Antiqu. L. XII. c. 7. ἠφανίζετο δὲ, εἴπε βίβλος εὑρεθείη ἱερὰ καὶ νόμος· καὶ παρ' οἷς εὑρεθεῖεν, καὶ οὗτοι κακοὶ κακῶς ἀπώλοντο. Qui paginas diuinas ſecum habebant, non mali erant, ſed tamquam mali peribant malo. Vid. *Lamb. Bos. Ellipſ.* p. 56.
BODEN.

9) Σπεύδεις περὶ μειράκιον] Nota verbum σπεύδω cum praepoſitione περὶ poni pro σπουδάζω. *Heſych.* σπεύδων, σπουδάζων, ἐνεργῶν. *Dion. Halicarn.* libr. *antiq.* εἰρήνην τε ἀνὰ

αὐτὸν, ὅςις ὁ Δάφνις; Ἐτράφη μὲν ὑπὸ αἰγὸς ὡς κηδομένων θεῶν· ἔςι δὲ καλὸς καὶ οὐδὲν ἐοικὼς σιμῷ γέροντι [1]) καὶ μαδώσῃ γυναικί. [2]) εὐπόρησε δὲ καὶ τριχιλίων, ὅσον [3]) οὐδὲ ἀχρεάδων εἰκὸς ἔχειν αἰπόλον. ἆρα καὶ τοῦτον ἐξέθηκέ τις ὡς Χλόην; ἆρα καὶ τοῦτον εὗρε Λάμων ὡς ἐκείνην ἐγώ; ἆρα καὶ γνωρίσματα ὅμοια παρέκειτο τοῖς εὑρεθεῖσιν ὑπ' ἐμοῦ; ἐὰν ταῦτα οὕτως, ὦ δέσποτα Πὰν, καὶ νύμ-
p. 100. φαι φίλαι, τάχα οὗτος [4]) τοὺς ἰδίους εὑρὼν, εὑρήσει τι καὶ τῶν Χλόης ἀποῤῥήτων.

ΚΕΦΑΛ. κέ.

Τοιαῦτα μὲν πρὸς αὐτὸν ἐφρόντιζε, καὶ ὠνειροπόλει μέχρι τῆς ἅλω. Ἐλθὼν δὲ ἐκεῖ, καὶ τὸν Δάφνιν μετέωρον πρὸς τὴν ἀκοὴν καταλαβὼν, ἀνεῤῥωσέ τε γαμβρὸν προσαγορεύσας, καὶ τῷ μετοπώρῳ τοὺς γάμους θήσειν ἐπαγγέλλεται· δεξιάν τε ἔδωκεν, [1]) ὡς οὐδενὸς ἐσομένης, ὅτι μὴ Δάφνιδος, Χλόης.

ἀνὰ τὴν χώραν σπεύδων εἶναι, pro σπουδάζων εἶναι.

MOLLVS.

[10]) Ποτὸν] Alii πότον. Tempus adiectum; quo compotationes instituebantur, suadere videtur, potius πότον, quam ποτὸν legendum esse. Ποτὸν est potus, restinguendae siti datus, sed πότος conuiuium. At verbum ὀρέγω fauet edito ποτόν.

BODEN.

[1]) Σιμῷ γέροντι] Lamonem intelligit, vt recte notat interpres Teutonicus.

IDEM.

[2]) Μαδώσῃ γυναικὶ] Μαδάω, sum μαδὸς, siue μαδαρὸς, sum laeuis et depilis. In qua significatione vsus est *Aristoph.* in *Pluto.* v. 266. Πρεσβύτην; ξυπῶντα, κυφὸν, ἄθλιον, ῥυσὸν, μαδῶντα, νωδόν. *Senem, squalidum, gibbo-*

pit, quisnam hic Daphnis? Educatus a capra eſt, non ſine cura Numinum. Scitus eſt, longe diſſimilis ſimo ſeni, aut mulieri depili. Ter mille drachmae illi ſuppetunt, quot piraſtra non eſt veriſimile habere caprarium. Num quis hunc expoſuit aeque ac Chloen? An non Lamon hunc, vt ego inueni illam? Nonne monumenta adiuncta erant ſimilia iis, quae a me ſunt inuenta? Quod ſi haec ita ſeſe habeant, Domine Pan, caraeque Nymphae, hicce ſuis inuentis propinquis, forſan et de Chloes aliquid reperiet ſecretis.

CAPVT XXV.

Talia animo voluebat ſuo, ſomniabatque vſque dum veniret ad aream. Quo progreſſus, Daphnidem arrectum et ad audiendum attentum nactus, refocillauit, generum ſuum appellando, autumnoque ſe confecturum nuptias, dataque dextra, Chloen nullius, praeterquam Daphnidis futuram, pro-

gibboſum, aerumnoſum, rugoſum, caluum, edentulum. Hic Scholiaſt. μαδῶντα ἀντὶ τῦ κόμην μὴ ἔχοντα. Vel pro putrida hic ſumitur anicula. MOLLVS.

3) Ὅσον ὐδὲ ἀχεράδων] In editis fuit ὅσων. Ego vero coniecturam Iungermani valde probabilem ſubſtitui. BODEN.

Lege ἄτον. IVNGERM. et MOLLVS.

4) Οὕτως] Ante Mollum dederant omnes ἄτως. Sed e codice Romano melius editur pronomen. BODEN.

V. ἄτος. P. COLVMB.

1) Δεξιάν τε ἔδωκεν] *Et dedit illi dextram.* Dextra ſymbolum amoris erat. Propterea Pythagoras admonens

Χλόης. Θᾶττον οὖν νοήματος [2]) μηδὲν πιὼν μηδὲ φαγὼν, παρὰ τὴν Χλόην κατέδραμε. καὶ εὑρὼν αὐτὴν ἀμέλγουσαν καὶ τυροποιοῦσαν, τόν τε γάμον εὐηγγελίζετο, καὶ ὡς γυναῖκα λοιπὸν μὴ λανθάνων κατεφίλει, καὶ ἐκοινώνει τοῦ πόνου· ἤμελγε μὲν εἰς γαύλους τὸ γάλα· ἐνεπήγνυ δὲ ταρσοῖς τοὺς τυρούς· [3]) προσέβαλλε ταῖς μητράσιν ἄρνας καὶ τοὺς ἐρίφους.

ΚΕΦΑΛ. κϛ΄.

Καλῶς δὲ ἐχόντων τούτων, ἀπελούσαντο, ἐνέφαγον, ἔπιον, περιῄεσαν ζητοῦντες ὀπώραν ἀκμάζουσαν· ἦν δὲ ἀφθονία πολλὴ διὰ τὸ τῆς ὥρας πάμφορον· πολλαὶ μὲν ἀχράδες, [1]) πολλαὶ δὲ ὄχναι, πολλὰ

monens non quoslibet in amicitiam esse admittendos, dicebat: μὴ παντὶ ἐμβάλλειν δεξιὰν, dextram non cuiuis esse iniiciendam, siue porrigendam. *Euripid. Iphigen.* in *Aul.* ἀδελφὲ δὸς δεξιᾶς σῆς θίγειν, *frater da contingere dextram tuam.* Cum primis autem, quia dextra fidei sacra, in fide porrigebatur, pactaque dextra data et olim, et etiamnum firmari solent. Interpres *Aristoph.* in *nub.* ad verba: τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιὰν, *dextram manum porrige*, sic ait: ἔθος ἦν ἐπὶ πίστει, καὶ συνθήκαις βεβαίαις τὰς δεξιὰς διδόναι ἀλλήλοις, moris erat in fide pactisque firmis dexteras mutuo dare, *Cic. Philipp.* 2. Dextrae, quae fidei testes esse solent. *Tacit. Ann.* 2. pro fidem renouari; dixit, renouari dextras.

MOLLVS.

[2]) Θᾶττον νοήματος] *Cogitatione citius, celerius opinione, dicto citius*, vt dici solet. Eadem dicendi forma vtitur *Hom. Odyss.* η. v. 36.

Τῶν

promittit. Cogitato itaque citius, impotus et impransus ad Chloen decurrit: quam cum offendisset mulgentem, caseumque compingentem, laetum hoc de matrimonio apportat nuncium, atque deinceps illam non clam, sed vt vxorem deosculabatur, inque communionem laboris veniebat: mulgebat lac in mulctrale: inferebat fiscellis caseos: matribus agnos hoedosque admouebat.

CAPVT XXVI.

Rebus hisce bene se habentibus, aqua se abluere, edere, bibere. Circumibant quaesitum matura poma: erat quidem magna copia, quia omnium ferax haec anni tempestas erat: multa pira erant syluestria,

Τῶν νέες ὠκεῖαι ὡσεὶ πτερὸν, ἠὲ νόημα.
Horum naues veloces, velut penna, atque cogitatio. qua nihil citius. *Eustath.* ad haec: ὁ θόας (leg. θείας BOD.) ἐστὶ ταχύτητος ἔνδειξις. Hinc Thales apud *Laertium:* τάχιστον ὁ νοῦς, nil citius cogitatione. IDEM.

Columbanius, qui eadem notauerat, in *Homeri* loco legerat: ὥστε νόημα.

BODEN.

³) Ἐνεπήγνυ δὲ ταρσοῖς τοὺς τυροὺς] Ταρσὸς, et att. ταῤῥὸς, crates, super qua casei, aliaque solent, τέρσεσθαι, id est, siccari. Vel fiscella, aut calathus, in quo casei suspensi solent exsiccari. *Eustath.* ταρσοὶ δὲ καλαθίσκοι, ἐν οἷς τυροποιοῦσι, κληθέντες οὕτω, παρὰ τὸ τέρσαι, τὸ ξηρᾶναι, ἐν οἷς τερσαίνονται οἱ τυροί. Vbi addit, Homerum hosce ταρσοὺς vocare πλεκτοὺς ταλάρους, *nexos e vimine qualos.* ταῤῥοὶ, inquit *Suidas*, ἀττικῶς, τὰ ἐκ σχοίνου πλέγματα.

MOLLVS.

¹) Πολλαὶ μὲν ἀχράδες] *Theocrit.* θαλυσ. (VII. 144) Πάντ'

πολλὰ δὲ μῆλα, τὰ μὲν ἤδη πεπτωκότα κάτω· τὰ p. 101. δὲ ἔτι ἐπὶ τῶν φυτῶν· τὰ ἐπὶ γῆς, εὐωδέστερα· τὰ ἐπὶ τῶν κλάδων, εὐανθέστερα· τὰ μὲν, οἷον οἶνος ἀπῶζε· τὰ δὲ οἷον χρυσὸς ἀπέλαμπε· μία μηλέα τετρύγητο, καὶ οὔτε καρπὸν εἶχεν, οὔτε φύλλον, γυμνοὶ πάντες ἦσαν οἱ κλάδοι. καὶ ἓν μῆλον ἐπέθετο ἐν αὐτοῖς ἄκροις ἀκρότατον· μέγα καὶ καλὸν,[2]) καὶ τῶν πολλῶν τὴν εὐωδίαν ἐνίκα μόνον. ἔδεισεν ὁ τρυγῶν ἀνελθεῖν· ἠμέλησε καθελεῖν· τάχα δὲ καὶ ἐφύλαττε τὸ καλὸν μῆλον ἐρωτικῷ ποιμένι. τοῦτο τὸ μῆλον ὡς εἶδεν ὁ Δάφνις, ὥρμα τρυγᾷν ἀνελθὼν, καὶ Χλόης κωλυούσης [3]) ἠμέλησεν. ἡ μὲν ἀμεληθεῖσα, ὁρμηθεῖσα πρὸς τὰς ἀγέλας ἀπῆλθε· Δάφνις δὲ ἀναδραμὼν, ἐξίκετο τρυγῆσαι, καὶ κομίσαι [4]) δῶρον Χλόῃ, καὶ λόγον τοιόνδε εἶπεν ὠργισμένῃ.

ΚΕΦΑΛ. κζ'.

Ὦ παρθένε, τοῦτο τὸ μῆλον ἔφυσαν ὧραι καλαὶ, καὶ φυτὸν καλὸν ἔθρεψε, πεπαίνοντος ἡλίου, καὶ ἐτήρησεν ἡ τύχη. καὶ οὐκ ἔμελλον αὐτὸ καταλιπεῖν ὀφθαλμοὺς ἔχων, ἵνα πέσῃ[1]) χαμαὶ,

Πάντ' ὦσδεν θέρεος μάλα πίονος, ὦσδε δ' ὀπώρης.

Ὄχναι μὲν πὰρ ποσσὶ, παρὰ πλευρῇσι δὲ μᾶλα
Δαψιλέως ἄμμιν ἐκυλίνδετο· τοὶ δ' ἐκέχυντο
Ὄρπακες βραβύλοισι καταβρίθοντες ἔραζε.

IVNGERM.

[2]) Μέγα καὶ καλὸν] Mali dicuntur Graecis ἀγλαόκαρποι, id eſt, τοὺς ἀγλαοὺς καρποὺς φέροντες, ſplendidos et ſpecio-

veſtria, multa hortenſia, multa mala, quorum alia humi deciderant; alia adhuc arboribus adhaerebant. Sed, quae humi iacebant, fragrantiora; quae de ramis pendebant, venuſtiora erant. Nonnulla veluti vinum redolebant: quaedam aurum ſplendore referebant. Vnius mali foetus omnino decerpti erant, adeo vt neque haberet frondem, ramis omnibus nudis: ſed malum vnicum, in ipſo vertice ſupremum haerebat, magnum ac ſpecioſum, multa ſolum alia ſua fragrantia vincens. Qui vindemiabat, altius euadere veritus, indecerptum reliquerat. Forſan eximium hocce malum paſtori alicui in amorem propenſo reſeruabat. Vt malum hoc vidit Daphnis, enixus decerpere geſtiebat, atque Chloen impedientem neglectui habuit. Illa ſpreta, citato gradu ad greges abiit. Daphnis curriculo reuerſus, decerpto ac allato dono, aduenit, atque Chloae talia verba iratae dixit.

CAPVT XXVII.

Mea virgo, pulchrae ſolis filiae, anni vices, hocce malum peperere, quod ſpecioſa arbos, maturante ſole, enutriuit, fortuna ſeruauit, quod

 non

ſpecioſos fructus ferentes. MOLLVS.

3) V. Καλυνόσης. P. COLVMB. et IVNGERM.

Primus intulit in textum Mollus, quod in antiquioribus legebatur κωμύσης. Transtulerat tamen *Iungermanus: vetantem*, quicum et fecit Teuto. BODEN.

4) Ἐξίκετο τρυγῆσαι, καὶ κομίσαι] Praeſtat τρυγήσας καὶ κομίσας. MOLLVS.

5) ἵνα

χαμαὶ, καὶ ἢ ποίμνιον αὐτὸ πατήσῃ νεμόμενον,
p. 102. ἢ ἑρπετὸν φαρμάξῃ συρόμενον, ἢ χρόνος δαπανήσῃ κείμενον, βλεπόμενον, ἐπαινέμενον.²) τῦτο Αφροδίτη κάλλες ἔλαβεν ἆθλον·³) τῦτο ἐγώ σοι δίδωμι νικητήριον. ὁμοίως ἔχομεν τὺς σὺς μάρτυρας, ἐκεῖνος ἦν ποιμήν· αἰπόλος ἐγώ. Ταῦτα εἰπὼν ἐντίθησι τοῖς κόλποις. ἡ δὲ ἐγγὺς γενόμενον κατεφίλησεν. ὥστε ὁ Δάφνις ὺ μετέγνω τολμήσας ἀνελθεῖν εἰς τοσῦτον ὕψος· ἔλαβε γὰρ κρεῖττον καὶ χρυσῦ μήλυ φίλημα.

ΛΟΓΓΟΥ

¹) Ινα πέσῃ] Lege ἵνα μὴ πεσόν. MOLLVS.

²) Επαινέμενον] Latere mendam hic arbitror: et emendandum itaque forte: πεπαινόμενον pro illo ἐπαινέμενον. Πεπαινόμενον respicit ad illud ἢ χρόνος δαπανήσῃ, et hoc sequutus sum in interpretatione.

IVNGERM.

³) Τῦτο Αφροδίτη κάλλυς ἔλαβεν ἆθλον] Apud *Ouid. Metamorph.* 15. in hunc modum Venus fatur.

Praemia nulla peto tanto pro munere victrix,
Si fero iudicio flaua metalla tuo.
Vix ea dicta dedit; Paphiae Paris aurea mala
Porrigit: at victas iudicat ille duas.
Hic Venus et victrix, fuluoque superba metallo,
Exiliens praefert capta trophaea manu.

Certo certius est, nostrum hunc ad hocce Paridis iudicium hic allusisse, cui in mandatis a Ioue datum fuerat, vt Dearum formosissimae, formae iudicium et praemium, malum illud aureum addiceret.

Adspice tres diuas, et quas pulcherrima forma

Exti-

non potui, cum oculos habeam, intactum relinquere, mihi visum ac laudatum, ne delapsum, vel grex inter pascendum conculcet, aut serpens, dum prorepit, suo veneno inficiat, aut tempus consumat. Hoc Venus suae in certamine formae praemium tulit. Idem tibi hocce praemium do. Simili modo tuos habemus testes: ille opilio erat, caprarius ego. His dictis in illius gremium illud deponit. At illa propius accedentem exosculata fuit. Quare non poenituit Daphnidem, ausum in tantam fuisse altitudinem eniti; quippe osculum aureo malo praestantius accepit.

Extiterit, pomum quod capis, illa ferat. Quam plurimi ex veteribus huius meminere iudicii. *Homerus* attigit Il. ω. vbi expresse ait, Iunonem et Palladem ingens concepisse odium in omnem Priami progeniem, ob Alexandri iudicium. Eius mentionem facit *Euripides* in *Troad.* *Lycophron* in *Cassandra.* *Virgilius* meminit libr. I. *Aeneid.* *Ouid.* multis locis. Recentiores ferme omnes hancce decantarunt fabulam. Apud *Apuleium* Metamorph. 10. Non tantum iudicium hoc verbis plurimis laboriose describitur; sed et operose magnoque apparatu publice exhibetur, a carceribus ad metam, haud secus atque in theatro. Cui praeter scenae spectaculum nihil cedit. *Lucianus* in dialogo, quem θεῶν κρίσις inscripsit. *Coluthus* in *raptu Helenae.* At omnes vnam ac eandem illi agunt, luduntque fabulam.

MOLLVS.

4) Νικητήριον] Quemadmodum ἆθλον non semper denotat praemium certaminis, quod videlicet victori datur, sed pro cuiusuis rei prae-

p. 103. # ΛΟΓΓΟΥ ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΚΕΦΑΛ. α΄.

Ηκων δέ τις ἐκ τῆς Μιτυλήνης ὁμόδουλος τοῦ Λάμωνος, ἤγγειλεν ὅτι ὀλίγον πρὸ τοῦ τρυγητοῦ ὁ δεσπότης ἀφίξεται, μαθησόμενος μήτι τοὺς ἀγροὺς[1]) ὁ τῶν Μηθυμναίων ἔσπλους ἐλυμήνατο. ἤδη οὖν τοῦ θέρους ἀπιόντος, καὶ τοῦ μετοπώρου
p. 104. προσιόντος,[2]) παρεσκεύαζεν αὐτῷ τὴν καταγωγὴν ὁ Λάμων εἰς πᾶσαν θέας ἡδονήν· πηγὰς ἐξεκάθαιρεν, ὡς ὕδωρ καθαρὸν ἔχοιεν· τὸν κόπρον ἐξεφόρει τῆς αὐλῆς, ὡς ἀπόζουσα μὴ διοχλοίη·*) τὸν παρά-

praemio: ita et νικητήριον. *Dionyf. Hal.* libr. I. antiq. τὸ δὲ νικητήριον ὁ πρῶτος ἐλθὼν εἰς τὸν ναὸν λαμβάνει, in quo praemium accipit, qui primus in templum peruenerit. IDEM.

Adde *Aelian.* V. H. Lib. II. c. 41. vbi νικητήριον in potando adeptus narratur Promachus, et Clio, quia nonfolum cum feminis, fed etiam cum viris, potando certauerat, ἄσχιστον tulifse νικητήριον. BODEN.

[1]) Μήτι τοὺς ἀγροὺς] Ita recenfui ad veteres editiones.

LONGI PASTORALIVM
DE
DAPHNIDE ET CHLOE
LIBER QVARTVS

CAPVT I.

Cum Lamonis conſeruus quidam Mitylena adueniens, herum paulo ante vindemiam aduenturum nunciaſſet, cogniturum num quod damnum appulſus ille Methymnaeorum agris intuliſſet. Iam igitur aeſtate exacta, ineunteque autumno, ſuam illi manſionem aſpectu iucundiſſimam praeparabat Lamon: fontes expurgabat, quo limpidam habeant aquam: fimum ex caula egerebat, ne ſuo foetore vllam creet moleſtiam: hortum magna dili-

nes. Mollus de ſuo dederat: μήτι οὐκ ὑγιές.

BODEN.

²) Τοῦ μετοπώρου προσιόντος] Plerumque μετόπωρον, ſignificat, vt vox ipſa etiam innuit, illud tempus, quod eſt poſt autumnum, vel potius ſeneſcentem autumnum, et in hyemem inclinantem: at hic idem cum ὀπώρα, adeo, vt praepoſitio μετὰ vacet. Sic etiam apud *Athen.* μετοπώρινα ὕδατα, autumnales aquae dicuntur, pro ὀπωρινά.

MOLLVS.

*) Διοχλοίη] In Commel. et

παράδεισον ἐθεράπευεν,3) ὡς ὀφθείη καλός· ἦν δὲ ὁ παράδεισος4) πάγκαλόν τι χρῆμα,5) καὶ κατὰ τοὺς βασιλικοὺς, ἐκτέτατο μὲν εἰς σταδίου μῆκος, ἐπέκειτο δὲ ἐν χώρῳ μετεώρῳ, τὸ εὖρος ἔχων πλέθρων6) τεσσάρων. εἴκασεν ἄν τις αὐτὸν πεδίῳ μακρῷ· εἶχε δὲ πάντα δένδρα, μηλέας, μυρρίνας, ὄχνας, καὶ ῥοιὰς, καὶ συκῆν, καὶ ἐλαίας· ἑτέρω-

et Iungerm. vitiose legitur διόχλοι. BODEN.

3) Ἐθεράπευεν] Colebat, excolebat. In alia significatione, quam frequenter sumitur, non pro obsequium praesto; sed vt apud *Xenoph.* θεραπεύειν τὴν γῆν. Et vt *Gregorius* ait, φυτὸν θεραπεύει φυτουργός. Nisi malis exponere hic, instaurabat. In hac significatione hoc verbo vsus est *Diod. Siculus* libr. 12. fol. 304. τριήρεις ἐναυπηγοῦντο, τὰς δὲ πεπονηκυίας ἐθεράπευον. Triremes fabricabantur, alias tantum non fractas instaurabant. MOLLVS.

4) Ὁ παράδεισος] De hac voce supra dictum. *Achill. Tat.* libr. I. cap. 15. Ὁ δὲ παράδεισος ἄλσος ἦν, μέγα τι χρῆμα πρὸς ὀφθαλμῶν ἡδονήν. Nemus illic erat aspectu iucundissimo. IDEM.

5) Πάγκαλόν τι χρῆμα] Frequenter, nec minus eleganter disertiores ita loquuntur Graeci, ad rei alicuius elegantiam, aut praestantiam significandam: quando videlicet, non tam rem, quam quidem rei, de qua verba faciunt, magnitudinem, aut pulchritudinem inusitatam, atque admirandam expressam volunt, *Xenoph.* Ὁ δὲ ἀκοντίσας καταβάλλει ἔλαφον, καλόν τι χρῆμα καὶ μέγα. Eximiae pulchritudinis atque magnitudinis ceruum prosternit. Nonnunquam additur genitiuus rei, de qua agitur. *Herodot.* μέγα συὸς χρῆμα. *Lucian.* in *Herodot.* καὶ ἡ ῥοξάνη κάθηται, πάγκαλόν τι χρῆμα παρθένε.

Atque

diligentia excolebat, vt amoenus appareat. Hortus hic erat admirandae amoenitatis, ſtupendaeque magnitudinis: quippe in morem regalium hortorum, ſitus loco in ſublimi, centum et viginti quinque paſſus in longitudinem, in latitudinem quatuor iugera patebat: vt quis iure ipſum campo per planum porrecto contulerit. Omnis hic generis continebat arbores:

Atque ſedet Rhoxane admodum formoſa virgo.

IDEM.

[6]) Τὸ εὖρος ἔχων πλέθρων] Πλέθρον, iugerum, quaſi πέλεθρον, ἀπὸ τοῦ πολεῖν, a vertendo dictum. (Alii cum Dammio V. C. deriuant a πέλω, *impleo, obtineo*. Non enim πόλεθρον, ſed πέλεθρον ab *Homero* dicitur. BOD.) Eſtque tantum agri, quantum iugo boum vno die arare poſſis, vt *Plinius* tradit. *Budaeus* libr. I. de *aſſe*, iugerum eſſe dicit pedum duo de triginta, et octingentorum. (Emenda: duodetriginta pedum quadratorum millium et octingentorum pedum. BOD.) *Suidas* dicit: πλέθρον, τὸ τοῦ σταδίου ἕκτον μέρος, ὅπερ ἐστὶ πηχῶν ξή. Iugerum eſt ſtadii ſexta pars, quae eſt cubitorum 68. ſeu centum pedum. ἔχει δὲ τὸ πλέθρον πόδας ρ΄. Iugerum autem continet centum pedes, vt poſtea ſcribit. IDEM.

[f] Videtur etiam hic locus *Suidae* ſuſpectus, quoniam *Euſtathius* ad *Iliad*. E. μέτρον γῆς πηχέων ξς΄. διμοίρου et ad *Iliad*. Φ. 407. διάστημα ποδῶν ἑκατὸν, ἤτοι πηχέων ξς΄. καὶ διμοίρου fuiſſe πλέθρον recte tradit. Conſtat enim ſtadium expleſſe CCCC. cubitos, πλέθρον vero ſextam ſtadii partem. Hanc ſi cubitis LXVI. et duobus trientibus cum *Euſtathio* abſolui accipimus, numerus iſte ſexies ſumtus conficit CCCXCVI. cubitos ac XII. trientes, vt ſumma CCCC. cubitorum expleatur. Sic autem iugero πλέθρον haud reſpondet. Iugerum enim, quod

ἐτέρωθι ἄμπελον ὑψηλήν· καὶ ἐπέκειτο 7) ταῖς μηλέαις καὶ ταῖς ὄχναις περκάζουσα, 8) καθάπερ περὶ τοῦ καρποῦ αὐταῖς προσερίζουσα. τοσαῦτα ἥμερα. ἦσαν δὲ καὶ κυπάριττοι, καὶ δάφναι, καὶ πλάτανοι, καὶ πίτυς· ταύταις πάσαις ἀντὶ τῆς ἀμπέλου κιττὸς ἐπέκειτο· 9) καὶ ὁ κόρυμβος 10) αὐτοῦ μέγας ὢν καὶ μελαινόμενος, βότρυν ἐμιμεῖτο. ἔνδον ἦν τὰ καρποφόρα φυτὰ καθάπερ φρουρούμενα· ἔξωθεν περιειστήκει τὰ ἄκαρπα, καθάπερ
p. 105. θριγγὸς χειροποίητος· καὶ ταῦτα μέν τοι λεπτῆς αἱμασιᾶς περιέθει περίβολος. 11) τέτμητο καὶ διεκέκριτο πάντα, καὶ στέλεχος στελέχους ἀφειστήκει. ἐν μετεώρῳ δὲ οἱ κλάδοι συνέπιπτον ἀλλήλοις

quod duplicatum actum facit, sec. *Plin.* XVIII, 3. et *Colum.* V, 1. CCLX. pedes constituit. E quo dissensu nos extricat *Perizonius* ad *Aelian.* V. H. L. III. c. 1. probe notans, in rebus Graecis πλέθρον C. pedes significare, at in Romanis, graece expositis, respondere *iugero*. In hoc igitur *Longi* nostri loco viridarii longitudo excurrit ad stadium latitudo ad pedes CCCC, s. IV. plethra.

BODEN.

7) Καὶ ἐπέκειτο] Editor Parisinus addit pro varia lectione ἢ ἐπέκειτο. At si opus esset h. l. emendatione, scribendum fuisset ἢ ἐπέκειτο.

IDEM.

8) Περκάζουσα] Proprie περκάζειν dicuntur vuae, quando iam pingi atque nigrescere incipiunt. Venit a πέρκος, niger, nigris distinctus maculis. *Theophrast.* ὅταν ἄρτι περκάσῃ σταφυλή. Idem de *caus. plantar.* libr. 3. c. 22. ὅταν ἄρχωνται περκάζειν βότρυες, vbi coeperint vuae pingi et nigrescere. Dicuntur etiam αἰόλλεσθαι, et μελαίνεσθαι.

MOLLVS.

9) Ταύ-

bores: videlicet, malos, myrtos, piros, malos punicas, ficos, et oleas, alibi proceram vitem, quae foeta vuis pingi nigrescereque incipientibus, malis pirisque incumbebat, tanquam cum illis de foetu contendens. Tot tantaeque satiuae erant. Erant et cupressi, lauri, platani, pini, quibus omnibus pro vite hedera adhaerebat: cuius corymbus ingens atque nigrescens vuam aemulabatur. Plantae fructiferae intus erant, veluti suis munitae praesidiis. Quas foris steriles circumuallabant, haud secus quam sepimentum artificio humano fabrefactum: porro septum e tenui maceria factum, haec omnia ambiebat. Cunctae dispartitae ac discretae erant, truncique aequali

9) Ταύταις κιττὸς ἐπέκειτο] Pro quo *Achill. Tat.* L. I. c. 15. καὶ ἐγίνετο τῷ κιττῷ ὄχημα τὸ φυτὸν, et arbor hederae vehiculum erat.

IDEM.

10) Κόρυμβος] *Racemus hederae*, siue *acinus*. Sed satius fuerit ipsam Graecam vocem retinere, quam et latini retinent appellantes hederae corymbum. *Virg.* Ecl. 3. v. 38.

Lenta quibus torno facili
superaddita vitis,
Diffusos hedera vestit pallente corymbos.

IDEM.

11) Καὶ ταῦτα μέντοι αἱμασιᾶς περιέθει περίβολος] *Achill. Tat.* L. I. c. 1. simili modo suum describens pratum, ὅλον, inquit, ἐτείχισε τὸν λειμῶνα περιβολή. Caeterum harundinum corona pratum vniuersum vndique muniebat. Est αἱμασιὰ, vt hoc addam, proprie sepes, quae spinas habet. *Etymol.* vult dictam, quia αἱμάττειται, id est, cruentatur eius spinis, qui illam ingreditur. *Suidas* esse dicit murum ex minutis silicibus extructum absque loco.

COLVMB. et MOLLVS.

12) Ev

λοις,[12]) καὶ ἐπήλαττον τὰς κόμας. ἐδόκει μέν τοι καὶ ἡ τούτων φύσις εἶναι τεχνίτις.[13]) ἦσαν καὶ ἀνθῶν πρασιαί,[14]) ὧν τὰ μὲν ἔφερεν ἡ γῆ, τὰ δὲ ἐποίει τέχνη. ῥοδωνιά,[15]) καὶ ὑάκινθοι,[16]) καὶ κρίνα, χειρὸς ἔργα· ἰωνιάς, καὶ ναρκίσσους, καὶ ἀναγαλλίδας ἔφερεν ἡ γῆ.[17]) σκιά τε ἦν θέρους, καὶ ἦρος ἄνθη, καὶ μετοπώρου τρυφή,[18]) καὶ κατὰ πᾶσαν ὥραν ὀπώρα.[19]) ἐντεῦθεν εὔοπτον μὲν ἦν τὸ πεδίον,[20]) καὶ ἦν ὁρᾶν τοὺς νέμοντας·

[12]) Ἐν μετεώρῳ δὲ οἱ κλάδοι συνέπιπτον] Quod *Horatius* dicit sociare ramos, Od. 3. libr. 2.

Qua pinus ingens albaque populus
Vmbram hoſpitalem conſociare amant
Ramis.

Achill. Tat. in deſcriptione ſui nemoris: Lib. I. c. 15. ἔθαλλον οἱ κλάδοι, συνέπιπτον ἀλλήλοις, ἄλλος ἐπ᾽ ἄλλον. Rami florebant, et ſe mutuo complicabant. Idem paulo ante in deſcriptione prati L. I. c. 1. δένδροις αὐτοῖς ἀναμέμικτο φάλαγξ, καὶ φυτῶν συνεχῆ τὰ δένδρα. συνηρεφῆ τὰ πέταλα, συνῆπτον οἱ πτόρθοι τὰ φύλλα, καὶ ἐγίνετο τοῖς ἄνθεσιν ὄροφος ἡ τῶν φύλλων συνέχεια. Quarum rami atque frondes mutuo complexu ita ſe nectebant, vt tecti vſum floribus praeſtarent.

MOLLVS ex COL. et IVNG.

[13]) Φύσις εἶναι τεχνίτις] Codex habebat τέχνης.

MOLLVS.

Commeliniana et Iungermaniana etiam τέχνης habent.

BODEN.

[14]) Ἦσαν καὶ ἀνθῶν πρασιαί] *Achill. Tat.* αἱ δὲ πρασιαὶ τῶν ἀνθῶν ὑπὸ τὰ πέταλα τῶν φυτῶν στοιχηδὸν ἐπεφύκεσαν, erant autem ſub plantis puluini florum ordinatim.

MOLLVS ex COLVMB.

[15]) Ῥοδωνιά, et ἰωνιά] Proprie ὅπου τὰ ῥόδα καὶ τὰ ἴα φύονται. Locus, vbi naſcuntur roſae atque violae. At hic pro frutice Roſae, atque

aequali diſtabaut ſpatio: in ſublimi inuicem rami coibant, frondesque conſociabant. Imo vero natura videbatur horum eſſe opifex. Erant et florum areae, quorum alios producebat terra, alios induſtria humana. Roſarum frutices, hyacinthi et lilia, manuum opera culta ſataque: violas, narciſſos et anagallides ferebat terra. Aeſtiuo tempore vmbra erat, verno flores, autumno ſeneſcente deliciae, eratque quauis anni tempeſtate autumnus. Ab hoc loco campus luſtrari

que viola ipſa ſumuntur. Quo ſignificatu apud *Theophraſtum* etiam vſurpari conſtat: vt ἰωνιὰ μέλαινα, nigra viola. MOLLVS.

[16]) Υάκινθοι] V. P. in tribus legebatur ὑάκινθος.

BODEN.

[17]) Ἔφερεν ἡ γῆ] *Ferebat terra:* id eſt, *terra producebat*, ſiue *gignebat*. Id ipſum etiam *Virg.* imitatus dixit:

Si duo praeterea tales
Idaea tuliſſet
Terra viros.

Suet. in *Aug.* Ex Liuia nihil liberorum tulit. Sic locus, in quo natus eſt quiſpiam, dicitur illum ἐνεγκεῖν, tuliſſe. *Ariſtid.* πρώτη γὰρ ἤνεγκεν ἄνθρωπον.

MOLLVS.

[18]) Τρυφὴ] Preſſius conſideranti mihi omnino viſum leg. τρύγη. Hoc enim ait, aeſtate vmbram, vere flores, autumno vindemiae delicias eo viridario percipi: ſed nullo tempore deeſſe fructus.

IVNGERM.

[19]) Καὶ κατὰ πᾶσαν ὥραν ὀπώρα] Et quauis anni tempeſtate autumnus erat: Quaſi dicat: ſemper abunde deliciarum, frugumque ibidem erat. Pari forma *Ouid. Ver erat aeternum,* dixit. Si quis tamen malit vertere: Et quauis anni tempeſtate fructus erant, non magnopere refragor.

MOLLVS.

[20]) V. τὸ πεδίον.

COLVMB.

In

τας· εὔοπτος δὲ ἡ θάλασσα, καὶ ἑωρῶντο οἱ παραπλέοντες. ὥστε καὶ ταῦτα μέρος ἐγίνετο τῆς ἐν παραδείσῳ τρυφῆς. Ἵνα τοῦ παραδείσου τὸ μεσαίτατον ἐπὶ μῆκος καὶ εὖρος ἦν, νεὼς Διονύσου καὶ βωμὸς ἦν: περιεῖχε τὸν μὲν βωμὸν κιττὸς, τὸν νεὼν δὲ κλήματα· εἶχε δὲ καὶ ἔνδοθεν ὁ νεὼς διονυσιακὰς γραφὰς, Σεμέλην τίκτουσαν·[21]) Ἀριάδνην καθεύδουσαν·[22]) Λυκοῦργον
p. 106. δεδεμένον·[23]) Πενθέα διαιρούμενον·[24]) ἦσαν καὶ Ἰνδοὶ

In omnibus praeter Mollianam deeſt articulus.

BODEN.

[21]) Σεμέλην τίκτουσαν] Semele Cadmi, Thebarum regis, filia, a Ioue compreſſa, Bacchum enixa fuit. Prae reliquis hoc ipſum *Homerus*, *hymno* extremo, quem *Latrones* inſcripſit, teſtatur.

Εἰμὶ δ' ἐγὼ Διόνυσος ἐρίβρομος, ὃν τέκε μήτηρ
Καδμηὶς Σεμέλη, διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα.

Sum autem ego Bacchus magnisonus, quem peperit mater
Cadmea Semele, Ioui amore mixta.

MOLLVS.

[22]) Ἀριάδνην καθεύδουσαν] Haec fuit filia Minois, regis Cretae, quae Theſea labyrinthum ingredientem adiuuit. At Theſeus, eius amore captus, quum in patriam reuerteretur, eam abduxit. Sed prioris beneficii immemor, vel, vt alii dicunt, admonitus a Baccho, in Naxo inſula, dum illam ſomno merſam vidit, deſeruit, ac ex inſula profugit, quam poſtea in inſula Dia Bacchus duxit, et ex ea Thoantem, Oenopionem, Staphylum, Euantem, Tauropolim ſuſcepit. Idem et *Athen.* lib. 7. c. 16.

IDEM.

[23]) Λυκοῦργον δεδεμένον] *Lycurgum vinctum. Apollodorus* libr. 3. refert, Dionyſium Lycurgo, regi Edonorum, cum is contumeliis Deum affeciſſet, furorem inieciſſe. Nam cum pampinos,

lustrari poterat, pecorumque magistri. Illinc conspicuum mare, oculisque praeternauigantes patebant: adeo vt et hocce merito deliciis accenseri queat. In meditullio, qua extendebatur, aeque in longitudinem, ac latitudinem suam, templum, araque Bacchi erat: aram hedera ambiebat, templum pampini cingebant. Aedes haec intus picturas, res gestas Bacchi ob oculos ponentes, habebat, videlicet parientem Semelen: Ariadnen cubantem cum eo: Lycurgum com-

pinos, vitiumque se germen caedere putaret, Dryantis filii crura truncauit. Atque cum extremas quoque sui corporis partes abscidisset, denique resipuit, et ex oraculi responso ab Edonis ob sterilitatem agrorum, in vincula coniectus, et tandem ab equis pro Dionysii voluntate laniatus fuit.

IDEM.

24) Πένθεα διαμεριζόμενον] Penthea discerptum, et paulo post καὶ ἦσαν τυῤῥηνοὶ etc. Fabula ita habet: Cum Baccho ob eximium vini inuentum, vniuersa Boeotia sacra faceret, Pentheus, Echione et Agaue, Cadmi filia, genitus, vi aperta restitit, factoque conuicio, mollem et madidum pue- rum captum abripi, et ad se adduci, famulis imperat. Quorum manibus elapsus sub falsa tamen specie et Tyrrhenae naui impositus, cum in Naxum insulam nautarum ministerio peruehi cuperet, atque illi alio illum abductum vellent, subito prodigio vela nauis, antennae et rudentes, cum vniuerso instrumento nautico vitibus, hederis et racemis tecta apparuerunt: ipsi vero remiges, praeter solum gubernatorem in delphines et belluas diuersas mutati, se in pelagus praecipites dedere. Quae Acestes captus, et ad Pentheum adductus narrauit, quem narrantem, vtpote solum ex Tyrrhenis illis piratis cla-

 di

δοὶ νικώμεναι 25) καὶ Τυῤῥηνοὶ μεταμορφούμενοι· πανταχοῦ σάτυροι· πανταχοῦ βάκχαι χορεύουσαι· οὐδὲ ὁ Πὰν ἠμέλητο· ἐκαθέζετο δὲ καὶ αὐτὸς συρίζων ἐπὶ πέτρας ὅμοιος 26) ἐνδιδόντι κοινὸν μέλος καὶ τοῖς πατοῦσι καὶ ταῖς χορευούσαις.

ΚΕΦΑΛ. β'.

Τοιοῦτον ὄντα τὸν παράδεισον ὁ Λάμων ἐθεράπευε, τὰ ξηρὰ ἀποτέμνων, τὰ κλήματα ἀναλαμβάνων· τὸν Διόνυσον ἐστεφάνωσε τοῖς ἄνθεσιν· ὕδωρ ἐπωχέτευσε· πηγή τις, ἣν εὗρεν ἐς τὰ ἄνθη Δάφνις· ἐσχόλαζε μὲν τοῖς ἄνθεσιν ἡ πηγὴ, Δάφνιδος δὲ ὅμως ἐκαλεῖτο πηγή. Παρεκελεύετο δὲ καὶ τῷ Δάφνιδι ὁ Λάμων πιαίνειν τὰς αἶγας ὡς δυνατὸν μάλιστα πᾶ, πάντως κἀκείνας λέγων ὄψεσθαι τὸν δεσπότην ἀφικόμενον διὰ μακροῦ. ὁ δὲ ἐθάῤῥει μὲν ὡς ἐπαινηθησόμενος ἐπ' αὐταῖς· διπλασιονάς τε γὰρ ὧν ἔλαβεν ἐποίησε, καὶ λύκος οὐδὲ

di superstitem, contempsit Pentheus, neque ante desiit Liberi patris cultum oppugnare, ipsique Baccho insidias struere, quam ab Agaue matre, et duabus eius sororibus ab Ino et Autonoe, in furorem actis, aprumque sese laniare opinantibus, frustulatim concisus, desideratas Baccho poenas dedisset. Huius meminere fabulae *Ouid.* libr. 3. *Metamorph. Virg. Horat.* multique alii, ac in primis Tragici. IDEM.

25) Ἰνδοὶ νικώμενοι] Deuictos atque subiugatos iam olim a Baccho fuisse Indos, historiarum quam plurimarum monumenta docent. *Curtius*

compedibus vinctum: Pentheum discerptum. Hic victi stabant Indi, atque transformati Tyrrheni. Vbique Satyri, vbique Maenades, choros agitantes. Neque omissus Pan, qui in petra, sua canens fistula, sedebat, similis impertienti cantum communem, et calcantibus, et foeminis choreas ducentibus.

CAPVT II.

Talem colebat hortum Lamon, ligna arida putando, palmites castigando. Floribus Bacchum coronabat: aquam per canales deriuabat. Fons quidam a Daphnide floribus irrigandis inuentus, operam quidem floribus dabat, Daphnidis tamen fons appellabatur. Hic Daphnidem hortabatur Lamon, vt pingues nitidasque quam maxime posset, capras redderet, dicens omnino illas herum, longo post interuallo esse visuras, simulac venerit: bono erat is animo, vtpote laudem earum nomine promeriturus: quippe duplo plures illas, quam accepisset, reddiderat,

Curtius eius meminit, L. 7. *Diod. Sicul.* libr. 13. referens Liberum patrem, impiis vbique grauiter multatis, caeteris autem benigne satis habitis, ex India in Elephanto sublimem Thebas rediisse, et quia totum expeditionis interuallum triennale fuerat, Graecos propterea trieteridas celebrare quidam afferunt. Primumque omnium spoliis tantae expeditionis onustum, cum triumpho in patriam esse inuectum.

IDEM.

26) Ομοιος] In *Iuntica*, *Commel.* et *Iungerm.* legitur ὅμοιον. BODEN.

Malim ὅμοιος. IVNGERM.

*) He-

ὐδὲ μίαν ἥρπαζε,[1]) καὶ ἦσαν πιότεραι τῶν οἴων·[2]) βυλόμενος δὲ προθυμότερον αὐτὸν γενέσθαι πρὸς τὸν γάμον, πᾶσαν θεραπείαν καὶ προθυμίαν προσέφερεν, ἄγων τε αὐτὰς πάνυ ἕωθεν, καὶ ἀπάγων
p. 107. τὸ δειλινόν· δὶς ἠγεῖτο ἐπὶ ποτόν· ἀνεζήτει δὲ εὐνομώτατα τῶν χωρίων· ἐμέλησεν αὐτῷ καὶ σκαφίδων[3]) καινῶν, καὶ γαυλῶν[4]) πολλῶν, καὶ ταρσῶν μειζόνων. Τοσαύτη δὲ ἦν κηδεμονία, ὥστε καὶ τὰ κέρατα ἤλειφε, καὶ τὰς τρίχας ἐθεράπευε. Πανὸς ἄν τις ἱερὰν ἀγέλην ἔδοξεν ὁρᾷν. ἐκοινώνει δὲ παντὸς εἰς αὐτὰς καμάτυ καὶ ἡ Χλόη· καὶ τῆς ποίμνης παραμελῦσα, τὸ πλέον ἐκείνοις[5]) ἐσχόλαζε·[6]) ὥστε ἐνόμιζεν ὁ Δάφνις δι' ἐκείνην αὐτὰς φαίνεσθαι καλάς.

ΚΕΦΑΛ.

[1]) Ηρπαζε]. Supra Daphnis L. 2. conquerens apud Nymphas ob amissam Chloen: αἶγα μὲν ὐδὲ μίαν μοι λύκος ἥρπαζε.

IDEM.

[2]) Πιότεραι τῶν οἴων] Hoc sane vetus Lamo modo praecepit quoque Daphnidi: πιαίνειν τὰς αἶγας ὡς δυνατὸν μάλιστά πυ. Et infra Lamo ad dominum: ὁρᾷς ὡς λιπαραὶ (αἶγες) καὶ τὰς τρίχας λάσιαι. An tamen ex re dominica? *Plinius* enim L. VIII. c. 50. *Caprae pinguedine sterilescunt. Columella* quidem L. VII. c. 7. opimas agnoscit, sed tamen eas facillime concidere morbo, ait, et vbertatem pabuli improbat.

IDEM.

[3]) Καὶ σκαφίδων] Αἱ σκαφίδες erant vascula melli recipiendo, seruandoque destinata. *Theocrit. Idyll.* V, v. 59. ὀκτὼ δὲ σκαφίδας μέλιτος πλέα κηρί' ἐχοίσας. Octo cymbia mellis plenos fauos habentia. At hocce loco videntur esse vasa illa lignea concaua, quorum in lacte reponendo vsus est.

Galen.

diderat, neque lupus vnam rapuerat, ouibusque pinguiores erant. Cum autem vellet illum faciliorem nuptiis in promittendis reddere, omnem culturam adhibebat, ſummo mane illas paſtum educendo, ſeraque diſpeſcendo veſpera. Bis appellebat ad potum, ſedulo indagans, vbi maxima ſuppeteret pabuli copia. Noua vaſa, quorum in lacte ferouе reponendo vſus erat, maiores etiam fiſcellas faciendas ſedulo curabat. Tantam his curam impendebat, vt cornua inungeret, villosque poliret. Putaſſes te Pani ſacrum videre gregem. Communem hiſce nauabat omnino etiam operam Chloe, ſuoque neglecto grege maiori ex parte iis vacabat: quamobrem putabat Daphnis, illas illius opera videri pulchras.

Galen. in lexico Hippocratico ſcribit σκαφίδα Atticos vocare τὴν ποιμενικὴν σκάφην, ſubiungens hos verſus ex Odyſſ. I, 223.

— ναῖον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα,
γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν.

— *Natabant ſero vaſa omnia, mulctraliaque, ſcaphaeque accommodatae, quibus immulgebat.* Similiter apud *Athen.* libr. II. pro vaſe paſtorali, quo lac excipitur. MOLLVS.

4) Γαυλῶν] *Gloſſ.* Γαῦλος, ἀγγεῖον ποιμενικόν, *hoc ſignum.* Corrigunt Viri doctiſſ. *hic ſinus.* Sed rectius puto ſcrib. *hoc ſinum.* Cur enim non et ſinum dicatur; vt infinita talia, quae in ipſo Gloſſ. *Hortum, Stimulum, Fructum* cet. IVNGERM.

5) Ἐκείνοις] Pariſienſis editor coniicit ἐκείναις. Mollus dederat ἐκείνῃ. BODEN.

6) Ἐσχόλαζε] V. ἐσχόλαζεν. P. COLVMB.

Quamquam Romanus codex fulcrum addit, inuitus tamen adiecerim, reliquis omni-

ΚΕΦΑΛ. γ΄.

Εν τούτοις οὖσιν αὐτοῖς, δεύτερος ἄγγελος ἐλθὼν ἐξ ἄστεος, ἐκέλευεν ἀποτρυγᾶν τὰς ἀμπέλους ὡς τάχιστα· καὶ αὐτὸς ἔφη παραμένειν ἐς[1]) τ' ἂν τοὺς βότρυς ποιήσωσι γλεῦκος, εἶτα οὕτως κατελθὼν εἰς τὴν πόλιν ἄξειν τὸν δεσπότην, ἤδη τῆς μετοπωρινῆς τρύγης.[2]) τοῦτόν σε οὖν Εὔδρομον, (οὕτω γὰρ ἐκαλεῖτο, ὅτι ἦν αὐτῷ ἔργον τρέχειν[3]) ἐδεξιοῦντο πᾶσαν δεξίωσιν, καὶ ἅμα τὰς ἀμπέλους ἀπετρύγων, τοὺς βότρυς ἐς τὰς ληνοὺς κομίζοντες, τὸ γλεῦκος εἰς τοὺς πίθους φέροντες, τῶν βοτρύων τοὺς

omnibus id negligentibus. Sciunt enim grammatici, a ſpiritu aſpero ſaepe hiatum molliri, maxime in fine periodi, vbi concurſus vocalium non adeo ſit durus, multaque veſtigia neglecti in libris etiamnum reperiri, quamuis non pauca ſint a librariis abolita. Vide nubem exemplorum in Cl. *Doruillii Animaduerſionibus ad Charit.* p. 156 et 639. BODEN.

[1]) ἐς] V. ἕς.

COLVMB.

[2]) Τῆς μετοπωρινῆς τρύγης] Dum iam eſt autumnalis vindemia. Ita *Plut.* πρὸ μετοπωρινῆς ἰσημερίας, ante aequinoctium autumnale: niſi, ratione habita vocis compoſitae, malis vertere, dum eſt vindemia ſeneſcentis autumni. Vel quae fit ſub extremum autumnum. Eſtque in hac dictione ellipſis participii ὄντος, vel παρόντος, aut ſimilis, cuiusmodi ellipſis apud *Thucyd.* Χειμῶνος ἤδη ἀνεχώρησαν, ſcil. παρόντος, hyeme iam appetente regreſſi ſunt. *Xen.* καὶ μικροῦ κἀκεῖνον ἐξετραχήλισε, ſcil. δέοντος, ac parum abſuit, quin et illi excuſſo fregiſſet collum. *Cic.* o fortunatam natam, me conſule, Romam. *Plaut.* me ſuaſore atque impulſore factum

CAPVT III.

Hisce intentos, alter ab vrbe veniens nuncius, vindemiare vites quam ocyſſime iuſſit, dixitque, ſe permanſurum, vſquedum ex vuis fecerint muſtum: deinde eo modo reuerſum ad oppidum, herum adducturum, dum iam autumnalis eſt vindemia. Hunc igitur Eudromum, (eo enim nomine appellabatur, quia hero ſuo erat a pedibus) quam humaniſſime excipiebant, atque vna vuas vitibus decerpebant, ad prela eas conferentes, muſtum ad ſua portantes vaſa, et pubeſcentes grauido cum palmite foetus

ctum eſt, ſcil. exiſtente.

MOLLVS.

An? ἤδη μετὰ τῆς ὀπωρινῆς τρύγης.

IVNGERM.

3) Εὔδρομον; οὕτω γὰρ ἐκαλεῖτο, ὅτι ἦν αὐτῷ ἔργον τρέχειν] Innuit curſorem ſeruum. Habebant quippe veteres in comitatu ſuo ſeruos curſores. *Martial.* lib. 3. ep. 47.

Hac feriatus ibat ante carrucam,
Sed tuta foeno curſor oua portabat.

Petr. Arbiter. c. 28. Praecedentibus phaleratis curſoribus quatuor. Et paulo poſt, c. 29. Notaui in porticu gregem curſorum (lege cum *Heinſio* cirrorum non.) cum magiſtro ſe exercentem. Belgae vocant *Lackeye.* Meminit curſorum etiam *Suet.* in vita Neroniana: Nunquam carrucis minus mille iter feciſſe traditur, ſoleis mularum argenteis, canuſinatis mulionibus, armillata et phalerata cum Mazacum turba, atque curſorum. Et paulo poſt. Inter moras perlatos a curſore Phaontis codicillos praeripuit. Niſi malit hic quis intelligere σταφυλοδρόμον. Peculiari nomine σταφυλοδρόμους appellatos fuiſſe tradit *Heſ.* παρορμῶντας τοὺς ἐπὶ τρύγη, qui inſtigabant vindemiatores

p. 108. τὰς ἡβῶντας ἐπὶ κλημάτων ἀφαιρῦντες 4) ὡς εἴη καὶ τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἐλθῦσιν ἐν εἰκόνι καὶ ἡδονῇ γενέσθαι τρυγητῦ. Μέλλοντος δὲ ἤδη 5) σοβεῖν ἐς ἄςυ τῦ Εὐδρόμου, καὶ ἀλλὰ μὲν οὐκ ὀλίγα αὐτῷ Δάφνις ἔδωκεν, 6) ἔδωκε δὲ καὶ ὅσα ἀπὸ αἰπολίου δῶρα· 7) τυροὺς εὐπαγεῖς· ἔριφον ὀψίγονον· 8) δέρμα αἰγὸς λευκὸν καὶ λάσιον, ὡς ἔχοι χειμῶνος ἐπιβάλλεσθαι τρέχων· ὁ δὲ ἥδετο καὶ ἐφίλει τὸν Δάφνιν, καὶ ἀγαθόν τι ἐρεῖν περὶ αὐτοῦ πρὸς τὸν δεσπότην ἐπηγγέλλετο. καὶ ὁ μὲν ἀπῄει φίλα φρονῶν.

ΚΕΦΑΛ. δ'.

Ὁ δὲ Δάφνις ἀγωνιῶν 1) τῇ Χλόῃ συνέμενεν· 2) εἶχε δὲ κἀκείνη πολὺ δέος· 3) μειράκιον εἰωθὸς

res ad vuas celeri curſu deferendas. MOLLVS.

4) Ἐπὶ κλημάτων ἀφαιρῦντες] Ita menſis ſecundis ſine noxa ſeruabantur vuae, quae vel *ollares* dictae ſunt, ſi vaſis conditae, ſecundum *Horat.* Sat. II, 4, 71. *Venucula conuenit ollis;* vel *penſiles*, ſi, vt hic fecere vindemiatores, in ſublimi ſuſpenſae ſeruarentur. Sic *Horat.* Serm. II, 2. 121.

— Quin penſilis vua ſecundas
Et nux ornabat menſas.

BODEN.

5) Ἤδη] Neſcio cur eiecerit Mollus. Veteres omnes admittunt. IDEM.

6) V. ἔδωκεν. COLVMB.

Fulcrum deeſt in Iuntica, Commel. et Iungerm. Mollus tamen habet. BODEN.

7) V. Ἔδωκε δὲ καὶ ὅσα ἀπὸ αἰπολίου δῶρα P. COLVMB. et IVNGERM.

Non recte illud καὶ in *Iuntica*, *Commel.* et *Moll.* omiſſum fuit, reſtituit vero, probante Vrſino, *Iungerma-*

tus auferentes, quo fas ſit ex vrbe eo venientibus, voluptate aliqua, atque vindemiae ſaltem imagine aliqua, frui. Non pauca Eudromo, ad ciuitatem iam progreſſuro, inter alia dedit Daphnis dona, qualia ex caprarum grege haberi poterant, videlicet, caſeos bene compactos, hoedum ſero genitum, pellem albam ac hirſutam caprae, quam hyberno tempore currens induat. Impenſe delectabatur, atque Daphnidem oſculabatur ille, promittens ſe quiddam apud herum in illius commodum eſſe dicturum: eique bene conſultum volens, abibat.

CAPVT IV.

At Daphnis de rei euentu admodum anxius ac ſolicitus cum Chloe manebat: quin et illa magno

germanus; cuius et lectionem alteram αἰπολίῳ recepi. Duplex genus donorum, alia, vt videntur, ex inſtrumentis paſtoritiis, v. c. fiſtulae, ciſtellae, caet. alia ex grege, caſei, hoeduli ac pellis caprina. Summam igitur probabilitatem habet lectio codicis Romani. BODEN.

Ὅσα ἀπ᾽ αἰπόλȣ δῶρα verti, *caprario congrua*, nimirum, qualia dona a caprario dari ſolent. At ſi legas ὅσα ἀπ᾽ αἰπολίῳ, vertes, qualia munera ex caprarum grege haberi poterant. MOLLVS.

8) Ἔριφον ὀψίγονον] Hoedum ſerotinum, quem veteres cordum appellabant; nimirum poſt debitum tempus natum. Quippe, vt *Clariſſ. Heinſius* ait, omnis foetura vltima praeferebatur, quia diutius lactabat: primae enim foeturae continuo lac ſubducebatur, vbi alia exſpectabatur. MOLLVS. EX IVNGERM.

1) Δάφνις ἀγωνιῶν] Optime

θὸς[4]) αἶγας βλέπειν, καὶ ὄρος, καὶ γεωργοὺς, καὶ Χλόην,[5]) πρῶτον ἔμελλεν ὄψεσθαι δεσπότην, οὗ πρῶτον μόνον ἤκουε τὸ ὄνομα.[6]) ὑπέρ τε οὖν τοῦ Δάφνιδος ἐφρόντιζεν, ὅπως ἐντεύξεται τῷ δεσπότῃ, καὶ περὶ τοῦ γάμου τὴν ψυχὴν ἐταράττετο, μὴ μάτην ὀνειροπολοῦσιν αὐτόν. Συνεχῆ μὲν οὖν τὰ φιλήματα, καὶ ὥσπερ συμπεφυκότων αἱ περιβολαί· καὶ τὰ φιλήματα δειλὰ ἦν, p. 109. καὶ αἱ περιβολαὶ σκυθρωπαὶ, καθάπερ ἤδη παρόντα τὸν δεσπότην φοβουμένων, ἢ λανθανόντων.[7])

ΚΕΦΑΛ. ε΄.

Προσγίνεται δέ τις αὐτοῖς καὶ τοιόσδε[1]) τάραχος. Λάμπις[2]) τις ἦν ἀγέρωχος βουκόλος. οὗτος

me vſus hoc loco eſt verbo ἀγωνιάω, quod proprie ſignificat, timeo, ne voti mei compos eſſe non poſſim, aut eo excido, quod cupio. *Iulian.* in *Caeſar.* καὶ δῆλος ἦν ἀγωνιῶν ὑπὲρ τῶν ἀπογόνων τῶν ἑαυτοῦ μή πῃ τὰ δευτερεῖα λαβόντες οἴχωνται. Ex quo facile perſpicuum eſt, ipſum ſuorum poſterorum cauſa vehementer laborare, vel admodum anxium eſſe, ne in ſecundis partibus haererent. IDEM.

[2]) Συνήμεσαν] Poſſet et alicui videri leg. συνένεμον. Quo verbo συνένεμον noſter non ſemel vtitur. Nihil tamen muto. IVNGERM.

Eamdem coniecturam affert editor Nealmenſis. BODEN.

[3]) Εἶχε δὲ καὶ κώμην πολλὴ δίος] Adde: λέγουσι, vel εἰποῦσι. MOLLVS.

[4]) Μειράκιον γὰρ εὐθὺς P. COLVMB. et IVNGERM.

Γὰρ in Iuntica, Commel. et Molliana deeſt. BOD.

[5]) Χλό-

gno in metu erat, dicens: iuuenis aſſuetus duntaxat videre capras, montes, agricolas, et Chloen, primum viſurus erit herum, cuius tantum nomen ante fando didicit. Erat igitur ſolicita de Daphnide, quo pacto cum hero ſermonem conferret; atque de matrimonio, ne fruſtra illud ſomnient, ingens terror animum ceperat. Hinc continua intercedebant ſuauiola, mutuique amplexus, haud aliter, quam ſi conglutinati eſſent. Nec tamen illorum oſcula ſine timore erant, neque amplexus ſine vultu triſti, veluti praeſentem dominum formidantium, aut celantium.

CAPVT V.

Verum talis tumultus illis interuenit. Erat Lampis quidam, bubulcus admodum inſolens. Hic idem

5) Χλόην] V. Χλόην; P.
COLVMB.

6) Ηκει τὸ ὄνομα] Articulus aberat ab omnibus praeter Mollianam. Sed tam in caeteris, quam in hac, legebatur ἥκειτο, quod vero diuiſim legendum, vt edidi, atque in codice Romano locum habet.
BODEN.

V. ἥκει τὸ ὄνομα. P.
COLVMB.

7) Η λανθανόντων]. *Aut celantium.* Verbum λανθάνω vulgo neutraliter vſurpatur, et *lateo* ſignificat: at hoc loco idem eſt, quod latinis *celo, clam habeo;* quomodo etiam *Plato* vſurpauit, quando inquit: οἱ λανθάνειν θεὸν δυνατόν. Quod *Cicero* vertit: ſi Deum celare poſſimus. *Plut. probl. Rom.* id quod dico, confirmat, deriuans vocem Calendarum a celare, ſeu a clam: Ονομάζουσι τὸν μὲν ἀφανισμὸν αὐτῆς, καὶ τὴν κρύψιν καλάνδας, ὅτι πᾶν τὸ κρύφα καὶ

ὗτος καὶ αὐτὸς ἐμνᾶτο τὴν Χλόην παρὰ τοῦ Δρύαντος, καὶ δῶρα ἤδη πολλὰ ἐδεδώκει σπεύδων τὸν γάμον· αἰσθόμενος οὖν ὡς εἰ συγχωρηθείη[3]) παρὰ τοῦ δεσπότου, Δάφνις αὐτὴν ἄξεται, τέχνην ἐζήτει δι᾽ ἧς τὸν δεσπότην αὐτοῖς ποιήσειε πικρόν· καὶ εἰδὼς πάνυ αὐτὸν τῷ παραδείσῳ τερπόμενον, ἔγνω τοῦτον ὅσον οἷός τέ ἐστι διαφθεῖραι καὶ ἀποκοσμῆσαι.[4]) Δένδρα μὲν οὖν τέμνων, ἔμελλεν ἁλώσεσθαι διὰ τὸν κτύπον· ἐπεῖχε δὲ τοῖς ἄνθεσιν, ὥστε διαφθεῖραι αὐτά. Νύκτα δὴ φυλάξας, καὶ ὑπερβὰς τὴν αἱμασιὰν, τὰ μὲν ἀνώρυξε, τὰ δὲ κατέκλασε, τὰ δὲ κατεπάτησεν, ὥσπερ σῦς· καὶ ὁ μὲν[5]) λαθὼν ἀπεληλύθει.

ΚΕΦΑΛ. ϛ´.

Λάμων δὲ τῆς ἐπιούσης παρελθὼν εἰς τὸν κῆπον, ἔμελλεν ὕδωρ αὐτοῖς ἐκ τῆς πηγῆς ἐπάξειν. ἰδὼν δὲ πᾶν τὸ χωρίον δεδῃωμένον, καὶ ἔργον οἷον

p. 110. ἐχθρὸς[1]) λῃστὴς ἐργάσαιτο, κατεῤῥήξατο μὲν εὐθὺς τὸν χιτωνίσκον,[2]) βοῇ δὲ μεγάλῃ θεοὺς ἀνεκάλει·

καὶ λάθρα κλάμ, καὶ κιλᾶρι τὸ λανθάνειν. Hoc eſt: Itaque occultationem eius (Lunae) vocant calendas, quia omne, quod occulte et furtim fit, clam, et quod nos λανθάνειν, illi κιλᾶρι appellant. MOLLVS.

[1]) Τοιόσδε] Mollus edidit τοιὸς δέ. Non ita bene. BODEN.

[2]) Λάμπις] Nomen bubulci. Forſan a λάμπω, *ſplendeo, fulgeo. Plut.* facit mentionem in *Apophthegmatis* cuiuſdam Lampis Aeginetae, hominis opulenti. Fuit et Lampis Lacon, cuius meminit Pauſanias libr. 5. MOLLVS.

3) Ως

idem in vxorem a Dryante petebat Chloen, vrgensque nuptias multa dona dederat. Intellecto igitur, si concedatur ab hero, Daphnidem illam esse ducturum, technam quaerit, qua domini animum in illum exacerbet: Neque ignarus, illum summopere eo delectari horto, eundem, quoad eius fieri possit, vastare, suaque amoenitate priuare decreuit. Quod si arbores caedat, facile fore, vt deprehendatur in facinore, fragore illum prodente; hinc animum floribus perdendis adiecit. Obseruata igitur nocte, transgressus sepem, alios e terra eruit, alios defregit, alios, instar porci, pedibus protriuit. Idem clam se subduxerat.

CAPVT VI.

Sequenti die Lamon ad hortum progressus, ad deriuandas in illos e fonte aquas, conspicatusque totum illum locum deuastatum, et facinus, quale infestus patrasset latro, ilico suam lacerauit tuniculam, magna voce Deos inclamans: quare Myrtala, omissis,

3) Ὡς οὐ συγγνωσθείη] Ante, ὡς συγχωρηθείη, codex habebat.

IDEM EX COL. et IVNG.

4) Ἀποκοσμήσαι] *Gloss.* ἀποκοσμέω, deorno.

IVNGERM.

5) Ὁ μὲν] Μὲν abest ab exemplaribus, sed reperitur in codice Vrsini, vnde primus in textum recepit *Mollus.*

BODEN.

1) Οἷον ἐχθρὸς] Lege οἷον οὐκ ἐχθρός.

MOLLVS.

Repugnant libri scripti et editi, neque sensus exigit, vt οὐκ ex ingenio addatur.

BODEN.

2) Κατερρήξατο μὲν εὐθὺς τὸν χιτωνίσκον] *Illico disrupit*

κάλει· ὥστε καὶ ἡ Μυρτάλη τὰ ἐν χερσὶ καταλιποῦσα 3) ἐξέδραμε, 4) καὶ ὁ Δάφνις ἐλάσας τὰς αἶγας ἀνέδραμε· καὶ ἰδόντες ἐβόων, καὶ βοῶντες ἐδάκρυον· καὶ ἦν μὲν κοινὸν 5) πένθος ἀνθῶν, ἀλλ' οἱ μὲν πτοούμενοι 6) δεσπότην ἔκλαον. ἔκλαυσε δ' ἄν τις καὶ ξένος ἐπιστάς. ἀποκεκόσμητο γὰρ ὁ τόπος, καὶ ἦν λοιπὸν πᾶσα ἡ γῆ πηλώδης. τῶν δὲ εἴ τι διέφυγε τὴν ὕβριν, 7) ὑπήνθει καὶ ἔλαμπε, καὶ ἦν ἔτι καλὸν καὶ κείμενον. ἐπέκειντο δὲ αὐτοῖς καὶ μέλιτται συνεχὲς καὶ ἄπαυστον βομβοῦσαι καὶ θρηνούσαις 8) ὅμοιον.

ΚΕΦΑΛ.

pit tuniculam suam. Lacerare et dirumpere vestimenta sua, signum fuit doloris, atque summae indignationis, vt videre est *Reg.* II. cap. 18. §. vlt. διερρηγότες τὰ ἱμάτια, diruptis vestibus. Et cap. sequenti §. 1. διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, scidit vestimenta sua. Vide historiam *Iobi. Matth.* 26. §. 65. Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. Tunc pontifex maximus disrupit vestimenta sua. *Marc.* 14. §. 63. *Heliodor.* de *Chariclia* libr. 6. Τάς τε κόμας ἀφειδῶς λύσασα, καὶ θοιμάτιον περιερρηξαμένη, ἔφη. Capillos, nihil omnino sibi parcens, soluit, et veste disrupta, inquit. *Xiphilin.* in vita *Caes. Aug.* μαθὼν δὲ ὁ Αὔγουστος τὰ τῷ Οὐάρῳ συμβεβηκότα, τήν τε ἐσθῆτα περιερρήξατο. Augustus, cognito Vari casu, vestem subito disrupit. *Herodian.* libr. 1. cap. 13. de Fadilla, Commodi sorore, narrans, ait: τοιαῦτά τινα εἰποῦσα, ῥηξαμένη τε τὴν ἐσθῆτα. Haec locuta, vestem scidit. *Capitolin.* de *Maximino:* Incurrere in parietes, vestem scindere, gladium arripere, quasi omnes possit occidere.

MOLLVS.

3) Τὰ ἐν χερσὶ καταλιποῦσα] *Heliodor.* libr. 1.

τῶν

omiſſis, quae in manibus habebat, excurrit, nec non Daphnis, eductis in paſcua capris, curriculo rediit, viſisque iis, clamabant, clamantesque plorabant. Atque luctu in hoc communi ob flores perditos, herum timentes plorabant. Ne quidem peregrinus, ſi ſuperueniſſet, oculis temperaſſet: quippe locus deformatus, ac vniuerſum ſolum limo obductum erat. Quorum ſi quis iniuriam effugiſſet, effulgebat, ſplendebatque, nequidem deiectus ſua exutus venere, quibus continuo inſidebant apes, et, ſine intermiſſione bombum facientes, veluti illos lamentabantur.

CAPVT

τῶν μὲν ἐν χερσὶ πάντων ἀμνημονήσας.

IDEM et IVNGERM.

Omittitur voc. ἔργα. Supplet a *Iungermano* laudatus *Agathias* L. III. p. 96. Τὰ ἐν χερσὶ ἔργα.

BODEN.

4) Ἐξέδραμε] Sequor *Mollum*. Caeteri ἐνέδραμε.

IDEM.

5) Κοινὸν] Debetur Mollo, longe praeſtantius illo κενὸν, quod tres antiquiſſimae editiones exhibent, forte et illo καινὸν, quod *Vrſinus* probauit.

IDEM.

V. καινὸν. P. COLVMB.

6) Πτοούμενοι] V. αἰδούμενοι.

IDEM.

7) Διέφυγε τὴν ὕβριν] Princeps poetarum II. Aeneid.

Qualem virgineo demeſſum pollice florem
Seu mollis violae, ſeu languentis hyacinthi,
Cui neque fulgor adhuc, nec dum ſua forma receſſit:
Non iam mater alit tellus viresque miniſtrat.

IVNGERM.

8) Βομβοῦσαι καὶ θρηνοῦσαι] N. θρηνοῦσαι καὶ βομβοῦσαι.

COLVMB.

Mollus non recte acceperat Florentini codicis lectionem θρηνοῦσαι. Ex antiquioribus editionibus retuli tertium caſum.

BODEN.

1) Κρι-

ΚΕΦΑΛ. ζʹ.

Ο μὲν γὰρ Λάμων ὑπ᾽ ἐκπλήξεως κἀκεῖνα ἔλεγε· "Φεῦ τῆς ῥοδωνιᾶς, ὡς κατακέκλασται· φεῦ τῆς ἰωνιᾶς, ὡς πεπάτηται· φεῦ τῶν ὑακίνθων καὶ τῶν ναρκίσσων, οὓς ἀνώρυξέ τις πονηρὸς ἄνθρωπος· ἀφίξεται τὸ ἦρ, τὰ δὲ οὐκ ἀνθήσει· ἔσται τὸ θέρος, τὰ δὲ οὐκ ἀκμάσει· μετόπωρον, ἀλλὰ τάδε οὐδένα στεφανώσει· οὐδὲ σὺ δέσποτα Διό-
p. 111. νυσε τὰ ἄθλια ταῦτα ἠλέησας ἄνθη, οἷς παρῴκεις καὶ ἔβλεπες, ἀφ᾽ ὧν ἐστεφάνωσά σε πολλάκις. πῶς δείξω νῦν τὸν παράδεισον τῷ δεσπότῃ; τίς ἐκεῖνος θεασάμενος ἔσται; κρεμᾷ γέροντα[1]) ἄνθρωπον ἐκ μιᾶς πίτυος[2]) ὡς Μαρσύαν·[3]) τάχα δὲ καὶ Δάφνιν

[1]) Κρεμᾷ γέροντα] Loquitur de re quasi certa, et mox euentura, itaque praesenti pro futuro κρεμάσει. Qua enallage temporis nihil frequentius in N. Test. scriptis reperitur: vt *Marc.* 9. §. 31. ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, pro παραδοθήσεται.

MOLLVS.

[2]) De eodem *Apollodor.* L. I. ἔκ τινος ὑπερτενοῦς πίτυος. Alii ἐκ φηγοῦ narrant suspensum, vt *Nonn.* Διονυσ. α.

Ἐξ ὅτε Μαρσύαο θεημάχον αὐλὸν, ἐλέγξας

Δέρμα παρηώρησε φυτῷ κολπούμενον αὔραις.

In aliis tamen codicibus esse φυτῷ adnotauit *Falckenburg*, quod videtur vel metri caussa reponendum. Et id habet etiam *Agathias* L. IV. vbi de Marsyae excoriatione agit et *Nonni* ista laudat: in quibus, si recte memini, apud *Agath.* praeterea ἀπηώρησε legitur, quum alterum videatur melius. IVNGERM.

[3]) Ὡς Μαρσύαν] Allusit ad fabulam, quam refert *Plin.* libr. 16. c. 44. Tibicen hic fuit e Phrygia, ea teme-

CAPVT VII.

Caeterum Lamon prae animi consternatione haec in verba erupit. Heu rosarium, quam est vastatum! Heu violetum, vt est conculcatum! Heu hyacinthos atque narcissos, quos homo quis improbus e terra eruit! Adueniet ver; sed illi non vernabunt: erit aestas; at non vigebunt: expectatur autumnus; verum hi neminem coronabunt. Neque tu, o Bacche Domine, misellorum horum florum, iuxta quos habitas, oculisque vsurpabas, quibusque te multoties redimiui, ne misertus quidem fuisti. qua fronte ostendam hunc hortum hero? quo is animo visurus est? me hominem prouectiori aetate,

temeritate, vt ipsum etiam Phoebum ad cantus certamen ausus fuerit prouocare, a quo victus et suspensus fertur. Curtius ac Ouid. illum excoriatum fuisse narrant. Eundem hunc agonem non ineleganter descripsit *Apuleius* init. Floridor. his verbis: Hyagnis fuit, vt fando accepimus, Marsyae tibicinis pater et magister, rudibus adhuc musicae seculis, solus ante alios cantus (leg. *catus* B.) canere. Nondum quidem tam indefessa anima (flexanimo) sono, nec tam pluriformi modo, nec tam multiforatili tibia. Quippe adhuc ars ista repertu nouo commodum oriebatur. Nec quicquam omnium est, quod possit in primordio sui perfici: sed in omnibus ferme ante est spei rudimentum, quam rei experimentum. Prorsus igitur ante Hyagnim nihil aliud plerique callebant, quam Virgilianus opilio, seu bubsequa,

Stridenti miserum stipula disperdere carmen.

Quod si quis videbatur paulo largius in arte promouisse, ei tamen quoque mos fuit

Δάφνιν ὡς τῶν αἰγῶν ταῦτα εἰργασμένων.“ Δάκρυα ἦν ἐπὶ τȣ́τοις θερμότερα· 4) καὶ ἐθρήνουν οὐ τὰ ἄνθη λοιπὸν, ἀλλὰ τὰ αὐτῶν σώματα·

fuit vna tibia, velut vna tuba, perfonare. Primus Hyagnis in canendo manus difcapedinauit. Primus duas tibias vno fpiritu animauit. Primus laeuis et dextris foraminibus, acuto tinnitu et graui bombo, concentum muficum mifcuit. Eo genitus Marfyas, cum (*in*) artificio patris foret (*patriffaret*) tibicinii, Phryx caetera et barbarus, vultu ferino trux, hifpidus, multibarbus, fpinis et pilis obfitus, fertur, pro nefas! cum Apolline certauiffe. Therfites cum decoro, agreftis cum erudito, bellua cum Deo. Mufae cum Minerua diffimulamenti gratia iudices aftitere, ad deridendam videlicet monftri illius barbariem, nec minus ad ftoliditatem puniendam. Sed Marfyas, quod ftultitiae maximum fpecimen eft, non intelligens fe deridiculo haberi, priusquam (*tibias*) occiperet inflare, prius de fe et Apolline deliramenta quaedam barbare effutiuit, laudans fefe, quod erat et coma reclinus, et barba fqualidus, et pectore hirfutus, et arte tibicen, et fortuna egenus: contra Apollinem (ridiculum dictu) aduerfis virtutibus culpabat, quod Apollo effet et coma intonfus, et genis gratus, et corpore glabellus, et arte multifcius, et fortuna opulentus. Iam primum, inquit, crines eius praemulfis antiis, et promulfis caproneis anteuentuli et propenduli, corpus totum gratiffimum, membra nitida, lingua fatidica, feu tute oratione, feu verfibus malis facundia aequipararі. Quid quod et veftis textu tenuis, tactu mollis, purpura radians? Quid, quod et lyra eius auro fulgurat, ebore candicat, gemmis variegat? Quid, quod et doctiffime et gratiffime cantillat? Haec omnia, inquit, blandimenta nequa-

te, haud aliter, quam Marſyam, vna de pinu ſuſpendet, forſan etiam Daphnidem, veluti hac pauperie ab illius capris data. Ob haec lacrymae oboriebantur feruentiores: neque deinceps flores, ſed ſemet ipſi

 deſle-

nequaquam virtuti decora, ſed luxuriae accommodata circa corporis ſui qualitatem prae ſe maximam ſpeciem oſtentare. Riſere Muſae, cum audirent hoc genus crimina, ſapienti exoptanda, Apollini obiectata, et tibicinem illum, (*certamine ſuperatum*) velut vrſum bipedem, corio exſecto, nudis et laceris viſceribus reliquerunt. Marſyae, praeter ſupra dictos, faciunt etiam mentionem *Herodotus*, *Strabo*, *Pauſanias*, *Athenaeus*, *Philoſtratus*, *Tzetzes*, *Philippus Nicander*, *Claudianus*, *Silius*, *Liuius*, *Solinus*, et complures alii. De pinu adſtipulatur noſtro *Apollodorus* L. I. Alii tamen ἐκ φηγῦ ſuſpenſum voluit. MOLLVS.

Praeter Apollodori locum Lib. I. c. 4. de pinu etiam ſuffragatur *Nicander* in *Alexiph.* p. 151.

Πολλάκι καὶ πίτυος γοερῆς ἀποδάκρυα τμῆξαι
Μαρσύα, ἧχί τε Φοῖβος ἀπὸ φλόα δύσατο γυίων.

Congruit *Archias* in *Anthol.* III, 8. ἐκ λασίας πίτυος. Non tamen pinum eam, neque fagum, ſed platanum fuiſſe ſtatuit *Plin.* L. XVI. c. vlt. E tot gemmis, quae hanc illuſtrant fabulam, nihil certi definiri poteſt, quoniam in his arbor erat in plurimis truncanda, ne rami frondoſi ſpatium abſumerent.

BODEN.

4) Δάκρυα θερμότερα] Θερμὸς videtur hic metaphorice dici, vt apud Latinos aliquando calidus, ardens, feruens. Δάκρυα θερμὰ dicuntur etiam *Homero*. Quaſi dicat: ille fundebat lachrymas, quae ex magno impetu, et animi affectu quaſi calido, neutiquam ſimulatae profiliebant. Niſi in propria ſignificatione accipere malis. Quia lacrymae, cum ex oculis funduntur, calent, quod rubor ocu-

τα·5) ἐθρήνει καὶ Χλόη Δάφνιν εἰ κρεμήσεται,6) καὶ ηὔχετο μηκέτι ἐλθεῖν τὸν δεσπότην αὐτῶν, καὶ ἡμέρας διήντλει μοχθηρὰς, ὡς ἤδη Δάφνιν βλέπουσα μαστιγούμενον.

ΚΕΦΑΛ. η΄.

Καὶ ἤδη νυκτὸς ἀρχομένης ὁ Εὔδρομος αὐτοῖς ἀπήγγελλεν, ὅτι ὁ μὲν πρεσβύτερος δεσπότης μεθ' ἡμέρας ἀφίξεται τρεῖς· ὁ δὲ παῖς αὐτοῦ, τῆς ἐπιούσης πρόεισι. σκέψεις οὖν ὑπὲρ τῶν συμβεβηκότων,1) καὶ κοινωνὸν εἰς τὴν γνώμην τὸν Εὔδρομον παρελάμβανον. ὁ δὲ εὔνους ὢν τῷ Δάφνιδι, παρήνει τὸ συμβὰν ὁμολογῆσαι πρότερον τῷ νέῳ δεσπότῃ, καὶ αὐτὸς συμπράξειν ἐπηγγέλλετο τιμώμενος, ὡς ὁμογάλακτος· καὶ ἡμέρας γενομένης, οὕ-
p. 112. τως ἐποίησαν. Ἧκε μὲν ὁ Ἄστυλος2) ἐφ' ἵππου,3) καὶ παράσιτος4) αὐτοῦ, καὶ οὗτος5) ἐφ' ἵππου· ὁ μὲν

oculorum flentium testatur.
MOLLVS.

5) Τὰ αὐτῶν σώματα] Se ipsos lugebant. Ita frequenter Graeci synecdochice homines ipsos, personasque σώματα appellant. *Dion. Halic. antiq.* libr. 4. καὶ ταῖς ἀπογραφαῖς τῶν σωμάτων ἔδωκεν ἀρχὴν, et primus omnium (*Ser. Tullius*) censum hominum ordinauit. Et eodem libro: οὗτοι τά τε σώματα συνῆγον, hi milites contrahebant. Et lib. 2. σώματα παρέχειν εἰς στρατιὰν οὐ βουλομένων, cum milites praestare nollent. *Eutrop.* L. 1. οὗτος τὸ μὲν τῆς συγκλήτου συνέδριον, διπλάσιον ἐποίησε τῷ τῶν σωμάτων ἀριθμῷ. Hic, nimirum *Tarqu. Priscus*, numerum Senatorum duplicauit. Nisi *Longum* respexisse autumes ad corpora, quae vapulando castigari

bant. Miserabatur etiam sortem Daphnidis Chloe in crucem mox tollendi, neque amplius desiderabat domini aduentum, sed exantlabat aerumnosos dies, tanquam iam Daphnidem fustibus vapulantem videns.

CAPVT VIII.

Coepta iam nocte, venit nunciatum Eudromus, dominum seniorem post triduum adfuturum: at gnatum eius die sequenti praeuenturum. Dispicientes igitur ac deliberantes de hoc negotio, Eudromum in consilium adhibent. Ille, beneuolo prosequens animo Daphnidem, monebat, factum hoc prius iuniori hero esse aperiendum, seque caussam adiuturum spondebat, cum illi sit in pretio, tanquam collactaneus. Exortoque die, ita egere. Astylus atque eius parasitus equis aduecti venerunt. Quorum ille nudiustertius barbam emittere coepe-

ri atque cruciari solent.

IDEM.

6) Εἰ κρεμήσεται] Εἰ hic pro ὅτι. vid. supra p. 18.

IDEM.

1) Σκέψεις ἦν τῶν συμβεβηκότων] Subaud. ἐγίνοντο.

IDEM.

2) Αστυλος] Nomen proprium, viri cuiusdam opulenti filius, Daphnidis frater. Quando est appellatiuum, idem est cum ἄστυλος seu ἀκίων, columnas non habens.

IDEM.

3) Ἐφ' ἵππȣ] Ita Mollus. Veteres et in hac et in sequenti linea ἐπὶ ἵππȣ.

BODEN.

4) Παράσιτος αὐτȣ̃] Erat olim παράσιτος, qui cibum apud aliquem sumebat, idem propemodum cum ὁμόσιτος seu σύνθοινος. Crates apud *Athen.* libr. 6. c. 6. olim παράσιτοι dicebantur οἱ ἐπὶ τὴν

μὲν, ἀρτιγένειος, ὁ δὲ Γνάθων (τουτὶ γὰρ ἐκαλεῖτο) τὸν πώγωνα ξυρόμενος πάλαι. Ο δὲ Λάμων ἅμα τῇ Μαρτάλῃ καὶ τῷ Δάφνιδι, πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ καταπεσὼν, ἱκέτευεν οἰκτεῖραι γέροντα ἀτυχῆ, καὶ πατρῴας ὀργῆς ἐξαρπάσαι τὸν οὐδὲν ἀδικήσαντα. ἅμα τε αὐτῷ καταλέγει πάντα. οἰκτείρει ἐπὶ ἱκεσίαν ὁ Ἄστυλος, καὶ ἐπὶ τὸν παράδεισον ἐλθὼν, καὶ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀνθῶν ἰδὼν, αὐτὸς ἔφη παραιτήσεσθαι τὸν πατέρα, καὶ κατηγορήσειν τῶν ἵππων,[6]) ὡς ἐκεῖ δεθέντες ἐξύβρισαν, καὶ τὰ μὲν κατέκλασαν, τὰ δὲ κατεπάτησαν, τὰ δὲ ἀνώρυξαν λυθέντες. ἐπὶ τούτοις ηὔχοντο μὲν αὐτῷ πάντα τὰ ἀγαθὰ, Λάμων καὶ Μυρτάλη· Δάφνις δὲ δῶρα προσεκόμισεν ἐρίφους, τυροὺς,

τὴν ἱερoῦ σίτου ἐκλογὴν αἱρούμενοι, qui deligendis annotandisque facris frumentis praeficiebantur. Atque horreum inde, in quo primitias facri frumenti parafiti recondebant, dictum fuiffe παρασίτιον, certum eft. Imo olim παράσιτοι fuerunt, qui vna cum facerdotibus partem victimae in cibum capiebant: quippe e bobus duobus praecipuis, tertia pars ludis celebrandis impendebatur: e duabus reliquis, altera cedebat facerdoti, altera parafitis. Hos fuiffe adiunctos honoratiffimis magiftratibus, vt patet ex *Athenaeo* et *Ariftotele*, qui dicit in Methonenfium repub. duos parafitos praetoribus fingulis fuiffe affignatos, Polemarchis vnum, vid. *Athen.* libr. 6. c. 6. His haud abfimilis fuiffe videtur, Podes, quem dicit *Homerus* Il. ρ. 577. Hectori fuiffe ἑταῖρον, καὶ φίλον εἰλαπιναστὴν, fodalem Hectoris, et conuiuam carum. Poftea vero nomen hoc παρασίτου odiofum, et inhoneftum effe coepit, et παράσιτοι dici coeperunt οἱ

rat: at huic Gnathoni (hoc enim illi nomen erat) iam pridem abraſa barba fuerat. Lamon vero vna cũm Myrtala et Daphnide ad genua eius prouolutus, infelicis vt miſereatur ſenis, ſeque parentis innocentem irae eripiat, ſupplex orat: et cum dicto cuncta ordine illi enarrat. Miſertus Aſtylus ſupplicantis, hortum ingreditur, atque conſpicatus florum excidium, ſeſe deprecaturum genitorem, dixit, equosque, quod ibi ligati hanc pauperiem fecerint, inſimulaturum, atque excuſſis loris alios fregerint, nonnullos pedibus conculcauerint, quosdam e terra euellerint. Lamon ob haec et Myrtala omnia illi fauſta precabantur. Daphnis dona attulit, videlicet, hoedos, caſeos, aues earumque

 foetus,

κόλακες, aſſentatores, adulatores, coenipetae, menſarum aſſeclae, qui diuitibus, vt illorum coenas captent, aſſentantur. De quo hominum genere *Plut.* in libello de *educ. liber. ing.* ita ait: μιαρὸν τὸ φῦλον, ὑποκριταὶ φιλίας, ἄγευστοι παῤῥησίας, πλουσίων μὲν κόλακες, πενήτων δὲ ὑπερόπται, ὥς ἐκ λυρικῆς τέχνης ἐπὶ τοὺς νέους ἀγόμενοι, σεσυρότες ὅθ' οἱ τρέφοντες γελῶσι, καὶ ψυχῆς ὑποβολιμαῖα καὶ νόθα μέρη βίου. Πρὸς δὲ τὸ νεῦμα ζῶντες. Τῇ τύχῃ μὲν ἐλεύθεροι, τῇ προαιρέσει δὲ δοῦλοι, ὅταν δὲ μὴ ὑβρίζωνται, τότε ὑβρίζεσθαι δοκοῦντες, ὅτι μάτην παρατρέφονται. Ex hoc genere hic paraſitus, cuius hic fit mentio, erat.

MOLLVS.

5) V. Οὗτος. P.

COLVMB.

In duabus antiquiſſimis legebatur οὕτως.

BODEN.

Omnino corrigendum οὗτος.

IVNGERM.

6) Τῶν ἵππων] V. ἱππειῶν. P.

COLVMB.

Quamquam haec lectio codicis Romani probata fuit *Vrſino*,

τυρὸς,7) ὄρνιθας, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν· βότρυς ἐπὶ κλημάτων· μῆλα δὲ ἐπὶ κλάδων. ἦν ἐν τοῖς δώροις καὶ ἀνθοσμίας8) οἶνος λέσβιος,9) ποθῆναι κάλλιστος οἶνος.

ΚΕΦΑΛ. θ'.

p. 131. Ο μὲν δὴ Ἄστυλος ἐπῄνει ταῦτα· καὶ περὶ θήραν εἶχε λαγωῶν, οἷα πλούσιος νεανίσκος, καὶ τρυφῶν ἀεὶ, καὶ ἀφιγμένος εἰς τὸν ἀγρὸν εἰς ἀπόλαυσιν ξένης ἡδονῆς. Ὁ δὲ Γνάθων, οἷα μαθὼν ἐσθίειν ἄνθρωπος καὶ πίνειν εἰς μέθην, καὶ οὐδὲν ἄλλο ὢν, ἢ γνάθος,1) καὶ γαστὴρ,2) καὶ τὰ ὑπὸ γαστέρα, οὐ παρέργως εἶδε τὸν Δάφνιν τὰ δῶρα κομίσαντα

Vrsino, nolui tamen eiicere ἵππων, quod est in omnibus. Dubitat etiam *Dorville* in *Animaduers.* ad *Charit.* L. VI. c. 8.

BODEN.

7) Ὄρνιθας] Licet vertere gallinas, earumque pullos.

MOLLVS.

8) Ἀνθοσμίας proprie vinum arte factum, deinde quoduis fragrans vinum. Vide, quae notaui ad *Achill. Tat.* L. II. c. 2. n. 8.

BODEN.

9) Οἶνος λέσβιος] Vinum Lesbium veteribus magno in pretio, magnaque fama, iam inde a Troicis temporibus fuit; et passim etiam apud antiquos eius fit mentio. *Virg.* libr. 2. *Georg.* V, 90.

Non eadem arboribus pendet vindemia nostris,
Quam Methymnaeo carpit de palmite Lesbos.

Hoc vini celebrat Clearchus apud *Athen.* libr. 1. λεσβίου πόματος οὐκ ἔστιν ἄλλος οἶνος ἡδίων πιεῖν. Nullum est vinum ad bibendum iucundius Lesbio poculo. *Alex.* λεσβίοις οναρίοις τὰς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβρέχει μέρος, reliquam diei partem irrigat vino

foetus, vuas ſuis cum palmitibus, mala cum ramis. Munera inter etiam Lesbium vinum erat, vinum fragrans, potatu optimum.

CAPVT IX.

Laudabat haec Aſtylus: et leporum venatui deditus, vtpote iuuenis diues, perpetuoque genio indulgens, rus venerat noua quapiam voluptate animum delibutum redditurus. Gnatho autem, vtpote homo edoctus edere et ad ebrietatem vsque ſe ingurgitare, neque aliud, quam maxilla, venter, et quod ſub ventre, non perfunctorie Daphnidem, cum dona ſua conferebat, contemplatus fuerat: qui

Dd 5 cum

vino Lesbio. Hinc Bacchus Methymnaeus dictus a Methymna, quae vrbs eſt Lesbi. MOLLVS.

[1]) Οὐ δὲ ἄλλο ὢν, ἢ γνάθος] Alludit ad nomen ipſius Gnathonis, quod a γνάθος, hoc eſt, maxilla deducitur, forſan quia maxillas ad edendum et bibendum expeditas habet. Vel quod oporteat hos nequam homines indefeſſas habere maxillas, quemadmodum apud *Stobaeum* Nicolaus quidam inquit: γνάθον ἀκάματον, εὐθὺς δυναμένην πληγὰς φέρειν, quae continuo poſſit alapas ſuſtinere. Quippe pediſſequos ſuos nonnulli Thraſones depalmare, genasque illorum flatu diſtentas manibus aliquando tundere ſolent. IDEM.

[2]) Καὶ γαςὴρ] Apud *Plut. de adulat. et amic. diſcrim.* tale de paraſito extat Iambicum. §. 93.

Γαςὴρ ὅλον τὸ σῶμα, πανταχῆ βλέπων
Ὀφθαλμὸς, ἕρπον τοῖς ὀδοῦσι θηρίον.

Nihil eſt, niſi venter, corpus omne, proſpicit
Partes in omnes, beſtia reptat dentibus.

Recte

μίσαντα· ἀλλὰ καὶ φύσει παιδεραστὴς 3) ὤν, κάλλος οἷον οὐδὲ ἐπὶ τῆς πόλεως εὑρών, ἐπιθέσθαι διέγνω τῷ Δάφνιδι, καὶ πείσειν ᾤετο ῥᾳδίως ὡς αἰπόλον. Γνοὺς δὲ ταῦτα, θήρας μὲν οὐκ ἐκοινώνει τῷ Ἀστύλῳ· κατιὼν δὲ ἵνα ἔνεμεν ὁ Δάφνις, λόγῳ μὲν τῶν αἰγῶν, τὸ δὲ ἀληθές, Δάφνιδος ἐγίνετο θεατής. μαλθάσσων δὲ αὐτὸν, τάς τε αἶγας ἐπῄνει, καὶ συρίσαι τὸ αἰπολικὸν ἠξίωσε· καὶ ἔφη ταχέως ἐλεύθερον θήσειν τὸ πᾶν δυνάμενος. Ὡς δὲ εἶχε χειροήθη, νύκτωρ λοχήσας ἐκ τῆς νομῆς ἐλαύνοντα τὰς αἶγας, πρῶτον μὲν

p. 122. ἐφίλησε προδραμών· εἶτα ὄπισθεν παραχεῖν 4) τοιοῦτον οἷον αἱ αἶγες τοῖς τράγοις. Τοῦ δὲ βραδέως

Recte hic parasitus venter vocatur: quia mensarii adulatores, vt eleganter elegans Historicus *Herodianus* ait: καὶ τὸ εὔδαιμον γαστρὶ, καὶ τοῖς αἰσχίστοις μετροῦσιν, ventre atque obscoenis voluptatibus felicitatem metiuntur. IDEM.

3) Παιδεραστὴς] Paederastes, paedico, quasi τῶν παίδων ἐραστὴς, puerorum amator: sed plerumque accipitur, vti et hoc loco, in malam partem, pro paedicone, turpi et execrabili amatore. Qui latinis emasculator et puerorum subactor appellari solet. Graeci hosce nefarios mortales etiam ἀρσενοκοίτας nomine dicunt, vt I. *ad Corinth.* c. 6. §. 9. et I. *ad Timoth.* c. 1. §. 10. Tales pueri iam emasculati dicuntur concubini et catamiti, qui vicem implent praestantque foeminarum, prorsus effoeminati, et in sexum muliebrem pene reformati. Inde etiam molles atque fluxi, quos poenitet, quod viri nati sint. Qualis fuit Sporus, cuius in Nerone meminit *Sueton.* Graecis dicuntur ἐκτεθηλυμένοι, item μαλθα-

cum natura paedico esset, inuenta, qualem non vidisset in vrbe, forma, Daphnidi insidias struere decreuit, ratus hoc ipsum facile illi, vtpote homini caprario, se persuasurum. Haec cum constituisset, venationis non erat Astylo particeps, sed descendens ad loca, vbi pascebat Daphnis, verbis quidem capras, sed reuera Daphnidem, spectatum veniebat. Dehinc blandis illum deliniens verbis, laudibus efferebat capras, tibiaque vt pastorale caneret carmen, postulabat, dicens, veluti hoc omne in illius sit manu, breui in libertatem se illum asserturum. Vt autem illum mansuetum habuit, de nocte insidiatus capras e pascuis ducenti, prius ille praecurrens oscula quaedam dedit. Deinde, vt obuertat, ad exemplum caprarum,

μαλθακοί. Apud *Lucian.* Iuno de Ganymede: ἐγὼ δὲ μὴ οὕτω μανείην, ὡς τὰ χείλη προσενεγκεῖν τῷ μαλθακῷ τούτῳ Φρυγὶ οὕτως ἐκτεθηλυμένῳ. Ego vero non ita insaniuero, vt labia mea molliculo isti Phrygi, tamque effoeminato applicem.

IDEM.

4) Εἶτα ὄπισθεν παραχεῖν] Quod moliebatur furcifer ille Gnatho, horribile dictu crimen est, de quo loquitur *Apost. Paulus ad Rom.* c. 1. §. 27. Graecis παιδεραστία vocatur, crimen, quod vinicomburio expiari solet. Execratur Auctor infandos amores, et spurcos παιδεραστοῦ concubitus, de quibus, *Platone* referente, μυρία γέγονεν ἀνθρώποις ἰδίᾳ, καὶ ὅλαις πόλεσι κακὰ, id est, hominibus priuatim, vrbibus vero publice innumera contigerunt mala. Quoniam libido haec, vt idem Plato ait, ἐκ προνοίας τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος κτείνει, id est, consulto, atque dedita opera genus humanum destruit. Auctorem παιδικῶν *Ouidius* Orpheum scribit:

Ille

δέως νοήσαντος καὶ λέγοντος ὡς αἶγας μὲν βαίνειν τράγους, καλόν· τράγον δὲ οὐπώποτέ τις εἶδε βαίνοντα τράγον,5) ἐδὲ κριὸν ἀντὶ τῶν οἰῶν κριόν, ἐδὲ ἀλεκτρυόνας ἀντὶ τῶν ἀλεκτορίδων ἀλεκτρυόνας. Οἷός τε ἦν ὁ Γνάθων βιάζεσθαι τὰς χεῖρας προσφέρων· ὁ δὲ μεθύοντα6) ἄνθρωπον καὶ ἑςῶτα μόλις παρωσάμενος ἔσφηλεν εἰς τὴν γῆν,

Ille etiam Thracum populis fuit author, amorem In teneros transferre mares etc.

Sunt, qui Thalonem Cretensem faciant principem. Hic autem fuerit nec ne, non satis certum. Hoc tamen ex *Aristotele* scitur, Masculam Venerem, lege etiam lata, permissam in Creta fuisse. IDEM.

Postsecus, ὄπισθεν. Gloss. Eaed. *Postescus*, vbi Cl. *Vulcan.* bene: *Postsecus*. Idem etiam de tempore vsurpatur. *Gloss.* λοιπὸν, ἐπίῤῥημα, *postsecus*, *iam*.

IVNGERM.

5) Τράγον δὲ ἐπώποτέ τις εἶδε βαίνοντα τράγον] Ab hoc enim plus quam prodigioso coitu, quoniam contra naturam est, bruta et expertia rationis animalia abstinent. Charicles apud *Lucian.* in *Amoribus* ad eundem ferme modum argumentatur: Λέοντες ἐκ ἐπιμαίνονται λέξειν, ἀλλὰ ἡ κατὰ καιρὸν Ἀφροδίτη πρὸς τὸ θῆλυ τὴν ὄρεξιν αὐτῶν ἐκκαλεῖται. Ταῦρος ἀγελάρχης βεσὶν ἐπιθόρνυται, καὶ κριὸς ὅλην τὴν ποίμνην ἄῤῥενος πληροῖ σπέρματος. Τί δὲ ἐ συῶν μὲν εὐνὰς μεταδιώκεσι κάπροι; λυκαίναις δὲ ἐπιμίγνυνται λύκοι; καθόλε δὲ εἰπεῖν ἐθ' οἱ ἀέρια ῥοιζῦντες ὄρνεις, ἐθ' ὅσα τὴν ὑγρὰν καθ' ὕδατος εἴληχε λῆξιν; ἀλλ' ἐδ' ἐπὶ γῆς τι ζῶον ἄῤῥενος ὁμιλίας ἐπωρέχθη, μένει δὲ ἀκίνητα τῆς προνοίας τὰ δόγματα. Leones non insaniunt in leones, sed Venus tempestiua libidinem eorum in foeminam excitat. Taurus armenti dux cum bobus miscetur: et aries totum gregem masculo

rum, sibi tergum rogat. Haec cum tarde animaduertisset, atque taudem diceret, hircos inire capras, decorum est: sed hircum ineuntem hircum nemo vidit vnquam; neque arietem pro oue arietem, neque gallum pro gallina gallum. Paratus erat Gnatho ad inferendum stuprum, manus dum admouebat: at ille hominem ebrium, aegreque pedibus insistentem, cubito

lo implet semine. Quid autem? an non sua cubilia sectantur apri? Lupas autem ineunt lupi? Et, vt in summa dicam, neque quae aerem perstrepunt aues, neque quae humidam aquae sortita sunt mansionem, neque etiam aliquod in terris animal congressum maris appetit; sed manent inter ea immota prouidentiae decreta. Recte monet *Phocylides:*

Μήτε γαμοκλοπέειν, μήτε ἄρσενα κύπριν ὀρίνειν.

Neque furtiuas quaere nuptias, neque masculam venerem exerce.

Agathias (quem excitat et *Iungerm.* B.) in *Antholog.* libr. 1. cap. 78. 6.

Δέρκεο τῶν ἀλόγων ζώων γένος. οὐ γὰρ ἐκείνων
Φύσις ἀτιμάζει θέσμια τῆς ζυγίης, (συζυγίης)
Ἄρσενι γὰρ θήλεια συνάπτεται· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
Ἄνδρες ἐς ἀλλήλους ξεῖνον ἄγουσι γάμον.

Intuere brutorum animalium genus. Non enim illorum
Natura inhonesta censet iura coitionis,
Viro enim foemina coniungitur. Sed perniciosi
Viri inuicem nouas ducunt nuptias.

MOLLVS.

Οὐ γὰρ ἀνδρὶ ἀνδρὸς, ἀλλὰ γυναικὸς δεῖ, ait *Artemidor.* I. Onirocr. 52.

IVNGERM.

6) Μεθύοντα] Recte: quippe vino dediti, eoque inflammati Veneri litare gaudent. Amoris haec biga, amator ac ebrius. *Heliodor. Aethiop.* libr. 3. Διὸ καὶ πρὸς μέθην ὁ ἐρῶν, καὶ πρὸς τὸ ἐρᾷν ὁ μεθύων ἐπίφορος, proinde in ebrietatem amans,

γῆν, :) καὶ ὥσπερ σκύλαξ ἀποδραμὼν, κείμενον κατέλιπεν, ἀνδρὸς οὐ παιδὸς πρὸς χειραγωγίαν δεόμενον. Οὐκέτι προσίετο ὅλως· ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε ἄλλη τὰς αἶγας ἔνεμεν, ἐκεῖνον μὲν φεύγων, Χλόην δὲ τηρῶν· οὐδὲ ὁ Γνάθων ἔτι περιειργάζετο, καταμαθὼν ὡς οὐ μόνον καλὸς, ἀλλὰ καὶ ἰσχυρός ἐστιν· ἐπετήρει δὲ καιρὸν διαλεχθῆναι περὶ αὐτοῦ τῷ Ἀστύλῳ, καὶ ἤλπιζε δῶρον αὐτὸν ἕξειν παρὰ τοῦ νεανίσκου, πολλὰ καὶ μεγάλα χαρίζεσθαι θέλοντος.

ΚΕΦΑΛ. ι.

Τότε μὲν οὖν οὐκ ἠδυνήθη· προσῄει γὰρ ὁ Διονυσοφάνης, ἅμα τῇ Κλεαρίστῃ· καὶ ἦν θόρυ-
p. 123. βος πολὺς κτηνῶν, οἰκετῶν, ἀνδρῶν, γυναικῶν. Μετὰ δὲ τοῦτο συνέταττε λόγον καὶ ἐρωτικὸν καὶ μακρόν. ἦν δὲ ὁ Διονυσοφάνης μεσαιπόλιος[1]) μὲν ἤδη, μέγας δὲ καὶ καλὸς, καὶ μειρακίοις ἁμιλλᾶσθαι

amans, et in amorem ebrius procliuis eſt. Egregie *Achill. Tat.* libr. 2. c. 3. ἔρως δὲ καὶ Διόνυσος, δύο βίαιοι θεοί, ψυχὴν κατασχόντες, ἐκμαίνουσιν εἰς ἀναισχυντίαν, ὁ μὲν καίων αὐτὴν τῷ συνήθει πυρὶ, ὁ δὲ τὸν οἶνον ὑπέκκαυμα φέρων. οἶνος γὰρ ἔρωτος τροφή. Amor enim ac Liber, violenti Dii, animam inuadentes eousque incendunt, vt pudoris obliuiſci cogant, dum alter conſuetum ignem adhibet, alter igni materiam vino ſubminiſtrat. Vinum enim amoris pabulum eſt. Apud *Lucian. de Dea Syria*, refertur ſeſe conſulto inebriaſſe Stratonice, cum ſobria de nefario amore Combabum compellare erubeſceret; quando inquit: ἅμα δὲ οἴνῳ εἰσιόντι, παρρησίη ἐσέρχεται

bito repulsum humi prostrauit, ac veluti canis cursim aufugiens, iacentem deseruit, viro, non puero, qui illum mauu ducat, opus habentem. Non illum iam amplius admittebat plane; sed nunc hic, nunc illic pascebat capras, illum fugiendo, Chloen obseruando. Neque Gnatho amplius curiose obseruabat illum, cum intellexisset non solum formosum, sed etiam esse robustum: verum captabat occasionem de eo disserendi cum Astylo, sperabatque fore, vt illum sit habiturus dono a iuuene, multa atque magna largiri solito.

CAPVT X.

Atque tunc temporis nequibat. Dionysophanes enim vna cum Clearista aduenerant; atque ingens strepitus iumentorum, seruorum, virorum, mulierum. Deinde componebat orationem amatoriam, eamque prolixam. Erat hic Dionysophanes aetae semicana, magnus autem et formosus, nec non par certando

χεῖται, καὶ ἡ ἀποτυχίη οὐ κάρτα αἰσχρὴ, ἀλλὰ, τῶν πρησσομένων ἕκαστα ἀναχωρέει. Pariter autem cum vino ingrediente, et loquendi fiducia accedit: nec admodum turpe est non impetrasse, sed eorum, quae aguntur, singula obliuioni traduntur.

MOLLVS.

7) Εσφηλεν εἰς τὴν γῆν] Inter alias notiones verbo σφάλλω competit significatio deiiciendi ac prosternendi, vt respondeat τῷ καταβάλλειν, προσουδίζειν. Eodem modo *Suidas:* Ο δὲ σφήλας ἐπὶ τὴν γῆν τὸν ἄνθρωπον, ἐπιβοηθησάντων ἐκείνῳ τῶν οἰκείων, οὕτως αὐτὸς πάλιν ἐπανῆλθε πρὸς τοὺς Ρωμαίους.

BODEN.

¹) Μεσαιπόλιος] Semicanus, hoc est, qui medium aetatis

λαθεῖν δυνάμενος· ἀλλὰ καὶ πλούσιος ἐν ὀλίγοις, καὶ χρηστὸς ὡς οὐδεὶς ἕτερος. οὗτος ἐλθὼν, τῇ πρώτῃ μὲν ἡμέρᾳ θεοῖς ἔθυσεν ὅσοι προεστᾶσιν ἀγροικίας· [2]) Δήμητρι, καὶ Διονύσῳ, καὶ Πανὶ, καὶ Νύμφαις· καὶ κοινὸν πᾶσι τοῖς παροῦσιν ἔστησε κρατῆρα. Ταῖς δὲ ἄλλαις ἡμέραις ἐπεσκέπει τὰ τοῦ Λάμωνος ἔργα. καὶ ὁρῶν τὰ μὲν πεδία ἐν αὔλακι, τὰς δὲ ἀμπέλους ἐν κλήματι, τὸν δὲ παράδεισον ἐν κάλλει· (περὶ γὰρ τῶν ἀνθῶν Αστυλος τὴν αἰτίαν ἀνελάμβανεν·) ἥδετο περιττῶς, καὶ τὸν Λάμωνα ἐπῄνει, καὶ ἐλεύθερον ἀφήσειν ἐπηγγέλλετο. Κατῆλθε μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τὸ αἰπόλιον, τάς τε αἶγας ὀψόμενος καὶ τὸν νέμοντα. Χλόη μὲν οὖν εἰς τὴν ὕλην ἔφυγεν, ὄχλον τοσοῦτον αἰδεσθεῖσα καὶ φοβηθεῖσα. ὁ δὲ Δάφνις εἱστήκει δέρμα λάσιον αἰγὸς ἐζωσμένος, [3]) πήραν νεοῤῥαφῆ κατὰ τῶν ὤμων ἐξηρ-

aetatis canae attigit. Iliad. N. 361.

Ενθα μεσαιπόλιός περ ἐὼν Δαναοῖσι κελεύσας

Ιδομενεύς.

Tunc ſemicanus quamuis exiſtens Danos hortans. Idomeneus. Hic *Scholiaſtes:* μεσαιπόλιος, ὁ λεγόμενος σπαρτοπόλιος, ᾧ διεσπαρμέναι εἰσὶν αἱ πολιαί. ὁ μεσῆλιξ, ita dictus, quod illi iam ſint ſparſi per tempora cani, mediae aetatis homo. Nam in vltima aetate, non ſparſi, ſed crebri atque ſpiſſi ſunt cani. MOLLVS.

[2]) Προεστᾶσιν ἀγροικίας] Praeſtitibus, qui praeſunt ruri. *Feſt.* praeſtitem eadem ſignificatione dicebant antiqui, qua nunc dicimus antiſtitem. Alias fuere Lares etiam nominati Praeſtites, de quibus *Ouid.* 5. *Faſt.* *Plut.* αἰτίοις, *Capell.* L. 2. vt notauit *Briſſon.* L. 1. *de formul.* Fiat mihi venia digreſſiunculae huius. Non enim poſſum, quin bene

tando cum iuuenibus: quin diues inter paucos humanusque, vt si quis alius. Hic cum venisset, prima die omnibus istius agri praesidibus sacra fecit: videlicet, Cereri, Baccho, Pani, atque Nymphis: statuitque omnibus, quotquot aderant praesentes, craterem communem. Reliquis diebus Lamonis inspiciebat opera: atque perspiciens sulcis cum suis campos, vites cum palmitibus, hortum cultu amoenum (quod flores attinet, culpam in se receperat Astylus) impense delectabatur, atque Lamonem laudibus euehens, se manu missurum esse illum, promittebat. Posthaec etiam ad caprarum gregem descendit, capras caprariumque visurus. Chloe itaque in syluam aufugit, reuerita timensque turbam tantam: stabat Daphnis hirsuta caprae indutus pelle, ex humeris suspensam

ne *Festo* faciam, cuius insigniter mendoso loco viri docti nituntur, vbi nos mira de Laribus docent. Locus is est: *Familia aurea in liberis hominibus dicebatur, quorum dux et princeps, generis vocabatur Pater et Materfam. Vnde Familiae nobilium Pompiliorum, Valeriorum, Corneliorum, et Familiares ex ead. familia: postea hoc nomine etiam famuli appellari coeperunt.* Familiam auream quis alibi legit? Nolo multa hic perdere verba. Tantum *Festi* veram lectionem indico. Legend. scilicet: *Familia antea in liberis* etc. Patet vel ex eo, quod sequitur: *postea.* Hanc meam coniecturam scio, quod quibusdam doctis viris valde probauerim, vt et amiciss. *Putschio* meo amoeniss. ingenii et elegantiss. elegantiarum iuueni. Et sic editum (ne quid celem) inueni postea in

p 124. ἐξηρτημένος, 4) κρατῶν ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις, τῇ μὲν, ἀρτιπαγεῖς 5) τυροὺς, τῇ δὲ, ἐρίφους γαλαθηνὲς· 6) εἴποτε Ἀπόλλων Λαομέδοντι θητεύων 7) ἐβουκόλησε, τοιόσδε ἦν, οἷος τότε ὤφθη Δάφνις. Αὐτὸς μὲν οὖν εἶπεν· οὐδὲν, ἀλλὰ ἐρυθήματος

vetuſtiſſ. edit. *Bapt. Pii.*

IVNGERM.

3) Δέρμα λάσιον αἰγὸς ἐζωσμένος] Hirſutam pellem etiam veterum Graecorum geſtamen fuiſſe, *Varro* L. 2. de re ruſtica refert: Neque non quaedam nationes harum (caprarum) pellibus ſunt veſtitae, vt in Getulia, et in Sardinia. Cuius vſum apud antiquos quoque Graecos fuiſſe apparet, quod in tragoediis ſenes ab hac pelle vocantur διφθερίαι: et in comoediis, qui in ruſtico opere morantur: vt apud *Caecilium* in *Hypobolimaeo* habet adoleſcens; apud *Terent.* in *Heautontimorumeno* ſenex.

MOLLVS.

4) Πήραν κατὰ τῶν ὤμων ἐξηρτημένος. *Lucian. de morte Peregr.* dixit: καὶ πήραν παρήρτητο. Et pera ex humeris ſuſpenſa erat. In *fugitiu.* Εν γενείῳ βαθεῖ, πήραν ἐξημμένον, barba horridum, pera inſtructum.

IDEM.

5) Αρτιπαγεῖς] Coniunctim legendum, quod analogia docet in reliquis. Male disiungitur a *Mollo* ἄρτι παγὴς, quia ſimplex παγὴς nusquam reperitur, ſed in compoſitione ſola locum habet, origine ducta ab aoriſto 2. verbi πήγνυμι, ſeu πήκτω, compingo. Hinc νεοπαγὴς idem notat.

BODEN.

6) Γαλαθηνὲς] Γαλαθηνὸν *Heſychio* eſt ὑποτίτθιον, νέον, vbi vero notandum, in codd. *Heſych.* ſcribi γαλαθινὸν, quod *Salmaſius* recte emendauit. Semper in noſtro ſcribitur per η, vt ſupra L. II. c. 3. Sunt et infra porculi ſubrumi, χοῖροι γαλαθηνοί.

IDEM.

7) Απόλλων Λαομέδοντι θητεύων] Fabulantur veteres Apol-

ſam recens conſutam peram habens, ambabus manibus quiddam tenens, altera recens compactos caſeos, altera lactentes hoedos. Si vnquam Apollo, mercede Laomedonti ſua opera locata, bubulcitatus eſt, talis is vtique erat, qualis tunc temporis appa-

 ruit

Apollinem e cœlo delapſum, Laomedonti ſuam operam paſcendis armentis locaſſe. Huius facit mentionem *Hom.* Il. Φ. v. 443. vbi Neptunus ita fatur:

Μοῦνοι νῶϊ θεῶν, ὅτ' ἀγήνορι Λαομέδοντι
Πὰρ Διὸς ἐλθόντες θητεύσαμεν εἰς ἐνιαυτὸν
Μισθῷ ἐπὶ ῥητῷ, ὁ δὲ σημαίνων ἐπέτελλεν.
Ητοι ἐγὼ Τρώεσσι πόλιν καὶ τεῖχος ἔδειμα
Εὐρύ τε καὶ μάλα καλὸν, ἵν' ἄῤῥηκτος πόλις εἴη.
Φοῖβε, σὺ δ' εἰλίποδας ἕλικας βοῦς βουκολέεσκες
Ἴδης ἐν κνημοῖσι πολυπτύχου ὑληέσσης.

Soli nos duo ex diis, quando ſuperbo Laomedonti
A Ioue profecti ſeruiuimus in annum
Mercede certa: hic autem imperans mandabat.
Ego quidem Troianis ciuitatem muro circumdedi
Latamque et valde pulchro, vt inexpugnabilis ciuitas eſſet:
Phœbe, tu autem diſtorte gradientes et lunatis cornibus boues paſcebas,
Idae in iugis multas conualles habentis ſylnoſae.

Lucian. de ſacrific. Διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατεπέμφθη εἰς γῆν, ἀνθρωπίνῃ χρησάμενος τύχῃ, ὅτε δὲ καὶ ἐθήτευσεν ἐν Θετταλίᾳ παρ' Ἀδμήτῳ, καὶ ἐν Φρυγίᾳ παρὰ Λαομέδοντι. Propterea in terram humana ſorte vſurus, (Apollo) e coelo eſt demiſſus. Vt etiam in Theſſalia apud Admetum mercenariam operam locauit, et in Phrygia apud Laomedontem. MOLLVS.

Neſcio, an hoc alibi legatur. Apollo namque Admeto ſeruiuit pecus paſcendo. Neptuni autem et Apollinis cum Laomedonte res longe alia. V. *Apollod.* L. I. et 2. *Hygin. fab. Arnob.* L. IV. Sed quis in talibus iuratores exigit? IVNGERM.

[8]) Env-

θήματος πληθεὶς, ἔνευσε κάτω,[8]) προτείνας τὰ δῶρα· ὁ δὲ Λάμων, ἔτος, εἶπέ σοι, δέσποτα, τῶν αἰγῶν αἰπόλος. σὺ μὲν ἐμοὶ πεντήκοντα νέμειν ἔδωκας καὶ δύο τράγους· οὗτος δέ σοι πεποίηκεν ἑκατὸν, καὶ δέκα τράγους· ὁρᾷς ὡς λιπαραὶ καὶ τὰς τρίχας λάσιαι, καὶ τὰ κέρατα ἄθραυστοι;[9]) πεποίηκεν αὐτὰς καὶ μουσικάς· συρίγγος γοῦν ἀκούουσαι ποιοῦσι πάντα."

ΚΕΦΑΛ. ιά.

Παροῦσα τοῖς λεγομένοις ἡ Κλεαρίστη,[1]) πεῖραν ἐπεθύμησε τοῦ λεχθέντος λαβεῖν, καὶ κελεύει τὸν Δάφνιν ταῖς αἰξὶν οἷον εἴωθε συρίσαι, καὶ ἐπαγγέλλεται συρίσαντι χαρίσασθαι χιτῶνα καὶ χλαῖναν καὶ ὑποδήματα. ὁ δὲ καθίσας αὐτοὺς ὥσπερ θέατρον,[2]) στὰς ὑπὸ τῇ φηγῷ, καὶ ἐκ

8) Ἔνευσε κάτω] Ita et *Lucian.* in *Hermet.* κάτω νενευκότα, quod alii dicunt πρὸς γῆν νεύειν, vel πρὸς τὴν γῆν νεύειν, gestus atque habitus plerumque eorum esse consueuit, qui prae pudore, aut moestitia, in terram oculos defixos habent, vel terram intuentur. *Herodian.* libr. 4. οἱ μὲν ἄλλοι πάντες σκυθρωποῖς προσώποις εἰς γῆν ἔνευσαν. Reliqui omnes moesto vultu terram intuentur. *Luc.* c. 18. §. 13. καὶ ὁ τελώνης οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπᾶραι. Publicanus autem non poterat (prae dolore animi) vel oculos in coelum attollere. Imo aliquando oculos deiicere, verecundiam plus quam modicam significat. Apud *Euripidem*, Hecuba prae pudore Polymnestorem intueri non audet:

ruit Daphnis. Ipſemet quidem ne verbum protulit: ſed rubore ſuffuſus, oculos in terram, oblatis donis, defixit. Lamon vero: hic, inquit, here, capratum cuſtos tuarum eſt. Tu quidem tradideras quinquaginta mihi paſcendas, et binos hircos: hic tibi centum reddidit illas, decemque hircos. Viden' quam ſint pingues, nitidaeque, villis denſae, cornibusque integrae; etiam tibiae moueri ſono ſunt ab illo edoctae: audita enim fiſtula, omnia imperata faciunt.

CAPVT XI.

Aderat his dictis Cleariſta, et ſpecimen eius, quod dictum erat, ſumere cupiens, caprarium conſuetum gregi cantum occinere iubet, promiſſo canenti ſe daturam tunicam, laenam, atque calceos. Ille, in theatri modum illis diſpoſitis, ſub fago conſiſtens, atque e pera ſua prolata fiſtula,

 primum

det: pudebat eam in tam calamitoſo rerum ſtatu conſpici, ab eo cui aliquando florens erat viſa. Romani ad furcas Candinas a Samnitibus ſub iugum miſſi, quamuis a Campanis ſociis benigne ſuſciperentur, ſub noctem Capuam ingreſſi, prae pudore et iracundia oculos demiſere.

MOLLVS.

9) V. Ἀθραυσοι; P.

COLVMB.

In antiquioribus punctum interrogationis deſideratur. In Molliana male legitur ἄθραυσαι ex proprio ingenio. Eſt vero ὁ καὶ ἡ ἄθραυστος.

BODEN.

1) Κλεαρίστη] Nomen mulieris, fuit mater vera Daphnidis, dicta a κλέος, fama, gloria, et ἀρίστη optima, praeſtantiſſima.

MOLLVS.

2) Ὡς θέατρον] Quod *Herodian.*

ἐκ τῆς πήρας τὴν σύριγγα κομίσας, 3) πρῶτα μὲν p. 125. ὀλίγον ἐνέπνευσε. καὶ αἱ αἶγες ἔστησαν τὰς κεφαλὰς ἀράμεναι. εἶτα ἐνέπνευσε τὸ νόμιον, καὶ αἱ αἶγες ἐνέμοντο νεύσασαι κάτω· 4) αὖθις λιγυρὸν ἔδωκε, 5) καὶ ἀθρόαι κατεκλίθησαν· 6) ἐσύριξέ τε καὶ ὀξὺ μέλος. αἱ δὲ, ὥσπερ λύκου προσιόντος, εἰς τὴν ὕλην κατέφυγον· μετ' ὀλίγον ἀνακλητικὸν 7) ἐφθέγξατο· καὶ ἐξελθοῦσαι τῆς ὕλης, πλησίον αὐτοῦ τῶν ποδῶν συνέδραμον. οὐδὲ ἀνθρώπους οἰκέτας εἶδεν ἄν τις οὕτω πειθομένους προστάγματι δεσπότου· οἵ τε οὖν ἄλλοι πάντες ἐθαύμαζον, καὶ πρὸ πάντων ἡ Κλεαρίστη, καὶ δῶρα ἀποδώσειν ὤμοσε

rodian. V, 5, 20. diceret ἐν θεάτρου σχήματι. IDEM.

3) Κομίσας] Parifienfis mauult in parentheſi προκομίσας. Sed conſtat, ſimplicia ſaepe compoſitorum notionem adſciſcere.

BODEN.

4) Αἶγες ἐνέμοντο κάτω] V. ἐν. νεύσασαι κάτω. P.

COLVMB

De Nomio v. *Theocr. Heracliſco* et eius *Scholiaſt.* Paulo ante ait, ὥσπερ θέατρον. Sic et ſuauiſſ. *Heliodor.* Libr. 5. de ſculptura Amethyſti Aethiopicae: Παιδαρίσκος ἐποίμαινε πρόβατα, χαμαιζήλῳ μὲν πέτρᾳ πρὸς περιωπὴν ἐφεστὼς, τὴν δὲ νομὴν τῇ ἀγέλῃ πλαγίοις αὐλήμασι διατάττων. τὰ δὲ ἐπείθετο, ὡς ἐδόκει, καὶ ἠνείχετο, πρὸς τὰ ἐνδόσιμα τῆς σύριγγος ποιμαινόμενα. εἶπεν ἄν τις αὐτὰ καὶ χρυσοῖς βεβριθέναι τοῖς μαλοῖς (ſcrib. μαλλοῖς) etc. ἐγέγραπτο καὶ ἀρνειῶν ἁπαλὰ σκιρτήματα, καὶ οἱ μὲν ἀγεληδὸν ἐπὶ τὴν πέτραν ἀνατρέχοντες, οἱ δὲ περὶ τὸν νομέα κύκλοις ἀγερώχους ἐξελίττοντες, ποιμενικὸν θέατρον ἐπεδείκνυσαν τὸν κρημνόν. IVNGERM.

Νεύσασαι in textum primus optimo quidem iure ſuſcepit *Mollus.*

BODEN.

primum exilem inflando edidit ſonum: et ſteterunt arrectis capitibus caprae: deinde paſtoralem cantum, quo ad paſtum inuitabantur: et caprae in terram pronae per herbas paſcebant. Iterum ſonum edidit iucundum: et confertae procubuerunt. Cantum etiam acutum dedit fiſtula: et illae, non ſecus ac lupo irruente, ad ſyluam confugere. Paulo poſt receptui ſignum dedit: et illae egreſſae nemore, prope pedes ad illius concurrerunt. Nemo vnquam vidit ſeruos famuloſue ita dicto audientes hero ſuo. Reliquis igitur omnibus admirantibus, Cleariſta in ſtuporem attonita, iurauit ſe donaturam illi,

 vtpote

5) Λιγυρὸν ἔδωκε] *Sonum edidit dulcem*, ſiue *iucundum*. Eſt quidem λιγυρὸς crebro ſtridulus et argutus. *Eurip.* λιγυρὰ ἄχεα βοᾷ, ſtridulos et argutos prae dolore clamores edit. Apud poetas ſolet eſſe epitheton venti, cantus et vocis. Vtuntur nihilominus hac voce proſae etiam ſcriptores, quamuis ποιητικωτέρῳ. Vt *Ariſtot. Hiſtor. animal.* libr. 9. λιγυρὰν φωνὴν ἔχει, vocem habet argutam, ſeu canoram. Verum hic ſumendum arbitror pro ſuaui ac iucundo, quemadmodum etiam ſumitur apud *Iſocrat. Epiſtol.* 4. ad *Philipp.* Ἔτι δὲ καὶ σύμβιον εἶναι ἥδιστον καὶ λιγυρώτατον. Atque in vitae conſuetudine eſſe hominem ſuauiſſimum et iucundiſſimum. *Donatus* quoque apud *Terent.* λιγυρὸν eſſe dicit ſuaue, indeque deduci latinum verbum ligurio. *Heſychius* quoque exponit λιγυρίζει, μελῳδεῖ.

MOLLVS.

6) Κατεκλίθησαν] Iungermaniana vitium operarum κατεκλήτησαν in corrigendis nouo mactat vitio. Male enim legi iubet κατεκλήθησαν.

BODEN.

7) Ανακλητικὸν] E militia deſum-

ὤμοσε καλῷ τε ὄντι αἰπόλῳ, καὶ μουσικῷ· καὶ ἀνελθόντες εἰς τὴν ἔπαυλιν, ἀμφὶ ἄριστον εἶχον,[8] καὶ τῷ Δάφνιδι ἀφ' ὧν ἤσθιον ἔπεμψαν.[9] ὁ δὲ μετὰ τῆς Χλόης ἤσθιε, καὶ ἥδετο γευόμενος ἀστυκῆς ὀψαρτυσίας, καὶ εὔελπις ἦν τεύξεσθαι τοῦ γάμου πείσας τοὺς δεσπότας.

ΚΕΦΑΛ. ιβ'.

Ὁ δὲ Γνάθων προσεκκαυθεὶς τοῖς κατὰ τὸ αἰπόλιον γεγενημένοις, καὶ ἀβίωτον νομίζων τὸν βίον,[1] εἰ μὴ τεύξεται Δάφνιδος, περιπατοῦντα

desumtum, vbi signum receptui datum ita vocabatur. *Plutarchus* in *problematis:* Τὸ ἀνακλητικὸν ἀκούσας, quum receptui cani audiuisset. In exercitu vero non dicitur φθέγγεσθαι, sed σημαίνειν ἀνακλητικόν.

IDEM.

8) Ἀμφὶ ἄριστον εἶχον] Eleganter, pro prandebant. *Thucyd.* ἄριστον ἐποιοῦντο. *Xenoph.* vt noster. ἀμφὶ δεῖπνον εἶχε, circa coenam occupatus erat. Belgice: *Hy was doende met den maeltyd.* Graeci dicunt: ἔχειν ἀμφί τινα, operam alicui nauare. *Dionys. Halicarn.* Libr. 10. antiq. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα ὅλην, ἀμφὶ ταῦτα ἦσαν. Et quidem toto illo die, ac sequenti nocte integra, rebus in iis versati sunt.

MOLLVS.

9) Ἀφ' ὧν ἤσθιον, ἔπεμψαν] Moris fuit, regibus praesertim Persarum, aliisque magnatibus, vt, quos summo dignarentur honore atque amore, iis reliquias, aut ciborum portiunculas, mitterent *Heliod.* libr. VII, c. 18. Ὀλίγον ὕστερον εὐνοῦχοι παρῆσαν λείψανα μὲν δῆθεν τῆς σατραπικῆς τραπέζης ἐπὶ χρυσοῖς τῶν σκευῶν κομίζοντες, paulo post Eunuchi aderant, reliquias satrapicae mensae, in aurea supellectili afferentes.

vtpote formoso caprario atque musico, sua munera: reuersique ad villam, prandebant, Daphnidique quaedam de sua misere, vnde edebant, mensa. Hic cum Chloe vescebatur, delectabaturque gustando conquisitissimos oppidanorum cibos, inque spem erigebatur, fore, vt, heris in hanc sententiam adductis, nuptiarum futurus compos reddatur.

CAPVT XII.

At irritatus Gnatho iis, quae ad gregem facta fuerant, negansque vitam sibi fore vitalem, si minus potiatur Daphnide, obser-

tes. Et paullo post, ὁ μοίρας μόνον κατὰ τὸ ἔθος τῶν ἐδεσμάτων, τοῖς περὶ τὸν διαγένην ἀπέστελλεν. *Ioseph.* L. 10. cap. 12. *Antiqu.* in principio: ἐχορήγει μὲν αὐτοῖς τὰ ἀπὸ τῆς τραπέζης αὐτοῦ εἰς δίαιταν, praebebatque iis de sua mensa victum. *Xen. inst. Cyr.* libr. 8. ὅσα δὲ παρατεθείη, ταῦτα πάντα, πλὴν οἷς αὐτὸς καὶ οἱ σύνδειπνοι χρήσαιντο, διεδίδου, οἷς ἀεὶ βούλοιτο τῶν φίλων, μνήμην ἐνδείκνυσθαι, ἢ φιλοφροσύνην. διέπεμπε δὲ καὶ τούτοις, ὡς ἀγασθείη. Quaecunque vero adponebantur, ea semper omnia distribuebat in amicos, quos visum esset, quo se memorem ipsorum esse ostenderet, vel beneuolentiam declararet: extra cibos illos, quibus ipse, atque conuiuae vescerentur. Praeterea mittebat iis, quos suspiceret. *Idem*, τούτοις ἔπεμπεν ἀπὸ τραπέζης, his mittebat de mensa.

IDEM.

*) Καὶ ἀβίωτον νομίζων τὸν βίον] *Negans, vitam sibi fore vitalem. Demosth.* Κατὰ Μειδ. ἀβίωτον εἶναι τὸν βίον ᾤετο ἑαυτῷ. Existimabat, vitam sibi non esse vitalem. Quod *Cicero* ad familiar. L. I. ep. 1. vitam acerbam dicit, ἀβίωτον βίον aptissime etiam interpretari possumus. *Hesych.* ἀβίω-

τα τὸν Ἄϛυλον ἐν τῷ παραδείσῳ φυλάξας καὶ
p. 126. ἀναγαγὼν εἰς τὸν τȣ̃ Διονύσȣ νεὼν, πόδας καὶ χεῖρας κατεφίλει.[2]) τȣ̃ δὲ πυνθανομένȣ, τίνος ἕνεκα ταῦτα δρᾷ, καὶ λέγειν κελεύοντος,[3]) καὶ ὑπȣργήσειν ὀμνύοντος· "Οἴχεταί σοι Γνάθων,[4]) ἔφη, δέσποτα, ὁ μέχρι νῦν μόνης τραπέζης ἐρῶν· ὁ πρότερον ὀμνὺς, ὅτι μηδὲν ἐϛιν ὡραιότερον οἴνȣ γέροντος·[5]) ὁ κρείττȣς τῶν ἐφήβων τῶν ἐν Μιτυλήνῃ, τȣ̀ς σȣ̀ς ὀψαρτυτὰς λέγων· μόνον λοιπὸν καλὸν εἶναι Δάφνιν νομίζω. καὶ τροφῆς μὲν τῆς πολυτελȣ̃ς ȣ̓ γευόμενος, καί τοι τοσȣ́των παρασκευαζομένων ἑκάϛης ἡμέρας, κρεῶν, ἰχθύων, μελιτωμάτων, ἡδέως δ' ἂν αἲξ γενόμενος,[6]) πόαν ἐσθίοιμι καὶ φύλλα

ἀβίωτον exponit κακὸν, ἀηδῆ, ὀδυνηρὸν, vt ſit malam, vel potius miſeram, iniucundam, luctuoſam vitam. *Lucian.* in *dialog. meretric.* in colloq. Leon. Chen. et Hym. attico more dixit ἀβίωτα, in plurali ἀβίωτα γὰρ ἦν μοι, σȣ̃ ἀποθανόντος. Te mortuo, viuere nolebam. Vel vita, te mortuo, non erat mihi vitalis. Vt *Ennius* olim dixit. IDEM.

[2]) Πόδας καὶ χεῖρας κατεφίλει] Pedes atque manus deoſculabatur. Manum alterius oſculandam prehendere, humilitatis olim nota erat. Genuum atque pedum geſtus in precationibus tum ciuilibus, tum ſacris et religioſis, antiquiſſimus eſt. Veteres exorare aliquid volentes, genua amplectebantur, in iis numen eſſe, et ſedem miſerationis, arbitrati; qui modus hodie apud nonnullos frequens humilitatem denotat.

IDEM.

[3]) V. κελεύοντος. P.

COLVMB. IVNG. MOLL.

Hanc Romani ſcriptionem ſequutus, emendaui vetus illud κελεύσαντος.

BODEN.

[4]) Οἴ-

uato igitur Aſtylo, in horto ſpatiante, nec non ad aedem Bacchi vſque abducto, pedes atque illius manus exoſculabatur. Illo vero percontante, iubenteque illum dicere, qua gratia haec faceret, iuranteque ſe opem laturum: Actum eſt, inquit, here, de Gnathone tuo. Qui ad hoc vſque tempus ſolam amabam menſam. Qui antehac iurabam nihil eſſe praeſtantius vino vetuſto. Qui Mitylenaea iuuentute tuos obſoniorum conditores praeſtantiores eſſe affirmabam; deinceps ſolum Daphnidem formoſum eſſe cenſeo. Atque ne quidem guſtatis conquiſitiſſimis illis dapibus (quarum ſingulis diebus licet ingens ſit apparatus) puta carnibus, piſcibus, libis,

4) Οἴχεταί σοι γνάθων] *Actum eſt de Gnathone. Herod.* Lib. I. Fadilla ſoror, fratrem Commodum alloquitur, οἴχεταί δέ σοι ὅτι ἐρωμένων δῆμος, actum eſt de populo Romano. *Euſtath.* dicit ἡ λέξις οἴχομαι λαμβάνεται δέ ποτε ἐπὶ τῶν ἀφανῶν γινομένων. MOLLVS.

5) Οἴνου γέροντος] Vocatur *Homero* οἶνος παλαιός, vinum vetus: ſed poſteri vrbanius οἶνον γέροντα dixere, inquit *Euſtath.* ad verſ. 340. *Odyſſ.* β. cuius verba haec ſunt: Οἶνον δὲ παλαιὸν ὁμήρου εἰπόντος, οἱ ὕστερον ἀστείως μεταλαβόντες, γέροντα τὸν τοιοῦτον εἶπον· οἷον γέρων Θάσιος οἶνος. Et paulo poſt: ὡς δὲ ὁ παλαιὸς οἶνος, καὶ γεραιὸς, καὶ πολιὸς ἐκλήθη πρός τινων. Adeo, vt quaedam epitheta, quae ſenibus congruunt, Graeci vino tribuiſſe videantur. Fortaſſis, quia, vt Alexis apud *Athenaeum* libr. 2. ait, ὁμοιότατος ἄνθρωπος οἴνῳ τὴν φύσιν, τρόπον τιν᾽ ἐστιν, eſt natura homo vino ſimilimus quodam modo.

IDEM EX COLVMB.

6) Τροφῆς οὐ γενόμενος — αἴξ γενόμενος] Haec paranomoſia vennſtatem quandam oratio-

φύλλα, τῆς Δάφνιδος ἀκούων σύριγγος, καὶ ὑπ' ἐκείνῳ νεμόμενος· σὺ δὲ σῶσον Γνάθωνα τὸν σὸν, καὶ τὸν ἀήττητον ἔρωτα νίκησον. εἰ δὲ μὴ, σοὶ ἐπόμνυμι τὸν ἐμὸν θεὸν, ξιφίδιον λαβὼν, καὶ ἐμπλήσας τὴν γαστέρα τροφῆς, ἐμαυτὸν ἀποκτενῶ πρὸ τῶν Δάφνιδος θυρῶν. σὺ δὲ οὐκέτι καλέσεις Γναθωνάριον,7) ὥσπερ εἰώθεις παίζων ἀεί."

ΚΕΦΑΛ. ιγ'.

p. 137. Οὐκ ἀντέσχε κλάοντι, καὶ αὖθις τοὺς πόδας καταφιλοῦντι, νεανίσκος μεγαλόφρων, οὐκ ἄπειρος ἐρωτικῆς λύπης· ἀλλ' αἰτήσειν αὐτὸν παρὰ τοῦ πατρὸς ἐπηγγέλλετο, καὶ κομίσειν 1) εἰς τὴν πόλιν, αὐτῷ μὲν δοῦλον, ἐκείνῳ δὲ ἐρώμενον. εἰς εὐθυμίαν δὲ καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον θέλων προαγαγεῖν ἐπυνθάνετο μειδιῶν, εἰ οὐκ αἰσχύνεται Λάμωνος υἱὸν φιλῶν· ἀλλὰ καὶ σπουδάζων συγκατακλιθῆναι νέμοντι αἶγας μειρακίῳ· καὶ ἅμα ὑπεκρίνετο τὴν τραγικὴν δυσωδίαν μυσάττεσθαι. Ὁ δὲ οἷα πᾶσαν ἐρωτικὴν μυθολογίαν 2) ἐν τοῖς τῶν ἀσώτων συμποσίοις πεπαιδευμένος, οὐκ ἀπὸ σκοποῦ 3) καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ,

orationi addit. *Isocrat.* in *Euag.* eleganter: ἡγούμενος τῶν ἡδονῶν, οὐκ ἀγόμενος ὑπ' αὐτῶν. *Herod.* τὰ παθήματα μαθήματα. ἔξον ἐστὶ μεμνῆσθαι, ἢ μιμεῖσθαι.

IDEM.

Heliod. Aethiop. Lib. II. Πόθος γὰρ ἐν αὐτῷ καὶ πάθος ἀνταγωνίζεται.

COLVMB.

7) Γναθωνάριον] *Mollus* vertit *Gnathonarium*, rectius *Gnathonulum*.

BODEN.

1) Κομίσειν] Tres antiquiores:

bis, libenter capra factus, herbam ac frondem ederem, modo liceat audire fistulam Daphnidis, et ab illo pasci. Tu serua tuum Gnathonem, inuictumque vince amorem: Sin minus, tibi iuro per deum meum, memet ipse, sumpto gladiolo meo, impletoque cibo ventre, ante fores Daphnidis obtruncabo. Non amplius vocabis Gnathonarium, sicuti per iocum semper consueuisti.

CAPVT XIII.

Magnanimus hic iuuenis non tulit vltro flentem, vtpote non ignarus doloris amantium, atque iterum exosculanti pedes illi, se petiturum illum a patre, pollicebatur, ducturumque in ciuitatem, sibi quidem mancipium, ipsi vero amasium. Cum autem iam vellet eum esse bono animo, serena fronte quaerebat, nunquid puderet illum Lamonis amare filium: quin etiam nihil non moliri, quo cum adolescentulo, qui capras pascit, cubet? et simul simulabat, sese hircinum illum foetorem detestari. Hicce, vt pote quamuis narratiunculam veneris pullis conuenientem in conuiuiis luxu perditorum hominum

quiores: κομίζειν. Molliana: κομίσειν, quod probo. IDEM.

[2]) Ερωτικὴν μυθολογίαν] Amatorios logos. Logos sic vsurpat eleganter *Plaut.* *Persa* sc. Quae res. *Stich.* Famem. sc. Quinam. alibi. IVNGERM.

[3]) Οὐκ ἀπὸ σκοπῦ] *Non abs re.* σκοπὸς proprie signum est, ad quod collimant, et tela sua dirigunt sagittarii. *Plat.* Metaphor. vt hoc loco etiam capitur, de *Republ.* dixit. στοχάζεσθαι τῦ σκοπῦ, collimare ad scopum:

αὐτῦ,[4]) καὶ ὑπὲρ τῦ Δάφνιδος ἔλεγεν· „Οὐδεὶς ταῦτα, δέσποτα, ἐραστὴς πολυπραγμονεῖ· ἀλλ' ἐν οἵῳ ποτὲ ἂν σώματι εὑρῇ τὸ κάλλος, ἑάλωκε. διὰ τῦτο καὶ φυτοῦ τις ἠράσθη, καὶ ποταμοῦ, καὶ θηρίου. καίτοι, τίς οὐκ ἂν ἐραστὴν ἠλέησεν, ὃν ἔδει φοβεῖσθαι τὸν ἐρώμενον;[5]) ἐγὼ δὲ σώματος μὲν ἐρῶ δέλου, κάλλους δὲ ἐλευθέρου. ὁρᾷς, ὡς ὑακίνθῳ[6]) μὲν τὴν κόμην ὁμοίαν ἔχει;[7]) λάμπουσι δὲ ὑπὸ ταῖς ὀφρύσιν οἱ ὀφθαλμοὶ, καθάπερ ἐν χρυσῇ σφενδόνῃ ψηφίς; καὶ τὸ μὲν πρόσωπον ἐρυθήματος μεςὸν, τὸ δὲ ςόμα λευκῶν ὀδόντων, ὥσπερ ἐλέφαντος; τίς ἐκεῖθεν οὐκ ἂν εὔξαιτο λαβεῖν ἐραστὴς λευκὰ φιλήματα; εἰ δὲ νέμοντος ἠράσθην, θεοὺς ἐμιμησάμην. βουκόλος ἦν Ἀγχίσης,[8]) καὶ ἔχεν

p. 128.

pum: Atque eo modo plerumque ponitur pro proposito et fine, ad quem tendimus. *Athenaeus:* σκοπῦ ἀποτυγχάνειν, aberrare a scopo, seu instituti sui spe frustrari. Ad quem modum *Xenoph.* Symp. καὶ ἔτος μὲν δὴ ὁ λόγος ὐκ ἀπὸ τῦ σκοπῦ ἔδοξεν εἰρῆσθαι, sed hic sermo non visus est alienus a re proposita. *Lucian.* ὐκ ἀπὸ σκοπῦ εἴκασας. Tua coniectura haud procul abest a scopo. MOLLVS.

4) Ὑπὲρ αὐτῦ] In antiquissimis perperam ὑπὲρ αὐτῦ. BODEN.

5) Φοβεῖσθαι τὸν ἐρώμενον] Hoc *Aristotelis* sententiae aduersari videtur *Rhetor.* 2. asserentis, ὐδένα φιλεῖν, ὃν φοβεῖται, neminem, quem timet, amare. MOLLVS.

6) Ὑακίνθῳ] Hyacinthus, Amyclae filius, puer admodum formosus, cuius amore captus Apollo e coelo in terram descendere, quo illius pulchritudine frueretur, sustinuit. *Ouid.* L. 10. *Metamorph.* IDEM.

7) V. Ἔχει; P. COLVMB.

Iun-

num doctus, non alienum a re de ſe ipſo Daphnideque retulit. Nemo, here, amator curioſe inquirit illa: ſed in quocunque tandem corpore formam inuenerit, illa capitur. Ea de cauſa nonnullus plantam, etiam fluuium, nec non feram amauit: quanquam quis non fuiſſet miſertus amantis, cui formidandus ſit ipſe amaſius? Ego quidem ſerui corpus amo, at ingenui formam. Viden' vt coma hyacintho ſimilis ſiet? vt fulgeant oculi ſub ſuperciliis, veluti pala aurea incluſa gemma; vt illius facies ſuffuſa rubore? osque cuius dentes eboris inſtar candicant? Quisnam amator non ſibi inde optaret candida baſiola? Quod paſcentem amaui pecora, hoc ſum imitatus deos: Bubulcus Anchiſes erat,

Iuntica, *Commelin.* et *Iuugermaniana* vel colon habent, vel punctum, pro nota interrogationis. Quae etiam in illis deſideratur poſt μισὸν et ἐλέφαντος.

BODEN.

8) Ἀγχίσης] Sic *Hom.* Il. ε. v. 313. *Theocr. Idyll.* a. vbi *Schol.* de Brancho vel Branchio amaſio Apollinis. *Stat.* 3. *Thebaid.* et eius *Schol.* *Strabo.* Libr. IX et XIV. *Lucian. deor. dial.* ἔρωτος καὶ Διὸς, vbi edit. Baſil. male: πῶς εἶναι τὸν Ἀπόλλωνα ὁ Βράγχος καὶ ὁ Υάκινθος φιλοῦσιν; pro πῶς ἄν, quomodo hercle non ſemel tantum ibi peccatum eſt.

IVNGERM.

9) Καὶ ἔχειν αὐτὸν Ἀφροδίτη] Anchiſes, Capyos filius, ante bellum Troianum, nemorum latebras, et ſolitudines coluiſſe fertur, gregibus et armentis intentus, quibus cum vacaret, a Venere adamari coepit, cumque ea concubuit. Noſter dicit ἔχειν αὐτὸν, ipſum habuit Venus. Alias plerumque mariti dicuntur ἔχειν τὰς γυναῖκας, ſuas habere vxores,

ἔχεν αὐτὸν Ἀφροδίτη· 9) αἶγας ἔνεμε Βράγχιος, 10) καὶ Ἀπόλλων αὐτὸν ἐφίλησε· ποιμὴν ἦν Γανυμήδης, καὶ αὐτὸν ὁ Ζεὺς ἥρπασε· 11) μὴ καταφρονῶμεν παιδὸς, ᾧ καὶ αἶγας ὡς ἐρώσας πειθομένας εἴδομεν· ἀλλ' εἰ ἔτι μένειν ἐπὶ γῆς ἐπιτρέπουσι τοιοῦτον κάλλος, χάριν ἔχομεν τοῖς Διὸς ἀετοῖς. 12) "

ΚΕΦΑΛ. ιδ.

Ἡδὺ δὲ γελάσας ὁ Ἄστυλος ἐπὶ τούτῳ μάλιστα τῷ λεχθέντι, καὶ ὡς μεγάλους ὁ ἔρως ποιεῖ σοφιστὰς εἰπὼν, ἐπετήρει καιρὸν, ἐν ᾧ τῷ πατρὶ περὶ Δάφνιδος διαλέξεται. Ἀκούσας δὲ τὰ λεχθέντα κρύφα πάντα ὁ Εὔδρομος, 1) καὶ τὰ μὲν, τὸν Δάφνιν

vxores, hoc eſt, in matrimonio habere. Dicitur et ille etiam ἔχειν, cui conſuetudo eſt cum meretrice. Quapropter cum *Longus* noſter dicat, Venerem habuiſſe Anchiſen, vult eo ſignificatum, Deam illam, vtpote amoris Deam, illum habuiſſe irretitum, atque cupidinis omnino vinculis conſtrictum detinuiſſe. Quod confirmat Ariſtippi illud dictum, dicentis, ἔχω τὴν Λαΐδα, ἀλλ' οὐκ ἔχομαι.

MOLLVS.

10) Βράγχιος] Vel vt alii malunt Βράγχος. Iuuenis hic fuit Theſſalus, quem adamatum ab Apolline fuiſſe *Volaterranus* ex *Lactantio* narrat, adeoque Phoebum doluiſſe interfectum, vt ſuo in templo ſacra ei fieri poſt mortem voluerit.

IDEM.

11) Ποιμὴν ἦν Γανυμήδης, καὶ αὐτὸν ὁ Ζεὺς ἥρπασε] Ganymedem, dictum παρὰ τὸ γάνος μήδεσθαι τῷ Διΐ, quod Iouem laetitia afficiat. Vel quaſi γανύμενον τοῖς μήδεσι, conſiliis gaudentem. Ganymedem, inquam, fabulantur poetae Trois fuiſſe filium, et ob admirandam eius

erat, et cum illo rem habuit Venus. Pauit capras Branchius, ſed et illum amauit Apollo. Paſtor Ganymedes erat, et illum Iupiter rapuit. Ne contemnamus puellum, cui etiam capras veluti amantes morigeras vid́emus. Sed gratiam Iouis habemus aquilis, quod adhuc in terris manere tantam venuſtatem ſinant.

CAPVT XIV.

Aſtylus cum ob hoc maxime dictum ſuauiter riſiſſet, dixiſſetque, amorem magnos reddere ſophiſtas, omnem captabat occaſionem cum genitore de Daphnide diſſerendi. Dictis his omnibus clam auditis, Eudromus ſimul amans Daphnidem,

eius pulchritudinem, dum oues paternas paſceret, ab aquila Iouis armigero, vel potius ab ipſo Ioue, aquilae forma induto, raptum, atque pocillatorem Iouis menſae adhibitum eſſe. Videatur *Luciani dialogus Iouis atque Ganymedis.* De loco, vbi raptus Ganymedes fuerit, diſſentiunt *Strabo* et *Athenaeus* vterque libr. 13. *Strabo* oſtendi ait in confinio Cyziceni et Priapini agri; *Athenaeus* apud Chalcidenſes; *Lucianus* in Ida monte. Aliter narrat *Suidas* raptum hunc, quam habetur in fabulis, vt et *Oroſius* libr. 1. c. 12. Vide *Lambert. Hortenſ.* in *Virg. Aeneid.* 1. ad verſum. *Et genus inuiſum et rapti Ganymedis honores.* IDEM.

[12]) Αετοῖς] Vide, quae notauimus ad *Achill. Tat.* L. II. c. 37. BODEN.

[1]) Εὔδρομος] Integra linea, et quod excurrit, in omnibus editionibus deerat, quam e codice Romano ſuppleui, *Vrſino*, *Columbanio* ipſoque *Iungermano* probantibus. Olim lege-

Δάφνιν φιλῶν, ὡς ἀγαθὸν νεανίσκον, τὰ δὲ ἀχθόμενος, εἰ Γνάθωνος ἐμπαροίνημα[2]) γενήσεται τοιοῦτον κάλλος, αὐτίκα καταλέγει πάντα κἀκείνῳ καὶ Λάμωνι. Ὁ μὲν οὖν Δάφνις ἐκπλαγεὶς, ἐγίνωσκεν ἅμα τῇ Χλόῃ τολμῆσαι φυγεῖν, ἢ ἀποθανεῖν, κοι-
p. 129. νωνὸν κἀκείνην[3]) λαβών. ὁ δὲ Λάμων προσκαλεσάμενος[4]) ἔξω τῆς αὐλῆς τὴν Μυρτάλην· „Οἰχόμεθα,[5]) εἶπεν, ὦ γύναι· ἥκει καιρὸς ἐκκαλύπτειν τὰ κρυπτά·[6]) ἔρημοι δὲ αἱ αἶγες καὶ τὰ λοιπὰ πάντα· ἀλλὰ, μὰ τὸν Πᾶνα καὶ τὰς νύμφας,[7]) οὐδ' εἰ μέλλω βοῦς, φασιν, ἐν αὐλίῳ[8]) καταλείπεσθαι, τὴν Δάφνι-

legebatur: ὁ Εὔδρομος, ἐμπαροίνημα γενήσεται. Suboluit hiatum editor Parisiensis, eumque addita particula ὡς ante ἐμπαροίνημα sanare tentauit. Suspectus etiam locus visus est *Iungermano*, quem vide.

BODEN.

Statim mihi visum deesse ἀχθόμενος ὅτι, vel tale: non et alia, quae bene V. Εὔδρομος, καὶ τὰ μὲν, τὸν Δάφνιν φιλῶν ὡς ἀγαθὸν νεανίσκον, τὰ δὲ ἀχθόμενος, εἰ Γνάθωνος ἐμπαροίνημα P.

IVNGERM. et COLVMB.

[2]) Ἐμπαροίνημα γενήσεται] Lege εἰ ἐμπαροίνημα γενήσεται. Est autem ἐμπαροίνημα, iniuria, seu contumelia, qua quis a temulento afficitur. Hic vero ἐμπαροίνημα, is ipse dicitur, qui iniuria, aut contumelia, a vinolento afficitur: quemadmodum et apud *Plut.* πότερον Ἀθηναῖοι κατὰ πολ. vbi loquitur de Phocione Byzantiis auxilium ferente: δι' ἧς ἐκώλυσε τοὺς τῶν συμμάχων υἱοὺς ἐνύβρισμά τε καὶ παροίνημα γενέσθαι Μακεδόνων. Quod fecit, ne confoederatorum filii ludibrio et contumeliis Macedonum essent obnoxii. Pari forma καθάρματα dicuntur, et ponuntur pro piacularibus, et deuotis in lustrationem. Latini sic scelus et perniciem pro scele-
sto

dem, tamquam frugi iuuenem, ſimul aegre ferens, quod tam elegans iuuenis ludibrio ſit futurus Gnathoni, ilico rem totam, et illi, et Lamoni, refert. Daphnis igitur, animo conſternatus, decernebat ſimul cum Chloe, adhibita ſibi focia, ſe fuga ſubducere, aut mori. At Lamon, ad ſe foras euocata Myrtala: Actum eſt, inquit, de nobis, vxor, venit tempus reuelandi arcana. Deſerta, puta, capras, et reliqua omnia: Sed per Pana atque Nymphas, nequaquam, etiamſi, quod aiunt, bos in ſtabulo ſim relinquendus, fortunam Daphnidis

ſto et pernicioſo accipiunt.
MOLLVS.

Mox in Lamonis conteſtatione dicitur παροίνημα, niſi et illic legend. ἐμπαροίνημα. Ἐμπαροινοῦντας ait *Heſychius* ὑβρίζοντας. Sed de voce παροινίας vide doctiſſ. illum *Caſaub.* ad *Athen.* 12.
IVNGERM.

3) V. Κακείνην. P.
COLVMB.

In Iuntica, Commel. et Moll. ἐκείνην.
BODEN.

4) Προσκαλεσάμενος] Legendum puto προκαλεσάμενος.
IDEM.

5) Οἰχόμεσθα] Ion. pro οἰχόμεθα, perimus, actum eſt de nobis. Ita *Syneſ.* epiſtola 59. πάντα οἴχεται, perierunt omnia, actum eſt. De hac phraſi ſupra. Niſi quis putet legendum eſſe, οἰχώμεσθα, abeamus.
MOLLVS.

6) Κρυπτὰ] N. κρυφά.
COLVMB.

7) Μὰ τὸν πᾶνα καὶ τὰς Νύμφας] Copula abeſt a Molliana. Coniicit Pariſienſis repetendum eſſe τὸ μὰ ante τὰς Νύμφας.
BODEN.

8) Βοῦς, φασὶν, ἐν αὐλίῳ] *Bos in ſtabulo.* Dicebatur prouerbialiter homo inutilis, inque otio vitam agens, et qui amplius eſt nullo in numero. *Suidas:* βοῦς ἐν αὐλίῳ κάθῃ, παροιμία ἐπὶ τῶν ἀχρή-

Δάφνιδος τύχην ἢ τίς ἐστιν οὐ σιωπησόμενος, ἀλλὰ καὶ ὅ, τι εὗρον ἐκκείμενον ἐρῶ, καὶ ὅπως τρεφόμενον μηνύσω, καὶ ὅσα εὗρον συνεκκείμενα δείξω. μαθέτω Γνάθων ὁ μιαρὸς οἷος ὢν οἵων ἐρᾷ. Παρασκεύαζέ 9) μοι μόνον εὐτρεπῆ τὰ γνωρίσματα. „Οἱ μὲν ταῦτα συνθέμενοι, ἀπῆλθον εἴσω πάλιν.

ΚΕΦΑΛ. ιε΄.

Ὁ δὲ Ἄστυλος σχολὴν ἄγοντι τῷ πατρὶ, προσρυεὶς, αἰτεῖ τὸν Δάφνιν εἰς τὴν πόλιν καταγαγεῖν, ὡς καλόν τε ὄντα, καὶ ἀγροικίας κρείττονα, καὶ ταχέως ὑπὸ Γνάθωνος καὶ τὰ ἀστυκὰ 1) διδαχθῆναι δυνάμενον· χαίρων ὁ πατὴρ δίδωσι· καὶ μεταπεμψάμενος τὸν Λάμωνα καὶ τὴν Μυρτάλην, εὐηγγελίζετο αὐτοῖς, ὅτι Ἄστυλον θεραπεύσει λοι-
p. 130. πὸν ἀντὶ αἰγῶν καὶ τράγων Δάφνις· ἐπηγγέλλετο δὲ δύο ἀντ' ἐκείνου δώσειν αὐτοῖς αἰπόλους. Ἐνταῦθα ὁ Λάμων, πάντων ἤδη συνερρυηκότων, καὶ ὅτι καλὸν ὁμόδουλον ἕξουσιν ἡδομένων, αἰτήσας λόγον, 2) ἤρξα-

ἀχρήστων. Bos in stabulo sedes, prouerbium de prorsus inutilibus hominibus.

MOLLVS.

Videtur leg. αὐλίῳ. (Editi ante Mollum: αὐλείῳ. BOD.) Et sic habet *H. Steph. Animaduers.* ad *Erasmi Adag. Bos ad praesepe.* Chil. II. cent. 1. adag. 39. vbi vide eruditiss. *Stephanum* hoc adagium enucleantem, nempe de iis, qui accepti suis esse desinunt, sicut bobus vetulis accidit, qui in stabulo relinquuntur vt inutiles.

IVNGERM.

Licet *Iungermani* coniecturam, in textum receptam, confirmare auctoritate *Hesychii*, qui non minus

phnidis reticebo: ſed qualis illa ſit, et quomodo eundem expoſitum inuenerim, dicam, modumque educandi indicabo; et quae cum illo expoſita fuerint, oſtendam. Diſcat ſceleſtus Gnatho, qualis ipſe, qualia affectet. Tu modo cura, vt crepundia haec mihi ſint in promptu. Cum iam hoc modo ita inter illos hac de re conueniſſet, ſe intro receperunt.

CAPVT XV.

Aſtylus, ad patrem otium agentem feſtinans, petit, vt Daphnidem ſibi liceat ad vrbem deducere, vtpote formoſiorem, praeſtantioremque, quam qui ruri degat, breui temporis ſpatio a Gnathone vrbana docendum. Lubens pater conceſſit: atque accitis Lamoni ac Myrtalae, laetum afferebat nuntium, quod pro capris hirciſque Aſtylo daturus deinceps ſit operam Daphnis, pollicitus, pro illo geminos illis ſe daturum caprarios. Tum Lamon, cum iam omnes confluxiſſent, atque, quod formo-

 ſum

s roiicit: Βοῦς ἐν αὐλίῳ. Addit idem veteris hujus verbi auctorem, Cratinum. Παροιμία ἐπὶ τῶν ἀχρήστων. Κρατῖνος δηλιάσιν.

BODEN.

9) Παρασκευάζει] Nealmus repetiit errorem, operarum induſtria in Molliana editione commiſſum, παρασεύαζει.

IDEM.

1) Τὰ ἀστυκὰ] Frequentius ἀστικὰ inuenitur. Apud *Xiph.* τῆς ἀστικῆς ῥᾳστώνης ἐπιθυμῶν, vrbanae tranquillitatis cupidus. In *Seuer.* ἀπὸ τῶν ἀστικῶν πραγμάτων, et in *Tib.* ἀντὶ τῶν ἀστικῶν ἐχρῆτο, pro vrbanis vtebatur.

MOLLVS.

2) Αἰτήσας λόγον] *Venia dicendi petita.* *Thucyd.* L. 3 ἀλλ

ἤρξατο λέγειν· "Ἄκουσον, ὦ δέσποτα, παρὰ ἀνδρὸς γέροντος ἀληθῆ λόγον. ἐπόμνυμι δὲ τὸν Πᾶνα, καὶ τὰς νύμφας, ὡς οὐδὲν ψεύσομαι. οὐκ εἰμὶ Δάφνιδος πατὴρ, οὐδ' εὐτύχησε Μυρτάλη μήτηρ γενέσθαι· ἄλλοι πατέρες ἐξέθηκαν 3) τοῦτο τὸ παιδίον, ἴσως παιδίων πρεσβυτέρων ἅλις ἔχοντες, ἐγὼ δὲ εὗρον ἐκκείμενον, καὶ ὑπὸ αἰγὸς ἐμῆς τρεφόμενον. ἣν καὶ ἀποθανοῦσαν ἔθαψα 4) ἐν τῷ περικήπῳ, φιλῶν, ὅτι ἐποίησε μητρὸς ἔργα. εὗρον αὐτῷ καὶ γνωρίσματα συνεκκείμενα. ὁμολογῶ, δέσποτα, καὶ φυλάττω· Τύχης γάρ ἐστι μείζονος ἢ καθ' ἡμᾶς

3. ἀλλὰ αὐτοὶ λόγον ᾐτησάμεθα, sed ipsi potestatem, siue veniam dicendi petiuimus. *Xiphilin.* in *Seuer.* λόγον τε αὐτῷ ἔδωκε, fecit illi potestatem dicendi. IDEM.

3) Πατέρες ἐξέθηκαν] Πατέρες aliquando idem, quod γονέες, parentes, vti hic, et apud *Dionys. Halic. antiq.* libr. 6. vbi agit de C. Mario, ὃς ἦν μὲν ἐκ τοῦ γένους τῶν πατρικίων, καὶ οὐκ ἀσήμων πατέρων, qui genere patricius erat, non obscuris natus parentibus. IDEM.

4) Ἀποθανοῦσαν ἔθαψα] Saepius ab antiquitate bestiis adamatis honor sepulcri imo et cippi legitur exhibitus. Prae caeteris animalibus id caniculis contigit, vnde ista κυνοσσήματα apud *Strabonem* L. XIII. p. 409. *Plutarchum* in vit. *Themistoclis* et *Catonis Censor.* *Plinium* L. IV. c. 11. *Polluc.* L. V. c. 5. *Aelian.* V. H. VIII. c. 4. *Solin.* c. 15. Memorantur ab his sepulcra et epitaphia plurium canum, inter alia monumenta canis Xantippi, caniculae Atalantae in Thracia, Gargiltii, ab Hercule occisi, in Hispania, Lethargi, Lycadis Thessali, Locridis, cuius et elegans epigramma restat apud *Polluc.* l. c. Idem honor equis praestitus est a multis gentibus. Equae ter victrices in

ſum ſint habituri conſeruum, laetarentur, venia fandi petita, dicere eſt exorſus: Audi, here, ex viro ſene verum ſermonem. Iuro Pana, Nymphasque, me nihil falſi eſſe dicturum. Non ſum Daphnidis pater, neque tam felix Myrtala fuit, vt mater ſiet; alii parentes hunc expoſuerunt infantulum, forſan grandiorum liberorum ſatis habentes. Ego inueni illum expoſitum, et a capra mea nutritum, quam etiam mortuam in horti ambitu ſepeliui, magno illam amore proſequens, quod matris officia praeſtitiſſet. Reperi et notacula quaedam vna cum illo ex-

 poſita:

in Olympico curriculo ſunt in Ceramico humatae ſec. *Aelian.* de *Animal.* L. XII, c. 40. Bucephalus Alexandri elatus publice teſte *Plin.* L. VIII. c. 42. apud quem plura huius ſtultitiae exempla de Auguſto et Agrigentinis equorum tumulis pyramides aedificantibus leguntur, vt nihil de Adriano dicam, cuius amor in canes et equos a *Spartiano* tantus fuiſſe fertur, vt iis ſepulcra conſtitueret. Nonnumquam etiam auibus, quae in deliciis fuiſſent, tumulos factos eſſe multis exemplis docet *Kirchmannus* de *funeribus* cap. VI. Append. anſerum, gallorum, coruorum, cornicum, et quas primo loco nominare debuiſſem, luſciniarum. Apud Aegyptios quidem ſepultura quorumdam animalium ad cultum religioſum pertinebat: apud alias vero gentes tum referebatur ad humanitatis officia, cum bruta de dominis bene meruiſſe videbantur. Non diſſimile illud eſt, quod *Aelianus* V. H. VII, 8. de hiſtoria Delphini, ex pueri, quem amauerat, mortui deſiderio tabefacti, atque in amaſii demum ſepulcro collocati, narrauit ex Apionis Aegyptiacis. Certe beneficia caprae, de Daphnide, cui matris

μᾶς σύμβολα. Ἄστυλον μὲν οὖν εἶναι δοῦλον αὐτὸν, οὐχ ὑπερηφανῶ, καλὸν οἰκέτην καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ δεσπότου· παροίνημα δὲ Γνάθωνος οὐ δύναμαι περιιδεῖν γενόμενον· ὃς ἐς Μιτυλήνην αὐτὸν ἄγειν ἐπὶ γυναικῶν ἔργα σπουδάζει.[6])

ΚΕΦΑΛ. ιϛʹ.

p. 131. Ὁ μὲν Λάμων ταῦτα εἰπὼν, ἐσιώπησε, καὶ πολλὰ ἀφῆκε δάκρυα. τοῦ δὲ Γνάθωνος θρασυνομένου, καὶ πληγὰς ἀπειλοῦντος, ὁ Διονυσοφάνης[1]) εἰρημένοις ἐκπλαγεὶς, τὸν μὲν Γνάθωνα σιωπᾶν ἐκέλευσε, σφόδρα τὴν ὀφρὺν εἰς αὐτὸν τοξοποιήσας·[2]) τὸν δὲ Λάμωνα πάλιν ἀνέκρινε καὶ παρε-

matris partes expleuerat, optime meritae Lamonem mouisse videntur, vt eam sepulturae honore dignam existimaret.

BODEN.

[5]) Παροίνημα] An forte legendum: ἐμπαροίνημα; V. p.154. n. 2.

IDEM.

[6]) Ἄγειν ἐπὶ γυναικῶν ἔργα σπουδάζει] Intelligit κύπριδος ἔργα nefaria, vt *Musaeus* loquitur. Ita abdominandum hoc scelus circumloquitur ille apud *Petronium*, nequissimae libidinis arbitrum. Quid ille alter o dii! qui tamquam togae virilis stolam sumpsit, qui ne vir esset, a matre persuasus est, qui opus muliebre in ergastulo fecit.

MOLLVS.

Quae honeste dicuntur ab *Nonno* L. XXXIV ἔργα κυθηρείης, et L. XLII. ἔργα γάμων, nec minus ab *Homero* Iliad. E, 429. ἔργα γάμοιο vocantur, quo sensu etiam apud Latinos, qui rem veneream tractant, *operari* dicuntur *Columellae* XII, 4, 3, haec et a *Luciano de dea Syria* adhibentur

posita: profiteor, here, et haec custodio, quippe maiora haec sunt fortunae symbola, quam pro nostra forte. Seruum igitur illum esse Astyli, videlicet famulum pulchrum Domini pulchri atque boni, non improbo: at illum iniuriam esse passurum a temulento Gnathone ferre nequeo, qui hoc agit, vt ad muliebria ministeria eum deducat.

CAPVT XVI.

His dictis Lamon, multas in lacrymas effusus, conticuit. Cum autem Gnatho animos tolleret, verberaque minaretur, Dionysophanes obstupefactus dictis, Gnathoni silentium imperauit, valde toruum in illum intuitus: iterum scitabatur Lamonem, hortabaturque, vera vti dicat, neque fingat fabulosa,

bentur paederastiae, simili velo tegendae: Εἱματά τε γυναικήϊα φορέεσι καὶ ἔργα γυναικῶν ἐπιτελέεσι.

BODEN.

¹) Διονυσοφάνης] Nomen proprium viri, parentis Daphnidis, a φαίνω ostendo, luceo et Διόνυσος, Dionysus, Bacchus. Qui Baccho lucem praefert.

MOLLVS.

²) Σφόδρα τὴν ὀφρὺν εἰς αὐτὸν τοξοποιήσας] Admodum, tetrico in illum vultu, et, vt *Apuleius* ait, toruum in illum intuitus. Est autem τοξοποιεῖν, proprie arcus et iacula conficere. Sed metaphorice contrahere supercilia, in modum eorum, qui arcus in sinuosa cornua contrahunt et curuant, quando eos intendunt. Est itaque hic nihil aliud, quam supercilia contrahere, atque tristem et tetricum esse. *Suid.* μὴ σκυθρώπαζ'. οὐ γὰρ πρέπει σοι τοξοποιεῖν τὰς ὀφρῦς· ἀντὶ τοῦ σκυθρωπάζειν. ἀπὸ τοῦ παρακολουθοῦντος. τοιοῦτον γὰρ τὸ πρόσωπον τῶν ἐν μεγί-

παρεκελεύετο τἀληθῆ λέγειν, μηδὲ ὅμοια πλάττειν μύθοις ἐπὶ τῷ κατέχειν ὡς υἱόν.3) Ως δὲ ἀτενὴς ἦν,4) καὶ κατὰ πάντων ὤμνυε θεῶν, καὶ ἐδίδου βασανίζειν αὐτὸν, εἰ διαψεύδεται, καθημένης τῆς Κλεαρίστης 5) ἐβασάνιζε τὰ λελεγμένα. τί δ' ἂν ἐψεύδετο Λάμων, μέλλων ἀνθ' ἑνὸς δύο λαμβάνειν αἰπόλους; πῶς δ' ἂν καὶ ταῦτα ἔπλασεν ἄγροικος; οὐ γὰρ εὐθὺς ἦν ἄπιστον,6) ἐκ τοιούτου γέροντος, καὶ μήτρας εὐτελοῦς, υἱὸν καλὸν οὕτω γενέσθαι; ἐδόκει μὴ μαντεύεσθαι7) ἐπιπλέον, ἀλλὰ ἤδη τὰ γνωρίσματα σκοπεῖν, εἰ λαμπρᾶς καὶ ἐνδοξοτέρας τύχης.

ΚΕΦΑΛ.

μεριμνῇ ὄντων. Ne tetrico sis vultu, non etiam decet te supercilia arcus instar curuare et contrahere. Pro tetrico et tristi esse vultu; a consequenti ductum est hoc loquendi genus. Talis enim est vultus hominum in cogitatione, curaque profunda versantium. *Hom. Il. o.*

Οὐδὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι κυανέῃσιν ἰάνθη.

Neque frons eius in superciliis caeruleis laetata est.

IDEM.

3) ὡς υἱόν.] Forte hic acuendum ὥς, vt sit pro οὕτως, vbi interpreteris, *hunc in modum*, i. e. *hoc artificio, hoc dolo.*

BODEN.

4) Ως δὲ ἀτενὴς ἦν] Ἀτενὴς hic dicitur constans, vel qui sibi constat, neque flectitur a proposito. *Plutarch.* in *Aristide* dicit, illum habuisse φύσιν ἱδρυμένην ἐν βεβαίῳ, καὶ πρὸς τὸ δίκαιον ἀτενῆ, indolem rigidam et inflexibilem, ac constantem in tuendis iustitiae partibus. D. *Halicarn.* libr. 5. ὁ δὲ ἦν ἀτενὴς, flecti non poterat. (Titus Largius.)

MOLLVS.

5) Καθημένης κλεαρίστης] Videtur leg. ἀποκαθημένης.

Eam

bulofa, quo illum vice filii detineat. Cum autem fibi conftaret Lamon, perque omnes iuraret deos, feque ad quaeftionem offerret, fi fallat, illi affidente Clearifta, dicta quae erant, examinabat. Quare Lamon mentiretur, cum pro vno duos fit accepturus caprarios? quomodo haec commentus fuiffet homo rufticus? Nonne ftatim incredibile eft, eiuscemodi fene, atque matre vili, tam formofum natum effe filium? videbatur non amplius ergo quaerendum, fed iam infpicienda effe monumenta, num illa fplendidioris infigniorisque fortunae fient.

CAPVT

Eam enim poft aduocat, καλεῖ τὴν γυναῖκα θεῖαν. Quod fi cui non placet, arbitror interpretandum: *Clearifta iudice*, *coram Clearifta*, *confidente ad iudicium.*

IVNGERM.

Legi etiam poterat συγκαθημένης. BODEN.

6) Οὐ γὰρ εὐθὺς ἦν ἄπιστον] Οὐ γὰρ faepiffime interrogat apud difertiores Graecos, fignificatque *Nonne?* vti hic. Ita *Plato* 6. de *Repub.* οὐ γὰρ ταῦτα μέγιστά ἐστιν; ἀλλ' ἔτι τι μεῖζον; Nonne haec maxime vera funt? An aliquid aliud, maius effe poteft? Nonnunquam etiam in media oratione inferitur, fane quam venuftiffime, et ὡς ἀττικώτατα habet ea phrafis affirmandi vim, vt fi latine dicas, quis neget? quis de eo ambigat? *Aelian.* libr. 8. c. 12. παράδοξόν γε, οὐ γὰρ; ἀληθὲς δέ. Mira fane res, quis dubitet? at vera tamen. Vide magnum *Cafaubon.* libr. 1. de *fatyr. poef.*

MOLLVS.

7) Εδόκει μὴ ματεύεσθαι] Eft autem ματεύειν, quaerere, inueftigare. *Hom.* Il. ξ. Εγγὺς ἀνὴρ, οὐ δηθὰ ματεύσομεν.

Prope

ΚΕΦΑΛ. ιζ΄.

Απήει μὲν Μυρτάλη κομίσουσα πάντα, φυλασσόμενα ἐν πήρᾳ παλαιᾷ· κομισθέντα πρῶτος Διονυσοφάνης ἔβλεπε, καὶ ἰδὼν χλαμύ-
p. 132. διον ἁλουργὲς, πόρπην [1]) χρυσήλατον, ξιφίδιον ἐλεφαντόκωπον, μέγα βοήσας· ὦ ζεῦ δέσποτα, καλεῖ τὴν γυναῖκα θεασομένην.[2]) ἡ δὲ ἰδοῦσα, μέγα καὶ αὐτὴ βοᾷ· φίλαι μοῖραι· οὐ ταῦτα ἡμεῖς συνεθήκαμεν ἰδίῳ παιδὶ, καὶ εἰς τούτους τοὺς ἀγροὺς κομίζουσαν Σωφροσύνην [3]) ἀπεξείλαμεν; οὐκ ἄλλα μὲν οὖν· ἀλλὰ ταῦτα, φίλε ἄνερ· ἡμέτερόν ἐστι τὸ παιδίον· σὸς υἱός ἐστι Δάφνις, καὶ πατρῴας ἔνεμεν αἶγας. Ετι λεγούσης αὐτῆς, καὶ τοῦ Διονυσοφάνους τὰ γνωρίσματα φιλοῦντος, καὶ ὑπὸ περιττῆς ἡδονῆς δακρύοντος, ὁ Αστυλος συνεὶς

Prope adest vir, non diu inquiremus. *Hesych.* Ματεῖν, ζητεῖν, id est, quaerere, inquirere. Habebat codex μαιτεύεσθαι, *coniecturis inhaerere.*

IDEM.

Florentina, Heidelbergensis et Iungermaniana retinent μαντεύεσθαι. Sed codex Romanus habet, vt editum. BODEN.

V. ματεύεσθαι P. COLVMB.

[1]) Πόρπην] De hac voce vide supra L. I. c. 1. n. 15. *Tertullianus* dat antiquis Carthaginiensibus quadratam tunicam fibula constrictam. *Liu.* lib. 47. donatam puero tunicam, scribit, lato clauo, cum hispano sagulo et aurea fibula, vt videlicet fibula esset adstrigmentum saguli.

MOLLVS.

[2]) Θεασομένην] In textum recepi, suadentibus *Iungermano* et *Mollo*, quum lege-

CAPVT XVII.

Abibat Myrtala cuncta allatum, quae vetusta in pera asseruabantur: allata primus inspiciebat Dionysophanes, visisque chlamydicula purpurea, fibula ex auro fabrefacta, gladiolo eburneum habente capulum, magnaque edita voce: Dominator Iupiter! vxorem, vt et illa inspiciat, vocat. Haec, visis illis, etiam alta clamat voce: carae Parcae! Nonne nos haec ipsa proprio concinnauimus filio, atque hos in agros Sophrosynam, vt portaret, misimus? Non sunt alia certe, sed ipsamet haec sunt, mi Vir. Nostra haec proles. Tuus filius Daphnis est, atque paternas pauit capras. Illa adhuc loquente, Dionysophaneque signa haec deosculante, praeque nimio gaudio lacrymas fundente, Astylus, intellecto suum esse

legeretur perperam θιασαμένην. BODEN.

ἴσ. θιασομένην.

MOLLVS. ex IVNGERM.

3) Σωφροσύνη] Nomen mulieris. Graec. temperantia, mens sana, frugalitas, continentia, a qua nomen habet. MOLLVS.

4) Ὑπὸ περιττῆς ἡδονῆς δακρύοντος] Prae nimio gaudio lacrymas fundente. Saepius vsu venit, vt homines prae nimio gaudio lacrymas fuderint. Huius rei causam afferens *Alexand. Aph.* inquit: Vtrique lacrymas fundunt moesti ac laeti. In moestis fit ob angustum visus meatum, qui oculorum humorem comprimit: at in iis, qui laetitia gestiunt, idem humor propter meatuum laxitatem effunditur. *Plut.* in *vita Alexandr.* refert Philippum lacrymas prae gaudio fudisse, cum filius ex equo descendisset: ὁ δὲ πατὴρ καὶ δακρύσαι τι λέγεται πρὸς τὴν χαράν. Patri vero

συνεὶς ὡς ἀδελφός ἐστι, ῥίψας θοἰμάτιον, ἔθει κατὰ τοῦ παραδείσου πρῶτος τὸν Δάφνιν φιλῆσαι θέλων. ἰδὼν δὲ αὐτὸν μετὰ πολλῶν καὶ βοῶντα Δάφνις, νομίσας ὅτι συλλαβεῖν αὐτὸν βουλόμενος, τρέχει· ῥίψας πήραν καὶ τὴν σύριγγα, πρὸς τὴν θάλασσαν ἐφέρετο, ῥίψων ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς μεγάλης πέτρας. καὶ ἴσως ἂν, τὸ καινότατον, εὑρεθεὶς ἀπολώλει 5) Δάφνις, εἰ μὴ συνεὶς ὁ
p 133. Ἄστυλος ἐβόα πάλιν· "στῆθι, Δάφνι, μηδὲν φοβηθῇς· ἀδελφός εἰμί σου, καὶ γονεῖς οἱ μέχρι νῦν 6) δεσπόται· νῦν ἡμῖν Λάμων τὴν αἶγα εἶπε, καὶ τὰ γνωρίσματα ἔδειξεν· ὅρα δὲ ἐπιστραφεὶς, πῶς ἴασι φαιδροὶ καὶ γελῶντες· ἀλλ᾽ ἐμὲ πρῶτον φίλησον· ὄμνυμι δὲ τὰς νύμφας, ὡς οὐ ψεύδομαι." Μόλις μετὰ τὸν ὅρκον ἔστη· καὶ τὸν Ἄστυλον τρέχοντα 7) περιέμεινε, καὶ προσελθόντα κατεφίλησεν. ἐν ᾧ δὲ ἐκεῖνον ἐφίλει, πλῆθος τὸ λοιπὸν ἐπιῤῥεῖ 8) θεραπόντων, θεραπαινῶν, αὐτὸς ὁ πατὴρ, ἡ μήτηρ μετ᾽ αὐτοῦ. οὗτοι πάντες περιέβαλλον, κατεφίλουν

vero manasse lacrymas etiam aliquantulum prae gaudio ferunt. *Xenophon* lib. 7. *Histor. Graec.* narrat nuncio allato victoriae, Spartanos, facto ab Agesilao ac senatoribus ephorisque initio, vniuersos lacrymas fudisse, addito; οὕτω ἄρα κοινόν τι χαρᾷ καὶ λύπῃ δάκρυά ἐστιν. Adeo lacrymae gaudio ac dolori, sunt communes. Fredericus Imperator renunciata filii Maximiliani electione in Regem Romanorum, largiter illacrymauit. *Camer. centur.* 3. c. 98.

IDEM.

5) Εὑρεθεὶς ἀπολώλει] Confer *Senecae Controuers.* IX. Hanccine meam esse fortunam?

esse fratrem, abiectoque pallio, cursu tendebat per hortum, primus osculari Daphnidem volens. Cum vidisset autem illum multis stipatum clamantemque Daphnis, ratus illum accurrere, ipsi manus vt iniiciat: pera fistulaque abiectis, ad mare ferebatur, petra ex ardua se praecipitem daturus. Ac fortassis, quod maxime mireris, a suis iam inuentus periisset Daphnis, nisi, hoc intellecto, Astylus, iterum clamasset: Siste gradum, Daphni, nihil est, quod verearis. Sum tuus frater, et sunt parentes tui, qui tui ad hoc vsque tempus erant heri. Nunc nobis Lamon indicauit capram, atque crepundia exhibuit. Vide conuersus, quam laeti incedant, quantopere gaudeant. Sed me primum osculo imperti. Iuro per Nymphas, me nihil alienum a veritate loqui. Vix a praestito iuramento gressum stitit, Astylumque currentem expectauit, atque accedentem osculo excepit. Interea dum illum osculo impertiebat, reliqua seruorum ancillarumque turba affluebat, quin et pater vna cum matre:

nam? Eodem tempore et abdicor et adoptor.

BODEN.

6) Οἱ μέχρι νῦν] Plerumque additur articulus τοῦ, subaudito χρόνου, q. d. vsque ad tempus, quod nunc est. Sed etiam, quemadmodum hic, sine articulo. *Zosim.* libr. 12: ὧν καὶ τὰ δείκηλα μέχρι νῦν ἐστίν. Quorum simulacra nunc etiam, vel ad hoc vsque tempus sunt.

MOLLVS.

7) Τρέχοντα] N. τρέφοντα.

COLVMB.

8) Πλῆθος τὸ λοιπὸν ἐπιῤῥεῖ] *Reliqua turba affluit.* Est metaphorica locutio, sumpta a riuis atque fluuiis aliis fluminibus illabentibus. Simili forma vsus est dicendi

ἐφίλουν χαίροντες, κλαίοντες. ὁ δὲ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα πρὸ τῶν ἄλλων ἐφιλοφρονεῖτο, καὶ ὡς πάλαι εἰδὼς προσεστερνίζετο,3) καὶ ἐξελθεῖν τῶν περιβολῶν οὐκ ἤθελεν. οὕτω φύσις ταχέως πιστεύεται. ἐξελάθετο καὶ Χλόης παρ' ὀλίγον.

ΚΕΦΑΛ. ιη'.

Καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν ἔπαυλιν, ἐσθῆτά τε ἔλαβε πολυτελῆ, καὶ παρὰ τὸν πατέρα τὸν ἴδιον καθεσθεὶς, ἤκουεν αὐτοῦ λέγοντος οὕτως· „Εγημα,
p. 134. ὦ παῖδες, κομιδῇ νέος, καὶ χρόνου διελθόντος ὀλίγου, πατὴρ, ὡς ᾠόμην, εὐτυχὴς ἐγεγόνειν. ἐγίνετο γάρ μοι πρῶτος υἱὸς, καὶ δευτέρα θυγάτηρ, καὶ τρίτος Ἄστυλος. ᾤμην ἱκανὸν εἶναι τὸ γένος,1) καὶ γενόμενον ἐπὶ πᾶσι τοῦτο παιδίον, ἐξέθηκα· οὐ

dicendi *Xenoph.* libr. 7. *Inst. Cyr.* Ὁ δ' ὄχλος πλείων καὶ πλείων ἐπέῤῥει, et turba maior atque maior adfluebat. Pari metaphora vtitur *Hom. Il* λ.

Τὰ δ' ἐπέῤῥειν ἔθνεα πεζῶν.
Et affluxerunt agmina peditum.

Quod *Maro* dicendo aemulatus *Aeneid.* libr. 12. ita canit:

— *Hinc densi rursus inundant*
Troes, Agillinique, et pictis Arcades armis.

Id est, copiosi accurrunt, et vndarum more affluunt.

MOLLVS.

3) Προσεστερνίζετο] Verbum hoc factum est ex πρὸς et στέρνον, pectus, ita vt proprie προσστερνίζομαι sit, pectori meo apprimo (sicuti foetus suos rigentes pectori apprimendo fouent vrsi) id est amplector, complector. Ego

matre. Hi omnes illum amplexabantur, deosculabantur cum gaudio atque fletu. Ante omnes vero genitorem atque genitricem comiter et humane excipiebat: et, ac si iam pridem nouisset, toto pectore accipiebat exireque amplexibus recusabat. Tam cito sibi inuenit fidem natura. Et parum aberat, quin Chloes fuisset oblitus.

CAPVT XVIII.

Cumque iam venisset ad villam, pretiosam accepit vestem, iuxtaque genuinum parentem cum se collocasset, hunc in modum verba facientem audiuit: Duxi, filii, admodum iuuenis vxorem, atque, exiguo exacto temporis spatio, genitor, vt ego arbitrabar, fortunatus eram. Primus enim partus filius erat, alter filia, tertius Astylus. Ratus itaque, hosce sufficere generi nostro, hunc etiamnum infantulum, post omnes

Ego verti: toto pectore accipiebat, imitatus *Maronem* Libr. 9. Aeneid.

— *Venerande puer, iam pectore toto*
Accipio, et comitem casus complector in omnes.

Admouebat quippe Ascanius Euryalum suo pectori. Neque inepte hoc loco ita vertendum puto, cum mox sequatur, atque recusabat amplexibus exire, ἐξελθεῖν περιβολῶν οὐκ ἤθελεν. Clariss. Iungerm. quod vidi, mea versione iam typis excusa, *adpectorabatur*, vertit, imitans *Solin.* c. 29. de vrsis ita scribentem: *Has lambendo sensim figurant, atque adpectoratas fouent.*

IDEM.

¹) Ὤιμην ἱκανὸν εἶναι τὸ γένος] *Hoc generi nostro sufficere arbitrabar. Musonius:* οἵγε ἀναιροῦσι αὐτῶν τοὺς ἀδελ-

οὐ γνωρίσματα ταῦτα συνεκθεὶς, ἀλλὰ ἐντάφια.[2]) Τὰ δὲ τῆς τύχης ἄλλα βουλεύματα. ὁ μὲν γὰρ πρεσβύτερος παῖς καὶ ἡ θυγάτηρ ὁμοίᾳ

νόσῳ

ἀδελφὰς, ἵνα ἐκεῖνοι μερίδα μείζω τῶν πατρῴων ἔχωσι. Tollunt e medio fratres illorum; vt maiorem bonorum paternorum portionem superstites habeant. Praeceptum *Hesiodi* videntur illi secuti, vnicum filium paternorum bonorum haeredem esse debere praecipientis. IDEM.

[2]) Οὐ γνωρίσματα, ἀλλ' ἐντάφια] Notandus mos Graecorum, qui pueris illis, quos expositos volebant, semper aliquid applicabant. Inde postea, vt poetae comici tragicique fingunt, aliquando illi agnoscebantur, mutatisque temporibus ac fortunis parentum, libenter in familiam adsciscebantur. Quod ipsum cum Daphnidi, tum etiam Chloae, vsu venit. (Hactenus e Columbanio. BOD.) Vt ita et in duro hoc obeundo munere aliquam speciem pietatis praebeant, non patiendo omnino prolem suam nudam prorsus, expertemque suorum bonorum, ad mortem tradi. Itaque cum necessitati alicui, angustiisue rei familiaris parerent, non obliuiscebantur penitus se patres, aut matres esse, sed aliquid sui ornatus sibi detrahebant, corporibusque ipsorum imponebant. Id ipsum diligenter exposuit *Terent.* in *Heautontimor.* sua, vbi inducit Sostratam, Chremetis vxorem, ita cum viro loquentem: vt stultae et misere omnes sumus religiosae, cum exponendam do illis, de digito annulum detraho, et eum dico vna cum puella exponeret. Si moreretur, ne expers partis esset de nostris bonis. Id ipsum etiam obseruasse Creusam Mercurius narrat, apud *Euripidem* in *Ione* v. 15 seqq. cum ex se et Apolline natum exponeret.

— Ὡς δ' ἦλθε χρόνος,

Τεκοῦσ'

omnes natum, expoſui, expoſitis his vna, non veluti monumentis, verum potius funebribus ornamentis. At aliter viſum fuit fortunae. Natu quippe maior fi-

Τεκοῦσ' ἐν οἴκοις παῖδ' ἀπήνεγκε
βρέφος
Εἰς ταὐτὸν ἄντρον, οὗπερ ηὐνά-
σθη θεῷ,
Κρέουσα· κἀκτίθησιν ὡς θα-
νούμενον
Κοίλης ἐν ἀντίπηγος εὐτρόχῳ
κύκλῳ.

et paulo poſt v. 26.

— ἀλλ' ἣν εἶχε παρθένος χλιδὴν,
Τέκνῳ προσάψασ' ἔλιπεν, ὡς
θανουμένῳ.

Poſtquam vero tempus ve-
nit;
Pariens domi puerum, a-
ſportauit infantem
In idem antrum, vbi concu-
buit cum Deo
Creuſa, et exponit vt mo-
riturum
In rotundo orbe cauae ciſtae.

Deinde:

— *Sed ea, quae habebat*
virgo ornamenta
Filio appendens reliquit tan-
quam morituro.

Sunt autem ἐντάφια, quorum hoc loco fit mentio, veſtimenta funebria: ſepultoria lintea, quae dicuntur *Dionyſ.* libr. 2. antiq. Rom. ἐντάφιοι κόσμοι, quando loquitur de virginum veſtalium ſupplicio, in crimine ſtupri deprehenſarum: ἐντὸς τοῦ τείχους εἰς σηκὸν ὑπὸ γῆν κατεσκευασμένον ἅμα τοῖς ἐνταφίοις κόσμοις τίθενται. Intra muros in ſubterranea cella cum ſepulchralibus ornamentis inhumantur. *Xiphilin.* in *Seuero* vocat ἐντάφια, quaecunque ad parentandum pertinebant. Idem: p. 336 μέλλων δ' οὖν τελευτήσειν, ᾔτησε τὰ ἐντάφια ἃ πρὸ πολλοῦ παρεσκεύαστο. Hic paulo ante, quam moreretur, poſtulauit, vt ea, quae ad ſepulturam ſuam iamdudum comparauerat, ad ſe perferrentur. Et addit auctor: καὶ ἐπειδὴ διερρυηκότα αὐτὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου εἶδε, τί τοῦτο, ἔφη, ἐβραδύναμεν; Quae poſtquam vidit vetuſtate conſumpta: Quid hoc rei eſt, inquit, itane cunctati ſumus?

IDEM.

Heliodor. Libr. 4. Perſi-

νόσῳ μιᾶς ἡμέρας ἀπώλοντο.[3]) σὺ δέ μοι προνοίᾳ θεῶν ἐσώθης, ἵνα πλείους ἔχωμεν χειραγωγούς.[4]) μήτε οὖν σύ μοι μνησικακήσῃς ποτὲ τῆς ἐκθέσεως· ἑκὼν γὰρ οὐκ ἐβουλευσάμην· μή τε σὺ λυπηθῇς, Ἄστυλε, μέρος ληψόμενος ἀντὶ πάσης τῆς οὐσίας. κρεῖττον γὰρ τοῖς εὐφρονοῦσιν ἀδελφοῦ κτῆμα οὐδέν.[5]) ἀλλὰ φιλεῖτε ἀλλήλους,[6]) καὶ χρημάτων ἕνεκα καὶ βασιλεῦσιν ἐρίζετε. πολλὴν μὲν ὑμῖν καταλείψω γῆν,[7]) πολλοὺς δὲ οἰκέτας δεξιούς· χρυσόν· ἄργυ-

na in ταινίᾳ συνεκτεθειμένη Charicliae: καὶ ἔσαι σοι τὰ τῆς γραφῆς εἰ μὲν περισωθείης, γνωρίσματα· εἰ δ' ὅπερ καὶ ἀκοὴν λάθῃ τὴν ἐμὴν, ἐπιτύμβια καὶ μητρὸς ἐπικήδεια δάκρυα. *Id.* L. 8. de Chariclia: τούς τε συνεκτεθέντας ὅρμους ἀεὶ μὲν καὶ ἀπορρήτως ἐπιφέρεσθαι προνοουμένη, τότε δὲ τῆς ἐσθῆτος ἐντὸς καὶ ὑπὸ γαστέρα ζωσαμένη, καὶ οἷον ἐντάφιά τινα ἐπιφερομένη. De iisdem eod. l. εἰ μὲν σωζοίμην, εὐπορία βίου καὶ τῶν ἀναγκαίων. εἰ δέ τι πάσχοιμι, καλλωπίσματα ἔσχατα καὶ ἐντάφια γενησόμενα.
IVNGERM.

3) Ἀπώλοντο] In tribus vitiose legitur ἀπώλλοντο.
BODEN.

4) Ἔχωμεν χειραγωγοὺς] Χειραγωγὸς est, qui coecum ducit, aut debilem, aut senio confectum hominem, quo sensu hic dicitur. Liberi quippe probi instar scipionum sunt, quibus parentes iam aetate graues innitentes gradum stabiliunt. Talis fuit P. Cornelius, qui patrem decrepitum, luminibusque orbum vice scipionis rexit, vnde ille et Scipionis cognomen est adeptus, atque deinceps ad posteros transmisit. Vide *Heliodor.* libr. 4.
MOLLVS.

5) Κρεῖττον γὰρ ἀδελφοῦ, κτῆμα οὐδέν] *Muson.* apud *Stobaeum:* κρεῖττον πολλοὺς ἔχειν ἀδελφοὺς, τοῦ πολλὰ ἔχειν χρήματα. Satius est, multos habe-

lius et ipſa filia eodem morbo vno die perierunt: at tu deorum prouidentia mihi es ſeruatus, quo plures, qui manu ducant, habeamus. Caue vnquam in me ſis animo maleuolo expoſitionis huius nomine, etenim non temere hoc conſilium iniui. Neque eſt, Aſtyle, quod tu moereas, licet pro aſſe ſemiſſem totius ſubſtantiae accepturus. Hominibus enim ſapientibus nulla fratre praeſtantior eſt poſſeſſio: ſed mutuo vos proſequimini amore, et quod diuitias attinet, cum regibus contendere poteſtis. Magnam vobis re-

habere fratres, quam multas pecunias. Nam, vt idem ille ait, frater aeſtim[illegible]us eſt, vt membrum tui corporis. Recte igitur atque iure apud *Hom.* Iliad. π. 117. Telemachus non leuis calamitatis loco deputat, quod fratre careat, cum inquit:

Ὧδε γὰρ ἡμετέρην γενεὴν μούνωσε Κρονίων.

Vſque adeo noſtram gentem Saturnius orbam,
Reddidit, vt mea ſtirps dependeat omnis ab vno.

IDEM.

6) Ἀλλὰ φιλεῖτε ἀλλήλους] *Sed vos mutuo amore proſequimini.* Idem ſuos monuit filios Cyrus libr. 8. de *expedit. Cyr.* Τίνα δ' αἴσχιον μὴ φιλεῖν, ἢ τὸν ἀδελφόν; et mox: ἀλλὰ πρὸς θεῶν πατρῴων, παῖδες, τιμᾶτε ἀλλήλους. Quem turpius eſt non amare, quam fratrem? Quare, mei filii, proſequimini vos mutuo amore. μετὰ ταῦτα δ' ἐνθυμητέον, ὅτι τρόπον τινὰ οἱ ἀδελφοὶ τὰ αὐτοῦ μέρη τυγχάνουσι. Deinde cogitandum eſt, quod fratres quodammodo corporis tui partes ſint.

IDEM.

Plura ac meliora ſuppeditabunt *Plutarchus* Libr. de *fraterno amore* et *Anton.* ſerm. de amore atque odio in fratres.

BODEN.

7) Πολλὴν μὲν ὑμῖν καταλείψω γῆν] Ita Seuerus apud *Herodian.* libr. 3. c. 13.

duos,

ἄργυρον· ὅσα ἄλλα[8]) εὐδαιμόνων κτήματα· μό-
p. 135. νον ἐξαίρετον[9]) τῦτο Δάφνιδι τὸ χωρίον δίδωμι, καὶ Λάμωνα καὶ Μυρτάλην, καὶ τὰς αἶγας, ἃς αὐτὸς ἔνεμεν.

ΚΕΦΑΛ. ιθ'.

Ἔτι αὐτῦ λέγοντος, Δάφνις ἀναπηδήσας, καλῶς με, εἶπε, ταῦτα, πάτερ, ἀνέμνησας, ἄπειμι τὰς αἶγας ἀπάξων ἐπὶ τὸν ποτόν· αἵ που νῦν διψῶσαι παραμένυσι τὴν σύριγγα τὴν ἐμὴν, ἐγὼ δὲ ἐνταυθοῖ καθέζομαι. Ἡδὺ πάντες ἐγέλασαν, ὅτι δεσπότης γεγενημένος, ἔτι θέλει εἶναι αἰπόλος·[1]) κἀκείνας μὲν θεραπεύσων ἐπέμφθη τὶς ἄλλος. Οἱ δὲ θύσαντες Διὶ σωτῆρι,[2]) συμπό-

σιον

duos, quos habebat filios, ad concordiam pacemque reuocare satagens, illis θησαυρύς τε καὶ ναὸς, πάντα ἐδείκνυε χρημάτων πλήρη, monstrabat thesauros, templaque pecuniis plena esse.

MOLLVS.

8) Ὅσα ἄλλα] Leg. καὶ ὅσα ἄλλα. Moris est disertioribus Graecis, post aliquam partium rerumque affinium enumerationem, ita concludere, καὶ ἄλλα ὅσα, et reliqua eiusmodi: vel καὶ ἄλλοι ὅσοι, et caeteri id genus: vt, τοιαῦτα δὲ προφασίζεται, καὶ ἄλλα ὅσα. His atque aliis eiusmodi excusationibus vtitur.

IDEM.

9) Ἐξαίρετον] *Praecipuum.* v. l. 35. §. 1. De legat. 2. etc. Talis ἐξαιρέσεως etiam exemplum *Genes.* 48. fin. vbi Iacob. ad Ioseph. ἐγὼ δὲ δίδωμί σοι σίκιμα ἐξαίρετον ὑπὲρ τὺς ἀδελφύς συ, ἣν ἔλαβον ἐκ χειρὸς ἀμοῤῥαίων ἐν μαχαίρᾳ μυ καὶ τόξῳ.

IVNGERM.

[1]) N.

linquam regionem, multos seruos industrios, aurum, argentum, et id genus alia, quae homines beati possident: hunc solum agrum Daphnidi praecipuum do, nec non Lamonem atque Myrtalen, ipsasque, quas ipsemet pauit, capras.

CAPVT XIX.

Illo etiamnum loquente, Daphnis a sede prosiliens: Recte illa, inquit, parens, mihi in memoriam reuocasti: exeo, capras educturus ad potum: quae alicubi sitientes meam expectant fistulam, ego vero hic sedeo. Riserunt suauiter omnes, quod, dominus factus, etiamnum caprarius esse vellet: at alius missus fuerat, illarum gesturus curam. Hi autem, sacris Ioui Seruatori factis, conuiuium ce-

 lebra-

[1]) N. et V. θέλει εἶναι αἰπόλος P.

COLVMB. IVNG. MOLL.

Igitur in textum adoptaui, quum ante in omnibus legeretur ἦν αἰπόλος.

BODEN.

[2]) Διὶ σωτῆρι] *Ioui Seruatori.* Iupiter a Graecis dictus est Σωτὴρ, seruator; propterea, quia illos a Medis liberauit, vt quidam volunt. Σωτῆρος διὸς apud *Athenaeum* legimus libr. 7. Sed Iouis Seruatoris aram multo ante erectam fuisse ab Hercule, Amphitryon apud *Euripidem* testatur in Hercule furente, ex deuictis Miniis. Sed quanto nos rectius Iesum Christum Dominum nostrum hoc cognomine nuncupamus, qui nos adeo benigne, suo cruore in veram aeternae vitae libertatem asseruit? *Arrianus* libr. 8. de gestis Alexandr. tradit ipsum Regem, intellecto Nearchum classe salua appulisse, Διὶ Σωτῆρι, caeterisque Numinibus malorum depulsoribus, mari-

σιον συνεκρότουν·3) Εἰς τοῦτο τὸ συμπόσιον μόνος4) οὐχ ἧκε Γνάθων· ἀλλὰ φοβούμενος, ἐν τῷ νεῷ τοῦ Διονύσου, καὶ τὴν ἡμέραν ἔμεινε, καὶ τὴν νύκτα, ὥσπερ ἱκέτης. Ταχείας δὲ Φήμης εἰς πάντας ἐλθούσης, ὅτι Διονυσοφάνης εὗρεν υἱὸν, καὶ ὅτι Δάφνις, ὁ αἰπόλος, δεσπότης τῶν ἀγρῶν εὑρέθη, ἅμα ἕῳ συνέτρεχον ἄλλος ἀλλαχόθεν, τῷ μὲν μειρακίῳ συνηδόμενοι, τῷ δὲ πατρὶ αὐτοῦ δῶρα κομίζοντες· ἐν οἷς καὶ ὁ Δρύας πρῶτος, ὁ τρέφων τὴν Χλόην. Ο δὲ Διονυσοφάνης κατεῖχε
p. 136. πάντας κοινωνοὺς μετὰ τὴν εὐφροσύνην καὶ τῆς ἑορτῆς ἐσομένης.5) παρεσκεύαστο δὲ πολὺς μὲν οἶνος· πολλὰ δὲ ἄλευρα· ὄρνιθες ἕλειοι·6) χοῖροι γαλαθηνοί· μελιτώματα ποικίλα· καὶ ἱερεῖα δὲ πολλὰ τοῖς ἐπιχωρίοις θεοῖς ἐθύετο· ἐνταῦθα ὁ Δάφνις συναθροίσας πάντα τὰ ποιμενικὰ κτήματα, διένειμεν ἀναθήματα τοῖς θεοῖς· τῷ Διονύσῳ μὲν, ἀνέθηκε τὴν πήραν, καὶ τὸ δέρμα· τῷ Πανὶ τὴν σύριγγα,7) καὶ τὸν πλάγιον αὐλόν· τὴν καλαύρο-

marinisque ludos gymnicos et musicos edidisse, celebremque pompam indixisse. Vid. *Gyrald.* libr. 2. de *Diis gentil* et doctiss. *Bourdelot.* in *Heliodor.* Hinc sacra et festa, quae agitantur in honorem σωτήρων θεῶν, σωτήρια dicta fuerunt. *Herodian.* lib. 4. ἐθύετο σωτήρια. *Plut.* in Gal. ἔθυσε σωτήρια.

MOLLVS.

3) Συμπόσιον συνεκρότουν] Eadem forma *Xiphil.* in *Iulian.* καὶ συμπόσια πολλὰ συνεκρότει, et multa conuiuia celebrabat. *Iulian. Caesar.* Ἀλέξανδρος Αἴγυπτον παρῆλθε θεωρῶν· ἐγὼ δὲ συμπόσια συγκροτῶν, κατεπολέμησα. Alexander Aegyptum spectans pertransiuit: ego conuiuia cele-

lebrabant, ad quod ſolus non acceſſit. Gnatho, qui ſibi timens, aede in Bacchi, tanquam ſupplex, diem atque noctem manſit. Cum iam fama ad omnium perueniſſet aures, Dionyſophanem ſuum inueniſſe filium, atque Daphnidem caprarium illum, dominium agrorum eſſe adeptum, prima luce alii aliunde concurrebant, adoleſcenti gratulantes, patri autem munera conferentes: inter quos Dryas, altor Chloes, primus erat. Omnes detinebat Dionyſophanes, poſt delectationem hanc etiam feſti participes futuros. Ingens vini apparatus erat: multum farinae: aues paluſtres: porculi ſubrumi: varia piſtorum opera melle condita: multaeque hoſtiae diis patriis immolabantur. Tum Daphnis, collectis reculis omnibus paſtoralibus, dona diis diſtribuit: Baccho peram atque pellem conſecrauit: Pani fiſtulam, nec non tibiam obliquam: Nymphis pedum et mulctralia,

 quae

celebrans domi. *Lucian.* καὶ ὁ πότος συνεκροτεῖτο. IDEM.

4) Μόνος] In recentiſſimis deeſt. BODEN.

5) Εσομένης] Autumo leg. ἐσομένη. IVNGERM.

6) Ορνιθες ἕλειοι] Male in *Commel.* ἔλαιοι. BODEN.

7) Τῷ πανὶ ἀνέθηκε σύριγγα], *Fiſtulam ſuam dicauit Pani.* Moris videtur fuiſſe, vt ad meliorem fortunam euecti, conſecrarint ea diis inſtrumenta, quibus, deteriori fortuna preſſi, victum ſibi quaeritarunt. Apud *Lucian.* in *Timone*, qui ad meliorem ſortem prouectus, ſuum ligonem et rhenonem Pani conſecrat, additis hiſce verbis: ὦ δίκελλα, καὶ φιλτάτη διφθέρα,

λαύροπα ταῖς νύμφαις, καὶ τὰς γαυλὰς, ἃς αὐτὸς ἐτεκτήνατο. οὕτω δὲ ἄρα τὸ σύνηθες, ξενιζέσης εὐδαιμονίας τερπνότερόν ἐςιν, 8) ὥςε ἐδάκρυεν 9) ἐφ' ἑκάςῳ τέτων ἀπαλλασσόμενος· καὶ ὅτε τὰς γαυλὰς ἀνέθηκε, πρὶν ἀμέλξαι, ὅτε τὸ δέρμα, πρὶν ἐνδύσασθαι, ὅτε τὴν σύριγγα, πρὶν συρίσαι. ἀλλὰ καὶ ἐφίλησεν αὐτὰ πάντα, καὶ τὰς αἶγας προσεῖπε, καὶ τὰς τράγους ἐκάλεσεν ὀνομαςί. τῆς μὲν γὰρ πηγῆς καὶ ἔπιεν, ὅτι πολλάκις καὶ μετὰ Χλόης. Οὔπω δὲ ὡμολόγει τὸν ἔρωτα, καιρὸν παραφυλάττων.

ΚΕΦΑΛ. κ'.

Ἐν ᾧ δὲ Δάφνις ἐν θυσίαις ἦν, τάδε 1) γίνεται
P. 137. περὶ τὴν Χλόην· ἐκάθητο κλαίεσα, τὰ πρόβατα νέμεσα, λέγουσα οἷα εἰκὸς ἦν· ἐξελάθετό 2) μου Δάφνις· ὀνειροπολεῖ γάμους πλουσίους· τί γὰρ αὐτὸν ὀμνύειν ἀντὶ τῶν νυμφῶν τὰς αἶγας ἐκέλευον; κατέλιπε καὶ ταύτας ὡς καὶ Χλόην· οὐδὲ θύων ταῖς νύμφαις καὶ τῷ Πανὶ, ἐπεθύμησεν ἰδεῖν Χλόην· εὗρεν ἴσως παρὰ τῇ μητρὶ θεραπαίνας ἐμοῦ κρείττονας· 3) χαιρέτω· 4) ἐγὼ δὲ

ρα, ὑμᾶς μὲν τῷ πανὶ τέτῳ ἀναθεῖναι καλόν. O ligo, o rheno cariſſime, vos huic Pani ſuſpendi bonum eſt.
MOLLVS.

8) Οὕτω δὲ ἄρα τὸ σύνηθες ξενιζέσης εὐδαιμονίας τερπνότερόν ἐςιν] Adeo ſane, id cui aſſueuimus, quauis aduentitia nouaque felicitate magis delectat. Πᾶν σύντροφον γλυκὺ, omne id, cui innutriti ſumus, dulce eſt. *Maro Georg.* 2.

— *Adeo*

quae ipſemet fabricauerat. Adeo ſane id, cui aſſueuimus, quauis aduentitia felicitate potius delectat: quare digrediens ſingula horum lacrymis proſecutus fuit. Nec ante mulctralia illa dicauit, quam in illis mulxiſſet: neque ante rhenonem ſuum, quam induiſſet: neque fiſtulam, antequam illa ceciniſſet. Quin etiam, iis omnibus oſculis fixis, allocutus et eſt capras, hircosque ſuis compellauit nominibus: bibit et e fonte, quia inde cum Chloe ſaepe aquam hauſerat. Nequedum confitebatur amorem, tantum occaſioni imminens.

CAPVT XX.

Quo tempore autem Daphnis ſacris faciendis vacabat, ita ſe habebant res Chloes. Sedebat plorans, paſcebatque oues, dicens, vt veriſimile eſt: me Daphnis obliuioni tradidit. Somniat opulentas nuptias: Quorſum illum pro Nymphis capras iurare iubebam? illas ſiquidem aeque ac Chloen pro derelicto habuit. Ne quidem, quum ſacra Nymphis et Pani faceret, eum vel videndae Chloes deſiderium cepit. Forſan apud matrem inuenit me praeſtantiores

— *Adeo a teneris aſſueſcere multum eſt.* Hoc noſter Epiphonemate concludit hoc ipſum.

IDEM.

9) Ἐδάκρυσε] Ita veteres. *Mollus* dederat ἐδάκρυσεν.

BODEN.

1) Τάδε] In plerisque non ita bene τὰ δὲ.

IDEM.

2) Ἐξιλάσατο] Perperam recentiſſima ἐξιλάσατο.

IDEM.

3) Εὗρεν ἴσως θεραπαίνας ἐμοῦ

δὲ οὐ ζήσομαι. 5) Καὶ τοιαῦτα λέγουσαν, τοιαῦτα ἐννοοῦσαν, ὁ Λάμπις ὁ βουκόλος μετὰ χειρὸς γεωργικῆς ἐπιστὰς, ἥρπασεν αὐτήν. ὡς οὔτε Δάφνιδος ἔτι γαμήσοντος, καὶ Δρύαντος ἐκεῖνον ἀγαπήσοντος· 6) ἡ μὲν οὖν ἐκομίζετο βοῶσα ἐλεεινόν· τῶν δέ τις ἰδόντων 7) ἐμήνυσε τῇ Νάπῃ, κἀκείνη τῷ Δρύαντι, καὶ ὁ Δρύας τῷ Δάφνιδι. ὁ δὲ

ἐμοῦ κρείττονας] Ο μέγας ἔρως ἐστὶ ζηλότυπόν τι χρῆμα, μεστὸν ὑποψίας, ἢ ἀπιστίας, vt quidam dixit. Ingens amor non est sine zelotypia, plenusque et diffidentiae est. Ita Leucippe exprobrat suo Clitophonti per literas cum Melite nuptias, apud *Achill. Tat.* libr. 5. σὺ δὲ ἄπρακτος, ἀμαστίγωτος γαμεῖς. Tu nunquam distractus, verberumque immunis nouis te nuptiis oblectas. Quid, quaeso, suspicacius amore? *Ouid.* 7. *Metamorph.*

— Sed cuncta timemus amantes.
Res est solliciti plena timoris amor.

Apud *Propert.* impensius quidam amans hoc ipsum de se fatetur. Lib. 2. El. 6.

Omnia me laedunt, timidus sum, ignosce timori.

MOLLVS.

4) Χαιρέτω] *Valeat.* Hoc verbum interdum est, veluti hic, improbantis, auersantis, repudiumque remittentis, aut cum contemptu quodam deferentis. *Eurip.* χαιρέτω βουλεύματα, valeant consilia. *Aristot* in *Metaphys.* χαιρέτωσαν ἰδέαι, valeant ideae, id est, missas faciamus ideas. Hinc apud *Lucian.* τὸ μακρὰν χαίρειν φράσαι, denotat non amplius velle rerum habere curam. Est itaque hoc loco, quasi Daphnidi suo dicat Chloe, cum Medea:

I nunc, superbe, virginum thalamos pete.

In eodem significatu vsurpauit Comicus verbum *valeo*, cum inquit: Valeant, qui inter nos diffidium volunt. Recte *Budaeus* in *commentar. Graec. ling.* τὸ

res ancillas. Valeat: ego vitam non viuam amplius. Talia dicentem, talia animo volutantem, Lampis armentarius, ex insidiis repente progressus, manuque stipatus rusticorum, eam rapit: quasi non Daphnis illam in posterum ducturus, atque illum duntaxat Dryas eximium habiturus foret. Illa itaque auferebatur, miserandum clamans. Caeterum quidam ex

τὸ δὲ χαιρέτω, λέγεται ἐπὶ τῶν δοκούντων ἀγαθῶν κατ᾽ εὐφημισμὸν, ὅταν οὐ δέῃ φανερῶς δυσφημεῖν, οἷον χαιρέτω φιλία, χαιρέτω λόγος, ἐπειδὰν ἀηδῶς τις ἔχῃ πρὸς ταῦτα.

IDEM.

5) Ἐγὼ δὲ οὐ ζήσομαι] *Xen.* libr. 5. de *Institut. Cyr.* faciens verba de amantibus, ait: διόπερ, οἶμαι, καὶ εὔχονται μὲν ἀεὶ ὡς ἄθλιοι ὄντες, ἀποθανεῖν. Quod fit, mea quidem sententia, semper vt optent mori. Dido, deserta ab Aenea suo, quem perdite amabat, mortem orat, et quam primum sibi lumen abrumpere tentat. Est enim mors vltimum confugium in malis omnibus miseris mortalibus. *Senec.* libr. 3. c. 15. propterea vocat mortem malorum finem, libertatem, effugium seruitutis. Non tamen est perinde, qua quis ratione moriatur, cuius memores debeant esse, quotquot suos eant anticipatum manes: quippe κακὸν, τὸ ἀποθανεῖν κακῶς.

IDEM.

6) N. Γαμήσοντος P. V. ἀγαπήσοντος P.

COLVMB. et IVNGERM.

Hanc praeferendam censui lectionem antiquissimae trium editionum, in quibus habebatur γαμήσαντος, ἀγαπήσαντος.

BODEN.

7) Τῶν δέ τις ἰδόντων] Ex coniectura *Iungermani*, quem statim vide, vel e Iuntica, in textum recepit *Mollus*. Legebatur in duabus, sine bono sensu, τὸν δέ τις ἰδόντων.

IDEM.

Leg. τὸ δέ τις ἰδ. vel τῶν δέ τις ἰδ.

IVNGERM.

8) Ἐξω

δὲ ἔξω τῶν φρενῶν γενόμενος,[8] οὔτε εἰπεῖν πρὸς
τὸν πατέρα ἐτόλμα, καὶ καρτερεῖν μὴ δυνάμε-
νος, εἰς τὸν περίκηπον εἰσελθὼν ὠδύρετο, ὦ πι-
κρᾶς ἀνευρέσεως, λέγων· πόσον ἦν μοι κρεῖττον
νέμειν; πόσον ἤμην μακαριώτερος, δοῦλος ὤν;
p. 138. τότε ἔβλεπον Χλόην· νῦν δὲ τὴν μὲν Λάμπις ἁρ-
πάσας οἴχεται, νυκτὸς δὲ γενομένης, κοιμήσεται·
ἐγὼ δὲ πίνω, καὶ τρυφῶ, καὶ μάτην τὸν Πᾶνα,
καὶ τὰς αἶγας, καὶ τὰς νύμφας ὤμοσα.

ΚΕΦΑΛ. κα΄.

Ταῦτα τοῦ Δάφνιδος λέγοντος, ἤκουσεν ὁ Γνάθων ἐν τῷ παραδείσῳ λανθάνων· καὶ καιρὸν ἥκειν διαλλαγῶν πρὸς αὐτὸν νομίζων, τινὰς τῶν τοῦ Ἀστύλου νεανίσκων προσλαβὼν, μεταδιώκει τὸν Δρύαντα, καὶ ἡγεῖσθαι κελεύσας ἐπὶ τὴν τοῦ Λάμπιδος ἔπαυλιν, συνέτεινε δρόμον. καὶ καταλαβὼν ἄρτι εἰσάγοντα τὴν Χλόην, ἐκείνην τε ἀφαιρεῖται, καὶ ἀνθρώπους[1]) γεωργοὺς συνηλόησε[2]) πληγαῖς· ἐσπούδαζε δὲ καὶ τὸν Λάμπιν δήσας, ἄγειν

[8]) Ἔξω φρενῶν γενόμενος] *Mente captus, inops mentis.* Ita etiam *Plutarch.* ita et *Herodian.* est locutus: ἔξω φρενῶν καθεστώς. Item: ἀλλ' ἅτε ἀνὴρ οὐκ ἔξω φρενῶν καθεστὼς, ſed vt homo neutiquam mente captus. MOLLVS.

[1]) Ἀνθρώπους] Hanc lectionem Florentinae, Mollianae et Pariſienſis amplectendam, duxi, peſſime

ex illis hoc qui viderat, facti indicium huius facit Napae, illa Dryanti, Dryas Daphnidi, qui mente consternatus, patrique reuelare quicquam non ausus, neque ferendis hisce par malis, horti ambitum ingressus lamentabatur, dicens: O mihi acerbam inuentionem: quanto satius foret, rem pecuariam facere? Quanto beatius seruire seruitutem? Tunc temporis meis Chloen oculis videbam; nunc vero Lampis illa rapta abit, coeptaque nocte cum illa cubabit. At ego poculis, genioque indulgeo meo, vaneque Pana, capras, Nymphas iuraui.

CAPVT XXI.

Haec dicentem Daphnidem in horto delitescens Gnatho audiuit, ratusque iam conciliandae apparuisse amicitiae occasionem, adhibitis nonnullis ex Astyli pueris, Dryantem persequitur, hortatusque, vt se duces praestarent viae, ad casam Lampidis cursu festinabat. Iamque introducentem illum Chloen assecutus, istam, verberibus multatis agricolis, illi eripuit: verum nauabat strenuam operam, quo vinctum Lampidem, haud secus, quam ex bello

me habentibus *Commel.* et *Iungerm.* ἀνθρώπου.

BODEN.

[2]) Συνηλόησε] Verbum translatum a triturantibus, qui spicas in areis contundunt. Descendit enim ab ἅλως. Neque audiendi sunt, qui in lexicis discrimen faciant inter ἀλοάω, *caedo* et ἁλοάω, *trituro.* Namque et hoc in vetustis libris tenuatum reperiri testatur H. *Stephanus* in *Thesauro Gr.* L.

ἄγειν ὡς αἰχμάλωτον ἐκ πολέμου τινὸς, εἰ μὴ 3)
φθάσας ἀπέδρα· κατορθώσας δὲ τηλικοῦτον ἔργον,
νυκτὸς ἀρχομένης ἐπανέρχεται· καὶ τὸν μὲν Διονυ-
σοφάνην εὑρίσκει καθεύδοντα, τὸν δὲ Δάφνιν ἀ-
γρυπνοῦντα, 4) καὶ ἔτι ἐν τῷ περικήπῳ δακρύον-
τα, 5) προσάγει δὴ τὴν Χλόην αὐτῷ, καὶ διδοὺς
διηγεῖται πάντα· καὶ δεῖται μηδὲν ἔτι μνησικα-
p. 139. κοῦντα, 6) δοῦλον οὐκ ἄχρηστον ἔχειν 7) μηδὲ ἀφελέ-
σθαι τραπέζης, μεθ' ἣν τεθνήξεται λιμῷ. Ὁ δὲ
ἰδὼν Χλόην, καὶ ἔχων ἐν χερσὶ 8), τῷ μὲν ὡς εὐερ-
γέτῃ

L. T. I. p. 327. Sic et nostrates de rusticis vapulantibus: *er zerdrasch sie.*

IDEM.

3) Εἰ μὴ] Notandum ante hasce voculas εἰ μὴ verbum aliquod saepe subaudiendum venire, quemadmodum hic: ἦγεν ἂν, et duxisset. *Thucyd.* libr. 1. καὶ συγγνώμη εἰ μή. Et venia (supple: dari vobis possit) si non iam.

MOLLVS.

4) Τὸν δὲ Δάφνιν ἀγρυπνοῦντα] *Plut.* in *Themist.* dixit νύκτας ἀγρυπνεῖν, quod *Plaut.* noctes ducere: et *Stat.* 2. *Theb.*

Insomnem ludo certatim
ducere noctem.

Amantibus passim negatur somnus. *Val. Flacc. Arg.* de Medea.

Nulla quies animo, nullus sopor, arida mens est.

Nemes. 2 *Eclog.* de pastore, qui puellam deperibat.

— *Nec placido memini concedere somno.*

Maro libr. 4. *Aeneid.* amantis Didonis affectum exprimens, ait:

— *Nec vnquam*
Soluitur in somnos.

IDEM.

5) Δακρύοντα] In verbis καθεύδοντα, ἀγρυπνοῦντα, δακρύοντα, nota epistrophen.

IDEM.

6) Μνησικακοῦντα] *Aristoteles Ethic.* L. IV, c. 3. de magna-

bello aliquo captiuum duceret, quin duxiſſet, niſi is ſua id fuga praeuertiſſet. Re tam praeclare geſta, inclinatoque in occaſum die, reuerſus offendit Dionyſophanem in ſomnum effuſum, verum Daphnidem inſomnem ducentem noctem, inque ambulacro illo etiamnum plorantem; cui adducta iam, traditaque Chloe, omnia commemorat, oratque, ne amplius iniuriae memor, ſe ſeruum inutilem cenſeat, menſaque priuet, qua interdicta, ilico moriatur fame. At ille, conſpecta Chloe, manuque tenens, cum

magnanimo loquens: Οὐ δὲ μνησικακός· ȣ̓ γὰρ μεγαλοψύχȣ τὸ ἀπομνημονεύειν, ἄλλως τε καὶ κακὰ, ἀλλὰ μᾶλλον παρορᾶν. BODEN.

7) Δοῦλον ȣ̓κ ἄχρηστον ἔχειν] *Ne ſe pro inutili ſeruo habeat.* Vel, quod ſeruus ſit inutilis, de ſe ſentiat. Ita *Marcus* c. 11. §. 32. ἅπαντες γαρ εἶχον τὸν Ἰωάννην ὅτι ὄντως προφήτης ἦν, omnes enim ſentiebant de Ioanne, quod vere propheta eſſet. Vel omnes Ioannem vere in numero prophetarum habebant. Id eſt, ἐδόκȣν περὶ Ἰωάννȣ ὅτι ὄντως προφήτης ἦν. Ita et apud *Matth.* c. 21. §. 26. πάντες γὰρ ἔχȣσι τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην. Latinis familiare eſt, in hac ſignificatione vſurpare verbum *habeo Terent.* Semper enim dicta atque habita eſt ſoror, hoc eſt, exiſtimata et credita. Ad eundem modum Belgae, *Hy houdt hem daer voor:* id eſt, talem exiſtimat. *Cic.* Themiſtocles cum in epulis recuſaſſet lyram, habitus eſt indoctior, id eſt, reputatus, exiſtimatus. Inuenitur apud *Iſocrat.* alioquin minus vſitatum veteribus Graecis, hoc dicendi genus, in *Panath.* τίνας ἂν ἔχω πεπαιδευμένȣς; MOLLVS.

8) Ἐν χερσὶ, τῷ] V. Ἐν χερσὶ Χλόην, τῷ P. COLVMB.

γέτῃ διηλλάττετο, τῇ δὲ ὑπὲρ τῆς ἀμελείας ἀπελογεῖτο.

ΚΕΦΑΛ. κβ΄.

Βουλευομένοις δὲ [1]) αὐτοῖς ἐδόκει τὸν γάμον κρύπτειν, ἔχειν δὲ κρύφα τὴν Χλόην, πρὸς μόνην ὁμολογήσαντα [2]) τὸν ἔρωτα τὴν μητέρα· ἀλλ' οὐ συνεχώρει Δρύας, ἠξίου δὲ τῷ πατρὶ λέγειν, καὶ πείσειν αὐτὸς ἐπηγγέλλετο. καὶ γενομένης ἡμέρας, ἔχων ἐν τῇ πήρᾳ τὰ γνωρίσματα, πρόσεισι τῷ Διονυσοφάνει καὶ τῇ Κλεαρίστῃ, καθημένοις ἐν τῷ παραδείσῳ· παρῆν δὲ καὶ ὁ Ἄστυλος, καὶ αὐτὸς ὁ Δάφνις. καὶ σιωπῆς γενομένης, ἤρξατο λέγειν· „Ὁμοία με ἀνάγκη Λάμωνι τὰ μέχρι νῦν ἄῤῥητα ἐκέλευσε λέγειν. Χλόην ταύτην, οὔτε ἐγέννησα, οὔτε ἀνέθρεψα· ἀλλὰ ἐγέννησαν μὲν ἄλλοι, κειμένην δὲ ἐν ἄντρῳ νυμφῶν ἀνέτρεφεν οἶς. εἶδον τοῦτο αὐτός· καὶ ἰδὼν ἐθαύμασα· θαυμάσας, ἔθρεψα· μαρτυρεῖ μὲν καὶ
p. 140. τὸ κάλλος· ἔοικε γὰρ οὐδὲν ἡμῖν· μαρτυρεῖ δὲ καὶ τὰ γνωρίσματα. πλουσιώτερα γὰρ ἢ κατὰ ποιμένα. ἴδετε ταῦτα, καὶ τοὺς προσήκοντας τῇ κόρῃ ζητήσετε, [3]) ἂν ἀξία ποτὲ Δάφνιδος φανῇ."

ΚΕΦΑΛ.

[1]) Δὲ] *Mollus* habet καὶ αὐτοῖς. BODEN.

[2]) Ὁμολογήσαντα] Forte rectius legas ὁμολογήσαντας. IDEM.

[3]) Ζη-

cum isto, vtpote de se tam bene merito, redibat in gratiam, suam verbis Chloae incuriam incusans.

CAPVT. XXII.

Caeterum illis deliberatum et constitutum erat, clandestinas nuptias celebrare, Chloenque clam habere, matri duntaxat amore reuelato. Verum enim vero non permittebat id Dryas, id indicatum volens patri, recepto in se, illum sese oratione esse flexurum. Atque orto die, habens in pera monumenta, ad Dionysophanem Clearistamque, in horto sedentes, accedit. Aderant illis Astylus, et ipsemet Daphnis: silentioque facto, ita dicere est exorsus. Par me necessitas, quae Lamonem, nunc ea, quae ad hoc vsque tempus occulta fuerunt, dicere iussit. Hanc ego Chloen neque genui, neque primis alimentis sustentaui: verum alii genuere, iacentemque Nympharum in antro ouis nutriuit. Hoc ipsemet meis vidi oculis, et, vt vidi, sum admiratus; miratus illam eduxi. Id ipsum forma eius testatum facit: quippe nullis oris lineamentis nos refert. Testantur et crepundia, quae magnificentiora sunt, quam pro pastoris sorte. Haec contemplamini, quaeriteque puellae propinquitate coniunctos, si quando Daphnidis connubio digna videatur.

3) Ζητήσετε] Ita codices qui ζητήσατε praetulit. et editiones ante *Mollum*, IDEM.

ΚΕΦΑΛ. κγ'.

Τοῦτο οὔτε Δρύας ἀσκόπως ἔῤῥιψεν, οὔτε Διονυσοφάνης ἀμελῶς ἤκουσεν, ἀλλὰ ἰδὼν εἰς τὸν Δάφνιν, καὶ ὁρῶν αὐτὸν χλωριῶντα,[1]) καὶ κρύφα δακρύοντα, ταχέως ἐφώρασε τὸν ἔρωτα.[2]) καὶ ὡς ὑπὲρ παιδὸς ἰδίου μᾶλλον ἢ κόρης ἀλλοτρίας δεδοικὼς, διὰ πάσης ἀκριβείας ἤλεγχε τοὺς λόγους[3]) τοῦ Δρύαντος· ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ γνωρίσματα εἶδε κομισθέντα, ὑποδήματα κατάχρυσα· τὰς περισκελίδας· τὴν μίτραν· προσκαλεσάμενος τὴν Χλόην,[4]) παρεκελεύετο θαῤῥεῖν, ὡς ἄνδρα μὲν ἔχουσαν ἤδη· ταχέως δὲ εὑρήσουσαν καὶ τὸν πατέρα, καὶ τὴν μητέρα. καὶ τὴν μὲν ἡ Κλεαρίστη παραλα-

[1]) Χλωριῶντα] An dicatur χλωριάω, valde dubium eſt, cum nusquam appareat. *Heſych.* habet χλωρίασις verbale, cui affingere poſſemus hoc verbum; malo itaque legere χλωρίζοντα, palleſcentem, quod extat *Leuit.* c. 14. κοιλὰς χλωρίζουσα, vallis pallore deformis. MOLLVS.

Χλωριῶντα. Ν. χλωρῶντα. (leg. N. χλωρῶντα. B.) COLVMB.

[2]) Ταχέως ἐφώρασε τὸν ἔρωτα] *Lucian.* de *Dea Syria:* ἔρωτος δὲ ἀφανέος πολλὰ σημεῖα, ὀφθαλμοί τε ἀσθενέες, καὶ φωνὴ, καὶ χροιὴ, καὶ δάκρυα. Amoris ante occulti multa ſunt ſigna, oculi languentes, vox, color et lacrymae. Proni in lacrymas ſunt, qui amant, vt hic vides. *Ouid.* libr. 3. *de art. amand.*

Quo non ars penetrat? diſcunt lachrymare decenter:
Quoque volunt plorant tempore, quoque modo.

Idem in *Briſeid.*

Sed tamen hae lacrymae pondera vocis habent.

Xen. lib. 5. de *inſtitut. Cyr.* ἀλλ' ἐγὼ ἑώρακα καὶ κλαίοντας ὑπὸ λύπης δι' ἔρωτα. Vidi ego, qui prae dolore, quem ex

CAPVT XXIII.

Non temere id effutiuit Dryas, neque oscitanter audiuit Dionysophanes; sed oculis coniectis in Daphnidem, animaduersoque, illum expallescere, secretoque lacrymas fundere, amorem continuo deprehendit: atque veluti magis suo timens filio, quam puellae alienae, exquisitissima diligentia verba Dryantis refellebat. Vbi vero et allata videt specimina: videlicet calceos auratos, periscelides, mitram, accitam ad se Chloen bono iubet esse animo, vtpote iam virum habentem, propediemque etiam patrem matremque habituram. Deinde illam sibi adiunctam Clearista, veluti iam tum filii vxorem ornabat,

 Daphni-

ex amore percipiebant, flerent. Ampelis meretrix apud *Lucian.* ἐπεὶ τ' ἄλλα, φιλήματα, καὶ δάκρυα, καὶ ὅρκοι, καὶ τὸ πολλάκις ἥκειν, ἀρχομένου ἔρωτος σημεῖον, καὶ φυομένου ἔτι. Nam caetera illa, oscula, lacrymae, et crebro ventitare, incipientis et crescentis adhuc amoris sunt signa.

MOLLVS.

3) Ηλέγχετο τοῖς λόγοις] Ante habebat Codex. At praestat. ἤλεγχε τοὺς λόγους, legere.

IDEM EX COLVMB.

4) Προσκαλεσάμενος τὴν χλόην] *Accitam Chloen.* Χλόη dicta videtur a χλοάω, quod poetis est vsitatum pro timeo, trepido, voce a colore timoris deducta. Vnde Χλόαι Nymphae illae, quae perpetuo tactum Satyrorum fugere putabantur: ea occasione *Horatius* suam illam timidulam, et contactum viri fugientem puellam, Chloen *Od.* 23. L. 1. dixit.

Vitas hinnuleo me similis, Chloe,
Quaerenti pauidam montibus auiis,
Matrem non sine vano
Aura-

ῥαλαβοῦσα, ἐκόσμει λοιπὸν ὡς υἱοῦ γυναῖκα. Τὸν δὲ Δάφνιν ὁ Διονυσοφάνης ἀναστήσας μόνον, ἀνέκρινεν, εἰ παρθένος ἐστί. τοῦ δὲ ὀμόσαντος μηδὲν γε-
p. 141. γονέναι φιλήματος, καὶ ὅρκων πλεῖον,5) ἡσθεὶς ἐπὶ τῷ συνωμοσίῳ 6) κατέκλινεν αὐτούς. ἦν οὖν μαθεῖν οἷόν ἐστι τὸ κάλλος,7) ὅταν κόσμον προσλάβηται. ἐνδυθεῖσα γὰρ ἡ Χλόη, καὶ ἀναπλεξαμένη τὴν κόμην,8) καὶ ἀπολούσασα τὸ πρόσωπον,9) εὐμορφοτέρα τοσοῦτον ἐφάνη πᾶσιν, ὥστε καὶ

Aurarum et fyluae metu.
MOLLVS.

5) Μηδὲν γεγονέναι φιλήματος, καὶ ὅρκων πλεῖον] Ita Clitophon apud *Achill. Tat.* inquit: παρθένον γὰρ τὴν κόρην μέχρι τούτου τετήρηκα. Ad hoc vfque tempus virginem feruaui puellam, Lib. VIII. c. 18. IDEM.

Videtur deeffe περιβολῆς, et forte legend. φιλήματος καὶ περιβολῆς, καὶ ὅρκων.
IVNGERM.

6) Τῷ συνωμοσίῳ] Συνωμόσιον, raro legitur; fed frequentius συνωμοσία, coniuratio, confpiratio: reperitur tamen apud *Dionyf. Hal.* libr. 10. *antiq.* Τοῦτο δὴ φυλάττοντες τὸ συνωμόσιον. Hanc ergo coniurationis legem fecuti. Quamuis plerumque haec vocabula fumantur in deteriore fignificatione: tamen apud noftrum in meliori fignificatione, pro pacto foedereque coniugali iuramento veftito vfurpatur.
MOLLVS.

7) Ην οὖν μαθεῖν οἷόν ἐστι τὸ κάλλος] Eft in prouerbio: εἵματα ἀνήρ, veftis virum. Quod hodie apud nos vulgo tritiffimum: *Het kleedt eert den man, die't heeft treckt het an.* hoc eft, veftitus virum ornat, qui habet, induat. *Quint. libr. inftitut.* 8. Et cultus, inquiens, inceffus atque magnificus, addit hominibus auctoritatem. Quantum momenti cultus veftium adferat, ad conciliandam homini

Daphnidem autem Dionyſophanes, remotis arbitris, percontabatur, num etiamnum virgo ſit? Illo vero iurato, nihil vltra oſcula, iuramentumque interueniſſe. Itaque coniugali iſtoc delectatus foedere illos accumbere iuſſit. Hic ſcire dabatur, quale ſit formae decus, vbi ornatum admiſerit: quippe veſtibus ita induta Chloe caeſarieque reticulo collecta, nec non facie abluta, longe formoſior omnibus apparuit in tantum, vt vix ipſam agnouerit Daphnis. Iuraſſes,

ni formam, dignitatem, ſatis indicat Vlyſſis exemplum, cum Nauſicam ita loquentem *Poeta* introducit, *Odyſſ.* Z. v. 242.

Πρόσθεν μὲν γὰρ δή μοι ἀεικέλιος δέατ' εἶναι,
Νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικε τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι.

Ante videbatur ſpecie foediſſimus eſſe,
Nunc diuis ſimilis, magnus quos paſcit olympus.

Ante enim pannis annisque obſitus viſus illi fuerat Vlyſſes, qui iam veſtes nitidas induerat. IDEM.

Noſter quoque poeta lepide et ingenioſe idem oſtendere voluit, cum cecinit:

Che talor creſce vna beltà un bel manto.

(*Caetera legis in Molli nota.* BOD.) COLVMB.

8) Ἀναπλεξαμένη τὴν κόμην] Ἀναπλέκω, *Budaeus* in *Comment. Graec. ling.* redimio, caeſariem colligo reticulo, hoc eſt, ἀναλαμβάνω, quae ſignificatio peculiaris eſt. Alicubi exponit ἀναπλέκονται, cincinnis collectos crines habent. *Lucian.* πάντες γὰρ ἐλεύθεροι ἀναπλέκονται, omnes enim liberi cincinnis implicitos habent crines. MOLLVS.

9) Ἀπολούσασα τὸ πρόσωπον] *Hom. Odyſſ.* ζ. 235.

— Ὡς ἄρα τῷ κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.

Sic huic infudit gratiam, capitique humeriſque.

Euſtath. ad hunc verſum. δηλοῖ δ' ἐν τούτοις ὁ ποιητὴς, ὡς τὸ

καὶ Δάφνις αὐτὴν μόλις ἐγνώρισεν. Ὤμοσεν ἄν τις καὶ ἄνευ τῶν γνωρισμάτων, ὅτι τοιαύτης κόρης ἐκ ἦν Δρύας πατήρ. ὅμως μέν τοι παρῆν καὶ αὐτὸς, καὶ συνειςιᾶτο μετὰ τῆς Νάπης, συμπότας ἔχων ἐπὶ κλίνης ἰδίας τὸν Λάμωνα καὶ τὴν Μυρτάλην. πάλιν ἐν ταῖς ἑξῆς ἡμέραις ἐθύετο ἱερεῖα, καὶ κρατῆρες ἵςαντο, καὶ ἀνετίθει καὶ Χλόη τὰ ἑαυτῆς· τὴν σύριγγα· τὴν πήραν· τὸ δέρμα· τὰς γαυλάς· ἐκέρασε δὲ καὶ τὴν πηγὴν οἴνῳ,[10]) τὴν ἐν τῷ ἄντρῳ, ὅτι καὶ ἐτράφη παρ' αὐτῇ, καὶ ἐλέσατο πολλάκις ἐν αὐτῇ· ἐςεφάνωσε καὶ τὸν τάφον τῆς οἶος, δείξαντος Δρύαντος· καὶ ἐσύριζέ τι καὶ αὐτῇ[11]) τῇ ποίμνῃ, καὶ ταῖς θεαῖς συρίσασα, ηὔξατο τὰς ἐκθέντας εὑρεῖν ἀξίες τῶν Δάφνιδος γάμων.

ΚΕΦΑΛ. κδ'.

p. 142. Ἐπεὶ δὲ ἅλις ἦν τῶν κατὰ ἀγρῶν ἑορτῶν, ἔδοξε βαδίζειν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τὰς τε τῆς Χλόης πατέρας ἀναζητεῖν, καὶ περὶ τῶν γάμων αὐτῶν μηκέτι βραδύνειν. Εωθεν ἂν ἐνσκευασάμενοι, τῷ Δρύαντι μὲν ἔδωκαν ἄλλας τρισχιλίας· τῷ Λάμω-

τὸ σῶμα λατροῖς τε τημελούμενον, κάλλιον γίνεται, καὶ ἱματίων δὲ λαμπρῶν περιθέσει, εἰς τὸ κάλλος ἐξάλλεται. His significat poeta, corpus lauacris curatum formosius reddi, nec non splendidis vestibus indutum pulchrum fieri.

MOLLVS ex COLVMB.

[10]) Ἐκέρασε δὲ καὶ τὴν πηγὴν οἴνῳ]. Temperauit, siue miscuit fontem vino, quo inde sese oblectarent Nymphae.

vel non exhibitis hisce argumentis, non esse genitorem huius puellae Dryantem. Verum et ipse aderat, et excipiebatur vna cum Napa conuiuio, seorsim in lecto Lamonem ac Myrtalam compotores habens. Iterum itaque sequenti die victimae immolabantur, cratèresque statuebantur, nec non reculas suas etiam dicabat Chloe, nempe fistulam, peram, rhenonem, mulctras. Fontem etiam, qui in antro erat, vino temperauit, quod enutrita iuxta illum esset, et in eo saepius lauisset. Corollis insuper decorauit et ouis sepulchrum commonstrante sibi Dryante. Et ipsi gregi sua non nihil est modulata fistula: Etiam deabus hymnum cum fistula cecinisset, eas precata est, vt, qui se exposuissent, digni Daphnidis nuptiis inuenirentur.

CAPVT XXIV.

Postquam vero satis ac super festos ruri iam agitassent dies, in vrbem tendere decretum fuit, omnibusque vestigiis inibi Chloes indagare parentes, neque vltra nuptiis moras nectere. Primo igitur diluculo itineri accincti, alias ter millenas Dryanti

phae. Alludit ad veterem historiam. Quo Picum atque Faunum, ambos lares, caperet Numa Pompilius, dicitur fontem vino atque melle miscuisse: οἴνῳ καὶ μέλιτι κεράσαντα τὴν κρήνην ἀφ' ἧς ἔπινον συνήθως, vt in *Numa* loquitur *Plut.*

IDEM.

u) Καὶ αὐτῇ] Omnes, quos contuli, tertium hunc casum αὐτῇ amplectuntur, excepto *Mollo*, qui nominandi

Λάμωνι δὲ τὴν ἡμίσειαν μοῖραν τῶν ἀγρῶν θερί-
ζειν, καὶ τρυγᾶν, καὶ τὰς αἶγας ἅμα τοῖς αἰ-
πόλοις, καὶ ζεύγη βοῶν τέτταρα, καὶ ἐσθῆτας
χειμερινὰς, καὶ ἐλευθέραν τὴν γυναῖκα. Καὶ
μετὰ τοῦτο ἤλαυνον[1]) ἐπὶ Μιτυλήνην ἵπποις καὶ
ζεύγεσι καὶ τρυφῇ πολλῇ. Τότε μὲν οὖν ἔλαθον
τοὺς πολίτας νυκτὸς κατελθόντες· τῆς δὲ ἐπιού-
σης, ὄχλος ἠθροίσθη περὶ τὰς θύρας, ἀνδρῶν,
γυναικῶν· Οἱ μὲν τῷ Διονυσοφάνει συνήδοντο παῖ-
δα εὑρόντι, καὶ μᾶλλον ὁρῶντες τὸ κάλλος τοῦ
Δάφνιδος· αἱ δὲ, τῇ Κλεαρίστῃ συνέχαιρον ἅμα
κομιζούσῃ, καὶ παῖδα καὶ νύμφην. ἐξέπληξε γὰρ
κἀκείνας ἡ Χλόη, κάλλος ἐκφέρουσα [2]) παρευδο-
κιμηθῆναι οὐ δυνάμενον. [3]) ὅλη γὰρ ἐκινεῖτο ἡ πό-
λις ἐπὶ τῷ μειρακίῳ, καὶ τῇ παρθένῳ, καὶ εὐ-
p. 143. δαιμόνιζον μὲν ἤδη τὸν γάμον. εὔχοντο δὲ καὶ τὸ
γένος ἄξιον τῆς μορφῆς εὑρεθῆναι τῆς κόρης·
καὶ γυναῖκες πολλαὶ τῶν πλουσίων [4]) ἠράσαντο
θεοῖς αὐτὰς πιστευθῆναι μητέρας θυγατρὸς οὕ-
τω καλῆς.

ΚΕΦΑΛ.

nandi casu pronomen αὐτὴ ad Chloen refert, alia omnia tamen in sua versione exprimens.' Forte rectius totus locus ita distinguendus erit: Καὶ ἐτύριζέ τι· καὶ αὐτῇ τῇ ποίμνῃ, καὶ ταῖς θεαῖς συρίσασα, ηὔξατο κ. τ. λ.

BODEN.

[1]) Μετὰ τοῦτο ἤλαυνον] Subaudi ὁδόν. MOLLVS.

[2]) Ἐξέπληξε γὰρ κἀκείνας ἡ Χλόη, κάλλος ἐκφέρουσα] Facile formosa foemina mouet spectantium affectus. *Heliodor. Aethiop.* libr. 2. ὡραιότητι δὲ σώματος οὕτω δή τοι τὰς πάσας ὑπερβέβληκεν, ὥστε πᾶς ὀφθαλμὸς ἑλληνικός τε καὶ ξένος ἐπ᾽ αὐτὴν φέρεται, pulchritudine autem corporis

chmas, Lamoni vero dimidiam agrorum partem vindemiae messisque faciendae, caprasque vna cum caprariis, et quatuor boum paria vestesque hibernas, vxoremque in libertatem assertam, dono dederunt. Deinde Mitylenam versus equis et curribus magno luxu iter conficiebant. Tunc quidem quasi postliminio reuersi, ciues suos, nox enim erat, latuerunt. Sed sequenti die turba, tam virorum, quam mulierum, ad fores congregata erat. Illi Dionysophani de filio reperto gratulabantur, idque eo magis, conspecto Daphnidis isto oris decore. Hae autem vna cum Clearista gaudebant, quae filium, simul et sponsam, aduexisset. Quippe illas in stuporem dederat Chloe, eam formae pulchritudinem ostentans, quae nemini claritate vinci posset. Tota enim ciuitas mouebatur eo adolescentulo, atque virguncula, beatasque hasce praedicabant nuptias, exoptantes etiam, vt inueniatur familia tali forma puellae digna: multaeque ex opulentioribus matronae Numina sunt precatae, vt et ipsae matres tam pulchrae filiae crederentur.

CAPVT

ris sic omnes superauit, vt omnium oculi, peregrinorum aeque ac Graecorum, in illam coniiciantur.

IDEM.

V. ἐξέπληττε. P.

COLVMB.

3) Κάλλος παρευδοκιμηθῆναι μὴ δυνάμενον] *Heliodor.* οὕτως ἄρα κάλλους ὑπερβολή. Ita sane formae erat excellentia. *Petron.* mulierem omnibus simulacris emendatiorem dixit. Nulla vox est, quae formam eius possit comprehendere. Nam, quicquid dixero, minus erit.

MOLLVS.

4) Τῶν πλουσίων] V. τῶν μέγα πλουσίων. P.

COLVMB. et IVNGERM.

1) Hii-

ΚΕΦΑΛ. κέ.

Ὄναρ δὲ Διονυσοφάνει μετὰ φροντίδα πολλὴν εἰς βαθὺν ὕπνον κατενεχθέντι τοιόνδε γίνεται. Ἐδόκει τὰς νύμφας δεῖσθαι τῦ ἔρωτος, εἰ δήποτε αὐτοῖς κατανεῦσαι τὸν γάμον. τὸν δὲ ἐκλύσαντα τὸ τοξάριον, καὶ ἀποθέμενον παρὰ τὴν φαρέτρην, κελεῦσαι τῷ Διονυσοφάνει, πάντας τὺς ἀρίστυς τῶν Μιτυληναίων θέμενον συμπότας, ἡνίκα ἂν τὸν ὕστατον πλήσῃ κρατῆρα,[1]) τότε δεικνύειν ἑκάστῳ τὰ γνωρίσματα. τὸ δὲ ἐντεῦθεν ᾄδειν τὸν ὑμέναιον.[2]) Ταῦτα ἰδὼν καὶ ἀκύσας,

[1]) Ἡνίκα ἂν τὸν ὕστατον πλήσῃ κρατῆρα] *Vbi impleuerit poſtremum craterem.* Videtur hic innuere craterem illum, qui ſemper inferebatur ad libationem, quae pars extrema erat in conuiuiis, vbi maioribus et capacioribus poculis res agebatur. Ad cuius vſum *Statius* pateram infert in fine conuiuii.

Victa fames, ſignis perfectam, auroque nitentem
Iaſides pateram famulos ex more popoſcit,
Qua Danaus libare diis ſeniorque Phoroneus
Aſſueti.

Procul dubio illud innuit poculum, quod *Hom.* ἄλεισον appellat, caelatum emblematis, caelaturisque ornatum. Odyſſ. δ.

Δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπένδῃσθα θεοῖσιν
Ἀθανάτοις, ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα.

Dabo pulchrum poculum, vt libes diis
Immortalibus, mei memor diebus omnibus.

MOLLVS.

[2]) Ἀιδειν τὸν ὑμέναιον] Ὑμέναιος ſiue Hymenaeus adeo formoſus fuit, vt adoleſcens puella putaretur. Is cum quandam virginem praeclaro loco natam, isque ipſe humili, aut ſaltem mediocri

CAPVT XXV.

Dionysophani autem, a multa cura ac solicitudine profundum in soporem prolapso, tale quid accidit. Putabat a Cupidine petere Nymphas, vt suo tandem nutu illis conficiat confirmetque nuptias. Hunc vero arculo remisso, iuxtaque pharetram deposito, iussisse Dionysophanem, omnibus Mitylenaeorum ad conuiuium vocatis optimatibus, vbi iam postremum impleuerit craterem, tunc exhibere vnicuique crepundia: deinde autem hymenaeum canere. His visis ac auditis, mane surgit, iusso-

diocri ortus, adamasset, desperatisque propterea nuptiis, sequendo puellam, amori vt satisfaceret. At cum Atheniensium nobilissimae virgines Eleusinae Cereri sacra facerent, subito aduentu piratarum raptae sunt: inter quas etiam fuit Hymenaeus, qui illo amatam secutus, tanquam puella, raptus est: sed cum piratae suam praedam per maria portassent, in desertam regionem delati, atque itinere fatigati somno sese dederant, quos cum omnes ad internecionem vsque deleuisset Hymenaeus, ibidem relictis virginibus, Athenas sospes rediit, petiitque a ciuibus, vt, virgines si reduxisset, sibi dilectissimae nuptias impetraret: quibus feliciter reductis, optatam sibi in matrimonium virginem meruit: quod coniugium, quia felix atque faustum deinceps fuit, placuit Atheniensibus, omnibus nuptiis Hymenaei nomen interesse. Eo iam alludit noster. Quippe quemadmodum Thalassionem in nuptiis Romani, ita Graeci in suis Hymenaeum inclamare consueuere, eumque hymno nuptiali celebrare atque cantare. *Terent.* in *Adelph.* Hoc mihi morae

σας, ἕωθεν ἀνίσαται, καὶ κελεύσας λαμπρὰν ἑσίασιν 3) παρασκευασθῆναι τῶν ἀπὸ γῆς, τῶν ἀπὸ θαλάσσης, καὶ ἔτι ἐν λίμναις, καὶ ἔτι ἐν ποταμοῖς, πάντας τοὺς ἀρίστους Μιτυληναίων ποιεῖται συμπότας. ὡς δὲ ἤδη νὺξ ἦν, καὶ ἐπέπληστο κρατὴρ ἐξ οὗ σπένδουσιν Ερμῇ, 4) εἰσκομίζει τις ἐπὶ σκεῦος ἀργυροῦν θερά-

rae est, tibicina, et hymenaeum qui cantent. *Donatus* ad haec: Sic accipe, hymenaeum in nuptiis, quemadmodum θρῆνον in funere, vel in sacris hymnum. Apud *Athen.* libr. 14. c. 3. relatis aliquot cantionibus, quidam dicit ἱμαῖον esse ᾠδὴν μυλωθρῶν, ἐν δὲ γάμοις ὑμέναιον. *Hesych.* ὑμεναίων, exponit γαμικῶν ᾀσμάτων, *Suid.* γαμικῶν ὕμνων, ad quod citat versum ex epigramm. quod extat libr. 3. epigramm.

Τὸν χαρίεντ' ἀλκμᾶνα τὸν ὑμνητῆρ' ὑμεναίων
Κύκνον, τὸν μουσῶν ἄξια μελψάμενον.

Illum festiuum Alcmanem, illum celebratorem Hymenaeorum
Cycnum, illum, qui Musis digna suauiter cecinit.

Lucian. in dial. *Zephyr.* et *Not.* ἡμμένας τὰς δᾷδας φέροντες, ᾖδον τὸν ὑμέναιον, accensas ferentes faces, hymenaeum canebant. *Athen.* libr. 5. c. 5. de Philoxeno: λουσάμενος παρῆν ἄκλητος ὡς τὸ νυμφίον, καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ᾄσας ὑμέναιον, οὗ ἦν ἀρχή·

Γάμε θεῶν λαμπρότατε. πάντας ἐψυχαγώγησεν.

Philoxenus lotus ad sponsi domum perrexit, non inuitatus: ac post coenam carmen nuptiale cecinit, cuius principium erat:

Nuptiae Dearum splendidissimae. Quo cantu mirifice delectati sunt omnes, atque exhilarati: est itaque ᾄδειν τὸν ὑμέναιον hoc loco μετωνυμικῶς ᾄδειν γαμικὸν ὕμνον, canere hymnum nuptialem. Pari modo *Maro* libr. 7. Aeneid.

Ipsa inter medias flagrantem feruida pinum
Sustinet, ac natae, Turnique canit Hymenaeos.

Id est, carmen nuptiale in suae

iuſſoque menſas exquiſitiſſimis extrui epulis, terreſtribus, maritimis, paluſtribus, fluuiatilibusque, omnes Mitylenaeorum primores conuiuio excipit. Cum iam nox erat, impletusque crater, quo Mercurio libare moris eſt, et tum famulus quidam argenteo in vaſculo monumenta illa infert, dexteraque circumferens

ſuae honorem natae, Turnique compoſitum. *Alexand.* ab *Alexand.* libr. 2. genial. dier. Thalaſſiumque modulatis carminibus clamitant, ſicut Graeci: ὑμὴν ὦ ὑμέναι ὦ ὑμήν.

Proclus Chreſtomath. putat, Hymenaeum felicis vitae fuiſſe acclamationem, praeſentibusque fidam matrimonii ſocietatem cum mutuo amore comprecari, Aeolica dialecto votum innectendo, quaſi ὑμεναίειν et ὁμονοεῖν, id eſt, vna habitare, et eadem ſentire eos concorditer viuentes optarent. IDEM.

3) Λαμπρὰ ἑστίασις opponitur δείπνῳ ἀναίμῳ, *ſine ſanguine coenae*, ſiue ἀπύρῳ, in qua nihil igne coctum, coenae item Arcadicae, quam *Athenaeus* IV, 8. ad εὐτελεῖς, *parcas*, refert, in quibus μᾶζα tantum et ſuilla. Compares cum Romanorum coenis puris. Vid. *Bulenger de conuiu.* L. I. c. 11. BODEN.

4) Ἐξ οὗ σπένδουσιν Ἑρμῇ] *Quo libant Mercurio.* Moris erat Mercurio ſacrificare libareque, cum cubitum irent. *Heliodor.* Libr. 3. *Aethiop.* καὶ τὸν Ἑρμῆν ἐπὶ πᾶσιν ἐπικαλούμενος, εὐόνειρόν τε αἰτεῖ τὴν νύκτα. Tum poſt caeteros Mercurium inuocans, petebat felicem in ſomniis noctem. Clare *Athenaeus* libr. 1. cap. 14. in princ. ἔσπενδον δὲ ἀπὸ τῶν δείπνων ἀναλύοντες, καὶ τὰς σπονδὰς ἐποιοῦντο Ἑρμῇ, καὶ οὐχ ὡς ὕστερον Διὶ τελείῳ· δοκεῖ γὰρ Ἑρμῆς ὕπνου προστάτης εἶναι. σπένδουσι δ' αὐτῷ καὶ ἐπὶ ταῖς γλώσσαις ἐκ τῶν δείπνων ἀπιόντες. Poſt coenam, cum iam coetus diſſolueretur, libabant antiqui Mercurio, non vt poſteritas Ioui Teleo, quo-

θεράπων τὰ γνωρίσματα· καὶ περιφέρων ἐν δε-
p. 144. ξιᾷ πᾶσιν ἐδείκνυε. Τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἐγνώρισεν οὐδείς· Μεγακλῆς[5]) δέ τις διὰ γῆρας ὕστατος κατακείμενος, ὡς εἶδε, γνωρίσας, πάνυ μέγα καὶ νεανικὸν ἐβόα· τίνα ὁρῶ ταῦτα; τί γέγονάς μοι θυγάτριον; ἆρα καὶ σὺ ζῇς; ἢ ταῦτά τις ἐβάστασε[6]) μὲν ποιμὴν ἐντυχών; δέομαι, Διονυσόφανες, εἰπέ μοι· πόθεν ἔχεις ἐμοῦ παιδίου γνωρίσματα; μὴ φθονήσῃς μετὰ Δάφνιν εὑρεῖν τι κἀμέ. Κελεύσαντος δὲ τοῦ Διονυσοφάνους πρότερον ἐκεῖνον λέγειν τὴν ἔκθεσιν· ὁ Μεγακλῆς οὐδὲν ὑφελὼν τοῦ τόνου τῆς φωνῆς, ἔφη· „Ην ὀλίγος μοι βίος τὸν πρότερον χρόνον· ὃν γὰρ εἶχον, εἰς χορηγίας[7]) καὶ

quoniam Mercurius somno praeest. Libabant et eidem a coena discessuri, ob linguae commercium. Hunc ritum satis ac super expressit *Hom. Odyss.* η. v. 136.

Εὗρε δὲ Φαιήκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
Σπένδοντας δεπάεσσιν ἐϋσκόπῳ Ἀργειφόντῃ.

Inuenit autem Phaeacum duces atque consiliarios
Libantes poculis speculatori Mercurio.

Huic quippe vltimo libabant, quando cogitabant de lecto.

MOLLVS. EX IVNGERM.

Adde *Plutarch. Sympos.* VI. Τῷ ἑρμῇ πυμάτῳ σπένδοντες, ὅτι μνησαίατο κοίτης. *Mercurio vltimo libantes, cum lectum petere cupiunt.* Non tamen id solum factum esse videtur, quia somni praeses habebatur Mercurius, verum etiam vt de sermone, qui huic deo consecratus erat, nihil e conuiuio euulgaretur, ipsisque bona seruaretur fama. Libabant enim super linguis, quas Mercurio adoleuerant e coena abeuntes. *Athenaeus* loco citato. Σπένδουσι δ' αὐτῷ καὶ ἐπὶ ταῖς γλώσσαις ἐκ

ferens omnibus oſtendit. Caeterorum itaque nemo agnouit. Verum Megacles quidam poſtremus, ſenecta retardatus ſua, accumbens, vt vidit, agnouit illa, et magna iuuenilique exclamabat voce: Quaenam haec, quae video? Quid de te mihi factum eſt filiola? tune etiamnum viuis? An paſtor aliquis forte fortuna illa ſuſtulit? Obſecro Dionyſophanes, dic mihi; vnde filiolae meae hosce characteres habes? Nulla ſit inuidia, me poſt Daphnidem quoque inuenire quid. Cum autem iuſſiſſet Dionyſophanes illum prius enarrare infantis expoſitionem: Megacles nihil de voce intenta remittens, infit: Priori tempore res anguſta mihi domi erat: quic-

ἐκ τῶν δείπνων ἀπιόντες. Et *Homerus* Iliad. γ. 332.

Γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλλον,
ἀνιστάμενοι δ' ἐπέλειβον.

Non tamen ſemper id factum. Reperitur in *Plutarchi Sympoſ.* L. I. locus, qui diſſolutum eſſe conuiuium ſine libatione, Mercurio facta, oſtendit. Σπείσαντες μούσαις καὶ ποσειδῶνι, καὶ Ἀμφιτρίτῃ διαλύομεν συμπόσιον. BODEN.

5) Μεγακλῆς] Megacles, pater inuentæ verus Chloes, a μέγας, magnus, et κλέος, fama, gloria.

MOLLVS.

6) Ἐβάστασε] Βαστάζω, porto, baiulo, pondus exploro, ſed hoc loco ſumitur pro tollo. *Suid.* βασταχθείη, ἀρθείη, κλαπείη, ſublatum fuerit, etiam ſurreptum. *Herodian.* libr. 4. μετὰ δὲ τοῦτο πάλιν βαστάσαντες τὴν κλίνην, quibus peractis, tollunt iterum lectum.

IDEM.

7) Εἰς χορηγίας] Apud Athenienſes, magnates et primores ad ſibi demerendam plebem, ſpontaneas in ludos ſpectaculaque erogationes feciſſe legimus. Hinc ille apud *Lucian.* inter re-

liquas

καὶ τριηραρχίας 8) ἐξεδαπάνησα. Ὅτε ταῦτα ἦν,
γίνεταί μοι θυγάτριον· τοῦτο τρέφειν ὀκνήσας
ἐν πενίᾳ, τούτοις γνωρίσμασι κοσμήσας ἐξέθηκα,
εἰδὼς ὅτι πολλοὶ καὶ οὕτω σπουδάζουσι πατέρες
γενέσθαι. καὶ τὸ μὲν, ἐξέκειτο ἐν ἄντρῳ νυμ-
φῶν, πιστευθὲν ταῖς θεαῖς· ἐμοὶ δὲ πλοῦτος ἐπ-
έῤῥει καθ' ἑκάστην ἡμέραν κληρονόμον οὐκ ἔχοντι·
p. 145. οὐκέτι γοῦν οὔτε θυγατρίου γενέσθαι πατὴρ εὐτύ-
χησα· ἀλλ' ὥσπερ οἱ θεοὶ γέλωτά με ποιούμενοι,
νύκτωρ ὀνείρους μοι ἐπιπέμπουσι, δηλοῦντες ὅτι με
πατέρα ποιήσει ποίμνιον."

ΚΕΦΑΛ.

liquas laudes Demosthenis recenset, δημοθοινίας, χορηγίας ἐθελουσίους καὶ τριηραρχίας, populares epulas, spontaneas in ludos erogationes, et Trierarchias.

IDEM.

In editis numerus plurium non extat, sed in codice Romano, cui suffragatur Vrsinus.

BODEN.

V. χορηγίας P. V. τριηραρχίας. P. COLVMB.

Multa de his sumtibus occurrunt apud Graecos praesertim oratores. Τριηραρχία sane fuit maximum onus, de quo vid. omnino magnum illum *Casaub.* ad *Athen.* L. III, c. 23. et L. XII, c. 12.

IVNGERM.

8) Εἰς τριηραρχίας] Diuisus Atheniensium populus vniuersus, habita facultatum ratione, olim tempore Demosthenis fuit, in certas classes, ita, vt in vnam coniicerentur, qui alios facultatibus longe antecederent. His pro temporum necessitate imperabatur publice, vt vel duodeni, vel seni, vel etiam terni, si respubl. in summo discrimine esset, vnam triremem instruerent, eamque suo sumptu, sua impensa, reficerent. Quique ad hoc munus legebantur eos τριηράρχους

quicquid enim habebam in ludos Trierarchiasque impenderam. Quando in eo res meae erant ſtatu, naſcitur mihi filiola, quam mea in egeſtate educare grauatus, hisce adornatam crepundiis, expoſui, non ignarus, multos etiam id dare operae, eo modo vt patres fiant. Et iſta expoſita fuit Nympharum in antro, dearum fidei commiſſa. Iam haerede deſtituto quotidie mihi diuitiae in aedes influebant: neque poſtea tam felix fui, vt pater filiolae factus fuerim. Verum dii me veluti deridendum propinantes, noctu mihi ſomnia immittunt, ſignificantia, quod me ouis factura ſit patrem.

 CAPVT

ράρχες appellabant. *Schol. Ariſtoph. Equit.* τριηραρχία λειτουργία παρ' Ἀθηναίοις δαπανηρά. ἔδει γὰρ τὴν τριήρη πάντα ἔχειν πρὸς πόλεμον εὐτρεπῆ. ἅπερ παρεσκεύαζεν ὁ εἰς τὴν λειτουργίαν ταύτην προβληθείς. Trierarchia munus publicum eſt apud Athenienſes et ſumptuoſum: oportebat enim triremem habere per omnia ad bellum inſtructam, quam parare cogebatur is, cui hoc muneris imponebatur. *Demoſth. orat. aduerſ. Mid.* καὶ τὰ ἀναλώματα πάντα ἐκ τῶν ἰδίων οἴκων καὶ τὰς ναῦς ἐπληροῦμεν αὐτοί, et ſumptus omnes e priuatis aedibus promebamus, nauesque ipſas complebamus. Pater Demoſthenis τριήραρχος fuit, qua dignitate vix Athenis maior fuit. Firmat hoc in Encomio Demoſthenis Therſagoras ille poeta, cum ita infit: παρέντι δὴ τὰς Ἀθήνας, ἐκδέχεται τὸν λόγον πατὴρ τριήραρχος etc. οὐ γὰρ ἦν Ἀθήνησι λαμπρότερον τιμήματος τριηραρχικοῦ. Itaque, omiſſis Athenis, excipit orationem pater claſſis praefectus: Nulla enim Athenis maior dignitas eſt praefectura claſſis. De Trierarchis ipſis vide *Iul. Poſtellum* c. 9. *de Repub. Athenienſ.* Item celeberrimum

Virum

ΚΕΦΑΛ. κϛ'.

Ανεβόησεν ὁ Διονυσοφάνης μεῖζον τοῦ Μεγακλέους, καὶ ἀναπηδήσας, εἰσάγει Χλόην πάνυ καλῶς κεκοσμημένην,[1]) καὶ λέγει· " Τοῦτο τὸ παιδίον ἐξέθηκας· „Ταύτην σοι παρθένον εἰς προνοίᾳ θεῶν ἐξέθρεψεν, ὡς αἲξ Δάφνιν ἐμοί. λάβε τὰ γνωρίσματα καὶ τὴν θυγατέρα· λαβὼν δὲ, ἀπόδος Δάφνιδι νύμφην· ἀμφοτέρους ἐξεθήκαμεν· ἀμφοτέρους εὑρήκαμεν· ἀμφοτέρων ἐμέλησε Πανὶ καὶ νύμφαις καὶ ἔρωτι." Επῄνει τὰ λεγόμενα ὁ Μεγακλῆς, καὶ τὴν γυναῖκα Ρόδην[2]) μετεπέμπετο, καὶ τὴν Χλόην ἐν τοῖς κόλποις εἶχε·[3]) καὶ ὕπνον αὐτοῦ μένοντες εἵλοντο. Δάφνις γὰρ οὐδενὶ διώμνυτο προήσεσθαι[4]) τὴν Χλόην, οὐδὲ αὐτῷ πατρί.

Ημέρας

Virum *I. Schefferum de militia nauali* libr. 2. cap. 4.
IDEM.

Prae caeteris de trierarchia consulendus *Sam. Petitus* de legibus Atticis p. 269 seqq. BODEN.

[1]) Κεκοσμημένην] Vitium Mollianae irrepserat ab aliis repetitum: κεκοσμένην.
IDEM.

[2]) Ρόδη] Nomen proprium mulieris, matris Chloes, dictae a ῥόδον, hoc est, rosa. Huius nominis fit mentio *Act.* 12. §. 13. προσῆλθε παιδίσκη ὑπακοῦσαι, ὀνόματι ῥόδη, prodiit puella, vt subauscultaret, nomine Rhode. Multa mulierum nomina, quemadmodum supra vidimus, a floribus, herbis, arboribus, deducta videmus. ῥόδη etiam in Menandri fragmentis extat.
MOLLVS.

[3]) Εν τοῖς κόλποις εἶχε] *Habebat in sinu.* Huius dictionis frequenter pluralis pro singulari ponitur. Il. 1.

—δεύοντο δὲ δάκρυσι κόλποι.

Riga-

CAPVT XXVI.

Ad haec clamauit altius Dionysophanes ipso Megacle, et a sede prosiliens, Chloen admodum ornatam introducit, et inquit: Hancce filiolam exposuisti: hanc ipsam tibi virginem ouis deorum prouidentia enutriuit, quemadmodum Daphnin mihi capra. Cape crepundia haec, ipsamque filiolam; receptam autem Daphnidi da sponsam. Ambos exposuimus, ambos iterum sumus nacti: ambo Pani, Nymphis, Cupidini curae fuerunt. Laudabat dicta Megacles, mandabatque accersendam suam vxorem Rhodam Chloenque in sinu habebat: ibidemque manentes somnum ceperunt. Daphnis enim se nemini, ne quidem ipsi parenti, Chloen esse concessu-

 rum,

Rigabantur autem lacrymis sinus.

Ad eundem modum etiam apud Latin. *Tibull:*

Despuit in molles et sibi quisque sinus.

Insuper nota, hanc vocem ferme esse semper in mentione amoris et studii. *Plut.* in *vita Caton.* Γαβίνιον ἐκ τῶν πομπηΐε κόλπων, Gabinium hominem ex Pompeii sinu. *Virg.* Libr. II. *Aeneid.*

Ipse sinu (infantem) prae se portans iuga longa petebat.

Idem libr. 4.

Semianimemque sinu germanam amplexa fouebat.

Etiam in re venerea *Lucian. Pseudoman.* εἰ δὲ μὴ πολλαὶ ἦσαν αἱ δᾳδες τάχ' ἄν τι καὶ τῶν ὑπὸ κόλπε ἐπράττετο, quod nisi complures taedae fuissent, forsan nonnihil eorum, quae sub sinu fieri solent, patratum fuisset. IDEM.

4) Δάφνις γὰρ ἐδενὶ διώμνυτο πρόησεσθαι] *Daphnis deierabat se non permissurum.* Nota haec particula γὰρ

Ἡμέρας δὲ γενομένης, συνθέμενοι πάλιν εἰς τὸν ἀ-
γρὸν ἤλαυνον. ἐδεήθησαν γὰρ τοῦτο Δάφνις καὶ
Χλόη, μὴ φέροντες τὴν ἐν ἄστει διατριβήν.[5] ἔδο-
p. 146. ξε δὲ κἀκείνοις, ποιμενικούς τινας αὐτοῖς ποιῆσαι
τοὺς γάμους· ἐλθόντες οὖν παρὰ τὸν Λάμωνα, τόν
τε Δρύαντα τῷ Μεγακλεῖ προσήγαγον, καὶ τῇ
Ῥόδῃ τὴν Νάπην συνέστησαν· καὶ τὰ πρὸς τὴν ἑορ-
τὴν παρεσκευάζοντο λαμπρῶς.

ΚΕΦΑΛ. κζ.

Παρέδωκε μὲν οὖν ἐπὶ ταῖς νύμφαις[1]) τὴν Χλό-
ην ὁ πατήρ, καὶ μετ᾽ ἄλλων πολλῶν ἐποίησεν
ἀναθή-

γὰρ aliquando παρέλκει, aut meram notat emphasin, vt *Marc* 15. §. 14. τί γὰρ κακὸν ἐποίησε; quid mali perpetrauit? Ad *Timoth.* II, c. 2. §. 7. δώη γάρ σοι θεὸς ὁ κύριος. Det vero tibi Dominus. *Plat.* ἔστι γὰρ οὕτω Ita est *Dionys. Hal*, lib. 9. Νῦν δὲ ὁρᾶτε γὰρ καὶ ἀκούετε. Nunc videtis et auditis. *Lucian* in *vitar. auct.* μορφὴν γὰρ ἔχει τὸ πῦρ. ἢ ἀήρ, ἢ ὕδωρ; Formamne habent ignis, aer et aqua? *Budaeus* in *Comment ling. Graec.* γὰρ, inquit παρέλκει etiam saepe apud Atticos, vt καί. IDEM.

5) Μὴ φέροντες τὴν ἐν ἄστει διατριβήν] Vere *Diodorus Siculus* libr. 3. οὕτως αὐτοφυὲς ἔχει τι φίλτρον πᾶσα συνήθης χώρα. Magno pastoralis vitae tenebatur desiderio Daphnis, qui malebat viuere secretis inglorius aruis, ab illis procul molestiarum tempestatibus, quibus magis vrbana, quam rustica vita infesta est. Nouerat enim, felicem illum esse rusticum, qui hilaris cum occidente sole, finiente laborum et curarum aestu, cum suis olus et succidiam sumit. quam quidem, non eruditus palati archi-

rum, deierabat. Exorto iam die, rus remetiri iter inter illos conuenit. Quippe Daphnis et Chloe vrbanam pertaesi vitam id precibus obtinuerunt. Consultum et illis visum, aliquas et illis pastorales facere nuptias. Ad Lamonem igitur cum venissent, Megacli adduxerunt Dryantem, atque Napam Rhodae adiunxerunt: splendideque, quaecunque ad festum faciebant, apparabantur.

CAPVT XXVII.

Tradidit iuxta Nymphas illi pater Chloen, multisque vna cum aliis rebus monumenta illa

architectus, sed fames condit, vt suauius Regum rex non sumat, cuius mensae extruendae causa, montes, syluae et maria lustrantur. *Mundae sub lare pauperum Coenae sine auleis et ostro, Sollicitam explicuere frontem.*

IDEM.

[1]) Επὶ ταῖς νύμφαις] Omnino corrigendum existimaui ἐπὶ ταῖς V.

IVNGERM.

Forte ἔτι. COLVMB.

Hoc ἔτι ciuitate donauerat *Mollus*, in notis tamen amplexus emendationem Iungermani. *Florentina* et *Heidelbergensis* ex libris manuscriptis tulerant ἐπὶ, quod omnino loco mouendum. Equidem insertum etiam putauerim Δάφνιδι, vt haec fuerit series verborum, παρέδωκε μὲν οὖν Δάφνιδι ἐπὶ ταῖς νύμφαις τ. χ. ὁ π.

BODEN.

Lege ἐπὶ ταῖς Νύμφαις] iuxta siue coram Nymphis, hoc est, Nympharum statuis et imaginibus. Ita frequenter statuae, eorundem nomine, quorum sunt signa, veniunt. Ita *Act.* 14. §. 13. τοῦ Διὸς τοῦ ὄντες πρὸ τῆς πόλεως, Iouis collocati ante illorum vrbem. Intelligitur Iouis

ἀναθήματα τὰ γνωρίσματα,[2] καὶ Δρύαντι τὰς λειπέσας εἰς τὰς μυρίας[3] ἐπλήρωσεν.[4] ὁ δὲ Διονυσοφάνης, εὐημερίας ἔσης, αὐτῦ ὑπὸ τῦ ἄντρυ[5] ςιβάδας ὑπεςόρεσεν[6] ἐκ χλωρᾶς φυλλάδος;[7] καὶ

Iouis ſtatua, quae ad portas erat collocata.

MOLLVS.

3) Εἰς τὰς μυρίας ἐπλήρωσεν] Lege εἰς τὰς μύριας. Nam μυρίοι et μυρίαι, παροξυτόνως, infinitum atque immenſum ſignificant numerum: At μύριοι et μύριαι, προπαροξυτόνως, decies mille denotant, quod magis huic loco quadrat.

IDEM.

Vbi Clenardus? Quis neſcit et proparoxytonon μύριαι tonum propter vltimam ſyllabam quarto caſu productam reiicere in penultimam, ſcribique et hic debere εἰς τὰς μυρίας, minime vero μύριας, vt Snecanus emendat.

BODEN.

4) Επλήρωσεν] Et hic legend. mihi perquam veri ſit ſimile ἐπλήρωσαν. Alias Megacles ſolus hac erogatione erit onerandus.

IVNGERM.

5) Ὑπὸ τῦ ἄντρυ] *In antro.* Notá ὑπὸ aliquando eſſe idem quod ἐν. *Hom.* καταχρύψας ὑπὸ κόλπυ, cum occuluiſſet in ſinu. *Herodian.* libr. 6. ὑπεμίμνησκον δὲ ἀλλήλυς τῶν τε ὑπὸ ταῖς ἀνατολαῖς διὰ μέλλησιν αὐτῦ πταισμάτων. Ferentes inter ſe ſermonibus, quantum detrimenti cunctatione illius in oriente res accepiſſent. Ita *Maro* vſus eſt ſub, pro in *Aeneid.* I.

Namque ſub ingenti luſtrat
dum ſingula templo,

id eſt, in templo. *Ouid. Eleg.* 3. libr. I. *Triſt.*

Nota procul lybicis aberat
diuerſa ſub oris.

MOLLVS.

6) Στιβάδας ὑπεςόρεσεν] *Toros ſubſtrauit.* ςιβάδες erant ſtramenta e frondibus teneris, calamis, culmis, aut aliis herbis. *Biſetus:* ςιβὰς, ἡ εὐτελὴς, καὶ καταπεπιλημένη ςρωμνὴ, παρὰ τὸ ςείβω, τὸ καταπατῶ. οἱ δὲ τὴν ςιβάδα φύλλων χαμαὶ κατακει-

confecrarunt, Dryantique reliqua drachmarum ad dena millia vsque suppleuerunt. Caeterum Dionysophanes die sereno, ibidem sub antro viridi e fronde toros sternendos curauit, vicanosque omnes dis-

τακεκλιμένων, καὶ πεπατημένων θέσιν καλῦσι. Erat itaque σίβας thorus humi iacens, ex lignis et ramis confectus, vel paleis et foliis. Vocatur et Graecis σιβάδιον, nonnulli ἀνακλιντήριον appellant. Huius mentionem facit *Aristoph.* in *Pluto.*

— ἀντὶ δὲ κλίνης,
Στιβάδα σχοίνων.

Pro lecto culcitram ex iuncis
confectam, siue iunceam.

Plut. in *institut Laconicis*, de iuuentute Spartana: ἐκάθευδον οἱ νέοι ὁμῦ ἐπὶ στιβάδων, ἃς αὐτοὶ συνεφόρυν, τῦ παρὰ τῶ εὐρώτα πεφυκότος καλάμυ τὰ ἄκρα ταῖς χερσὶν ἄνευ σιδήρυ κατακλάσαντες. Simul dormiebant adolescentes in toris, quos ipsi congerebant, arundinum, quas Eurotas fert, summa manibus sine ferro defringentes. Et sane proprie hic sumitur σιβὰς, respondens Latinorum toro, dicto a contortis herbis. Nam sicuti etiam super toris epulabantur. *Maro* libr. 7. *Aeneid.*

Praecipuumque toro, et villosi pelle Leonis
Accipit Aeneam.

Ad eundem modum super stibadibus epulae sumi consueuerunt. *Anthol.*

— Ποτὶ δεῖπνον ἐπελθών,
Ξυνῇ κεκλιμένην ἤδρακον ἐν στιβάδι.

Ad conuiuium cum veni,
Vidi illam communi accumbentem in stibade.

Idem *Maro* libr. 3. *Aeneid.* innuit.

Extruimusque toros, dapibusque epulamur opimis.

IDEM.

V. ὑπεστόρεσαν. P.

COLVMB.

7) Ἐκ χλωρᾶς φυλλάδος] Hinc λεχεποίης Graecis dicitur lectis et stibadiis herbas ferens idoneas. *Hom.* Il. δ. et 17.

Ἄσωπον δ' ἵκοντο βαθύσχοινον λεχεποίην.

Ad

καὶ πάντας τὲς κωμήτας κατακλίνας, 8) εἱςία πολυτελῶς. Παρῆσαν δὲ Λάμων καὶ Μυρτάλη, Δρύας καὶ Νάπη, οἱ Δόρκωνι προσήκοντες, οἱ Φιλητᾶ παῖδες, 9) Χρῶμις καὶ Λυκαίνιον· ἐκ ἀπῆν ἐδὲ Λάμπις συγγνώμης ἀξιωθείς. ἦν ἒν ὡς ἐν τοιοῖσδε 10) συμπόταις, πάντα γεωργικὰ, καὶ ἄγροικα· ὁ μὲν ἦδεν οἷα ᾄδουσι θερίζοντες· 11) ὁ δὲ ἔσκω-

Ad Aſopum venerunt herboſum, altos iuncos habentem. Hic *Scholiaſt.* λεχεποίην, βαθεῖαν πόαν ἔχοντα, ἐξ ἧς ἐστι καὶ λέχος ποιῆσαι, herbas ferentem, ex quibus lecti ſiue tori extrui poſſint. Ea de cauſa *Hom. Od.* B. 697 dicit πτελεὸν λεχεποίην, Pteleum herboſam; cum tori ex hac materia extrui ſoleant.

MOLLVS.

8) Τὲς κωμήτας κατακλίνας] Id eſt, ποιήσας ἀναπεσεῖν, vt *Ioan.* loquitur c. 6. §. 10. At noſter pari modo, quo *Lucas* c. 9. §. 14. dixit: κατακλίνατε αὐτὲς, facite, vt diſcumbant. *Plut.* in *Lycurg.* de Charileo: κατακλίνει ἐν βασιλικῇ χώρᾳ τὸ παιδίον, puerum in regia ſede deponit. IDEM.

9) Οἱ φιλητᾶ παῖδες] O-mittitur ipſe pater, quem tamen paullo poſt fiſtula ceciniſſe legimus. Forte ſupplendum: φιλητᾶς, καὶ οἱ αὐτὲ παῖδες.

BODEN.

10) Τοιοῖσδε] *Mollus* dederat τοιοῖς δὲ contra ius faſque. IDEM.

11) Οἷα ᾄδησι θερίζοντες] *Qualia canunt meſſores.* Meſſorum cantilena dicta eſt antiquis λειτυέρσης, vel λειτυέρσας, lityerſas: cantionis genus ſic dictum a Lityerſa, Midae filio ſpurio, qui fuiſſe perhibetur ᾠδικώτατος. Fertur Celaenas incoluiſſe, viatoresque excepiſſe, et coegiſſe ſecum θερίζειν· deinde capita eorum amputaſſe, et truncum corporis in manipulos inuoluiſſe:

cumbere iuſſos, magnifico conuiuio excepit. Aderant praeſentes Lamon et Myrtala: Dryas atque Napa; et qui neceſſitudine coniuncti erant Dorconi; etiam liberi Philetae: Chromis et Lycaenium. Nequidem Lampis, iam impetrata venia, aberat. Cuncta igitur tum, vt inter eiuscemodi compotores fieri amat, ruſtico agreſtique more agebantur. Alius canebat, qualiter modulantur meſſores: Alter cauillabatur,

uoluiſſe: ipſe tandem ab Hercule interfectus fuiſſe. Subiungit *Suidas*, ὡς τιμὴν τοῦ Μίδου θεριστικὸν ὕμνον ἐπὶ αὐτῷ συντεθῆναι. *Athenaeus* libr. 14. c. 3. ἡ δὲ τῶν θεριστῶν ᾠδὴ λιτυέρσης καλεῖται. *Pollux* dicit eſſe σκαπανέων ᾠδὴν καὶ γεωργῶν, cantionem foſſorum et agricolarum, et quidem Phrygiacorum. *Menander* in Chalcedonio:

ᾄδοντα λιτυέρσιν ἀπ' ἀρίστου τέως.

Canentem lityerſin a prandio tunc.

Eius facit mentionem etiam *Scholiaſtes Theocrit.* ad verſ. 41. *Idyll.* 10.

Θᾶσαι δὴ καὶ ταῦτα τὰ τοῦ θείω λιτυέρσα.

Attende iam et haec carmina diuini Lityerſae.

Hic ipſus inſtituit, vt in honorem Midae θερικὸς, id eſt, aeſtiuus ſiue meſſorius hymnus caneretur. Vnde abiit in prouerbium, λιτύερσαν ᾠδὴν ᾄδεις, Lityerſam cantionem canis: quod dicitur de iis, qui non ex animo, ſed coacti canunt. Hymnus, quem canebant manipulorum vietores in honorem Cereris, fuit hic:

Πλεῖστον οὖλον οὖλον ἵει, ἴουλον ἵει.

Plurimos ſpicarum manipulorumque faſciculos mitte.

Nota hic antiquum verbum ἵεω, in cuius locum, teſte *Caſaubono*, ad *Athen* p. 892. poſteriori ſeculo ſucceſſit verbum ἵημι. Cantio, ſiue cantilena, quae Baccho inter promendum vuas cani ſolebat, ἐπιλήνιον ᾆσμα, vel μέλος dicebatur, vt notat

ἔσκωπτε τὰ ἐπὶ ληνοῖς σκώμματα·[12]) Φιλητᾶς ἐσύρισε·[13]) Λάμπις ηὔλησε· Δρύας καὶ Λάμων
p. 147. ὠρχήσαντο· Χλόη καὶ Δάφνις ἀλλήλους κατεφίλουν.[14]) ἐνέμοντο δὲ καὶ αἱ αἶγες πλησίον, ὥσπερ καὶ αὐταὶ κοινωνοῦσαι τῆς ἑορτῆς. τοῦτο τοῖς μὲν ἀστυκοῖς οὐ πάνυ τερπνὸν ἦν· ὁ δὲ Δάφνις καὶ ἐκάλεσέ τινας αὐτῶν ὀνομαστὶ,[15]) καὶ φυλλάδα χλωρὰν ἔδωκε, καὶ κρατήσας ἐκ τῶν κεράτων κατεφίλησε. καὶ ταῦτα οὐ τότε μόνον, ἀλλ᾽ ἔς[16]) τε ἔζων, τὸν πλεῖστον χρόνον ποιμενικὸν εἶχον· θεοὺς σέβοντες,

tat *Pollux* libr. 4. c. 7.

MOLLVS.

[12]) Ο δὲ ἔσκωπτε] *Alius sophistice loquebatur*. Apud Lacedaemonios, inquit *Macrobius*, inter caetera vitae instituta, hoc quoque exercitii a Lycurgo est institutum, vt adolescentes et scommata sine morsu dicere, et ab aliis in se dicta perpeti discerent. Quippe nonnunquam iis, in quos iacitur scomma, gratum est et dulce. Quod genus maxime vel sapiens, vel alius vrbanus exercet. At inter mensas, et praesertim inter pocula, vbi facilis est ad iracundiam prouocatio, suadeo ab eiusmodi dictis facessas: et magis quaestiones conuiuales vel proponas, vel ipse dissoluas.

IDEM.

Σκῶμμα negat *Macrobius Saturnal. Sermon.* L. VII, c. 3. init. exacte respondere vocabulo Latino. Describit autem per *morsum figuratum*, quia saepe fraude vel vrbanitate tegitur, vt aliud sonet, aliud intelligas. Dat exemplum *Cornificius* IV. libro *de arte dicendi ad Herennium* coll. *Plut. Sympos.* L. II. c. 1. Non raro carminice expressa sunt. Itaque iunguntur ᾄσματι a *Plutarcho* in *Pericle:* Πολλοὶ δ᾽ ᾖδον ᾄσματα καὶ σκώμματα πρὸς αἰσχύνην. Prae caeteris tamen salsis eiusmodi iocis vsi,

tur, cuiusmodi cauilla, dum vuas prelis premunt, iaculari consueuere. Philetas fistula, Lampis canebat tibia. Dryas et Lamon tripudiabant, Chloe et Daphnis mutua sibi impertiebant suauia. Prope etiam pascebantur capellae, veluti in festi huius communionem venientes. Non aeque gratum id oppidanis erat. Sed Daphnis, vocatis aliquibus nominatim, viridem suppeditauit frondem, prehensisque cornibus oscula fixit. Neque tunc temporis duntaxat, sed vsque dum illis vita suppetebat, potissimam vitae suae partem

vsi, qui ἐπιλήνια cantabant. Nam hi plerumque Satyrorum personas induerant, quos σκώμματα in primis decent. *Athenaeus* V, 7. Ἑκατὸν δὲ ἑξήκοντα Σάτυροι πρὸς αὐλὸν ᾄδοντες μέλος ἐπιλήνιον. Confer et *Longum* supra L. II. c. 2. De epileniis vero consule interpretes ad *Anacreont.* Carm. LII, 8. et, qui primo loco nominandus, *Rittershusium* ad *Oppiani Cyneget.* L. I. v. 126.

BODEN.

13) Ἐσύρισε] Ita veteres. *Mollus*: ἐπόρισε, nemine praeeunte.

BODEN.

14) Ἀλλήλους κατεφίλουν] *Se inuicem deosculabantur.* τὸ κατὰ hic nota esse αὐξητικόν. Quemadmodum, quamuis in re dissimili apud *Lucam Act.* c. 20. §. 37. καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον, κατεφίλουν αὐτόν. Et ruentes in collum Paulli, deosculabantur eum. Belg. *konden sich niet sat aen hem kussen.*

MOLLVS.

15) Vide, quae dicta sunt ad L. I. c. 12. n. 2. vbi tamen legas *Ioan.* X, 3. ad quem *Pricaeus* locum similem notat ex *Corippo Africano*:

— Et in vnum congregat agnos,
Nomina nota vocans.

BODEN.

16) Ἀλλ' ἐς] V. εἰς. P.

COLVMB.

17) Ἀλ-

τες, νύμφας, καὶ Πᾶνα, καὶ ἔρωτα· ἀγέλας δὲ προβάτων, καὶ αἰγῶν πλεῖστας κτησάμεναι· ἡδίστην δὲ τροφὴν νομίζοντες ὀπώρας καὶ γάλα. Ἀλλὰ καὶ αἰγὶ μὲν ἄῤῥεν[17]) παιδίον ὑπέθηκαν, καὶ θυγάτριον γενόμενον δεύτερον, οἷος ἑλκύσαι θηλὴν ἐποίησαν· καὶ ἐκάλεσαν τὸν μὲν, Φιλοποίμενα,[18]) τὴν δὲ, Ἀγέλην.[19]) οὕτως αὐτοῖς καὶ ταῦτα συνεγήρασεν. οὗτοι καὶ τὸ ἄντρον ἐκόσμησαν, καὶ εἰκόνας ἀνέθεσαν, καὶ βωμὸν ἐποιήσαντο ποιμένος Ἔρωτος,[20]) καὶ τῷ Πανὶ δὲ ἔδοσαν ἀντὶ τῆς πίτυος οἰκεῖν νεὼν, Πᾶνα στρατιώτην ὀνομάσαντες. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ὠνόμασαν καὶ ἔπραξαν· τότε
p. 148. δὲ νυκτὸς γενομένης, πάντες αὐτοὺς παρέπεμπον[21]) εἰς

17) Ἀλλὰ καὶ αἰγὶ μὲν ὄῤῥεν] Florentina, Commelin. item et Iungerman. ediderunt ἀλλὰ καὶ ἄῤῥεν μὲν, deficiente vocab. αἰγὶ, in textu vero Molli deſideratur ἀλλὰ, quod in notis redditur.

BODEN.

Suppleo, ni fallor, vere: παιδίον αἰγὶ ὑπέθηκαν.

IVNGERM.

Lege: ἀλλὰ καὶ αἰγὶ μέν.

MOLLVS.

18) Φιλοποίμενα] Φιλοποίμην. Nomen infantis maſculi. Quaſi dicas *Paſtorum amans.* Eſt enim compoſ. ex φίλος, amicus, et ποιμὴν, paſtor. Eſt et nomen proprium praetoris Achaeorum, cuius vitam vide apud *Plutarch.*

IDEM.

19) Ἀγέλη] Nomen filiae Daphnidis atque Chloes. Latine Grex, armentum.

DEM.

20) Ποιμένος Ἔρωτος] Cuius imaginem varia antiquitatis monumenta exhibere videntur, in primis ea, quibus vel ipſe fiſtula canit, vel id Faunos docet. V. *Collection of Gems by Ogle* tab. 29. *Muſeum Florent.* Vol. II. t. 16. et paſſim in *Lip-*

partem greges paſcendo, deos, Nymphas, Pana, atque Cupidinem colendo, tranſigebant, plurimos ouium caprarumque greges adepti: nullum tandem cibum ſibi dulciorem, quam poma atque lac rati. Quin et prolem maſculam caprae ſuppoſuerunt, et filiolam, altero partu editam, ouis educere lac mammis aſſuefecerunt. Et nomen impoſuerunt alteri Philopoemenis, alteri Agelae. Hoc modo cum illis et illa conſenuerunt. Hi etiam antrum exornarunt, ſigna conſecrarunt, aram Cupidini paſtori ſtatuerunt, Panique, Stratiotae decorato nomine, delubrum pro pinu habitandum dederunt. Sed haec poſterioribus temporibus nominarunt et fecerunt. Tunc vero temporis, cum iam dies in noctem abiiſſet, cuncti

eos

Lipperti Dactyliotheca.

BODEN.

21) Πάντες αὐτὰς παρέπεμπον] *Omnes illos deducebant.* Solet ſponſa ad lectum deduci, et a foeminis in eo collocari, quem ritum *Petronius* tangit his dictis: Iam ebriae mulieres longum agmen plaudentes fecerant, thalamumque ingeſta exornauerant veſte. Quod ipſum *Catullus* his verſibus ſignificat:

Iam cubile adeat viri:
Vos bonae ſenibus viris
Cognitae bene foeminae

Collocate puellulam.

Dicebantur hae foeminae Romanis pronubae. Immixti et aliquando erant viri, quemadmodum hic. *Artemidorus* libr. II. καὶ γὰρ τὰ αὐτὰ ἀμφοτέροις συμβαίνει τῷ τε γαμοῦντι, καὶ ἀποθνήσκοντι, οἷον παραπομπὴ φίλων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν. Vtrisque enim idem accidit, et ducenti et morienti, videlicet comitatus amicorum, virorum ac mulierum. *Hieronymus* ad Demetriadem: quam habitura pronubam? quo deducenda comitatu?

ſtridor

εἰς τὸν θάλαμον,[22]) οἱ μὲν συρίττοντες, οἱ δὲ αὐλοῦντες, οἱ δὲ δᾷδας μεγάλας[23]) ἀνίχοντες. καὶ ἐπεὶ

ſtridor punicae linguae, procacia tibi Feſcennina cantabit. MOLLVS.

[22]) Εἰς τὸν θάλαμον] Θάλαμος, Thalamus, a θάλος, ramus virens, vel vbi vir ac mulier θάλλουσι, hoc eſt, florent. *Scholiaſt. Pindari Olymp.* Od. 5. inquit: θάλαμος κυρίως ἐστὶν οἶκος, ἐν ᾧ κατακλείονται αἱ νυμφευόμεναι, ὅτι θάλλουσαι τῇ ἡλικίᾳ συνέρχονται γάμῳ, cella, in qua includebantur et cuſtodiebantur ſponſae. Hunc enim locum ab iis, qui Homerum ſecuti ſunt, θάλαμον dici notarunt veteres, in hac enim aedium parte, quam mulieres frequentabant, verſabantur puellae, vt procul a virorum congreſſibus haberentur. Vnde *Phocylides* praecipit alibi, virginem diligenter ἐν θαλάμῳ ſeruari, ne foris conſpiciatur, vſque ad nuptiarum tempus.

Παρθενικὴν δὲ φύλασσε πολυκλείστοις θαλάμοισι,
Μηδέ μιν ἄχρι γάμων πρὸ δόμων ὀφθῆναι ἐάσῃς.
Κάλλος δυστήρητον ἔφυ παίδων τοκέεσσι.

Virginem cuſtodi bene clauſis thalamis;
Nec eam vſque ad nuptias ante domum conſpici ſiueris.
Liberorum pulchritudo difficilis eſt cuſtoditu parentibus.

Hinc παρθένος ἐκ θαλάμου, virgo intacta, ἡ ἔτι ἐν θαλάμῳ ἀναστρεφομένη. At hic intelligitur torus, ſiue lectus genialis, cuius facit mentionem *Seneca* Libr. 16. contr. 6. Verſae ſunt in exequias nuptiae, genialisque lectus mutatus in funebrem. Dicitur *Heliodoro* Νεόπηκτος. Νεοπήκτους ἔτι τοὺς θαλάμους ἔχων, cum recens thalamos compactos haberet: *Theocrito* Νεόγραπτος, nuper pictus. *Idyll.* 18. v. 3.

Πρόσθε νεογράπτω θαλάμω χορὸν ἐστάσαντο.

Ante nuper pictum thalamum chorum inſtituerant.

Luciano κλίνη νυμφικὴ, vbi illi ſermo de nuptiis Alexandri cum Roxane.

IDEM.

[23]) Οἱ

eos ad lectum deduxere genialem, fiſtulam alii inflantes, alii tibia canentes, nonnulli ingentes ſuſtollentes

23) Οἱ δὲ δᾳδας μεγάλας ἀνισχόντες] *Alii faces in altum tollentes.* Nouae nuptae faces praeferri ſolitas, multa tam Graecorum, quam Latinorum, monumenta declarant. *Lucian.* in *Herod.* Ἡφαιστίων συμπαρίστη, δᾳδα καιομένην ἔχων, μειρακίῳ πάνυ ὡραίῳ ἐπερειδόμενος ὑμέναιος οἶμαί ἐστι. Et dux Hephaeſtion adſtat, facem ardentem tenens, formoſo admodum iuueni innixus. Quas faces Heliodorus νυμφικὰς appellat. Τοιαύτας, inquit, libr. 2. Aethiop. ἐπὶ σοὶ λαμπάδας ἀντὶ τῶν νυμφικῶν τοῦ δαίμονος ἅψαντος, cum tibi faces huiuſmodi pro nuptialibus facibus numen accendiſſet. Ad has faces alludit *Achill. Tat.* libr. 1. c. 8. Τὸ μὲν γὰρ Ἑλένης τῶν γάμων πῦρ ἀνῆψε κατὰ τῆς Τροίας ἄλλο πῦρ, nuptiales Helenae faces, Troiae funebres accenderant. Idem libro eodem c. 18. vbi pater filium Chariclem triſte pereuntem deflens, ait: Τάφος μέν σοι, τέκνον, ὁ θάλαμος· γάμος δὲ ὁ θάνατος. θρῆνος ὁ ὑμέναιος. ὁ δὲ κωκυτὸς τῶν γάμων οὗτος, ᾠδαί. ἄλλο σοι, τέκνον, προσεδόκων πῦρ ἀνάψειν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἔσβεσεν ἡ πονηρὰ τύχη μετὰ σοῦ. ἀνάπτει δέ σοι δᾳδας κακῶν. ὢ πονηρᾶς τῆς σῆς δᾳδουχίας· ἡ νυμφική σοι δᾳδουχία ταφὴ γίγνεται. Tibi, fili, nunc pro lecto nuptiali ſepulchrum, pro nuptiis mors, pro hymenaeo naeniae, pro nuptiali cantu lamentationes, paratae ſunt. Aliusmodi tibi ego ignes, fili, accendere ſperabam. Sed inuida fortuna illos vna tecum extinxit, funebresque pro iis faces excitauit. O diras faces! nuptialis flamma in ſepulchralem tibi commutata! eſt. *Petron.* Iam Embaſicoetes præferebat facem. *Apul.* libr. 3. *aur. aſin.* Taedis lucida conſtrepebat hymenaeum. Quia, inquit *Beroaldus*, lumina nocturna adhibentur, et nuptiis peculiariter vſurpantur.

ἐπεὶ πλησίον ἦσαν τῶν θυρῶν, ᾖδον[24] σκληρᾷ καὶ ἀπηνεῖ τῇ φωνῇ, καθάπερ τριαίναις γῆν ἀναῤῥηγνύντες, οὐχ ὑμέναιον ᾄδοντες. Δάφνις δὲ καὶ Χλόη γυμνοὶ συγκατακλιθέντες, περιέβαλλον ἀλλήλους, καὶ κατεφίλουν, ἀγρυπνήσαντες τῆς νυκτὸς ὅσον οὐδὲ γλαῦκες·[25] καὶ ἔδρασέ τι Δάφνις ὧν αὐτὸν ἐπαίδευσε Λυκαίνιον· καὶ τότε Χλόη πρῶτον ἔμαθεν, ὅτι τὰ ἐπὶ τῆς ὕλης γινόμενα, ἦν ποιμένων παίγνια.

tur. *Plut.* scribit, quinque faces in nuptiis accendi solitas fuisse, cuius rationem vide in eius problematibus. *Plinius* notat apud Romanos nuptiarum faces ex pinu alba fieri solitas, tanquam auspicatissimas: quoniam inde fecerint pastores, qui rapuerunt Sabinas, quas faces praeferebant patrimi et matrimi, qui ἀμφιθαλεῖς, ὅπερ ἐστὶν, ἀμφοτέρους τοὺς γονεῖς ἔχοντες περιόντας, Graecis dicebantur, hoc est, vtrinque florentes, ambosque parentes adhuc superstites habentes. Inter Graecos nubentium matres solebant δᾳδουχεῖν. *Apollon. Argonaut.* libr. 4.

— ὄφρα γάμου θυμηδέος ἀντιάσειας.

Τέκνα τε φυτήσαιο. θεοὺς δ᾽ εἰς δαῖτα κάλεσσα

Πάντας ὁμῶς· αὐτὴ δὲ σέλας χείρεσσιν ἀνίσχον

Νυμφίδιον, καίνης ἀγανόφρονος εἵνεκα τιμῆς.

— *Vt vero nuptias iucundas haberes*

Liberosque procreares, Deos ad conuiuium vocaui

Cunctos simul, ipsa manibus facem praetuli

Nuptialem, illius egregii causa honoris.

Scholiast. ὅτι τὸ παλαιὸν τὰς μητέρας τῶν γαμούντων ἐν τοῖς γάμοις δᾳδουχεῖν, ἔθος ἦν, καὶ εὐριπίδης ἐν Φοινίσσαις φησίν· ἐγὼ δὲ οὔτέ σοι πυρὸς ἀνῆψα φῶς νόμιμον ἐν γάμοις, ὡς πρέπει μητρὶ μακαρίᾳ, olim moris fuisse, vt matres in nuptiis praeferrent faces, etiam Euripides in Phoenissis dicit

lentes taedas. Cumque prope ad fores accessissent, dura, asperaque canebant voce, non hymenaeum personantes, sed veluti tridentibus terram radentes. Caeterum Daphnis et Chloe nudi vna cubantes, se inuicem amplexabantur, atque deosculabantur, noctuarum ad instar, insomnem illam ducentes noctem: et patrauit Daphnis, quae illum docuerat Lycaenium. Atque tunc primum Chloe didicit, ea quae in sylua acta fuerant, pastorum ludum iocumque fuisse.

dicit: Non tibi facem accendi, lumen in nuptiis legitimum, vt decet matrem beatam. IDEM.

24) Καὶ ἐπεὶ πλησίον ἦσαν τῶν θυρῶν, ᾖδον] Cum iam ianuae appropinquassent, canebant. Cantio illa, quae foribus accini solebat, quando amans intromitti cupiebat, vocabatur veteribus παρακλαυσίθυρος. Caeterum notat *Hesych.* quod παρακλαυσίθυρος, fuerit μέρος τι, hoc est, pars quaedam, licet non addatur rei nomen, cuius pars sit, forsan subaudito nomine ᾠδῆς, vel αὐλήσεως. Nullus dubito, quin sit legendum apud *Hesych.* pro μέρος, μέλος. Quippe ipse etiam *Eustath.* notat, esse nomen] αὐλήσεως ποιᾶς. At allusisse noster ad veterum illum ritum videtur, quo receptum erat, vt thalamo nuptiali applicitis sponsis, altum canerent. Ne, dum in lecto cingulum sponsus soluebat sponsae, vox patientis virum, quiritantisque audiretur. Firmat hoc *Scholiastes Theocrit.* ad vers. 7. Idyll. 18.

Ἄειδον δ' ἄρα πᾶσαι ἐς ἓν μέλος ἐγκροτέοισαι
Ποσσὶ περιπλέκτοις, περὶ δ' ἴαχε δῶμ' ὑμεναίῳ.

Canebant autem omnes vnum carmen pulsantes (solum)
Pedibus connexis, circum autem resonabat corpus hymenaeo.

Hic Scholiastes, Τὸν δ' ἐπιθαλάμιον ᾄδουσιν αἱ παρθένοι πρὸ τοῦ θαλάμου, ἵνα τῆς παρθένου βιαζομένης ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἡ

φωνὴ μὴ ἐξακούηται· λανθάνῃ δὲ κρυπτομένη διὰ τῆς τῶν παρθένων φωνῆς. IDEM.

25) Οσον οὐδὲ· γλαῦκες] *Non magis, quam solent noctuae.* Qua comparatione innuere vult Auctor, ambos illos totam ferme noctem, iocando, ludum ludendo suum, transegisse. Quippe haec ales noctu vigilare, cunctisque dormientibus aliis, volare perhibetur, vnde et noctis Domina appellari solet. De hac aue *Eusta.h.* in *Hexaem.* τὴν γλαῦκα, φασὶ, τὴν ἡμέραν ἀμαυροῦσθαι τὴν ὄψιν, τὴν δὲ νύκτα ῥώννυσθαι. Noctuae, vt ferunt, oculis interdiu caligo offunditur, nocte eam visu valere. *Basil.* hom. 8. καὶ ἐκείνης ὄψις, νυκτὸς μὲν ἐῤῥωται, ἡλίε δὲ λάμψαντος ἀμαυροῦται. Ideo *Aristot.* de *historia animal.* libr. I. cap. I. noctu eam vagari refert. Hinc vigiliarum ratione Aesculapio Medicinae praesuli appingere antiquitas solet, quod nihil medicum tam decere putaret, quam vigilantiam. Haec apud Graecos olim, praesertim Athenienses Mineruae sacra habita, indubium victoriae signum fuit. Eratque sapientiae et prudentiae, quam Pallas ex patris cerebro nata, daret, simulacrum, quibus administratae res, optatum procul dubio finem, praeuia aura diuina, sortiuntur. IDEM.

LAVREN-

LAVRENTII GAMBARAE

EXPOSITI

AD ILLVSTRISS.

ANTONIVM PERENOTTVM

CARDINALEM GRANVELAM

ET IN REGNO NEAPOLITANO PRO REGE

Dum lentus recubo platani frondentis in vmbra,
Et fontes hortosque cano, et ſurgentia tecta
Arcis Alexandri Farneſi, atque aduena, et omnis
Indigena admirantur opus: loca ſaxea quondam,
Et rapidis nemora alta feris gratiſſima, ſed nunc
Magnorum heroum ſedes, quamquam iter (*inter*) opacos
Se tollat Cyminos montes, ſiluasque Capenas,
Haec mecum voluebam animo: tua pagina cur non,
Egregium celebrat PERENOTTVM, ſit licet illa
Ruſtica, et emeritas perſoluis carmine rates (*grates*)?
Ipſe ego, GRANVELANE, libens tua facta referrem
Ante alia, et cunctis longe gratiſſima: at obſtat
Ingenium tenue, et iam feſſo in corpore vires
Ob longam aetatem inualidae. Quod ſi ſuperum rex,
Et pater ipſe ſui mihi numinis inſpiraſſet

Partem aliquam, vt quondam dulci adueniente iuuenta
Cum malis non canebat, nec crine senectus,

Non ego Amazonidum pugnas, atque impia Thebae
Praelia, non Lapithas, canerem, pugnataque bella
Romulidum, non facta tui (licet inclyta) magni
Caesaris, at potius tua tot benefacta, tuumque
Nomen in hac gelida celebrarem valle canendo.
Et circum (haud dubito) pariter iuuenesque, senesque
Gauderent mecum, cuperentque audire canentem
Me tua facta, tuique simul decora alta parentis.

Sed longe tua iam virtus ita nota: locoque
In tam sublimi posita est, vt non nisi vates
Egregii, et cantu celebres tua facta, tuamque
Virtutem digno possint extendere cantu.
Namque tuis nostrum factis felicibus aeuum
Exornas, nec fama altis latet abdita siluis:
Sed coeli geminos iam nunc peruenit ad axes;
Haud aliter, quam purpurei per gramina flores
Alcinoi decorent hortos, et odore nitenti
Prata colore suo, quum iam rediit rutilum Ver.
Nunc pueros canet expositos tibi GAMBARA Daphnim,
Et Leucen tuus ille, sinet si caelicolum rex
Atque hominum hunc vitae cursum, spatiumque tenere
Antoni: quondam quos me referente sub alta
Audisti platano, qua Cryptae fons rigat hortos
Ferratae et septem colles, et collibus vrbem
Impositam spectat, Tyrrhenaque marmora longe:
Ocia Farnesi, et Latiis loca grata poetis.

Interea

Interea dum prudenti moderamine et aequa
Lance incorruptus populis das iura, bibunt qui
Sebethi liquidos fontes, et vatibus vrbem
Dilectum PERENOTTE tenes, regisque Philippi
Sceptra vicesque subis: placidis qui flectit habenis
Hesperias gentes, qua currit Iberus in aequor
Coeruleum, placidis foecundans cursibus agros,
Haec lege post rerum moles, si forsan habebis
Ocia, et hoc nostrum dabitur percurrere carmen.

LIBER PRIMVS.

Lesboum ad littus Mitylene est magna, potensque
Diuitiis, summisque viris notissima, et altis
Porticibus longe insignis, domibusque superbis.

Campus erat bene cultus agri florentis, ab vrbe
Non longe distans Mitylene, ad caerula ponti
Conuersus, sol occiduas qua spectat ad oras.
Opportunus erat pecori locus, aruaque circum
Commoda erant flauae segetique et dulcibus vuis
Fertilis, atque olea: mons et sublimis alebat,
Venatrix et silua feras, liquidisque cadebant
Rupibus e gelidis rauco cum murmure fontes,
Et pelagi salsis se fluctibus immiscebant:
Qua mare pulsabat tumido nemora ardua fluctu.
Huius erat dominus fundi ditissimus agri
Atque auri Dionysophanes, satus Actore magno.
Has sedes custos Lamon vxorque colebant,
Ambo confecti senio, natisque carentes.

Hic legere increpitans zephyros, terrestria flores
Sidera, et ante alios vigil, Autumnalia poma
Carpere, et in ramos includere summa flagella
Arboris alterius, quibus et cognoscere siccis
Gaudeat herba locis, vel amet sub vespere fontes,
Aut Solis radios, vmbrosa aut viuere siluae.
Illum ideo Dionysophanes, atque vxor amabant,
Ad quos primores fructus floresque ferebat.
Is dum sub lucem procurua ad littora Lesbi
Pasceret, adspexit capram dumeta petentem
Inuia: bisque die maculosi velleris hoedum
Linquentem septis, hoedum miseratus, et ira
Succensus, capram est per deuia nota secutus,
Vicini nemoris longe vestigia seruans:
Et vepres superans siluae deuenit ad vmbram:
Serpentesque hederas inter, dumosque virentes
Infantem molli proiectum inuenit in herba:
Atque illum Tyrio cinctum prospexit amictu.
Huic laeuo lateri fulgebat paruulus ensis
Argento ornatus capulum, paruumque monile
Cingebat roseos humeros, et candida colla.
Atque immulgebat pueri bina vbera labris
Alternis capra, et suspensis gressibus ibat
Hunc circum, teneros ne laederet vngula vultus
Aspera: vel tactu Tyrios macularet amictus.
Hic dubius stetit, an puerum spoliaret, et ipsum
Expositum in molli moriturum linqueret herba.
Dum vero haec agitat, subito vestigia pressit.
Et saepe admirans, stupidam potuisse capellam

Casibus

Cafibus humanis manfuefcere: grande putauit
Effe nefas hominem pecudi concedere: cui mens
Prouida, cui ratio eft: gregibus cui cura regendis.
Continuo lachrymans puerum eft miferatus: et illum
Accedit properans, geminisque amplectitur vlnis:
Et labris libans rofeis mille ofcula, fecum
Infantem laetus paruas portauit ad aedes.
Quem dedit vxori dono: atque infignia parui
Condidit infantis: fi quando pofceret vfus
Ei factura fidem, et forte oftenfura parentes.
Phyllis at obftupuit coniunx: dehinc talibus infit:
An generant caprae pueros? tunc ordine Lamon
Vxori narrat factum, Daphnimque vocarunt,
Dilectum agricolis nomen, pecudumque magiftris,
Et notum pecori, et paffim memorabile filuis.
Annus at interea processerat vnus, et alter:
Cum Leuce eft fimili fortuna educta: Dryas quam
Infantem expofitum vicino afpexit in antro.
E faxo ftabant mufarum vbi plurima figna
Agreftum refoluta comas, fuccinctaque circum
Ilia, marmoreosque finus, ceu laeta iuuentus
Cum ducit facra folemnes luce choreas.
Fons erat in fummo fcatebris furgentibus: ex quo
Riuus aquae multo per concaua faxa fluebat
Murmure: et egreffus mufcofa e rupe rigabat
Florentes herbas circum, et vicina falicta.
Antrum erat hoc pofitum in filua, prope littora ponti
Siluicolis: calami enodes multaeque cicutae,
Munera paftorum, pendebant fornice rupis.

 Littoreis

Littoreis hic paſtor oues paſcebat in oris.
Qui nuper pecudem enixam cum ſaepe videret
Veſpere linquentem caulas: et mane petentem
Antrum illud, rubeae contorſit vimina virgae
Nexilis in faciem laquei, rupemque ſubiuit,
Quaeſitam et pecudem proſtratam vidit in herba,
Molliter infanti praebentem bina puellae
Vbera, vagitu quae non loca concaua rupis
Implebat: ſed labra mouens, mentumque, papillas
Alternas pecudis geminas tenero ore premebat.
At poſtquam labris tepidum lac hauſerat infans:
Tunc ouis obſequio materno ſedula ſenſim
Inuitae ſimilis ſurgit: collumque puellae,
Et faciem lingua tergit: blandosque recedens
Saepius in Leucen oculos conuerſa reflectit.
Picta aderant iuxta crines redimicula, nec non
Mitra auro effulgens laeui, gemmisque coruſcis.
Velabat Leuces niueum latus aurea laena:
Candidaque aurati cingebant crura cothurni.
Hinc altrix vbi diſceſſit, caulasque petiuit;
Infans confeſtim iacuit deuincta ſopore.
Suſtulit admirans Paſtor, caſuque repertam
Littoreas illam gremio portauit ad aedes
Confeſtim, vxorique dedit, Leucenque vocauit.
Hos veluti proprios natos, Lamonque, Dryasque
Nutriuere, greges ambo ſeruare docentes:
Et canere, et teneris ſtipulam percurrere labris.
Vicinas habuere domos, vicinaque prata,
Inter ſe noti, capras, et Daphnis in vnum

Et

Et Leuce pecudes ad pafcua compellebant
Concordes: quibus vnus amor, quibus vna voluntas,
Atque greges vna pafcendi fola cupido.
At Lamon doctus capras educere, Daphnim
Alloquitur: paucis tempus, curamque, modumque
Pafcendi per prata greges te, nate, docebo.
Tuque animo haec memori, Leuce, praecepta reconde.
In primis fer facra Deo, qui condidit orbem,
Cum paffim veftit fe verficoloribus arbos
Floribus, et viridante coma, foecundaque tellus
Effundit varios e iacto femine foetus:
Et laeti carpunt filuis noua gramina tauri,
Aequalisque dies fomno eft: et cum rubet vua
Collibus, et filuae laeto fpoliantur honore.
Ne fint a gelidis longe magalia filuis:
Ne longe fint prata, tuo fed proxima ruri.
Et tu praecipue quum Sol fugat aftra, nouumque
Inducit terris lumen, noctemque refoluit,
In nemus haud longe pofitum, fontesque capellas
Tempore Veris ages: namque aether terque quaterque
Vno eodemque die difcuffa nube relucet:
Vel piceos interfundit vaga lumina nimbos
Terque quaterque fimul, (*tunc*) et via lubrica multum eft.
Tunc pluuia e caelo delapfa, et fudor abundans
Ob perplexum iter, et longum per tesqua, nemusque,
Lanigero pecori nocet, et nocet adueniens fol:
Praecipue nuper detonfo vellera lanae.
Verum aeftate greges vna cum fole recenti
In filuas duc, nate: licet tua proxima linquas
Pafcua:

Pafcua: longinquosque petant pecuaria montes.
Namque ea grata magis funt gramina, quae nocturno
Rore madent, guttae dum per noua gramina lucent,
Fulgentes, veluti gemmae, quas mittit Hydafpes.
Deinde bibant fontes vicina in valle repoftos.
Quum vero argutis nemora infonuere cicadis:
Atque aeftus paffim infurgit: tu coge capellas
Iam paftas fubter ramos, vmbramque virentem:
Vt captent dulces fomnos, ftrataeque calorem
Euitent: fed cum decedere coeperit aeftus:
Perque nemus ftrepit aura leuis: quae pafcere rurfus
Inuitet te proftratas in valle capellas,
In filuas tu paftor agas pecus omne: petat Sol
Hefperium donec fero fub vefpere littus.
Grex potet liquidos fontes, vndamue recentem.
Eft fimilis Veri Autumnus: quo, nate, teneto
Pafcendi fimilem morem, fed vitis honore
Quum fuerit fpoliata fuo: et folia ipfa iacebunt
Lapfa folo: tunc claude gregem fub rupe tuoque
Impendes curam pecori, ne frigore primo
Laedatur, quamquam capris noceat magis aeftus,
Atque ouibus noceat mage bruma: fed aethera fummum
Quum fol adfcendet rapidus, compelle capellas
In frutices dumofque, et in alta cacumina montis.
Lentifcum namque hircus amat cythifumque rubofque
Arbutaque, et teneras falicis cum cortice frondes.
Tu, Leuce, pecudes cuftodi in ouilibus: et non
Montanis fpecubus: quas pafces planitiem per
Omnigenis florentem herbis: quae gramine pingui

Et

Et iunco careat: nam pinguia pabula villos
Efficient rigidos. lappas fuge, et aſpera prata,
Et ſiluis tribulos: nam tunc dumeta, rubique
Et paliurus oues ſpinis tondebit acutis.
Inſuper inuenies pro vellere vulnera centum:
Quae ſentes fecere: nemus ſi intrabis opacum.
Nec te poeniteat ſtabulis incendere cerui
Cornua, et egregios ſudantia Galbana ſuccos:
Atque acre Abrotani totum cum ſemine germen.
Quo nidore graues fugiunt diuerſa Chelydri
Per loca, vel reddunt animam ad praeſepia: nec ſe
Tollere humo poſſunt, vel ab ore effundere virus.

Has ſtabulis dum bruma riget ſcelerata tenebis:
Queis nec erunt vnquam foenilia clauſa, recedat
Donec hyems. ſtipulaque etiam, viridique geniſta
Sterne ſolum: et ſtabulis effer ſordesque ſimumque.
Atque locum ſternes iterum, paleaque, nouisque
Virgultis: carpant vt ſomnos mollius, et nec
Lanicium vligo corrumpat, ſcabraque fiat
Vngula foecundi pecoris, dum nocte quieſcit.

At cum molle pecus duces aeſtate ſerena
In ſaltus, vallesque cauas, ſiluamque comantem,
Cum Sol ſe Eois oſtentat clarus ab oris,
Fer textos ſemper caſſes et retia tecum:
Queis pecudes paſtas, quum ſurgunt ſidera, claudes:
Ne nocturnus oues, qui ſemper obambulat atram
Per noctem, rapiat lupus, in ſiluasque reportet
Imbellem praedam: et furto te laedat iniquo.

Sit

Sit claro candore aries: ſit candida lingua:
Sint oculi lana tecti nigrique, ſimulque
Frontem hirſutam habeat, denſamque, et pectora lata,
Atque humeros, nec non clunes: ſitque auribus amplis:
Atque intorta gerat, procuruaque cornua fronti:
Ad roſtrum conuerſa tamen: naresque recuruas:
Et cauda longa, et lata veſtigia verrat.
Et quot habet nodos aries in cornibus albis
Exactas tot, ſcire decet, compleuit ariſtas,
Et ſit ouis molli, condenſo et vellere et alto:
Praecipue circa dorſum et fulgentia colla.
Amplum ſit corpus, ſint crura exilia, venter
Hirſutus, lanaeque color candore liguſtra
Alpinasque niues ſuperet. Mileſia tales
Fert tellus: tales per prata herboſa Galeſi
Paſcit oues alto nemorum ſub tegmine paſtor.
Infractas longasque aures, villoſaque terga,
Et ſimas multum nares tuus hircus habebit.
Sit collo et ceruice breui ſimilisque Elephanto
Sit villis. tamen ille duces erit optimus inter,
Nate, gregis, cui ſub malis verrucula duplex
Hinc atque hinc collo dependet: cruraque craſſa,
Et caput exiguum oſtendat, ſitque aſper in hoſtes
Cornibus, atque etiam pernix: ſint cornua in ipſos
Verſa humeros, quae conſpicuo ſint aemula vitro.
Tuque caue ſemper pinguem ne laedat iniquus
Dente oleam: namque arrodens caper improbus acri
Morſu infoecundam (dictu mirabile) reddet.
Sit corpus nitido adſpectu magnumque capellae:

Velabit

Velabit denſo candentia corpora villo,
Et molli ſumma ceruice lacinia duplex,
Hinc atque hinc dextro, et laeuo pendebit ab armo.
Ianua ne ſpectet Zephyrum, Boreamue, ſed Auſtros,
Vt bruma admittat ſoles adoperta ſerenos.
Sitque locus ſaxo inſtratus, vel concaua rupes:
Qua capras nocte includes! fruticumque maniplis
Saepius hanc verres: multo ne ſordida coeno
Atque immunda fimo nares offendat odore,
Caprigenoque gregi noceat, ſetoſa rigentes
Infuſcet variis maculis, et odore nocenti.
Molle pecus, ſi magnum aeſtum, frigusque laboremque
Eſt paſſum: ſubito ne carpat gramen, aquaſue
Hauriat: at paulum ſeptis, aut rupe quieſcat.
Quum tondere pecus fuerit tibi cura, memento
A molli duros lana ſecernere villos,
Et longa a breuibus, nec non et candida ab atris
Vellera velleribus. ſed cum iam fortior aetas
Venerit, et validis adoleſcent viribus anni.
Morborum cauſas, et eaſdem auertere, vimque
Herbarum expediam, namque experientia longa
Noſcere me has artes, et reddere poſſe ſaluti
Caprigenum pecus erudiit, catulosque furentes
Ex rabie, pecorique grauem depellere peſtem.
Ne puer expecta, dum te pecuaria proles
Deficiat: nam morbus eam penetrabilis auſert.
Paſtores ideo ante alios, o nate, quotannis
Progeniem ſortire gregi. Tu mitte capellas
In Venerem primus, dum candida capra ſuperbos

Inter

Inter se in siluis decernere cogit amantes:
Quos sanguis iuuenilis alit, nec amara senectus
Tendere in aduersos thalamis pro dulcibus hostes
Impedit, aut perferre die, vel nocte laborem.
    Ipse canis non sit genitus de stirpe Molossa,
Qui domini a clauso nocturnos limine fures
Arceat inuisos, vel sit custodia tecti
Per noctem, totumque diem, non Tigride natus.
    Sit catulus, cane et Hyrcano, Persasque parentes
Aut Medos referam: quibus, animosque videre
Pugnantum placet: et ruere in certamina Martis:
Qui fusum lacerant hostem, qui sanguine gaudent.
    Nulla tibi sit cura canes nutrire Lacaenas.
Retia non etenim pastori tendere syluis
Conuenit: atque lupo permittere septa rapaci.
    Forma tamen tibi talis erit (nec fallor) vt albus
Sit canis: vt si forte lupus nocturnus ouile
Inuadat, rapiatque pecus: discernere possis
Hunc inter sublustrem vmbram, nemorumque tenebras:
Ne catulum incautus ferias: dum figere telo
Pugnantem contra properas, furemue, lupumue.
Dissimilis sic ille feris erit acribus. At quae
Signa magis placuere mihi te, nate, docebo.
    Non breue, nec longum catuli sit corpus: at amplo
Pectore, villosoque: latusque, humerique patentes.
Sint illi demissae aures longaeque, caputque
Non paruum, spirent nigrantia lumina flammas.
Sint vngues magni: setosaque crassaque crura:

Nam-

Namque humeris lupus interdum *rapit* improbus agnam
In ſiluas fugiens: ideo impiger, et robuſtus
Sit canis, atque ſequi raptorem per nemus omne
Ne metuat: praedamque ablatam ex ore ferino
Eripiens voti compos ſub ſepta reportet.
Collo (*colla*) canis corio et clauis cingatur (*cingantur*) acutis.
Huic poſitum breue ſit nomen: namque ille vocantis
Audiet actutum vocem: curſuque citato
Adueniet. Pecudes etiam breue nomen habebunt.
Farra ſero pingui tepidoque immiſſa parabis:
Vt catulos paſcas diſtento ventre voraces:
Atque addes coctumque (*fabae* *) cicerisque liquorem.
Sed tepidum, non feruentem: ſuperingere pingui
Hordea iam madefacta ſero. Poſtrema nec eſto
Cura canum: nam cuſtodes ſunt ruris et horti.
Cuſtodes ouium ad caulas, ad paſcua, fidi,
Latratuque ſuo terrent fureſque luposque.
Tum miro dominos ſtudio comitantur euntes,
Et nulla exacto poſcunt ſtipendia menſe.
Saepe canum Lycabas magni memorabat amoris
Exempla, atque fidem in dominos. ſat nunc erit, vnum
Si referam: vos autem animos aduertite veſtros.
Fors Methymnaeus Pterelas tendebat ad vrbem
Florenti aetate, et calamis confiſus, et arcu,
Et cane veloci genita de ſtirpe Melampi.

Ecce

†) Omiſſum: *rapit.* BODEN.

*) Ita ſuppleo lacunam ex *Colum.* R. R. L. VII, c. 12. IDEM.

Ecce autem multos nemorosa in valle latrones
Vidit in insidiis positos: subitoque reliquit
Coeptum iter, et retro flexit vestigia, at illum
Praedones sunt per diuortia nota sequuti.
Sed miser ille manus, coniectaque tela sequentum
Effugere haud potuit: licet arcum intenderet, atque
Pro caro pugnaret hero canis aspera in hostes
Conuersa. infelix frondosa in valle viator
Vulneribus iacuit multis confossus: et ipsa
Est etiam multos ictus perpessa Lycisca,
Non animum concussa metu, non spicula vitans.
Impia turba artus spoliant: direptaque secum
Arma ferunt, zonamque grauem: miserabile corpus
Alitibus iacet, atque feris immitibus esca.
At quamuis Pterelas dominus iam mortuus esset:
Ipsa canis tamen haud corpus linquebat in alto
Aggere prostratum, sed funereos vlulatus
Ore dabat, quos pastores hausere, locumque
Actutum petiere, lupos vlulare putantes.
Hic subito sueta arma manu sumpsere, canesque
Latratu excitos secum duxere relictis
Armentis gregibusque, viamque per inuia carpunt.
Vt venere, vident prostratum corpus, et atro
Sanguine respersum, traiectaque pectora telis,
Atque canem iuxta, (visu miserabile) quae tunc
Latratu diras volucres arcebat, at illi
Humana subito moti pietate, sepulchrum.
Foderunt, vbi membra viri posuere tepentis.
Dumque illum iniecta tegerent tellure, canis se

Tunc

Tunc ſaltu dedit in foueam, dominique iacentis
Ad gelidos proiecta pedes ſe ſtrauit, et vltro
Seſe eodem condi tumulo gaudebat amore,
Et deſiderio domini. tunc moeſta iuuentus,
Hanc ſubito extraxit terra, pepulitque ſub altam
Vicini nemoris rupem, quae inuita receſſit.
Mox ipſum Pterelam canis haud oblita, reuiſit
Cum gemitu et queſtu nocte adueniente ſepulchrum,
Nuper et emotam tellurem extraxit acutis
Vnguibus: inque ipſum ſeſe coniecit hiatum.
Atque ibi vulneribus partim, partimque dolore
Afflicta, et pariter vitae pertaeſa, ſub auras
Vitalem effudit nemoroſa in valle calorem.
Paſtores, qui per ſiluas armenta virentes
Paſcebant, videre canem liquiſſe nitentis
Hoc caeli lumen ſpirabile, protinus illi
Tellurem iniecere, prius quam foderat ipſa.
Haec ſat erit, pueri, Lamonem audiſſe docentem,
Dum ſalices caprae ſiluis paſcuntur amaras.
Haec dixit ſenior: mox ſeſe in tecta recepit.
Gaudebant pueri haud ſecus, ac ſi regna potentum
Parthorum regerent. capras mage Daphnis amabat,
Et Leuce pecudes, quam mos paſtoribus eſſet.
Et merito: nam ſe pecudi debere ſalutem
Dicebat Leuce: Daphnis ſe munere vitam
Viuere nutricis caprae. Ver venerat, et iam
Irriguis herbae campis ſiluisque virebant:
Linquebant et apes aluearia et vda petebant
Paſcua, fragrantes et odoris floribus hortos,

 Dumis-

Dumisque, et filuis auiaria laeta canebant,
Et nuper geniti faliebant mollibus hoedi
In pratis, Leuceque greges, et Daphnis in vnum
Compulerant: circum et refonare arbufta videbant
Concentu variarum auium dulcedine Veris.
Fundebant et apes per florea prata fufurros.
Dumque agni vmbriferis in vallibus exultarent,
Et ludo inter fe certarent frondibus hoedi:
Ipfi incompofitas procurua in valle choreas
Plaudebant vna pedibus, niueosque legebant
Certatim et croceos flores, lectosque viciffim
Alter in alterius gremium iactabat amantis.
Et multa arboreis texebant ferta fub vmbris.
Saepe et oues Daphnis pafcebat vallibus altis,
Saepe reducebat Leuce dumeta petentes,
Praeruptamque iugis rupem, vel faxa capellas.
Interdum caueam virgo texebat agrefti
Ex ftipula, captamque inter carecta locuftam
Stridentem queftu, fubito includebat inani
Carcere: et implebat caueam filueftribus herbis.
At puer incidens operofa haud arte cicutas,
Et molli cera adiungens, inflabat: et illae
Fundebant tremulos per pafcua proxima cantus.

Tunc puer, haec animum pafcunt vmbracula noftrum
Diuerfusque color florum volucrumque fufurri.
Suaue mihi eft examen apum fpectare, per vmbram
Huc illuc volitare, parant dum praelia faeua
Mifcere inter fe, murmur fit in aethere: vel cum
Tinnitu reuocantur apes, vel puluere iacto.

Incidit

Incidit in laxos sero sub vespere casses
Musca et apis, quas iam praedae cursuque parata,
Vt coecis latebris prospexit aranea, ab antro
Prosilit, et telae medium procurrit ad orbem:
Concussitque plagas pedibus, et rete timentes
Implicuit morsuque ferox apis occupat ora,
Atque alas pedibus: sed apis perplexa tenaci
Soluere se haud poterat nodo, suaque arma mouere.
In latebras tandem protraxit aranea praedam,
Et rursum caeso hoste caua se promit ab aula,
Et cursu muscam petiit, morsuque feroci
Semianimem arripuit, tectisque induxit auitis.
O si spectasses illam, charissima Leuce,
Sarciret miro dum scissas ordine telas,
Atque cauos orbes retis, quibus inuoluuntur
Et muscae nec non et apes catulique lacertae.
Interea inter se pueri dum talia ludunt
Intenti leuibus studiis, euenit vtrique
Insignis casus, per quem puerilibus annis
Creuit amor, curasque nouas in pectore seuit.
Nuper erat lupa frondosis enixa latebris
Ad littus partu catulos, et plurima passim
Damna dabat: stabulis pugnas stragemque ciebat,
Praecipue quum nox caeli micat ignibus, et quum
Implentur pluuia fossae, et vaga flumina secum
Saxa trahunt, ideo agricolae, pecudumque magistri
Conuenere simul: partimque in littore, partim
In nemore vmbrifero, partim prope proxima septa
Effodiunt terram ferro, fossaque patentes

Efficiunt, tranſuerſa tegunt quas mollia quercus
Brachia, et innumerae viuo cum ſtipite frondes.
Vt lupa ſi gregibus cunctis inimica pararet
Per noctem inſidias, caderet delapſa latentes
In foueas, aſt illa tamen non decidit vnquam
Praetenſos in tot caſſes: ſed ſaepius altas
In foſſas cecidere greges, prolapſus et ipſe eſt
In foueam incautus ſero ſub veſpere Daphnis
Turbidus, vt referam: niſi te cognoſcere vatum
Poeniteat tenues Antoni hoc carmine curas.

Inter ſe aduerſi incurſabant cornibus hirci,
Alter et effracto cornu fugiebat: at alter
Verſa ſequebatur victi veſtigia curſu
Ardenti et iamiam fugientis terga premebat:
At puer ob fractum cornu, pugnamque dolebat:
Et faſtus quum non poſſet perferre ſuperbi
Victoris: ſequitur per florida prata ſequentem,
Frondenti huic virga minitans, iraque tumenti
Concitus haud ſpectans, quo deuia ſemita ferret:
Ambo in ſubiectam foueam cecidere, ſed hircus
Iam victor, prior eſt lapſus, Daphniſque ſecundus.
Quumque puer caderet, caper illum tergore lato
Excepit, dorſoque ſedens ſeruatus ab illo eſt.
Diriguit Daphnis mentem formidine preſſus,
Non ſecus, ac ſi tunc foret atra in tartara lapſus.

Aſt vbi mens illi rediit, vocemque recepit:
Implorauit opem, lachrymansque in vota vocauit
Atque gemens ſuperos omnes. tunc pallida Virgo
Non ſubiti caſus ſortisque ignara cucurrit

Ad

Ad foueam, viuumque iubet ſperare ſalutem.
Quaerit opem Virgo latos feſtina per agros:
Atque inuertentem foecundos vomere campos,
Intentumque operi Dorconem in valle recurua
Adſpicit, auxilioque vocat, qui protinus illi
Adfuit. illa enim (*etenim*) lachrymas fundebat, et altam
Implebat gemitu ſiluam exanimata dolore.
Ad foueam ardentes veniunt, nexisque repente
Zonis et virgis ſalicum extraxere, reducuntque
E tenebris claram in lucem ſub veſpere ſero:
Poſt etiam primis effractum cornibus hircum.
Dorconi immenſas grates puer egit: et ambo
Inde greges timidi ſiluis petiere relictis,
Et ſolitum ſubiere antrum. Dehinc margine fontis
Depoſuit veſtes, laticesque intrauit: et vda
Argilla immundum, cañoque, (*coenoque*) hircique cruore
Ipſa ſuis manibus Leuce pulcherrima lauit.

Suadebat iam veſper oues in ouilia paſtas
Ducere, noxque atris ſurgebat ſparſa tenebris:
Quum pueri ex agris redeunt: agit illa paternas
In aulas pecudes: agit hic in ſepta capellas.

At Dorcon Leuces thalamos optabat, amore
Iamdudum magno accenſus: qui fertilis agri,
Qui nemorum quoque diues erat, magnaque Dryanti
Iunctus amicitia: patriis nam vallibus olim
Lanigeras vna pecudes pauere per agros.
Hunc adiit tentans, precibus ſed non ſine multis,
Non ſine muneribus: ſpondens aluearia centum,
Atque cados mellis totidem, et mulctralia ſeptem,

Bisque decem pecudes, oleae et plantaria centum
Paciferae; et tria terga boum, vitulumque quotannis
Vbera fugentem matris, geminosque iuuencos
Affuetos tolerare iugum, atque inuertere ferro
Tellurem: iam iamque fuo fermone Dryantem
Ceperat, atque aliis cunctantem flectere donis.

At Leucen fenior dignam meliore marito
Effe putans, fpreuit taedas promiffaque dona
Dorconis qui defpectus fe vertit ad artes
Occultas, vanamque animo fpem credulus haufit.
Namque obferuabat cum Daphnis, et aurea Leuce
Alternis pecudes ad flumina nota diebus
Ducebant. ideo infidias componere tales
Accingit fefe actutum: dum candida Leuce
Sola agit ad fontem pecudes fub vefpere (namque
Saucius occultum fub pectore vulnus alebat)
Decreuit tacitus vim pulchrae inferre puellae.
Atque lupi pellem arripiens, quem taurus aduncis
Cornibus in filuis dederat leto, afpera mifcens
Praelia: frondenti in luco, quum nullus adeffet
Nec Paftor, nec fidus Hylax volucrisque Lycifca,
Induit hanc humeris pellem, villofaque fetis
Crura fuis aptat demens: pedibusque lupinis
Brachia, nudatasque manus obnubit: et vna
Humanos vultus turpi tegit oris hiatu.
Tunc Dorcon tectus tali fub imagine notum
Acceffit fubito fontem, dumifque refedit.
Aptus erat locus ille dolis, inculta tegebant
Nam dumeta vias connexaque vimina rupem,

Vepri-

Vepribus hic densis ita circumseptus alebat
Spem magnam capere hoc habitu se posse timentem
Omnes insidias Leucen, hominesque, ferasque.
Hic strepitum sic stratus humi obseruabat, et horam,
Pelleret ad potum pecudes qua candida Leuce.

Quid dicam? mora parua, greges ducebat ad vndam
Consuetam liquidi fontis sine Daphnide Virgo:
Qui virides salicum frondes, vlmique legebat
Pabula post. Sed dum siluae fontique propinquat
Cum grege lanigero Leuce, tunc aspera Lachne
Ingrediens virides dumos, comitante Melampo,
Non obscura dedit latratu signa latentis
Iu conualle Lupi. stratus tellure iacebat,
Ceu moles saxi, Dorcon. latrare Melampus,
Et Lachne mordere lupum: corioque resecto
Certatim ardentes non vno vulnere membra
Laedere pastoris. Virgo turbata ferino
Adspectu, retro vertit vestigia cursu
Praecipiti, et Daphnim clamore intenta ciebat.
Obsitus at spinis Dorcon vt vidit euntes,
Erexit sese conspecto Daphnide et vna
Sustulit illacrymans e densis vepribus ora,
Ora feri mentita Lupi, pectusque, manusque.
Et nota nisi voce illos, signisque vocasset,
Flexissent retro celeri vestigia cursu
Ambo: sed postquam vocem nouere vocantis,
Accelerant subito ad fontem, et (*atque*) subire petenti
Auxilio, rabiemque canum pressere furentum.

At lacerum Dorconem humeros, et brachia ducunt
Ad fontem: morſuque lauant frigentibus vndis,
Dehinc virides vlmi frondes ſub dentibus ambo
Contendunt: et tunſa ſuper folia ipſa ferinos
Imponunt morſus: tum lento cortice nudant
Frondentes vlmi ramos, quem vulnera circum
In ſpeciem vittae inuoluunt, nodoque tenaci
Adſtringunt. ſed nec Leuce, nec Daphnis in iras
Exarſere animis: pellem namque eſſe putarunt
Paſtorum luſus aliquos. aſſuetus amantum
Inſidiis nec Daphnis erat, nec candida Leuce.
Dorconem dictis moeſtum ſolantur: euntem
Quem ſunt vicinas comitati ad fluminis vndas.
Sed pueri pecus ob ſparſum ſubiere laborem
Non paruum, donec trepidi in ſua tecta redirent.
Cum primum terris inducere coeperat vmbras
Frigida nox, et ſubluſtris iam paene colorem
Abſtulerat ſolitum rebus, coelique nitorem.
Nam pecudes petiere maris caua littora partim:
Et partim ſubiere vias ad paſcua nota,
Pelle lupi, magnisque canum latratibus actae.
Non aliter nimbus volucrum, quum transuolat alta
Aequora, terretur aquila veniente per auras.
Nec poterant plauſu manuum, vel voce, ſonoue
Stridentis ſtipulae, timidas reuocare capellas.
Tunc puer ipſa pedum turbatus ſigna per arua
Nota ſequebatur fugientum per nemus omne.
Tandem ambo rediere domum: feſſique ſoporem
Coepere irriguum. Sed poſtquam lutea paſſim

Aurora

Aurora effulsit, luxque alto est reddita coelo:
In siluas duxere greges, laetique serenos
Duxerunt soles inter se: purpureum Ver
Donec floreret campis, et cederet Aestas.
Iamque arbor grauibus ramis noua poma tenebat,
Vuaque in aprico mitis iam colle rubebat.

LIBER SECVNDVS.

Dum vero laeti pascunt ad littora ponti
Molle pecus, strepitus clarescere coepit ab alto
Armorum, et magnus passim increbrescere clamor
Pastorum. nam Sidonii procurua tenebant
Littora, et ex agris vertebant ad mare praedas.
Praecipue grauidosque greges, foetasque iuuencas,
Cumque suis noua mella fauis. hic vina ferebat,
Hic farra: ille senes ad littora nota trahebat.
Namque habitum induerat Sidonius hostis agrestem,
Et circum indigenas tali deceperat astu.
Nec mora pastores vna, pariterque coloni
Ad littus properi currunt; atque arma, manusque
Expediunt: linquuntque greges, siluasque virentes:
Et pugnam infestis committunt cominus armis.
Atque hinc atque illinc vicinas missa per auras
Tela volant: fugiunt Tyrii, quos rustica pubes
Pastorumque manus sequitur. sed littora postquam
Sidonii tenuere, fugam vertere, nouoque
Nautarum auxilio freti: qui littore puppes
Seruabant, clypeos subito contra arma sequentum

Ver-

Vertere: et multos Baratro misere colonos,
Pastoresque simul. cruor vndique fusus arenam
Imbuit: illa nouum contraxit sparsa colorem.
Non tuba, non litui, non belli signa ciebant
Bellica in arma viros: ast ingens clamor vtrinque
Sublatus bellantem animos acuebat in hostes.
Dum vero tristes ineunt in littore pugnas
Praedones: alii sociis venere coloni
Vndique et indigenae multi, pecudumque magistri
Subsidio: et thalami consortes saxa legebant,
Lectaque portabant gremio, patulisque canistris.
Sternitur ante aciem pastorum gloria, Thyrsis,
Et diues pecoris, cantuque insignis, et arcu,
Atque auidus pugnae: sed belli ignarus, et oris
In patriis tantum sese exercere palaestra,
Et iaculo, et cursu assuetus: non cernere vultus
Bellantum ante oculos, non tela inimica cruore
Vndanti tepefacta suo: non quadrupedantum
Corpora mixta viris, gemitusque audire cadentum.
Haesit enim niueo sub pectore vulnus, et imas
Perfregit costas ictu: tunc deficiens cor
Aethereos haustus multo diffudit in oras
Cum gemitu aerias, corpusque exsangue relictum est.

Euridamas senior armenti diues, et agri:
Pastoresque inter primus, qui Lesbia circum
Littora pascebant pecudes: properabat ad vndas
Littoreas hosti insidias vt tenderet astu.
Sed fuit in numero, paucis comitatus, ab hoste

Depre-

Deprenſus: teloque femur traiectus acuto
Corruit, et ſocios, incoeptaque bella reliquit.
Aſpera pugna diu. ſed poſtquam ad littora praedo
Confluere ingentem numerum conſpexit agreſtum,
Paſtorumque: eſſet quamuis armatus, ad oras
Littoreas conuertit iter: ceſſitque furori.
Et praedae partem inuitus, multosque ſuorum
Vulneribus ſtratos per prata virentia liquit.
Dum vero fugeret Daphnis, tremebundaque Leuce,
Dorconem inueniunt ſtratum tellure plagisque
Contuſum, et ſpirantem animam cum ſanguine multo.
Qui vidit Leucen poſtquam aduentare per vmbram,
Confeſtim tenuis vigor in praecordia venit.
Haud ſecus apricis quam flos paene aridus aruis,
Ad canis aeſtiuos ortus, caelique calores
Deficit, et terram proſpectat languidus: at ſi
Nubibus e gelidis tenuis demittitur imber,
Tollere ſe ob lapſam pluuiam, et ſe credere caelo
(Sit quamuis radix extincta caloribus) audet:
Tum cubito innixus paucis affatur amicos:
En ego pro bobus moriar maris aequora iuxta,
Pugnando contra praedones: ſumite dono
Hos calamos, quibus egregium Didymaona vici.
Lumine me caſſum lacrimis decorate profuſis,
Et memores eſtote mei, quos ſemper amaui.
Dixit, et in Leucen oculos contorſit, et vna
Indignantem animam liquidas diſperſit in auras:
Sed tauri venere domum, quos fuſtibus actos
Egerat in naues praedo, namque obruta pinus

Turbine

Turbine ventorum piceo, pelagique procellis
Indutos armis omnes, et tela tenentes
Praedones traxit subito subter freta secum
Aspera, et exanimes fundo submersit in imo.
Euasere boues rapidis e fluctibus Austri
Auxilio: quos in littus rapida intulit vnda.

Et pueri rediere domum lacrimantibus vltro
Luminibus, partim pastoris funera propter:
Partim quod posthac accedere nota timebant
Littora. Sic tristes petierunt tecta parentis
Dorconis: referuntque illi vidisse iacentem
Ipsorum ad littus natum, multisque peremptum
Vulneribus. qui continuo sua tecta relinquunt,
Nox licet aduentaret, et aurea sidera vesper
Duceret, et trepidi multis comitantibus ipsum
Accessere locum: quo nati flebile corpus
Stratum erat, et totam noctem fleuere supremos
Implentes longe montes, et littora questu.

Dum Sol luce sua caeli lustraret Olympum,
Continuo pecudum multi venere magistri,
Quos inter Daphnis siue Leuce tristior ibat.
Tum consanguinei terram fodere sub altis
Ilicibus, qua per siluam delabitur amnis:
Intus et extinctum corpus posuere, superque
Iniecere solum tumulo, manibusque racemos
Purpureae vitis super expressere sepulchrum.
Insuper effudit lactis carchesia Mopsus:
Funereasque super frondes coniecit Amyntas:
Et diuersa Mycon seuit plantaria circum:

Et

Et ſeuit rubros flores: iuxtaque ſepulchrum
Depoſuit ſcrobibus lauros, tenerasque cupreſſos:
Atque alii fractis tumulum ſparſere cicutis.
Alpheſiboea ſoror ſecuit moeſtiſſima crines
Extincti ſupra corpus: clamabat et ipſum
Nomine: pallentesque genas foedabat, et ora
Vnguibus, et geminis moerentia pectora pugnis,
Mugitusque boum eſt ſiluis auditus in altis:
Qui curſus incompoſitos per prata dederunt,
Dilecti flentes mortem, caſumque bubulci.
Aſt vbi ſub terra Dorcon eſt conditus alta,
Diſceſſit celerans non ſicco lumine Daphnis,
Atque domum rediit. Sed ſol vbi lumine primo
Perfudit terram, capros in ſueta reduxit
Paſcua: qua paſcebat oues moeſtiſſima Leuce
Dorconis mortem ob ſaeuam: quae poſt vbi Daphnim
Vidit, eam dolor omnis et anxia cura reliquit:
Et cari dulces amplexus laeta petiuit
Daphnidis: ille autem ſedit viridante ſub vmbra
Ad fontem: moeſtusque recenſuit ordine triſtes
Dorconis quondam exequias, gemituſque dolentum
Paſtorum, inſolitoſque boum nemora ardua ſubter
Mugitus, atque antra nouis pulſata querelis,
Tunc Leuce: fieri meruit ſibi talia Dorcon:
Nam nos (vt noſti) ſemper dilexit: et ipſam
Me iuuit, quum tu cecidiſti improuidus altam
In foueam, nec ſola tibi ſuccurrere poſſem
Exanimis: piceaeque inſtarent tempora noctis:
Et noſtrum pecus erraret cuſtode remoto

Per

Per nemus, et certe lupa te natique voraſſent,
Meque ſimul ſparſumque gregem. Subriſit amator:
Sed tamen indoluit recolens benefacta ſepulti
Paſtoris. Viuamus, ait, mea vita: ſimulque
His bene, qui vitam hanc caſte vixere, precemur.
Eſt hortus mihi non longe, quo ſaxea rupes
Pulſatur pelagi fluctu, ventoque ſalubri:
Qui flores, herbaſque ſuo fert tempore, et arbos
Tempore poma ſuo ramis pendentia ſeruat.
Huc matutino veniunt ſub ſole volucres.
Harum pars dulci reſonant loca frondea cantu:
Pars roſtro victum per mollia gramina quaerunt,
Humectant hortum terni (ceu flumina) fontes.
Et ſi quis circum ſepes euelleret altas:
Se ſpectare oculis ſiluamque, vmbramque putaret.
Et referam quum te paſtores per freta vectum
A nautis dixere, gregem prope cura (*curua*) profundi
Littora ſeruantem, ſed me deluſit Amyntas.
Ipſa ego tunc caſu inſolito turbata cucurri,
Littus adimpleuique tuo loca proxima circum
Nomine. nulla dabas tunc tu reſponſa: ſed ipſa
Antra remittebant frondoſa per auia noſtrum
Clamorem. Leuce infelix ad ſepta redibat:
Et ſtipulam trunco ſalicis pendere, gregemque
Errantem ſilua ſine te cuſtode videbat.
Quid facerem miſeranda? metus concuſſerat oſſa,
Atque animum tanto caſu: exanimata videbar
Omnibus, et ſolitus color ore receſſerat omnis
Aſſidue ob fuſos gemitus, ſpeſque ipſa fluebat.

Nam

Nam cassum rebar te lumine, Daphni, dolorque
Hos maior subito miseros inuaserat artus:
Funera duxissem quam si lacrymosa parentum.
At postquam te non captum mihi dixit Acarnan
Damoetas, subito fugit dolor omnis in auras,
Et solitae vires animo rediere, abiitque
Pallidus ore color, meque anxia cura reliquit.
An sit amor dolor ille meus, quem copore toto
Te propter perpessa fui, dulcissime Daphni,
Quis scit? et haec dicens puerum complexa silentem est.
Mox sic Daphnis ait: Leuce mihi carior ipsis
Luminibus, vitaque eadem quae cura tenet te,
Illa eadem me cura tenet, nosque vrimur igne
Aequali: quem nulla dies exstinguet, et omnis
Vnanimes aetas cernet, ambosque sepulchro
Vno eodem positos aeuo veniente videbit.
Sic illi fando duxerunt molliter horas:
Versarent pecudes dum nota ad littora Lesbi.

Iam grauis Autumnus foetu florebat in aruis,
Atque opere omnis ager feruebat; texere pandas
Hic intentus erat contorto vimine corbes:
Hic reparare lacus, et dolia tergere cultro:
Hic procudebat ferrum, qua falce racemos
Stringeret; ast Clymene formosa coquebat aheno
Defruta, odoratumque crocum, et contusa premebat
Allia permiscens mentam, et bene olens serpillum.
Iussu igitur subito Daphnis, Leucesque parentum
Liquerunt capras, et oues, et dulcia tecta:
Et vineta simul magni petiere Lyconis:

Cuius agebatur iam tunc vindemia, multas
Poſcebatque manus, varias poſcebat et artes.

Carpebat Methymnaeo de palmite Daphnis,
Et Leuce mites in aprico colle racemos.
Lesbos habet vites, quas non ſuſtentat arundo,
Non vlmus, noſtris vt mos eſt priſcus in oris,
Aſt humilis tellure iacet cum ſtipite palmes.
In lintres vuas mites ſub ſole viciſſim
Vimineis Aegle calathis, Naisque ferebant.
At Lamon, Siculusque Lycon, Corylasque premebant
Certatim pedibus immiſſas lintribus vuas:
Et vinum expreſſum e lacubus portabat Amilcon
In domini ingentes cellas; aderantque puellae
Inſignes forma, quae proxima rura colebant.
Hae poſtquam puerum Daphnim videre, repente
Laudarunt faciem egregiam, crinesque fluentes,
Quarum vna ante alias accenſa cupidinis acri
Flamma animum, cunctis ſpectantibus, oſcula ſeptem,
Et totidem amplexus puero dedit. at dolor ipſam
In varias Leucen curas vrgebat amantem.

Qui vero ingeſtas calcabant lintribus vuas,
In Leucen varias iactabant vndique voces,
Atque greges fieri optabant, et Virgine ab ipſa
Ad liquidos duci fontes, perque humida paſci
Pabula, et obſcuram ſub noctem in tecta reduci.

At Leuce, quamuis nullo fucata colore,
Ora genaſque tamen, primo ceu roſcida ab ortu
Aurora enituit, ſtellis per inane fugatis,
Atque ſua effulſit tremulum mare luce coruſca.

Tunc

Tunc ſpectans Leucen Corylas ſic vinitor infit:
Quo properas? namque ipſa tuo ſine lumine linquis
Haec loca diſceſſu, dulceſque in vitibus vuae
Areſcent, nec iam noſtris vindemia votis
Succedet. Leucenque Lycon affatur, et inquit:
Te, Leuce, haud Corylas ridet: licet ille puellas
Agreſtes omnes laudat. mirabere nec tu
Tot laudes tribuiſſe tibi: nam vera locutus
Iudice me eſt Corylas. et tu nec voluere penſa,
Nec tu digna colo, pecudes nec paſcere ſiluis:
Namque eſtlas, dum tu loqueris, ſerpilla et amomum,
Ore referſque roſas, quas circumfuſa coronant
Lilia, odoratis cum tellus floret in hortis:
Componiſque tuos etiam mira arte capillos
Et comptos premis in nodum, nec flamina (*flammea*)
curas.

At Lycidas Daphnin formoſum ſpectat, et inquit:
Flos vt odoratis decori eſt pulcherrimus hortis
Alcinoi Narciſſus, et alto vertice ſiluis
Fraxinus, vt ripis Eurotae conſita laurus,
Tu ſiluis decus es, decus es paſtoribus: et tu
Exhilaras cunctos tam laeta fronte colonos,
Luminibusque tuis ſtipulaque et carmine dulci.

Leuce igitur nullas poterat perferre puellas:
Non Daphnis iuuenes. Et erat vindemia, et omnis
Vinitor ambobus odio, pecudesque capraſque
Vt prius optabant in ſuetos ducere ſaltus:
Paſtoreſque audire vmbris, aut monte canentes,

Iamque omnes fructus Autumni, et muſta Lyconis

Condiderant cellis ingentibus: atque coloni
Iam ſua reddiderant caeleſtibus annua vota,
Quorum ope condiderant magno cum foenore fruges.
Et ſimul Autumni fructus hyblaeaque mella
Ipſa domum cum palmitibus Leuce attulit vuas,
Cumque ſuis pariter poma Autumnalia Daphnis
Frondibus, et trabibus nigris ea ſuſpenderunt.
Et cum luſtraſſet patrium Sol lampade littus,
In ſiluas duxere greges, laetique cicutis
Plaudebant: vocem Leuce intendebat acutam,
Fundebatque grauem Daphnis: ſimul et nouus altis
Concentus longe ſiluis reſonabat, et agris,
Quin, et vterque ſibi per laeta inſomnia capras
Saepe videbatur, pecudeſque in paſcua nota
Ducere: et interdum ſolitis ſuccedere ſiluis.

Aduentarat hiems iam frigida, et alba (*alta*) tegebat
Nix terras, ruriſque vias claudebat, et omnes
Agricolae tectis, ſtabuliſque armenta tenebant.
Non vllus pecudes ad paſcua ſueta, boueſque
Ducebat paſtor, nec tecto exibat agreſti
Agricola: aſt ipſos ſua ruſtica tecta tenebant.
Addebant et ligna focis. dehinc ocia noctis
Fallebant opere, aut cantu, praediceret ales
Aduentare diem donec plaudentibus alis
Excubitor. Lycabas linum intorquebat in vſum
Nautarum, fundam balearem ex cannabe paſtor
Intorta faciebat Acon: et lina Menalcas
Apta puer verna ad laqueos, pedicaſque parabat:
Damoetas ſtipulam, et ſilueſtria poma ferebat

Inclu-

Inclusis stabulo suibus: salicumque capellis
Seruatas frondes tecto: oblitique laborum
Pastores gratos in noctem ducere lusus
Aut somno, partoque frui sub culmine tecti.
Ipsa et hiems magis agricolis, pecudumque magistris
Grata videbatur, quam Ver, foetuque Autumnus
Diuerso grauidus, vel spicis fertilis Aestas.
At non immemores Daphnis Leuceque virentum
Siluarum, quibus errantes per tesqua capellas
Pascebant, vnaque cibos conferre solebant
In medium; insomnesque dies noctesque trahebant.
Et varios Veris flores, Verisque serenos
Optabant soles, solitasque in vallibus vmbras,
Inque manus quoties veniebat cantharus, vna
Quo biberant olim: vel fistula, munus Amyntae,
Quam siluis ambo densis inflare solebant:
Cura ingens illorum animos, mentemque coquebat:
Fundebantque preces vno caelestibus ore:
Vt longum in tempus nollent producere soles
Hibernos, vellentque illos moerore, malisue
Eripere. Interea Leuces pia mater amantum
Omnes insidias metuens, fraudesque, tenebat
Seclusam Leucen, thalamoque exire vetabat.
Et monstrabat, vti deuoluere mollia posset
Pensa manu, et filo fusum circumdare torto:
Inque globum lanam humentem glomerare docebat,
Tempora connubii memorans iam proxima, multosque
Addebat monitus, praeceptaque. sed puer alto

 Corde

Corde gerens tacitum vulnus, perferre nequibat
Vlterius tardae labentia tempora Brumae.
Inuenitque viam demum, qua posset amantem
Cernere, colloquioque frui, cum clara rediret
Aurora, adducens secum lucemque diemque.

LIBER TERTIVS.

Tollebant sese ante fores, cortemque Dryantis
Vertice frondoso myrti, proceraque laurus:
Alba hedera has inter serpebat plurima eodem
Nata loco: atque vmbram late inducebat opacam:
Speluncae in faciem coniungens summa flagella,
Brachiaque, et virides dextra laeuaque corymbos.
Gratus erat locus hic auibus, quibus ipsa placebat
Bacca hederae, aut myrti: merula et non copia parua
Turdorum volitare loco, et considere densis
Frondibus, et canere: haud aliter, quam Veris in ipso
Tempore, et ad Solem surgentem pandere pennas,
Frigillaeque aderant solitae diffundere tantum
Solibus hibernis querulo de gutture cantus.
Aucupium ille igitur simulans deuenit ad aedes,
Quae non longe aberant, vbi Leuce cara manebat.
Et viscum, et tenues calamos, liquidoque ferebat
Conditos cum melle cibos, et dulcia vina,
Aucupii clarum specimen, testemque futuri.
Ille autem sub fasce viam carpebat iniquo.
Deuenit postquam non recto tramite myrtos:
Ex humeris deponit onus, gelidumque cothurnis

Excu-

Excutit humorem, mox ſe ſub fornice condit:
Et tacitus validis aptat ſua retia truncis,
Et denſas inter frondes, vmbramque locauit
Ordine fallaces virgas, viſcoque tenaci
Obduxit lauri ramos, et prima flagella;
Nocte quibus volucres ſomnos captare ſolebant.
Aſt vbi compoſuit ſeſe, obſeruabat amantem,
Si forte exiret tecto, obſeruabat et ipſas
Hinc tacitus volucres dextra, laeuaque canentes:
Atque etiam aduentare alias in retia praedas.
Moeſtus erat Daphnis, quoniam nec foemina, nec vir,
Prodibat ſtabulo, aut foribus, nam ruſtica pubes
Ante forum ſtabat, et Daphnim nulla tenebat
Spes infelicem, ſe poſſe ſubire Dryantis
Tecta domus, Leucen aut illa luce videre:
Et trans in volucres crimen, culpamque ferebat.
Mox ſecum tales incepit fingere cauſas:
Singula ſubiiciens, quae contradiceret hoſpes.
Ignem ſumpturus veni. Tectumne Philetae
Igne caret, tuaque ipſe domus, vicinaque circum
Culmina tot? Vinum ne petam? Vindemia facta eſt,
Impleſtique cados albo, vinoque rubenti.
Prata ſequebatur celerans per proxima Mopſi
Me lupus. Aſt vbi ſunt veſtigia preſſa ſequentis
In niue? Sed pane indigeo. Tibi mantica plena eſt.
Captarem veni vt volucres. Cur retia poſtquam
Legiſti tot plena auibus, non tendis ad aedes,
Daphni, tuas praedamque patri oſtenſurus, et artem?
Conſpicerem, veni, vt Leucen, qua laetus abirem

Conſpecta. Occultos ignes, curaſque fatebor
Vnanimes an ſponte patri, Leuceſque, meaſque?
Non faciam, mihi connubium fortaſſe negabunt:
Forſan et immeritae dicent mala iurgia Leucae.
Et pueros decet eſſe domi, nec tecta paterna
Linquere, cum gelidi ſpirant mala frigora venti.
Dum vero haec animo voluit, conſurgit, aueſque
Captiuas laqueoſque leues, maculoſaque lina
Colligit, atque ſuas moeſtus ſe vertit ad aedes.

Tunc puero caſus felix ſuccurrit, et illum
Detinuit mora nulla, canis prorumpit, et ambas
Fauce fores, pedibuſque aperit, quae pectus, et armos
Fumantes hoedi currens rabido ore ferebat,
Abſtulerat quos e domini canis improba tecto.
Tunc valido ipſe Dryas per cuncta cubilia furem
Fnſte ſequebatur: celeransque aduenit ad ipſas
Vicinas myrtos et Daphnin abire volentem
Atque humeris imponentem iam retia, praedamque
Adſpicit; accedenſque inquit: Puer optime ſalue.
Et Daphnim, tamquam natum, complexus in aedes
Duxit: et appoſitis iuſſit diſcumbere menſis
Sperantem nil tale vnquam, merulaſque palumbeſque,
Et turdos, et frigillas, et retia menſis
Depoſuit, narrans: quae taedia longa fuiſſet
Ob glacialem hyemem paſſus, clauſusque paternis
Sedibus ignauam non grata per ocia vitam
Duxiſſet, monſtrans volucres, quas retibus, et quas
Ceperat occultis laqueis, viſcoque tenaci.
Laudabant pueri ingenium Bauciſque Dryaſque:

Et

Et ſolers ſtudium aucupii: puerumque iubebant
Mandere. tunc matris iuſſu moeſtiſſima Leuce
Fictilibus ſuccos vuae fundebat amanti:
Phyllide multa Dryas ſuper, et Lamone rogabat:
Feliceſque illos dehinc terque quaterque vocabat,
Qui talem extrema puerum inuenere ſenecta,
Tutamen magnum ambobus requiemque ſenectae.
Poſt epulas carmen Daphnis modulatus ad ignem eſt;
Circumducta colo traheret dum vellera Leuce,
Filaque formaret digitis deducta ſupinis
In gyrum, et prono torqueret pollice fuſum.
Dehinc poſitis dulcem ſtratis petiere ſoporem.
Triſtis erat virgo: nam primo lucis in ortu
Non illi viſus Daphnis dilectus abibat.
Deſperabat enim, donec nix eſſet in aruis,
Viſuram ſeſe puerum, moeſtiſſima Virgo.

Orta dies ſine nube, Euri ſurgebat ab oris,
Et radiis Sol purpureis, et lampade fulua
Aureus Eoum ſpargebat lumine littus,
Et tantum Scythicis Boreas ſpirabat ab oris:
Et ſata adurebat gelidis afflatibus arua:

Quum ſurgunt alacres ſtratis, et fronde ſaligna
Contuſam ſaxo ſegetem tunc ſedula Baucis
Secernit cribro, ſalicis de vimine texto.
Quod premit, et tollit quatiens, manibuſque ſupinis
Colligit inuentas ſordes, tunicaſque refractas:
Omnia quae iacit in terram. dehinc illa petiuit
Agreſtem thalamum, cribrumque accepit equinis
Intextum ſetis, implenſque ſiligine fracta,

Suspensisque tenens manibus, huc ducit et illuc,
Deinde foraminibus (detento furfure) florem
Transmittit tunsi farris, conchaque patenti
Delapsum vt vidit, tepidas superingerit vndas,
Accensam ad flammam, quas iam seruabat ahenum:
Atque sale aspergit solito, voluensque subacta
Triticea hac massa latum formauit in orbem,
Dulcia deinde facit charo pro Daphnide liba,
Et mentam miscet serpillo, tritaque cinnama: (*et cinnama trita:*)
Detrahit atque focis lumbos fumoque iuuenci
Assueti non ferre iugum, non vertere glebas.
Mox inquit senior: Daphnis Leuceque laborem
Decurrant nobis aliquem carissima coniunx.
Ad pueros autem dehinc se conuertit, et infit:
Sumite vos calamos, et retia, dum coquit ignis
Agrestes epulas, geminasque accedite myrtos:
Ob frigus penetrale domo ne excedite: sed vos
Fallite pennatas laqueis viscoque volucres.
Nec mora, iussa citi faciunt: subeuntque viuentes (*virentes*)
Cum pedicis myrtos: et laeti retia tendunt.
Ille niuis geminos ferro construxit aceruos
In medio cortis spatio: quam detulit altam
In foueam coniunctam horto, domuique Myconis.
Dehinc, et viminibus lauri, fruticumque maniplis
Verrit humum Leuce properans: dein spargit auena,
Et farre, atque acinis vuae, veterique faselo:
Serpentesque hederas inter, myrtosque comantes
Aptarunt

Aptarunt laeti pedicas, summisque flagellis
Decussere niuem, et trunco sedere saligno.

Vt paulum tereti consedit noctua trunco
(Illi quam dono dederat vicinus Alethes)
Erexit sese sublato pectore: et alas
Huc illuc volitans, pandit: nunc desilit imam
In terram, nunc et laxat, nunc contrahit artus.
Saepe caput iactans huc atque huc detinet ipsas
Incautas saltu celeri, ludoque volantes:
Quae mirabantur coecis exisse latebris
Noctis auem, et media versare in luce diei.
Suspiransque puer sic coram affatus amantem est:

Harum auium tu causa necis, non perdere veni
Has infelices volucres, mea vita, meique
Conscia, duxque animi, solum mea tecta reliqui
Te propter. *Leu.* Scio, sed sine me crudelis abibas.
Daph. Haec fateor, non sponte tamen, rediturus easdem
Ad sedes, cum sol pallentia redderet astra
Leuce noua. *Le.* Quantum post haec mihi candida Lachne
Cara erit haec, quae me fecit te cernere Daphnis (*Daphni:*)
Colloquioque frui optato. Sed dic, age, Quid vis?
Daph. Vt nostri memor esse velis. *Leu.* Cum quippe nec vnquam
Sum sine te, tuque es testis, suauissime Daphni.
Quum discedet hyems ventosa hic Veris agemus
Imbriferi longos, per carmina et otia soles,
Gaudiaque in siluis pecudes, hirtasque capellas
Pascendo, nec erunt Autumni incommoda nobis

Tem-

Tempora, donec humum bruma intractabilis vret:
Sufficientque gregi frondes, et gramina filuae.
Dum vero inter se dulci sermone loquuntur,
Concessumque trahunt per talia tempus amantes,
Cunctantes illos Baucisque, Dryasque vocarunt:
Qui captam dorso, praedamque, et retia portant.
Tum molli nudant pluma; pennisque volucres
Traiectas coryli virga, quas voluit ad ignem
Accensum Leuce: dehinc mensis dulcia vina
Baucis anus, volucresque assas, et liba reponit,
Ipsa suis manibus quae fecerat. Ast vbi gaza
Agresti est sublata fames, tunc tecta Dryantis
Liquit amans, licet inuitus, praedaeque paternas
Attulit ad sedes partem: dehinc cuncta recenset
Lamoni, volucresque refert captasse Dryantis
Ante fores, vbi sunt myrtique, hederaeque corymbi.
Inuenitque alias fraudes artesque videndi
Dilectam Leucen, tegeret dum prata rigens nix.
Nocturnos stellarum ignes iam lucifer alto
Dispulerat, iamque orta dies renouauerat orbem
Sole nouo, dum ros madido de gramine nondum
Decutitur, sed adhuc reficit sua pignora tellus,
Et late redolent laetissima floribus arua:
Coelumque tractusque soli, et vasti aequora ponti
Lucis erant, quum diues agri pecudumque Lycormas
In sua vicinos pastores tecta vocauit:
Bina quibus positis fecit conuiuia mensis.
Inter quos senior Lamon cum Phyllide, Daphnisque
Et Leuce, atque Dryas vna cum coniuge venit.

Nec

Nec mora, conueniunt omnes, quos ille vocarat,
Atque parant iuxta patrium conuiuia littus,
Frugibus atque onerant mensas: dehinc viscera tauri
Tosta ferunt infixa veru: geminosque iuuencos
Assuetos non ferre iugum, non vertere glebas.
Iamque dapes positae mensis, et fictilis vrna
Fictilibus pateris fundebat Lesbia vina:
Deinde coronati myrtoque, hederaque virenti
Discubuere toris, qua flumen currit in aequor.

Parte alia implebat Lygmon carchesia, et Idas
Vina coronabat mensis: narrabat Amilcon,
Pasceret vt siluis florenti aetate iuuencos:
Et quos incursus praedonum littore in ipso
Sit passus Lycidas; Siculus iactabat Amyntas,
Agmina damarum se interfecisse, luposque
Innumeros: calamis post Demoloonta fuisse
Iudice se magno quondam Alcimedonte secundum:
Inque vicem Stimicon carmen referebat et Alcon:
Sparsa luto fuerit verno si terra, Camille,
Puluere et hiberno grandia farra metes.
Plurima nux quum floret agris foetusque supersunt:
Tunc calor aestiuus, magnaque messis erit.
Si folia at superant, non agros Sirius vret,
Frumenta aut rumpent horrea tunsa tibi.
Dum gemmas vites trudunt, si non cadat imber
E caelo, vini copia larga fluet.
Solstitiis ingens prouentus mellis erit, si
Florebant multo pascua flore thymi.

Quum

Quum filuae frondent, et fpirant leniter aurae,
Tunc nemora, atque horti plurima dona ferent.

CLEODEMVS ET MYRSON.

Quae tibi tempeftas anni pulcherrima, Myrfon,
Ante alias omnes magis exoptanda videtur?
Autumnus? Aeftasne? an Hyems? an purpureum Ver?
An ne Aeftas prius Agricolae cum debita facra
Vnanimes faciunt fuperis, et flauus ariftis
Ignefcit color, et falcem feges arida pofcit?

An placet autumnus, cum proles ruftica curat
Solari non glande famem, non tollere largo
Fonte fitim; nam tam variis exuberat arbos
Fructibus, atque nouo redolet vindemia fucco.

Ignauam cupis an ne Hyemem? claufusque paternis
Sedibus ob gelidi penetralia frigora caeli
Ante focum partoque frui et conuiuia laeta
Ducere, et hybernos agere alta per otia foles?
Anne iuuant te nunc haec florea tempora Veris?
Da mihi, quoque ferat te nunc tua certa cupido.

Cum fint, vt referunt vates, haec quatuor anni
Tempora diuini manibus diftincta parentis,
Indicium facere haud licitum eft mortalibus vllum.
Sed dicam, Cleodeme, tibi, quae gratior anni
Pars mihi fit, vel chara magis. Mihi difplicet aeftas;
Nam me fi breuis hora tenet fub fole, coquit me
Sol fubitoque atque (*aeftus*) vires et membra fatigat.

Eft

Eſt pater Autumnus non gratus: namque recentes
Diuerſa effundunt morborum ſemina fructus.

Horreſco glacialem Hyemem, et reſonantia caeli
Murmura, perflanteſque Notos, pluuiaſque, niueſque
Non poſſum, Cleodeme, pati. Sed purpureum Ver
Terque quaterque mihi carum eſt: vtinamque rubenti
Floreret Vere aeternum pulcherrima Lesbos.
Quando non aeſtus grauis eſt, ſcelerataque Brumae
Tempora, praecipueque nocens Autumnus: at aether
Purior, et volucrum reſonant auiaria cantu,
Et paſſim veſtit ſe verſicoloribus arbos
Floribus, et viridante coma, foecundaque tellus
Effundit varios e iacto ſemine foetus,
Et laeti carpunt ſiluis noua pabula tauri,
Aequaliſque dies ſomno eſt, vmbraeque virentes
Inuitant dulcem captare in valle ſoporem.

Omnipotens pater, aethereas cum conderet oras,
Et molem hanc mundi immenſam, pecudeſque viroſque,
Ver erat, et dulces ſpirabant leniter aurae,
Et paſſim florebat humus bene olentibus herbis.

ALCAEVS ET SAPPHO.

Alcaei haec facies: qui non ceſſiſſet Homero,
Aſt illi ſaltem par et ſimiliſque fuiſſet,
Ni vigiles potius curas luſiſſet amantum,
Et forſan melius ceciniſſet; nam fuit armis
Inclytus, et victor totiens, atque vrbe tyrannos
Expulit, et pacem patriae, rebuſque ſalutem
Reſtituit. Non inferior haec proxima vates

Eſt

Eſt Sappho: namque illa ſuo de nomine certis
Verſibus impoſuit nomen, plectrumque poetas
Ante alios prima inuenit ſub flore iuuentae.
Audiſſet quam cum ſociantem carmina plectro
Mnemoſyne mentem ſtupefacta haec dixit: habentne
Mortales decimam Muſam? comitemque mearum
Aonidum, numerisque parem, cantuque lyraque?
Conuerſus vero ad Lycabam ſic inquit Amyntas:
Dic mihi, cur homini fiat vox rauca repente,
Si lupus hunc prior aſpiciat? dehinc Methymnaeos
Paſtor eris tu paſtores mihi maximus inter,
Ingenioque acri, o Lycaba. Subiecit at ille:
Dic mihi, cum leo ſit cunctas fortiſſimus inter
Vngue, animo, morſuque feras, cur horreat omnes
Criſtatas volucres, ſi forte has cernit, et altos
Per montes celeres (*celeret*) rapidos per paſcua curſus?
Iudicio cedet noſtro tibi Lesbia cantu
Sappho inter Graios fama celeberrima Vates.
Venerat ipſe etiam calamis, et voce Philetas
Inſignis ſenior, qui mox tentare cicutam
Incepit digitis, bene ſi ſpiraret, et aures
Sibilus haud poſſet paſtorum offendere diſcos. (*diſcors*)
Ille modos ſtipulae varios monſtrabat, et artem:
Quique ſonus magis armento, pecorique placeret.
Principio longum inflauit, paulum inde remiſit:
Et mox concordes ſonitus permiſcuit omnes.
Concentuque nouo dulcis reſonabat auenae
Tecta domus: quam dum inflaret, non fiſtula tantum
Vna videbatur, ſed plures Arcas, et Aegon

Inter-

Interdum canere, atque interdum plaudere iunctis
Solemnes pedibus prifco de more choreas.
Ipse Dryas ftipula modulari carmina Mopfum,
Et numeros fociis gratos percurrere iuffit.
Deinde choro iuuenum permiftus, carmen agrefte
Fundebat laetus gratum paftoribus ipfis.
Saepe erat, atque illi fimilis, qui falce racemos
Demetit, atque illi, pedibus qui proterit vuas
Lintribus ingeftas, aliquando mufta bibenti,
Implentique cados fimilis, corbefque ferenti.
Omnia, quae fic ipfe Dryas, fenior licet, egit
Ordine, et ante oculos pofuit, quo cuncta videre
Turba videbatur circumftans, dolia, vites,
Corbefque atque ipfum vere noua mufta bibentem.
Damoetas clamabat, Io Lesboa iuuentus;
Concinite agreftes cantus, et dicite laudes
Paftorum antiquas, feriant et fidera voces,
Et terram alternis pedibus pulfate, Myconque
In morem Ionium choreas cum educat ouantes.
Inflatas frontis venas Meliboeus habebat
Ob fuccos hauftos vuae, repetitaque faepe
Pocula, fundebant tepidos fluitantia rores
Lumina: cumque forent pariter iuuenumque fenumque
Paftorum madefacta mero praecordia, motus
Diuerfos fine more dabant, rifumque mouebant.
Pars exercebant cantus mollefque choreas:
Parfque grauabatur dapibus: pars caetera fomno.
Quatuor hauribat dilectae cymbia Nifae
Euridamas ore egregius, primaque iuuenta.

Vertebat totidem Lydae carchefia Teutras:
Et Pleuron epulas inter libabat in orbem
Pocula Lesboi redolentia nectaris hauftus:
Atque hilaris circum vini certamen inibat.
Aufonius digitis Pterelas, Cononque micabant,
Et lucta Lymon, Doridas, Arunfque, Medonque
Sefe exercebant: alii curfuque fagittisque:
Eurytion tenues difcum iactabat in auras:
Paftores alii aftragalis, pictifque tabellis
Ludebant taciti in thalamo, quos Alphefiboeus
Increpuit, dixitque, diem vos, o mea pubes,
Polluitis, quam nos celebramus, et annua fefta.

Lymniace his feftis aderat, Telethufaque et Arge
Sed choreas non ducebant: Nam vere fub vdo
Confortes thalami illorum maria alta fecabant
Hefperium ad littus: quae poftquam multa locutae
Inter fe, fic Lymniace Lyrnefia coepit:

Infelix virgo, liquit quam miles amator,
Et praedas atque arma fequi, rapidofque calores
Saepe pati, longafque hyemes, et frigora brumae
Maluit, et gelido captare fub aethere fomnos.
Interdum tamen et belli furor impius, et gens
Facta pace filet, victor direpta reportat
Hoftibus arma domum, mox fefe ex ordine captos
Accingit memorare duces, longoque viciffim
Contufos bello populos: fuperataque regna
Dum memorat, nunc ante fui nota ora mariti
Laeta fedet, fruiturque viri fermone: nec vllis
Exercet curis vitam, nec pignora curat:

Et

Et nunc moesta silet dubio in certamine coniunx,
Vulnera dum, bellique vices, et praelia narrat.
Piscator pelago captat, seu flumine pisces,
Siue lacu stagnantis aquae: quum vesper amictu
Nigranti gelidae noctis se obnubit, ad vrbem
Cum praeda laetus properat: grauis inde reuertens
Aere domum, parto fruitur cum coniuge cara.
Et visco qui fallit aues, seu retibus, et qui
Vertit humum ferro incuruo, seu mollia falce
Prata secat, frugesque metit, quum sacra sacerdos
Indicit populis, redeunt ad dulcia tecta:
In triuiisque agitant choreas, quas aesculus vmbra
Ingenti tegit, et ramis frondentibus ambit.
Venator siluas prima sub luce fatigat,
Inuoluitque feras laqueis, aut comminus hasta
Infensa aggreditur: moriens cadit illa repente
Ante oculos: iuga summa petit vel saucia, et altis
Se condit nemorum iamiam moritura latebris.
At coniunx lecto carpit secura quietem:
Ille etenim laetus spoliis et caede ferarum,
Fert sera se nocte domum, carosque nepotes
Inuisit, tenerisque diu complexibus haeret.
Infelix, quam pastor amat, cui flumina cordi,
Et nemorum dulces vmbrae, qui montibus aeuum
Exigit, aut conualle caua, lentusque sub vmbra
Populea pecudum numeros et signa recenset,
Et modo pascit oues, viridi modo ludit in herba
Agrestes calamis versus: modo ducit ad alta
Flumina iam saturos herbosa in valle iuuencos.

 Ex-

Expectat tamen hunc residens in limine coniunx,
Et lassum amplexu molli fouet: inde sub altis
Claudit oues stabulis, dapibusque epulatur ad vndam
Fluminis, aut viridi in luco, qua murmurat vnda
Frondentem subter pinum, siluamque comantem.

Infelix illa ante alias, quam torquet amator
Nauita: nam seu frigus habet terrasque fretumque,
Seu floret ver purpureum, seu messor in agris
Maturas segetes tondet, seu colligit vuas
Vinitor: ille tamen laetus tenet aequora puppi,
Miraturque nouas alio sub cardine terras,
Littoreis capiturque locis, et gaudet ab alto
Prospiciens humiles terras, atque inuia ponti
Tot spatia atque leues volitare per aequora puppes,
Oblitas patriam, et dilectae coniugis ora.

Quam ferus ille, vias pelagi qui primus et atro
Turbine commotum spreuit mare, seque procellis
Miscuit: hunc Libycae genitum de stirpe leaenae
Crediderim, infernisque genus deducere ab oris.
Quid prosunt mihi corallia (*coralia?*) et tua munera Telon
Hesperio deuecta sinu, quoque altus in aequor
Se mergit late Ganges, vbi plurima toto
Littore gemma micat vario perfusa colore?

Haec aure intenta postquam iam nubilis Arge
Hausit, ad externos coepit conuertere amores
Ipsa animum, et socias sic est affata silentes:

O comites, quos a teneris ego semper amaui,
Et quibus ipsa meos nudaui semper amores,
Me miseram tenet alter amor, animoque recursat
Cura recens, vruntque graues praecordia flammae.

Nam

Nam patriis notus paſtor Meliboeus in oris,
Taygeti cui mille greges paſcuntur in altis
Verticibus, totidemque imis in vallibus agnae,
Aſſiduis poſcit precibus connubia noſtra.
Hunc, etenim quum ſacra olim ſolennia ferrent
Paſtores, templi ante fores mihi Niſa ſedentem
Monſtrauit forma egregium, et iuuenilibus annis.
Iſque vbi me Lycida tendentem ad paſcua vidit,
Palluit, erubuitque ſimul comiteſque reliquit,
Et nos a tergo eſt per florea prata ſecutus.
Mecum erat Alcyone ſoror et noua nupta Medontis.
Quid dicam ? miſer ille dies noctesque ſub vmbras
Vicini nemoris ſolus ſpaciatur, et omnem
Oblitus pecoris curam, me obſeruat euntem.
Luce noua ad Coriti fontes, et nocte paternam
Ante domum veniente ſedet: ſic proxima noſtris
Culminibus mihi nuper anus Lyrneſia dixit.
Nunc Stimicon meus ignis abeſt, qui per freta ponti
Armatos Lyciae pedites Orientis ad oras
Vexit, et in patriam rediturum rettulit Agmon,
Tranſierint concreta gelu cum frigora brumae.
Vos teſtes, quae dona mihi pulcherrima dudum
Attulerit, quum Sidoniis remeaſſet ab oris.
Quin (noſtri memor) extremo mihi munera miſit
Lecta mari, quae Threiicius puer attulit Haemon.
Sed tantum non dona mouent: quantum ipſa iugali
In thalamo moror, et dulci Stimiconis amore.
Quid faceret (*facerem*) Telethuſa? premunt hinc munera amantis,
Atque amor, et cara (*carae*) toties promiſſa parentis:

 Parte

Parte alia (nam vera loquar) Meliboeus amari
Dignus et hic: cui multa soli sunt iugera, quique
Me solam (ni fallor) amat, cui gratus in ore
Est color, intonsumque caput, nec lumina laeui
Fronte notant agrestem animum: licet inter opaca
Taygeti iuga sit genitus, laetasque canendo
Inter oues primos florens expleuerit annos.

Tunc Telethusa refert: anima mihi charior Arge,
Quisnam hominum, cuicunque velis, te posse iugali
Connubio sociare vetat, Stimicone relicto?
Exanimum hunc pelagi turbata per aequora forsan
Fluctus habet, ventique truces morientia versant
Corpora per rapidos fluctus: percussaque fluctu
Littora, vota ferens dum tu persoluis in acta.
Nec data saepe tua (*tuae*) sine te promissa parentis
Vlla mouent; tu sola etenim connubia firmas.
Ipsa ego quot mala sum noctes perpessa diesque,
(Annus enim tum me bis senus ceperat, Arge)
Ex quo sum nautae taedas experta mariti.
Quis nescit? meus Hippocoon nunc tendit ad ortus,
Et modo ad occasum solis, modo torquet ad oras
Cannibalum longos immensa per aequora cursus.
Quum vero in patriam rediit, nanalia primus
Arma parat, quassamque ratem, et languentia curas
Corpora: sed quum iam Zephyri leuis aura per aequor
Auditur, tranquilla tenet trabe marmora primus.
Semper amat sese surgenti opponere fluctu,
Ignotosque maris gaudet penetrare recessus.
Tantus amor pelagi, tunc me sine coniuge soles

Aestiui

Aeſtiui, longaeque hyemis ſine coniuge noctes,
In tenebris merſam adſpiciunt: nec fingere crinem,
Caeruleaue licet, niueaue inuiſere palla
Solemnes ſuperum ritus, vel proxima noſtro
Templa mari, miſeram tantus grauis vrget amator.
Quin etiam merſaſque rates, ſubmerſaque ponto
Corpora ſaepe virum, ſi quis nouus aduena narrat,
Vel quoties caelo ſtrident venti, aut mare ventis
Tollitur, et gemitus pelagi late inſonat Euro,
Oſſa quatit toties gelidus tremor, oraque pallent
Frigore, et aſſiduus membris ſeſe implicat horror.
Quid prodeſt, ſi rara domum fert munera coniunx
Oceani deuecta ſinu? qua concolor auro
Sol oriens ſeſe Eois attollit ab oris:
Et varios memorat ritus, inuentaque nuper
Tot maria et noſtris incognita ſidera nautis.
Alcimede, dic, cara comes (nam te quoque verſat
Sors eadem) dic, nonne tuus Chorinaeus Acarnan
Et Phlegyas, pelagique minis aſſuetus Helenor,
Et Tegeaeus Eryx, Libyae occubuere profundo?
Quem dolet aeternum Lirneſia Laodomia,
Et miſeram dolor angit: habet nam pignora ſecum
Hippocoon, maria alta docet quae currere, et alti
Noſcere ſigna poli, ventoſque et inhoſpita ponti
Aequora, tranquilloſque dies, hyemeſque futuras.
Quid tum? ſi patrias artes vorat vnda retortis
Vorticibus, natoſque ſimul? nec pignora matri
Flere licet: nec pelagi moritura ſub vndis
Cernere, nec tumulo cineres decorare recenti?

Quare, age, connubio iuuenem coniunge volentem,
Cui tot oliuiferi colles, tot pascua, totque
Taygeti iuga celsa greges armentaque pascunt.
Tu gelidos inter saltus, siluasque soporem
Saepe leuem secura petes: nunc laeta recumbens
Coniugis in gremio, viridi vel in ilicis vmbra
Gramineoue toro, vitreus qua fundit in aequor
Eurotas virides inter vaga flumina lauros.
Ille suos laetus patriis in saltibus ignes
Nunc tenui stipula, dulci nunc carmine, ludet:
Et circum vos verna puer, paruusque Palaemon,
Atque alii, quos saepe iuuat frondente sub vmbra
Et calamis certare, et agresti dicere versu,
Astabunt, totosque dies per carmina condent.

Impulit his animum dictis Telethusa labantem,
Seuit et ardentes accensa in virgine curas.
Suspiransque oculos tunc illa ad littora torsit,
Versabat Meliboeus oues vbi pastor ad vndam.

Mox stipulam inflauit pastorum more Philetas
Compactam septem calamis, quam quisque putaret
Illam ipsam, cecinit pastor qua Tityrus olim
Ob Minci campos ad flumina nota receptos.

Deinde Dryas iussit puerum consurgere Leucenque
Hunc Satyri effigiem simul ac effingere gressus
Illius, et Leucen imitari iussit amatam.

Tunc pastorales habitus, virgoque, puerque,
Deponunt, puer hic incinxit crura, pedesque
Pube tenus corio caprae candentis et hirci:

Deinde

Deinde caput capiti ille ſuo cum cornibus vna
Impoſuit, cornuque petit, velut hircus, et omnes
Aggrediens ſalit huc illuc, cunctisque timorem
Laetitia miſtum immittit ſub imagine falſa.
At Leuce in nodum crines innexa, latusque
Circumcincta pedum dextra, calathumque gerebat.
Hunc imitabatur Daphnis, Leuceque puellam:
Quae pellebat oues ſub noctem in ſepta paterna.
Cui ſe tunc comitem adiunxit: virgo innuba greſſus
Cum grege continuit, iuxtaque arbuſta reſedit.
Sedit et hic iuxta Leucen, quaerebat et ipſam
Flectere ſupplicibus verbis, pronuſque petebat
Connubia. At virgo maleolentia membra, pedeſque
Ridebat, talemque manu ſpernebat amantem:
In Satyrumque ipſum multis conuicia verbis
Fundebat, fugienſque viam carpebat ad imas
Conualles. puer hanc ſubito eſt per prata ſecutus,
Erectuſque pedum ſummos currebat in vngues,
Vt Satyrus, virgo vallem tendebat; erat qua
Conſitum arundinibus ſtagnum: quo ſe dare iactu
Tunc finxit properans Leuce: mox Daphnis adunco
Cannam vnam ſecuit ferro, quae ſecta dediſſet
Quum ſonitum, ſubito iunxit ſeptem ille cicutas:
Et labra adiungens digitis percurrere coepit,
Et modulabatur carmen lugubre per auras,
Vt ſpretus, moerenſque vt amator, amabile: nec non
Et dabat, vt ſuadens, ſtipula reuocabile carmen:
Tanquam orans, retro vt vellet conuertere curſum.

At poſtquam laeto finita eſt fabula plauſu:
Atque habuere ſuum (*poſtquam*) conuiuia finem:
Quiſque ſuas ſecuere vias ad ruſtica tecta.

Venerat et ver iam, atque vias luſtrabat Olympi
Luce noua ſol irradians, paſſimque rubebant
Paſcua odorati ruris, virideſque vocabat
Purpureum ver in ſiluas herboſaque prata
Paſtores: Daphnis quos inter primus amore
Perditus exſiluit Leuce comitante; gregeſque
In ſolitum duxere nemus, laetique reuiſunt
Antrum antiquum ingens poſitum prope littora ponti.
Florebat violae omne genus, roſaque alba, rubenſque,
Et flores, inſcripta quibus ſunt nomina Regum:
Nutribat quos aſpirans late aura Fauoni.
De quibus innumeras ambo fecere coronas,
Dehinc veteres cantus imitati alterna canebant.

Qui poſtquam ad ſolitos ſaltus venere, ſub vmbras
Littoreas ſedere, et oues caprasque vocabant
Nomine, et inflatae ſonitu ſtridentis auenae.
Atque ibi ſub dumis frondentibus inuitabant
Fundere praedulces Philomelam e gutture cantus,
Oblitos ob longam hiemem, et mala frigora brumae,
Balatuque ouium reſonabant vndique valles:
Et paſſim ſubſternebant ſe matribus hoedi,
Vbera ſugentes labris, paſſimque procaces
Dum noua laſciuae tonderent gramina caprae.

Iam claro tepidum coelo ver ceſſerat, et ſol
Vrebat ſata culta ſuo ſiluasque calore,
Vicino Daphnis fluuio pelagoque natabat:

Candi-

Candida se Leuce liquidis sub rupe lauabat
Fontibus, et caelo tollebant laudibus ipsam
Aestatem, longosque dies, et tempora noctis
Exiguae, et gelidae damnabant sidera Brumae.
Nam glacialis hiems hos disiungebat amantes.
Haec venabatur per florea prata locustas:
Interdum argutas rapido sub sole cicadas
Siluarum annexa ramis capiebat opacis.
Concutere et Daphnis foecunda ex arbore poma,
Prunaque, et his vesci, nunc frontem pingere moris
Sanguineis, roseasque genas, et brachia, et armos,
Et mox vnanimes ad viuos currere fontes:
Abluere et varium per laeuia membra colorem
Obductum, inque vicem sese perfundere lymphis.
His actis solitum pariter gradiuntur in antrum:
Iuraruntque simul, sincerum hunc semper amorem,
Perpetuumque fore, vt renouarent foedera, quae iam
Firmarent toties. tunc Daphnis talibus infit:
Da dextram, mea vita, mihi, da, candida Leuce.
Polliceor tibi nunc, non altera cura tenebit,
Quam tua me: non alter amor, nec te sine viuam.
Inuisam dabitur si me me hanc viuere vitam.
Subiecit pauca haec puero laetissima Leuce,
Dum sedet ad nitidum fontem: sum semper eodem
Quo tu, Daphni, animo; perque haec tua lumina iuro,
Et mea, quae laudare soles, dulcissime Daphni.
Per capram hanc promitte mihi non linquere Leucen.
Nam tua sum, et tua semper ero: si foedera soluam,
Ipse tuis merito manibus me interfice, tamquam

Sim

Sim lupa, quae dederit pecori magnum improba damnum.

Haec Leuce. At puer e capris pascentibus vnum
Arripuit, capramque simul, dextraque tenebat,
Et laeua amborum subridens cornua, et infit:
Hanc tibi per capram promitto, hunc atque per hircum
Semper amaturum Leucen. quod si mea mens te
Posthabita, malo sana olim suspiret amores
Forte alios, et noster amor se soluet in auras.
Aspera me sors interimat, vel tu mihi mortem
Spreta dabis, nec corpus humo patiere reponi.

Virginis at Leuces tentabant gaudia mentem
Plurima, per capram postquam promisit amator,
Quarum vna in siluis illum nutriuit opacis.
Mente puella fuit tam simplice, nec tamen illam
Est frustratus amans. Sed cum sol pronus ad oras
Verteret Hesperias cursus, egere capellas
In caulas exinde domum sub vesperis ortum.

Interea multi agricolae, pecudumque magistri
Saepe frequentabant dilectae virginis aedes
Littoreas, stipulaeque sono, iuuenumque canentum
Extructa ad pelagus resonabant rustica tecta
Sub noctem. Sed diues agris pecudumque boumque
Pastores inter primus sine dote petebat
Virginis insignis forma connubia laeta
Lesbius Antileon, promittens magna parenti.
Obtulerantque alii indigenae iam plurima dona.
Sollicitat haec alto voluens sub pectore Baucis

Omnia:

Omnia: decreuit Leuce ſociare iugali
Connubio paſtorem aliquem. namque illa timebat,
Ne quis amans natam raperet, laeſoque pudore
Intactos fructus legeret, floremque puellae.

At nec ſpernebat mater data munera Baucis:
Nec coniunx auidus, longumque trahebat amantes
In tempus, longasque moras, connubia nunquam
Deſpondens. Leuce tantarum haud inſcia rerum,
Triſtis erat, longe ſed Daphnis triſtior, ipſam
Adſpiciens deiectam animo, ſolitoque colore.
Non audebat enim factum, mentemque Dryantis
Detegere, occultoſque toros. Daphniſque rogabat
Aſſidue Leucen, vt amanti pandere vellet
Omnia: namque magis dolor ipſum augebat in horas,
Omnem quam ſi rem noſſet. tunc illa precantis
Mota prece, et multum illacrymans ex ordine rerum
Inuiſam narrat ſeriem, mentemque Dryantis,
Atque procos multos pecudumque, boumque magiſtros:
Agricolaſque ſoli dites, qui laeta petebant
Connubia, atque refert carae verba omnia matris.
Optanti taedas, nec tot data dona recuſat
Dicere: quae genitor cuncta acceptarat, et ipſos
Diſtulerat thalamos in proxima tempora, cum ſol
Aequaret lucem tenebris, atque vua suberet
Pampineis ſpolita comis in collibus altis.

Tunc miſer atque amens ſubito finire dolorem
Orabat, Leuce amiſſa, capraſque canebat
Poſt mortem ipſius perituras. aſt vbi ſeſe
Collegit, dixit lugubri talia voce:

Pau-

Pauperies mihi sola nocet, nocet et tibi. *Leu.* quid tum?
Vincemus: superabit amor cuncta ardua, Daphni.
Daph. Lamonem timeo. *Leu.* placidam tu affare parentem.
Daph: Sic faciam. Alloquitur dehinc illam, ardere fatetur
Te pulchram a teneris Leucen: promissaque moerens
Iam toties data commemorat. tunc mater amanti
Spondet opem puero; Lamonem et nocte sequenti
Aggreditur, factum et longis ambagibus ornat.
Daphnis (*Daphnidis*) vt vero audiuit connubia Lamon,
Indoluit, dixitque: Puer, mihi crede, parentes
Inueniet tandem iste suos. E stirpe potentum
Indicia ostendunt magnis et patribus ortum.
Hic capras, haec pascit oues, atque hos premit ambos
Paupertas: ambo expositi sub vere fuerunt,
Quid properas puerum vinclo sociare iugali?
Hic olim Daphnis faciet me teque beatos.
Praeterea hanc animo sine me spem pascere, coniunx.
Postera se caelo quum lux diffudit aperto,
Et iubar exoriens discussit lumine noctem,
Surrexit stratis Phyllis, puerumque vocauit
Moerentem ad stabuli postes, mulcensque ita fatur:
Daphni, sumus tenues: vt scis tute ipse, nuruque
Non eget insigni forma mea, nate, senectus,
Lamonisque tui. Leuce vix nubilis ipsa est,
Tu quoque, vosque ambo educti sub paupere tecto:
Et quae connubii sint, demens, praemia, nescis:
Cum crescit noua progenies, atque vrget egestas.

Non

Non poterat Daphnis materna refellere dicta:
Haec fateor, quamquam, et puerum me mobilis aetas
Fecerit: ipse tamen siluis scio pascere, meque
Scis bene quam stipula moduler, vel qualia fundam
Carmina, conqueritur nostro nec de grege quisquam
Vicinam sepem quod fregerit arbuta rumpens.
Et domino pecudes duplicatas reddimus. Et tu
Scis etiam, cum iam nostris crudesceret oris
Pestis atrox: me tunc stabulis tenuisse capellas
Lamonis iussu patris, ne noxius aer
Laederet errantes siluis: non perdidit vllas
Illa lues, inimica gregi, et pastoribus ipsis.
Quae clausae stabulis potabant vitea salso
Pocula fermento permissa, vndaque tepenti,
Et sorbis incocta acidis. non mollia siluis
Gramina, sed frutices illis, et vesca diebus
Carpserunt folia in tectis agrestibus vlmi,
Et salicum: nam caprigeno mutata nocebat
Herba gregi, fonsque irriguus, quo tempore valles,
Et summi montes, vicinaque rura sonarent
Languentum balatu ouium, nostrasque per oras
Tempestas furibunda ageret morbosque necemque.
Me quoque quis melius salientes sanguine pastor
Ense ferit venas pecudum, et compescit acuto
Culpam omnem ferro: suffitque mapalia pingui
Verbena, atque arcet nigros ab ouilibus angues?
Me Leuceque etiam quondam exposuere parentes.
Ne dubita, nostros ostendent tempora patres.
Phyllida et haec dicens liquit, septa ipsa reuisens:

Capri-

Caprigenosque greges in saltus egit apertos.
Mane nouo, Eoas cum sol iam linqueret oras:
Ad quos compulerat cura turbata recenti
Iam Leuce pecudes, cui rettulit omnia Daphnis:
Dixerat hesterna quae mater luce: patrisque.
Lamonis mentem aduersam, taedasque negantem.
Vnde super thalamo sermonem semper habebant
Inter se, obliti canere et se immergere lymphis
Perspicuis, laetosque dies producere ab ortu
Solis ad obscuram noctem: superosque rogabant
Vt longum in tempus vellent extendere soles
Aestatis: quantoque magis pater accedebat
Autumnus, tanto magis insurgebat amaror
Mentibus amborum impatiens. Spes sola fouebat
Moerentes illorum animos, susceptaque vota.
Pampineo grauis autumno iam cesserat aestas,
Atque coloratos in aprico colle racemos
Monstrabant vites, poma et sua mitia siluae.
Collegit Lamon fructus, quos silua tenebat,
Et domini impleuit Lesboo nectare cellas.
Atque omnes musta agricolae spumantia tectis
Condiderant: nec non fructus, hyblaeaque mella.

Admonet interea Lamonem Thyrsis ab vrbe
Actoridem geminos cum luna peregerit orbes
Venturum rhedis, et equis cum coniuge cara
Regales quo ruris opes, fructusque videret
Collectas, praedo et pecori quae damna tulisset,
Ex agris praedam conuertere suetus ad aequor.

Tum

Tum Lamon ſibi non parcit: namque ordine certo
Omnia, quae paſcunt animum, circumſpicit, atque
Dirigit, (*et*) ſiluas herbarum vellit in hortis:
Irriguoſque aptat fontes, et compita verrit:
E ſtabuliſque fimum conuectat in herbida prata.
Ille etiam mira arte locum ſtudioque colebat,
Vt foret in domini aduentu ſpectabilis hortus.

Hortus erat rege Alcinooque, et Adonide dignus,
In ſtadii ſpatium qui ſe extendebat, et alto
Cliuoſoque loco poſitus, magnaque virebat
Planitie, non littorea permiſtus arena,
Sed putri, nigroque ſolo, atque vligine dulci.
Pauſia fundebat baccas: hinc punica mala
Veſtibant ſepem lauro myrtoque virentem,
Non auri deerant imitantia poma colorem.
Intus erant plantae foecunda ex arbore natae,
Tamquam ſub tuto poſitae cuſtode: ſed hortum
Cingebant ſteriles annoſo ſtipite plantae,
In morem ferti viridantis, et arbore; quamuis
Arbor ſat longe diſtaret ab ordine; ſumma
Attamen inter ſe iungebant brachia, qualis
Siluarum ſolet eſſe coma in conuallibus altis.
Collis erat iuxta culti placidiſſimus horti
Planitiem, de quo paſcens per prata videre
Proxima lanigerum pecus, atque armenta ſolebant;
Et quoſcumque nouum ver parturit aut autumnus,
Aut aeſtas, vel hyems flores, hic hortus habebat,
Longus vbi proſpectus erat, quo cernere poſſes
Per maria alta rates vaſtos proſcindere fluctus.

Hunc hortum longa Lamon aetate colebat
Iam ſenior, cui non vires, animique vigorem
Debilitat ſenium, aut mutat. dehinc pellere capras
In nemora alta iubet Daphnim, praeruptaque ſaxa
Ducere et ad liquidos fontes, et ad ilicis vmbram:
Vt grex in domini aduentu pulcherrimus eſſet.
Ille etenim ſpe ductus erat, ſummam fore laudem
Capturum pueri cura, aſſiduoque labore.
Namque gregem Daphnis domini duplicauerat omnem,
Iam ſibi commiſſum a teneris, atque efferus altis
In ſiluis, feroque lupus ſua veſpere nullas
Aut ſtabulis dederat leto, ſcabieſque capellas
Tentarat, non autumno, non vere tepenti.
Ille igitur tunc Lamonis mandata ſequutus,
In ſiluis modo frondiferis noua pabula, nunc et
Littoreis dumeta locis viridantia circum
Quaerebat, gelidumque cauis in vallibus vmbram.
Atque oleo vngebat caprarum cornua, pinguique
Aruina, et villis lappas vellebat in alta
Impexas olim ſylua, curabat et, atris
Ne maculis ſparſam immundus linguam hircus haberet.

LIBER QVARTVS.

At puer inſano iam pridem Daphnis amore
Perculſus, dulci proprias pingueſcere capras
Aſpectu atque opera Leuces credebat amantis.
Eſſe gregem magni paſtoris quiſque putaſſet,
Maenalii iuga paſcentis, colleſue Lycaei.

Moeſtus

Moeſtus erat longe Daphnis, primoſque timebat
Congreſſus ignoti hominis: conſuetus erat qui
Cum capris ouibuſque loqui. Nam Daphnis erat tunc
Illuſtrem viſurus herum, cuius ſibi tantum
Nomen erat notum, dicebat et: Heu! quibus ipſe
Conueniam dominum verbis? triſtiſque ſedebat:
Amplexus et erant timidi, et ſuſpiria crebra.

Interea peruerſo animo, prauoque et amore
Perditus, Actoridem cum Lampes ſenſit ad aedes
Venturum agreſtes, ſubito metuenſque dolenſque
Connubium Leucen inter, Daphnimque futurum,
Inſidias animo varias voluebat amaro,
Atque dolos. ideo tacitus quaerebat, vt ipſum
Poſſet herum facere infenſum, pueroque patrique:
Inuiſos vt vtroſque ſuis expelleret agris.

Hortum igitur Lampes ingreſſus, cum tenet alti
Nox caeli medium, et denſa in caligine terras
Succidit teneros vna cum ſtipite ramos:
Atque ſilens calcauit humum, floreſque, toroſque
Herbarum attriuit pedibus, decuſſit ab ima
Radice euulſum tota cum cuſpide thyrſum,
Atque furens ferro non pauca aluearia fregit,
Margine et effracto curſus euertit aquarum.
Non aliter, quam cum perfracta ſepe iuuenca
Ingreditur virides hortos, atque obuia quaeque
Proſubigit pedibus, tellurem et ſpargit ad auras,
Aut catulis comitata ſuis ſus acta per agros.

Lucifer at cum iam terris infuſus apertos
Luſtraret pelagi campos, ſurrexit, vt imbres

Duceret irriguos per roscida gramina Lamon.
Protinus vt vacuos prospexit floribus hortos,
Et stratum omne solum foliis, et summa flagella
Fracta manu, atque aequata solo sata culta, nec vllos
Prospexit sulcos hortis, riuumque fluentem
Margine perfracto cursum mutasse: rigauit
Pallentem vultum lachrymis, et voce vocauit
Vxorem, tunicam scindens. tunc territa coniunx
Proiecit radios, opera atque incepta reliquit:
Et celerant, qua clamor erat, Daphnisque cucurrit
E stabulo attonitus: deformatosque videntes
Florentes hortos hesterno vespere, plantasque
Euulsas manibus tenera ab radice, genas tunc
Spargebat lachrymis, fuditque haec pectore Lamon:

Vos florum plantae, vos laeta rosaria, quis vir
Tam ferus euellit? cum ver aduenerit, heu non
Ad caelum vlterius solitos fundetis odores?
Nec sua praecingent diuersis tempora sertis
Pastores laeti vlterius, rurisue puellae,
Vere nouo quoties redeunt noua gramina syluis?
Fracta iacet sepes, atque est viduata ligustris,
Et passim strati languent per compita flores.
Hortum, delicias domini, et noua gaudia quondam,
Quo vultu miser ostendam? me forsitan vna
Daphnide cum puero pinu suspendet ab alta,
Et dicit damnum capras puerumque dedisse,
Est quarum Daphnis custos. namque ipse venenum est
Arboribus dens caprarum, pedibusque capellae
Proculcant herbas, et culta afflatibus vrunt.

Parte alia vt paſſim perfracta aluearia vidit:
Contuſasque etiam pinus tiliasque virentes,
Dixit: Apes miſerae, vos nunc tenet aſpera ſylua,
Noxia vos nunc taxus alit: vel forſitan eſtis
Littoreis nunc praeda auibus, fors praelia veſtri
Inter ſe reges miſcent, dirimitque nec vllus
Accenſam hos inter coniecto puluere pugnam.
Feſſus erat flendo Daphnis, feſſique parentes:
Sed domini terror magis hoc angebat, et horum
Mutauit ſubito mentem. nam qui prius ipſum
Exoptabat herum Lamon comiteſque videre,
Voce precabatur magna, non amplius ipſum
Aduentare: timens, non ſolum iurgia, verum
Supplicia, atque graues torto ſub verbere poenas.
Atqui ideo cuncti non hortum: ſed ſua flebant
Corpora. Tunc Leuce caſu exanimata recenti,
Ante alios noctem inſomnem, lucemque trahebat:
Tamquam proſpiciens pendentem ex arbore Daphnim.
Interea dum lugentes torqueret amaror,
Deformiſque loci caſus, venturaque damna:
Actoridae conſanguineus diueſque potenſque
Venit in agreſtes multis comitantibus aedes.
Qui poſtquam deſcendit equo, tectumque ſubiuit,
Tunc celerans Lamon ſeſe tulit obuius illi:
Et coniunx, Daphniſque puer, veniamque rogabant
Suppliciter proni ante pedes, vt verteret iras,
Quas metuunt domini abſentis; cum viderit hortum
Informem. affirmant ſe inſontes eſſe ſimulque
Nocturnam memorant cladem: iuuenemque precantur,

Tam iuſtas audire preces, quas rite ferebant.
Haec dicens Lamon illum deduxit ad hortum.
Qui poſtquam florum vidit fruticumque ruinas:
Ne dubita, miſerande ſenex, tunc Hyrtacus infit,
Haec domino crudelis atroxque iniuria facta eſt,
Non tibi, quam nunquam patietur, ſi ſciet olim,
Qui ſcelus hoc tantum commiſerit. Haec vbi dixit,
Succedunt tecto. menſas iuxta atria Lamon
Ampla parat, gazaque onerat laetatus agreſti:
Et ponunt veteri carcheſia plena falerno,
Deinde epulas laeti gratas veſcuntur ad ignem.
Interea aduenit nox circumfuſa tenebris:
Atque vmbra picea coelum infuſcarat, et aequor.
At ſol exoriens terras vbi liquit Eoas,
Et luce infuſa tremuli maris vnda reluxit,
Et tenebris terram obductam, caelumque retexit:
Hyrtacus in ſyluis venari ſuetus, agebat
Auritos canibus lepores prope littora ponti,
Cui Dionyſophanes obſcuro haud ſanguine iunctus
Cornibus auratis geminos donauerat arcus,
Et celeres curſu catulos, et morſibus acres,
Addens Gnoſia tela, ſagittiferamque pharetram.
Parte alia laeti agricolae, pecudumque magiſtri
Syluarum extremas incingunt retibus oras,
Immittuntque canes, illi inſtar fulminis acti,
Accelerant rapidos nemoroſa per auia curſus:
Et nemorum latebras penetrant, incluſa ferarum
Agmina proturbant curſu, et fugientibus inſtant.
Aſt alius denſum nemus, aut loca peruia ſeruat,

Atque

Atque veru figit valido latratibus acta
Agmina saeua premens, aliusque alta ad iuga montis,
Aut sola sub rupe canes tenet, aut tenet arma:
Quadrupedum obseruans aditusque abitusque ferarum.
Dum vero lepores per littora curua fugaces
Hyrtacus insequitur, sequitur quem fida canum vis,
Pastoresque gregum multi, rurisque coloni;
Turbatos fontis Lamon reparare liquores,
Reddere et ablatos horto curabat honores,
Area odoratos monstrabat laeta colores.
Tantus amor, studiumque horti, et noua cura, laborque;
Vt prius irrigui fontes sata culta rigabant,
Atque satos circum frutices, herbasque virentes
Clausa senex tenuit; namque illis septa diebus,
Incepto incumbent operi: Daphnisque laborum
Tum socius Lamonis erat, Baucisque, Dryasque,
Auxilium moti casuque, et clade ferebant:
Atque operi non laeta aderat pulcherrima Leuce.
Parte alia Meliboeus apes per rura vagantes
Tinnitu multo vacuas reuocabat ad aedes.

Lesbius Actorides linquens sua regia tecta,
Vt semel atque iterum latuit vaga luna, suosque
Collegit rediens coniunctis cornibus ignes,
Innumera famulûm turba comitatus equorumque,
Agrestes strepitu ingenti deuenit ad aedes.
Hic sexaginta nondum compleuerat annos:
At fidens animi, atque armis assuetus, et aequi
Obseruans, superum Regi sua vota, precesque
Fudit: dehinc agrum peragrans cum coniuge, ruris

Ad caelum tollebat opes, curamque colendi:
Vaſtati caſum cui dixerat Hyrtacus horti.
Quem tulerat herus aequo animo, dum rurſus et hortos,
Et ſepem, atque alios frutices reuireſcere vidit.

Vt vero Aurorae lux prima albeſcere coepit,
Tunc Dionyſophanes ſolers contendit ad vndam
Littoream, paſcebat oues vbi candida Leuce,
Et capras Daphnis tanta perterrita virgo
Turba hominum, ſubito in ſyluas aufugit: ibique
Delituit Daphnis paulum perterritus ore
Egregio, dorſumque, et pectus, et ilia caprae
Candentis pelle incinctus: laeuaque tenebat
Paſtorale pedum, nec erat caua fiſtula longe.
Tunc Lamon; Puer iſte tuae gregis optimus eſt dux,
Et cuſtos; cantu et clarus, pariterque cicuta.
Cui quinquaginta capras, geminoſque dediſti
Hos hircos; nunc ſunt bis quinque, tuamque capellae
Centum paſcuntur ſyluam, ſunt cornua quarum
Integra, tum longis villis, et corpore pingui:
Lilia quae ſuperant, atque alba liguſtra colore.

Has docuit parere modis, ſtipulaeque ſonanti.
Hic etenim haud coryli virga ſalicisue capellas
Paſcentes per prata regit, nemorumque ſub vmbras,
Sed cantu, et plauſu manuum, dulcique cicuta.
Si leuiter ſtipulam hic inflat, tunc protinus omnes
Circumſtant illum caprae capita alta tenentes,
At ſi voce canit, duci vel arundine ſyluis
Paſcuum in vmbriferis; lacta tunc protinus vna
Detondent ſolita dumos in vallo virentes.

Sed

Sed ſi terrificos edit caua fiſtula cantus :
Tunc trepidae linquunt multa formidine lucos.
Non aliter, quam ſi per montes impius ipſas
Errantes ageret lupus, aut conualle reducta.
Si vero fundit reuocamen tibia ſyluis :
Ille ſuas reuocat magalia ad ipſa capellas.
Quin etiam dulci ſonitu commotus auenae
Grex tendit viridem in ſyluam, qua currit Anaurus:
Atque ibi fraxinea potus requieſcit in vmbra.
Tunc Dionyſophanis coniunx pulcherrima Daphnim
Alternis ſtipula digitis percurrere iuſſit :
Promittens ſagulum et veſtem, croceoſque cothurnos,
Obſtupuere omnes ſtipulae modulamen et artem.
Dum ſparſas reuocat capras, vel ducit ad alta
Flumina ſub certo ſonitu ſtridentis auenae.
Qui poſtquam videre gregem: tunc prata relinquunt,
Et ſyluas, aulamque petunt, queis prandia Teutras
Laeta parat. cantu reſonant, et plauſibus aedes,
Conualleſque cauae circum : referebat et Echo
Vicina de valle ſonos, voceſque canentum.
Tunc Lycabas primi ſolis ſub lumina fluctus
Verberat aequoreos funda, linoque tenaci,
Squamoſam inuoluens tranquilla ſub aequora gentem,
Et captam adducit contracto fune per vndas
Ad littus. fallit Coryneus arundine piſces
Saxoſum ad flumen, qua ſeſe immergit amaris
Fluctibus : aſt alii luna exoriente cruentam

Intra tecta ferunt praedam clamore, ferarumque
Eripiunt costis pellem, squamasque natantum
Decutiunt ferro, calidisque imponere prunis
Accingunt sese famuli et carchesia ponunt:
Atque onerant mensas epulis de more ministri.
Nec deerat variae cortis, nemorumque volucres;
Et, quas sylua, ferae, vel florea pabula pascunt.
Nec deerant pisces, quos circum flumina, quosque
Littoreos circum portus, maris educat vnda:
Quosque lacus liquidi seruant, altaeque paludes.
Hic aderat Lycabas clarus piscator in oris
Aegeis, doctusque maris cognoscere gentes,
Quoque modo, quibus insidiis, quaue arte latentes
Aequore sub vasto posset quis fallere pisces.
Lesbius hanc Acron docuit: quem fama ferebat
Horribiles solitum laqueis innectere phocas.
Quam circum pelagi rupes monstrauit, et omnes
Scire dolos, artesque dedit, quis retia ponto
Tenderet, aut longa captaret arundine pisces,
Et multas etiam varia sub imagine formas
Se vidisse refert, scopulo et Tritona sedentem,
Fluctibus in mediis pelagi, qua frangitur vnda,
Cui vaga caesaries per squamea colla fluebat,
Glaucaque sub viridi radiabant lumina fronte.
Os scissum, deforme, cauum, naresque recuruae,
Delphinum induerat caudam, qua parte reflectit
Hispida crura, quibus toto regit ordine cursus.
Ducebant alacres laetis conuiuia lectis.
Tunc Dionysophanes conuertens lumina versus

Venan-

Venantes mensa positos: carchesia postquam
Lesboa vnanimes mensis vertere secundis;
Huc ait a teneris venatu assuetus in altis
Vallibus his et planitie, pariterque paterno
Littore in hoc, breuiter quaedam praecepta docebo:

Non placeat mihi venator, qui luce relicta
Noctem amat, et semper sero sub vespere tendit
Retia, cumque tenet terras, caelumque tenebris
Humida nox, nemorum solitas petit impiger vmbras,
Expectatque latens in acuta carice praedas.
Hic mutat rerum seriem, conuertit et atras
In tenebras demens claram lucem haud sine magno
Ipsius, pariterque canum, sociumque periclo.
Esset nunc testis Dorilas, si viueret, et qui
Iugera multa soli prope littora curua tenebat,
Euridamas, quem dum famuli per florea quaerunt
Pascua, perque nemus frondosum; tela cruore
Respersa, et laceras non vno vulnere vestes
Discerptosque artus, atque ossa effracta ferinis
Morsibus agricolae sylua inuenere sub alta,
Vastatorque canis quondam, terrorque ferarum
Visceribus late exemptis, ruptisque iacebat.

Praeterea tibi sit simplex atque asper amictus,
Non laxus, non pictus acu, non textilis auro,
Non sit versicolor, Tyrio non ardeat ostro,
Commoda, quae fuerit viridi saturata colore,
Vestis erit: (ni fallor) amant viridantia talem
Prata habitum, viridi gaudet nemus omne colore,
Et viridi teretes suras include cothurno.

Tutior

Tutior ingreditur tali venator amictu
Frondentes semper syluas, fallitque ferarum
Lumina, saepe dolos meditans, dum delitet alta
Carice, et insidias miseris parat. At tegit alpes
Quum nix alta, rigentque gelu caua flumina, et omnes
Syluarum cecidere comae, nec gramina campis
Apparent, niueo incedes tunc tectus amictu.
Abde domo, cristamque leuem, phalerasque sonantes,
Fraenaque quae late lucent auro, aut orichalco,
Et picturatis radiantia baltea signis.
Caerula vela ferunt malo suspensa feroces
Barcaei, Caresque dolo, pinguntque colore
Caeruleo antemnam, malum, funesque, ratemque:
Quin etiam se caeruleo velamine velant:
Atque improuiso vexant sub sole biremes.
Nam color hic pelago est similis, caeloque sereno,
Cernere nec puppim facile est procul alta secantem,
Nec certum, natet an puppis, vel sit maris vnda.
Sit raucum cornu socios accire canesque
Assuetum, laeuo semper quod pendeat armo.
Hoc dedit Antinoo vitam: nam littora propter
Influit in pelagi vicinus riuulus vndam,
Dum sequitur foecunda leues per pascua ceruos
Praeruptam in foueam cecidit, quam densa tegebant
Viminaque lappaeque et acuta cuspide sentes:
Quid faceret? quum iam caelo surgentia signa
Monstrarent nitidum noctis decus, et sua rubro
Dirigeret sol iam radiantia lumina ponto.
Hic tamen haud trepidus rerum spe nixus adunco

Inflauit cornu: quo littora curua repente
Infonuere fonum comites, vocemque fequuti,
Accelerant, foueaque trahunt, denfique latebris
Perfoffum rigidis iuuenilia fentibus ora.

Non fint faeua tibi catulorum femina cordi:
Non alit Armenias tellus haec Lesbia tigres,
Non lynces, nec nos Lybicis venamur in oris.
Venatorque fequens capreas, non territus horret
A tergo, aut patria depreffum in rupe leonem.

Ne permitte canes graueolentem haurire lacunam,
Quae tepidum humorem fudat, fed flumina feffi
Venatu, fontefque bibant, riuofque recentes.

Tu tectis fufpende plagas, et retia et arma
Venantum, vt catuli affuefcant haec cernere primum,
Inque canum fonitus cornu ftrepat auribus, illique
Affuefcant audire fonos, plaufufque virorum,
Et ftrepitus fimul armorum, et parere vocanti.

Nec collo innectes e duris vincula loris,
Nec coniunge pares, vt eant aequalibus ambo
Paffibus; aut fylua in magna, aut conualle: nec ipfos
Inuitos, et luctantes fub fornice tecti
Includes, donec fat firma aduenerit aetas.
Nam fefe torquent catuli, nituntur et arctis
Per noctem totumque diem fe foluere vinclis,
Et tenero quaerunt praefepia rumpere morfu.
Hinc canis obtufum dentem venator, et vngues
Inualidafque animi vires, et corporis artus
Inuenit, et tardos per proxima pafcua curfus

Mira-

Miratur, culpamque canes incautus in ipſos
Inſontes ſubito transfert, caeditque flagellis.
Exerce per prata canes, dum firmior aetas
Succedit, nec adhuc tenero ſtat corpore robur,
Et quoties vacuo celeres agis aequore damas,
Interſint, morſuque feras inuadere tentent,
Atque armos, atque ora lauent, ſauceſque cruore.
Degeneres a ſtirpe caua memor occule terra,
Saxa ſuper cumulans; nec dulci ignoſce iuuenta *(tae.)*
Non equa te per prata ferat littuſque, viret qua
Venatrix ſylua: illecebris namque illa videndo
Dulcibus occulto penetrant fera corda veneno
Alipedum hiunitu, quorum nemus omne remugit,
Et circum caua ſaxa ſonant, fugit et fera dumis
Abdita, latratuſque canum ſpe ludit inani,
Venatorque ſequens non praedae aſpirat opimae.
Multi etiam Heroes laudem retulere, nec vnquam
Curarunt populi plauſum, faſceſque ſuperbos;
Sed ſtrati ſubter frondoſae vertice quercus
Inter odoratum ſerpilli gramen, et inter
Narciſſi calthaeque comas, qua ſylua rubentes
Effundit gremio flores, cepere ſoporem.
Veſcunturque canes inter ſocioſque, gregumque
Cuſtodes, niueique bibunt carcheſia lactis:
Et carpunt, quos ſponte tulit ſylua ardua fructus.
Dum paſſim ſtrepitant inter dumeta volucres,
Quam felix ille eſt, ſpreuit qui limina regum,
Et canibus ſectatur apros; aut inſtruit vrſis
Inſidias, et ab vrbe procul totum exigit aeuum,

Et

Et durata ſuis ſale terga, aut terga iuuencae,
Aut coctas menſis ſubter loca frondea ponit,
Et laetus parto fruitur, dapibuſque ferinis;
Leſboumque merum permiſcens dulcibus vndis,
Atque animis aequat Parthorum regna potentum.
Corporeas auget vires venatus, et audit
Ille magis, cito nec membris venit aegra ſenectus:
Quumque venit, virides annos, animique vigorem
Non aufert. nec vere nouo, quum ducit apum rex
Fulgentes per prata ſuos herboſa Quirites:
Queis virides halant Caſiae, et beneolens Narciſſus:
Herbarum haud ſumptis curat ſua corpora ſuccis,
Regalem aut ſcindit ferrata cuſpide venam:
Pratorumque color varius, nemorumque virentum
Delectant oculorum acies, acuuntque videndo.
Moerebat Lamon metuens diſcedere Daphnim,
Quem Dionyſophanes vrbana ad moenia duci
Iuſſerat, vxori famulum vt daret, et dare velle
Se promittebat geminos pro Daphnide ſeruos,
Qui laetas agerent dumeta per aſpera capras.
In thalamum ille igitur lacrymanſque dolenſque vocauit
Phyllida: mox, inquit, miſeri ſumus, o mea Phylli.
Nam cum ruris herus dilecti celſa relinquet
Hoſpitia, vrbanaſque petet cum coniuge ſedes,
Abducet ſecum Daphnim: nouus aduena capras
Tecto nobiſcum paſcet permiſſus eodem.
Expoſitum ſylua Daphnim, inuentumque ſilebo?
Et facti ſeriem totius? dic, age. At illa:

Non

Non equidem. Sed tu posita in penetralibus effer
Indicia, et primos inuenti infantis amictus.
Mox postquam sublatae epulae et carchesia mensis;
Ipse aulam ingreditur, placito et sermone profatur:
Quae Dionysophanes referam tibi nunc ego, non sunt
Ambages. non est e nostro sanguine Daphnis
Progenitus: mea nec coniunx est mater, at ille
Est alio natus genitore, aliaque parente.
Hunc etenim puerum sylua exposuere parentes:
Natorum queis turba domi, pariterque nepotum
Forsan erat. Daphnim hunc dumis, vmbrisque iacentem
Inueni: cui capra dabat bina vbera, tamquam
Vera parens, quam condidimus tellure sub alta
Post mortem, pinos prope funestasque cupressos,
Sustinuit quae matris onus. Sic fatus obortis
Impleuit lacrymis oculos, suspiria Lamon
Longa trahens. turbatus herus non vera referri:
Callida sed figmenta putat Lamonis. At ille:
Nunc, here, sume graues de me et de Phyllide poenas:
Si non vera senex tibi rettulit omnia Lamon.
Tunc Dionysophanis coniunx: tu dic mihi, Lamon,
Quid nunc damna times? geminos pro Daphnide seruos
Corpore praestanti accipies. Et ad ora mariti
Se vertens inquit: Hunc fingere talia credas?
Est puer ille quidem praeclara stirpe creatus,
Non vili. Senior nos hic non ludit, at ipsum
Indicia haec proferre iube. Tunc Phyllis abiuit

Accele-.

Accelerans trepido passu : subito omnia secum
Allatura, quibus possent ea credere, quae tunc
Audierant, rediensque tulit monumenta reperta.
Vt vero auratumque ensem, capulumque Elephanto
Candenti ornatum, Tyriumque intentus amictum,
Et paruum ex auro torquem prospexit, ibi amens
Exclamat: Nosco gladium, puroque monile
Ex auro, et chlamydem Tyriam. Pro conditor orbis
Nota tegis rerum custos et operta recludis.
Clamat et immiscet lacrymis noua gaudia fusis.

Ad caeli genitor tollebat sidera palmas,
Osculaque indiciis figebat multa repertis.
Tunc iussit natum acciri, misitque Medonta
Ilicet in syluas, vt duceret ante parentis
Conspectum capras pascentem ad littora Daphnim.
Qui postquam magna famulum comitante caterua
Tendentem prospexit iter caua littora versus,
Proiecit subito calamos, vestemque reliquit,
Atque ferebatur versus caua littora cursu
Praecipiti, velut acta ratis spumosa per alta,
Cum tempestates, Borea comitante, sonoras
Discordes glomerant Eurus violentus et Auster.
Nam pedibus volucres Boreae trucis anxius alas
Addiderat timor infusus per pallida membra.

Imprudens puer insidias horrere sequentum
Atque capi metuens, in caerula lata volebat
Se iacere e scopulo, vitamque effundere in vndis.

Vt vero domino famulos, vocemque sequentum
Agnouit, subito cursumque metumque remisit.

Nam Rhodius clamabat Acon: Ah quid fugis? audi
Me, precor. ipse tuus genitor, et sedula mater
Expectat, iam siste gradum, vanumque timorem
Pelle tuo, precor, ex animo: namque omnia nunc nunc
Detexit domino Lamon, vidi ipse ego cuncta.
Ne credas tibi me modo somnia vana referre.

Tunc Daphnis sistit procuruo in littore gressus:
Quem famuli circumsistunt, dominumque salutant
Et Dionysophanis sub regia culmina ducunt.
Adductum vt natum gemini videre parentes:
Haeserunt pueri collo, amplexusque dederunt.

At mater gremio natum laetata fouebat,
Alloquiis mulcens blandis: nolebat et ille
Linquere complexus verae genetricis et ora:
Et paene est animo dilectam oblitus amantem.
Vsque adeo generis natura est credula nostri.
Induit is vestes, postquam deuenit in aulam,
Purpureas, auro illusas: qui haud secus, ac sol,
Effulsit, sese Eoo cum tollit ab ortu,
Quas secum attulerat iuuenis Lycus, et puer Idas,
Actoridae clara consanguinitate propinqui.
Nam matrem formosam oculis referebat et ore:
Et claram virtutem animo, roburque parentis.
Audiit ille libens dicentem talia patrem:

O nate, vxorem duxi pubentibus annis:
Quae multos peperit natos, et te quoque, quem tunc
Exposui, veluti foetum iam luce carentem.
Pars bello occubuere graui, partem abstulit annus
Noxius, atque vrbem vastauit ciuibus, agrosque

Agri-

Agricolis paene extinctis. tu, nate, parentem
Ne me ipsum incusa: sic me impellebat egestas.
Et tunc te posui inuitus. nec vallibus olim
In patriis, o nate, tuas pauisse capellas
Poeniteat. puer Assaraci de sanguine, duxit
Ad liquidos fontes armenta in collibus Idae.
Non te maior auis opibusque est ciuis in vrbe,
Quam colimus, sumptisque tuo patre clarior armis:
Solus opes, nostramque domum, nate optime, seruas.

Lamoni vero capras, quas Daphnis ad aequor
Pascebas, partem et nemoris, stabulumque domumque
Concessit, pinguisque soli tria iugera dono,
Et signata boum effigie centum dedit aera.

Tunc alacris puer exiluit, paucisque parentem
Alloquitur: Percepi animo cuncta haec ego, quae tu
Dixisti, sed nunc sitientes ducere capras
Ad solitos fontes tendo, nam sueta propinquat
Hora die: quae me expectant notamque cicutam.
Lentus ego hic sedeo capras oblitus et hoedos.

Riserunt tunc suaue viri, quod septa gregesque
Curaret proprios haeres inopinus: et illum
Detinuit Dionysophanes: viridesque repente
In siluas seruumque (*seruum*) misit, collesque propinquos.

Fama rei cunctas Lesbi pentrauerat oras,
(Nam Dionysophanes bello spectatus et armis
Clarus erat, proauisque potens, et diuite censu)
Esse viro natum praestanti corpore nuper
Inuentum, simas pascentem rure capellas.

 Audie-

Audierat patri grates egisse supremo
Actoridem, Daphnimque simul, moestissima virgo,
Mollia dum pecudes tonderent gramina morsu,
Quae sub syluarum frondes vmbrasque sedebat,
Quaeque solent laesi, referebat, non sine multis
Lamentis. Mox sic dixit: Sors saeua nouauit
Hei miserae mutata fidem: data foedera Daphnis
Perfidus hac sylua rupit, qui non sua curat,
Nec mea verba leuis, renouataque foedera quondam:
Me numquam deserturum, caprasque reliquit,
Meque simul, voluitque nouas sub pectore taedas
Forsitan ille ferus, nostros exosus amores.
Sed viuat Daphnis felix, ego Daphnide posthac
Non viuam amisso, nec pascam his vallibus vltra.

Ipse Dryas sed cum Daphnim inuenisse parentes
Audisset Phrygio ex Lycaba, decreuit adire
Actore progenitum, seriemque exponere facti.
Nec mora, dum suaues auras captaret in vmbra
Arborea, Clearisle vna cum coniuge, et ipso
Daphnide, et aethereas iam sol conscenderet oras,
Et dextra laeuaque polum spectaret vtrumque,
Ipse Dryas hortum ingreditur, sicque ore profatur:

O Dionysophane, similis casus mihi quondam
Euenit, qui Lamoni: cogitque fateri
Hac ignota tenus cunctis non est mea Leuce
Progenies: mea non illi dedit vbera coniunx:
Ast illam nutriuit ouis. Namque illa puellas
Orsilochi insignes forma, et florentibus annis
Ore refert roseo: non matrem Baucida, non me

Pasto.

Paſtorem plenum rugis, turpique ſenecta.
Ipſe etenim, dum ſector ouem per prata, puellam
Inueni hanc antro expoſitam prope littoris oram.
Reſpice ad haec, quae ſunt monumenta reperta puellae:
Quae non conueniunt paſtori, ciuibus apta
Sunt magis. Interea vos veſtigate parentes
Pubentis Leuces, quae veſtro digna videtur
Daphnide, voſque illos ſociali iungite taeda.
Namque vna ſemper ſyluis, iuxtaque profundum
Pauerunt pecudes, et amatus amauit amantem.

Haec illi ſenior ſic ore affatus amico eſt.
Nec Dionyſophanes ſenioris verba Dryantis
Negligit, et Daphnis ſupplex humiliſque rogabat
Actoridem, vt ſtabili vellet ſibi iungere Leucen
Connubio. Indicia et poſtquam pictoſque cothurnos
Atque auro illuſam, et picto ſub tegmine laenam
Vidit, et ornatam mitra: ſe vertit ad ipſam
Actorides laetus Leucen, dehinc talia fatur:
Fide animis tamquam caro ſociata marito.
Ne dubita: inuenies et tu quoque virgo parentes.
Forma erat inſigni Leuce, formoſior at quum
Induit auratas veſtes, auroque capillos
Implicuit, lymphaque manus, atque abluit ora,
Ornatus formam addiderat. ceu ſi quis in auro
Includit Parium lapidem, laeueſque Hyacinthos.
Quid dicam? vix hanc Lamon, Daphniſque Dryaſque
Ornatam gemmis, et talibus agnoſcebant
Veſtibus: atque huius genitorem haud eſſe Dryantem
Indiciis ſic, quis noſſet. Tunc inclytus vrbem

Lesboam Actorides multis comitatus adiuit:
Atque suas vbi peruenit cum coniuge sedes:
Mandauit fieri mediis conuiuia tectis.
Primoresque vrbis, ciuesque, suosque vocauit
Affines, facti euentum quibus explicat omnem.
Mirantur cuncti flagrantia Daphnidis ora,
Ore fremunt omnes, inuento et Daphnide gaudent.
Aurea sed postquam mensis sublata fuerunt
Pocula, regalesque epulae, cunctique silerent:
Afferri calathum iussit, quo condita Leuces
Mitra erat, atque vna vestis croceique cothurni,
Virginis expositae indicia, et monumenta reperta.
Quae Dionysophanes sumpsit, circumque ferebat
Conuiuas calathum, argento signisque decorum,
Et casum inuenti narrabat Daphnidis: vtque
Ipse Dryas illi monumenta haec virginis olim
Expositae dederit, quam secum duxit in vrbem.
Quam tamen haud voluit: geniali accumbere mensae.
Spectabant intenti oculos auresque reperta
Indicia; ast manibus geminis ea saepe reuoluens
Agnouit tunc Thesprotus, mox talia fatur:
O ciues, mea sunt haec omnia, et haec tua Leuce
Est, Dionysophane, sanguis meus. An mea nata
Viuit? an haec aliquis portauit munera ludens,
Inque tuas venere manus? tu dic mihi quando?
Ille autem: Referam, dixit. Tua filia quondam,
Non longe a pelago viridi est inuenta sub antro,
Vbere quam nutribat ouis sub rupe: Dryasque
Sustulit, atque aluit sub agrestis culmine tecti:
Huncque ouium demum custodem fecit: at illa
Lanigeras syluis pecudes pascebat in altis.
Postquam autem senior Daphnim inuenisse parentes
Agnouit, subito properans me accessit, et omnem
Narrauit seriem facti, donoque puellam
Concessit, quae nata tua est, (vt dicis) et ipsam

E tha-

E thalamo iubet acciri, quae protinus illi
Adſtitit, atque genu flexo venerata parentem eſt.
Laetitia pater exultans ceruice pependit
Illius. At poſtquam natae illacrymantis inhaeſit
Complexu, tergens lacrymantia lumina dixit:
Ipſe ego diues eram iuuenili aetate, paternas
Sed mala ſors exhauſit opes, caſuſque ſiniſtros
Vos ſcitis: dederitque mihi quae damna triremis
Olim, cum Siculo facta eſt iactura profundo.
Tempore, quo tenues coniunx mea lucis in auras
Edidit hanc, ego triſtis eram: duramque timebam
Pauperiem, et varios caſus, atque aſpera bella.
Tunc natam expoſui moerens lacrymansque gemensque.
Priſtina ſed poſtquam redierunt tempora, noſterque.
Aſſiduus labor in rebus ſucceſſit agendis:
Emerſi damno, et rediit res ampla, ſimulque
Affluere ipſe opibus coepi, ſed prole carebam,
Vnde meis mea nata bonis gratiſſima venit.
Tunc Dionyſophanes inquit: cape cuncta puellae
Indicia, et natam pariter. ſicque hunc ego quondam
Expoſui, tuque hanc, quos nunc inuenimus. Vtque
Lanigeros pauere greges hirtaſque capellas,
Vnanimes ſic hos iungemus foedere firmo
Connubii. Senior laudauit dicta loquentis
Theſprotus ſigna adſpiciens manifeſta: Peredim
Aduocat vxorem, dicens: haec noſtra Nealce,
Expoſita a nobis quondam, eſt inuenta, Dryas quam
Nutriit, at mater natam complexa, rigabat
Laetitia vultum lacrymis, gremioque fouebat.
Dein Leuce et Daphnis precibus petiere parentes,
Vt liceat ſyluas, et amata reuiſere rura,
Et notos olim fontes, rorantiaque antra,
Atque ſimul ruri taedas celebrare iugales.
Cederet aurorae ſed cum nox atra rubenti,

Quae secum informes tenebras, radiantiaque astra
Duxerat: actutum cuncti ascendere quadrigas,
Inque suas venere domos, et agrestia tecta.
Interea instituere altis conuiuia syluis.
Ipse senex aderat Lamon, Phyllisque, Dryasque
Et Baucis, consors thalami, Damonque, Philetae
Filius, atque soror, taedas sortita iugales,
Licenium, nigrisque oculis Thelesilla comisque:
Dehinc Leuces genitor concessit tecta Dryantis
Rustica, quae spectant littus, pecudesque, nemusque
Vicinum stabulis, vinetaque proxima ponto:
Et partem haud tenuem campi, vestesque hyemales.
At Dionysophanes, Siculo non more, parabat
Regifico mensas luxu: sed agrestibus illas
Ornabat dapibus, pecudum quas virgea septa
Mittebat, famuli non hic argentea mensis
Pocula, sed facta ex humili posuere myrica,
Esse merum nectar dicebant Lesbia vina.
Et veteres cantus Lycidas memorabat arator:
Quos olim messor patriis cantabat in aruis.
Pastoresque alii laudabant pristina saecla,
Et sua: quos et tunc ritus seruare solebat
Ante aras pastor, faceret cum sacra quotannis:
Et quae subridens referebat vinitor, vuas
Alternis mites pedibus dum calcat, et haurit
Musta lacu, dictis homines quoscunque lacessens.
Primi ducebant choreas Lamonque, Dryasque:
Hosque sequebantur iuuenes teneraeque puellae
Atque senes alii, quamuis incurua senectus
Instaret, regeretque albos vitta alba capillos.
Interea pedibus choreas dum laeta iuuentus
Plauderet, atque Mycon stipula strideret ad aures:
Cessabat tondere pecus prata herbida, tamquam
Laetitiae et festae lucis non inscia turba.
Et Daphnis Leuceque greges, velut ante, ciebant
Nomi-

Nomine, quas Daphnis dextra mulcebat, et vlmi
Vesca dabat folia, et salicis cum cortice frondes.
Atque tenens manibus caprarum cornua, fronti
Oscula multa dabat, recolens sese vbera caprae
Suxisse, et vitam siluis duxisse paternis
Pascentem per prata greges cum coniuge Leuce.
Quid dicam? iam tecta ingens agrestia plausus
Implebat: atque orta recens iam noctis imago
Caelum inuoluebat tenebris; lumenque nitentes
Amissum ob solis radios, cursusque redibat
Sideribus; celsique decus remeabat Olympi:
Nam tunc fulgebat primis noua luna diebus.

Tunc Lycabas: Iam vesper adest, consurgite mensis,
Et passim laetis resonent clamoribus aedes;
Et totae omnibus (*ominibus*) resonent felicibus aedes.
Nec mora, odoratis perfundunt ignibus auras:
Et Leucem inuisunt Daphnimque torumque iugalem.
Qui prius intrarant, cum nox accederet, vda
Balnea, et abluerant sese bene olentibus vndis.
Inde nuces prope vestibulum de more ministri
Certatim spargunt. Damon Lycidasque vicissim
Disparibus calamis socialia carmina fundunt.

Vt sitiunt cane ab Icario semusta calore
Gramina caelestes pluuias: sic laeta iuuentus
Speratam hanc optant noctem, taedasque iugales.

Vtque mari vasto, nimiumque furentibus Euris,
Iactati huc illuc nautae, quum fulmina caelo
Cum sonitu demissa cadunt, inuisere portus
Exoptant: ita fessus amans connubia laeta.

Vlmus amat, gaudetque incingi palmite vitis.
Vitis amat gaudetque adiungi frondibus vlmi.
Sic noua nupta nouo gaudet sociata marito:
Sic et sponsus amans complecti gaudet amantem.
Fert lolium non culta seges: dominatur et asper

Carduus et densis vepribus horret ager.
Totus odoratum fundit bene cultus Amomum:
Quicquid et Indorum fertilis ora parit.
Sic experta virum virgo, primosque labores,
Optato patri pignora chara dabit.
Coniuge tu tali felix es Daphnis, et illa
Te tali felix est coniuge: pulcher vterque
Diues vterque etiam: parilique in flore iuuenta.
Parque illis fortuna fuit, parque exitus illis.
Sit matri ac patri similis ventura propago:
Quae forma referat genetricem, et robore patrem.
Pastores mixti agricolis diuersa canebant
Carmina, tum vitreae Oenonis Paridisque hymenaeos,
Dantque incompositos motus stridentis auenae
Ad sonitum: ast alii praecincti tempora myrto
Accensas portant taedas ante ora canentum,
Agrestesque sonant laetae concentibus aedes.
Heroum quando celebrant connubia gentes,
Antoni PERENOTTE, solent arcessere certos,
Insignesque viros fidibus, qui carmine laudes
Sponsorum alterno referant nomenque genusque
Amborum, thalamo quos iunxit caelicolum Rex.
Pellibus incinctus pecudum nec displicet Alcon,
Lanigeri pecudis custos in vallibus altis,
Dum sedet, et tenui deducit arundine carmen,
Laudans ipse etiam taedas, et facta parentum.
Sic ego nunc, PERENOTTE, tui non immemor vnquam,
Dum reget hos artus caeli spiralibus aura,
Post magnos vates, qui te coluere, coluntque,
Intexuntque suis merito tua nomina chartis,
Expositos cecini deducto carmine Daphnim
Et Leucen rapidum Tyberini ad fluminis amnem.

ADDEN-

ADDENDA
EX IVNGERMANIANIS.

Pag. 6. n. 10.

Καὶ ἄλλαι σπαργάνοις κοσμῆσαι, παιδία ἐκκείμενα] Comma post κοσμῆσαι deleui, sententia exigente.

p. 10. n. 2. Πόλις ἐστὶ Λέσβε Μιτυλήνη, μεγάλη καὶ καλή] Pulchrae epitheto illam ornat quoque *Horat.* 1. epist. 11.

Incolumis Rhodos, et Mitylene pulchra facit, quod
Penula solstitio, campestre niualibus aruis.

Strab. lib. 13, Ἔχει δ' ἡ Μιτυλήνη λιμένας δύο, ὧν ὁ νότιος κλειστὸς τριήρεσι, καὶ ἐν ναυσὶ πεντήκοντα. ὁ δὲ βόρειος μέγας καὶ βαθύς, χώματι σκεπαζόμενος. πρόκειται δ' ἀμφοῖν νησίον μέρος τῆς πόλεως ἔχον αὐτόθι προοικούμενον· κατεσκεύασται δὲ τοῖς πᾶσι καλῶς. *Cicero* contra Rull. ad pop. orat. 1: Mitylenas vocat, *urbem et natura, situ et descriptione aedificiorum et pulchritudine inprimis nobilem, agros iucundos et fertiles.* v. et *Muretus* 9. Var. 16. vbi locum hunc nostri auctoris laudat. v. et *Diod. Sicul* lib. 13.

p. 12. n. 7. Καὶ ἡ θάλασσα προσέκλυζεν ἐν ἠιόνι, ἐκτεταμένης ψυχαγώγιον μαλθακῆς] Molesta remora in limine quasi fuit obiecta. Locus enim omnino adfectus, cuius sanandi ratio haut me torsit solum. Sed omnino veram puto lectionem, quae partim in C. Flor. partim in Vrs. est: καὶ ἡ θάλασσα προσέκλυζεν ἐπ' ἠιόνος ἐκτεταμένης ψάμμῳ μαλθακῇ. Et hanc in mea tralatione expressi. Eo magis, quod auctor infra L. 3. ipsam quasi firmet, de eodem situ loquens. Est autem sermo de Daphnide, in litore quaerente argenti plenum marsupium: κατῆλθεν ἐπὶ θάλασσαν,

ὡς περιῤῥάναθαι θέλων, καὶ ἐπὶ τῆς ψάμμου πλησίον τῆς κυματώδους γῆς ἐβάδιζε ζητῶν τὰς τριχιλίας. Patet et ex libr. 2. vbi capellae Daphnidis a canibus Methymnaeorum agitatae ad mare procurrunt: ἔχουσαι δὲ, ait, οὐδὲν ἐν ψάμμῳ τρώξιμον. Quod ipsum mox Daphnis ἀπολογούμενος repetit: οὐ γὰρ εἶχον ἐν ψάμμῳ πόαν ἢ κόμαρον ἢ θύμον.

p. 12. n. 11. Λόχμη κάτω βάτων] Illud κάτω non est in C. Flor. Et bene, si quid iudico.

Ibid. Η αἲξ θέουσα] Similia plane illa Var. L. 4. Rer. diu. apud *Non.* in *Specus*. Ibi *cum amissam caprum desiderarent, animaduertissentque specum tenebricosum.*

p 16. n. 17. Γνωρίσματα] *Hesych.* Γνωρίσματα, τὰ συνεκτιθεμένα τοῖς παισὶν ἔξω τῶν περιδεῤῥαίων. Talium saepe quoque mentio apud *Heliodor.* de Chariclea. v. doctiss. *Casaub.* ad Theoph. Char. c. περὶ ἀρεσκ. vbi de γνωρίσμασι, quae *Cic. Plaut. Terent. crepundia* vel *monimenta* dixerunt.

p. 22. Λρήμασι καὶ θεάμασι] Legend. omnino εὑρήμασι. Sic mox: θεῖον δήτι νομίσας τὸ εὕρημα. Et statim: τῇ γυναικὶ διηγεῖται τὰ ὀφθέντα· δείκνυσι τὰ εὑρεθέντα.

Νυμφῶν ἄντρον] Specus et speluncae antiquae, quemadmodum luci, sacrae et dicatae diis. *Senec.* Ep. 41. *Apul.* init. Florid. vbi P. *Colnius.* Orpheus hymn. Nymphar. eas inter alia vocat Αντροχαρεῖς.

Αὐλοὶ πλάγιοι] Πλάγια αὐλήματα *Heliodor.* L. 5. *Iul. Scalig.* 1. Poet. 20. *Hae omnes* (tibiae) *ab summo inflabantur directo flatu; Afri primi inuenerunt eam cui Plagion et Plagiaulon fecere nomen: non quod esset curua, vt quidam sunt arbitrati.* (Ex Polluce namque referunt Lexicographi πλαγίαυλον fuisse obliquo ductu ex loto) *sed quia ab latere inflabatur, quemadmodum et Germanica.*

p. 34.

p. 34. n. 2. Η δὲ τοσούτοιν δυοῖν ἀποδεέντοιν] An? τοσούτων.

p. 36. Δάφνιν καὶ τὴν Χλόην] Videtur leg. Δάφνιν τε καὶ etc.

p. 38. Σκιρτήματα ποιμνίων] *Heliodor.* L. 5. de anulo, cuius sculptura pastoralis: ἐγέγραπτο καὶ ἀρνειῶν ἁπαλὰ σκιρτήματα, etc.

Ibid. Ἐβόμβουν] Apes in pratis bombitabant. Bombitare, non Bombilare, rectum puto, a Bombio. Vet. gloss. βομβῶ, *Bombio.* Auctor Eleg. de Philomela: *Bombilat ore legens munera mellis apes.* vbi *Bombitat* legendum puto. Quod et Gifanio Ind. Luc. in *Perfice* placuisse olim gaudeo.

Ibid. Τοσαύτης δὴ πάντα κατεχούσης εὐωδίας, οἱ παλαιοὶ] F. et V. εὐωρίας οἱ ἁπαλοὶ P. Et videtur haec lectio omnino vera et recta, vt fere omnes, quos κριτικώτατος ille Vrsinus approbauit.

Ibid. Στεφανίσκοις πλέκοντες] Gloss. *Plectitur*, πλέκεται. *Plecto*, πλέκω. Et hinc *corona plectilis* apud *Plaut.* Bacc. sc. 1. vt intelligo, non consuta vel conserta, sed tantum plexa ex nudis herbis et floribus.

p. 40. n. 4. Ἀκριδοθήραν] F. et V. ἀκριδοθήκην. Sed alterum rectius. Amat n. suauiss. Longus suauiss. Theocriti (quod Clariss. et amiciss. *Heinsius* adnotauit) verba vsurpare. *Theocr.* autem Idyl. 1. Αὐτὰρ ὅγ' ἀνθερίκεσσι καλὰν πλέκει ἀκριδοθήραν, Σχοίνῳ ἐφαρμόσδων, etc.

p. 44. Ὀργυιῶν .... τὸ βάθος] Defectus, qui videtur tollendus, si legamus cum C. F. et V. ὀργυιᾶς τὸ β. etc. quod probat et Vrs.

INDEX

I N D E X

EORVM QVAE ANIMADVERSIONIBVS HISCE CONTINENTVR

a. PRIOREM COLVMNAM. b. POSTERIOREM NOTAT. a. ET b. VTRAMQVE.

A.

Anoma·

Χλα-

D.

Defun-

E.

F.

Hyme-

Muſica

Sal-

Θάλα-

VITEMBERGAE.
LITTERIS C. C. DÜRRII, ACAD. A TYPIS